

వైద్యక శారీర శబ్దకోశము

(శరీరశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ఆధునిక వైద్య పారిభాషిక పదములకు - సంస్కృతమున, తెలుగునగుల ఆయుర్వేద పారిభాషిక పదములు, వాటి అర్థములుగల నిఘంటువు)

ఆయుర్వేద మహోపాధ్యాయ, ఆయుర్వేద భూషణ

వేటూరి శంకరశాస్త్రి

ఏ. ఎం. ఏ. సి,

ఆయుర్వేద వైద్యవిద్వాన్

ముదిగొండ గోపాలరావు

ఏ, ఆర్. ఏ. సి

కమలా పబ్లికేషన్స్,

చోడవరపు దేవలాజుగారి స్ట్రీట్

గవర్నర్ పేట :: విజయవాడ-52

VAIDYAKA
Saareera Sabda Kosamu
(A Concise Dictionary of Anatomical and Physiological
Modern Medical terms in English with their
equivalent terms in Sanskrit and Telugu)

BY
Ayurveda Mahopadhyaya, Ayurvedabhushana
VETURI SANKARA SASIRY, A. M. A. C.,
Ayurveda Vaidya Vidvan
MUDIGONDA GOPALA RAO, A. R. A. C.

ప్రథమ ముద్రణ
మార్చి 1969
ప్రతులు : 2000

వెల : రు. 8.00
పోస్టేజి అదనం

ముద్రణ :
వైశ్యరత్న ప్రింటింగు వర్కుస్
విజయవాడ-1

తొలి పలుకు

శరీరం సర్వథా సర్వం
సర్వదా వేద యో భిషక్
ఆయుర్వేదం స కాశ్చేన్నైవ
వేద లోకసుఖప్రదమ్.

చ. శా. అ. ౬ శ్లో 27

సృష్టికర్తయగు పరమాత్ముడు మానవులకు ప్రసాదించిన శరీరము, ఇంద్రియములు, మనస్సు, ఆత్మ, వీనితో కూడిన జీవితము విశిష్టమైనదీ, అద్భుతశక్తిసంపన్నమైనదీ అని విజ్ఞుల అభిప్రాయము. జంతుకోటిలో నెల్ల మానవశరీరమును నిట్టనిలువుగా నుంచునట్లు సృష్టించుటలోనే ఆ విశిష్టమైన పరమార్థము గోచర మగుచున్నది. అచింత్యాద్భుతశక్తిసంపన్నమైన ఈశ్వరశక్తిని విసమ్రుతతో నారాధించుటకు ఇంతకు మించిన సాధనము వేరొకటి లేదు.

శరీరములేనిది యేపనిని సాధించుటకు వీలులేదు. సర్వార్థసాధకమైన శరీరమునుగూర్చి ఆయుర్వేదాచార్యులు కూలంకషముగా చర్చించి కొన్ని సిద్ధాంతముల నేర్పరచినారు. ఈశ్వరుని సృష్టికంతకు శిరోభూషణమైనదీ, పురుషార్థచతుష్టయసాధకమైనదీ మానవశరీరమే యని ఆయుర్వేదశాస్త్రము ఉద్ఘోషించుచున్నది.

ప్రత్యక్షముగా చర్మచక్షువులకు గోచరమగు పంచభూతాత్మకమైన శరీరము, శిర్షాదిశరీరాంగములు, హృదయాద్యవయవములు, రసాది సప్తశరీరధాతువులు, వివిధములైన నాడులు, ధమనులు, సిరలు, ప్రోతస్సులు మొదలైనవాని రచనావిధానము, ఆహారపచనము, ధాతుపరిణామము, ధాతుబోషణము, రక్తచంక్రమణము, సారకిట్టవిభాగము, మలమోచనము మొదలైన శరీరక్రియాకలాపములన్నీ సృష్టి యేనాడు ప్రారంభమైనదో ఆనాడే యేర్పడి మానవమేధకు అవగతమైనట్లు అధర్వణవేదమంత్రములనుబట్టి తెలియచున్నది.

ఇవే గాక, చర్మసత్తువుల కగోచరమై, తపశ్శత్రువులకు, జ్ఞాన చత్తువులకుమాత్రమే అంతర్వీక్షణమున అవతరముకాగల నూత్నమైన ఇంద్రియములు, త్రిగుణాత్మకమైన మనస్సు, పరమాత్మాంశమగు జీవాత్మ, మూలాధారాదిచక్రములు, నిర్వాణాదిపదములు, అన్నమయాదికోశములు, నూత్నౌద్దిశరీరములు, ప్రాణాదివాయువులు, వానిభేదములు, వీని మూలమున సంపాదించదగిన అలౌకికశక్తులు - ఇవికూడా మానవప్రజ్ఞకు ఆవగతమైనట్లు వేదమంత్రములే చెప్పుచున్నవి. దర్శనములందును, ఉపనిషత్తులందును, పురాణములందును ఇందుకుగూర్చిన విజ్ఞానము మిన్నగా నున్నది.

ఆయుర్వేదపరముగా జీవదేహధారియగు మానవుడే పురుషుడు. ఆట్టి పురుషునిగూర్చి 'పురుష విచయ' మనుపేరుతో జీవాణువు మొదలు బ్రహ్మాండమువరకు దేహధారుల అవయవాంగప్రత్యంగవిభాగాదులగూర్చి ఆయుర్వేద గ్రంథకర్తలు విషయపరిజ్ఞానముతో సంపూర్ణముగా తమ గ్రంథములందు వివరించియున్నారు.

ఆయుర్వేద సంహితలలో పరిపుష్టముగానున్న 'పురుష విచయము' అనే శరీరశాస్త్రము దేవభాషయగు సంస్కృతమున నుండుటచేత దానియందాసక్తి కలిగి, లక్ష్యలక్షణగహితముగా దానిని చదివేవారికే అది బోధపడుచున్నది. సంస్కృతభాష వచ్చినవారు దేశదౌర్భాగ్యవశమున ఇప్పుడు విరివిగా నుండకపోవుటచేతను, చిరకాలగతమైన ఆంగ్లేయుల పరిపాలనాప్రాభవము, ప్రోద్బలము మనమీద నింకను పనిచేయుచుండుటచేతను, విద్యాధికులేమి, విద్యార్థులేమి, ఆయుర్వేద విషయముల జోక్తి పోజాలకున్నారు.

ఆంగ్లేయుల పాలనము అస్తమించిన తర్వాత ఇప్పుడిప్పుడు స్వభాసాధిమానము ప్రబలుచున్నది. పాఠశాలలలోను, కళాశాలలలోను వివిధ శాస్త్రవిషయముల నెల్ల దేశీయభాషలలోనే బోధింపవలెనను నభిలాష ప్రజలలో ప్రబలముగా కన్పట్టుచున్నది. వివిధశాస్త్ర విషయములు దేశభాషలలో బోధింపవలెనను ఆయాభాషలలో శాస్త్ర పారిభాషిక పదజాలము చాలినంతగా లేదని ఒక అపప్రథమాడ కలదు. అందువలన ప్రతి

* విచయః = శరీరస్య ప్రవిభాగేన జ్ఞాన మి త్యర్థః.

శాస్త్రవిషయమునను మనప్రాచీన విజ్ఞానసంపద యెట్టిదో పరిశీలించుకొని, సంస్కృతభాషలోగల శాస్త్రీయ పారిభాషిక పదజాలము నంతను క్రోడీకరించి, వానికి ప్రాంతీయభాషలలోగల వాడుకపదములనుగూడ పరిచూచుకొని సమన్వయపరచుకొనుట విజ్ఞానవంతుల విధిగా నేర్పడినది. ఇప్పటి అవసరములను, పరిణామములనుగురించి అంతగా లేనివాటికి క్రొత్తపదములను పరాయిభాషలనుండి తీసికొని వాడవచ్చును. అట్లు కానిచో సరియగు నర్థము స్ఫురించునట్లు తర్జుమాకూడ చేసుకొనవచ్చునుగాని, ఇదివరకే రూఢియైయున్నవాటిని లేవనెత్తుకొనిగాని, మరుగుపరచిగాని, విడనాడిగాని పరాయిపదములను వాడుకొనుట అవివేకమే కాగలదు. అనర్థమైన, అర్థవంతమైన ప్రాచీనుల శ్రమను, విజ్ఞానమును అపరిశీలించుగా నిరాదరించుట మంచిపని కాదు.

ఆయుర్వేదశాస్త్రమున, అందును శారీరకవిషయమైన సంపూర్ణ పరిజ్ఞానము ఇప్పటికి రెండువేలయేండ్లకు పూర్వమే, ఆశ్రేయాది మహర్షులు సంహితాగ్రంథములందు నిక్షేపించియున్నారు.

రక్తచంక్రమణ విధానము (blood circulation) ను గూర్చి ఇప్పటికి రెండువేల సంవత్సరములకు పూర్వమే చరకప్రతిసంస్కృతమైన అగ్ని వేదసంహితయందు 'సంవర్తమానం హృదయం సమావిశతి య త్పు (సృ)రా' (చ. సూ. 80 అ. 10 శ్లో. పుట. 185) 'సంతత్య భోజ్యధాతూనాం పరివృత్తస్తు చక్రవత్' (చ. చి. 15 అ 21 శ్లో. పుట 517) లలో స్పష్టముగా వివరింపబడియుండగా శ్రీ 1628 లో విలియం హార్వే మహాశయుడు 'బ్లడ్ సర్క్యులేషన్' కనిపెట్టినాడని చరిత్ర పాఠాలు చదువుకొనే దౌర్భాగ్యం మనకు ఇంకా తప్పడములేదు. ఇట్టి ఉదాహరణ లెన్నో చెప్పవచ్చును.

సుశ్రుతాది వైద్యాచార్యులు శవచ్ఛేదాది పరీక్షలు జరిపి, శరీరాంగ ప్రత్యంగ పరిజ్ఞానముతో నూత్యైతి నూత్యైతి పరిశీలన జరిపి కంటికి కనపడే శరీరధారకములైన ధాతువుల కన్నిటికి నామములు చెప్పి, వాని స్వరూపస్వభావాదులను వర్ణించియున్నారు. ఆ వివరములన్నీ చెప్పి చెప్పి, జీవాత్మనుకూడా కనిపెట్టి చెప్పవలెననికాబోలు, అది కంటికి కానరానిదైనందున ఇట్లు చెప్పిరి.

న శక్యః చక్షుషా ద్రష్టుం
 దేహీ నూత్నతమో విధుః
 దృశ్యతే జ్ఞానచక్షుర్భిః
 లవశ్చక్షుర్భిరేవ చ" (సు. శా.)

ఈ విధముగా నెంతో శ్రమపడి, పరిశీలన జరిపి, ప్రాచీన గ్రంథ కర్తలు మనకు ప్రసాదించిన శరీరవిషయకమైన విజ్ఞానమును, పారిభాషిక పదజాలమును మనము విడనాడరాదు. విడనాడజాలముకూడాను. వాని నెల్ల శ్రద్ధతో పరిశీలించి, ఉద్ధరించి వాడుకలోనికి లేవలయును. నేడు వాడుకలో నున్న ఆంగ్లేయ శరీరపారిభాషిక పదములతో వీటిని సరిచూచు కొని వాడుకొనుటవలన మం భాషయు, విజ్ఞానమును విస్తరిల్లి పరిపుష్టము కాగలవు. శాస్త్రమునెడల ప్రమాణబుద్ధి యేర్పడగలదు. అట్టిపదముల నెల్ల ఏర్పి కూర్చి ఒకక్రమమున ముద్రించి ప్రకటించుటవలన నెంతో ప్రయోజన ముండగలదు.

ఆయుర్వేద శాస్త్ర గ్రంథములందు శరీరపరములగు అంగ ప్రత్యంగాదుల నామములు ఒకచోట గుదిగూర్చిన ట్లుండక, సందర్భవ శాస్త్ర అక్కడక్కడ పేర్కొనబడియున్నవి. అంతే గాక అవి మూల గ్రంథములందు శ్లోకమధ్యమున, గద్యమధ్యమున లేక క్తముగాను, అవ్యక్తముగాను, సందిగ్ధార్థప్రతిపాదకముగాను మనకు కనబడుచున్నవి. కొన్ని అనుక్తముగాను నున్నవి. వ్యాఖ్యానకారులు అట్టి గ్రంథగ్రంథులను కొన్నిటిని విడదీసి వివరించినారు. అయినప్పటికిని కొన్ని ఈనాటికిని మన అల్పబుద్ధులకు దురవబోధముగా నుండిపోయినవి. సమన్వయము కుదుర్చుకొనుటకు, అర్థము చేసికొనుటకు కొన్ని కొరకరాని కొయ్యలుగానే యున్నవి. పండితులుగూడ ఏకవాక్యత కుదురక, భేదాభిప్రాయములతోనే వివాదపడుచున్నారు.

చేతనాస్థానమైన హృదయము, బ్రహ్మరంద్రము, క్లోమము, నాభి, చక్రములు - ఇట్టివింకను చర్చనీయంశములుగానే యుండిపోయినవి.

లోగడ ఆయుర్వేదశాస్త్ర విదులు అనేక పర్యాయములు, వివిధ స్థలములలో పరిపత్త్యుపాదేశములు జరిపి, కొన్ని సందిగ్ధములుగా నున్న శారీరక పారిభాషిక పదములకు అర్థ నిర్ణయము చేయుచు, అవసరమైనవాటికి

సర్వసమృతమైన కొన్ని నూతనపదములుకూడ నిర్ణయించి వైద్య పత్రికలలోను, గ్రంథములందును ప్రకటించుట బలగినది. అందు కొన్నింటి పర్వపానమే ఈకోశమును సమకూర్చుటలో మాకును తోడ్పడినది.

ఆధునిక వైద్యశాస్త్రమున మౌనవ శరీర సంబంధముగా వాడబడుచున్న, గ్రంథస్థమై యున్న అంగ పారిభాషిక పదములను అకారాదిక్రమమున సమకూర్చి, వానికి అంగభాషలోనే వివరముల నిచ్చిన కొన్ని కోశములు (మెడికల్ డిక్షనరీలు) కలవు. ఆవిధముగానే ప్రాచీనాయుర్వేద సాహిత్యంలో శాస్త్రీయముగాను, ప్రామాణికముగాను సంస్కృతభాషలో లభించే పదముల నన్నిటిని ఏర్పికూర్చి, అవసరమైనచోట్ల వివరములతోను, గ్రంథస్థమై వాడుకలోనున్న కొన్ని తెలుగు పదములతోను అకారాదిక్రమమున అంగపదములకు అర్థ వివరణముతో సహా - ఈ కోశమును సమకూర్చియున్నాము.

అకారాదిక్రమమున ఆధునిక వైద్యశాస్త్ర పదములనే యెత్తుకొని ఈకోశమును ప్రకటించుటకు కారణ మేమనగా, అవి ఎక్కువ వాడుకలో నుండుటచేతను, ఇదివరకే అవి అకారాదిక్రమమున సమకూర్చి ప్రకటింపబడియుండుటచేతను - నావటినే గైకొంటిమి. ఇందువలన సంస్కృతమునను, తెలుగునను సరియగు పదములు తేలికగా తెలుసుకొనుటకు వీలగును. ఇట్లు పొడిపి చెప్పటవలన సంస్కృతపదములను వాడుకలోకి తెచ్చుటకు సులభమార్గముగాగూడ నుండగలదు. అంతేగాక ఆయుర్వేదమున శరీరశాస్త్ర పారిభాషిక పదములుగాని, శరీరశాస్త్ర పరిజ్ఞానముగాని సరిగా లేదని తలచువారి అపోహ ఇంగువలన సులభముగా తీరిపోగలదు.

శాస్త్రీయ పారిభాషిక పదములవిషయములో సంస్కృతపదములకు, తెలుగుపదములకు ఆశ్చర్యభేదము పాటించినవసరములేదు. కొన్నిటికి తెలుగు పదములు లేదని చింతపడనవసరములేదు. సంస్కృతభవమైన తెలుగుపదములే గాక, వాడుకలోనున్న తెలుగుపదములు తెలిసినంతవరకు వివరించడమైనది. తెలుగున లభించనివానికి సంస్కృతమే వాడుటవలన ప్రయోదము లేకపోగా ప్రయోజనమే యుండగలదు.

‘నిఘంటునా వినా వైద్యుఁ’ నిఘంటుజ్ఞానములేనిది వైద్యుడు కానేరడు. అందును పారిభాషికపదములకు నిఘంటువు మరీ అవసరము.

ఈ కూర్పువలన ఆయుర్వేద శాస్త్రములో అపరిశీలితముగాను, సందిగ్ధముగాను నున్న శరీరసంబంధమైన పదజాలమునకు ఆధునిక వైద్య శాస్త్రదృష్టికూడా వివరణము, సమన్వయము లభించగలదని మా తలంపు. ఈ పదములను సమకూర్పుటలో ప్రాచీనసంహితాకర్తలు చెప్పినవే గాక, ఆస్తులైన శ్రీ గణనాథనేన్, శ్రీ పి యస్. వారియర్ మొదలైన ఆధునికులు తమగ్రంథములందు వాడిన పదములుకూడ యిందు చేర్చినాము.

ఏవీ గ్రంథములనుండి, వ్యాఖ్యానములనుండి పదములను, వాక్యములను ఉద్ధరించి, ఉదహరించినదీ - వాటి ఆకరములను దెలిపినాము.

వైద్యపండితులై ఆంధ్రమున శారీరశాస్త్రవిషయమున పరిశ్రమ చేసి గ్రంథములు రచించి దివంగతులైన డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, శ్రీ ప్రతివాదిభయంకర కృష్ణమాచార్యులు, శ్రీ ముక్కాసుల వేంకటశాస్త్రి ఈనందరభిమున మనకు స్మరణీయులు.

ఈనిఘంటువు సంపూర్ణము కాదు. ఇంకను కూర్పువలసినవి, చేర్పువలసినవి, వివరణముల నవేక్షించునవి చాల కలవు. కూర్చినవానిలోగూడ మా అపరిజ్ఞానముచేత అన్యధాకరించినవికూడ కొన్ని యుండవచ్చును. ప్రాజ్ఞులైనవారు మాకు తెలిపి సహకరించిన పునర్ముద్రణలో సవరించుకొగలము.

చిరకాల పరిశ్రమ ఫలితముగా ఈకోశము వెలువడినది. ఆధునిక వైద్యులకు, ఆయుర్వేద వైద్యులకు, విద్యార్థులకు, శాస్త్రపరిశోధకులకు ఈ కోశము ఉపయోగపడగలదని మా విశ్వాసము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీవారు ఈకోశముద్రణకై వేయి రూపాయీలు విరాళముగా నిచ్చినారు. వారికి కృతజ్ఞులము.

వే యీ రి శంకర శాస్త్రి
ముదిగొండ గోపాలరావు

శ రీ రా జు వ ర్ణ న మ్

అధర్వవేదః - కాం. 10. సూ. 2

- కేన పాణ్డీ అభ్యతే పూరుషస్య, కేన మాంసం సంభృతం, కేన గుల్ఫా
 కే నాజ్గతీః పేతనీః, కేన ఖాని, కేనోచ్ఛలంఖా మధ్యతః కః ప్రతిష్ఠామ్ ౧
- కస్మా స్ను గుల్ఫా వధరా వకృణ్య స్పృష్టివంతా పుత్తరౌ పూరుషస్య
 జ్ఞజ్ఞే నిఋర్త్య సృదధుః క్వ స్వి జ్ఞానునోః సస్థి క ఉ త చ్చికేత ౨
- చతుష్టయం యుజ్యతే సంహితాస్తం జానుభ్యా మూర్ధ్వం శిధిరం కబధమ్
 శ్రోణీ యమారు క ఉ త జ్ఞజాన యాభ్యాం కుసిన్ధం సుదృఢం బభూవ ౩
- కతి దేవాః, కతమే త ఆసన్ య ఉరో గ్రీవా శ్చిక్రుః పూరుషస్య
 కతి స్తనౌ వృదధుః, కః కఫోఛౌ, కతి స్కున్ధాన్, కతి పృష్ఠీ రచిన్వన్ ౪
- కో అస్య బాహూ సమభర ద్వీర్యం కరవా దితి
 అంసా కో ఆస్య త ద్వేవః కుసిన్ధే ఆధ్యాదధౌ ౫
- కః సప్త ఖాని వి తతర్ద శీరణీ కర్ణా విమా నానికే చక్షణీ ముఖమ్
 యోషాం పురుత్రా విజయస్య మహ్యోని చతుష్పదో ద్విపదో యన్తి యామమ్ ౬
- హనోర్ద్వి జిహ్వో మదధాత్ పురూచీ మధా మహీ మధి శిత్రాయ వాచమ్
 స ఆ వరీవర్తి భువనే ష్వస్త రపో వాసనః క ఉ త చ్చికేత ౭
- మస్తిష్క మస్య యతమో అలాటం కకౌటికాం ప్రథమో యః కపాలమ్
 చిత్రో చిత్ర్యం హనోవ్యో పూరుషస్య దివం 'యరోహ కతమః స దేవః ౮
- ప్రియాప్రియాణి బహూలా స్వప్నం సంబాధతంద్ర యః
 ఆనదా సుగ్రో నదాం శ్చ కస్మాద్ వహతి పూరుషః ౯
- అర్చి రవర్తి నిఋర్తిః కుతో ను చ్చిరుషేఽమతిః
 రాక్షిః సమృద్ధి రవృద్ధి రశ్రుతి రుషితయః కుతః ౧౦

కో అస్మి న్నాహో వ్యదధాద్ విషావృతః పురూవృతః సిన్ధుసృత్యాయ జాతాః
 తీవ్రా అరుణాః లోహినీ స్తామ్రధూమ్రా ఊర్ధ్వా అవాచీః పురుషే తిరశ్శీః ౧౧
 కో అస్మిన్ రూప మదధాత్ కో చుహ్యనం చ నామ చ
 గాతుం కో అస్మిన్ కః కేతుం క శ్చిరత్రాణి పూరుషే ౧౨
 కో అస్మిన్ ప్రాణ మవయత్ కో ఆపాసం వ్యాస ము
 సమాస మస్మిన్ కో దేవోఽధిశ్రతాయ పూరుషే ౧౩
 కో అస్మిన్ యజ్ఞ మదధా దేకో దేవోఽధి పూరుషే
 కో అస్మి నత్యత్యం కోఽన్యతం కుతో మృత్యుః కుతోఽమృతమ్ ౧౪
 కో అస్మై వాసః పర్యదధాత్ కో ఆ స్యాయు రకల్పయత్
 బలిం కో అస్మై ప్రాయచ్చత్ కో ఆ స్యాకల్పయ జ్ఞవమ్ ౧౫
 కే నాహో అన్వతసుత కే నాహ రకరోద్ రుచే
 ఉషసం కేనాన్వైన్ధ కేన సాయం భవం దదే ౧౬
 కో అస్మిన్ శతో న్యదధాత్ తస్య రాతాయతా మితి
 మేధాం కో అస్మి న్నధ్యాహత్ కో బాణం కో నృతో దధౌ ౧౭
 కే నేహం భూమి హ్య్లోత్ కేన పర్యభవ ద్వివమ్
 కే నాభి మమహ్ని పర్వతాన్ కేన కర్మాణి పూరుషః ౧౮
 కేన పర్జస్య మస్వేతి కేన సోమం విచక్షణమ్
 కేన యజ్ఞం చ శ్రద్ధాం చ కే నాస్మిన్ నిహితం మనః ౧౯
 కేన శ్రోత్రియ మాహ్నితి కే నేమం పరమేష్ఠినమ్
 కే నేమ మగ్నిం పూరుషః కేన సంవత్సరం మమే ౨౦
 బ్రహ్మ శ్రోత్రియ మాహ్నితి బ్ర హ్మేమం పరమేష్ఠినమ్
 బ్ర హ్మేమ మగ్నిం పూరుషో బ్రహ్మ సంవత్సరం మమే ౨౧
 కేన దేవాం ఆసు క్షీయతి కేన దైవజని ర్విశః
 కే నేద మన్య న్నక్షత్రం కేన సత్ క్షత్ర ముచ్యతే ౨౨
 బ్రహ్మ దేవా మసు క్షీయతి బ్రహ్మ దైవజని ర్విశః
 బ్రహ్మేద మన్య న్నక్షత్రం బ్రహ్మ సత్ క్షత్ర ముచ్యతే ౨౩

కే నేయం భూమి ర్విహితా కేన ద్వౌ రుత్తరా హితా	
కే నేద మూర్ధ్వం తిర్యక్ చాస్తరితం వ్యచో హితమ్	౨౪
బ్రహ్మణా భూమి ర్విహితా బ్రహ్మ ద్వౌ రుత్తరా హితా	
బ్ర హ్మేద మూర్ధ్వం తిర్యక్ చాస్తరితం వ్యచో హితమ్	౨౫
మూర్ధాన మస్య సంసీవ్యాధర్వా హృదయం చ యత్	
మస్తీష్కా దూర్ధ్వః ప్రైరయత్ పవమానోఽధి ిర్షతః	౨౬
త ద్వా అధర్వణః శిరో దేవకోశః సముజ్జితః	
తత్ ప్రాణో అభీరతుతి శిరో అన్న మధో మనః	౨౭
ఊర్ధ్వం ను సృష్టేత్రి తిర్యజ్ ను సృష్టేత్రిః సర్వాదిశః పురుష ఆ బభూవాంత్రి	
పురం యో బ్రహ్మణో వేద యస్యాః పురుష ఉచ్యతే	౨౮
యో వై తాం బ్రహ్మణో వేదామృతే నావృతాం పురీమ్	
తస్మై బ్రహ్మ చ బ్రహ్మ చ చక్షుః ప్రాణం ప్రజాం దదుః	౨౯
న వై తం చక్షు ర్జహతి న ప్రాణో జరసః పురా	
పురం యో బ్రహ్మణో వేద యస్యాః పురుష ఉచ్యతే	౩౦

రక్త సచ్చార వర్ణనమ్

అష్టచక్రా నవద్వారా దేవానాం పూ రయోధ్యా	
తస్యాం హిరణ్యయః కోశః స్వర్గో జ్యోతిషా వృతః	౩౦
తస్మిన్ హిరణ్యయే కోశే త్ర్యకే త్రిప్రతిష్ఠితే	
తస్మిన్ య దక్షమాత్మన్వత్ తద్ వై బ్రహ్మవిదో విదుః	౩౧
ప్రభ్రాజ్యమానాం హరిణీం యశసా సంపరీవృతామ్	
పురం హిరణ్యయాం బ్రహ్మ వివే కాపరాజితామ్	౩౩

కించ :—

శరీరావయవా స్తు పరమాణుభేదే నాపరిసంఖ్యేయా భవన్తి. అతిబహుళా దతి
సాక్ష్యా దతీన్ద్రియత్వా చ్చ తేషాం సంయోగవిభాగే పరమాణూనాం కారణం
వాయుః, కర్మస్వభావ శ్చ.

చ. శా. అ. ర. గద్య 17.

(శరీరసజ్ఞాకారీం).

BIBLIOGRAPHY

Amarakosa	.. Amarasimha
Astangahridaya Samhita	.. Vagbhatacharya
Astanga Sangraha	.. - do -
Astanga Saareera	.. Wariyar, P. S.
Asthipanjaram	.. A. Lakshmipathi
Asthipanjalamu	.. Andhra Vignana Sarvaswamu
Ayurveda Saareera	} P. B. Krishnamacharya
Sastra Sangraha	
Bhaavaprakasa	.. Bhavamisra
Bhela Samhita	.. Bhela
Bruhat Saareeram	.. Wariyar, P. S.
Charaka Samhita	.. Agnivesa
English Sanskrit Dictionary	.. Monier William
Hindi Scientific Glossory	..
Kaamasutra	.. Vatsyayana
Madhavanidana	.. Madhavaakara
Paaribhashikapadakosam	.. K. Nageswara Rao
Prasuthisastra Part I	.. Prasadilal Jha, L. M. S.
Pratyaksha Saareera	.. Gananatha Sen
Sarngadhara Samhita	.. Sarngadhara
Saareera Kriya Vignanam	.. Ranajeeth Roy
Saareera Sabda Sangraham	..
Scientific Glossary	.. D. V. Sivarao
Studies in the Medicine of	} Hoernle
Ancient India (Osteology)	
Susruta Samhita	.. Susruta

A

bdomen: belly, the cavity in the body between the thorax and the pelvis including stomach, bowels and other nutritive organs. ఆస్త్రోవంఠం, ఉదరవంఠం, ఉదరమ్, కుక్షిః, కుంభః, వంఠం. వ్యాః- 1 సమస్తముదరమ్, 2. ఉరశ్శ్చింతర్భాగం, జఠరమ్. తె. ఉదరము, కడుపు, జఠరము, బొజ్జ, బొట్ట.

కోవలక్షణమ్ యథా :— సానానాగ్నిమాగ్ని పక్వానాం మూత్రస్య రుధిరస్య చ । హృగుణ్డకం పుష్పసశ్చ కోష ఇత్యభిధీయతే. (సు. చి. ఆ 2 స్లో 12)

Antero-lateral aspect of A. Antero-lateral part of A.

Anterior part of abdomen : ఉదరఫలకమ్. తె. వెలికడుపు. వి. కడుపు ముందుభాగము, పలకవలె నుండు కడుపు వైభాగము.

Lateral aspect of A. : ఉదర పార్శ్వః. తె. డొక్క.

Lower A. : అధరకుక్షిః, అధరోదరమ్, ఉత్తరకుక్షిః, శ్రోణ్యుదరమ్. వ్యాః- కుక్షేరధోభాగః. తె. క్రింది కడుపు, క్రిగడుపు, పొత్తికడుపు. వి. బొడ్డు క్రిందిభాగము.

Upper A. : ఉర్ధ్వోదరమ్,

పూర్వోదరమ్. వ్యా. కుక్షేరూర్ధ్వభాగః. తె. ఎగుకడుపు, ఎగువకడుపు, పైకడుపు, మిగడుపు.

Abdominal : of the abdomen.

ఉదరకః, బౌదర్య, ఉదరసమృద్ధః, కాక్షః, కాక్షీ, కాక్షేయ, కాక్షేయీ. తె. కడుపుకు చెందిన, కడుపునబుట్టిన.

A. aorta - see aorta.

A. cavity - see cavity.

A. fat: extra peritoneal fat.

వపా, వసా. తె. వప. వి. కడుపున నుండు క్రొవ్వుపార.

A. ganglia - see ganglia.

A. muscle - see muscle.

A. region - see region.

A. ring - see ring.

A. wall - belly wall - see

Antero - lateral aspect of abdomen.

Abduccens : a muscle drawing from the median line. మధ్య రేఖా దాకృష్టశీ.

Abduction : drawing away from the median line; movement from the median line.

అపవర్తనమ్, ఆకర్షణమ్. వ్యాః- మధ్యరేఖా ఆకర్షణమ్, దూరీకరణమ్, మధ్యరేఖాయాః గతిర్దూరీకరణమ్, క్రియా. తె. ఈడుపు, లాగుడు. ఒక గీత నడుమ నుండి వెలికి నడుపు లేక లాగుట; కదలుట.

Abductor : అపకర్షకః, అపకర్షణీ,

అకర్షకః. తె. ఈడ్చునట్టి, లాగునట్టి.

A. canal - see canal

Absorption : ఆవశోషణమ్, ఆవ

మనమ్, ఆచూషణమ్, గ్రసనమ్,

శోషణమ్. తె. పీల్చుట, పీల్పు,

లోపలికి ఆకర్షించుకొనుట, లోపలికి

గ్రహించుట, లోపలికి లాగికొనుట.

Acetabulum : socket of thigh

bone; the cavity that recei-

ves the head of the femur

(1) కట్టూదూఖలమ్, శ్రోణ్యూదూఖ

లమ్; సక్తి బిలమ్. తె. బంతిగెన్నె. వి.

ఊర్వస్థి శిరస్సు (తొడ ఎముక మొదలు)

తిరుగుటకు శ్రోణి ఫలకమునం (చట్ట

ఎముకయం) దేర్పడియున్న రోలు

వంటి గుంట. (2) ఉదూఖలమ్. వ్యా:-

నిమ్మ మధ్య ముదూఖల సనిహానమ్.

తె. బంతిగెన్నె కీలు. వి. రోలువలె

మధ్య గుంటగానుండు కీలుభాగము

Achroma : pallor; absence of

colour. అవర్ణః, నిర్వర్ణః. తె. అవ

ర్ణము, రంగులేమి, వన్నెలేమి. వి.

పాలిపోవుట.

Achromatic : అవర్ణమైన, రంగులేని.

A. spindle - see spindle.

Achromatin : అక్రమాధీనః, అవర్ణ

ప్రియః, అవర్ణప్రీ. తె. అవర్ణప్రియము,

రంగులేనట్టి.

Acid : sour. ఆమ్లమ్, ఆసుతమ్,

శుక్తమ్. తె. ఆమ్లము, కాడి, పులిసిన,

పులుసు.

Acidity : అమ్లతా, ఆమ్లత్వమ్.

శుక్తతా. తె. పుల్లదనము, పులుపు.

Acini : నూత్నూదరీ.

Acinus: smallest gland division.

నూత్నూతమగ్రంథి విభాగః. తె.

కణితి (గ్రంథి) లోని మిక్కిలి చిన్న

విభాగము.

Acoustic : relating to the sence

of hearing, sound or the ear.

= శ్రోత్రేంద్రియసమ్బంధి, శ్రవణ

సమ్బంధి, ధ్వనిసమ్బంధి, కర్ణసమ్బంధి.

తె. చెవికి చెందిన, ధ్వనికి సంబంధించిన.

A ganglia - see ganglia.

A. nerve - see nerve.

External A. meatus - see

meatus.

Acoustics : the science of

sound. శ్రావణశాస్త్రః. వ్యా:- నాద

విజ్ఞానమ్, నాదవిద్యా. తె. ధ్వని

విద్య, నాదవిజ్ఞానము, నాదశాస్త్రము.

Acromion : అంశః. వ్యా:- బాహు

మూర్ధగ్రీవామధ్యేఽంసపీఠ స్పృశని

బద్ధనావంసా. (సు.శా. 6-24) అంస

ఫలకభుజశిరయోర్బద్ధనా అంసా

(డల్టనః). వ్యా:- భుజశిరః (యాజ్ఞ

వల్క్రస్పృతిః), అంసకూటః, అంస

పీఠః, బాహుమూర్ధా, బాహుశిరః,

బాహుశీర్షమ్, భుజశిరః. తె. గూడ,

బుజము, భుజము. వి. అంసాగ్రము,

పాముపడగవలె బయటికి గుపడు

చుండు బుజముయొక్క ఎత్తైన భాగము.

A. region - see region.

Acroposthia - see prepuce.

Action కర్మ, క్రియా, చేష్ట, వ్యాపారః తె. కదలిక, కర్మ, క్రియ, చలనము, పని.

Active A. : అనలసవ్యాపారః. తె. చురుకుగలపని.

Automatic A. : స్వచాలిత క్రియ. తె. తనంతటనే జరుగుపని.

Involuntary A. : అనిచ్ఛాదీన వ్యాపారః, అనైచ్ఛికక్రియా. తె. అప్రయత్నపూర్వకమైనకదలిక; పని.

Involuntary muscular A. : స్వతంత్రపేళీచేష్ట. తె. ఇచ్ఛాదీన కండరచలనము. వి. అప్రయత్నముగా జరుగు కండరముల కదలిక; వ్యాపారము. ఇది అనిచ్ఛాపూర్వకముగ కండరములలో నిరంతరము జరుగుచుండును.

Muscular A. : పేళీక్రియా. తె. కండరచలనము.

Passive A. : అలసవ్యాపారః. తె. మందగొడితనము, స్తబ్ధత.

Reflex A. : అసంకల్పితచర్యా, అసంకల్పిత ప్రతీకారచర్యా, ప్రతిసంక్రమితక్రియా. ప్రతివత్తిక్రియా తె. మరల గొట్టుబడిన చర్య.

Reflex muscular A. : ప్రతిసంక్రమిత పేళీ వ్యాపారః. తె. మరల

గొట్టుబడిన కండరచలనము.

Specific dynamic A. : ఉష్ణీ పక గుణవిశేషక్రియా, విశిష్టకర్మ తాపదకక్రియా.

Voluntary A. : ఇచ్ఛాదీన వ్యాపారః, ఇచ్ఛికక్రియా వా వ్యాపారః, సంకల్పితచేష్ట. తె. స్వతంత్ర చలనము.

Voluntary muscular A. :

ఇచ్ఛానుగా పేళీచేష్ట, స్వేచ్ఛానుగా పేళీ వ్యాపారః. తె. స్వతంత్రకండర చలనము.

Adam's apple : a projection in front of the neck due to the thyroid cartilage (of the larynx) కంఠముణి, గలగ్రన్థి. వ్యాః-కన్ధ గాయాః పురతః ఉగ్ర్వభాగే కణ్ఠ, శస్త్రధ్యేకణ్ఠుణి. గలపూర్వతః చలనోన్నతప్రదేశః. తె. కంఠమణి, కుతిక కాయ, గొంతుకాయ, గొంతుకనుడి, గొంతుపోక. వి. గొంతుకబయలు (ముందు) ఎత్తుగా కదలికగల ముడి. ఇది తెనునపుడు, త్రాగునపుడు, క్రిందికి పైకి కదలుచుండును.

Adduct, Adduction : to draw or move towards the centre : అభివర్తనమ్, ఉపకర్షణమ్, ప్రతిసీతమ్, ప్రణ(న)యనమ్, మధ్యానతమ్. తె. (1) నడిమికిచేరుట, నడిమికిలాగుట, నడిమికిచేరిన, నడిమికిలాగిన లేక వచ్చిన. (2) ఒక దానితో నొకటి

చేసెన, ఒక దానితో నొకటి చేరుట.

(3) ఆత్మ మధ్యాభిముఖ్యము.

Adenoid, Adenoids: a growth or mass of spongy tissue between back of nose and throat. Resembling a gland.

(1) నాసాగలగ్రన్థి. వ్యా:- నాసాగలయో ర్మధ్యస్థం మాంసపిణ్డమ్. మాంసపిణ్డ మేతిత్ నాసాగలయో ర్మధ్యేపశ్చిమతఃవర్తతే. ఏతత్ స్పంజ ఇవ వా జలశోషణీ ఇవదృశ్యతే. తే. కొయ్యగండ. వి. ముక్కు లోతట్టున సప్తపథలోప్రవేశించు ద్వారము చేత ఉబ్బియుండు తడిచర్మము. ముక్కు గొంతుకలమధ్య వెనుకవైపున పెరుగు మాంసముమద్ర, సప్తపథ ద్వారమువద్ద పెరుగు పెత్తని మాంసపు కణితి. ఇవి పెరుగుటవలన శ్వాస పీల్చుట కష్టముగానుండును.

(2) గ్రన్థ్యా భోగ్రన్థి విశేషము.

Adenology: the science of the glandular system. గ్రన్థిమండల విజ్ఞానమ్, గ్రన్థిసంస్థాన విజ్ఞానమ్. తే. గ్రంథులకు సంబంధించిన శాస్త్రము.

Adipose: fatty, of a fatty nature. మేదః, మేదోమయః.

తే. క్రొవ్వు, క్రొవ్వివ.

A. arteries - see artery.

A. tissue - see tissue.

Adrenal: At the kidney: The

suprarenal capsule. అధివృక్కః, (అధివృక్కాదౌస్) వ్యా:- నిఃస్రోత స్కాత్రికోణప్రాయా వృక్కశిఖర యోస్సమ్మన్ధే. తే. అధివృక్కలు, వి. గురదాలపైన నాళములేని ముక్లోణాకారమున ఎత్తుగనుండు మాంసపు ముద్దలు, రెండు గ్రంథులు.

Adventitia: the external coat of bloodvessels. గక్తధరా కలా, బాహ్యరక్తవాహినీకంఛుకమ్.

Afferent. carrying towards the centre or inward. (1) అభిగామి, అభివాహీ, ఆగామి, ఆగామినీ. (2) అస్తగృభీ, అస్తర్వాహినీ. తే. బహిఃప్రాచీరమునుండి లోనికి గొనిపోవునది.

After-birth: the placenta and membranes; the secundiness. A membrane enveloping the foetus in the womb. అపరా. జరాయుః. తే. మావి. వి. గర్భములో పిండమును కప్పియుండు పొర, ప్రసవించిన తరువాత గర్భాభయము నుండి బయటబడు మావి.

Age: వయః. తే. ఈడు, వయస్సు

Air: ఆకాశజః, ఈరణః. వ్యా:- అస్తర్వహీ స్సంచారీవాయుః, వాతః, వాయుః. తే. గాలి, వాతము, వాయువు.

A. bladder: వాయుకోశః. తే. గాలిబుడగ, గాలితిత్తి.

A. bone - see bone	పొట్టిక, భరణశీలం. తె. అన్నము
A. cell - see cell	నకు లేక పోషణకు సంబంధించిన.
A. sac - see sac	A canal - see canal.
Atmospheric A : మహావాయు	a portion of A. canal between pyloric volves పచ్చమా
పథమందలి వాయువు, వాతావరణము	నాళయః. తె. కడుపు, పొట్ట. వి.
A. sinus - see sinus	భుజించిన చతుర్విధాహారము (అన్న
Ala : wing. పక్షి. వ్యా:- పక్షి	సానాదులు) నీర్ణమగుస్థలము, నోటి
పక్షికాలో విస్తృత ప్రరోహః. తె.	నుండి ముడిచునుండు గొట్టమునం
పక్షము, టెక్కు.	దలి భాగము. చిన్న, పెద్దప్రేవులు
A. of the ilium - see bone	కలిసిన సారంగాము నందొక భాగము.
A. nasi : నాసాపక్షికా. వ్యా:-	A. duct - see Thoracic duct
నాసాపుట బహిర్భాగం. తె.	A. system - see system.
ముక్కుకోళ్లు, ముక్కుకోళ్లు వి	A. tract - see tract.
ముక్కు రంధ్రముల వెలిభాగములు.	Part of the A. canal upto
Alar : wing-like పక్ష, పక్షా	the stomach. ఊర్ధ్వకోవ్యః.
తె. పక్షమువంటి, టెక్కువంటి వి.	తె. వి. నోటినుండి అమాశయము
పక్షి టెక్కువలె వెడల్పుగా విప్పారి	వరకు వ్యాపించియుండు భాగము.
ప్రక్కలకు పొడుచుకొని వచ్చి	Alkali : ఔషధం. తె. కారము, క్షారము.
యుండు భాగము.	Allantois : a fetal appendage,
Albumen : ధవలకమ్. తె. జొన,	membrane. ఆలిస్థః, ఆలిస్థనాళీ.
సొన, శ్వేతధాతువు. వి. కోడి	వ్యా:- నాళి నాళస్యాజురః,
మొదలగు పక్షుల గ్రుడ్లలో నుండు	ఆద్యంత పశ్చిమఖండ్య ఉపగుహావత్
చిక్కని, తెల్లని జిగురుగల పలచని	కోఽపినాళః, అధవా కాఽపినాళీ.
వస్తువు.	తె. బొడ్డుమొలక. వి. ఇది మొలకవలె
Serum A : సరధవలకః.	నుండు బొడ్డునాళము, పిండము వంటి
Aliment : food, nourishment.	యుండు సన్నని కాడ.
అన్నమ్, ఆహారం, ఖాద్యం, భోజనం,	Alveolar : బౌదూఖల(లీ). తె.
పొట్టికమ్. తె. అన్నము, ఆహారము,	గుంట, తొట్ట. వి. రోలు ఆకార
కూడు, భోజనము.	ముగ నుండు గుంట.
Alimentary : nourishing.	Alveoli - see alveolus.
ఆహార్యః, ఆహారసమృద్ధి, పోషకః,	

Alveolus : (1) An air vesicle.

అనిలాయనమ్, ఈరణకోశం, ఈరణ దరీ, వాయుకోశం, సూక్ష్మదరీ, తె. గాలిబుడగలు, గాలిగదులు, వాయు గోళములు. వి. క్వానకోశమునందలి చిన్న గాలిగదులు. (2) Bony socket of a tooth; a small cavity. ఉమాఖలమ్, విలమ్. వ్యా:- రుచకాకృతీనా మవయవానా మవ గాహ నానుకూలాగర్త విశేషా యథా :- అల్పబిలమ్, దస్తబిలమ్, సూక్ష్మదరీ, కోష్ఠికా, రిష్ట్రీకమ్. తె. కుదురు, గుంట, పాడు, బెజ్జను, రంధ్రము. వి. రుచకాకారముగల చిన్నదై (కొన తేలియుండు) అవ యవయవులు ఇవిడి కదలకుండా బిగు వుగా పొదిగి యుంచుటకుగాని, పాడుకొనుటకుగాని వీలుగా నుండు కొలది లోతుగల గుంట (గుంటలు), కుదుళ్ళు.

A. of tooth : దస్తబిలమ్, దస్తో లూఖలమ్. దస్తో దూఖలికా, తె. పంటికుదురు, పసుకుదురు(ళ్లు), పల్లు కుదురు.

Alveolus : (2) Air vesicles. ఈరణ కోశాః. వ్యా:- పుష్పసాస్తవా అపస్త మ్భస్యాన్తిమ ప్రతానాని. తె. వాయుకోశములు, వాయు గోళములు వి. ఈ గోళములు ఊపిరితిత్తులందు వ్యాపించియుండి, లేనెత్తెత్తెయందలి గూళ్లను బోలియుండును.

Amitosis : Direct cell-divi- sion. ఆకాఠక విభాగం, కణ విభాగం, సమవిభజనమ్. తె. కణ విభజనము, కణవిభాగము.

Amnion : Inner-most embr- yonic membrane which en- closes foetus before birth.

(1) అపరాయణ, అమ్బునియామికా, ఆభ్యస్తర గర్భధరా, ఆభ్యస్తర జరాయణ, గర్భధరా, జరాయణ. తె.మా.వి.వి. బిడ్డ పుట్టక పూర్వము గర్భాశయమున పొడగును లేక శిశువును ఆవరించుచుండు మిక్కిలి సన్నని నిగనిగలాడు నూనె మెరుగు కాగితమువంటి పొర. ఇది పిండముకు ఒరిపిడి లేకుండా తగినంత ఉమ్మీరు కలిగియుండును. దీనిగుండా లోనికి వెలుతురు జొర బడును. (2) గర్భాస్తరా వరణమ్. తె. గర్భసంచిలో పొర.

Amniotic : belonging to the amnion. అపరాయన, జారాయన. తె. మావికి చెందిన.

A. cavity - see cavity.

A. ectoderm - see ectoderm.

A. fluid - see fluid.

A. sac - see sac.

A. vesicle - see vesicle.

Ampulla: flask-shaped dilation.

కలసికా. తె. కలశము, బుడ్డి.

A. of the lactic ferous :

స్తన్యశయః, స్తన్యప్రవాహికా,
స్తన్యవాహిని. తె. స్తన్యశయము.
వి. చనుబాలు పుట్టచోటు.

Amygdala: (1) a tonsil, (2) a lobe
of cerebellum. (1) ఉపజిహ్వకా,
గళగుటికా. వ్యా:- కణస్థోపరి
జిహ్వమాలినితా నూంసపిణ్ణవిశేషా.
వాతామమ్. తె. వి. సీమ బాదము
వలె నుండు అవయవ విశేషము.

(2) ఆధరి మస్తిష్కఖణ్డః.

Anabolism: constructive meta-
bolism; constructive process
within the protoplasm by
which food or other mate-
rial at a relatively low
level passes through an
ascending series of ever-
more complex and unstable
combination, till it is
finally worked up into
living matter. అనుబంధము,
ఉత్పన్నము, ఉపచయము, చయము,
ప్రసాదపాకము, సృష్టి. తె. నిర్మాణ
జీవన ప్యాపారము, పెంపునాత్మక
క్రియ. వి. జీవధాతు నిర్మాణము
నకు జరుగు రాసాయనిక పరిణామము.

Anal: pertaining to the anus.

అపాన సమృద్ధి, అపానీయ, గుద
సమృద్ధి. తె. మలద్వారమునకు
సంబంధించిన, ముడ్డికి చెందిన.

A. area: గుదదేశము, గుదముఖము,

గుదాంతము (సు. ని. 4-10. డబ్బలము).
తె. అసనద్వారము.

A. aperture - see A. passage.

A. canal - see canal

A. opening - see canal.

A. orifice - see orifice.

A. passage: ఆధరగుదము, ఆధర
గుదము, అధఃస్రోతము, అపానము,
అపాననాళి, గుదద్వారము, గుద
నాళిం(ః), గుదమార్గము, గుదముఖము,
పాయురస్థము, విజ్ఞానము, శిశువు
నాళము. తె. అసనము, పీతిముడ్డి,
ముడ్డి. వి. ప్రేవులలోని మలము
బయటికి వెడలు దారి, మలమువచ్చు
ద్వారము.

A. margi: గుదాంతము. తె. ముడ్డి
అంచు. వి. గుదద్వారమున నుండు
లావు వెడమవంటి అంచు.

A. region - see region.

A. triangle: గుదమర్మము. తె.
అసన మర్మము.

A. tube - see tube.

A. tubercle - see tubercle.

A. valve - see valve.

Anaphase: ఆద్యాలోకము. తె. కణ
విభజనలో ఒక దశ.

Anastomosis: cross conne-
ction or junction of vessels
or hollow organs or arte-
ries, branches. (1) అనుమేల
నము, తిర్మికోసనానము. తె. కల

యక, సంగమము. వి. నాళములు. రిక్త మధ్యాంగముల ఒండొంటి కలయిక, ఈకలయిక రక్త నాళాదు లందు కాననగును. (2) మధ్యేమార్గః. తె. వి. రెండు ప్రదేశముల మధ్య నేర్పడిన దారి. ఇది దోష ఒక్కతినే గాని శస్త్రక్రియలచేగాని యేర్పడును (3) సరామర్మములు, ధమనీ సంగమములు.

Dorsal A : పృష్ఠానుమేలనమ్.

Middle A : మధ్యమానుమేలనమ్.

Anastomotic : pertaining to anastomosis. అనుమేలనియ, అనుమేల్య.

A. branch - see branch.

A. loop - see loop.

Anatomic, Anatomical: belonging to anatomy. (1) శరీర శాస్త్ర నిర్మాణ సమృద్ధి, శారీర, శారీరక, శారీర రచనా సమృద్ధి. తె. శరీర శాస్త్రమునకు సంబంధించిన (2) వ్యవచ్ఛేద విద్యా సమృద్ధికః.

A. enumeration of the body శరీర సంఖ్య.

A. nomenclature : శారీర పరిభాష.

Anatomy : (1) the science of body or organic structure (2) science or branch of morphology which treats of the structure of organisms

and the relation of their parts. (1) రచనా శారీరమ్.

నిష్పత్తిః— రచనాప్రతిపాదకం శారీరమ్, రచనాశారీరమ్, శరీరరచనా విజ్ఞానమ్, శరీర నిర్మాణ విజ్ఞానమ్, శరీర నిర్మాణ శాస్త్రమ్, శరీర వ్యవచ్ఛేద విద్యా, శారీరమ్, శారీర శాస్త్రమ్. (2) విశేషవిద్యా, శరీర విచయమ్. వ్యాః— శరీరస్య విచయనం విచయః, శరీరస్య ప్రవిభాగేన జ్ఞాన మిత్యర్థః (చ. శా. 6.1.3. చక్ర ప్రాణిః). శరీర సజ్ఞానమ్. (చ. శా. 7.1) తె. శరీర విజ్ఞానము, శరీర శాస్త్రము, శారీరము, శారీర విజ్ఞానము. వి. శరీరము పుట్టుకను దాని ఆవయవముల నిర్మాణమునుగురించి విడి విడిగా తెలియజెప్పు శాస్త్రము. (3) దేహసంస్థాన విద్యా. తె. ఛేదించి లోని ఆవయవముల విన్యాసములను, పొందికలను పరిశీలించు విద్య.

Applied A : anatomy as applied to diagnosis and treatment. నిదాన చికిత్సా శారీర విజ్ఞానమ్.

Comparative A : a comparison of the anatomy of different animal orders. అనువర్జిక వా ప్రాసర్జిక శారీర విజ్ఞానమ్, తులనాత్మక శారీర విజ్ఞానమ్, సదృశ రచనా శారీరమ్.

Descriptive A : a study of

the individual parts of the body. ప్రత్యక్ష శారీర రచనాధ్యయనమ్, నిర్దిష్ట వా నిర్దేశక శారీర విజ్ఞానమ్, సముద్దేశక శారీర విజ్ఞానమ్. Gross A. anatomy as studied by the naked eye.

ప్రత్యక్ష శారీర విజ్ఞానమ్.

Human A : మానవ రచనా శారీరమ్.

Microscopic A : that stuied under the microscope.

నూత్న శారీర విజ్ఞానమ్, వ్యాః-నూత్న దర్శన యంత్ర సహాయేన ప్రాప్తం శారీర విజ్ఞానమ్.

Morbid A : the study of diseased structure. రుక్ష్మశరీర విజ్ఞానమ్.

Pathological A : రుక్ష్మ శరీర రమ్, రుక్ష్మ శారీర విజ్ఞానమ్.

Regional A : the study of correlated regions of the body. ప్రాదేశిక శరీరాంశ విజ్ఞానమ్

Surface A : బహిష్కారీర విజ్ఞానమ్.

Systemic A : వివిధ వస్తుధాతు విజ్ఞానమ్, శరీర నిర్మాణానుక్రమణికా.

Topographic A : anatomy of a part in its relation to other parts. అన్యోన్యాంశ రచనాత్మక శారీరమ్, అన్యోన్యాంశ

సమబ్ధ శారీర విజ్ఞానమ్, నిర్దిష్టాంశ వర్ణన శారీరమ్. తె. ప్రత్యంగ సమబ్ధ వర్ణనము, శరీరాంశ వర్ణనము.

Angiology : the science of the bloodvessels and lymphatics. నాళీవిజ్ఞానమ్, నాళీస్కంధః. వ్యాః-రక్తాయనీ, రసాయనీ, రస వాహిన్యాదీనాం నాళా (నాళీ) నాం స్వరూప వర్ణనమ్. తె. నాళవిజ్ఞానము. వి. రక్త రసాది నాళముల స్వరూపములను గురించి తెలియజెప్పు శాస్త్రము.

Angle : space between two meeting lines. అస్రః, కోణః, ద్విభుజః, మూలః, వ్యాః-కేవలైక కోణాకారా ఉత్పేధ విశేషరేఖా విశేషా వా. తె. కోణము, మూల.

A. of the eye : ఉపాంతః. తె. కనుగొలికి.

A. of the lower jaw : హను కోణః. తె. దౌడకోణము. వి. ముక్కుణముగా తేలియుండు దౌడ ఎముక.

A. of the mouth : జీవప్రాంతా, వదనాంతా, స్పెక్క్వోవ్(డౌవ్). తె. చెలిముఠ, నోటి చెలిముఠ.

Lateral A : పార్శ్వకోణః, బాహ్యకోణః.

Lateral A. of the orbit : ధ్రువా పుచ్ఛాంతా తె. కణతల నంటి యుండు కనుబొమ చివరలు.

- Obtuse A : స్థూలకోణము. తె. గురుకోణము.
- Pubic A : భగకోణము, భాగస్థి కోణము.
- Rectangle : దీర్ఘచతురస్రము.
- Right A : లంబకోణము, సమ కోణము.
- Triangle A : త్రికోణము, త్రిభుజము తె. ముక్కోణము.
- Angular : కోణీయము, కాణిక తె. కోణమునకు సంబంధించిన, మూలకు సంబంధించిన.
- Anhydrous : not containing water. అనాద్రితము, నిర్జలము. తె. తడిలేని, నీరులేని.
- Animal : living being. జంతువు, ప్రాణి. తె. జంతువు, జీవి, ప్రాణి.
- A. heat : ఉష్ణము, జంతుష్ణము, శరీరోష్ణము తె. వేడిమి, శరీర వేడిమి
- A. magnetism : ప్రాణోద్ఘాతము తె. శరీరబలము.
- Animal : organic being with life and power of motion జీవజన్తువు, ప్రాణి. తె. జీవి.
- Animation : life. చైతన్యము, జీవితము సజీవత్వము. తె. ప్రాణము, బ్రతుకు, జీవము.
- Anisotropal, Anisotropic: doubly refractive. ద్వివారవక్రీకరణీ.
- Ankle : joint between foot and leg. ఖండకము, ఖలకము. వ్యా:- జక్రపాద యోగస్థాని, గుల్ఫము. వ్యా:- పాశ్చాత్య పరిగ్రహము. తె. గుత్తి, చీల మండ.
- Annular : ring-shaped. అంజులియము, వలయు సమానాకృతి. తె. ఉంగరము. వి. ఉంగరమువలె గుండ్రని యాకారముగల అవయవ విశేషము.
- A. ligament - see ligament
- Annularis : 4th or ring finger. అనామిక, పవిత్రాంజులి(లి). తె. ఉంగరపు వ్రేలు వి. చేతియందలి నాల్గవ వ్రేలు.
- Annulus : a circular opening or margin : చాక్రేయద్వారము వామఖమ్, వర్తలద్వారము, వర్తలముఖమ్ వార్తలము. తె. గుండ్రని ద్వారము, గుండ్రని బెజ్జము. వి. ఇవి చక్రము వలె శరీరప్రదేశములందుండు ద్వారములు. అంచుగలిగి ఉంగరములవలె నుండును.
- A. abdominalis: Abdominal ring - see ring.
- A. abdominis : the inguinal ring - see ring.
- A. tracheae : anyone of the cartilaginous rings of the trachea - see ring.
- A. tympanicus : the tympanic ring - see ring.

A umbilicus : the umbilical ring - see ring.

Ansa : a loop. శిక్యమ్. తె. ఉట్టి.

A. hypoglossi : జిహ్వోధర శిక్యమ్.

A. subclavia : అక్షకాధర శిక్యమ్.

Antagonism : opposition. పరస్పర విరోధః, విరోధః. తె. విరోధము, వైరము. వి. నామరూపగుణాదులందు ఒకదాని కొకటి విరుద్ధము.

Antebrachium - see antibrachium.

Antenatal: ప్రసవ పూర్వః, ప్రాగ్జన్మ. తె. నీల్లాడుటకు మునుపు, ప్రసవమునకు పూర్వము, చూలింత.

Anterior : in front of, situated before. అగ్రః, అభిముఖః, పురః, పురస్తన, పురోభాగః, పూర్వః, ప్రాగ్. తె. ఎదురు, ఎగుటి, ముందు, ముందరి.

A. aspect of thorax : అస్తరాధిః, ఉరః. వ్యా:- అస్తరాధే అస్తప్రదేశః, పక్షః. వ్యా:- అస్తరాధే బాహ్యదేశః. తె. ఎడ, ఎదురు తొమ్ము. వి. గుండె బయటిభాగము, ఛాతీ, బోర.

A. end : ఉదర్యాగ్రమ్.

A. ends of the ribs : పర్యకాగ్రాణి. . తె. ప్రక్కపైముకల

ముందు భాగము.

A. fontanelle - see fontanelle.

A. furrow - see furrow.

A. madian fissure - see fissure.

A. nares; naris or nostril : నాసానాడీ, నాసాపుటః, నాసారస్థిమ్, నాసావివరమ్, నాసాస్రాతః, పురస్తన నాసారస్థిమ్. తె. ముక్కుపుటము, ముక్కుబెజ్జము, ముక్కురంధ్రము.

A. neuropore : పురస్తనతస్త్రిద్వారమ్.

A. part of the hand : కరాగ్రమ్. తె. విాజేయి, ముంజేయి.

A. perforated substance : పురస్తన వేధితవస్తు.

A. white commissure : పురస్తన శ్వేతసమ్మిశ్రణమ్.

Antiades : see tonsil.

Antibodies : the characteristic constituents of the blood and fluids of immune animals (1) అభిసంస్కార ద్రవ్య విశేషః, అభిసంస్కృతిః. వ్యా:- విరుద్ధ ప్రతిపక్ష గుణవంతం ద్రవ్యమ్. (2) రోగోచ్ఛేదకరం ద్రవ్యమ్. వ్యా:- రోగోత్పాదక బీజోచ్ఛేదక ద్రవ్యమ్.

Antibrachium : forearm. (1)

అగ్రబాహుః, అరన్నిః. వ్యా:-
 కూర్పరాత్ మణిబద్ధపర్యంతభాగః,
 ప్రపాణికః, ప్రపాణిః. తె. దండ
 చేయి. వి. మోచేలినుండి మణికట్టు
 వరకునుండు భాగము. (2) ఉప
 బాహుః, కలావికా. వ్యా:- మణి
 బద్ధోపరిష్ఠా చ్చతురజ్జుల కలావిక
 ఇతి. ప్రకోష్ఠః. తె. మంజేయి. వి.
 మణికట్టు పైన మోచేలికి క్రింద
 నాలుగు అంగుళముల విస్తారముగ
 నుండు భాగము. Distal third
 of forearm.

Antihelix : of external ear.

ఆభ్యంతరపాళీ, ప్రతివలయమ్. తె.
 వి. కర్ణపాళి - చెవిరమ్మె - యొక్క
 లోపలి లేక బయటిభాగము.

Antitragus : కర్ణపుత్రికా, ప్రతి
 కీలమ్, బాహ్యకర్ణా. తె. గూబ.

Antrum : a cavity in bone
 అస్థికోటరమ్, అస్థిగుహ, కోటరమ్
 తె. ఎముకతోట్ట, కోటరము, తోట్ట.

A. of High more - see A.
 maxillare.

F. mastoideum : the cavity
 of mastoid bone. కర్ణాస్థికోట
 రమ్.

A. maxillare : the cavity in
 the body of the superior
 maxilla. హనుగర్భకోటరమ్. తె.
 దవడ ఎముక తోట్ట.

Anus : rectal exit. అధరగుదః

స్థానం. వ్యా:- ఉత్తరగుదా దధో
 స్థితః, అపానమ్, అపానః, గుదమ్,
 గుదః, గుదద్వారమ్, పాయుః,
 పాయుద్వారమ్, పురీషమార్గః,
 విణ్మార్గః; శ కృ న్మార్గః. తె.
 ఆసనము, ముడ్డి, శౌచస్థానము.

Anvil - see bone

Aorta : trunk of the arterial
 system; the main arterial
 trunk.

(1) ఆవర్తా, ఆవర్తాధమనీ, ప్రధానా
 వర్తా, బృహద్ధమనీ, బృహత్లోహితికా,
 మహాధమనీ. వ్యా:- శరీరే విశుద్ధరక్త
 ప్రవాహములధమనీ, సామృదయస్య
 వామనిలయా తస్మాత్ మూల
 ధమనీ. This great artery
 issuing from left ventricle
 of heart. (2) బృహద్ధమనీ. వ్యా:-
 ఏషామృదయస్య వామకోష్ఠా
 దూర్ధ్వం ప్రసరతి. (3) ప్రాణవహ
 ధమనీ. తె: పెద్దరక్తనాళము, బృహ
 ద్ధమనీ. వి. ఇది మృదయములోని
 వామనిలయము లేక వామకోష్ఠము
 - ఎడమ అరగది - నుండి బయలుదేరి
 పైకి వ్యాపించియుండును. గుండె
 కాయ - మృదయము-నుండి నెత్తురు
 (రక్తము)ను శరీరమంతట వ్యాపింప
 జేయును. (4) ప్రధానధమనీ.

Abdominal A. ఉదరధమనీ,
 బొదరిమహాధమనీ, కాక్షేయావర్తా
 ధమనీ,

Abdominal portion of A .
కాత్తేయావర్తా (భాగః).

Anterior ventral A. పురస్తనో
దర్శ్యావర్తా ।

Arch of A . తోరణీమహాధమనీ,
తోరణ్యావర్తా. తె. ధనురాకార
ముగ నున్న పెద్ద రక్తనాళము.

Ascending A . ascending
portion of aorta. ఆరోహిణీ
మహాధమనీ, ఆరోహ్యావర్తా.

Descending A : అవరోహిణీ
మహాధమనీ, అవరోహ్యావర్తా.

Dorsal A పృష్ఠ్యావర్తా, బృహ
ద్ధమనీ.

Isthmus of A : see isthmus

Primitive A . ప్రాథమికావర్తా.

Right dorsal A. దక్షిణపృష్ఠ్యా
వర్తా.

Thoracic A . ఔరసావర్తా.
ఔరసీమహాధమనీ.

Thoracic portion of A .
ఔరసావర్తా భాగః.

Uterus A . కాత్తేయావర్తా.

Ventral : ఉదర్శ్యావర్తా.

Aperture : an opening. hole.

అయనమ్, చంద్రమ్, ద్వారమ్, పథః
రస్థిమ్. వ్యాః:- కస్తాచ్చిదస్తర్నహా
దృహిర్గమనార్థం రస్థిమ్. యథా—
సవద్వారణి. అథవా అస్తర్నహాదస్త
ర్నహం ప్రతిగమనార్థం ద్వారమ్.
తె. కన్నము, దారి, ద్వారము,

బెజ్జము, బొక్క. వి. లోనినుండి
బయటికిగాని, శరీరములోపల ఒక
చోటనుండి వేరొక చోటికిగాని
పోవుట కేర్పడియుండు కన్నము;
కలుగు.

A. of the body : కాయ
రస్థాణి. తె. శరీరమునగల వివిధ
రంధ్రములు.

A. of alveolar canals :

ఔమాఖలప్రాతద్వారాణి.

Auriculo ventricular A :
కర్ణక శోష్ణకాస్తరద్వారమ్, కర్ణికా
జరకాద్వారమ్.

Cloacal. A మలమూత్రద్వారమ్.

Different carrying. A : శరీర
ధాత్వావకాశాః. తె. రసరక్తాది
ధాతువులను శరీరమున వ్యాపింప
జేయు నాళరంధ్రములు.

Inferior A. of lesser pulvis:
కటిగుహాధరద్వారమ్.

Large external A. of the
body (nine in number). మహా
చంద్రాణి. తె. సవద్వారములు. వి.
శరీరమున బయటికి కనబడు తొమ్మిది
పెద్ద రంధ్రములు.

Left auriculo-ventricular A:
నామకర్ణకశోష్ణకాస్తరద్వారమ్.

Minute. A : సూక్ష్మచంద్రాణి,
సూక్ష్మరస్థాణి. తె. రోమహాప
ములు వి. చర్మముపై కనబడుచుండు
సన్నని చిల్లులు. పినినుండి శరీరము

లోని ముఖములు చెమటరూపమున
వెడలుచుండును.

Pleuro pericardiac medial A
పార్శ్వకౌపరిహృదయ స్తరద్వారమ్.

Pleuro peritoneal A : పార్శ్వ
కౌపరితుస్థియద్వారమ్.

Right auriculo-ventricular
A : దక్షిణకర్ణకకోష్ఠ కాస్తర
ద్వారమ్.

Superior A. of the lesser
pulvis. కటిగుహా తరద్వారమ్.

Uro-genital A : వస్తుపస్థియ
ద్వారమ్.

Apex: peak, extremity of
anything. అగ్రమ్, చూడా,
మస్తకమ్, శిఖరమ్, శీర్షమ్. తె.
అగ్రము, కొన, చివర, తుద, మొన,
శిఖరము, శిఖరాగ్రము.

A of the axilla. అంశమాలమ్.
తె. భుజము. వి. ప్రగణాస్థిశిఖర
భాగము.

A. of the bladder: వస్తిరీః,
వస్తిరీః.

A. of the heart: హృదయ
శీర్షమ్

A. of the lung: పుష్పసమూహా,
శ్వాసాశయాగ్రమ్.

A. of the nose. నాసాగ్రమ్,
నాసికాగ్రమ్. తె. కొనముక్కు,
ముక్కుకొన, ముక్కుచివర, ముక్కు
మొన.

Apical : belonging to apex.

అగ్రీయ, మస్తకీయ, శిఖరీయ, శీర్షీయ.
తె. అగ్రమునకు చెందిన, శిఖరమునకు
సంబంధించిన.

A. part : శీర్షభాగమ్.

Aponeurosis . a fibrous expan-
sion of a tendon; a fibrous
or membranous sheet.

(1) ఉల్లోచః. వ్యా:- ప్రాయోవిస్తా
రిత కణ్డరాగ్రరూపం వస్తుసా తన్తు
వితానముచ్యతే, సవీచ కణ్డరా విస్తా
రస్తాన్తవ వితానఞ్చ. కణ్డరా వితానాః,
కలాకణ్డరాః. తె. కండర విశేషము.

(2) పృథ్వీ, పృథుస్నాయుః, పృథు
లాస్నాయుః. తె. మాంసపుబిళ్ల,
స్నాయువు. వి. ఇది అణిగి వెడల్పు
గానుండును.

Epicranial A: కరోట్యుల్లోచః.
Glea-aponeurotica : కరోట్యు
ల్లోచః.

Palmar A : కరతలికాస్నాయుః.

Apparatus, Instruments : a
number of organs which
act together in the perfor-
mance of a definite function
ఉపకరణాని, సాధనాని. వ్యా:-
ప్రత్యేకసంఖ్యాయాని నిర్దిష్ట వ్యాపార
నిర్వహణార్థం అన్యోన్యం సహాయ
జ్యస్తే. తె. ఉపకరణములు.

Central A : కేంద్రసాధనమ్.

Golgi A - see body.

Apparent బాహ్యలోకము. తె.
బయటి కగపడుచున్న.

Appendage : that which is
attached to an organ as a
part of it. అనుబంధాంగము, ఉపా
ంగము, ఉపాహితభాగాంగము. తె.
అనుబంధాంగము, చేర్చబడిన అవయ
వము లేక అవయవ భాగము.

Appendices epiploicae : అస్త్ర
పుష్పికా. తె. పేగు చివరభాగము.

Appendix. అస్త్రపుచ్చు, ఉడ్లు
పుచ్చు, ఉపాస్త్రము, కృమి, కృమి
కణి, కృమ్యశయము, పుచ్చు ధూలా
స్త్రైక దేశము. తె. గిలక. వి. చిన్న
పేగు పెద్దపేగు కలియుచోట నొక
ముడిగా నేర్పడిన వృద్ధ్యనుబంధము.

A. Vermiformis : the worm-
shaped process of the cecum.
ఉండుకపుచ్చు. ఉపాస్త్రము. తె. వి.
పేగుకు అనుబంధమైన మొండితోక.

Apposition the state of
being fitted together. అభిస
న్ధానము, అనుయోజనము. తె. అన్వ
యము, కలయిక, పొందిక. వి. సరిగా
కలసి పొందిక గల స్థితి.

Aqua : water. జలము. తె. నీరు.

Aqueduct : a canal (1) నాళము.
తె. కాలువ. (2) అమ్మనాళము,
అమ్మనాళికా. తె. చిన్న లేక
సన్నని నీటికాలువ, జలవాహి, నీటి
గొట్టము.

A. of sylvius సురజ్జికా. తె.
చిన్న సారంగము. the canal
leading from the third to
the fourth ventricle of the
brain. మస్తిష్కనిలయ సుజ్జికా.
వ్యా:- యాతు తృతీయ చతుర్థ
నిలయాను బద్ధితా.

Aqueous . watery; blonging
to water. అమ్మ, అమ్మసముష్పి,
జలీయ. తె. నీటి, నీటికి చెందిన.

A. Humor : the fluid in the
anterior chamber of the eye.
తేజోజలము, నేత్రోదము. తె.
కంటిలో నల్లగుడ్డు ముందుత్రిత్రిలో
నుండు నీరు.

Arachnoid: web. (1) జాలం, తంతు
సంతతి. తె. అల్లక. వి|| resem-
bling web : నేత్ర నేసినట్లుండు
పొరవిశేషము.

A membrane : the serous
membrane of the brain and
cord; serous membrane
lining the dura mater and
enveloping brain and spinal
cord. గొర్రునాళావరణికలా, తాతి
కలా. వ్యా:- మస్తిష్కజలధారయా
భిన్ననామ. తె. మెదడు పొర. వి.
ఇది మెదడును, వెన్నుబామును
చుట్టుకొనియుండు పలచని పొర;
మూడువిధముల పొరలలో నొకటి.

Arch : అర్ధచక్రము (1), అర్ధవలయము,

గోలఖణ్డమ్, చాపః, చాపకతోర
ణమ్. తె. కమాను, విలువంపు, విల్లు
Arches : a term applied to
various curved portions of
the body. అర్ధచక్రాణి. వ్యా:-
చక్రాక్షా కా రాణ్యర్థవలయా
కారాణి చాపవక్రాణి వా ఆజ్ఞాని
తావ్యేవ చాపకాని తోరణాని చ.
తె. వి. కమాను లేక విల్లునలె అర్ధ
చంద్రాకారముగనుండు పివిధ శరీ
రావయవ భాగముx.

Alveolar A : దస్తపిండికా, దస్తా
ధారః, దస్తోలూఖలపక్షిక్రైః, దస్తో
లూఖలవణ్డలిమ్. తె. సనుగుంట
వరుస. వి. పళ్లుయిమిడి (గుచ్చుకొని)
యుండుటకు రోలువంటి చిన్నగుంట
ల వరుస. ఈవరుస అర్ధచంద్రాకార
మును బోలియుండును.

Anterior A : పురస్తవలయఖణ్డః.
Aortic A. ఆవర్తార్ధచక్రమ్, తోర
ణ్యావర్తా. తె. వి. కమాను లేక
వింటియాకారమున నున్న పెద్ద రక్త
నాళము.

A. of aorta - see aortic arch.
A. of vertebra : కశేరుకార్ధ
చక్రమ్, పృష్ఠ్యర్ధచక్రమ్. తె. వెన్ను
విల్లు. వి. ధనురాకారమైన వెన్ను
పూస.

Carotid A : కారోట్యర్ధచక్రమ్

Costal A : పర్శుకీయచాపః.

Deep planter venous A :

నిమ్మపాదతలీయార్ధ చక్రమ్.

Deep volar A : కరతలధానుషీ
గవిప్పరా, నిమ్మ పాణితలీయార్ధ
చక్రమ్.

Dorsal aortic A : పృష్ఠ్యావర్త
కీయార్ధచక్రమ్, పాదపృష్ఠ్య మర్ధ
చక్రమ్, పాదపృష్ఠ్యార్ధచక్రమ్.

First aortic A : ప్రథ మావర్త
యార్ధచక్రమ్.

First pharyngeal A : గళీయ
ప్రథమార్ధ చక్రమ్.

Glosso palatine A : జైహ్వ
తాలవ్యార్ధ చక్రమ్.

Hyoid A : కాణ్ఠికార్ధ చక్రమ్,
ద్వితీయార్ధచక్రమ్. వక్త్రీ యార్ధ
చక్రమ్.

Mandibular A : అధరవాన్వార్ధ
(హానవార్ధ) చక్రమ్, (ప్రథమార్ధ
(గళీయ ప్రథమార్ధ) చక్రమ్, మాన్ద
బలార్ధ చక్రమ్.

Neural A : తన్త్రికోశికాచాపః.

Oral A : వక్త్రీయార్ధచక్రమ్.

Palmar A : కరతలచాపః.

Pharyngeal A : గళీ యార్ధ
చక్రమ్.

Planter A : పాదతలీ యార్ధ
చక్రమ్.

Planter cutaneous venous
A : పాదోదర్య గాదార్ధచక్రమ్,
పాదోదర్య త్వచ్చార్ధచక్రమ్.

Posterior A : పశ్చిమ (వల

యస్య), ఖణ్ణః.

Primitive costal A : ప్రాథమిక పాఞ్చకార్థచక్రమ్ ।

Right aortic A : దక్షిణావర్తి యార్ధచక్రమ్.

Second pharyngeal A : కాణికార్థచక్రమ్, ద్వితీయార్ధచక్రమ్.

Super ciliary A : భ్రూత్తార్ధచక్రమ్.

Superficial volar A : కరతల ఉత్తరార్ధచక్రమ్.

Third aortic A : తృతీయావర్తి యార్ధచక్రమ్.

Vertebral A : కశేరుకా చాపః.

Visceral A : అజ్లికార్ధచక్రమ్, గళియార్ధచక్రమ్.

Zygomatic A : గజ్జ(గాజ్జ) చక్రమ్.

Archenteron . ఆద్యస్త్రమ్.

Archeocyte - see cyte.

Arcuate : bent like an arch.

చాపః. తె. విల్లు. వి. విల్లువంటి వంపు.

A. fibre - see fibre.

A. line - see line.

Eminentia A - see eminentia.

Area : any space with bounda-

ries అభ్యస్తరస్థానమ్, అధిష్ఠానమ్, షేత్రమ్, షేత్రం, షేత్రకమ్,

షేత్రకః. వ్యా:- అల్పమాత్రం తలస్య, ప్రదేశః, ప్రాస్తదేశః, స్థల విశేషః. తె. ఆవరణము, ఉనికి

పట్టు, ప్రదేశము, స్థానము. వి. నలు వైపుల హద్దులుగల శరీర ప్రదేశము.

Anterior nasal A : పురస్తన నాసానుహరమ్. తె. ఎదురుముఖోడు.

A. of the body : అంగప్రదేశః, గాత్రప్రదేశః. తె. శరీరమందలి ఒక స్థలము.

A. vasculosa . నాళీషేత్రమ్.

Cohnheim's A : కాణషేత్రమ్, షేత్రాణి.

Different As. of the brain:

అభ్యస్తరీకరణాయతనాని. వ్యా:- మనోబుద్ధ్యహక్ష్మారస్థానాని. (సు ఉ. 40-84)

Embryonic A - see Embryonic. (సూణప్రదేశః. తె. సిండ ముండే స్థలము.

Jaw joint A : హనుసంధిషేత్రమ్, తె. అంకళ్ళు.

Lower jaw A : అధోహను ప్రదేశః. తె. క్రిందివడ ప్రదేశము.

Lumbar A : కటిప్రదేశః. తె. నడుము, నడ్డి.

Olfactory A : సూణషేత్రమ్.

Primary A : ప్రాథమికషేత్రమ్.

Prostatic A : ప్రాస్త(ప్రీ)ఖణ్ణః, ప్రాస్తషేత్రమ్, పోషణికాషేత్రమ్.

Pubic A : కామపీతమ్. వ్యా:-

సానమ్:—గుదభగవ స్తి మధ్యదేశః, గుదోపస ప్రదేశః, గుహ్యప్రదేశః, భగమ్, భగః, భగపీతమ్. తె. కామ పీరము, భగపీరము వి. ముడ్డికి జన నేంద్రియమునకు వ స్తికి మధ్యనున్న ప్రదేశము.

Safe A of the body : సుఖ ప్రదేశః తె. మర్మరహిత శరీర ప్రదేశము.

Secondary A . ద్వితీయ (ద్వైతీయ) కక్షేత్రమ్.

Sensory A : సంజ్ఞాధిష్ఠానమ్.

Surrounding A of the anus . పాయ్వుస్తదేశః. తె. ఆస నము-ముడ్డి-చుట్టునున్న ప్రదేశము.

Areola . circular spot, a ring - like discolouration. పరిభేదః, పర్యంతమ్. తె. కందిన ప్రదేశము, రంగుతో పొంగిన స్థలము, రక్తమండలము. వి. ఒక వస్తువు నాను కొని వుంగరమువలె చుట్టియుండు వన్నె.

A of the breast : చూచుకమ్, స్తనముఖ్యం. తె. చనుమైన.

A of the manuma : స్తనమణ్డలమ్. వ్యా:- స్తనమాచుక పరివర్తో వర్ణ మణ్డలమ్. తె. వర్ణమండలము. వి. ఇది చనుకుదురు చనుమైనల చుట్టియుండి గుండ్రముగ నుండు ఎత్తు ప్రదేశము.

Arm. Brachium : upper limb

ఉర్ధ్వశాఖా, ప్రగణ్ఠః, ప్రబాహుః, బాహుః, భుజమ్(ః). వ్యా. సానమ్.- కూర్పురాంస యోర్మధ్యం భుజమ్. తె. జబ్బు, దండరెట్ట. బుజము భుజము? చేయి.

A. hole - sec armpit.

A. pit : ఉఖా. వ్యా:- కక్షస్య పార్శ్వయోః నిమ్నభాగః, కక్షః, కక్షా, బాహుమూలమ్. తె. చంక.

Fore A : the part of arm between elbow and wrist.

అరత్నిః, ప్రకోవ్ఠః, ప్రబాహుః. వ్యా:- మణిబస్థో పరిష్ఠాత్ చతురజ్ఞాలే కూర్పురాత్ మణిబస్థ పర్యంతో భాగః.

తె. దండచేయి, ముంజేయి. వి. మోచేతికి మణికట్టుకు మధ్యనున్న భాగము. అరత్నిః—మోచేతినండి చిటికెనవ్రేలు చివరివరకు నుండు ప్రదేశము. ఇది అరత్ని యనబడును.

మూర ?

Upper A : ప్రగణ్ఠః. తె. జబ్బు.

Arrectores pili or pilorum. sec muscle.

Arteria. Artery. see artery.

Arterial : belonging to an artery ధమన్యా, ధమనీయ. తె. వి. శుద్ధ రక్తనాళమునకు చెందిన.

A. blood : ధమనీరక్తమ్. తె. మంచి నెత్తురు, శుద్ధరక్తము. వి. ఇది ధమనులందు ప్రవహించుచుండును.

A. branches : అరుణసిరాః,

శ్యా చారుణాః. తె. చిక్కని యెరుపు రక్తనాళములు, సిరలు, రక్తనాళశాఖలు.

A. canal - see canal.

A. circle - see circle

A. Duct : ధమనీ ప్రణాళి.

A. tube - see tube.

A. Varix : Vericose artery

Arteries : tubes conveying blood to all parts of the body

(1) ధమన్యుః, నాడ్యుః, రక్తవాహిన్యః, రోహిణ్యః, లోహితికాః.

వ్యాః:- విశుద్ధ శోణితవహః సర్వదేహగాః ప్రణాళ్యః. తె. శుద్ధ రక్తనాళములు. వి. ఇవి మంచి నెత్తురును శరీరమంతట పారుదల జేయును.

(2) ఓజః ఫలాః, ఓజోవహః, మహాఫలాః. వ్యాః:- ధమన్యుః, మహామూలాః, తేనమూతేన మహతా మహామూలా మతా ద శ. ఓజోవహః శరీరేఽస్మిన్ విధమస్తే సమస్తతః (చ. సూ. 30 అ. 8 శ్లో).

“హృదారసో నిస్సరతి త తవ చ సర్వతః. సిరాభిర్హృదయం చేతి తస్మాద్ధృత్ప్రభవాః. సిరాః. భేలః (సూ. అ. 20)

Arteriole : a small artery ధమనీకా, తుద్ర ధమనీ. (సూక్ష్మధమనీ).

Arteriology : the science of the arteries ధమనీ విజ్ఞానమ్, ధమనీశాస్త్రమ్, ధమనీవ్యాకరణమ్.

Arteriosus : ధమనీయ, ధమనీసమృద్ధి, ధామన. తె. రక్తనాళమునకు పెంపింప.

Bulbus A: ధమనీయ బుద్బుదమ్.

Conus A : ధమనీయకొణః.

Ductus A : ధమనీయ ప్రణాళి.

Trunkus A : ధమనీయకొణః. ధామనకొణ్ణి, స్కంధ ధమనీ. తె. ధమనీకాండము.

Arteriovenous : belonging to both arteries and Veins : సిరాధమనీ వాధమనీ సిరాసమృద్ధ.

Artery . a vessel forming part of system by which blood is conveyed from heart to all parts of body (1) ధమనీ, ధమనీ, రక్తవాహిన్, రోహిణీ, లోహితికా, సమగ్ర ధమనీ. వ్యాః:- హృదయాద్భి హిర్ముఖా రక్తవహ ప్రణాళికా. “సంవర్తమానం హృదయం సమావేశయతురా” (చ. సూ. 30 అ. 10 శ్లో) “సమావేశతి యతునః” ఇతి కవి

రాజ శ్రీ గణనాధసేన సమృతః పాఠః. తె. మంచి నెత్తురుగొట్టము, శుద్ధ రక్తనాళము. వి. ఇది గుండెకాయనుండి శుద్ధరక్తమును శరీరమంతట వ్యాపింపజేయును. (2) వృత్తత్వర్ధః :- (ధమనీ) ధమన్యుః, ధ్మానాద్ధమన్యుః (చ. సూ. 30 అ. 12 శ్లో) వ్యాః:- ధ్మానాత్ పురణాత్

వాహ్యోన రసాది నేత్యర్థః.

Abdominal A : ఉదర బృహథమనీ.

Accessory meningeal A : ఉప పారిమ స్తిష్క ధమనీ, సహాయ పారిమ స్తిష్క ధమనీ.

Adipose A : arterial branches supplying renal fat మేదోవహ ధమనీకాః, మేదోవహధమన్యః.

Anastomotica magna : a short branch of the femoral artery. అల్పార్ధ్వ ధమనీ, మహజానుకా ధమనీ.

Angular A : ఉపనాస్యా ధమనీ, కానీనీ ధమనీ.

Anterior auricular A : పురస్తన కర్ణయాధమనీ.

Ant. cerebral A : పురస్తన మస్తీష్క ధమనీ, పూర్వమస్తీష్క ధమనీ.

Ant. chorioidal A : పురస్తన జారాయవీ ధమనీ.

Ant. ciliary A . పురస్తన పక్షి కాధమనీ, పురస్తన శైలికీ ధమనీ.

Ant. circumflex A : అంస వేష్ణుకా అగ్రిమాధమనీ.

Ant. communicating A : పురస్తన సంయోజనీ ధమనీ.

Ant. ethmoidal A : పురస్త

(పురస్థ)న సీవకీయాధమనీ.

Ant. external malleolar A : అగ్రిమా బహిర్ముఖికా ధమనీ.

Ant. humeral circumflex A : పురస్తన ప్రాగ్ణ్ఞ చక్రకౌవర్తా ధమనీ.

Ant. inferior cerebellar A : పురస్తనాధరౌపమ స్తిష్కీ ధమనీ.

Ant. internal malleolar A : అగ్రిమా అంతర్ముఖికా ధమనీ, అంతర్ముఖికా పశ్చిమాధమనీ.

Ant. interosseous A : పురస్తన ప్రకోష్ఠాంతర్యా ధమనీ.

Ant. mediastinal A : పురస్తన మధ్యస్థానీయా ధమనీ.

Ant. meningeal A : పురస్తన పారిమ స్తిష్క (స్క్రియా) ధమనీ.

Ant. peroneal A : అగ్రిమా బహిర్ముఖికా ధమనీ.

Ant. tibial A : పురస్తన స్థావరీ ధమనీ, పురోజ్ఞికా ధమనీ.

Ant. tympanic A : పురస్తన పాటహీ ధమనీ.

Ant. ulnar recurrent A : అగ్రారుహా కూర్పరాంతరీకా ధమనీ.

Arteria cervicalis profunda. నిమ్నగ్రహీ ధమనీ.

Ar. dorsalis hallusis : అంగుష్ఠ పృష్ఠాధమనీ.

Ar. inter costalis suprema : ఉచ్చపార్శ్వకౌస్తరీయా ధమనీ.

Ar. Profunda brachii: గహ్ని

రప్రాగజ్జికా ధమనీ. నిమ్నప్రాగజ్జికా, ధమనీ.

Artero eractae : ఋజుకాధమన్యః.

Artery for accipitalis : పారవీక్షియా ధమనీ.

A. of the liver and spleen రక్తవహస్రోతనీ. వ్యా - శోణితవహనాం స్రోతసాయకృన్ములం స్తీహాచ.

A. of the lower limbs: శాఖాధమన్యః. (బ. వ.).

A. of the urethral bulb : జ్వర్బుద(నీ) ధమనీ.

Ascending cervical A : ఆరోహిహిగ్రోవీ ధమనీ, ఆరోహిగ్రోవీ ధమనీ.

As. palatine A : ఆరోహితాలవ్యా ధమనీ.

As. pharyngeal A : అన్నద్వారిణీ ఊర్ధ్వగా ధమనీ, ఆరోహిగళియా ధమనీ.

Auricular A : కర్ణియా ధమనీ, శామ్కులీ ధమనీ.

Axial A : of lower limbs అక్షధమనీ, ప్రాధమిక ధమనీ కాణ్డా.

Axillary A : కక్షాధరా ధమనీ, కక్ష్య (క్ష్యా) ధమనీ, బాహుధమనీ.

Bacilar A : మూలికాధమనీ.

Brachial A : ప్రాగజ్జికాధమనీ.

Bronchial A : ప్రాక్షియాధమనీ.

Buccinatoric A : ధ్యాపనియా ధమనీ.

Carotid A : the large artery of the neck. (1) కారోటధమనీ.

వ్యా:- గ్రీవాయాం బృహద్ధమనీ. తె. తలమరక్తమును అందజేయు పెద్ద రక్తనాళము. (2) the two great arteries supplying or carrying blood to head. Two main right and left arteries of the neck. మన్యే. వ్యా:- గళపార్శ్వగజేధమన్యా (చ. ఇ. 3) గ్రీవాయాపార్శ్వయోసిరావిశేషాః. గ్రీవా పశ్చిమభాగపాధమనీ (సు. ని. 11-10. డల్ నః) (3) తత్రకణ్ఠనాడీముఖయ తశ్చతస్రోధమన్యో ద్వేనీరే ద్వేచమన్యే వ్యత్యాసేన. తె. పెదతల పెద్దనరములు. మెడలోనికి తల

లోనికి పోవు ధమనులు. గ్రీవా పార్శ్వసిరే (మా. ని) (4) గ్రీవాయాముఖయ తశ్చతస్రోసిరామాతృకాః (సు. తా. 6 అ. 27 x) మాతృకాసిరాః చతుర్విధాః - యథా=మహామాతృకాః బహిర్మాతృకాః, అంతర్మాతృకాః, అనుమన్యా ఇతి. తె. ఇవి గొంతుక కిరువైపుల నుండు ముఖ్యమైన నాలుగు రక్తనాళములు. హృదయమునుండి బయలుపెడలు నాలుగు ధమనులలో నొకటి. (5) ఎతాహృదయాత్ రక్తం

బహిష్కృతవాహినోధమస్యః. తె. ఇహ హృదయమునుండి శుద్ధరక్తమును బయటికి గొనిపోవు ధమనులు. శుద్ధరక్తనాళములు.

Celiac A : ఆర్థోడరికాధమనీ. కాత్తుధమనీ, కాత్తూత్తూధమనీ.

Central A. of retina . రధానీ మధ్యగాధమనీ, రక్తితరామధ్యగాధమనీ.

Ciliary A : the small arteries of the eye. నయఃస్యః
Circumflex A (curved): చక్రావర్తధమనీ.

Common carotid A : సామాన్యకారోటిధమనీ.

Common external and internal A. (1) మాతృ కాసిరాః. (2) సామాన్యమాతృకాధమనీ.

Common iliac A : సామాన్యశ్రోణి (ణి) ధమనీ.

Common interosseous A : అరత్నిమధ్యాసాధారణీ ధమనీ, సామాన్య ప్రకోష్టాస్త్రాధమనీ.

Common Volar digital A : సామాన్యజుల్యధరాధమనీ, సామాన్యజుల్యదర్వాధమనీ.

Coronary A (P. L) . (1) తుద్రధమన్యో, హృత్పాషణికాధమన్యో, హృద్ధమన్యో, (దేవ్య). వ్యాః- ఆవర్తాయామూలతోద్వే తుద్రధమన్యో, నామ దక్షిణ హృద్ధమన్యో భ్యేబహి

ర్నిర్గత్య హృచ్చరీర పోషణార్థం హృదయమేవ ప్రత్యాగచ్ఛతః. The arteries around the heart.

తె. హృదయధమనులు, హృద పోషక ధమనులు, హృదయ శరీరపోషక రసరక్తవాహినులు. (2) పరిమణ్డలిధమనీ. తె. వి. హృదయ మావరించి కుడి ఎడమలనుండు చిన్న రక్తనాళములు. ఇవి తోరణము (తోరణధమనీ) నుండి బయటికివచ్చి హృదయశరీరముల పోషించుటకు తిరిగి హృదయమునే చేరును. ఇవి పరిమండలి ధమనులని, పోషకరక్తనాళములని పిలవబడును.

Cortical A : చర్మకాధమనీ, వాల్క్ (శ్ల్య) ధమనీ.

Costo cervical A : పాఠ్యకగ్రావీధమనీ.

Crico thyroid A : కార్కుకాళీధమనీ.

Cutaneous A : త్వచ (చీ) ధమనీ. తె. వి. చర్మమునకు రక్తమును చేర్చుధమనీ.

Cystic A : (1) కాలేయధమనీ. (2) పితాశయగాధమనీ.

Deep A of the penis : నిమ్న మేధ్రీయధమనీ.

De. auricular A : నిమ్నకర్ణీయాధమనీ.

De. epigastric A : అధరోర్ధ్వకాత్తేయాధమనీ, నిమ్నోర్ధ్వ

కాక్షేయా ధమనీ.

De. external pudendal A : నిమ్మ బాహ్యసస్థీయాధమనీ.

De. femoral A . నిమ్నోరవ్యాధమనీ.

De. iliac circumflex A. నిమ్న శ్రోణ చక్రవర్తాధమనీ.

De. planter A నిమ్నపాద తలీయా ధమనీ.

De. temporal A . నిమ్నశాఙ్గ (జ్యే) ధమనీ.

De. Volar A . నిమ్నపాణి తలీయా ధమనీ.

De. Volar communicating A : ధానుషయోజనీ గమిష్ఠరాధమనీ.

Descending palatine A : ఆహారహితాలవ్యాధమనీ.

Digital A . ఆజ్ఞుల్యదర్శాధమనీ.

Dorsal A of the penis : మేధ్రపృష్ఠాధమనీ.

Dor. carpal A : కరభపృష్ఠాధమనీ.

Dor. meta carpal A : శిలాకా పృష్ఠా (పృష్ఠికా) ధమనీ.

Dor. metatarsal A : శలాకా పృష్ఠాధమనీ.

Dor. nasal A : నాసాపృష్ఠాధమనీ.

Dor. pedalis A. Dorsalis pedis : పాదపృష్ఠికాధమనీ. పాద

పృష్ఠాధమనీ.

Dor. radial carpal A : అగ్రిమా పశ్చిమాధమనీ.

Dor, segmental A : పృష్ఠ శ్చైత్రధమనీ.

Dor. ulnar carpal A . అస్త ర్మణి బద్ధియాపురాధమనీ.

Ductus arteriosus : నేతు ధమనీ.

Esophagal A : క్లోమనాళీ(యా) ధమనీ.

External carotid A : బహిర్మా తృకాధమనీ, బాహ్యకారోటధమనీ.

Ex.femoral circumflex A : బాహ్యోరవ్య చక్రవర్తాధమనీ.

Ex. iliac A : అధిశ్రోణికే(డ్వీ). బాహ్య శ్రోణధమనీ.

Ex. malleolar A : (పురస్తన) బాహ్యోఘాటికాధమనీ,

Ex. maxillary A : బహిర్మానవ్యాధమనీ, బాహ్యహావనీధమనీ.

Ex. pudendal A : బహిరౌపస్థికాధమనీ (డ్వీ).

Facial A : వక్త్రధమనీ.

Femoral A : ఊరవ్య (వ్యా) ధమనీ, ఔర్వీధమనీ, కైవర్యధమనీ.

Fibular A : వైబల (లీ) ధమనీ, అనుజంఘికాధమనీ.

Frontal A : లలాట్యాధమనీ, లాలాట్యధమనీ.

Ganglionic A : గాంజ్లిధమనీ,

గాస్ట్రోడ్యుడమనీ.

Gastro-duodenal A : జాతర పురీతతీ (నీ) యాధమనీ, పురీతదీయాధమనీ.

Glandular A : అన్నిమాగోళీయాధమనీ, కాకలగోళీయాధమనీ, హన్వధరగోళీయాధమనీ.

Helicin A . Spiral arteries of the penis శిశ్నాచర్తాధమన్యః (బ. వ).

Hepatic A . అభియాకృతీధమనీ, యకృతధమనీ, యకృద్ధమనీ, యాకృత (తీ)మనీ.

Highest genicular A : ఉచ్చజానీధమనీ, మహాజానుకాధమనీ

Humeral circumflex posterior A : పశ్చిమప్రాగణ్డచక్రావర్తాధమనీ.

Hyoid A : కాణ్ఠికీధమనీ.

Hypogastric A : అధఃకాఠేయాధమనీ, అధరకాఠేయికాధమనీ, సంవాహిన్యోధమన్యో.

Hypophysial A : హైయూషీధమనీ.

Ileo - colic A : క్షుద్రస్థూలస్త్రియాధమనీ.

Iliac A : శ్రౌణధమనీ.

Ilio-lumbar A : కటిశ్రోణికాధమనీ, శ్రౌణనైతమ్బిధమనీ.

Inferior alveolar A : అధరదన్త్యాధమనీ, అధరదూఖలా (లీ)

ధమనీ.

Inf. dental A : అధరదన్త మూలికాధమనీ.

Inf. epigastric A : అధరోర్ధ్వ కాఠేయాధమనీ, నిమోర్ధ్వ కాఠేయాధమనీ.

Inf. genicular A : అధరజానీధమనీ.

Inf. gluteal A : అధరప్రాధీధమనీ.

Inf. hemorrhoidal A : అధరపాయవీధమనీ.

Inf. iliac A : అధరకాఠేయాధమనీ.

Inf. labial A : అధరధమనీ, అధరోస్థ్యాధమనీ.

Inf. laryngeal A : అధరకణ్ఠాధమనీ, అధరకణ్ఠ్యాధమనీ.

Inf. mesenteric A : అధరాస్త్రికాధమనీ, అధరాస్త్రియాధమనీ.

Inf. pancreatico - duodenal A : అధరాగ్న్యాశయాయ పారీతతీధమనీ.

Inf. phrenic A : అధరప్రెణికీధమనీ. అధరమహాప్రాచీరధమనీ (కాఫే).

Inf. thyroid : A అధరకాకలకీయాధమనీ.

Inf. tympanic A : అధరపాటహీధమనీ.

Inf. ulnar collateral A : అధరారవరకార్పరీ అన్తరధమనీ,

అస్తరికార్పరీ అధగ పాచ్ఛ్యభవా
ధమనీ. కూర్పరగా అధరాస్తరగా
సమపాచ్ఛ్యధమనీ.

Inf. Vesical A : అధరకస్త్రీయా
ధమనీ, అధరావస్త్రీగా ధమనీ.

Infra - orbital A : పుష్టాధరా
ధమనీ.

Innominate A : అనామికధమనీ,
అనామికాధమనీ, కాణ్డమాలాస్థాలా
ధమనీ.

Intercostal A : పాచ్ఛ్యకాస్తరీయా
ధమనీ, పాచ్ఛ్యకావస్త్రీయా ధమనీ.

Internal auditory A : అస్త్రః
శ్రోత్రధమనీ.

Int. carotid A : అస్త్రగ్యాత్మకా
ధమనీ, అస్త్రకారోట ధమనీ.

Int femoral circumflex A :
అస్త్రరోరళ్య చక్రావర్తా ధమనీ

Int. iliac A : అధశ్రోణికా
భృష్టరాధమన్యో (దేవీ), అస్త్రశ్రోణి
ధమనీ. తె. లో. బినితచ్యుధమనీ.

Int. iliac circumflex A : అస్త్ర
రోరళ్యచక్రావర్తాధమనీ.

Int. malleolar A : అస్త్రభూతికీ
ధమనీ, పురస్తనాస్త్రభూతికీ ధమనీ.

Int. mammary A : అస్త్రస్థనకా
ధమనీ, అస్త్రకాసధమనీ

Int. maxillary A : అస్త్రహాసాధమనీ,
అస్త్రహాసవిధమనీ.

Int. pudendal A : అస్త్రకాస్థికా
(అస్త్రకాపస్థి) ధమనీ, గుహాపస్థికా

ధమనీ.

Intestinal A : అస్త్రీయా ధమనీ.

Jejunal and ileal A : క్షుద్రా
స్త్రీయాధమనీ.

Lacrimal A : అశ్రవీధమనీ.

Lateral nasal A : అశ్రవీధమనీ.

La. plantar A : పాదతలీయా
బాహ్యధమనీ, బాహ్యపాదతలీయా
ధమనీ.

La. sacral A : త్రికపార్శ్వగతా
ధమనీ, త్రికపార్శ్వకాథమనీ,
బాహ్యత్రైవిధమనీ.

La. segmental A : బాహ్యభైత్త
ధమనీ.

La. splanchno A : బాహ్య
పాచ్ఛ్యజ్ఞధమనీ.

La. tarsal A : బాహ్యకార్షీ
ధమనీ.

La. thoracic A : కిరీరస్కా
ధమనీ, గాహ్యరీరీధమనీ.

La. Ventral A : పృష్ఠపార్శ్వ
ధమనీ.

La. Vertebral A : స్పృష్ఠి (పృష్ఠ)
పార్శ్వధమనీ.

Left colic A : వామస్థాలా
స్త్రీయా ధమనీ.

Lc. common carotid A :
అక్షాధరాధమనీ, వామమహామాతృ
కాధమనీ, వామసామాన్యకారోట
ధమనీ, వామకన్ధరాధమనీ.

Lc. coronary A : ఆమాశయ

క్రోడికొథమనీ, వామజాతరీధమనీ.

Le. gastro-epiploic A : వామ జారోద్బిధ్ధకీ (యా) ధమనీ.

Le. Pulmonary A : వామపుష్పస ధమనీ.

Le. subclavian A : వామాక్షకా ధరధమనీ. తె. ఎడమభుజధమనీ.

Lienal A - see splenic artery.

Lingual A : అనుజహ్వికొథమనీ, జైహ్వాధమనీ, జైహ్వీధమనీ. తె. వి. నాలుకకు రక్తము సంపించు ధమనీ.

Long posterior ciliary A : దీర్ఘ పశ్చిమ పక్ష్యకొథమనీ.

Lumber A (pl) : అనుకటికా ధమనీ (స్యః), నైతమ్బ (హిమ్బ) ధమనీ (స్యః).

Masseteric A : చార్వణీధమనీ.

Mastoid A : చౌచుకీధమనీ.

Medial calcaneal A : ఆంతర పాశ్చేయాధమనీ.

Me. meningeal A : మధ్యమ పారిమన్తిష్క్రియాధమనీ.

Me. palpebral A : ఆంతరవర్త్య ధమనీ.

Me. planter A : ఆంతరమధ్య పాదతలీయాధమనీ, పాదతలీ యాంతరీయాధమనీ, మధ్య పాద తలీయాధమనీ.

Me. tarsal A : ఆంతరకార్చీధమనీ.

Mediastinal A : మధ్యస్థానీయా

ధమనీ.

Medullary A : బాద్భుదీధమనీ.

Meningeal A : పారిమన్తిష్క్రి ధమనీ.

Middle cerebral A : మధ్యమ మాన్తిష్క్రిధమనీ.

Mid. colic A : మధ్యమ స్థూలాన్త్రీయాధమనీ.

Mid. genicular A : మధ్యమ జానవీధమనీ.

Mid. hemorrhoidal A : మధ్యమగుదాన్తికొథమనీ, మధ్యమ పాయవీధమనీ.

Mid. meningeal A : ధమనీ లాఙ్చనమ్, మన్తిష్క్రి కలాపోషణీ మధ్యమ ధమనీ.

Mid. sacral A : Sacra media. త్రికమధ్యాధమనీ, మధ్యమ త్రైకీ ధమనీ.

Mid. suprarenal A : మధ్యమాధి వృక్కొధమశ్యా (దేవ్), మధ్యనూప వృక్క (క్రీ) ధమనీ.

Mid. temporal A : మధ్యమ శాజీధమనీ.

Muscular A : షేశ్యాధమనీ. వ్యా:- ద్వికుషీకాది షేషిపోషణార్థా. Musculo - articular : షేషి సన్ధియాధమనీ.

Musculo - phrenic A : షేశ్య పైణికీధమనీ.

Nutrient A - Nutritive A :

పోషణీధమనీ, పోషికాధమనీ, ప్రగ
ణాని పోషక (షణికా) ధమనీ.

Obliterated hypogastric A :

విలుపాధరకాక్షేయ (యీ) ధమనీ.

Obturator A : (పాచ్) స్పృశమస్.

శోణివంతుణి కాధమనీ.

Occipital A : కపాల (పశ్చిమా)

మూలనీ దమనీ, శిరఃపఃప్రకీయాదమనీ.

Oesophageal A : కోమనాళీయా

దమనీ, గజనికొదమనీ.

Opthalmic A: చాతుషదమనీ

శ్రీ శీరార్ద్రమణి.

Ovarian A : (1) అనుభవజగతికి కా

దనుష్. కైరంద్రదనుష్. తీర్పు. గుర్రీ

రమణి (2) శ్రీజు శనిరమణి (వంశ)

భాషాని (చ) బిజ్జగినిభాషాని (స్వే)
వారణాసిరమి కై టిరిదాశయరమి

విశ్వ విద్యమండలి. ఆ. అంక-౪ యవధమున,
 శ్రీ జ్ఞానరత్నములు కల్పించు రక్షణము.

(బి) కీజలతో కరకాతము (బి)

Palatine A : పా (అక్షరం)లు కనుగొన

బహిరజ్ఞి కాధమనీ, వె బలధమనీ.

Pharyngeal A : ಕಾಣಿಕಾ

ధమనీ, గళీయాధమనీ, ! గసనికా

ధమనీ.

Planter arch A : పాదతలధానుషీ

ధమనీ.

Planter metatarsal A : పాద

తల | పపాదదమనీ, శలా కోదరారి

దమనీ.

Pontine A : పదవీదమనీ, పాదపం

దమనీ.

Popliteal A : ఊరుజానుపసికా

దమన, మావిరీదమనీ.

Po superficial peroneal A : పశ్చిమగాధవై బలీధమనీ.

Po. superficial tibial A : పశ్చిమగాధస్థాపరీధమనీ.

Po. superior alveolar A : పశ్చిమదంతాధమనీ. పశ్చిమోత్తరామాఖిధమనీ.

Po. tibial A : పశ్చిమజన్ఠికాకాఖాధమనీ, పశ్చిమస్థాపరీధమనీ.

Po. tibial recurrent A : పశ్చిమస్థాపరారావర్తనీధమనీ.

Po. ulnar recurrent A : పృష్ఠమహాకూర్మరాస్తరకావర్తనీధమనీ.

Principal A : ప్రధానాధమనీ, ముఖ్యాధమనీ.

Princeps Pollicis A : ప్రధానాజ్ఞాధమనీ.

Profunda A : a deep-seated artery గర్భాధమనీ.

Profunda brachial A : గర్భాప్రాగణ్ఠాధమనీ.

Profunda femoris A : femoral vessels : (1) గర్భారోయకాధమనీ. తె. లోదొడరక్తనాళము.

(2) ఔర్వీనిక, ఔర్వోన్యధమన్యః.

Proper Volar digital A : అజ్ఞుల్లూపరాస్తరధమనీ.

Pterigoid A : గారదాయిశీ (యా) ధమనీ.

Pudendal A : ఔపస్థీయాధమనీ, గుహ్యజగధమనీ.

Pulmonary A. (1) అవిశుద్ధరక్తప్రవాహాధమనీ, శుద్ధధమనీ, పుష్కసధమనీ (స్థూ), పుష్కసాభిగాధమనీ (స్థూ), పౌష్కసీ ధమనీ, ప్రాణనవాధమన్యః. మహాసూలాధమనీ. తె. ఊర్విత్తులగు రక్తమును జేర్చుధమనీ, హృదయము నుండి పుష్కసమునకుబోవు రక్తనాళము (య), ప్రాణనవాధమనీ (సూ). (2) స్తనమూలనిర్యా. తె. వి. చుటల మొదట నుండు రక్తనాళములు. (3) పుష్కసాభిగాధమనీ శరీరే ఏకా. తె. వి. పుష్కసమువైపు మలిరక్తము ప్రవహించు ఒక రక్తనాళము.

Pulsating A : జీవనాడీ, జీవసాక్షిణీనాడీ. తె. వి. బొటనవ్రేలి మొదట మణికట్టుకదల కొట్టుకొనుచుండు లేక స్పందించుచుండు నాడి లేక నాళము. ఈ స్పందితము మణికట్టు మొదలగు శరీరవిశిష్ట ప్రదేశములందు చేతివ్రేళ్లతో తాకిన తెలియ నయ్యెడిది. ఆ విశిష్ట ప్రదేశములు నాడీ విజ్ఞానాది తీవ్రత గ్రంథముల వలన తెలియ బడును.

Radial A : బహిః ప్రకోష్ఠీయాధమనీ, రత్నియాధమనీ.

Radial recurrent A : అరోహిణీ బహిః ప్రకోష్ఠీయా (కూర్మకా) ధమనీ, రత్నియావర్తనీధమనీ.

Ramic A : a branch of sub-lingual A : జిహ్వోధరధమనీ

రాఖా,
 Ramus descendent A. : అవ
 రోహిశ్చరీధమనీ.
 Ra. dorsalis lingual A. :
 జిహ్వోద్ధృత్యధమనీ.
 Ra. perforanserus A. :
 ప్రాస్యతవేధికాధమనీ.
 Ra. perforans tarsi A. : కార్ప
 వేధికాధమనీ.
 Ranine. A. : branch of
 sublingual artery. రాసనీధమనీ,
 జిహ్వోధరధమనీరాఖా.
 Recurrent A. : అవర్తనీధమనీ.
 Renal A. : అనువృక్కోధమన్యో,
 వార్క (క్రీ)ధమనీ, వృక్కోధమనీ,
 తె. వి. గురదాల ననుసరించి యుండు
 రెండు రక్తనాళములు.
 Right carotid A. : దక్షిణ
 కారోట ధమనీ. తె. చిడిగళధమనీ.
 Ri. colic A. : దక్షిణ స్థూలా
 స్త్రియాధమనీ.
 Ri. common carotid A. :
 దక్షిణమహా మాతృకాధమనీ, దక్షిణ
 సామాన్యకారోట (త్రీ)ధమనీ, దక్షిణ
 కర్ణరాధమనీ.
 Ri. coronary. A. : దక్షిణ
 హృదావృత ధమనీ (న్యో).
 Ri. gastric A. : దక్షిణజాతరీ
 ధమనీ.
 Ri. gastro - epiploic A. :
 దక్షిణజాతరోద్భవకీయాధమనీ.

Ri. pulmonary A. : దక్షిణ
 పుష్పకధమనీ.
 Ri. sterno clavicular A. :
 దక్షిణోరోక్షకధమనీ.
 Ri. subclavian A. : అక్షకాధరా
 ధమనీ, దక్షిణాక్షాధరాధమనీ. తె.
 కుడిభుజధమనీ.
 sacral A. : శ్రేకధమనీ.
 Saphenous A. : సాపీనీధమనీ.
 Segmental A. : భేత్తధమనీ.
 Semilunar A. : అర్ధచంద్రిధమనీ.
 Short gastric A. : హ్రస్వ
 జారకీధమనీ
 Short posterior ciliary A. :
 హ్రస్వ పశ్చిమపక్షికోధమనీ,
 హ్రస్వపశ్చిమశైలికీధమనీ.
 Sigmoid A. : ధైర్వాగధమనీ.
 Sphenopalatine A. : స్పైవ
 తాలవ్యాధమనీ.
 Spinal A. : వంశ్య (శ్యా) ధమనీ.
 Splenic A. : అభిష్టిహికాధమనీ,
 గాత్రీధమనీ, ప్లిహాధమనీ.
 Stapedial A. : స్థాపక (కీయా)
 ధమనీ.
 Sternal A. : ష్టరీధమనీ.
 Sterno - cleido - mastoid A. :
 ష్టరోక్షక మాచుకీయాధమనీ.
 Sub clavian A. : అక్షకాధర
 (రా) ధమనీ, అక్షాధర (రా) ధమనీ,
 అక్షాధరకాధమనీ. తె. భుజమునకు
 పోవుధమనీ.

Sub costal A : పాఞ్చకాధరా
ధమనీ.

Sub lingual A : జిహ్వధర (రా)
ధమనీ.

Sub maxillary A: అధరహాననీయా
ధమనీ.

Sub mental A : చిబుకాధరా
ధమనీ.

Sub scapular A : అంశకపాలనీ
ధమనీ, అంసాధరాధమనీ.

Superficial epigastric. A :
గాభోర్ధ్వకాక్షేయ (యా) ధమనీ.

Su. external pudendal A :
గాధబాహ్యపశ్చీధమనీ.

Su. iliac circumflex A :
ఉత్తానజఘనికావేష్టనీధమనీ, గాధ
శ్రోణచక్రావరణధమనీ.

Su. temporal A : అనుశఙ్ఖా
ఉత్తానాధమనీ, గాధశాఙ్ఖీధమనీ.

Su. Volar A : గాధహాణితలీయా
ధమనీ, ధానుషీయోజనీ ఉత్తరా
ధమనీ.

Superior cerebellar A : ఉత్త
రాపనుస్కిధమనీ.

S. epigastric A : ఉత్తరోర్ధ్వ
కాక్షేయా ధమనీ.

S. genicular A : ఉత్తరజాననీ
ధమనీ.

S. gluteal. A : ఉత్తర ప్రాధీ
ధమనీ, ఉత్తరానితమ్పనీధమనీ.

S. hemorrhoidal A : ఉత్తర

పాయనీధమనీ.

S. labial A : ఉత్తరోష్ఠ్యాధమనీ,
ఓష్ఠ్యాధమనీ.

S. laryngeal A : ఉత్తరకణ్ఠగా
ధమనీ, ఉత్తరకణ్ఠ్యా ధమనీ.

S. mesenteric. A : ఉత్తరాంత్రీకి
ధమనీ, ఉత్తరాంత్రీకాధమనీ.

S. muscular. A : ఉత్తర పేశ్యా
ధమనీ.

S. pancreatico-duodenal A :
ఉత్తరాగ్నాశ్శయాయ - పారతతి
ధమనీ.

S. phrenic A : ఉత్తరప్రేణికి
ధమనీ.

S. profunda A : గర్భాధార
ప్రాగణ్ఠికా ధమనీ, సీతాధమనీ.

S. thoracic A : ఉచ్చారసీ
ధమనీ, ఉత్తరారసీ ధమనీ, ఉర్ధ్వ
రస్మాధమనీ.

S. thyroid A : ఉత్తరకాకల
కీయాధమనీ, ఉత్తరగ్రీవికాధమనీ.

S. ulnar collateral A : ఉత్త
రాస్తరకార్పరీధమనీ, కూర్పరగా
ఉత్తరాస్తరాధమనీ.

S. vesical. A : ఉత్తరవస్త్రియా
ధమనీ, ఉత్తరవస్త్రిగా ధమనీ.

Supra orbital A : అధిభ్రువ
ధమనీ.

Supra renal. A : అధివృక్కా
ధమన్యో(దేవ్య), వృక్కోత్తరధమన్యో.

Sural A : జఙ్గా పిణ్డికాధమనీ.

Sural muscular. A. అధర
పేశ్యాధమనీ.

Sylvian. A. the middle
cerebral artery. మధ్యగోర్ధ
ధమనీ.

Systemic A : వాపుషీధమనీ
వ్యా. ఏషా సర్వదేహ సంతర్పణార్థా.

Terminal A : end a. అంత్య
ధమన్యః, పర్వస్తధమన్యః. తె. చివరి
రక్తనాళములు.

Testicular A : ఆనువృషిణి కేధమ
మన్యా. (వేస్), వాప్తణీ ధమన్యా.
తె. వృషణ ధమనులు, వి. వృషణము
లకు రక్తమును గొనిపోవు రక్తనాళ
ములు.

Thoracic A : డొరసీధమన్యా
(డౌస్).

Thoracic aeromial. A :
Thoraco acromial A. అంసో
రస్కాధమనీ, ఉరో 20 సకూ
టియాధమనీ, డొరో 20 సకూటి
ధమనీ.

Thyreocervical A : కాకిల
శ్రేణీధమనీ.

Thyroid axis A : కాకలాక్షకా
ధమనీ, శ్రవకాకలీధమనీ.

Tibial A : అస్తరజీకా ధమనీ.

Tibial recurrent anterior A :
అస్తరజీకా వర్తకాగ్రహా ధమనీ
జానుగా అగ్రహాధమనీ.

Tibial recurrent posterior A:

అస్తరజీకా వర్తకాపృష్ఠహాధమనీ.
జానుగా పృష్ఠహాధమనీ.

Tonsillar A : శౌపజహ్వీధమనీ,
గలతుణ్ణికాధమనీ.

Trachial A : గలనాళీయాధమనీ,
జుత్రునాళీయాధమనీ, జాత్రుపీధమనీ.

Transverse cervical A : తిర
చ్చిన శ్రేణీధమనీ.

Tr. facial A : తిరచ్చిన ముఖ్యా
ధమనీ.

Tr. scapular A : అంసో త్రరా
ధమనీ, తిరచ్చినాంసయాధమనీ.

Tympanic A : కర్ణమధ్యాధమనీ.

Ulnar A : అస్తఃప్రకో (ప్రీకా)
ష్ఠీయాధమనీ, అరత్నీయాధమనీ.

Ulnar recurrent A : అస్తః
ప్రకోష్ఠికా వర్తకాధమనీ.

Umbilical A : నాభధమనీ.

Upper thyroid A : ఉత్తరకాక
లీయాధమనీ.

Urethral A : ప్రాసేకీధమనీ,
మూత్రమార్గీయాధమనీ.

Uterine A : (1) అనుగర్భాశయా
ధమనీ, (2) అర్ధరవాహిన్యాధమన్యా
వ్యా :- అర్ధరవాహిన్ ద్వే, తెవరక్త
మభివహతో విస్ఫుజితశ్చ నారీణా
మార్తవ సంజ్ఞకమ్ (సు. శా. 9-7
గద్యాంశః). (3) గర్భాశయధమన్యా,
ధరీయాధమనీ. తె. గర్భాశయధమనీ.
గర్భాశయరక్త నాళములు. వి. ఇవి
ఋతురక్తమును ప్రవహింపజేయు

రెండు గర్భర క్తనాశములు.	రణమ్. తె. సన్నివికరణము. వి. కీళ్లును
Vaginal A : భాగికాధమనీ, భాగీ	గురించిన పిష్టాము.
ధమనీ, యోధమనీ.	Arthrosis : articulation; joint.
Vertebral A : కశేపకాధమనీ,	Articular : belonging to joint.
పుష్టిపార్శ్వధమనీ, పుష్టియా	పథేయ, సన్ధేయ. తె. కీలుకు సంబం
ధమనీ, మస్తీష్క-మాతృకాధమనీ.	ధించిన.
తె. వెన్నెముక ధమనీ.	A. capsule : సన్నికోశం తె పొయ
Vertebral splanchnic A : కవచము, కీలసంచి.	కవచము, కీలసంచి.
ఉదర్యభైత్తిధమనీ.	A. cavity - see cavity.
Vesical A : మాత్రాశయాయా	A. disc - see disc.
ధమనీ.	A. ends of the bones : అస్థి
Vitelline A : వైతలధమనీ	సన్ధ్యవారి. తె. ఎముక కీళ్లు చివరలు
Volar carpal A : కరభోదర్యా	వి. ఇవి ఎముకలు యేర్పడుటకు
ధమనీ.	తోడ్పడును.
Volar interosseous A : పుర	A. lamina - see lamina
స్తన ప్రకోష్టాంతరీయాధమనీ.	A. ligaments - see ligament.
Volar metacarpal A : శలాకో	A process - see process.
దర్యాధమనీ.	A. tubercle - see tubercle.
Volar radial carpal . బహిర్యణి	Articulation : arthrosis,
బన్ధియాధమనీ.	joint : the place at which
Volar ulnar carpal A . అన్త	two bones are joined toge-
ర్యణిబన్ధియపురాధమనీ.	ther : అస్థిసన్ని, సన్ని. తె. ఎముక
Volaris indicis radialis A	కీలు, కీలు, సంధు. వి. రెండు
ప్రదేశినితోయాధమనీ.	ఎముకలు కలియుచోటు.
Zygomatic A : గాఢధమనీ.	Aryepiglottic fold - see fold.
Zygomatico orbital A : Arytenoid : ప్రకోణకమ్, ప్రకోణకః.	A. cartilages of the pharynx
అపాఙ్గధమనీ, యాగృణ్ణధమనీ.	- see Cartilage.
Arthrodia : a Joint with a	A swelling : ప్రకోణవ్యయనమ్.
gliding movement:సంసర్పిసన్ని	Aspect : ఆలోకః. తె. ఆకారము,
Arthrology : the anatomy of	కనబడునీతి, దశ.
the joints : సన్నివిజ్ఞానమ్, సన్నివ్యాక	

Dorsal A : పృష్ఠాల్లోకః.

Lateral A : బాహ్యలోకః.

Ventral A : ఉదర్యాల్లోకః.

Assimilation : the act of absorbing nutriment. (1) ఆత్మ సాత్కరణమ్, తుల్యీకరణమ్, సమీకరణమ్, సహత్వత్వమ్, స్వాంగీకరణమ్ (చ.శా.అ.1.27 శ్లో). పాత్యీకరణమ్. (2) ధాతుపాకః, విపాకః, పరిపక్వతా, సారూప్యమ్, స్వాంగీకరణమ్. తె. ఆహారము వంటబట్టుట, జీర్ణమగుట. వి. తద్రూపముగా మారుట, తాదాత్మ్యము జేందుట.

Asterion : junction of occipital parietal and temporal bones : అవక్షేపః.

Astragalus : see - bone.

Atlas : the uppermost of the cervical vertebrae - అతిలేశః (శా), ప్రథమ గ్రీవాక శేరుకా, శీర్షధరః, వ్యాః - కన్ఠర చూడావలయమ్. తె. స్కంధపూస. వి. మెడకొంకి, మెడ మొదటి ఎముకపూస. వెన్నెముకయందలి ఉంగరమువంటి మొదటి పూస.

Ring of the A : అతిలేశాచక్రమ్.

Atom : body too small to be divided : the ultimate unit of an element (1) అణుః, పరమాణుః. వ్యాః - శ్లో. జాలాస్తరగతే భానాయత్యుత్కృం దృశ్యతేరజః.

తస్యత్రింశత్తమా భాగః పరమాణుస్స కథ్యతే. (2) కణః, లేశః, నూత్నః. తె. అణువు, పరమాణువు.

వి. ద్రవ్యమందలి నూత్నైతి నూత్నైశము లేక భాగము. మూల ద్రవ్యమందలి తుదిభాగము (కూడిక).

Atrium: auricle. అరీష్టః, కర్ణకః.

Auditory . Belonging to the organs of hearing : శ్రోత్రీయ, శ్రోత్రేన్ద్రియసమ్బంధి. తె. చెవికి సంబంధించిన.

A. area : శ్రవణేన్ద్రియదేశః.

A. canal - see a. meatus.

A. capsule - see capsule.

A. external meatus : కర్ణకుహరమ్, కర్ణనాడీబాహ్యః, బహీకర్ణరస్త్రిమ్. తె. చెవిరంధ్రము, బయటి చెవిబెజ్జము.

A meatus కర్ణనాడీ, కర్ణవాళః, శబ్దరహః, శ్రవణస్రోతః, శ్రోత్రశృఙ్గాఽపి. తె. కర్ణనాళము, చెవిదారి. వి. బయటనుండి ధ్వనులు లోకైవికి జేరుదారి లేక మార్గము.

A nerve - see nerve.

A. passage - see passage.

A. pit - శ్రోత్రగర్తః. తె. చెవిగుంట.

A. plate - see plate.

A. vesicle - see vesicle.

A. vessels - see vessel.

A. tube - see tube.

Auricle: one of two upper cavi-

ties of the heart. (1) అలిన్దః, ఉత్తర ప్రకోవః, ఉత్కోవః, హృదయకర్ణకః, కర్ణక(కా). వ్యా:- కర్ణశక్కుల్యా కృతయో మృగకర్ణా కారా వా అయవ విశేషాః. హృద్రక్త ధృత్ కర్ణాకారః కోశః. తె. కర్ణక, హృత్కర్ణకము. వి. హృదయములో పై వరుసలోగల రెండు అరలు, లేక గదులు.	కర్ణకః. తె. వెలిచెవి.
A. of heart : హృత్కర్ణకః, హృదయాల్లిన్దః. వ్యా :- హృద్రక్త ధృత్ కర్ణాకారః కోశః. తె. హృదయాల్లిన్దము	Axial : Pertaining to axis. అక్షకః. వ్యా :- అక్షసమ్భన్ధీ A. part : అక్షకాంశః.
Left A : వామకర్ణకః, వామాల్లిన్దః.	A. portion : అక్షఖణ్డమ్.
Right A : దక్షిణకర్ణకః, దక్షిణాల్లిన్దః, దక్షిణ సిరాకుల్యా, గ్రాహక కోవః. (2) External ear : బహిః కర్ణః, శక్కులిః, శక్కులీ. తె. బయటిచెవి, చెవి వెలుపలి దొప్ప మంటి భాగము.	A. skeliton : అక్షకజ్జాలః, ముఖ్యకజ్జాలః.
Auricular: (1) బహిఃకర్ణకః, బహిఃకర్ణ కీయ. (2) శాక్కులీ.	Axil : అక్షకః.
A. cartilage - see cartilage.	Axilla : the armpit. కక్షః, కక్షా, బాహుమూలమ్. తె. చంక.
A. diastole : అల్లిన్ద విస్ఫారః.	Base of A : కక్షామూలమ్.
A. point - see point.	Different areas of a : కక్షా భాగాః. తె. చంకలోని పలుభాగములు, చోట్లు.
A. surface - see surface.	Axillary : కక్ష్య, కక్షీయ. తె. చంకకు సంబంధించిన.
A. systole : అల్లిన్ద సంకోచః.	A. fossa - see fossa.
Auriculoventricular : (1) కర్ణక కోవః. (2) బాహ్యకర్ణకః. వ్యా:- వాపుషీవాను భాగా.	A. glands - see gland.
Auris : the external ear : బహిః	A. plexus - see plexus.
	A. region - see region.
	A. space - see space.
	A. vein - see vein.
	Axis : An imaginary line through the centre of a body : అక్షః, అక్షకః, ద్రువః. వ్యా:- కాచిత్కాల్యానికా శరీర మధ్యగారేఖా. తె. అక్షము, ఇరుసు. వి. శరీరము మధ్యనుండుగీత, లేక రేఖ.
	(2) The second vertebra : second cervical Vertebra : ద్వితీయాగ్రీవాకశేరుకా, మేరుః. తె.

మేరుపూస, రెండవ అక్షపూస. (3)
దస్తమాడా.

A. of the orbits : కుక్షాక్ష.

A. of the pelvis : శ్రోణి మధ్య
గతరేఖ.

A. of the Vertebra : అక్ష
సమయా, అక్షసమా.

Central A : మధ్యాక్ష.

Cerebrospinal A : తస్త్రాక్ష.

Cylinder A : అక్షలగుండ.

Long A : దీర్ఘాక్ష.

Optic A : దర్శనాక్ష, దృష్ట్యాక్ష.

Poly A : బహ్వక్ష.

Principale A : ముఖ్యాక్ష.

Secondary A : గౌణాక్ష.
ద్వైతీయకాక్ష.

Axon . అక్షతస్త్ర, లాగుడ
ప్రహాహ. వాగ్:- కలశస్య ఉద్గమ.

తె. అక్షము. వి. కణదేహమునుండి
యేర్పడిన పొడవైన అక్షమువంటి
భాగము. ఇది పీచుకణమువలె పొడ
వుగా నుండును.

A. nerve fibre - see fibre.

B

Back : posterior part of the
trunk, hinder surface of
human body. పీఠమ్, పృష్ఠమ్
తె. పీపు, వెన్ను.

B. bone - see bone, spine.

B. of neck - see nucha.

B. side . (1) పృష్ఠమ్ (2) తె.
పీపు, వెనుక భాగము. (2) hinder
part of any animal. poster-
ior : పశ్చాద్భాగ, పృష్ఠమ్. తె.
పీపు, వెనుక భాగము.

Small of the B : back of the
waist - see waist.

Thoracic part of the B : (as
a hole) : పృష్ఠమ్, పృష్ఠ. తె.
పీపు, వెన్ను.

Upper part of the B :
పృష్ఠార్ధమ్ (3). తె. పీపు పైభాగము,
పై పీపు.

Ball : గోళ, గోళకమ్. తె. ఉండ,
గోళము. వి. గుండ్రని అవయవ
విశేషము.

Ball - and - socket joint : see
joint.

Band : (1) బద్ధ, బద్ధక, బద్ధకమ్.
తె. కట్టు. (2) మాంసరజ్జు. తె.
మాంసపు త్రాడు.

Basal : belonging to the base :
ఆధార, తలీయ, మూలీయ. తె. అడు
గుకు సంబంధించిన, పునాదికిఁజెందిన,
మూలమునకు సంబంధించిన-

B. ganglion - see ganglion.

B knot - see node.

B. Vein - see vein.

Base. The lower part : అగ్రో
భాగ, తలమ్, భూమి, మూలమ్.
తె. అడుగు, ఆధారము, క్రింది

భాగము, షీరము, పునాది, మూలము.	గ్రన్థి, గులికా. వ్యా:- నూత్న
B. of the bladder : అధోవస్తి.	తన్తభవః. తె. చిన్నపుండ, పూస,
తె. ఉచ్చతిత్తి క్రిందిభాగము, ఉచ్చ	ముడి.
తిత్తి మూలాధారము, మాత్రకోశపు	Beaded : గ్రన్థిలః. తె. పూస (బు)
ఆధారము.	గల, ముడి (డుబు) గల.
B. of the lung : పుష్పసతలమ్,	Beak : చర్జుప్రహోహః. తె. పక్షి
పుష్పసమూలమ్. తె. శ్వాసకోశముల	ముక్కువంటి అవయవవిశేషము.
అడుగు; క్రిందిభాగము.	Beard : స్మృత్రు. తె. గడ్డము, మీసము
B. of the skull : కరోటితలమ్,	వెంట్రుకలు.
కరోటి భూమి. వ్యా:- కరోట్యో	Belly : the abdomen, the ven-
భాగః వా ఆధఃప్రదేశః. తె. పుట్టె	ter. ఉదరమ్, తె. కడుపు, బొజ్జ.
క్రిందిభాగము.	Bend : curve : జిహ్వాతా, సమకమ్.
B. of the tongue : జిహ్వ	తె. వంకర, వంపు.
మూలమ్. తె. నాలుక క్రిందిభాగము,	Bi : twice or two. (1) ద్విః, (2)
Basilar : pertaining to a base.	ద్వి, జ్వా. తె. (1) రెండుమారులు,
ఆధార, తల, తలీయ, మూల,	(2) రెండు.
మూలీయ, తె. అడుగుకు చెందిన,	Bi axial : ద్వ్యక్ష్య, ద్వ్యక్షీయ.
B. artery - see artery.	Biceps : two - headed; ద్విశిఖ
B. groove - see groove.	రమ్, ద్విశిఖరీయ, ద్విశీరీయ.
B. membrane-see membrane	Biconcave : యుగళోన్నతోదర.
B. part - see part.	Biconvex : యుగళోన్నతోదర.
B. point - see point.	Bicuspid : ద్విశుష్టీ.
B. portion - see portion.	B. Valve - see valve.
B. process - see process.	Bilaminar : ద్విపత్రకమ్. (ః).
B. suture - see suture.	Bile : the yellow bitter fluid
Basion : the middle of the	secreted by the liver :
anterior margin of the great	తిక్తపిత్తమ్, పిత్తమ్, పిత్తరసః, పిత్తా
foramen. బృహచ్చిద్ర పురస్తా	శయద్రవః. తె. చేదుకట్టు, పసురు,
కోటిమధ్యమ్.	పిత్తము, పిత్తరసము. వి. ఇది పలచ
Anterior B : పురస్తములకోటి.	గను, పసుపుపచ్చగను, చేదురుచి గల
Bead : a little globular body :	దిగ నుండును; ఆవరము జీర్ణమగు

టకు తోడ్పడును.

B. capillaries - see capillary:

B. duct - see duct.

B. pigment . పిత్తవర్ణము. పిత్తములో రంగునిచ్చు ద్రవ్య విశేషము

Biogen - see bioplasm.

Biology the science of living organisms or of plant and animal life. ఆయుర్వేదము, జీవచ్ఛాస్త్రము, జీవవిజ్ఞానము, జీవవిద్య. తె. జీవశాస్త్రము, వృక్షజంతు జీవిత శాస్త్రము.

Bioplasm : any living matter; protoplasm : జీవరసము. తె. జీవరసము.

Bioplast : a mass or cell of bioplasm : జీవరసపిణ్ణు వా అణు ర్వాదీని. తె. జీవరసపిండము; అణువు లేక బొట్టు.

Bios : Life. జీవము, జీవితము. తె. జీవి, జీవితము.

Bipinnate : ద్విపక్షకాః. తె. రెండు రెక్కలుగల.

Bipolar : having two poles. ఉభయోద్గమము, ద్విద్రువ(క)ము, ద్విప్రరోహము, ద్విబాహుకము. తె. ద్విభుజము, రెండు భుజములు(గల).

B. prominence - see prominence.

Birth : parturition. జననము, ప్రజననము, ప్రసవము, ప్రసూతి. తె. (1)

జననము, పుట్టుక. (2) కనుట.

Bladder : (1) membranous bag in human body, వసీ. తె. తిత్తి. వి. మానవశరీరమున పలచని పూరలచే నేర్పడియుండు సంచి.

(2) the sac-like receptacle for the urine. మూత్రాశయము.

Base of the B - see base.

Gall. B : a pear - shaped sac on the under surface of the right lobe of the liver, the reservoir for the bile.

కాలేయము, క్లోమము. ఆస్యస్థానము:-

(1) హృదయవ్య దక్షిణతః యకృత్ క్లోమచ. (సు. శా. 4-81) వ్యా:-

క్లోమ - (తిలకమితి డల్లన.) (2) కాలఖణ్డాద ధస్తాత్ స్థితం దక్షిణ

పార్శ్వస్థం తిలకం ప్రసిద్ధం. (సు. ని. 9-17½ శ్లోక వ్యాఖ్యానే డల్లన.)

(3) క్లోమ-తిలకమ్. (సు. ఉ. 39-184 వ్యాఖ్యానే డల్లన.)

(4) కాలఖణ్డాత్ - యకృతః - అధస్తాత్ స్థితం దక్షిణ పార్శ్వస్థం తిలకం

ప్రసిద్ధః. మా. ని. 40 అ. 12½ శ్లోక వ్యాఖ్యానే.

(5) తస్యాపరితలం జ్ఞేయమ్. శా. ధ. ప్రథమఖణ్డా. అ. 5-8.

వ్యా:- తిలమిత్యనేన క్లోమ కథితమ్. (దీపికాకారః, తస్యాగ్ని

శయోపరితలం పాచకపీతం జ్ఞేయం. గూడార్థ దీపికాకారః.)

(6) క్లోమ వృక్కాయార్థం పిపాసాస్థానమ్.

మా. ని. 40అ. 16 వ్యాకోక వ్యాఖ్యానే.

(7) తిక్తపిత్తాధారః, తిక్తపిత్తాశయః, తిలమ్, తిలకమ్, పిత్తకోశః, పిత్తాధారః, పిత్తాశయః. వ్యా:- యక్ష్మత్స్వలగ్నం పిత్తాశయః. తె చేను కట్టు (సంచి), పసురుతిత్తి, పిత్తకోశము, పైత్తకోశము. వి. పిత్తరసము నిలవయుండు సంచి. ఇది మంతగుం డెతో నంటియుండును.

Urinary B : మూధారః, మూత్రపుటమ్, మూత్రవస్త్రీ, మూత్రసహాయః, మూత్రస్థానమ్, మూత్రాధారః. మూత్రాశయః, వస్త్రీకుక్షీ, వస్త్రీపుటమ్, వస్త్రీ. వ్యా:- (స్థానమ్). గవీన్యో రధస్తాత్ కటీగుహయాం పురతో వస్త్రీ. తె. ఉచ్చుతిత్తి, ఉచ్చుబుడ్డ, మూత్రకోశము, మూత్రపుసంచి. వి. గవీనులకు క్రింద కటీగుహకు ముందువైపుననుండుతిత్తి. ఆకారము:- ఇది తొడిమగలిగి తలక్రిందుగనుండు ఆనపకాయవలె నుండును.

Blast : ప్రసూ(ః). బలిష్ఠమ్, బలిష్ఠా, బుద్బుదః. తె. అంకురము, బుడగ.

Angio B : నాడీబలిష్ఠమ్.

Cyto B : సాత్వికపటలమ్. వ్యా:- తర్పణ బలిష్ఠాయాః ద్వౌపటలౌ. తె. పూర్ణకోశము.

Epi. B : The ectoderm, outer layer of blastoderm. బహిర్ధర్మా, బహిర్బలిష్ఠా.

Erythro B : రుధిరబలిష్ఠః (స్థా). వ్యా:- శోణగర్భితాద్ధకాని అణుతల శలకమిత్రితాని.

Hypo B : Internal layer of the blastoderm : (1) అంతర్బలిష్ఠాత్వక్ (2) మధ్యధర్మా, మధ్యబలిష్ఠాల్పత్వక్.

Meso B : the middle layer of the blastoderm : (1) మధ్యత్వక్, మధ్యబలిష్ఠాత్వక్. (2) మధ్యధర్మా, మధ్యబలిష్ఠా, బలాసజా. Motor neuro B : చాలకతన్త్ర బలిష్ఠమ్.

Normo B : అనుజరక్తకాయాణుః, లోహితకోశికాప్రసూః.

Neuro B : తన్త్రబలిష్ఠమ్, తన్త్రికా ఆసికోశికాప్రసూః, కోశికాప్రసూః.

Osteo B : అస్థిబలిష్ఠమ్

Proerythro B : పూర్వరక్తకాయాణుః.

Spongio B : పిష్టికాబలిష్ఠమ్, వాప్రసూః.

Sympatho B : అనుకమ్పకోశికాప్రసూః, అనుతన్త్రబలిష్ఠమ్.

Syncytio - tropho B : సమపటలమ్.

Tropho B : (1) తర్పణబలిష్ఠం(స్థా) తర్పణీ. (బాహ్యపటలమ్) వ్యా:- శరీరోత్పాదకత్వక్. (2) బీజసోషికాప్రసూః.

Blastema : (1) ప్రసూకోశికాపుష్పాః.

(2) బలిస్తోమః,

Mass of B. బలిస్తోమపిణ్ణః.

Blasto : Bud, germ. (1) బుద్బుదః
ముకులమ్, ముకులః. తె. మొగ్గ.

(2) అబ్జురః. తె. అంకురము,
మొలక.

B. cele : the cavity of a
blasto - sphere. పిణ్ణకుహరమ్,
ముకులగుహ.

B. cyst : బలిష్ఠకోశః, బీజపుటః.

వ్యా:- గర్భవికాసో బుద్బుదః. తె.
వి. గర్భము వికసించుటకు ముందు
బుడగగా నుండు మొదటిరూపము
లేక ప్రథమదశ.

B. chyle : బలిష్ఠరసః.

B. derm : germinal mem-
brane of an ovum. బలిష్ఠ
ధర్మా.

B. dermic vesicle : బలిష్ఠ
ధర్మిక బుద్బుదమ్. తె. వి.
మిక్కిలి పలచని ఒంటిపొరగల నీటి
బుడగ.

B. mere : బలిష్ఠమురః. తె. వి.
సంయుక్త బీజణమునందు నిలువుగ
నేర్పడినకణము.

B. sphere : నూత్నతరణోశః, బలి
ష్ఠమ్ (ః) తె. బలిష్ఠగోళము.

Trilaminar B. derm. మూడు
పొరల చర్మము.

Blastula : the two - layered
embryo : బలన్మూలమ్, బలిష్ఠమ్.

వ్యా:- బుద్బుదపదయవవిశేషః.

తె. రెండు పొరలుగల పిణ్ణము. వి.
పిండమందలికుహరము, పిండము
యొక్క బోలుదశ, కుహరదశ. వి.
ఇది ఒక రకమైన ద్రవముతో నిండి
యుండుదశ.

Blood . red liquid circulating
in the arteries and veins
which is nutritive to body.

అస్రమ్, అస్పృక్, ఓజఃస్థానమ్,
(భేలః), జీవరక్తమ్, రక్తమ్, రుధిరమ్,
లోహితమ్, శోణితమ్. తె. నెత్తురు,
రక్తము. వి. ధమని నీరలందు పారు
చుండు ఎఱుని పలచనివస్తువు. ఇది
శరీరమును పోషించి కాపాడును,
ప్రాణమున కాధారము, సప్తధాతు
వులలో రెండవది. శుద్ధికోణిత వర్ణ
మ్ (లక్షణమ్). (1) ఇన్డ్రోగోప ప్రతి
కాశ మసంహతము వివర్ణించ ప్రకృతి
స్థం విజానీయాత్. (సు.నూ. 14-అ.
24). (2) తపనీ యేన్డ్రోగోపాభం
పద్మాలక్తక సన్నిభమ్, గుఱ్ఱాఫల
సవర్ణ్యాన్ విశుద్ధం విద్ధికోణితమ్
(చ. నూ. 24-అ. 28). చిరక సుత్ర
తులు శుద్ధరక్తము ఎఱుగా కాలిన
బంగారము, ఆరుద్ర పురుగు, ఎఱు
కలువ, మంచలక్క, ఎఱు గురిగింజ
అనువాని వర్ణములతో సమానమైన
వన్నెగలిగి పలచగా నుండునని వర్ణిం
చిరి. (3) గుణాః:- శ్లో. విస్రతా, ద్ర
వతా, రాగః, స్పృశనం, లఘుతాతథా

భూమ్యాదీనాం గుణా హ్యేతే దృశ్యస్తే చాత్రశోణితే. (సు.సూ. 14). తె. వి. ఇది పంచభూత పరస్పరాను ప్రవిష్టజన్య మగుటచే నిందు భూమ్యాది పంచభూత గుణములగు. విస్రత్వము, (పచ్చివాసన) పలచన రాగత్వము (ఎర్రదనము), స్పందనము (కదలుట), లఘుత్వము (తేలికదనము) లుండును.

Arterial B : ధమనీరక్తమ్, ధమనీ రుధిరమ్, శుద్ధరక్తమ్. తె. ధమని రక్తము.

B. capillary : రక్తాయనీ.

B. capillary plexus - see plexus.

B. cell : రక్తకణకమ్, తె. రక్త కణము.

B. circulation : (1) రక్తచంక్ర మణమ్, (2) రక్తసంవహనమ్. రక్తానుధావనమ్. తె. రక్తప్రసరణము, రక్త సంచారము.

B. corpuscle : cellular element of the blood, blood cell : రక్తగర్భకః, తె. రక్తకణము.

B. island : రక్తదీపః.

B. plasma : fluid portion of blood. Interstitial fluid and lymph; serum : రక్తస్థావికా, రక్తరసః, లసీకా. తె. రసి. వి. రక్త మునగల నీటిభాగము.

B. platelets: అణుచక్రికాః, ఫల

గర్భకాః, రుధిరబియ్యణకః.

B. Vessels : ఆస్యగ్వహాః, రక్త నాలయః; రక్తవాహిన్యోధమన్యః, రుధిరవాహిన్యః, లోహితవాహిని స్రోతాంసి. తె. రక్తనాళములు. వి. ఇవిరెండు తెరగులు. (1) శుద్ధరక్త మును పారుదల చేయునవి ధమనీలు. (2) అశుద్ధ-మలిన-రక్తమును పారుదల చేయునవి సిరలు.

Containers of B - see B. reservoirs.

Depots of B: see B. reservoirs.

Great B: Vessels : మహా ఫలాః, మహామూలాః. తె. పెద్దరక్త నాళములు. వి. హృదయమునుండి బయలుదేరును. సర్వశరీరమున పీని కాభోపకాణులు చిలువలుపలవలుగా విడబడియుండును.

Main B. Vessels : మూలసిరాః. తె. ముఖ్యసిరలు. వి. శుద్ధాశుద్ధ రక్త నాళములు.

Menstrual B : ఆర్తవమ్, ఆర్తవ శోణితమ్, రజః, స్రావరక్తమ్. తె. ఋతురక్తము, చెరగుమాపు, నెలసరి, బహిష్టుముట్టు, మైల. వి. స్త్రీలకునెల కొకసారిగర్భాశయమునుండి స్రవించు మలినరక్తము. ఈ రక్తము రెండువిధములు (1) పుష్పార్తవము-మలినరక్తము. (2) బీజార్తవము-శుద్ధరక్తము. వి. బీజార్తవము గర్భధారణయోగ్యము. వ్యా:- శుద్ధార్తవలక్షణమ్:- శశాస్పృశ్యతీమం

యత్తుయద్వాలాక్షరసోపమమ్, తద్దా
ర్తవం ప్రళంసన్తి యద్వాసో నవిరజ్ఞ
యేత్ (సు. శా. ఆ. 2 శ్లో. 17).
తె. వి. శుద్ధార్థమను కుండేటి నెత్తురు
లేక లాక్షరసమువలె ఎట్టిగా
నుండును. తెల్లగుడ్డ నంటినను కడిగిన
మరకయుండదు.

Receptacles of B - see reser-
voirs.

Reservoirs of B : as heart,
liver, lungs and spleen. రక్తా
ధారాః, రక్తాశయాః, శోణితస్థానాని.
యథా:- హృదయము కృత్పుష్పస
స్థిహృదయః. తె. రక్తాగారములు. వి.
రక్తము నిలవయుండు చోట్లు :-
హృదయము (గుండె), యకృత్తు,
పుష్పసములు, స్థిహము.

Venous B : the dark blood
in the veins. పిత్తశోణితమ్,
సిరారక్తమ్, సిరారుధిరమ్. తె. మలిన
రక్తము. వి. ఇది పిత్తముతో గూడి
యుండును. నలుపుగాయుండి సిర
లలో ప్రవహించుచుండును. శరీరము
నుండి హృదయమునకు జేరు రక్తము.

Bodies : (PL) (1) గాత్రాణి. వ్యా-
అస్థ్యాదీనాం శాఖాఽలమ్బ
భూతాని ప్రధానాబలవస్తృభాగాః.
తె. ముఖ్యవయవములు. వి. గట్టిగా
నుండు ఎముకలు మొదలుగా శాఖల
నాధారము జేసికొని బలముగానుండు
అవయవ విశేషములు. (2) విగ్రహాః.

వ్యా:- పృథగ్స్థితాః పృథగ్దృశ్య
మానావా పరితస్సీమావస్తాః స్థూల
వస్త్యంతాః. తె. వస్తు విశేషములు.
వి. చుట్టు (పొలి)మేర లేర్పడి విడి
విడిగా నగుపడు పెద్ద-లావు-అవయ
వముల భాగములు.

Malpighi's B : మూత్రప్రసవ
తాని, మూత్రోత్సాః, మూత్రో
త్పత్తి స్థానాని. తె. మూత్రోత్పత్తి
స్థానములు. వి. వృక్కములందు,
స్థిహమునందు ఉండు చిన్న ద్రవ్య
విశేషములు.

Restiform B : అథరవృన్తికే.

Suprarenal B : అధివృక్కా-
(దేవ్). తె. అధివృక్కలు. వి. ఇవి
రెండు గురదాలపై నుండును.
(అధికము).

Body : (1) animal frame with its
organs as a hole. (2) a mass
of matter. (3) man or ani-
mal as a material organism.

(1) అజ్జమ్, కలేబరమ్, కాణ్డమ్, కాయః,
గాత్రమ్, తను, తన్త్రమ్, దేహం (3),
పిణ్డః, వపుః, వస్తు, విగ్రహః, శరీరమ్,
వ్యా:- మానవస్వజన్తోర్వాఅజ్జప్రత్యజ్జ
యుక్తమ్ శరీరమ్; సర్వాజమ్. (2)
శరీరమ్. వ్యా:- చేతనాధిష్ఠాన
భూతమ్ పఞ్చమహాభూతవికార
సముదాయాత్మకమ్ సమయోగవాహీ
(చ. శా. 6 అ. 4 X.). దోషధాతు
మల మూలంహిశరీరమ్ తె. బిడలు.

కళేబరము, బొంది, మేను, శరీరము.

Adreno-renal B : అధివృక్కా.

Any part of the B : ప్రతీకః.

తె. ఏదైనా శరీరభాగము.

Aortic B : ఆవర్తీయవిగ్రహః. తె.

ఆవర్తశరీరము.

B. elements : ధాతవః. తె. రస

రక్తాదిసప్తధాతువులు. శరీరధారకములు.

B. fluid : శరీరద్రవద్రవ్యమ్. తె.

శరీరద్రవము. వి. శరీరమునగల ద్రవవస్తువు.

B. of fornix . తోరణికాగాత్రమ్.

B. of ischium : కుకుద్దరపిణ్డమ్.

B. of maxilla : హనుపిణ్డమ్.

B. of nerve cell : తీవ్రశలక

గాత్రమ్.

B. of scapula : అంగకపాలికా

శరీరమ్.

B. of the sphenoid : జతూకా

శరీరమ్.

B. of the stomach : ఆమాశయ

మధ్యమ్.

B. of the uterus : గర్భశరీరమ్,

గర్భాశయగాత్రమ్.

B. of the Vertebra : కశేరు

పిణ్డమ్.

B. stock - see stock.

B. wall - see wall.

Calculation or numbering of Various parts of the B :

శరీరవివిధాఙ్గసంఖ్యావివరణమ్. తె.

శరీరమందలి వివిధావయవముల

సంఖ్యావివరణము.

Callous B : కరికావిగ్రహః. తె.

కరికాశరీరభాగము.

Carotid B : కార్తోటివిగ్రహః.

Cell B : కోశశరీరమ్.

Cells of the B : శరీరకోశాణవః,

శరీరపరమాణవః. తె. శరీరకోశాణు

వులు, శారీరకణములు.

Ciliary B . పాక్ష్యికవిగ్రహః,

తైలికవిగ్రహః. తె. విశేతపటలము.

Constituents of the B : శరీర

ధాతవః. తె. రసరక్తాదిసప్తధాతు

వులు.

Cylindrical or round parts

of the B : వృత్తాఙ్గోపాఙ్గాని.

తె. వి. గుండ్రని పొడవైన-దండ

కారముగల-పెద్దచిన్న అవయవములు.

Embryonic B . కలలమ్, కలల

శారీరమ్, భ్రూణశరీరమ్. తె. సూక్ష్మ

శరీరము. వి. నాలుగు నెలలవరకు

పరిణామదశలో నుండు పిండము.

Enumeration of the B : శరీర

సంఖ్యానమ్. తె. శరీరమునగల అవయ

వముల సంఖ్య. వి. ఎముకలు, కలలు,

చర్మము, ధాతువులు మొదలగువాని

సంఖ్య చెలుపుడు.

Exudates of the B : శరీర

క్షేదాదయః. తె. శరీరమునగల

క్షేదాది మలములు, స్రావములు.

Genicular B : జానుక విగ్రహం. తె. మోకాలుకు చెందిన అంగ విశేషము.

Globular B : బుద్బుదవిగ్రహం. తె. బుడగవంటి శరీరభాగము.

Golgi B : ప్రా.ముగల పదార్థము.

Half of (one) B : (1) ఏకాంశము తె. శరీరములోని ఒక అవయవము లేక భాగము. (2) అర్ధకాయం, అర్ధాంశము, పక్షం. తె. అర్ధశరీరము. వి. శరీరముయొక్క సగభాగము.

Half of B : (longitudinally-left) వామపార్శ్వం, వామాంశము తె. ఎడమవైపు వి. పైనుండి క్రిందికి శరీరముయొక్క ఎడమభాగము.

Half of B : (longitudinally-right) దక్షిణపార్శ్వం, దక్షిణాంశము. తె. కుడివైపు. వి. పైనుండి క్రిందికి శరీరముయొక్క కుడిభాగము.

Half of the lower B : below the waist అధఃకాయం, అధోభాగం, పశ్చాదర్థం. తె. క్రింది శరీరము, శరీరము క్రిందిభాగము. వి. నడుమునుండి దిగువ భాగము.

Half of the upper B : (above the waist). ఉర్ధ్వకాయం, ఉర్ధ్వదేహం, ఉర్ధ్వభాగం, పూర్వకాయం, పూర్వభాగం, పూర్వాంశం. తె. పై శరీరము, శరీరము పైభాగము. వి. నడుమునుండి పైభాగము.

Hanging part of the B : విలమ్యుష్ణము తె. ప్రేలాదు అవయవము. వి. చేయి, కాలు మొదలగు నవి.

Histological structure of the B : దేహీవయవ సూత్రము, ధాతురచనా, తె. వినిర్మిత శరీర సూక్ష్మవయవములు. శరీర సూక్ష్మవయవములు. శరీర సూక్ష్మవయవ నిర్మాణములు.

Horizontal B : సమశరీరము. తె. సమశరీరము. వి. హేమ్యతగ్గులు లేక తమ తమ పరిమితులలోనుండు శరీరము లేక శరీరాంగములు.

Internal genicular B : అంతరజానుకవిగ్రహం.

Large and broad part of the B : పృథులాంశము. తె. పెద్ద అవయవము. వి. శరీరమునగల నేడైన పెద్ద అవయవము.

Lateral genicular B : బాహ్యజానుకవిగ్రహం.

Liquid substances of the B : శారీరద్రవసమూహం. తె. వి. శరీరద్రవద్రవ్యములు, శరీరమునగల రసరక్తాది విభిన్నద్రవ్యములు, గ్రంథుల స్రావములు.

Living B : జీవశరీరము, సజీవశరీరము. తె. జీవదేహము. వి. జీవముతోనుండు శరీరము.

Longitudinal B - see Half

of (one) B.

Loose part of the B : శిథిలస్థానము. తె. సడలిన శరీరభాగము.

Lower lap of the B : అవయవాధి. తె. క్రింది సగము శరీరము.

Major parts of the B : ముఖ్యాంశాని. తె. ముఖ్యశరీరభాగాములు.

Mammillary B : కాచకవిగ్రహాః. తె. స్తనములకు సంబంధించిన భాగము.

Minute constituents of the B : నూత్నఘటకాః, నూత్నధాతవః. తె. నూత్ననిర్మాణములు.

Nutritional fluids of the B - see fluid.

one side of the B : శరీరైకాంశమ్. తె. శరీరమున ఒక అవయవము.

Organ of the B : అంగమ్, అవయవః, ఏకాంశమ్ (ః) గాత్రావయవః, పక్షః. తె. అంగము, అవయవము.

Para thyroid B : ఉపకాకలకవిగ్రహాః.

Part of B : below the head. అధఃకాయః. వ్యాః- కణ్ఠాదధఃవశిరసాధి.

Part of B : below the waist. అధఃకాయః.

Pineal B : స (సా) రలవిగ్రహః, తృతీయదృక్పక్షః (వృక్పక్షికా). తె. అవయవవిశేషము.

Pitutory B : పీయూషగోళమ్, 1) పీయూషవిగ్రహః, 2) పీయూషికాపిణ్డః, 3) పోషణికా, పోషణికాగ్రంధిః.

Polar B : ధృవవిగ్రహః.

Pubic B : భగపీఠమ్, లింగపీఠమ్.

Restiform B : రాజ్జన్ విగ్రహః. తె. త్రాడును బోలు అవయవవిశేషము.

Secondary B - see subdivisions of the B.

Spongy B : స్పృష్టికా విగ్రహః. తె. పాచి - స్పంజనిబోలు అంగము.

Subdivisions of the B : అష్టోపాక్షాని, ఉపాక్షాని. ప్రత్యక్షాని. తె. ఉపాంగములు వి. కన్ను, కాలు, చెవి, చేయి మొదలగు పలు తెరగులుగానుండు శరీరావయవములు.

Suprarenal B : అధివృక్కపిణ్డః.

Terminal B : అస్త్యవిగ్రహః. తె. చివరి అవయవము. వి. అంగముల చివరిభాగము, అస్త్రావయవము.

Temperature of the B : దేహోష్ణా, శరీరోష్ణః. తె. శరీరవేడిమి. శరీరోష్ణము.

Thyroid B : కాకలమ్, కాకలవిగ్రహః.

Trunk of the B : అస్తరాధి, మధ్యమ్, శరీరమధ్యమ్. వ్యాః- కణ్ఠాది గుదపర్యంతమ్. (దృష్టాంతః), కాఖా శిరోవర్జితం శరీరమ్. తె. మొండెము, వి. కుత్తుక (గొంతు)

మొదలు గజలు లేక ముడ్డివరకు
నుండు ప్రదేశము.

Ultimo bronchial B : అంత్యజ
విగ్రహము.

Upper part of the B : ఉత్తర
భాగము. (1) ఉర్ధ్వకాయము, (2) ఉర్ధ్వభాగము.
వ్యా:- ఉర్ధ్వపృష్ఠాదయః. తె. పై
భాగము. వి. నడుమునుండి పైకి తల
వరకుగల శరీరము. ఎదురుగొమ్ము,
వీపు మొ||

Various parts of the B :
గాత్రాయవా, వివిధాయవా,
శరీర విచయః, శరీరస్య ప్రవిభాగ
జ్ఞానమ్. తె. పలు అయవములు. వి.
శరీరమందలి వివిధాయవములు.

Vertebral B : కశేరుకాయము.

Vitrous B : కాచాభిష్టము, తర్పక
పటలమ్, తర్పకవిగ్రహము, మేదః
పటలమ్. తె. కంటి జిగురుపొర. వి.
ఈ పొరలో తెల్లని చిక్కని జిగురు
వంటి ద్రవము నిండియుండును. ఇది
కంటికి తృప్తినిచ్చునట్టి శ్లేష్మాంశము.

Whole B : సర్వాభిష్టము. తె.
మొత్తము శరీరము, సంపూర్ణ శరీరము.
వి. నఖశిఖ పర్వస్త శరీరము.

Wolffian B : ప్రాథమిక మధ్య
వృక్కము, మధ్యవృక్కము.

Bone. hard tissue forming the
framework of the body. (1)
అస్తి, ఓస్టి, సానమ్. (భేలము). దేహసారం,
హడ్డము, హడ్డి. వ్యా:- స్థిరకతి నాలమోచ

ధాతుః కాయస్య, సమాశ్రిత్య శరీరం
సమగ్రమవతిష్ఠతే. తె. ఎముక, బొక్క,
బొమికె, మక్క. (2) అస్థీని, దేహ
సారాణి. తె. ఎముకలు, దేహసార
ములు. వి. ఇవి గట్టిదనము నిలకడ
గలిగి శరీరమున కధారముగనుండు
ధాతువులు. వీనినాలంబనము జేసికొని
సిరాస్నాయువులచేమాంసముబంధింప
బడియుండును. కొంతకాలమునకు
చర్మమాంసములు నశించినను ఎము
కలు చెడక నిరకాలము వుండును.

Air B : వాతాస్తి.

Ala of the ilium - see hip
bone.

Anal B : see coccyx.

Ankle B : కూర్చుండు, గుల్పాస్థి,
ఘటికాస్థి. తె. చీలమండ. వి. చీల
మండలి ఎముక.

Anvil - see incus.

Astragalus - see ankle B.

Atlas : first Vertebra. the
upper - most of the cervical
Vertebras : అతిలేఖాస్తి, ప్రథమ
గ్రీవాకశేరుకా చూడావలయమ్.

వ్యా:- సప్తగ్రీవాకశేరుకాః. తె.
కంఠరాస్థి, చూడావలయము, మేరు
పూస. వి. గాజువలె గుండ్రముగ
నుండు మెడపూస (ఎముక)లు, మెడ
పూసలలో మొదటిది, స్కంధపూస.

Axis : ద్వితీయాగ్రీవాకశేరుకా.

Back B : పృష్ఠవంశము, పృష్ఠాస్థి.

తె. వెన్నుపూస, వెన్నెముక. (see also spine).

Big B : మూలాస్థిని. తె. లావు ఎముకలు.

B. of forearm : ప్రకోష్ఠాస్థి.

B. of the foreleg : జఙ్గాకాణ్ఠాః, జఙ్గాస్థి. తె. పిక్కఎముక. వి

మోకాలునుండి చీలమండలమువరకు నుండు ఎముక.

B. of the nose - see nasal B.

B. of the pulvis : మాషకాస్థిని.

Breast B. bone of the breast. thin flat vertical bone in chest connecting the ribs.

ఉరోఽస్థి, ఉర్వస్థి, వక్షస్థి. తె. రొమ్మెముక.

Calcaneum : the heel bone :

పార్శ్వ, పార్శ్వస్థి. వ్యా:- బృహత్తమ మాస్థి, ఎత్తత్ పార్శ్వనిర్మాపకమ్

సర్వదేహభారసహంచ. తె. మడమ ఎముక. వి. ఇది మిక్కిలి పెద్దది. మడమయేర్పడుటకును, శరీరభారమును పూనుటకు సుపయోగపడును.

Capitatum : large bone of the carpus-see os magnum.

Carpal B : wrist B : కరభాస్థిని, కరమార్కాస్థిని, కురకాః, పాణిమార్కాస్థిని, హస్తమార్కాస్థిని : తె. చేతి ఎముకలు. వి. ఇవి

మార్ఫలవలె నుండును. (2) కరభాః-

పశ్చాత్పాణిః. మార్కాస్థిని, మణిబస్థాస్థిని. తె. మణికట్టు ఎముకలు, మణి బంధాస్థులు.

Cortilage : తరుణాస్థి. తె. లేత ఎముక.

Cervical ribs : గ్రనపయ్యకాస్థిని, గ్రనపాయకాః.

Cervical vertebrae : గ్రీవాకశేరుకాః, గ్రనపృష్ఠ్యః. తె. మెడ పూసలు.

Cheek B : గణ్ఠాస్థి. తె. జాడ (దవుడ) ఎముక.

Chin B : చిబ్బకాస్థి, హన్వస్థి. తె. గడ్డపుటెముక.

Circular facet : స్థాలకమ్. see facet.

Clavicle : the collar - bone joining the sternum and scapula. (1) అక్షః, అక్షకమ్(ః), అక్షకాస్థిని, అక్షకే(ద్య). వ్యా:- అంసమాలా గురఃఫలకానధి పరిఘవత్ సజ్జతమ్ ధనుర్వక్రనలకాస్థి (2) అక్షకా, అక్షకాస్థి. వ్యా:- అర్వాక్ జత్రుసస్థేః కీలికా(చక్రః), కోష్ఠకః, కోష్ఠకాస్థి (దల్లినః), జత్రుమితి ప్రాశ్న. జత్రుః. వ్యా:- ఉరోఽంసకాస్థాస్థానుకః. జత్రుకమ్, జత్రుకాస్థి (3) జత్రు. వ్యా:- కణ్ఠోరసోస్థిని. తె. కంటెముక, చంక కొంకి, బోరెముక, మెడకొంకి. వి. చంకలపైన కీలువద్దనుండి మెడవరకు

వచ్చి రొమ్మునకు పైన నమరియుండు ఎముకలు. ఈ ఎముకలు కొంకివలె నేర్పడి చేతికిని హృదయకువరము నకును సంధానముగ నమరి బాచువలె నుండును. జత్రువులు.

Coccygeal vertebra : అనుత్రికాస్థి, గొడపృష్ఠి వ్యా:- అనుత్రిక కశేరుకాః, గుదాస్థి సంశ్రితాః.

Coccyx : small bone below the sacrum. (1) అథఃత్రికమ్, అనుత్రికమ్, అనుత్రికాస్థి. వ్యా - త్రికస్యాధస్తాత్. (2) కూటకాస్థి, గుదాస్థి, త్రికాస్థి. వ్యా:- త్రికాస్థోఽథస్థితత్రిశోణః, కాకచుల్గుచ్చప్రాయోఽస్థిసజ్జాతః. గుదపశ్చిమమేకమ్ పుచ్చాస్థి. తె త్రోటిక, త్రోటికము, ముడ్డిపూస, ముడ్డిపూస ఎముక. వి. ఇది కాకి ముక్కువలె నుండు ఎముకల కూడిక, వెన్నుపూస చివర ముక్కుగూనుగ తేలియుండును. ఇది మర్కస్థానము

Collar B - see clavicle.

Costa - costae : the rib - see rib.

Covering B : కలాస్థిని.

Cranial B : కపాలాస్థిని. వ్యా:- కర్పరాని (డబ్బానః), మూర్ధాస్థిని, శిరః కపాలాని, శిరోఽస్థిని. pan shaped bones. తె. తలఎముకలు, తలపెంకులు, పుట్టెముకలు.

Cuboid B : కూర్పాస్థి. ఘనమ్,

ఘనాయితాస్థి, ఘనాస్థి, చతుర్ధా కూర్పాస్థి. వ్యా:- పాదబహిఃస్థిమిన్వీతం కనిష్ఠానామిక్ మూలకలా కయోఽధిష్ఠానధూతమ్. తె. కాలి ప్రవేశ్య ఎముకలు.

Cuniform B : పాదశలాకాధిష్ఠానమ్, పాదశలాకోపలకిమ్. తె. ముక్కుజుంపు ఎముకలు. వి. ఇవి దట్టముగ నుండును. ఇది కాలిలో నుండు కూర్పాస్థుల వరుస.

Corved B : వక్రకాస్థిని. తె. వంకర ఎముకలు. వి. ఇవి క్రావడి వలె నుండును.

Digital B. of hand: పాణ్యజులూస్థిని. తె. చేతిప్రవేశ్య ఎముకలు.

Digital row of the carpal B : పాణిశలాకాధిష్ఠానమ్. తె. చేతి కూర్పాస్థుల క్రింది వరుస. మణికట్టు వద్దనుండు క్రింది ఎముకల వరుస.

Dorsal vertebra. అభిపృష్ఠ కశేరుకాః, పృష్ఠకశేరుకాః, పృష్ఠ పృష్ఠి. తె. వెన్నుపూసలు.

Dorsum of scapula : అంసకపాలికా.

Ethmoid B : జర్జరమ్, జర్జరాస్థి, నీవకాస్థి. వ్యా:- లఘునుషిరం నాసామూలగమ్. the cribriform bone of the nose. తె. జల్లెడ ఎముక. వి. ఇది ముక్కు మొదట చిన్న బెజ్జములుగలిగి జల్లెడవలె నుండును.

External cuniform : బహిః కోణకమ్. వ్యాః:- త్రికోణపాయం కూర్చున్ది.

False ribs : గౌణపర్వకాః. these are five inferior ribs. పర్వకాః గౌణ్యాః. వ్యాః:- తా అలాపఞ్చ. తె. గౌణపర్వకములు, గౌణపర్వకాస్థులు, ప్రక్కఎముకలు. వి. ఇవి అల్పములు లేకచిన్నవి.

Femur : the thigh bone. ఊరునలక, ఊర్వస్థి, పీఠరాస్థి. తె. తొడఎముక.

Fibula : అనుజఙ్గాస్థి, కృశజఙ్గాస్థి. బహిరజఙ్గాస్థి, విబలాస్థి, వైబల్లాస్థి, తె. పిక్కవెలిఎముక. జానుకము.

Flat B : ఫలకాస్థి, పృథులాస్థి. తె. బల్లపరుపు ఎముక. వి. ఇవి అప్పచ్చివలె నణగి వెడల్పుగా నుండు ఎముకలు.

Flat B. of the skull : కపాలాస్థిని, శిరఃకపాలాని, శిరోఽస్థిని. తె. కపాలాస్థులు, తలఎముకలు.

Floating ribs : చాల్యపర్వకాః, డోలాపర్వకాః, విముక్తాగ్ర పర్వకాః. తె. కదలేడి ప్రక్కఎముకలు, ప్లవనపర్వకములు, మొండిఎముకలు.

Frontal B : (1) అగ్రకపాలమ్, అగ్రకాస్థి, లలాటఫలకాస్థి. వ్యాః:- అస్థాకృతిః:- బృహన్ముక్తాగ్రహాకారమ్. (2) లలాటాస్థి, లలాటకపాలమ్. తె. నుదురుఎముక, నొసటి

ఎముక, పురఃకపాలము. వి. తల ఎముకలలో ముందువైపున నుండును. ఇది పెద్ద ముత్యపుచిప్పను బోలి యుండును.

Gladolus : the middle piece of the sternum. మధ్య ఫలకమ్, మధ్యఫలకాస్థి, వ్యాః:- ఉరఃఫలకస్య మధ్యఖణ్డమ్. తె. రొమ్మెముక మధ్యముక్క.

Group of B : (carpal and tarsal bones). అస్థిజాలమ్, అస్థి సమూహమ్. తె. ఎముకల ప్రోవు. వి. ఇవి చీలమండలము మణికట్లవద్ద గల ఎముకల కూడలి.

Hamatum, Hamate : అఙ్కుశాస్థి, అఙ్కుశకాస్థి. తె. అంకుశ మెముక. వి. అరచేతిలో అంకుశము వలె నుండు ఎముక.

Hard B : కఠినాస్థి, ఖరాస్థి. తె. గట్టి ఎముక.

Haunch B - see ilium.

Hip B : os innominatum hip blades excluding pubic part. కటికపాలి, కట్కస్థి, జఘనకపాలి, జఘనఫలక, సితమ్బఫలకమ్(8), బృహదస్థిఫలకమ్. వ్యాః:- కపాల ధూయిషమ్ త్రికణితమ్బస్థి. (2) త్రోణిక్వాట్రా. త్రోణిఫలకమ్(8). వ్యాః:- త్రోణిఫలకే (దేవు). త్రోణిశ్చిద్ధ్వ కపాలాస్థి నీతి. దేత్రోణిఫలకే (చ. శా. అ. 7).

శ్రోణిఫలకాస్థి. తె. చట్ట, చట్టలు, చట్టముకలు. (తు) తొంటి ఎముకలు, మలుగు(లు), శ్రోణిఫలకము. Hollow B : నలకాస్థి. వ్యా:- బాహ్యోర్వరస్థి. బోలు ఎముక (లు). Humerus : the large bone of the upper arm. ప్రజాస్థి. బాహ్యమూలకము, భుజాస్థి. తె. దండెముక, సుత్రిముక. వి. మోచేతికి పైన నుండు ఎముక.

Hyoid B: the bone between the root of the tongue and the larynx supporting the tongue. కణికాస్థి, గలనలకాస్థి, జిహ్వమూలకము. వ్యా:- గ్రీవా యాం ప్రథోరసనా మూలగమేక మర్ధరలయాకారమ్. తె. గొంతు ఎముక. వి. ఇది మెడకునుండు నాలుక మొదట నరసున్నవలె నుండును.

Ilium : the upper part of the innominate bone. జఘన కపాలము(కి), శోణాస్థి. వ్యా:- శ్రోణి ఫలకస్య ఊర్ధ్వగోలంశః ప్రధాన భూతః కపాలాధారః. తె. జఘన కపాలము, (తు) తొంటిఎముక, నితంబాస్థి, పిరుదుఎముక, శ్రోణి కపాలము. iliac bone. ఇది మెడల్పు భాగము.

Immature B : తరుణాస్థి. తె. రేతెముక.

Incus : the central bone of the middle ear. రదనకాస్థి. వ్యా:- మధ్యశ్రోత్రస్య తుద్రాస్థి. తె. దాగలిఎముక. వి. చెవిలో మధ్య నుండు చిన్న ఎముకలలో నొకటి.

Inferior maxilla : maxillary bone. అధోహస్థి, అధోహనా (దౌస్). తె. క్రింది దవుడెముక(లు). Inferior nasal concha : అధర నాసాశుక్తే, శుక్తికే. వ్యా:- నాసాభ్యంతరతః స్థితే. తె. నాసాశుక్తలు. వి. ముక్కులోపల ముత్యపు చిప్పల వలె నుండు పలచని ఎముకలు.

Inferior turbinated B : అధః శుక్తికాస్థి.

Innominate B. - see hip-bone. including the pubis, ilium and ischium.

Innominatum- see hip-bone.

Internal cuniform. అంతఃకోణ కాస్థి, కూర్చాస్థి.

Irregular B : విషమాస్థి.

Ischium. (1) ఆసనాస్థి, కురున రాస్థి, సిఫాస్థి. వ్యా:- శ్రోణిఫలకస్య అధరాంశః. తె. ఆసనాస్థి, ఆసనపు ఎముక. వి. ఇది పిఱ్ఱెముక క్రిందిభాగము Ischial bone. (2) పిఱ్ఱెముక. వి. క్రిందివైపున గుడమున కిరువైపుల కుడిఎడమలందు ముడివలెనుండు లావుపాటి ఎముకలు.

Jaw B : the frame work of the jaw. హనుకాస్తి, హన్వస్తి. తె. దవుడ ఎముక. వి. క్షేంద్ర హనుసుండు దవుడ ఎముకలు. ఇవి రెండు.

Jugal B - see malar B.

Jugulam - see collar B.

Knee cap : (1) జానుకపాలికా. తె. మోకాలిఎముక. మోకాలి (టి) చిప్ప. (2) జానునీ, జాన్వస్తి. తె. మోకాలిఎముక.

Knee pan - see-knee cap.

Lachrymal B : అక్ష్యస్థి, అశ్రు ధరే, అశ్రుపీఠే(దేవ్), ఆశ్రవాస్థి. వ్యా:- అక్షీకోటర నాసాపార్శ్వ యోర్మధ్యే అశ్రుమార్గాశ్రయే. తె. అశ్రుపీఠములు, కంటి ఎముకలు. వి. కనుగుంటలకు ముక్కుప్రక్కలకు మధ్యనుండు కన్నీటి కాలువల నానుకొనియుండు రెండు ఎముకలు.

Left innominate B : ఉత్తర వామానామికాస్తి.

Lingual B : the hyoid bone.

కణ్తికా (స్థి), జైహ్వస్థి. వ్యా:- జిహ్వమూలస్థానస్థి. తె. గొంతు ఎముక, నాలుక మొదటి ఎముక ...

Long B : దీర్ఘస్థి, శలాకాస్థి. వ్యా:- పాణిపాదశలాకాః. తె. పాణిపాద శలాకాస్థులు.

Lower jaw B - see inferior maxilla.

Lumbar vertebrae : కటి

కశేరుకాః, నైతమ్బుష్పవృక్షః. తె. నడ్డి పూసలు.

Lunate B : అర్ధచంద్రాస్థి. తె. నెలవంక ఎముక, చంద్రవంక ఎముక. వి. అర్ధచంద్రనివలె నుండు ఎముక.

Malar B : the two cheek bones. (1) కపోలాస్థి. తె. కపోలాస్థులు. (2) గణ్డహాటే, గణ్డాస్థి (దేవ్). తె. గండహాటములు, గండాస్థులు, చెక్కిలి ఎముక(లు). వి. చెంపలయందలి కపోలపు టెముకలు. చెక్కిలియందుండు ఎముకలు.

Malleus (B) : small bone of the internal ear. the hammer - head - shaped lateral bone of the middle ear. కూట కాస్తి, మధ్యత్రోత్రాస్థి, (త్రోత్ర మధ్యస్థత్వాత్). తె. చెవిమధ్య ఎముక, నడిమిచెవి ఎముక, సుత్తిఎముక.

Mandible : the lower jaw bone. ఆధోహనుః, ఆధోహన్వస్థి, చిబుకాస్థి, మందబలాస్థి, హనుమణ్డలమ్. వ్యా:- అశ్వఖురాకారోభాగః. తె. గడ్డముఎముక. చిబుకాస్థి. వి. క్రింది దవుడ ఎముక భాగము. ఇది గుఱ్ఱముగిట్ట వంటిది.

Manubrium : the upper piece of sternum. గ్రౌవేయః, గ్రౌవేయకమ్, జత్రస్థి. తె. గ్రౌవేయ కము. వి. (1) ఉరఃఫలకమునకు పై కంఠమూలముననున్న ఎనిమిది కోణ

మూలగల ఎముక. (2) కంటే ఎముక
Mastoid B : కర్ణమూలపిండము,
గోస్తనకా, చొచుకఖడ్జుః. వ్యాః-
శబ్దాన్నః చొచుకఖడ్జుః. తె. గూబ
ఎముక. వి. చెవివెనుక నుండు ఎముక.
ఆకారము : ఈ ఎముక చన్నువంటి
యాకారము గలది.

Maxilla : one of the upper
or lower jaw bones. హన్వస్థి,
ఊర్ధ్వఘోహన్వస్థి. తె. పై క్రింది
దవుడ ఎముకలు.

Maxillary B : the bones of
the jaws. మక్సిలాస్థి, హన్
కాస్థి, హన్వస్థి, హనుబన్దాస్థి.
తె. దవడ ఎముకలు.

Membrane B : a bone
developed from a membrane.
కలాఽస్థి, కాలేయాస్థి.

Metacarpal - see metacarpus
B.

Metacarpus B : bones of
the palm of the hand. కరభా
స్థి, కరాజుగీ (మూల) శలాకాః,
పాణిశలాకాః, శలాకాస్థి. తె.
అరచేతి ఎముకలు, కరాంగుశ్యా
ధారాస్థులు, చేతిశలాకాస్థులు.

Metatarsal. - see metatarsus.

Metatarsus : the bones of the
arch of the foot పాదశలాకాః,
పాదాజుగీ (మూల) శలాకాః,
ప్రపదాస్థి. శలాకాస్థి. వ్యాః-

అజ్ఞాస్థాది మూలస్థాని. తె. అరకాలి
ఎముకలు, కాలిశలాకాస్థులు, పాదా
జుగ్గ్యాధారాస్థులు.

Middle cuneiform : మధ్యకోణ
కమ్, మధ్యతమకూర్పాస్థి. వ్యాః-
త్రికోణప్రాయమ్. తె. (1) మధ్య
కూర్పాస్థి, మధ్యమకోణకూర్పాస్థి
(2) సడికుంచె ఎముక. వి.
కూర్పాస్థి, ఇది కుంచెవలెనుండును.

Multangular (Greater) : పర్యా
ణకః, పర్యాణకాస్థి.

Multangular (Lesser) : సమ
లమ్బకః, సమలమ్బకాస్థి.

Nasal B : (P.L) ఘోణాస్థి, నా
సాస్థి (దేవ్). నాసామూలశుక్తకే
(దేవ్) స్థానమ్:- హనుమూలతఃపార్శ్వ
యోస్తః. తె. నాసికాస్థులు, ముక్కు
ఎముకలు. వి. ముక్కు మొదట యిరు
ప్రక్కలందుండు ముత్యపుచిప్పల
వంటి రెండు ఎముకలు, ముక్కు
దూలము ఎముకలు, ముక్కునందలి
ఎముకలు.

Nasal concha : శుక్తికాస్థి. తె.
చిప్పఎముక, ముత్యపుచిప్పఎముక. వి.
ముక్కులోని ముత్యపుచిప్పవంటి
ఎముక.

Navicular B : boat - shaped
bones of the hand : నౌకాస్థి,
నౌనిభమ్, మణిబన్దాస్థి, నౌనిభాస్థి.
తె. నౌనిభము, మణికట్టు ఎముక. వి.
ఇది నావవలె చేలియందుండు ఎముక.

Navicular B : boat - shaped bones of foot : ఉపగుల్ఫకః, ఉపగుల్ఫాస్థి, కూర్చుకీరః, గుల్ఫాస్థి నాకాస్థి. తె. కూర్చుకీరము, చీల మణ్ణిఎనుక. వి. ఇది పడవ వలె నుండును.

Neck B: గ్రీవాస్థిని. సంఖ్యాః-పంచ దశగ్రీవాయామ్. తె. మెడకొంకులు, మెడఎముకలు. వి. ఈ యెముకలు పదిహేను.

Occipital B : (1) పశ్చిమకపాలః, పశ్చాత్కపాలమ్, పృష్ఠకాస్థి తె. తలవెనుకఎముక, పశ్చాత్కపాలము, పుచ్చె. (2) కపాలమూలాస్థి, కపాలాస్థి, కిరఃపృష్ఠకపాలమ్, కిరః పృష్ఠాస్థి. తె. కపాలాస్థి.

Ornamental B : వలయాస్థి.

Oscalcis - see calcaneum. the heel bone.

Oscoxae : the innominate bone. hip-bone.

Osinnominatum. - see hip B.

Osmagnum : మధ్యకూటమ్, మహాస్థి, మహాకీరభాస్థి. వ్యాః-బృహత్తమమ్కీరకూర్వాస్థి. తె. ఆరచేతి పెద్దకుంచె ఎముక.

Ospubis. - see pubic B :

Ossicles : the small bones of the ear. క్షుద్రకర్ణాస్థిని. వ్యాః-శృతియన్త్రోపకరణాని నూక్ష్మాస్థిని. తె. చిన్నచెవి ఎముకలు. వి. (పతి

చెవి)కుండు శృతి యంత్రమున కుపయోగపడు మూడు శేతఎముకలు.

Palatal B, palate B, palatine B : (Boney palate) తాలస్థి, తాలూషకే (దేస్). తె. అంగుటి ఎముక. వి. నోటిలో వైభాగమున బోరగిలపడిన దొప్పవలెనుండు ఎముక (వంకిఎముక).

Pan B : కపాలాస్థిని.

Pans : కపాలాః.

Parietal B : పార్శ్వకపాలే(దేస్). పార్శ్వకాస్థినీ, సీమంతాస్థినీ. తె.

(1) పాపట ప్రక్కఎముకలు. వి. తలకు యిరుప్రక్కలందుండు రెండు ఎముకలు. ఇవి పుట్టె ఎముకలలో చేరును. (2) పార్శ్వకపాలాస్థులు, సీమంతాస్థులు.

Patella : knee cap : a round or triangular sesamoid bone in front of the knee. జానుకపాలికా, జానుఫలకమ్, జాన్మస్థి (పటలాస్థి). తె. మోకాలిఎముక, మోకాలే(టి) యిప్ప.

Petrous B : stony hard portion of temporal bone. ప్రాస్తరాస్థి.

Phalanges : అజుశ్యస్థినీ, అజుశీ కలకాణి, అజుష్మాస్థినీ. తె. ప్రేలి ఎముకలు, అంగుళీకలములు. (శలాకలు),

Phalanges of the foot. పాదా

జులాస్థీని. తె. కాలివేళ్ళ ఎముకలు.
Phalanges of the hand :
పాణ్యజులాస్థీని. తె. చేతివేళ్ల
ఎముకలు.

Phalanx : one of the finger
bones or toe bones. అంగు
శృంగి, వా ఆజ్ఞాపాస్థి. తె. బొటన
వ్రేలి ఎముక.

Pisiform B : a small circular
bone of the carpus. మనూర
కాస్థి, వర్తులకమ్. వ్యా:- వర్తులా
కారం తుద్రతమం కుర్చాస్థి, మణి
బద్ధస్య తుద్రవర్తులాకార మస్థి
విశేషమ్. తె. మణికట్టు ఎముక. పి.
ఇది గుండ్రముగ పెరిబద్ధవలెనుండు
చిన్నఎముక.

Pisometa carpal B : మనూర
శలాకాస్థి.

Premaxillary B : inter-
maxillary bone. అస్తర్వస్థి,
ఊర్ధ్వహస్థి. తె. లోదవడిఎముక.

Pubes - see pubic B.

Pubic B: భగాస్థి. తె. వి. భగము
వైపునుండు ఎముక, మరుగు స్థల
మందలి ఎముక (లు).

Pubis - see pubic B.

Radius : బహిఃప్రకొస్తాస్థి, రత్నిః.
తె. ముంజేలివ్రేలి ఎముక. వి. ఈ
ఎముక మోచేతినుండి మణికట్టువరకు
నుండును.

Reeds: hollow bones : నలకాః,

నలకాస్థీని. తె. నలకాస్థులు. వి. ఇవి
వెదురుగొట్టమువలె మధ్యరంధ్రము
గలవి. ఇవి తొడలందును, దండ
రెట్టలందు నుండును.

Retiform B : అస్థిజాలమ్, అస్థి
జాలకమ్. తె. ఎముకవల. ఎముకల
ప్రభావు. వి. ఎముకలలో వలవలె
నల్లిబిల్లిగానుండు భాగము. చీల
మండలము, మణికట్టువద్దనుండు ఎము
కలప్రభావు.

Rib - Ribs : the bones
inclosing the chest; side
bones. పర్కుకాః, పార్కుకాః,
పార్కుకాని, పార్కుకాస్థీని,
పార్కుకాస్థీని. తె. పర్కుకలు, పర్కు
కాస్థులు, ప్రక్కలెముకలు.

Right innominate B : దక్షిణ
అనామికాస్థి.

Round B : వలయాస్థీని. తె.
కడియపు లెముకలు.

Sacrum : the large triangu-
lar bone above the coccyx,
sacral B : కుటకాస్థి, చక్రకీలాస్థి
త్రికకశేరుకాః, త్రికాస్థి
(త్రికసంశితమ్), మయూరాస్థి.
వ్యా:- ఎత్తదస్థిసర్వాక సజ్జాతము
యమ్, త్రోణికాణాస్థి. (దల్లనః).
సు. నూ. 23-6) తె. త్రికాస్థి, ముడ్డి
ఎముక, ముడ్డిపూస. వి. ఇది ముక్కో
ణాకారముగ నుండు అయిదు ఎము
కల కూడిక. ఊనికి : బీపువైపు

రెండు అనామికాస్థుల మధ్య నుండును.

Scaphoid B : the boat-shaped bone of the tarsus and carpus. శానిథమ్. వ్యా:- నావాకారం కూర్చున్నది. తె. నాని భము. వి. నావాకారముగ నుండు కుంచె ఎముక.

Scapula: the shoulder blade, a large, flat triangular bone of the shoulder. అంసకాస్థి, అంసపుణ్ణి, అంసఫలకమ్. వ్యా:- త్రికోణపాయం పక్షవదాయత మస్థిఫలకమ్, కపాలధూయిష్ఠ మేక్షైతః అంసపుష్టే. తె. అంసకపాలికా, అంసఫలకము, గూడ, గూడెముక, భుజాస్థి, టెక్క ఎముక. ఆకారము :- ఇది ముగ్గురణు విససకరమ బోలియుండును.

Semilunar B : the half moon - shaped bone of the carpus. అర్ధచంద్రమ్, అర్ధచంద్ర కూర్చున్నది. వ్యా:- సన్నిలక్ష్యణ బహిరు పలక్షితం కూర్చున్నది. తె. అర్ధచంద్ర కూర్చున్నది, నెలవంక కుంచెముక. వి. అర్ధచంద్రునివలె నుండు కుంచె ఎముక.

Sesamoid B: కణ్డరచణకాస్థి, (అలక్ష్యపతి), కాణ్డరాస్థిని, చణకాస్థిని, నూత్నాస్థిని. వ్యా:- చణకాకారరూద్రాస్థిని కణ్డరాస్తే దృశ్యస్తే

తె. కండరముక, కండరచణకాస్థి, చణకాస్థులు. వి. కండరముల చివర అణగగొట్టిన శవగలవలె నుండు మిక్కిలి చిన్న ఎముకలు.

Shaft of the B : అస్థికాణ్డ, కాణ్డ. తె. కాండము, నిడుపాటి ఎముక.

Sharp B : sharpen : రుచకా, రుచకాస్థిని.

Shin B : the tibia.

Short B : చూర్ణాస్థిని. తె. పొట్టి ఎముకలు.

Shoulder blade. -see scapula

Skeleton : the boney frame work of the body : అస్థిజ్వర, కజ్జాలి, కుల్య, ధామ. తె. అస్థి పంజరము, ఎముకలగూడు, కంకా శము.

Skull B. - see cranial B.

Small B : అణ్డాస్థిని, తుద్రాస్థిని. తె. చిన్నఎముకలు.

Sockets of ribs : సాలకాస్థిని.

Sphenoid B : జతుకాస్థి, జతుకాస్థి, స్థిన్నకాస్థి, స్థిన్ననాయితి స్థివ్యా:- జతుకాచర్మచటికా, నిరసముట మధ్యధూమి నిర్మాపకం జతుకాకార మస్థిజ్వరం సకలశిరః కపాలక్షేస్త్రాక్షిల భూతమ్. తె. గబ్బిచిప్పెముక వి. గొంతు, దవడ మొదలగువానిని కప్పి యుంచు గబ్బిలాకారముగను, దువ్వె నవలెనుండు తలెముక.. ఇది అన్ని

తల ఎముకలకు కీలకముగానుండును.
ఇది తల ఎముకలలో నొకటి.

Spinal column - see vertebral column.

Squamous B : The circular plate forming the upper anterior portion of the temporal bone : వర్తులకలక ఫలకాస్థి

వ్యా:- శంఖకాస్థిస్థానభాగం.

Stapes : the stirrup - shaped bone of the middle ear .

స్థాపకాస్థి, అస్థాకృతి:- అస్థారోహిణి పాదగ్రహణీయవాన్తి. తెలోజెవిఎముక, రికాబుఎముక. వి. ఇది రికాబువలె నుండును.

Sternum : the flat bone of the breast. ఉరక ఫలకమ్,

ఉరోఽస్థి. వ్యా:- (1) ఫలకాకార మస్థిభిణ్ణ మురోమధ్యతః పురస్తాత్.

(2) ఉరఃపురోమధ్య ఫలకమేకమ్, తదస్థిత్రయ సంయోగజమ్, వా ఖణ్డత్రయ సంయోగజమ్ తె. ఉరః

ఫలకము. ఎదురురొమ్ముమధ్య ఎముక. రొమ్మెముక ముక్కు. వి. ఎదురు

రొమ్మున పలకవలె నుండును. ఇది చూడు ఎముకల కూర్పుతో నేర్పడి

నది. ఛాతీఎముక.

Stirrup B - see stapes.

Superior maxilla, maxillary

B : ఉర్ధ్వహనా, హస్తస్థి. తె.

పై దవడఎముక.

Suture B : (bony suture);

Junction of cranial bones.

తున్న సేవనీ, సీమన్తాః, సీమన్తాస్థిని, సీవనీ (స్థి), సేవనీ. తె. కుట్టు, తలలో నుండు ఎముకలు. వి. ఒకదానిలో నొకటి

చొప్పించినట్లుండి రంపపుపండ్లవలె ఎగుడుదిగుడుగా కుట్టినట్లు కానవచ్చు తల ఎముకల సంధి. దీనినే బ్రహ్మ వ్రాతయని, బ్రహ్మలిఖితమని చెప్పుదురు. తలవ్రాతయను నుడుటివ్రాత.

Talus : the astragalus; the ankle. కూర్ప కిరః, గుల్పః, గుల్పాః. తె. చీలమండలి ఎముక.

Tarsal B : కూర్పాస్థిని. తె. (1) కుంచె ఎముకలు, కూర్పాస్థులు. వి.

ఇవి కాళ్ళయందు చేతులందు కుంచెల వలెనుండు ఎముకలు. వీనిని ప్రేళ్ళతో

బోల్చుదగును. (2) తె. మడమ ఎముకలు.

Tarsus : కురకాః. the seven small bones of the foot.

పురతః కూర్పాః, శలాకాధిష్ఠానమ్. వ్యా:- పాదస్యసప్త తుద్రాస్థానం

సముచ్చయః. తె. కురకములు, శలాకాధిష్ఠానము. వి. పాదమందలి

చిన్న ఏడు ఎముకల (ప్రౌఢ) కూడలి. The instep with its seven

bones. పాదాగ్రాస్థి సప్తకరాశి.

తె. అడుగు ఎముకలు. వి. మిగాలు లోని ఏడు ఎముకల కూటమి.

Teeth : దన్తాః, రుచకాస్థిని. తె.

పట్టు. వి. ఇవి రుచకాస్థు లనబడును.
Temporal B, Temple B: the
bone at the side and base
of the skull. అశ్మతిటికే, కర్ణా
స్థిని, శబ్దాస్థిని (బేస్), శబ్దా. తె.
కణతలు, కణత ఎముకలు (రెండు).

Tender B : తరుణాస్థిని. తె. లేత
ఎముకలు.

Thigh B : ఊరునలకా, ఊర్వస్థి
తె. తొడఎముకలు. వి. ఇవి బోలుగా
నుండును.

Tibia: అస్తరజ్ఞాస్థి, అశ్వముఖాస్థిని,
గుల్ఫజాన్వస్తాస్థి, జజ్ఞాస్థి, ప్రజ
జ్ఞాస్థి, స్థవిరాస్థి, స్థూలజ్ఞాస్థి. తె.
పిక్కిలో ఎముక.

Tibial tubercosity : జాన్వస్థి.
తె. మోకాటిఎముక, మోకాటిచిప్ప.

Tibiofibula : జజ్ఞానుజ్ఞాస్థి.
తె. మోకాలినుండి చీలమండలము
వరకునుండు రెండు పిక్కఎముకలు

Trapezium : the first bone
of second carpal row. పర్యా
ణకమ్, పర్యాణకాస్థి. వ్యా:- కూర్చా
స్థామథః క్రేణ్యా ప్రథమ
కూర్చాస్థి. ఆకృతి:- పృష్ఠతః
పర్యాణకాకారేణ సన్నిత్యుణా
చిహ్నిత మజ్జవ మూలశలాకా
మూలేన సన్ధానాయ. తె. పర్యాణ
కాస్థి. వి. విషమ చతుర్భుజాకార
ముననుండు ఎముక.

Tranizoid B : కూటకమ్, సమ

లమ్బకాస్థి. వ్యా:- కూటాకారం
క్షుద్రం కూర్చాస్థి.

Triquetrous. B: Triquetrum
Carpal cuneiform bone :
త్రికోణః, త్రికోణాస్థి. తె. ముక్కో
ణపు ఎముక.

Tru ribs: ముఖ్యాపర్యుకాః, ముఖ్యా
పర్యుకాస్థిని. తె. ప్రశ్కటెముకలు.
ముఖ్యపర్యుకలు.

Tru vertebra : ముఖ్యాపృష్ఠి.

Tubercles : సాలకార్బుదాని.

Turbinated B: అధఃశుక్తికాః,
వ్యా:- నాసాభ్యంతర శుక్తికాస్థిని,
శుక్తికాస్థిని. తె. ముత్యపుచిప్ప ఎము
కలు. వి. ఇవి పలచగా ముత్యపు
చిప్పలబోలును. ముక్కు రంధ్రముల
లోని మార్గములను పెద్దవిగా చేయు
టకు నత్తగుల్లవలె మెలికలు తిరిగిన
(నాసికాస్థులు) ముక్కు ఎముకలు.

Tympanic B : పటహాస్థి, మధ్య
కర్ణాస్థి. తె. చెవి నడిమి ఎముక. పట
హాస్థి. వి. ఇది తప్పెటవలె పలచని
పొరగలిగి మారుమ్రోత నిచ్చును.

Ulna : అస్తాప్రకోష్ఠాస్థి, అరత్ని.
తె. ముంజేలిలో ఎముక.

Uncinatum : unciform B :
ఫణాధరమ్. వ్యా:- సర్పఫణాకా
రేణ ప్రవర్ధితే నోపలక్షితమ్ త్రికోణ
ప్రాయం కూర్చాస్థి. తె. పడగ
ఎముక, ఫణాధరము. ఫణాధరాస్థి,
ఆకారము. ఇది పాముపడగవలె

Boundary : సీమా. తె. పాలిమేర, హద్దు.

B. zone: సీమమేఖలా. తె. సరిహద్దు ప్రదేశము.

Bowel : the intestine. అస్త్రమ్, అస్త్రమ్. తె. పేగు, ప్రేవు.

Bowman's capsules - see capsule.

Brachia conjunctiva : ఉత్తర పదకమ్, యోజక బాహుః.

Brachia pontis : పాదవబాహుకః, మధ్యమపదకమ్, మధ్యమ మస్తిష్క పదకమ్.

Brachial : ప్రాగణ్డ, ప్రాగణ్డీ, ప్రాగణ్డ్య, బాహ్మీయ, బాహు సమ్బన్ధి తె. చేతికి సంబంధించిన.

Brachium : the arm from the shoulder to the elbow. ప్రగణ్డః, బాహుః. తె. జబ్బ, దండచెయ్యి వి. మోచేలినండి బుజమువరకు గల మధ్యభాగము.

Brachium conjunctivum cerebelli : ఉత్తరాపమస్తిష్కపదకమ్.

Brain : a large mass of nerve-tissue contained in the cranium : అధిమస్తిష్కమ్, అర్ధః, ఊర్ధ్వహృదయమ్, (భేలః-పిరి తిమ పృష్ఠే). గోర్ధమ్, గోర్ధః, చేతః సానమ్, చేతనాస్థానమ్, జీవాతయః, మజ్జాశేకా, మస్తిష్కమ్, మస్తిష్ఠః వ్యాః- శిరోగతస్నేహః చ.శా. 7-15

మస్తుబజ్జమ్. వ్యాః- మస్తకాభ్యస్తర స్నేహః (మా. ని. 42-12). మస్తు బజ్జపిణ్డమ్, మేధా, శిరోహృదయమ్. తె. మస్తిష్కము, మెదడు, మేధస్సు, బుర్ర. (2) సహస్రారము. తె. సహస్రారము.

Abdominal B : ఉదర్యమస్తిష్కమ్.

B. bulb : గోర్ధబుగ్బుడః.

B. matter- see B. substance.

B. pan - see the cranium.

B. substance : (1) ఘృతికా,

మస్తకమజ్జా. వ్యాః- అవిలీనఘృతా

కారా మస్తకమజ్జా (డల్టః). (2)

మస్తిష్కమజ్జా, మస్తిష్కస్నేహః.

వ్యాః- శిరసో బలాధానం స్త్రావన

ఘృతాకారః (డల్టః). (3) శిరోగత

స్నేహః. వ్యాః- మస్తిష్క ఇతి

చక్రపాణిదత్తః. తె. బుర్రగుజ్జ

మెదడు చమురు. వి. తల-పుట్టెలో

పేరుకొనిన నెయ్యివలెనుండు చమురు

వస్తువు.

B. tube : గోర్ధనాళః.

Different areas or centres

of B : ఆభ్యస్తర కరణాయతనాని.

తె. అంతఃకరణము, జ్ఞానేంద్రియ

కేంద్రములు, జ్ఞానేంద్రియాధిష్ఠాన

ములు.

Fore B : అగ్రగోర్ధః, అగ్రమస్తి

ష్కః, పురోగోర్ధః (ఉత్తరభాగః).

Fourth ventricle of B: బ్రహ్మ

హృదయమ్.

Hind B : పశ్చాద్గోర్ధః, సశ్చిమ
మస్తిష్కః (దక్షిణ భాగః).

Mid B : మధ్యగోర్ధః, మాధ్య
మస్తిష్కః (మధ్యమభాగః), మస్తజ
మధ్యమ్.

Branch : కాఖా, Branches :

ప్రకాఖాః, కాఖాః. తె. కొమ్మ(లు),
కాఖ(లు). వి. (1) శరీరమునగల
చేతులు, కాళ్ళు. (2) సిరాధమనీ
స్రోతస్సుల చిలువలు పలువలు,
కొమ్మలు.

Acetabular Br : అనువంక్షణో
దూఖలికా కాఖా.

Acromial Br : అంసకూటాభిగా
కాఖా.

Anastomatic Br : అనుమేలన
కాఖా, సంయోగిక ధమనీకాఖా.

Anterior carpal Br : పురామణి
బంధీయ ధ, కా.

Ant. cerebral Br : మస్తిష్కా
భిగా అగ్రిమా ధ, కా.

Ant. choroid Br : నేత్రావర
ణికా అగ్రిమా ధ, కా.

Ant. intercostal Br : పర్శుకా
స్తరీయ అగ్రిమా ధ, కా.

Ant. inter osseous Br : పురా
ప్రకోష్ఠాస్తరాల ధ, కా.

Ant. spinal Br : సుషుమ్నా
శీర్షికా అగ్రిమా ధ, కా. పురస్తన
సుషుమ్నా ధ, కా.

Arterial Br : ధమనీ కాఖా.

Arteria radialis indicis Br :
తర్జనీ ధ, కా.

Arteria princeps pollicis Br :
అబ్జిష్ఠగా ధ, కా.

Articular Br : నన్దేయ ధ, కా.

Bronchial Br : క్లోమకాఖానుగా
ధ, కా.

Cavernous Br : జతుపార్శ్వా
భిగా ధ, కా.

Clavicular Br : అక్షకాన్ధి ధ, కా.

Coccygeal Br : అనుక్రికణి
ధ, కా.

Coratigo tympanic Br : కర్ణ
పటాభిగా ధ, కా.

Cranial Br : శిరోభ్యస్తరీయ
ధ, కా.

Cutaneous Br : త్వగనుగా
ధ, కా. త్వచ ధ, కా.

Deep arterial Br : గమ్భీర ధ,
కా.

Deep circumflex iliac A. Br :
గమ్భీరసంసృనికావేష్ఠనీ ధ. కా.

Glandular A. Br : గ్రన్థిభిగా
ధ, కా.

Humeral A. Br, or Deltoid
A. Br : అంసచ్ఛదీయ ధ, కా.

Hypophysial A. Br : అనుచో
షిణికా ధ, కా.

Iliac A. Br : ఐళునకపాల ధ, కా.

Inferior laryngeal A. Br :

Breast : the thorax its anterior aspect; chest. ఉరః, వక్షః, తె ఉరము, ఎదురురొమ్ము, ఛాతి.

B. bone - see sternum or bone.

Breast, Breasts : the mamma.

(1) కుచ్చా, స్తనా. తె. కుచములు. చన్నులు, రొమ్ములు. (2) క్షీరా శయా, స్తన్యాశయా. తె. పాలిండ్లు.

B. glands - see glands.

Round B : ప్రసవీణః. తె. గబ్బి గుబ్బు, చంటికుడురు, చనుకట్టు, చను కుడురు. వి. చన్ను లోనుండు మాంసపుకుడ.

Breath : ప్రాణవాయుః, శ్వాసః. తె. ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములు, ఊపిరి, గాలి, ప్రాణము.

Life B : ప్రాణః. తె. ప్రాణము

Breathing air. expired or inspired : నిశ్వాస, ప్రశ్వాస, ప్రాణ పనః, శ్వాసోచ్ఛ్వాస. తె. ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసములు, ఊపిరి, ఎ. ఊపిరి, దిగఊపిరి. వి. ముక్కురంధ్రములగుండా లోనికి పీల్చు గాలి లేక బయటికి వదలు గాలి.

Bregma : the anterior fontanelle. బాహ్యరస్థిస్, బ్రహ్మరస్థిస్, శిరస్తాలు. తె. బ్రహ్మతాలు, బ్రహ్మరంధ్రమర్మము, మాడ, మాడపట్టు.

Brevis : (L) short. చూస్. తె.

కురచ, పొట్టి.

Brim : ధారః, పరిధిః, విగ్రహః. తె. అంచు, ఒడ్డు.

B of pelvis : కటిగుహ పరిధిః, కటివిగ్రహః.

Broad : పృథు, విపుల, విశాల, విస్తృత, తె. గొప్ప, విడంబరమైన, విశాలమైన.

Bronchi : the plural of bronchus.

అపస్తంభా, వ్యాః- ఉభయత్రో రసోనాడ్యో వాతవహే “ఉపస్తంభా” నామ, (సు. శా. 6.25 గద్యంతః). ప్రాజ్ఞా, శ్వాపథో, ప్రాణవహస్రోతసి, క్లేష్మ భువా. తె. అపస్తంభములు, గాలిగొట్టములు, వాయునాళములు, శ్వాసనాళములు.

Bronchial : ప్రాజ్ఞ్యః, శ్వాసనం. తె. శ్వాసగొట్టములకు చెందిన.

B. tube - see bronchus.

Bronchiole . a minute bronchial tube : లఘుప్రాజ్ఞః. తె. నూత్నక్లోమ కాళులు.

Bronchopulmonary : ప్రాజ్ఞ, పుష్పసీమా. తె. పుష్పసములలోనికి వెళ్ళు శ్వాసగొట్టములకు చెందిన.

Bronchus . one of the main branches of the trachea,

(1) క్లోమకాళా, ప్రాజ్ఞమ్, ప్రాజ్ఞః. వ్యాః- వామదక్షిణ పుష్పసయోరా

భృగ్వస్తర భాగాత్ మధ్యరేఖాం ప్రతి
తిర్భుగూర్ధ్వం ప్రసృతేద్వేశాభే
తయోః ప్రత్యేకమ్ “ప్రాజ” మితి
నామ. తె. ప్రాజము, వాయు
నాళము, శ్వాసనాళము. వి. కుడి
ఎడమ పుష్పసముల మధ్యరేఖవరకు
అడ్డముగను నిలువుగను వ్యాపించి
యుండు రెండు వాయునాళములు.
ఇవి కొమ్మలవలె నుండును. ఈ
రెంటిలో ఒక్కొక్కశాఖ “ప్రాజ”
మని పిలువబడును. (2) క్లిస్టాడీ,
వాతవహనాడ్యో, హృదయనాడికా
తె. శ్వాసనాళశాఖ. వి. శ్వాసనాళ
ముయొక్క రెండు చీలికలలో
నొకటి. కంఠమునుండి హృదయము
వరకు బోవు నాళము. (3) శ్వసనీ.
(4) అపస్తమ్భి, క్లిష్టశాఖా, క్లిష్ట
ఖణి.

Brow : (1) eyebrow. భ్రూః.
భ్రూలతా. తె. కనుబొమ. (2)
the forehead : అలాటమ్. తె.
నొసలు.

Bucca : the mouth. ఆననమ్,
ఆస్థం, ముఖమ్. తె. నోరు.

Bud : (1) ముకులమ్(ః), ముకులాని (లాః
బ. వ) వ్యాః- నూలనిబిడాకలికా.
తె. మొగ్గ, మొగ్గులు. (2) కలికా.
తె. బుడిపె.

Dense B : నిబిడముకులమ్.

Limb B : శాఖాముకులమ్.
(ముకులాః).

Lingual B : జైహ్వాముకులమ్.

Pulmonary B : పుష్పసముకులమ్.

Taste B : స్వాదముకులమ్(ః),
స్వాదముకులాః (బ. వ.), స్వాద
కలికాః. తె. స్వాదాంకురము. వి.
నాలుకపై గరుకుగానుండు సన్నని
బుడిపెలు. ఇవి రుచిని బుట్టించును.

Bulb : కన్ఠః, బుద్బుదమ్, బుద్బు
దః. తె. దుంప, బుడగ.

B. of the aorta : the dila-
tion of the aorta near its
beginning. అవర్తా బుద్బుదమ్,
బృహద్ధమని బుద్బుదమ్.

B. of the eye : the eyeball.
ఆక్షిబుద్బుదమ్. తె. కనుగ్రుడ్డు,
కంటిగ్రుడ్డు.

B. of the penis : శిశ్నకన్ఠః.

Brain B - see brain.

Hair B : రోమబుద్బుదమ్.

Olfactory B : ఆఘ్రూణబుద్బు
దమ్.

Optic B : ఆక్షిబుద్బుదమ్, నయన
బుద్బుదమ్, నేత్రగోళః. తె. కను
గ్రుడ్డు.

Spinal B : గోర్దబుద్బుదః,
మాతులః. వ్యాః- మస్తజ్జాఖ్యో
బుద్బుదః.

Urethral B : ప్రసేకబుద్బుదమ్.
మూత్రాయనబుద్బుదమ్.

Vaginal B : bulb of vagina.
భగకన్ఠః, భగబుద్బుదమ్.

Bulbus : a bulb. బుద్బుదమ్(ః).

B arteriosus : bulb of the aorta. ధమనీబుద్బుదమ్.

B. cardis : హృద్బుద్బుదమ్, హృత్కంఠమ్.

B. oculi : the eyeball. ఆక్షి బుద్బుదమ్, నయనబుద్బుదమ్. తె కనుగ్రుడ్డు.

B. vestibuli : the balb of the vagina. భగబుద్బుదమ్.

Bulmen : కటకమూర్ధా.

Bundle . a collection of fibers.

బృన్దమ్, మాంసకేసరబృన్దమ్, వృన్దమ్ తె. కట్ట, గుంపు, మోపు. వి. శేఖరీతింతు సమాహము. మాంసకేసర గుంపు లేక గుబురు.

Anterior basis B : అగ్రమా తస్తి భూమికా.

Atrio - ventricular B : కర్ణక కోష్ఠకీయ వృన్దమ్.

Fibro-muscular B : తాన్తవ శేఖీయ వృన్దమ్.

Lateral basis B : పార్శ్వికా తస్తి భూమికా.

Bursa : a small sac interposed between movable parts, a little bag. ఉపధానికా, భస్మ్రమ్, భస్మ్రికా. తె. చిన్నతిత్తి వి. ఊడెడు కొలిమితిత్తివలె అవయవ మలమధ్య అమరియండి కదలు చుండును. ఇవి పెక్కుసంఖ్య గలవి.

చెమ్మగలిగి అంటుకొను స్వభావ ముతో నుండును.

Bursae : ఉపధానికాః, త్సుద్ర భస్మ్రాః. వ్యాః- స్వతః సంవృతాః. బహిర్ద్వారవర్జితాః. little bags. పొక్కులు, బొబ్బలు.

B. mucosa : a membranous sac secreting synovial fluid: శ్లెష్మికభస్మ్రికా.

Infra cardial B : హృదయాధర భస్మ్రికా. **Infra cardiaca**.

Omental B : The cavity of the great omentum : ఉదబ్బన్ద కీయభస్మ్రికా.

Subcutaneous B : త్వగ్ధరా. తె. వి. చర్మములోనుండు మిక్కిలి చిన్న పొక్కులు.

Sub facial B : పాళికాధరా, మాంసధరాభస్మ్రాః.

Sub muscular B : శేఖ్యధరా భస్మ్రాః.

Sub tendinous B : కణ్డరాధరా భస్మ్రాః.

Synovial B : శ్లెష్మికభస్మ్రికా, సైనిహికభస్మ్రికా.

Buttocks : కటీప్రోథా, నిత చూబు, నితమ్బపిండా, పార్శ్వజఘనా, ప్రోథా (డల్లనా), సిఘా. తె. పిఱుదులు, పిట్టలు. వి. ప్రోథా - మగవారివి, నితచూబు - స్త్రీలవి.

C

Caecum. (secum): the blind pouch at the head of the large intestine, the blind gut, first part of large intestine. అస్త్రమ్, ఉడుం. వ్యా:- ఘృదాస్త్రస్య దక్షిణతః స్థూలాస్త్రస్యాద్య ఖణ్డాత్మక మాణ్డుకమ్, పక్వాశయః, పొట్టలకః, పురీషాణ్డుం. తె. పక్వాశయము, పొట్టలకము. వి. చిన్నప్రేవుకు వుడివైపున పెద్ద ప్రేవు మొదట పొట్టమువలె నుండు అవయవ భాగము. ఏకముఖ నాళము.

Calcaneum: the heel bone - see bone.

Calcareous: సుధాంశః. వ్యా:- తస్య స్తరాలస్థ మాతృకాసుతిష్ఠతి. (2) శార్కరః, శార్కరేయః తె సున్నపు భాగము, సున్నపు భాగము గల.

Calcination: అగ్నిదహనమ్. తె. ఎముకకొలి సున్నముగా మారుట, ఎముక కాల్సు; కొలి బూడిద యగుట.

Calcis - see calcaneum.

Calcium: a metal, the basis of lime. (1) కాల్షియమ్, చూర్ణమ్ సుధా. తె. ఖటికము, సున్నము (2) ధాతుః. వ్యా:- సుధాయాః మూలమ్.

తె. వి సున్నమునకు కారణము.

C. carbonate: కాల్షైథ్యేట్ కార్బోనేట్, సుధాకార్బోనేట్. తె. ఖటిక కర్బనము.

C. fluoride: సాధప్లువోరిడమ్. తె. ఖటిక స్థవదము.

C. ion: కాల్షియైడ్యుత్.

C phoshate: సుధాభాస్వరితమ్, తె. ఖటిక స్ఫురితము.

Calf: the muscular portion at the back of the leg below the knee.

జఙ్ఘాశ్లాః, పిణ్డికా. వ్యా:- జానుగుల్ఫయోరస్తరమ్. తె. పిక్క. వి. పిక్కయందలి కండ.

C. bone - see fibula.

C. prominence - see prominence.

Calix - see calyx.

Callous: కఠికా. వ్యా:- కఠినాంశః, దృఢాంశః, కఠినః, దృఢః. తె. గట్టి, దృఢము. వి. నీటియందు కరగని ఖని జాణువులు.

C. body - see body.

C. fissure - see fissure.

Sub. C: కఠికాధర.

Supra. C: కఠికోత్తర.

Calyx (1) పుట, చపకమ్. cup: గిన్నె. వి. పుటము. (2) the cup-shaped extension of the renal pelvis: వృక్కచపకమ్.

తె. గిన్నెను బోలిన వృక్కామయన.
విశేషము, గురదాలలోని భాగము.

C. renalis majores : మహద్వృక్కామకమ్, మహద్వృక్కామకమ్, వృక్కామహద్వృక్కామకమ్.

C. renalis minores : క్షుద్రచక్షుకమ్, క్షుద్రచక్షుకమ్, వృక్కామక్షుద్రచక్షుకమ్.

Camera : a chamber ఆవారము, కక్ష, కోష్ఠము, గృహం, బిలమ్. తె. అర, చీకటిగది.

The fifth ventricle of the brain : పంచమ మస్తిష్కబిలమ్, మస్తిష్క పంచమకోష్ఠము.

C. aquosa : జలావాసము. the anterior aqueous chamber of the eye. పురోనేత్రాబ్జకోష్ఠము.

C. cordis : the pericardium. the enveloping membrane of the heart. : రిహృత్కోశము, పరిహృదముకలాకోశము.

C. oculi : the chamber of the eye : నేత్రకోష్ఠము, నేత్రగర్భము, నేత్రబిలమ్.

Canal : a tube, any passage or duct in the body. అభినాహి, కుల్యా, నాళి, ప్రోతము, సురజ్ఞము. తె. కౌలువ, దారి, నాళము, మార్గము, Canals : అభినాహిని, కుల్యా, నాళము, ప్రోతము, సురజ్ఞము.

వ్యా :- ద్రవవహనద్రవవహనము

సామాన్యప్రోతము, ద్వివిధానితాని.

(1) ద్రవవహనకనాళము. (2) ఈరణ్యవహనకనాళము. తె. గొట్టములు, దారులు, నాళములు, మార్గములు.

వి. (1) రసరక్తాదులు ప్రవహించు లేక పారుటకు వీలుగానుండు నాళములు.

(2) వాయువుపయనించునవిదారముల వలె సన్నగా నుండును.

Abductor C : ఆరక్షకనాళి, ఆరక్షణీనాళి. తె. ఈర్ష్యగొట్టము, లాగుగొట్టము.

Adductor C : అర్హకర్షణీనాళి, ఇద్ధియార్థగ్రాహకనాళి.

Alimentary C . the great canal, the digestive tube from the mouth to the anus :

అన్ననళికా, అన్ననాళి (దీ), అన్నవహనోము, అన్నవాహి, ఆమపక్వాశయము, కోష్ఠము, సాచకనాళము, భక్తమార్గము, భుక్తమార్గము, మహానిమ్నము, మహాప్రోతము, శరీరమధ్యము. తె. అన్ననాళము, అన్నవాహిక, ఆహారనాళము, జీర్ణకోశము. వి. నోటినుండి ముడ్డివరకునుండు పెద్ద గొట్టము. ఇందు భుజించిన యాహారము పక్వమగును. దీనిపొడవు 10 మీటర్లు.

Anal C : ఆధరగుదము, ఆహారనాళి, గుదమార్గము. తె. గుదము, ముడ్డి. వి. పెద్దప్రోతమునుండి మలము బయటికి వచ్చుదారి.

Anterior ethmoidal C : పశ్చిమ

సీవకీయస్రోతః. తె. వి. ముక్కుకు సంబంధించి జల్లెడవలెనుండు నాళ విశేషము.

Arterial C : ధమనీయప్రణాళీ. తె. రక్తనాళము.

Atrial C : కర్ణకనాళీ.

Auditory C : శబ్దపథః, శ్రవణనాళీ, శ్రావణనాలి.

Birth C : అపత్యపథః, అపత్యమార్గః, ప్రసవమార్గః. వ్యా:- యోని గర్భాశయగ్రీవా. తె. ప్రసవించు మార్గము.

C. of the epididymis. ఉపాధి నాళీ. తె. వృషణములకు సంబంధించిన నాళము.

Carotid C : కార్టో ట నాళీ, కార్టోటస్రోతః, మాతృకాపరిఖా, మాతృకాసురజ్ఞా.

Central C : బ్రహ్మమార్గః, మధ్యనాళీ. తె. మధ్యనాళము.

Central C. of spinal cord : పురీతనాడీ, బ్రహ్మమార్గః. (శాఖాచంద్రిన్యాయః). తె. సుషుమ్నాకొణ్డము, సుషుమ్న మధ్యనుండు నాళము, సుషుమ్నా మధ్యనాళము.

Cervical C. of cervix uteri : that part of the uterine canal between the internal and external os. గర్భగ్రీవానాళః, గర్భాశయ గ్రీవానాళః, గర్భాశయ గ్రీవాసరణిః, గ్రీవాసర

ణిః, రక్తపథః. తె. వి. గర్భాశయము నుండి ఋతురక్తము ప్రవహించు నాళము.

Cervico vaginal C : the vagina; passage through which foetus passes. అపత్యపథః, అపత్యమార్గః, గర్భాశయగ్రీవా, గర్భమార్గః.

Cranio pharyngeal C : కార్టో ట గ్రీవా కుల్యా.

Epithelial C : తనుప్రణాళీ.

Ethmoidal C : సూక్ష్మాన్తర్ముఖ రక వివరము.

Facial C : ముఖనాళీ.

Femoral C : ఊరవ్యనాళీ.

Fibro-osseous C : తన్వస్థిమయ కుల్యా.

Genital C : జననమార్గః, శిశు ప్రయాణమార్గః.

Haversian C : కార్కరస్రోతః, ఘనకొణ్డనాళీ.

Hypoglossal C : జిహ్వధరీయ నాళీ.

Infra orbital C : కుణ్డాధర నాళీ, నేత్రాధరీయ సురజ్ఞా.

Inguinal C : వంక్షణనాళీ, వంక్షణసురజ్ఞా.

Lacrimal C : Lachrymal C : అశ్రువాహికా.

Malar C : శబ్దగ్రీవాకారస్థిము. వ్యా:- మార్గస్య వివరము.

Mandibular C : అధరదూఖల ప్రోతః, హీనవప్రోతః.

Medullary C : మజ్జావహప్రోతః. తె. మూలుగనాళము.

Nephrostome C : వృక్కదామ నళికా.

Neural C : తన్త్రనాళీ.

Neurental C : తన్త్రాస్త్రీయనాళీ.

Opening of anterior dental C : అగ్రదన్తికొఞ్చదా.

Opening of internal dental C : దన్తమూలసురజ్ఞా.

pelvic C : శ్రోణీనాళీ.

pleuro pericardial C : ప్లూర్వికా పరిహృదయాయనాళీ.

pleuro peritoneal C : ప్లూర్వికా పరితుస్థీయనాళీ.

posterior dental C : పశ్చిమ దన్తికా సురజ్ఞా.

posterior ethmoidal C : పశ్చిమ సీచకీయప్రోతః.

posterior palatine : C : పశ్చిమ తాలుకా సురజ్ఞా.

Rectal C : anus. అధరగుదః. గుదద్వారమ్, గుదనాళః, గుద మార్గః, మహాతఃప్రోతః. తె. అస నము, గుదము.

sacral C : త్రైకనాళీ.

semicircular C : అర్ధచక్ర ప్రోతః, అర్ధవృత్తనాళీ, అర్ధవృత్తాకార నళికా.

semilunar C : అర్ధచంద్రనాళీ, అర్ధవృత్తనాళీ.

spinal C : పృష్ఠవంశాభ్యస్తరగుహ, పృష్ఠనాళీ.

temporo - malar C - see malar C.

temporo - orbital C - see malar C.

Urethral C : మూత్రప్రసేకః, మూత్రమార్గః. తె. మూత్రద్వారము, మూత్రనాళము.

Uterine C : the whole cavity of the uterus. గర్భ గుహ, గర్భాశయః. తె. గర్భాశయము, బిడ్డసంచి.

Utero - vaginal C : ధారేయ, భగీయనాళీ.

vaginal C : అస్తర్భగః, అపత్య పథః, యోనిమార్గః. తె. యోని మార్గము, సంతాన మార్గము.

venous C : సిరాకుల్యా.

vertebral C : spinal C.

పుష్టి(ప్ర్య) నాళీ, వంశగుహ.

vitelline C : పై తలనాడీ.

V. shaped C : అస్త్యసరిత్కా.

whar tons C : see - duct.

Canalicular : కానాళికా.

Canaliculi - see canaliculus.

Canaliculus : a small canal or chanal or groove. నళికా, నళికాః, (బ. వ. వ్యా:- అతి

నూత్నాణి ప్రోతాంబి, నూత్నతర
నళికాః. తె. మిక్కిలి సన్నని గొట్ట
ములు, సన్న నాళములు. వి. ఇది
ఎముకలలోని వలలోని నూత్నముగా
నుండు గొట్టములు.

Canalis : a canal : నాళి. తె. నాళము.

C. reunions : పునస్సంక్రమనళికా.

Cancellous : a small cavity
of C. tissue of bone : పేలమ్.

వ్యా:- వజ్రఖణ్డాకారానేక సుషిర
సజ్జితమస్థిః. తె. వి. స్పృంజివలె
నూత్నరంధ్రములు కలిగి ఎండి
యుండు ఎముక ఉ:- ఎండినవలెలు
కాడవలె నుండును.

Candal : పుచ్చ. తె. తోక.

C. curvature . పొచ్చవక్రత,
పొచ్చవక్రియా.

C. lobe . పుచ్చలమ్మికా.

C. part : పుచ్చఖణ్డమ్.

Tail C. lobe : పుచ్చవళికా.

Canine teeth - see teeth.

Canthus : Corner of the eye.

(1) అపాజ్గసన్నిః, వర్త్యసన్నిః. తె.
కొలికి. వి. ముక్కునంటిన కంటి
మూల. (2) అపాజ్గః. వ్యా:- కనీన
క గ తే, నాసాసమీపనేత్రాస్తః,
నేత్రాస్తప్రదేశః, వాస్థానమ్ :-
చక్షుపుచ్చస్థానోనేత్రాస్తోపాజ్గః
తె. కడగన్ను, క్రీగన్ను.

External C. అపాజ్గసన్నిః (బాహ్యః)

తె. కడగన్ను, క్రీగంటిసంధి, వెలి
కొలికి.

Inner C : Inner angle of the
eye medial angle of the eye:
నాసాక్షిసన్నిః తె. కొలికి, లోకొలికి.

Nasal C : అక్షికినీనికా, కనీసః, కనీ
నికా, కనీనీ, కనీనసన్నిః - కనీనికా
గతః. వ్యా:- నాసాసమీపేఽవసీతః
వర్త్యసన్నిః, నాసాసమీపే నేత్రావ
యవః. తె. లోగొలికి. వి. ముక్కు
మొదట క్రిందిపైకనురెప్పలు రెండు
కలియగానేర్పడు కోణము, లేక
మూల వి. ముక్కుమొదట దగ్గరలో
నుండు కంటిభాగము. ఇది కొలికి
యనబడును.

Outer C : Outer angle of
the eye. నేత్రాస్తఃప్రదేశః. తె.
కడగన్ను, క్రీగన్ను, వెలికొలికి.

Temporal C : అపాజ్గః. వ్యా:-
భ్రూపుచ్చాస్తః (దల్లవః), భ్రూపు
చ్చాస్తస్థితే అపాజ్గదేశః. తె. కడ
గన్ను, కడకొలికి, కడగంటికొలికి,
వెలికొలికి. వి. కనుబొమలచివర కణ
తలనాసుకొని క్రింది పైకనురెప్పలు
రెండు కలియగా నేర్పడిన కోణము
లేక మూల.

Cap : ఉష్ణీషమ్. తె. టోపి. వి. టోపిని
బోలియుండు అవయవవిశేషము.

Capillary : Capillaries - (P L).
Hair like or minute thin
tubes or Vessels which con-

duct the blood from the arteries to the veins. Minute blood vessels. కేళికానిరా, యోగవహానిస్తోతాంసి, రక్తవహాన్యణుస్తోతాంసి. తె. కేళనాళికలు. కేళనాడులు. కేళనాళికలు. వి. రక్తమునుగాని, జ్ఞానేంద్రియ విషయములనుగాని శరీరమంతట వ్యాపింపజేయు వెంట్రుకలంత సన్నని నాళములు. (2) జాలికమ్ (గణనాధనేనః) జాలికొని. వ్యాః- నూత్నము నూత్నసిరాధమనీ జాలనిర్మితాని స్తోతాంసి సర్వత్ర శరీరే ద్రుమపతప్రతానవత్ ప్రతతాని. తె. కేళనాళికలు. వి. ఇవి సన్నని సిరాధమనీ సమూహములచే నిర్మింపబడిన గొట్టములు లేక నాళములు. మరియు నివి ఆకులందు చిలువలు పలువలుగా నలముకొనియుండు ఈశలవలె శరీరమునం దెల్లడల వ్యాపించియుండును. (3) రక్తాయస్యః, ఉపయోగః- ప్రసేచనీయాః. వ్యాః- ధమనీ సిరయోర్మధ్యస్థా అతి నూత్న రూపా రక్తనాళ్యాః తాసాంస్వతోరస (రక్త) ప్రసేకశీలత్వాత్ “ప్రసేచనీయ” పంజా అజ్ఞీకృతా. తె. రక్తాయసములు. వి. శరీరమున రక్తము పారుట కేర్పడిన సన్నని గొట్టములు. ఇవి ధమనీ సిరలమధ్య సంబంధము గలిగించు సన్నని రక్తనాళములు. మరియు, తమంతట

తామే ఆహార రసముతో శరీరమును తడిపి తృప్తినిచ్చు స్వభావము గలవి. కాన నివి “ప్రసేచనీయముల”న బడును. (4) అతి నూత్ననాళ్యాః. తె. మిక్కిలి నూత్ననాళములు. (5) కేళికాః తాసామదాహరణ మత్ర డర్శనీయాః; యథా-శ్లో. నూత్నైః కేళ ప్రతీకాకాః బీజరక్తపహః సిరాః గగ్నాశయం పూరయన్తి మాసాద్బిజాయ కల్పతే. (సు. సూ. 14 ఆ. 10 శ్లో. హృత్స్థానే శివదాసనేన) తె. వి. ఈ నాడులు మాంసము మేదస్సు మొదలగు ధాతువులకు సంబంధించిన ద్రవ్యములందమరియుండును. లక్షణముః- ఇవి ధమనుల యొక్క. మిగుల నూత్నములగు సన్నని చివరి భాగములయందు అతికియుండు ఒకవిధమగు నాడులు.

Afferent lymphatic C : ఆగా మిన్యోరస నాళయాః. తె. అంతర్ముఖముగల రసనాళములు.

Bile C : పిత్తస్తోతాంసి, పిత్తాయస్యః. తె. పైత్త్యరసమును ప్రవహింపజేయు నాళములు.

Blood C : (1) అణురక్తాయస్యః. తె. రక్తకేళన (నా)ళికలు. వి. ఇవి బృహద్ధమనులనుండి శాఖోపశాఖలుగా చీలి చివరకు తల వెంట్రుకలంత సన్నగా నూత్నంగా నేర్పడిన రక్తనాళములు. చివరికివి ఒకదానితో నొకటి కలిసి సిరలు యేర్పడుటకు

- హేతువులై నిరలుగా మారును.
రక్తమువలన జరుగు అన్ని పనులు
రక్తకేశన (నా)ళికలందే జరుగును.
రక్తమునందలి మార్పులు కేశనాళిక
లందే జరుగును. (2) రక్తకేశికాః,
రసధరకేశికాః. తె. రక్తకేశికలు.
C. network - see network.
Efferent lymphatic C : అప
గామిన్యో రసనాళయః.
Lymph C : రసకేశికాః.
Lymphatic C : రసనాళయః, రస
నాళ్యః, రసాయన్యః. తె. రసాయ
నులు.
Minute blood C : అణురక్తా
యన్యః. తె. నూత్నరక్తనాళములు.
Systemic C : దైహిక కేశికాః.
Capitulum : ముఠకమ్. తె. బుడిపె,
ముడి. వి. చేతి ఎముకలు కలయు
చోట మణికట్టువద్దయుండు ముడిలేక
ముడుసు.
Capsule : a membranous sac
inclosing a part. (1) కవచః.
కోశః, కోశకః, గర్భకః, తూణికా,
సముట్టః, స్ఫటికా. తె. కవచము,
కోశము, తోడుగు, పొరసంచి. (2)
ఉత్పికా, పుటః, శ లా క కో శః,
సముట్టి. తె. బణి. వి. గిన్నెవలె
విస్తరించిన కోశము.
Articular C : స్థిస్థాయుకోశః
వ్యా :- సాన్ద్రమస్థణ శణగుచ్చ
సమూకారాః స్థివేక్షనక స్థాయు
కోశాః (బ. వ) తె. కీలుకవచము.
Auditory C : శ్రోత్రకోశః. తె.
శబ్దగ్రహణ బణి.
Blastemic auditory C : బలి
స్తోమశ్రోత్రకోశః.
Bowman's C : కబలామగుణ్ణికా,
నూత్రోత్పికా.
C. of cell : శలకకోశః, తె. కణ
కవచము. వి. కణముమీది పొర.
C. of joint : స్థికోశః.
C. vasculosa lentis : బహు
నాళిక స్ఫటికకోశః.
Cartilaginous C : కై కసశ్రోత్ర
కోశః.
Cloacal C : నిర్దరణకోశః.
Cochlear C : కామ్బవకోశః.
Fatty C : మేదఃకోశః.
Nasal C : నాసాకోశః.
Red C : రక్తగర్భకః.
Renal C : వృక్కకోశః.
Splenic C : స్థిహస్తూణికా, స్థిహస్త
స్తూణికా.
Supra renal C : the glandu-
lar body at the apex of the
kidney : ఉపవృక్కః, ఉపవృక్క
కోశః.
White C : శ్వేతగర్భకః.
Carbohydrate : శార్కరః తె. పిండి
పదార్థము, శర్కర గలిగియుండు
వస్తువు.
Carbon : అజ్గరః, ఇజ్జలః, కార్బణః.

తె. కర్బనము, బొగ్గు.

C. dioxide : కార్బొనాక్సైడ్.

Carbonic acid gas : ఆజ్ఞారక
బాష్పము, ఇజ్జాలాకాళి, విజ్జాలా,
కార్బొనిక్ నూత్రాకాశా. తె.
అంగార కార్బొబాష్పము.

Cardia : (1) the heart, (2) the
oesophageal opening into
the stomach; an orifice of
the stomach - see heart,
see orifice.

Cardiac . pertaining to the
heart or cardia : హార్డ్, హార్టీ.
వ్యా:- హృదయసమ్బంధీ. తె. హృద
యమునకు చెందిన.

C. cycle - see cycle.

C. impulse : హృత్ప్రేరేపకతా,
హృదస్ఫుటనము, హృదయోద్ఘాటనము.

C. muscle - see muscle.

C. region - see region.

Carotico tympany : కార్టోటి
పటాహా.

Carotid : the principal artery
of the neck : (1) కార్టోటి
మాత్సృకా. (2) ముఖ్యశ్రగీవాధమనీ.

C. arch - see arch.

C. artery - see artery.

C. body - see body.

C. canal - see canal.

C. glomera - see glomera.

C. sheath - see sheath.

C. vessel - see vessel.

Carpal : pertaining to car-
pus or wrist : కార్పల్. తె. మణి
కట్టుకు సంబంధించిన.

C. bones - see bone.

C. furrow - see furrow.

Carpus : the wrist, wrist joint.
(కర్పణ) మణిబద్ధము, హస్తమూలము.
వ్యా:- కర్పణయోరధస్తాత్ మణిబద్ధము.
తె. చేతి మొదలు, మణికట్టు. the
wrist consisting of eight
small bones arranged in two
rows : తె. మణికట్టు ఎముకలు.
వి. మణికట్టువద్ద రెండువరుసలలో
నేర్పబడిన ఎనిమిది ఎముకలు.

Cartilage : the gristle or white
elastic substance attached to
articular bone surfaces and
forming parts of the skele-
ton, a firm elastic tissue,
softer than bone. Tender
bone. young bone. ఉపాస్థి,
కీకసమ్, కోమలాస్థి, తరుణాస్థి,
మృద్వస్థి. వ్యా:- స్థితిస్థాపకనిస్థిత
స్థిర మృదులాస్థిధాతు. తె. లేత
ఎముక. వి. ఇది పలచగను కొంచెము
గట్టిగను మెత్తగనుండి వంగెడు లేక
సాగెడు (స్థితిస్థాపక) స్వభావముగల
ఎముక, మెత్తఎముక వస్తువు.

Alar C : పక్షికీకసమ్.

Articular C : ఉష్ణిషకీకసమ్,

దర్శింపానీ, సనేయకీకసమ్.

Arytenoid C : certain cartilages of the larynx which guide food and prevent choking. (1) గల వాగ్గోస నికామృద్వస్థి. (2) ఘాటికే (ద్వే), ప్రకోణకీకసమ్.

Arytenoid C. of the pharynx : ప్రకోణకీకసమ్.

Auricular C : శామ్కుల (లీ) కీకసమ్.

Bar of C : కీకసదణ్ణః.

Bronchi - Bronchial C : ప్రాజ్ఞకీకసమ్.

C. of septum nari : నాసాపుట మధ్యకీకసమ్.

Cellular C : శాలకకీకసమ్.

Circumferential C : పరిధిగా కీకసమ్, వలయకీకసమ్.

Common para septal C : సాధారణోప మర్యాదాకీకసమ్.

Connecting C : శ్లేషకీకసమ్, సంశ్లేషకకీకసమ్, పృష్ఠస్తరవటికా.

Corniculate C : కర్ణికే, శృంఖల కీకసమ్.

Costal C : ఉపపర్శక, పార్శ్వక కీకసమ్.

Cricoid C : the ring - like cartilage of the larynx. కృకకీకసమ్, కృకాటకమ్. వ్యా:- వలయ ఉపానీ. తె. వి. వలయాకా

రపు తరుణానీ. వి. ఇది గొంతునం గున్న ఒక శత్రువునుక.

Cuneiform C : కోణికే, కాణ కీకసమ్.

Elastic fibro C : పీతకీకసమ్, స్నానకీకసమ్.

Epiglottic C : erect cartilage at the root of the tongue. గో జిహ్వకాకీకసమ్, జిహ్వమూలస్థ బుబుకీకసమ్.

Epiphyseal C : అస్థ్యస్తరకీకసమ్, అస్థికరణ కేంద్రాస్తరకీకసమ్.

Fibrous C : తాన్త్రవకీకసమ్.

Greater alar C : సాసాపక్ష కీకసమ్, మహాతర పక్షకీకసమ్.

Hyaline C : అచ్చ కీకసమ్, స్ప(స్పా)టికకీకసమ్.

Inter articular C : సన్నిమధ్యగ కీకసమ్.

Inter articular fibro C : సన్ని మధ్యగత స్నానకీకసమ్, మణిష్కమ్.

Inter pubic C : భగసన్ధానిక మధ్యగతకీకసమ్. తె. శత్రుభగానీ.

Inter vertebral C : పృష్ఠ్యస్తర కీకసమ్.

Inter vertebral fibro C : పృష్ఠ్యస్తర తాన్త్రవకీకసమ్.

Laryngeal C : కృకాటికా. తె. గొంతుకాయ, పీక. వి. మింగు నపుడు క్రిందికి పైకి కదలుచుండు ఉండ.

Lateral C : Lateral C. of the nose. నాసాపార్శ్వకీకసమ్ తె. నాసాపార్శ్వకీలు. (బ. వ.).

Meckels, C : మేఖలకీకసమ్.

Nasal C : నాసాతరుణాస్థి, నాసా వంశాస్థి. (మా. ని. 58 అ. 6 శ్లో. 836 పృష్ఠ).

Palpebral C : The cartilage of the eyelid. చర్మమణ్డల తరుణాస్థి. తె. వి. కనురెప్పలలో సాగేదు స్వభావముగల పారవంటి లేతఎముక.

Post sphenoidal C : పశ్చాత్స్థితకీకసమ్.

Posterior para septal C : పశ్చిమోప మర్యాదాకీకసమ్.

Proper C : ఆస్థరణకీకసమ్.

Semilunar C : అర్ధచంద్రాకార కీకసమ్.

Semilunar fibro C : అర్ధచంద్ర తాన్త్రవకీకసమ్.

Septal C : మర్యాదకీకసమ్.

Sphenoidal C : స్థీనకీయకీకసమ్.

Stratiform C : ఆస్థరణకీకసమ్.

Tarsal C. - see palpebral C.

Temporary C : అకాలశ్వత కీకసమ్.

Thyroid C : the largest laryngeal cartilage. అవలుకమ్, కాకలకీకసమ్, గలవలకాస్థి తె.

ఘల్లికాయను లేతఎముక.

Trachea : జత్రుకీకసమ్.

Triangular C : of nasal septum. త్రికోణతరుణాస్థి. వ్యా:- త్రికోణాఖ్య తరుణాస్థి. ఏమనానా వంశాస్థుః మర్యాదాభేదతే.

Unciform C : అనిప్రరోహః. వ్యా:- ఉరసుః తరుణాస్థి. తె. లేత రొమ్మెముక. వి. ఇది కొంకివలె నందును. కొంకిఎముక.

Vomer nasal C : నైరనాసిక్య కీకసమ్.

White C : శ్వేతకీకసమ్.

White fibro C : శ్వేతతాన్త్రవ కీకసమ్, వాస్ననకీకసమ్.

Xiphoid C : the third and lowest piece of the sternum - see unsiform C.

Yellow C : పీతకీకసమ్.

Yellow fibrous C : పీతతాన్త్రవ కీకసమ్, స్నానకీకసమ్.

Cartilaginous : కీకస, కైకస, కైకసీ.

C. centre : కైకసశ్వేంద్రమ్.

C. commissure : కైకస సంయోజకః, కైకస సమ్మిశ్రణమ్.

C. frame work of the nose : నాసాకీకస పఞ్చరణః, నాసాతరుణాస్థీని. తె. ముక్కులోని లేతఎముకల యల్లిక. లేముక్కు ఎముకలు. వి. ఇవి వంగును.

C. occipital : కైకస వృష్టియ ఫలకమ్.

C. stem : కీకనవృక్షమ్.

C. vertebral column : తరుణాస్థి మయస్పృష్టకంశః.

Inter C : కైకనీ (ప్రస్థితేడి).

Caruncle, Caruncula : a small Piece of flesh. ఆశ్రవమాంసకమ్.

Catabolism : the retrograde chemic changes in the tissues of the body; destructive meatbolism. అపచయః, అపచక్షియా, ప్రతిలోపశుభ్రకక్రరణమ్, ప్రతిలోమ రూపభేదః, ప్రతివశనక్షియా, మలసారః. వ్యా:- ఆహారాది ధారుపర్వస్త రాసాయనిక్షయః వా అపచయః. తె. అపచయము, ధాతుక్షీణము.

Cauda : a tail. పుచ్చికా, లాంగూలిః(శ్రీ). తె. తోక, పుచ్చుము.

C. equina : the fibrous termination of the spinal cord. (1) గోర్దలాజ్ఞాలిః, తురజ్ఞపుచ్చికా, సుషుమ్నాచామరిః. తె. సుషుమ్నాచామరము (2) త్రికగుహ.

Cavcum : కార్జ్జవటుః. తె. దొప్పచెవి.

Cavernous: having hollow places : సోపిర. తె. రంధ్రముగల. శూన్యప్రదేశము.

Cavity : a hollow; an enclosed area : అన్తరాళం (1) కన్దరమ్, కుహరమ్, కోటరమ్, కోవ్యః, గర్తః,

గవ్వరిమ్, గుహ, నిష్ఠ, బి (వి) లమ్. తె. అన్తరాళము, కుహరము, గుహ, గూడు, గుంట, గొయ్యి, తొట్ట, నిష్ఠ, బిలము, సారంగము. cavities(P.L) అన్తరాళాని, కన్దరాణి, కోటరాణి, కోవ్యని (1) గర్తః, గవ్వరాణి, గుహః, బి (వి) లాని. వ్యా:- విపులాన్తరావకాశాని విలాన్యేవవివిధాకృతీని, తాన్యేవ సంవృతాని, అధవా నూక్ష్యచుఖాని ఉపర్యుక్తాభిస్సజ్జాభిరభిధీయన్తే. తె. కుహరములు, గుహలు గుంటలు, గూళ్లు, తొట్టలు, బిలములు, సారంగములు. నిష్ఠాః ఈషేరువేదమునందు వాడబడినది. నిష్ఠలు.

Abdominal C : ఉదరగుహ, కుక్షిగుహ. తె. ఉదరగుహ. వి. యకృత్ప్రీహారులుంజే బిలము. (2) అధరకోవ్యః, అన్తకుక్షిః, అన్తకోవ్యః ఉదరగుహ, కుక్షిగుహ, మహాస్రోతః విపులస్రోతః. తె. ఉదరకుహరము, కడుపు, బొజ్జ, బొట్ట. వి. అమాశయము (పొట్ట), చిన్నప్రేవు, పెద్దప్రేవు, మకృత్తు, ప్లీహము, అగ్నిాశయము, వృక్కలు (గురదాలు), గపీసులు, వన్తి (ఉచ్చతిత్తి లేక బుడ), అనరోహధనుని, అధరమహాపిర, రసప్రసా (రసవిల్యసహితము), మణిపూరకచక్రము మున్నగు యంత్రతంత్రములు వుండుతావు.

Acetabular C : వంక్షణోదూఖలము.

Amniotic C : The sac of the amnion : అపరాయణగుహ. వ్యా:- భ్రూణపరితః స్థితస్తదక్షకకలామయ కోశః. తె. పిండకోశము. వి. పొరలచే నిర్మితమై పిండమును అవరించి కాపాడు తోడుగు లేక సం.చి.

Articular C . సస్తి (సస్థేయ) గుహ.

Body C : consisting abdominal thoracic cavities : డేహగుహ.

Buccal C : ముఖకుహరమ్, కాపోలగుహ.

C. of cervixuteri : గర్భాశయగ్రీవాగుహ.

C. of digestive tube : పచననాడిగుహ.

C. of mouth : వక్త్రగుహ, వదనగవ్వారం.

C. of pharynx : గలగుహ.

C. of throat : గలవిలమ్.

C. of urinary bladder : వస్తికుషీ. తె. ఉచ్చతిత్తి.

C. of uterus : see uterine C:

Celiac C : see abdominal C:

Central C. of primitive segment : మధ్యకన్ధరా.

Cerebral C : the ventricles of the brain : (1) మస్తిష్కగుహ (2) పృష్ఠగుహ, వంశ్యగుహ, తె. మెదడుగూడు.

Cerebrospinal C : cranial and spinal cavities are combined : పశ్చిమ గుహ, పశ్చిమార్ధ గోళమ్, శిరోవంశగుహ.

Coeliac C : అడికోస్టియగుహ.

Condylod C : వంక్షణోదూఖలమ్. వ్యా:- శ్రోణిఫలకస్య బహిః పార్శ్వే మధ్యతస్థితం గమ్భిరమ్ కోటరమ్, ఉదూఖల మిశ్యభిధీయతే.

Cotyloid C : (cup shaped) వంక్షణోదూఖలమ్.

Cranial C : the brain box formed by the bones of the cranium : (1) కరోటి గుహ, కరోటిపుట, కరోట్యస్తరగుహ, శిరోసహ. (2) మస్తిష్కముటమ్ వ్యా:- సముటమేతత్ శిరోఽస్థిభిర్నిర్మితమ్. తె. కరోటిపుటము, తలగూడు, పుట్టె బరిణ.

Dorsal C : పృష్ఠకుహరమ్.

Duodenal C : నాభిగుహ.

Epidural C : దృఢోత్తరగుహ. వ్యా:- సా ఆద్యాచ బాహ్యచ. (ద్విధా).

False pelvic C : బృహతీశ్రోణి గుహ.

Frontal C. of the body : ఘరోగుహ.

Glenoid C : అంసోదూఖలమ్, అంసోలూఖలమ్. తె.

Glenoid C. of shoulder

joint : అంసోదూఖలమ్. తె. మూపు
గుంట లేక గూడు.

Great C : అస్తరాళ(ల)ః.

Greater pelvic C : బృహతీ
శ్రోణి గుహ.

Internal C : అస్తరహ్వరమ్, అస్త
ర్గహ, గర్భగుహ,

Internal C. of rhomben
cephalon : పశ్చాద్ధోద్ధాస్తర్గహ.

Intraventricular C : కోష్ఠ
కాస్తర్గహ.

Mastoid C : గోస్తనకోటరమ్.

Mediastinal C : మధ్యస్థా(న)
గుహ.

Medullary C : the hollow
centre of long bone, contain-
ing yellow bone marrow
or medulla : మజ్జాగుహ. వ్యాః-
అసివివరమ్. తె. ఎముక రంధ్రము,
మూలుగగూడు వి. మూలుగ నిలవ
యుండు పొడవైన ఎముక గొట్టము.
దీనిలో పసుపుపచ్చని మూలుగ నిలవ
యుండును.

Nasal C : (1) నాసాగుహ, నాసా
సురజ్ఞః, నాసిక్యగుహ. తె. ముక్కు
పుటము, (1) ముక్కుచిలము. (2)
శ్వసనాః. తె. వి. శ్వాసమండలము
యొక్క వివిధ గుహలు లేక
చిలములు.

Oral C : అసనమ్, ముఖమ్, ముఖ
కుహరమ్, ముఖవివరమ్, వదనమ్,

వదనగహ్వరమ్. తె. నోరు.

Orbital C. (orbit) : అక్షికోట
రమ్, నయనగుహ, నేత్రకోటరమ్,
నేత్రగుహ. తె. కంటిగూడు, కను
గుంట.

Ovum C : గర్భకోశాస్తరాలః,
బీజకోటరమ్, బీజసముప్పటః.

Pelvic C : (1) కటిగుహ, శ్రోణి
కోష్ఠః, శ్రోణిగహ్వరమ్, (లఘు)
శ్రోణిగుహ. (2) వస్తిగహ్వరమ్,
వస్తిగుహ. తె. వి. గుహకారమున
నుండు చట్ట; కూపకము.

Pericardial C : పరిహృదయ
గుహ, పారిహర్దగుహ.

Peritoneal C : ఉదరకలాకోష్ఠః.
వ్యాః- ఏషజలొత్పాదకాళయః. పరి
తున్దీయగుహ, పారితున్దగుహ.

Pleural C : పార్శ్వక గుహ,
పార్శ్వకేయగుహ, పుష్పసావరణా
గుహ.

Pleuro pericardial C : పార్శ్వ
కాపరిహృదయాయాగుహ.

Pleuro peritoneal C : పార్శ్వ
కాపరితున్దీయగుహ.

Posterior C : of the body.
పృష్ఠగుహ.

Posterior mediastinal C :
పశ్చిమ మధ్యస్థాగుహ, పశ్చాచ్ఛ
మధ్యస్థా(న)గుహ.

Pulp C : the cavity of the
tooth containing the dental

pulp. ద స్తవస్సుకుహరమ్.

Serous C : సరస్సుహా.

Spinal C : స్పృష్ఠగుహా, వంశగుహా.

Sub arachnoid C : తాత్మధరాగుహా (అస్తిమా).

Sub dural C : దృఢాధరాగుహా (మధ్యమా).

Thoracic C : ఉత్తరకోష్ఠ్యః, ఉరః

కోష్ఠ్యః, ఉరోగహ్వరమ్, ఉరోగుహా.

ఔరోసగుహా, వక్షగుహా, స్తనోరః

కోష్ఠ్యః (వా. శా. 4-13). తె. ఉరః

పంజరము, ఉరోకుహరము. వి. ఎదురు

రొమ్ము (ఛాతీ) లోపలి భాగము.

ఇది గుహవలె మండును.

Thoraco abdominal C : ఉరో

దరగుహా, కోష్ఠ్యః, మహానిమ్నం,

మహాస్రాతః? శరీర మధ్యమ్. తె.

కోష్ఠము. వి. ఎదురు రొమ్ములోనుండి

ముడ్డివరకు శరీరము లోపలి మధ్య

నుండు పెద్ద నాళము లేక పెద్ద

సారంగము. మహాస్రాతస్సు?

Tympanic C : పటహగుహా,

మధ్యక్రోత్రమ్, తె. కర్ణభేరి

కుహరము.

Upper part of nasal C : ఘ్రాణమూలమ్. తె. ముక్కుగూడు.

వి. ముక్కుమూలముపైనుండుగూడు.

Uterine C : అస్త్రకుక్షిః, గర్భ

కోష్ఠ్యః, గర్భగుహా, గర్భశయ్య,

గర్భాశయః, గర్భాశయాస్తరాలః.

తె. గర్భశయ్య, గర్భాశయము,

బిడ్డనుంచి.

Ventral C : (1) ఔదరికకుహరమ్.

(2) పురఃకుహరమ్. తె. పురోకుహరము.

Vertebral C : సుషుమ్నాకొణ్ఠ

గుహా. తె. సుషుమ్నాకొణ్ఠనాళము.

Cavum : cavity. గుహా.

C. meckelli : దృఢకలాణుగుహా.

Medullary C : మజ్జగుహా. తె.

మూలగ గూడు.

Cecum - see caecum.

Celia : the belly - see abdomen.

Celiac : pertaining to belly.

C. ganglion the semilunar

ganglion - see ganglion.

Cell : any one of the minute

protoplasmic masses which

make on organized tissue.

(1) అణుః, కోశజీవాణుః, కోశః,

కోశికా, జీవాణుః. దేహపరమాణుః,

దేహనూత్నౌవయవః, పరమాణుః,

బీజమ్, శకలమ్, సత్త్వమ్ (2),

నూత్నకోశః, శలకమ్. వ్యా:-

నూత్నగోలాద్యనే కాకారం, సజీవ

ప్రోథబలాసమయం వస్తు. తె.

అణువు, కణము, కుటిక, జీవకణము,

జీవాణువు, నలుసు, పలుకు, శకలము,

శలకము వి. చిన్నపలుకువంటి

అవయవము.

(2) కోశాణుః, కోశాణుకః. తె. వి.

ఇవి విభాగములుగ విడిపోవుచుండు

స్వభావము గలవి.

Air C - see vesicle. వాయు కణము.

Air Cells of the lungs : అనిలాయనాని, వాయుమార్గాః. తె. గాలిఅరలు.

Angular C. spindle-shaped C : కొణిక తర్కుశలకమ్.

Animal C : జంతుజీవకణము.

Arborescent C : విటపిశ్చలకమ్.

Bipolar C : ద్విప్రసరోహణి.

Bipolar nerve C : ఉభయోద్గమ తస్రశలకమ్.

Bone C : అస్థికోశాణుకః, అస్థి జీవాణుకః (జీవాణుః).

Branched C : విటపిశ్చలకమ్.

C. body : the portion of the cell which encloses the nucleus : ఆణువిగ్రహః.

C. division - see division.

C. force - see force.

C. of decidua : పాతుకీశలకమ్.

C. membrane : కణముపొర.

C. sap : కణరసము, షేరీరసము.

C. structure - see structure.

C. theory : the doctrine, the cell formation is the essential biogenetic element : ఆణు సిద్ధాంతః, కణసిద్ధాంతః. తె. కణ సిద్ధాంతము.

C. wall : శలకభిత్తిః. తె. కణ

కవచము.

Coeliac C : అస్థికోష్ఠీయశలకమ్.

Columnar C : పక్షిశ్చలకమ్.

Cubical epithelial C : పట్టణాకోశాణుః.

Epithelial C : అపిస్తరీయకోశః. ఆస్తరవయవత్వక్, ఆస్తరణకోశః, తనుశలకమ్, తానవశలకమ్. తె. అస్తరావయవకుటిక.

Ethmoidal air C : సీవకీయ కోటరమ్.

Fat C : connective tissue cells filled with oil. మేదో శలకమ్. తె. క్రొవ్వుకణము.

Fiber C : తన్తుశలకమ్, తానవ శలకమ్, నూత్రశలకమ్. తె. వీను కణము, పీచుకణము.

Flattend C : పత్రశలకమ్, పృథు శలకమ్.

Ganglion C : Ganglionic C : a large nerve-cell especially one of those of the spinal ganglia. గణ్డ్యశలకమ్.

Germ C. Germinal C : బీజమ్, బీజశలకమ్, శుక్రకీటమ్, సంతానోత్పాదకబీజమ్, సంతానోత్పాదకవస్తు. తె. జీవాణుకోశము, బీజకణము, సహాయ సంతానోత్పాదకాణువు. వి. ఇది సంతానోత్పాదకాంగము లందుత్పత్తియై సంతానోత్పాదకక్తికి సహాయపడు కణము.

Giant C: a large multinucleated cell. మహాశలకమ్. వ్యా:- వివిధ కేంద్రీకృత బృహచ్ఛలకమ్.
 Glandular C : గ్రానిశలకమ్. తె. గ్రంథికణము, స్రావకణము.
 Goblet C : చపకశలకమ్.
 Golgi C : నిరక్షణి.
 Granule C : నీక తాళలకమ్.
 Gustatory C : a taste cell. స్వాదనశలకమ్.
 Hair C : an epithelial cell with a hair-like process. కేశశలకమ్.
 Half C అర్థకోబరాణి. (బ. ప. గ.)
 Interstitial C : అంతరాంతరకోశః, ధాత్వంతరశలకమ్.
 Lamellar C : పత్రకశలకమ్.
 Liver (liverer) C : యకృచ్ఛలకమ్. వ్యా:- యకృద్వస్తు నిర్మాపక కోశాణుః.
 Living C : జీవాణుః, సత్త్వి. తె. జీవకణము.
 Living protoplasmic C : Ist. జీవప్రోప్థ బలాసశలకమ్. వ్యా:- వాయుః.
 Living protoplasmic C. IInd. జీవప్రోప్థ బలాసశలకమ్. వ్యా:- పితృమ్, మాయుః.
 Living protoplasmic C. IIInd. జీవప్రోప్థ బలాసశలకమ్

వ్యా:- బలాసః, శ్లేష్మ.
 Lymph C : a leukocyte occurring in lymph రససత్త్వి, లసీకాణుః. శ్లేఠాణుః.
 Lymphatic C : రససత్త్వి, లసీకాసత్త్వి.
 Lymphoid C : a small connective tissue cell with a large nucleus. లసీకాయతసత్త్వి,
 Marrow C : an osteoblast; large cells characteristic of true marrow : మజ్జాకోశః (కాః), మజ్జాశలకం (కలకాని).
 Mastoid C's : see sinus.
 Mesoblastic C's : గర్భమధ్యత్వ స్కోకాః, గర్భమధ్య ధర్మాణుః.
 Mesodermal C : మధ్యధర్మశలకమ్.
 Mesothelial C : మధ్యతలీయశలకమ్.
 Mother C : a cell that divides to form new cells మాతృశలకమ్.
 Motor nerve C : a nerve-cell generating impulses : చాలకతన్త్ర శలకమ్.
 Mucous C : a cell which secretes mucus . బలాసశలకమ్, శ్లేష్మశలకమ్.
 Multiplication C : cytogenesis : అణుసృష్టి, శలకోద్గమః.

Multipolar C : బహుప్రసోహ శలకమ్, బహుధ్రుమశలకమ్.

Nerve C : తన్త్రుశలకమ్, తన్త్రుశలకమ్, తన్త్రుకోశిక, నాడీకోశాణుః.

తె. నాడీకణము, నాడీకోశము.

Neuroglial C . neuroglia C : లూతాణుకమ్, సిక్ధ శలకమ్.

Nuclear C : nerve-cell consisting of a nucleus surrounded by a branching protoplasm : అప్టిశలకమ్, కన్దికాశలకమ్, నవక్రియశలకమ్, బీజశలకమ్.

Olfactory C : అప్రూణశలకమ్.

Oxyntic C : ఆమ్లసూక్ష్మశలకమ్.

Peripheral C : పారిసరశలకమ్.

Pigmented C : రంజకకోశం, వర్ణ (క) ధాతుశలకమ్.

Plasma C : పాలికాశలకమ్.

Polar C - see polar body :

Prickle C : శూకశలకమ్.

Primitive blood C : ప్రాథమిక రక్తశలకమ్.

Primitive germ C : ప్రాథమిక బీజశలకమ్.

Primitive nerve C : ప్రాథమిక తన్త్రుశలకమ్.

Primitive neuroglial C : ప్రాథమిక తన్త్రుసిక్ధ శలకమ్.

Prismatic C : త్రిభుజశలకమ్.

Purkinjes C's : large ganglion cells found in the

cortex of the cerebellum : గుల్మకమ్

Pyramidal C : శరీరాకృతీన్యణుకాని.

Red blood C : రక్తశలకమ్, లోహితసత్త్వి, శోణరక్తకః.

Sap C. - see C sap.

Sensory nerve C : జ్ఞాపకతన్త్రు (తన్త్రు) శలకమ్.

Sex C : లింగశలకమ్.

Somatic C : కాయకోశం. తె. దేహనిర్మాణకణము, దైహికకణము.

Sperm C : a spermatozoon; a spermatoblast. పరమేష్ఠి శలకమ్, పౌరుషశలకమ్. బీజాణుః, శుక్రశలకమ్, శుక్రబీజమ్. తె. శుక్ర బీజము.

Spheroid C : వర్తులాకార కోశము.

Spider C : లూతాశలకమ్.

Splenic C : స్ప్లిహశలకమ్, మైహ శలకమ్.

Star C. - see stellate C.

Stellate C : తారకాశలకమ్, నక్షత్రాణుః.

Supporting C : స్తమ్భకశలకమ్.

Sympathetic chromatic C : అను తన్త్రు క్రమస్పీనశలకమ్.

Taste C's : a spindle-shaped cell in taste buds, associated with the nerves of

taste. స్వాదశలకాని.

Tendon C : కాణ్డరశలకమ్, వాన్నసశలకమ్

Unipolar C : ఏకప్రకోహణీ శలకమ్.

Vasofactive C : vasoformative C : a cell that joins with other cells to form blood-vessels. రక్తప్రణాళీ నిర్మాణకశలకమ్.

Wandering C : a leucocyte. పరిభ్రమణశలకమ్, శ్వేతగర్భకః. తె. తెల్లకణము, శ్వేతకణము.

Cellular : composed of cells. శలకమయః(ః).

C. strand : శలకమయదణ్డః.

C. Tissue - see tissue.

Inter C. fluid - see fluid.

Inter C. material : అణుశ్లేష్మ, అంతరాణుశ్లేష్మ.

Inter C. network - see network.

Cellule : a minute cell : క్షుద్ర శలకమ్, తన్నిష్ఠకణః.

Cement : సుబస్థకః. తె. సిమెంటు. వి. గట్టిగా బిగిడియు సున్నపు భేదము. ఇ దొక రాసాయనిక మిశ్రణము.

C. of teeth : దంతికా. తె. పంటి మెరుగు వి. పంటిపైనుండు మెరుగు.

Center, Centre : the middle of the body. కేంద్రః, కేంద్రకః, దేహకేంద్రః, నాభిః, మధ్యః. తె. కేంద్రము, నడుమ, నడిబొడ్డు, బొడ్డు, మధ్య.

Cartilaginous C. - see cartilaginous.

Different C's. of the brain : ఆభ్యంతరకరణాయతనాని. వ్యా :- మనోబుద్ధ్యహంకారస్థానాని. (సు. ఉ 46 అ. 3½ శ్లో.) తె. అంతఃకరణములు.

Epiphyseal C : ఉపకేంద్రః.

Ganglionic C : గాణ్డనకేంద్ర(మ్)ః.

Great nervous C : మహత్తన్త్రీ కేంద్రః.

Little C : కేంద్రకమ్

Lower visual C : అధరదార్శన కేంద్రః.

Nerve C : తన్త్రికా కేంద్రః. తె. నాడీకేంద్రము.

Optic C : దార్శనకేంద్రః (మధ్యః).

Primary C : ప్రాథమిక కేంద్రః.

Principal C : ముఖ్యకేంద్రః.

Respiratory C : శ్వాసనకేంద్రః.

Secondary C : ఉపకేంద్రః, గౌణ కేంద్రః.

Central : belonging to center : మధ్యగా, మధ్యస్థా, మధ్య. తె. నడి, నడిమి, మధ్య.

C. axis : మధ్యక్షా. తె. మధ్య ఇరుసు వి. నడి ఇరుసువలెనుండు ఆవయవ భాగము.

C. canal : మధ్యనాళి. తె. నడిమికొలను. మధ్యనాళము.

C. insisores : కర్తరికాః, రాజదంతాః. తె. కొరుకునట్టి క్రిందిమీది ముందరి పళ్ళు.

C. nervous system - see system.

C. portion - see portion.

Centralis : చిత్రిణి.

Ala - Alae lobuli C : శబ్జికాశరీరమ్.

Lobus C : శబ్జికామణ్డలమ్.

Substantia gelatinosa C : కేంద్రాణుకణతి.

Centrifugal : moving away from a center: కేంద్రపరాజ్ముఖీ, మధ్యతస్త్రాపగామి, మధ్యాద్గామి, కేంద్రాపసారీ, ద్రువోత్సరిమ్-చేష్టాకహః - చేష్టావహనాం తస్త్రాజాం మధ్యకేంద్రాత్సముద్భవః. తె. మధ్య సుండి చిందుచుండు.

Centriole : a single minute granule in the centrosome. అజ్గః, చంద్రాకమ్. వ్యాః - చంద్రాసోమ మధ్యసో నూత్నైకాణు విశేషః. తె. చంద్రబింబములోని మచ్చ.

Centripetal: having a tendency

to move towards the center, travelling towards the center:

(1) కేంద్రోన్ముఖీ, మధ్యగామి, మధ్య తస్త్రాభిగామి, కేంద్రాభిసారీ. తె. ధృవాకర్షణము. (2) ప్రజ్ఞావహః, ప్రజ్ఞావహనాం తస్త్రాజాం ధీన్ద్రి యాశ్రితాత్ అ. శరీర 40 శ్లో.

Centrosome : a rounded body alongside the nucleus of a cell that is undergoing kario-kinesis, (Division). (1) చంద్రాసోమః, మధ్యసోమః, (2) కేంద్రాశరీరమ్. తె. గుండ్రని నూత్నకణము వి. ఈ కణము ఆణుకేంద్రమలోగూడా వుండి కోశవిభజనకు పయోగపడును.

Cephalon : (1) brain (2) head.

(1) గోర్దః. తె. మెదడు, (2) శిరః. తె. తల.

Dien C : the middle brain including the thalami and the third ventricle. ద్వార గోర్దః, పశ్చిమఖణ్డః.

Mesen C : mid-brain : మధ్య గోర్దః.

Meten C : hind-brain : అను మస్తీష్కమ్, పృష్ఠగోర్దః.

Myelen C : the after brain : మజ్జగోర్దః.

Proen C. the fore-brain : పురోగోర్దః.

Prosen C : the fore-brain : పురోగోర్ధః.	చిన్న మెదడు, అఘ్రుమ స్తిష్కము.
Rhinen C: the olfactory lobe of the brain : నాసిక్యగోర్ధః.	Cerebral : belonging to brain. మా స్తిష్కః. తె. మెదడుకు చెందిన.
Rhomben C : the hind brain together with the myelen cephalon or after brain. పశ్చాద్గోర్ధః, పశ్చిమగోర్ధః, పశ్చిమమస్తులజ్జపీణ్డమ్.	C. aqueduct : అమ్మనాళి. C. convolution - see convo- lution.
Telen C : the end brain, a part of the prosencephalon. అన్త్యగోర్ధః, ఆశ్రవగోర్ధః.	C. fossa - see fossa. C. gyre : మా స్తిష్కగిరిః.
Thalamen C : the tween brain. పర్యక్తగోర్ధః, మధ్యగోర్ధః	C. hemisphere : మ స్తిష్కార్ధ గోలమ్, మ స్తిష్కగోలార్ధమ్, గోలార్ధమ్.
Cerebellar : pertaining to the cerebellum. ఔపమ స్తిష్కః.	C. membrane - see mem- brane.
C. fossa - see fossa	C. neives - see nerve.
C. lamina - see lamina.	C. peduncle - see peduncle.
Cerebelli : ఔపమ స్తిష్క.	C. sensory pathways and vessels (1) సంజ్ఞావహనాద్యః, సంజ్ఞావహనప్రోతాంసి (2) మ స్తిష్క
Crura C. - see crura.	(౪౩) రక్తవహనవ్యూహః. తె. (1) సంజ్ఞావహనాదులు. తె. వి. ఇన్ద్రియ
Falx C. - see falx.	విషయములగు సుఖదుఃఖాది భావము లను మనస్సునుండి శరీరమునకును,
Tentorium C. - see tento- rium.	శరీరమునుండి మనస్సు (మెదడు)కును, బయటినుండి లోనికిని, లోనుండి
Cerebellum : inferior part of the brain which lies behind and below the cerebrum (1) అధరమ స్తిష్కమ్. వ్యా:- ఉతరమ స్తిష్కా దధస్తాత్ పృష్ఠ తోఽధరమ స్తిష్కమితి. (2) అను మ స్తిష్కమ్, ఉపమ స్తిష్కమ్, ధమ్మి ల్లకమ్, . అఘ్రుమ స్తిష్కమ్. తె.	బయటికిని, గొనిపోవు నాళములు (2) మెదడు(లోని) రక్తనాళములు, మరియు సన్నని నరములు.
	C. stalk : మ స్తిష్కవృంతః.
	Lateral C. fissure - see fissure.
	Lateral C. fossa - see fossa.

Pre C : పారనోడ్, పారనోడ్.

Sub C . నోడ్ధరా.

Cerebri : మ స్తిష్కము.

Crura C. - see crura.

Falx C. - see falx.

Hypophysis C: the pituitary body. పీ యూ వ నో ల మ్(ః). పీ యూ వ విగ్రహః.

Primitive falx C : see falx.

Cerebrology : the science of the brain: నోర్ద్ విజ్ఞానమ్, మ స్తిష్క విద్యా, మ స్తిష్క శాస్త్రమ్.

Cerebrophysiology : physiology of the brain : నోర్ద్ క్రియా విజ్ఞానమ్, మ స్తిష్క క్రియా విజ్ఞానమ్, మ స్తిష్క ధర్మ శాస్త్రమ్.

Cerebrospinal : pertaining to the brain and spinal cord : (1) నోర్ద్ వంశీయ, మ స్తిష్క వంశీయ, శిరో వంశీయ, (2) క్రమ స్తిష్క మేరు.

C. S. axis : తన్త్రాక్షుః.

C. S. fasciculus (1) నోర్ద్ వంశీయ పాశకః, (2) శిరో వంశీయ పాశకః.

C. S. fluid - see fluid.

C. S. Nerves - see nerve.

C. S. System - see system

Cerebrum : the anterior and larger part of the brain, the chief portion of the brain : ఉత్తర మస్తిష్కః, నోర్ద్, ప్రమస్తిష్కః. మ స్త క శ్చే హః, మ స్తిష్కః.

తె. మ స్తిష్కము, శేర్ద మెదడు, మెదడు.

Cerment : శ్లేషకః.

Cerumen : ear-wax : కర్ణ గూఢః, కర్ణ మలమ్, కర్ణ విట్, పింజూషః. తె. గుబిలి, చెవిమలము.

Cervical : pertaining to the neck or to a cervix (1) కైవ, కైవీ, కైవేయ, కైవ్య, గ్రీవా సమ్మన్ధ (న్) తె. మెడ, మెడకు చెందిన, (2) కణ్ఠ్య. తె. 1 కుత్తుకకు చెందిన, 2 గొంతుకు చెందిన.

C. canal - see canal.

C. enlargement : అనుకటికా స్థితిః.

C. flexure - see flexure.

C. portion - see portion.

C. rib - see rib.

C. sinus - see sinus.

C. spine - see spine.

C. vertebra - see vertebra.

Cervix : a neck, any neck-like part : కణ్ఠికా, గ్రీవా. తె. మెడ. వి. మెడవలెనుండు అవయవ భాగము.

C. of glans penis: శిశ్న కణ్ఠికా, శిశ్న మణిః.

C. uteri: the neck of the uterus : గర్భ కణ్ఠికా, గర్భ గ్రీవా, గర్భాశయ గ్రీవా, గర్భాశయ ముఖమ్, ఆకృతిః - యుద్ఘ్రపటోల ఫలాకారః,

ప్రాయోగ శ్లేష్మార్గలికా ప్రతిబద్ధః, తె. గర్భాశయ కింఠము, గర్భాశయ ద్వారము, గర్భాశయము మెడ, వి. ఇది కూజామెడవలె పొడవుగను, చిట్టిపొట్టకాయవలెను వుండు గర్భాశయ భాగము.

Chain : శృంఖలా. తె. గొలుసు.

C. of central sympathetic ganglion : మధ్యగణ్డ శృంఖలా.

Sympathetic C : స్వతంత్ర నాడీ గ్రానికృష్ణలా.

Chalk : కఠికా. తె. నీమసున్నము.

Chamber : room. ఆగారః. తె. అర, గది.

Anterior C : పురస్తనాగారః.

Aqueous C : అక్షజలసహిత పురస్తనాగారః: అక్షపురస్తనాగారః

Posterior C : పశ్చిమాగారః.

Vitreous C : నేత్రాగారః,

Change : వికారః, వికృతిః, తె. మారు రూపము, మార్పు, వికృతి.

Channel : కుల్యా, ధమరీ, ప్రణాలి, ప్రణాలికా, ప్రణాలీ, సంవాహిని, ప్రోతః. తె. కౌలున, గొట్టము, నాళము, మార్గము. వి. - రసరక్తాది ధాతువులను, నూత్రాది మలములను, వాతాది దోషములను శరీరమంతట వ్యాపింపజేయు కౌలువల వంటి నాళములు; మార్గములు.

Inter C : అంతర్యుఖప్రోతః, (ప్రోతాః - channels). తె.

శరీరము లోపల పలు తెరగులుగా నుండు గొట్టములు లేక నాళములు. వీరి గుండా ద్రవ ఘన వాయు ద్రవ్యములు ఒకచోట నుండి వేరొకచోటికి పయనించుచుండును.

Inter cellular C : శలకాంతర కుల్యా.

Nourishment C : nutrient fluid carrying C : రస వాహిని, రసహారిణీ (రసహారిణ్యః).

Characteristic : వైస్మయ, స్వాభావిక. తె. స్వభావసిద్ధమైన వి. సహజరూపగుణములు గల.

Charcoal : క్షారేణ్డాలి. తె. బొగ్గు.

Cheek : కపాలి, గణ్డా, గణ్డకూటః. తె. చెంప, చెక్కిలి, దవడ, బుగ్గ.

Chemical : రసాయన, రాసాయన, రాసాయనిక.

C. combination : రాసాయనిక సంయోగః. తె. రాసాయనిక కలయిక, రాసాయనిక సమ్మేళనము.

C. examination : రాసాయనిక పరీక్షా.

Chest : part of human body enclosed in ribs . ఉరః. అస్థి సానమ్:- వ్యా :- (1) హృదయార్థస్థ సయోర్యధ్యం గ్రీవామూలాదధస్తాదురః. (సు. నూ. 18-1 అ. 18 గద్య వ్యాఖ్యానే డల్పః). (2) ఉరః - హృదయకణ్ఠాంతరమ్. (సు నూ. 35 అ.

4 గడ్డ వ్యాఖ్యానేడల్లనఁ(3) ఉరః.

వ్యా:-హృదయదూర్ధ్వం ంణస్యాధః
పురఃపరః (సు నూ 35 అ 12 గడ్డం

శబ్దాఖ్యానేడల్లనఁ(4) ఉరః, వ్యా:-
జీవరక్తాశయ మురోశ్చయః. (శా.

ధ. ప్ర.ఖం. అ. 5-7. శ్లో). క్రోడః,

వక్షః. వ్యా:- (1) స్తనయోరస్తరాలం

(సు. ని. 1. అ. 54 శ్లో. వ్యాఖ్యానే

డల్లనఁ) (2) వక్షః. వ్యా:- స్తనాస్త

రాలం (సు చి. 4 అ. 18 శ్లో. డల్లనఁ).

(3) వక్షః. వ్యా:- స్తనయోరస్తరా

లమ్, అశ్లేశు జత్రు క్రోడ

పార్శ్వనా మస్తరాలం వక్షః

(సు. ఉ. 52 అ. 11 శ్లో. వ్యాఖ్యానే

డల్లనఁ). వక్షస్థలమ్. (?) కఫాశయః

శ్లేష్మస్థానమ్, శ్లేష్మాశయః తె

(1) ఆమ్ల, ఎడ, ఎదురుముమ్మ,

ఛాతీ. ఉనికి:- మెడ చేతులు కడుపు

అను అవయవముల నడుమ నమరి

యందు ముందుభాగము. వి. ఉరస్సు

లోపలిభాగము, వక్షము బయటి

భాగము. (2) కఫాశయము. వి

శ్లేష్మ ముందుచోటు.

Chin : చిబుకమ్. వ్యా:- అధరోష్ఠా

దధస్థాత్ హనుమధ్య స్థాన్మతో

భాగః. ఓష్ఠాధోమాంసాన్ పిణ్డికా.

(చ. నూ. 18-18) తె. గడ్డము.

Chloride : క్లోరితమ్, హరిదమ్.

తె. హరిదము.

Chlorine : క్లోరకాశః, క్లోరీణః

తె. హరినము.

Choanae : the posterior nares.

నాసాగుహ ద్వారయుగ్మమ్,

పశ్చిమ నాసారస్థాయుగ్మమ్.

తె. ముక్కుపుటచులు, ముక్కుశ్లు.

Cholecystitis : the gall bladder.

తె. పిత్తకోశము.

Chondrification : formation

of cartilage. కీకసరచనా, కీకనీ

భావః, కీకసోత్పాదనమ్.

Chondrin : a protein material

obtained by boiling carti-

lage. కైకసమ్.

Chorda : any cord, tendon or

filament నూత్రికా. తె. దారము,

పాశము, నూత్రము.

C. tympani : పటాహనూత్రికా.

Chordae tendineae - see ten-

don.

Chordal : లాగుడః.

Chorion : the outer envelope

of the fetus; the outer

membrane of the fetus. గర్భ

ధరాజరాయః, పరాయః, మధ్య

గర్భధరా, మధ్యజరాయః. వ్యా:-

భ్రూణ భాగస్య ప్రథమావరణా

జరాయః. తె. మావి. వి. గర్భ

బాహ్యవరణము. గర్భాశయమున

పిండమును ఆవరించుచుండు పలచని

పొర; పిండమును పెంచు చర్మము.

ఇది వెలుతురును చొరనీయదు.

మావి దీనినుండి తయారగును.

C. frondosum : ఆపరపరాయణ, మూలపరాయణ, సహారకపరాయణ తె. వి. ఇది నాభికమలముతో కలిసిన భాగము.

C. laeve : ఆహారకపరాయణ, శ్లక్షపరాయణ. వ్యా:- జరాయో బాహ్యత్వచ తనుస్త్విగ్ధభాగః.

Non placental part of C : అనాపరపరాయణ, ఆపరపరాయణ, మూలపరాయణ.

Villi of C. frondosum - see villi.

Chorionic villi - see villi.

Choroid : జరాయుపటలమ్, మధ్య పటలమ్, రంజిత పటలమ్. తె. నేత్ర మధ్యావరణము.

C. fissure - see fissure.

C. membrane - see choroid.

C. plexus - see plexus.

Choroidal : జరాయుపి, జరాయు పీయ.

Chromaffin : క్రమస్థింస.

C. body : క్రమస్థింస విగ్రహాః.

C. cell : క్రమస్థింస శలకమ్.

C. organ . క్రమస్థింసహృషికమ్.

C. tissue : క్రమస్థింసధారణః.

Sympath C : ఆనుతన్త్రక్రమ స్థింసః.

Chromatic : relating to colour :

(1) రంజితకమ్. తె. వర్ణక సంబంధించిన. (2) రక్తి.

Chromatin : the more stainable portion of a cell nucleus :

క్రమాదీః, వ్యా:- కశ్చిద్వర్ణ ప్రాయ వస్తు. వర్ణేషి,

Chromosome : any chromatin fibre formed in the process of karyokinesis : (1) క్రమ సోమః, గర్భవీజభాగః, పితృ నూత్ర్యనూత్రః, వీజభాగావయవః, వీజాంశః, వర్ణన శరీరమ్. తె. వీజమం దలి ఒక భాగము, వీజాంశురము, మొలక. వి. ఒక నూత్న నిర్మాణము

(2) నూత్నచర్ణతన్తుః. వి. ఈ వస్తువు తెల్ల దండ్రులనుండి బిడ్డలకు గుణము లను చేరవేయుటయందు ముఖ్య పాత్ర వహించును. ఇది ప్రోథబలా సలో విడిగానుండు భాగము. మానవ శరీర కణములందు 24 క్రమసోములు వుండును. ఇవి ఎన్ని సార్లు విభజన పొందినను రూపవిమాణములందు మార్పుజెందవు. ఎన్ని వంశములు (తరములు) గడచినను ఒకే రూప ములో వుండ ను; వంశపరంపరాగత నూత్నవీజములు, ఇవి కేంద్రకము లోని చిన్న పుడకలు.

Chyle : an alkaline milky fluid found in the mesenteric lymph vessels during absorption. This fluid passes from the small intestine via the lymphatics to the blood

stream : (1) పాకపాయస, పాయస, షీరికా. వ్యా:- రస, షీరసతోభాగం. (2) ఉన్నరస వ్యా:- సద్యోపిషక్వోన్నరస మిత్రిత లసీకా ఏక, సద్యస్కరస. తె. పయస్సు : వి. పరిపక్వోన్నద్రవసా రమ. ఇది అన్న సారమందలి సౌమ్య రసభాగము; పాలవలె తెల్లగ నుండును. ఈ ద్రవమున క్రొవ్వు వుండలు లేలుచుండును. ధాతురసము. వి. ఇది జీర్ణాన్న ద్రవమునుండి ఆకర్షించబడును.

Blasto C : బలిష్ఠరస.

Chyme : The food that has undergone gastric but not intestinal digestion; partially digested food which has an acid, creamy-yellow, thick fluid passes from the stomach to the duodenum. అమాశయ పాకః, విదగ్ధపాకః, షేనః. తె. విదగ్ధ పాకము. వి. ఈ పాకమున జీర్ణాన్న ద్రవము, పులుపుగ, పసిమిగ చిక్కని ద్రవముగ నుండును. ఈ రసము పొట్ట నుండి గ్రహిణీ స్థానమునకు చేరును.

Cilia : eye lashes. (1) పట్టాణి, పత్మమణ్డలీని. తె. కసురెప్పలు. (2) సిలిహా, శిలికా. వ్యా:- అక్షి పత్మసదృశా అతి నూత్నోశ్చల స్వభావాః కేచిదబ్జుర విశేషాః. తే కరనాశాదిషు నేత్ర కనీనికాస్త

ర్భాగాసు సులభేయా దృశ్యాభవన్తి. (3) నూత్న ప్రకోహః, శోమికాః. తె. చిన్న మొలకలు. వి. ఇవి కదలెడు స్వభావము గలవి. పిన్ని గొంతు, కన్న మొదలగు ప్రదేశములందు చూడవగును.

Ciliary : belonging to the cilia. పాక్షిక, శైలిక.

C. arteries - see artery.

C. body - see body.

C. ganglion - see ganglion.

C. ligament - see ligament.

C. muscle - see muscle.

Cilium : పత్మ, శైలికా.

Circle : చక్రమ్, మణ్డలమ్, వృత్తమ్.

తె. వర్తులము, వలయము, మండలము.

Arterial C : ధమనీచక్రమ్. వ్యా:- మస్తీష్కాధస్థితమ్. తె. ధమనీచక్రము.

Ciliary C : పాక్షికమణ్డలమ్. తె. కసురెప్పల ప్రదేశము.

C. of veris: an arterial circle at the base of the brain. మస్తీష్కమూలక ధమనీచక్రమ్.

Corneal C : కృష్ణమణ్డలమ్.

Cortical C : వాత్యోచక్రమ్, వాల్క్యచక్రమ్.

Embryonic C : భ్రౌణమణ్డలమ్.

Ganglionic C : గాణ్డ్యచక్రమ్.

Sclerotic C. శుక్లమణ్డలమ్.

Semi C : అర్ధవృత్తమ్.

Circular : pertaining to circle.

మాణ్డలికః, వర్తులీయః.

C. area of the anus : గుద మణ్డలిమ్. తె. ముడ్డిచుట్టునున్న ప్రదేశము.

C. spot : మణ్డలిమ్. తె. గుండ్రని మచ్చ, మండలప్రదేశము.

Different C'r structures forming of the eye : సేత్రా స్తరత వివిధ మణ్డలాకృతయః. తె.

వి. కంటిలోగల పలు గుండ్రని యాకార నిర్మాణములు.

Circulation : passage in a circle.

గతిః, గమనం, చంక్రమణమ్, పరిభ్రమణమ్, పరివహణమ్, కరిసంచ రణమ్, ప్రవాహః, ప్రసరణమ్, ప్రసారః, సరణమ్, సంవహణమ్. తె. గిరిగిరి తిరుగుట, చుట్టినచుట్ట, తిరు గుట, పారుట, ప్రసరణము, సంచారము. (2) అనుక్రమణమ్, అనుధావ నమ్. వ్యాః- సజ్జారః, చక్రవర్తురి వృత్తిః. (3) ఆవృత్తిక్రమః, ఆవృత్తిః, పరివృత్తిః. తె. గమనము, చుట్టినచుట్ట. లక్షణమ్:- సజ్జాన్విర్జ్వల సన్తానవ దణునా విశేషేణానుధావ త్యేవం శరీరం కేవలమ్ (సు. సూ. 14 అ. 16 గద్య).

Arterial C : అర్చిసన్తావద్ధమనీషు సజ్జారః. (రసస్య వారక్తస్య).

Blood C : రక్తచంక్రమణమ్, రక్తప్రసరణమ్, రక్తభ్రమణమ్, రక్త

సంవహణమ్, రక్తానుధావణమ్, రక్తా భిరణమ్, పునః పునః భ్రమణమ్. లక్షణమ్:- సంవర్తమానం హృదయం సమావిశతి యత్పునః(రః) సస్తత్య భోగ్యధాతూనాం పరివృత్తిస్తు చక్ర వత్ ఇతి. వ్యాః- రక్తస్య నిరస్తర గతాగతమ్. తె. రక్తపరివహనము, రక్తప్రసరణము, రక్తసంచారము. రక్తచంక్రమణము. ఎడతెరిపిలేని నెత్తురు పారుదల లేక గిరిగిరి తిరగ డము. ధమనీసజ్జారః.

Capillary C : జలసన్తావత్సౌ తస్సు సజ్జారః. (రసస్య వారక్తస్య).

C. of blood - see blood.

Collateral C : పార్శ్వాభిసరణము.

Coronary C : హృదయ ప్రస రణము.

Chyle C : రససంవహణమ్.

Fetal C : గర్భస్థపిణ్డస్య రక్త చంక్రమణమ్, భ్రూణప్రసరణమ్.

General C : సామాన్యకాయకం రక్తసంవహణమ్ (గ) వ్యాః- కాయ కస్య రక్తస్య హృదయే ప్రవేశః, హృదయతో సర్వకాయ గమనఞ్చ ధమనీ ద్వారేణేతి. తె. కాయకరక్త సంవహణము. వి. శరీరములోని రక్తము హృదయమునకును, హృదయమునుండి ధమనులద్వారా సర్వ శరీరమునకును ప్రవహించుట. ఇట్టి క్రియ “సామాన్యకాయక రక్త సంవ హణ” మనుచును.

Greater C : కాయకచక్రమ్. కాయకానుధావనమ్, బృహద్ధమనీ రక్త చరివర్తనమ్. వ్యా:- హృదయస్య వామకోష్ఠాదారభ్య దక్షిణ కర్క పర్యంతమ్ రక్తస్య యచ్చక్రకారం చలనమ్. తె. రక్తచంక్ర మణము. వి. శరీరమున రక్తము చక్రమువలె గుండ్రముగ పరిభ్రమించుట.

Lesser C : పౌష్ఠసచక్రమ్, పౌష్ఠ సానుధావనమ్.

Lymph C. Lymphatic C : రసపరివర్తనమ్, లసీకాసంవహనమ్. తె. రసచంక్రమణము, రసపరిభ్రమణము, రసప్రసరణము.

Portal C : (1) ఆగ్నేయ రస సంవహనమ్, ప్రతిహారిణీ పరివహనమ్, ప్రతిహారిణీ పరిసంచలనమ్, యాకృత రస సంవహనమ్, యాకృతచక్రమ్, యాకృతానుధావనమ్. తె. (2) గర్భకుహర స్రవణము, గర్భకుహర ప్రసరణము.

Pulmonary C : పుష్పస పరివహనమ్, పౌష్ఠసరక్త సంవహనమ్. తె. పుష్పస రక్తప్రసరణము, శ్వాసాశయ రక్తప్రసరణము. వి. ఊపిరితిత్తులలో రక్తము శుభ్రమగుటకు సంచరించుట.

Renal C : వృక్కీయ చక్రమ్, వృక్కీయానుధావనమ్, వృక్కపరివహనమ్, వృక్కపరిసంచరణమ్.

Small C. of blood : క్షుద్రరక్త

పరివర్తనమ్. వ్యా:- దక్షిణకోష్ఠాద్యమకర్ణపర్యంతం యచ్చలనం తత్.

Systemic C : సామాన్య రక్త సంచారః తె. దైహిక రక్తచంక్ర మణము. తె. ఆపాదమస్తక ప్రసరణము.

Uterine C : గర్భాశయ పరిసంచరణమ్.

Venous C : సిరాగఞ్చారః. వ్యా:- శబ్దసన్తానవత్పిరాసు సంఞ్చారః. (రసస్య వా రక్తస్య). తె. సిరలిందు రక్తము పారుట.

Circulatory : చంక్రమణీయ, పరివర్తనీయ, పరివహన, పరిసంచరణ, ప్రసరణీయ, సంవహనీయ, సరణీయ.

C. organ - see organ.

C. system - see system.

C. tract - see tract.

Circumduction : చక్రభ్రమణమ్, పర్యావర్తనమ్.

Circumference : (1) పరిధిః. వ్యా:- వృత్తాకారస్య ప్రాయశ్చూన్య మధ్యస్థాజన్య విచ్చిన్నాప్రాస్త రేఖా. (2) మణ్డలిమ్. వ్యా:- చక్ర వాలాకృతీని ప్రాయో నేత్రసమ్మన్తీని వృత్తస్థానాని. తె. కైవారము, చుట్టుకొలత, పరిధి.

Circumflex : winding. చక్రావర్తనమ్, చక్రావర్తా, వ్యావర్తనమ్. తె. తిరుగుడు, తిరుగుళ్ళుగల.

Anterior humeral C : పురస్తన

ప్రాగణ్డ చక్రవర్త.

Posterior humeral C : పశ్చిమ

ప్రాగణ్డ చక్రవర్త.

Cistern : 1. reservoir. ఆశయము.

కుణ్డము, కూపము, కూపకము. తె. ఆశయము, ఉడకాధారము. a name of

various lymph spaces etc.

వివిధరస కూపకానాం నామ.

2. A lymph place, particularly any one of the large

spaces at the base of the brain. ఉడకస్థానం వా రసస్థానమ్.

వ్యా:- విశేషతః మ స్తిష్కముఖస్థ

బృహత్పాక్ష్య ప్రదేశేషు కోఽ

క్లేకః. తె. మెదడు గూటియర.

Cisterna chyle : రసకూపకము, రస

ప్రసా, రసాశయము-తె. రసకూపము,

రసాశయము.

C. inter pedunculari : పదకా

స్తర కూపకము.

Little C : కూపకము. వ్యా:- త్సుద్ర

కూప సదృశాకారాగ్రాతే బహుళః.

తె. కూపము, గుంట. వి. నీరుమంటి

పలచని శరీర వస్తువులు నిలకడగా

నుండు చిన్నగుంటలు, గోతులు.

Clava : యస్త్రి. వ్యా:- కోమలశ్చయ

నమ్. తె. మెత్తని ఎత్తుప్రదేశము.

Clavicle : the collar-bone

joining the sternum and

scapula - see bone.

Cleft : చిద్రవము(ః), దరణమ్, దరీ,

విదారణమ్, నూత్నదరణమ్. తె.

బెజ్జము, సగులు, సందు.

Inter tonsillar C : ఉపబివ్వికా

స్తర విదారణమ్.

Post mandibular C : ముద్ద

బలి పశ్చిమచిద్రవము.

Clitoris : భగకోశము, భగనాసా, భగ

నాసికా, భగశ్చిక్రా, మదనదోలా,

మదనా పత్రమ్, మదనాతపవారణమ్,

మన్మథచక్రమ్, యోనాసా, యోని

లిజమ్. A small erectile female

organ, the homolog of the

penis. భగాజురము, యోనిలిజమ్,

స్మరచ్ఛత్రమ్. వ్యా:- శిశ్నసమానో

అల్పప్రచ్యాయ స్త్రీగుహ్యంగ విశే

షః. తె. ఆడగుద్ద, గొల్లి. వి. యోని

ద్వారముపైన మొనవలెండు చిన్న

మాంసాంకురము.

Clitoris with nymphae: స్మరాల

పత్రమ్. వ్యా:- భగస్యోపరితనేభాగే.

ఉక్తంచ:- విపుల పిప్పలపత్ర సమా

కృతే రవయవస్య శిరస్తలమాశ్రితమ్,

సకల కామసిరాముఖ చుమ్మితమ్,

నిగదితమ్ మదనాతపవారణమ్. (సు.

కా. 5. అ. 10 గద్యవ్యాఖ్యానే

డల్టానః) తె. భగాంకురము, స్మరాల

పత్రము.

Clivus : ప్రసాతకము.

Cloaca : a common outlet to

rectum and bladder. నుద

వస్తిద్వారము.

Close : సంవరణమ్. తె. అవరణము.
ముగింపు.

Clot : coagulum. పిణ్ణః. వ్యాః-
స్థానీభవః. తె. కరుడు, గడ్డ,
ముద్ద. వి. ఉండగట్టుట.

Clums of bones : అస్థిసజ్జాతాః.
తె. ఎముకలప్రావులు.

Clusters : కూర్పాః. వ్యాః- కూర్పా
కూర్పాణాం త్కుద్రాస్థానం సజ్జమ
స్థానాని, యత్రాస్థానం సజ్జమేవ
కూర్పాకారతా భవతి. తత్ స్థానమ్
“కూర్ప” ఇతి. తె. కుంఞ(ల)
వి. ఇది సన్న ఎముకలు కలసికట్టుగా
నుండుటచే నేర్పడును.

Coagulation : స్ఫుష్టనమ్. స్థానీ
కరణమ్, స్థానీభవనమ్. తె. కరుడు
కట్టుట, గడ్డకట్టుట, పేరుకొనుట.

Coal : ఇక్ష్ణాళి, కౌలకః. తె. బొగ్గు.

Coat : కప్పుకమ్, పటలమ్, మణ్డలమ్
తె. కప్పు, తొడుగు, పూత, పొర.

Areolar C : విరలకప్పుకమ్.

Chorioidal; Choroid C :
జరాయుపటలమ్, జరాయవకప్పు
కమ్. తె. కంటిమధ్యపొర, కృష్ణ
మండలము.

Connective tissue C - see
external C.

Endothelial C : ఆభ్యంతరకప్పు
కమ్. తె. లోపొర.

External C : బహిః కప్పుకమ్.
తె. బయటిపొర, వి. ఇదినాళము

(గొట్టము)పై పొర.

Inner C : ఆభ్యంతరకప్పుకమ్.
తె. లోపలిపొర.

Internal C : endothelium
రక్తధరాకలా. తె. వి. అన్నిటికి
లోననుండు గొట్టపుపొర.

Middle C : మధ్యకప్పుకమ్. తె.
నడిమిగొట్టపు పొర.

Mucous C : తైష్ఠికకప్పుకమ్.

Muscular C : శేషీయకప్పుకమ్,
మాంసీయకప్పుకమ్. తె. నడిమి
గొట్టపుపొర, మాంసమండలము.

Outer C : బాహ్యకప్పుకమ్. తె.
చెలిపొర.

Sclerotic C : శుక్లమండలమ్.

Serous C : సరసకప్పుకమ్.

Submucous C : ఆభ్యంతరయోజక
ధాతుమునుమణ్డలమ్.

Coccygeal; Coccygean: belong-
ing to the coccyx. అనుక్రికియ,
కూటకీయ. తె. అనుక్రికిక.

C. gland - see gland.

Coccyx - see bone. శ్రోటిక.

Cochlea : కమ్ము, శంఖుకాకః,
శ్రోత్రకమ్ముః. వ్యాః- కర్ణావర్తః.
తె. వి. శంఖమువలెనుండు కర్ణ
గుహ. చెవిలో భాగము శంఖమువలె
నుండులు తిరిగియుండును. ఇందు వేల
కొలది తన్తువులు - (ఏచులు -
పీచులు) వుండును. ఇవి ధ్వనులను
మెదడుకు చేర్చును.

Cochle-shell : శుక్తికోశః. తె.

ముత్యపుచిప్ప (నత్తగుల్ల).

Coelo : కోష్ఠకమ్.

Nephro C : వృక్కకోష్ఠమ్.

Coelom, Celom (se/-lom) :

అదికోష్ఠః, ప్రాథమికదేహగుహ. తె.
దేహకుహరము.

Extra embryonic C : బహిర్రూపణగుహ, బహిర్రూపణాంశగుహః.

Intra embryonic C : అదికోష్ఠీయాంత్రరూపణ(తాంశ)గుహ.

Coil : కుణ్డలమ్. Coils : కుణ్డలాని.

వ్యాః:- మధ్యాంత ననిష్ఠాలకాదిషు సన్ధానార్థా మధ్యోన్నతా మృత్కుణ్డలాకారాః స్థూలావృత్తావృత్తోః పృత్త్యాన్యతరసన్ధయోఽన్యుద్గమా. తె. కుండలము. వి. ఎముకలకు కలుపుటకు కీల్యయందు కడియములవలె గుండ్రముగానుండు అవయవ విశేషము(౨). ఇ(ని)ని కొంచెము పైకి లేచి బయటి కగుచును.

C. gland - see gland.

Coiled : కుడిల. తె. వంకర.

Colic valve - see Valve.

Collateral : పార్శ్వగః, పార్శ్వభవః, సమపార్శ్వ, సమపార్శ్వీ. తె. ప్రక్కనున్న, ప్రక్కబుట్టిన.

Colliculus : a small eminence.

ఉచ్చాయః, కూలకమ్, కూలకత్స్వమ్. తె. కొద్దిఎత్తు, ఉప్పెత్తు.

Inferior C : అధరకూలకమ్.

Superior C : ఉత్తరకూలకమ్.

Colloid : resembling glue.

మృదునదృశోనిర్యాసః. తె. జిగురు. వి. కరుగని అణువులుగల ప్రావము. ఇది మెత్తని చిక్కని బంకవలె నుండును.

Colon : the large bowel extending

from the caecum to the rectum. ఉణ్డుకః, తుణ్డుకః, పక్వస్థానమ్, పక్వాధానమ్, పురీషాధానం, పక్వాశయః, పురీషాధారః, పురీషాస్త్రమ్, పురీషాయతనమ్, పురీషాశయః, బృహదస్త్రమ్, మరాయనమ్, మలాశయః, విడాశయః, నూలాస్త్రమ్, ఉణ్డుకః. వ్యాః:- ఉత్పత్తిః:- ఇత్యురసపాకమలవద్యః శోణితమలస్తజః ఉణ్డుకః. స్థానంచ నామచ:- సచాస్త్ర దేశేన్యరస్థితః “పురీషాధాన”మితి. (మా. ని. 4౪౨.

5-10. మధుకోశవ్యాఖ్యానే విజయరక్షితః.) తె. పీలిప్రేవు. వి. ఆహారము పక్వమైన తరువాత పనికిరాని పిప్పి - మలము - దీనిలో జేరును.

పెద్దప్రేవు చివరిభాగము.

Ascending C : ఆరోహి బృహదస్త్రమ్, ఆరోహిస్థూలాస్త్రమ్, ఉర్ధ్వగామి బృహదస్త్రమ్, పక్వాధానమ్, పక్వాశయః. తె. పక్వాశయము.

వి. పెద్దప్రేవుభాగము, పైకిపోవు పెద్దప్రేవు.

Descending C: అ ధో గా మి బృహదస్త్రమ్, ఆవరోహి బృహదస్త్రమ్, ఆవరోహి స్థూలాస్త్రమ్, ఉణ్ణికమ్, పురీషాధానమ్, పురీషాధారమ్, స్థూలిగుదమ్. తె. అధరగుదము. వి. మలము నిలువయుండు పెద్దప్రేవు చివరిభాగము.

Ileus C - see sigmoid C.

Meso C: స్థూలాస్త్రధరా.

Pelvic C: పురీషాధానమ్.

Pubic C - see descending C.

Sigmoid C: కుండ్లికాస్త్రధరా, డిమ్మః (అయణదత్తః) పురీషధారణీ, పురీషవహేప్రసోతసీ. వ్యా:- స్థూలాస్త్రస్య పూర్వాపరభాగా, స్థూలాస్త్రాంతః. తె. డింభము. వి. పెద్దప్రేవులోని కుండలివంటి భాగము.

Transverse C: అనుప్రస్థ బృహదస్త్రమ్, తిరశ్చీనస్థూలాస్త్రమ్, మారుతాధిపానమ్, వాతాశయః. తె. ఆడ్డప్రేవు, వాతాశయము. వి. కిరిపొయిన తరువాత అడ్డముగా తిరిగియుండు పెద్దప్రేవు. ఈ భాగము వాతమునకు నిలయము.

Transverse meso C: అనుప్రస్థాస్త్రధరా, తిరశ్చీనస్థూలాస్త్రధరా.

Color, Colour: రజః, రాగః, వర్ణః.

తె. చాయ, రంగు, వన్నె, వర్ణము.

Ashy C: నాగలోహవర్ణః, భస్మ

వర్ణః. తె. బూడిదవర్ణము, సీసము వన్నె.

Black C: అనితవర్ణః, కల్పవర్ణః, కాలః, కాలవర్ణః. తె. నలుపు, నల్లరంగు.

Blue C: నీలవర్ణః. తె. నీలము, నీలవర్ణము.

Brown C: కపిళః, పిఙ్గలవర్ణః. తె. పొగాకువన్నె.

Crimson C: red and blue mixed. బచ్చలిపండురంగు.

Dark C - see black C.

Dark blue C: మేచకవర్ణః, శ్యామలవర్ణః.

Dark grey C: ashy or lead color. కల్పధూనః. తె. బూడిదరంగు, సీసమురంగు.

Dark purplish C: కృష్ణహ్రస్వవర్ణః.

Dark reddish brown C: ధూమవర్ణః, ఘనపిఙ్గలవర్ణః. తె. చిక్కని పొగాకువన్నె.

Dusky C: ఈషత్కృష్ణః, శ్యామవర్ణః.

Gray C: ఈషత్పాణ్డుః, ధూసరవర్ణః, పాంశువర్ణః, భస్మవర్ణః, శుక్లకృష్ణః. తె. ధూసరవర్ణము, బూడిదవర్ణము. వి. తెలుపు నలుపు కలిసిన వన్నె, సీసమురంగు.

Green C: హరితవర్ణః. తె. ఆకుపచ్చవన్నె.

Pink : పాటలవర్ణము. శ్వేతరక్తము. తె. పాటలవర్ణము. వి. ఈ వర్ణము తెలుపు ఎరుపు కలయికచే నేర్పడును. సామాన్య గులాబీపూలు యీ రంగులో నుండును.

Pinkish white C : అరుణశ్వేత వర్ణము. తె. గులాబీరంగు.

Purple C : కృష్ణలోహితవర్ణము, ధూమలవర్ణము, బాలసన్ధ్యాభి, నిలలోహితవర్ణము. Red and blue mixed color. బచ్చలిపండువన్నె.

Red C : రక్తవర్ణము, లోహితవర్ణము, శోణవర్ణము, శోణితవర్ణము, సింహురవర్ణము. తె. ఎరుపువర్ణము, జపాపుష్పవర్ణము (మందార), సింహురవర్ణము.

Reddish brown C : పిఙ్గలవర్ణము.

Scarlet C : రక్తవర్ణము, శోణితవర్ణము. వ్యాః- ధమనీభ్యః క్షితిత రక్తస్యవర్ణ ఇవరజః. తె. రక్తవర్ణము. వి. ధమనీలనుండి వచ్చు మంచితక్తమువన్నె. మందారపూల వర్ణము.

Transparent C : స్ఫటిక ప్రభి, స్వచ్ఛము. పారదర్శకము. తె. స్ఫటికవర్ణము. వి. నిర్మలముగ అద్దము, స్ఫటికమువలె పారదర్శకముగ నుండును; నిర్మలము.

White C : అద్దనచ్చని, శ్వేతవర్ణము, నీతము. తె. తెలుపు, తెలుపు వన్నె.

Yellow C : గౌరవర్ణము, పీతవర్ణము, హరిదావర్ణము. తె. పసిమి, పసుపు

వన్నె.

Yellowish gray C : ఈ షట్పిత వర్ణము, పాణ్డువర్ణము, పీతధూసరవర్ణము.

Coloring : రజ్జుకము, వర్ణము, తె. రంగు యిచ్చునది, వన్నెగలిగించునది.

Column : a pillar నాడీతన్త్రికా, స్తమ్భము, స్తమ్భము.

Anterior lateral C : అగ్రిమ పార్శ్వకము.

C. of burdach's . పశ్చిమాన్త్రికా తన్త్రికా.

Continuous C : అతానిక స్తమ్భము.

Coll's C : పశ్చిమ పార్శ్వకీతన్త్రికా

Gray C : ధూసరస్తమ్భము.

Lateral C : పార్శ్వవర్తిస్తమ్భము.

Muscle C : కేసరస్తమ్భము.

Posterior C : పశ్చిమస్తమ్భము.

Postero-lateral C : పశ్చిమ పార్శ్వకీయస్తమ్భము.

Postero-median C : పశ్చిమాన్తరీయస్తమ్భము.

Spinal C : back bone. పృష్ఠ వంశము, మేరుదండము. తె. మేరుదండము, పిఠాదండము, వెన్నుపూస, వెన్నెముక. వి. దీనిలోపల బోలుగా వుండును.

Vertebral C : తరుణాస్థిచుయ్యపృష్ఠ వంశము, పృష్ఠేష్ఠికా. తె. 1. మేరుదండము, వెన్నుపట్టె, 2. పృష్ఠ వంశము, బ్రహ్మదండము, మేరువు.

Commissural band : సమ్మిశ్రణీయ

బన్ల నమ్.

C. fibre - see fibre.

Commissure: the union between two parts. శనిః, సన్నిధానమ్, సమ్మిశ్రణమ్, సమ్మిశ్రణమ్, సేతుః. తె. కలయిక, సంధి.

Anterior C : ఆగ్రణమ్, పురస్తవసమ్మిశ్రణమ్, పూర్వావస్థానిః.

Anterior white C : సితసేతుః

Cartilaginous C : కైకస సంయోజకః, కైకస సమ్మిశ్రణమ్.

Optic C : దృష్టిగాడియోజకా.

Posterior C : ఆపకావస్థానిః, పశ్చిమ సమ్మిశ్రణమ్, పశ్చాత్సమ్మిశ్రణమ్.

Compact : ఘనమ్, సంహతః, సాన్ద్రః. తె. దట్టము, దట్టమైన.

Complex : సమ్మిశ్రణీ. వ్యా:- ద్వయోర్భూతానాం సంకీర్ణ సంసృష్ట ద్రవ్యాణాం యోగోత్పన్నాని సమ్మిశ్రణీ. తె. కలయిక, కూడలి, కూడిక. వి. రెండు లేక చాలా శరీర ద్రవ్యములు, శరీరావయవములు కలియుటచే నేర్పడిన యోగము.

Compression : పీడనమ్. తె. ఒత్తిడి.

Concave. సత్తోదర, మధ్యాత. తె. ఖాతోదరమైన, దొప్పవలెనున్న, నడిమికి సంగిన.

C. surface - see surface.

Concavity : మధ్యానతిః. వ్యా:- స్వపరిధిత ఆరభ్య మధ్యభాగం ప్రతిక్రమన్ముతం. ఉ:- శరావాస్త

ర్భాగవత్. తె. పల్లము, పల్లుడు. వి. పక్కము లేక మూకుడులో భాగము వంటి ఆకారముగల.

Concentration . ఏకాగ్రతానిశమ్, ఏకాగ్రసంక్రమణమ్, ఏకీకరణమ్, తిరస్కృతమ్. తె. ఒకచో జేరుట, ఒకచోట గూడుట, ఘనీకరణము, మధ్యజేరుట.

Concha : the external ear 1 బహిః కర్ణః, బాహ్యకర్ణః. తె. వెలిచెవి.

2. శాస్త్రీకా, శుక్తికా.

C. shell : శుక్తికోశః.

Inferior nasal C : అధరనాసా శుక్తికా.

Middle nasal C : మధ్యనాసా శుక్తికా (కుళ్ళిచిత పతకాః).

Superior C : ఉత్తర శుక్తికా.

Conchi of the ear : కర్ణపీఠః. తె. గూబ కర్ణవటుః. వ్యా:- పుత్రికో పరి ప్రదేశః. తె. చెవిదొప్ప, బయటి చెవిగుంట.

Bottom of C : see Conchi.

Concluding portion : చరమ స్కంధః.

Condylar : pertaining to a condyle - see condyle.

Condyle : a rounded eminence at the articular end of a bone. కస్తః, కుణ్డలమ్, మహార్బుదమ్. తె. కందము. మహార్బుదము. వి. కీలువద్ద ఎముక చివర్ గుండ్రని

ఉష్ణేత్తు భాగము.	శుక్లసన్నిః. తె. రెప్ప తెల్ల గ్రుడ్డు
Condyles : కన్డా, మహారుబ్బకే	కలియక లేక సంధి (కూడలి).
వ్యాః:- బాహ్యోభ్యంతరచ సన్నిశిర్మా	Connection : సన్నిః, సమ్మన్ధః,
ణాయ అస్థిభాగః. తె. కందములు,	సంక్షేపః. తె. కలియక, కూడిక,
మహారుబ్బదములు. వి. మోకాలు కీలు	సంధి, సంక్షేపము.
ఏర్పడుటకు బయట వెలుపలనున్న	Consciousness : అన్యః సంజ్ఞా,
ఎముక భాగములు.	చేతనా, జ్ఞానమ్, బోధః, వేదనా,
C. of lower jaw : హనుముణ్డమ్.	సంజ్ఞా. తె. ఎరుక, గురుతు, జ్ఞానము,
(వర్తల ప్రాయమ్).	తెలివి, బోధ.
C. of occipital bones : పృష్ఠ	Constitution : the general tem-
ః పాల కుండలని.	perment of the body. ప్రకృతి,
Condylloid : కుణ్డలాయితః.	స్వభావము.
C. process of the mandible.	Constriction : సజ్కోచః, సంవృతిః.
హనుమూలమ్. తె. వి. దవవ చివర	తె. కుంచనము, నొక్కుడు, ముడుచు
గొంతువైపుననుండు కుండలమువంటి	కొనుట.
కోణము. see process.	Construction : కల్పనా, నిర్మాణః,
Occipital C: మూలకోటిః. వ్యాః:-	రచనా. తె. కట్టడము, నిర్మాణము,
శిమ్మిబీజాకార ఉత్సేధ్.	రచన.
Cone : కోణః, నూచీ. తె. కోణము,	Container : అశయాః. తె. ఆశయము,
శంకువు.	ఉనికిపట్టు, పాత్ర, స్థానము.
Conjunctiva: the delicate trans-	Containers : అశయాః. (బ. వ.)
parent membrane which	వ్యాః:- ప్రాయశో ద్రవరూపాణాం
lines the lids and covers	కాశరూపాణాం వా ధాతునాం
the eyeball, Mucous mem-	సశ్చయస్థానాని. తె. ఆశయములు,
brane of the eye. ఆక్షిగోల	ఉనికిపట్టులు, స్థానములు. వి. ద్రవ
అమత్స్వక్. ఉత్తర మణ్డలావ	రూపముగల వివిధ ధాతువులకును,
రణీ, నేత్ర గోలావరణీకలా,	గాలిరూపముగల వివిధ వాయువు
నేత్రసంపరణీకలా, వర్తకలా. తె.	లకును ఉనికిపట్టులు.
కంటిపార. వి. కనుగ్రుడ్డును, రెప్ప	Contour : పరిధిరేఖా.
లను ఆవరించుచుండు మిక్కిలి	Contraction : ఆకుశ్చనమ్,
సన్ననిపార. అమత్స్వక్కు. 2. వర్త	సజ్కోచః. తె. ముడుచుకొనుట,

బిగియుట.

Conus : a cone. కోణః. తె. కోణము

తేలియుండు కుప్ప, కణిక.

C. arteriosus : ధమనీయకోణః.

C. elasticus : స్థితిస్థాయికోణః.

తె. స్థితిస్థాపకకోణము.

C. medullaris : గోర్ద కోణః,

సుషుమ్న మూలికా.

Convergence : a coming to-

gether. ఏకకేంద్రాభి గమనమ్, ఏక

కేంద్రాభిముఖతా. తె. ఒకచోట

గూడుట, ఏకకేంద్రాభి ముఖ్యము.

Convex : ఉన్నతోదర, మధ్యోన్న

తమ్. తె. గూను. వి. మూకుడు

బయటి భాగమువలె ఎత్తుగా నుండుట.

C. surface - see surface.

Convexity : న్యుబృహత్వం, మధ్యో

న్నతిః. వ్యా :- పరిధిత ఆరభ్య మధ్య

భాగ ప్రతిక్రమాదాన్నత్యమ్, శరావ

బహిర్భాగవత్. తె. న్యుబృహత్వము.

వి :- అంచునుండి మొదలై వరుసగా

ఉచ్చైర్ముఖముగా మూకుడు బయటివైపు

బోదిగా నుండుట, కుంభాకారము.

Convolutions : Coils, Folds,

Twists, a folding of any organ.

upon itself ఊర్మయః, కంవలి

కాః, సంవలియః. (సంవలి-ఏ. వ).

వ్యా :- మస్త్రీష్కాది వలీ వికేషాః,

తాబహ్మ్యః. లిహారికాః. తె. చుట్లు,

తిరుగుళ్లు, పెనలు, మడుతలు. వి.

ఇవి మొదడు మొదలగు తావులం

దుండు అలలవంటి లేక చుట్లవంటి

ముడుతలు.

Cerebral C : మస్త్రీష్కార్మయః.

Copula : eminence in pharynx.

కోపులః. తె. వి. స్వరపేటికలోని

యుబుకులు.

Copulation : coition, sexual

union of male and female.

మైథునమ్, సంభోగః, స్త్రీ పుం

సంయోగః. తె. మైథునము, రతి,

సంభోగము, స్త్రీపురుషుల కలయిక.

Cord : నాడీ, రజ్జుః, నూత్రమ్.

Cords. నాడ్లు, రజ్జువః, నూత్రాణి.

వ్యా :- అనేక వస్తునిర్మిత నూత్ము

రజ్జువాకృతీని దృఢాస్థిజ్ఞాని. తె.

నాడులు, గట్టి సన్నని త్రాడులు,

దారములు. వి. పలువస్తువులచే నిర్మిం

పబడిన మిక్కిలి సన్నని గట్టి త్రాడు

వంటి అవయవములు.

C. of plexus : ప్లక్షునూత్రమ్.

Genital C : ఉపస్థ నూత్రమ్.

Medullary C : జోర్వరనూత్రమ్.

మజ్జనూత్రమ్.

Muscular C : కేళీనూత్రమ్,

మాంస నూత్రమ్.

Navel. C - see umbilical C.

Nephrogenic C : వృక్కజనక

నూత్రమ్.

Nervous C : తన్త్రనూత్రమ్.

Oblique C : అవసత నూత్రమ్.

Solid C : నిబిడ నూత్రమ్.

Spermatic C : వృషణ నూత్ర(క)మ్.

Spinal C : the nerve tissue in the spinal canal. The spinal marrow. గోర్దనాళము, మజ్జగోర్దము.

వ్యా:- వంశగుహయాం ప్రధానమణ్ణమ్, మేధ్యానాడీ. మేరు దణ్ణః, సుషుమ్నా, సుషుమ్నాకణ్ణః, సుషుమ్నానాడీ. తె. వెన్నుబాము, సుషుమ్న. వి. ఇది త్రాకువంటి నాడీతింతువుల సముదాయము. వెన్ను పూసలమధ్య నుండు పెద్దనరము లేక నాళము, మెదడునుండి బయలుదేరి నడుమువరకు వ్యాపించి యుండును. ఇది “సుషుమ్న” యని పిలువబడును.

Testicular C : వారణ నూత్రమ్.

Umbilical C : గర్భనాడీ. గర్భనాభినాడీ, నాభిబస్మనమ్, నాభినాడీ, నాభినాళము, నాభిరజ్జము, నాభి నూత్రమ్.

వ్యా:- స్వతః అపరావ యవబహిరర్థీయాఽవగుణిశం భవతి తె. నాభినాళము, బొడ్డుత్రాడు. వి. ఇది గర్భస్థ శిశువు బొడ్డుతో కలసి యుండు నాళము. చిటికెన ప్రవేలంత లావుగలది; అమియన్ పారతో గప్పబడియుండును.

Vocal C : వాక్యనూత్రకే(ద్య). స్వరత్రస్త్రి, స్వరయన్త్రికా, స్వర రజ్జము. తె. స్వరతంతువులు, స్వర తంతులు, వాక్యనూత్రములు.

Core : గర్భదణ్ణికా, పురకగర్భకము.

Corium : the deep layer of the skin, lying immediately beneath the epidermis. The derma. అస్తస్త్వక్. తె. చర్మము క్రింది పొర, అస్తస్త్వచ్.

Cornea : the anterior or outward transparent membranous part of the eyeball.

(1) తారకా, బాహ్యపటలమ్, శుక్ల తారకా, శుక్లమణ్ణలమ్, శ్వేతభాగః, స్వచ్ఛపటలమ్. తె. కాచపటలము, కాచబింబము, శుక్లపటలము, శుక్లబింబము. వి. బయటికగుపడు కంటి తెల్లగుడ్డు, నల్లగుడ్డు పొర. కంటిపొర, పటలము. (2) తేజో జలాశ్రితం బాహ్యపటలమ్, స్వచ్ఛమణ్ణలమ్. తె. కంటిలో పార దర్శకము (గాజు)వలెనుండు పొర. నీ ని వె ను క తేజోజలము నిండి యుండును.

Corner : కోణము. తె. కోణము, మూల.

C. of the eye : అపాజ్ఞః, నయ నోపాస్తః. తె. క్షీగన్. వి. కంటి కొన, నయనాచ్ఛలము.

C. of the mouth : సృక్ష్మిణీ, సృక్ష్మిణ్యో(ద్య). తె. చెలము, చెలిములు (రెండు).

Cornu : a horn-shaped structure. శృంగః, శృంగకమ్. తె. కొమ్ము, శిఖరము. వి. కొమ్మువంటి నిర్మాణము.

- Anterior C : అగ్రిమశృజ్ఞః. ధూసరశృజ్ఞః.
- Coccygeal C : శుదశృజ్ఞః.
- C. of the sacrum : త్రిశృజ్ఞః.
- C. of the uterus : గర్భాశయ శృజ్ఞః.
- Greater C : మహాచృజ్ఞః, మహా శృజ్ఞః.
- Lesser C : లఘుశృజ్ఞః.
- Posterior C : పశ్చిమశృజ్ఞః.
- Corona : a crown. కిరీటః. తె. కిరీటము, మొన, శిఖరము.
- C. dentis : crown of a tooth. దంతశిఖరః, దంతాగ్రః. తె. పంటి మొన.
- C. glandis : the ridge of the glans penis. మేఢస్థస్థి, శిశ్ననేమికా. తె. కణుపు. వి. చుట్టికాయ మొదటిగట్టు.
- C. radiata : కిరణావరణమ్.
- Coronary : crown-like; encircling, as of a vessel or nerve. అగ్రీయ, మకుట, మాకుట, మణ్డల, మాణ్డల, మాణ్డలిక.
- C. arteries : arteries around the heart and lips - see arteries.
- C. ligament : ligament of the knee, also one of the liver - see ligament.
- C. sinus : a passage for the blood into the right auricle - see sinus.
- C. valve - see valve.
- Corpora (plural of corpus) : the bodies. (1) విగ్రహాః. (2) మూర్తయః, శరీరాః. తె. ఆకారములు, మూర్తులు, విగ్రహములు, శరీరములు.
- Rounded or ovoid bodies. వర్తుల వా అజ్ఞాకారవిగ్రహాః. తె. వి. గుండ్రము లేక గుడ్డు ఆకారమున నుండు శరీరావయవాకృతులు.
- C. albicantia : చూచుకవర్తులా.
- వ్యా :- అజ్ఞాధారస్య శ్చేతాజ్ఞమ్.
- C. cavernosa : కోశ విగ్రహా, శిశ్న పార్శ్వశ్చే (ద్యే).
- C. geniculata(tum) : అధిపీరికా. (గ). జామక విగ్రహా.
- C. Quadrigemina, Quadrigeminum : కలాయికా చతుష్టయమ్, చతుర్ముఖ విగ్రహా.
- C. striata or striatum : two gray bodies in the lateral ventricles of the brain. రాజిలపిండికా (గ). రాజిలవిగ్రహా, సరాజి విగ్రహా.
- Corpus : a body, the human body. విగ్రహా, మానవశరీరమ్. తె. ఆకారము, మనుష్యశరీరము, విగ్రహము.
- C. callosum : మస్తిష్కసేతుః.

C. luteum : the yellow body formed in the ovary after rupture of a graafian follicle and subsequent expulsion of the ovum. పీతాజమ్, బీజ కిణ్ణపుట, బీజపుటకిణ్ణం. వ్యా :- ఆండాధారస్య పీతభాగః, ఘనః తవ్యకోశ పుష్టః. తె. వి. పచ్చని పదార్థము. ఇది అండాశయమునుండి గ్రుడ్డు బయటికి వచ్చిన తావునందు తయారగును.

C. mammillare : కాచకవిగ్రహః.

C. spongiosum (penis) : the spongy body of the penis.

మేద్రాజమ్. వ్యా :- మేద్రా మూత్రాస్తమ్ శిశ్నస్థిపిష్టికాభాగః. తె. వి. మూత్రనాళమును, మేద్రామును ఆవరించుచుండు స్పంజివంటి మెత్తని మాంసము.

C. striatum - see corpora.

Corpuscle : a minute body; a cell. (1) అణు, కణ, కణికా, శలకమ్. (2) గర్భక, సత్త్వ. తె. అణువు, కణము, గుండ్రని చిన్న పలుకు.

Blood C. రక్తగర్భక, రుధిరగర్భక, లోహితగర్భక, లోహిత సత్త్వ. తె. రక్తకణము.

Eosinophil C. ఖరనవక్రియ.

Hyaline C. స్ఫటికగర్భక.

Poly-morpho nuclear C.

అనేకాంశ నవక్రియ గర్భక.

Red C. రక్తకణికా. తె. ఎర్ర కణము. వి. నెత్తురులోని ఎర్ర పలుకులు.

Red blood C : రుధిరగర్భక, రుధిరసత్త్వ, లోహిత గర్భక, లోహిత సత్త్వ, లోహితాణు, రోణగర్భక. తె. రక్తకణము.

Tactile C : తాన్విగర్భక.

White C : colorless blood C.

అలోహితసత్త్వ, శ్వేతకణికా, శ్వేత గర్భక, శ్వేతసత్త్వ, శ్వేతాణు. తె. తెల్లకణము, శ్వేత కణము, త్వుతకణము. వి. నెత్తురు లోని తెల్లకణములు.

White blood C : leukocyte - see white C.

Cortex : the external gray layer of the brain. Outer layer.

వల్కలః. వ్యా :- బహిర్వస్తు. తె. చర్మము. ప్రేపార. మస్తిష్కవృత ధూసరవద్ర బహిఃకలా. తె. మెదడును ఆవరించుచుండు బూడిద వర్ణపు పొర, మస్తిష్కధూసర పదార్థము, మూత్రపిండము వెలుపలిపొర.

Adrenal C. అధివృక్కవల్కలః.

Cerebral C. మస్తిష్కయవల్కలః.

Occipital C. పశ్చాత్తానుస్థిమ్మలత్వత్వ.

Cortical : వాక్యచర్మమునకు చెందిన, బాహ్యచర్మమునకు చెందిన.

C. portion : వాల్కార్లొకటి.
Costa : a rib. పక్కకా. తె. ప్రక్క-
టెముక.

Costal: relating to a rib.
పావుక, వ్యా:- పక్కకాస్థిసమృద్ధి.
తె. ప్రక్క-టెముకకు చెందిన.

C. cartilage - see cartilage.

C. facet - see facet.

C. fovea - see fovea.

C. process - see process.

C. tubercle - see tubercle.

Inter C. artery - see artery.

Cranial: belonging to the
cranium. కపాలీయ, కరోటీయ,
కాపాల, కారోట. తె. తలకు చెందిన,
పుట్టెకు సంబంధించిన.

C. cavity - see cavity.

C. nerves - see nerve.

C. skeleton - see skeleton.

Cranium: the skull; the bony
case of the brain. Brain -
pan. కపాలి, కరోటీ, కరోటీ,
శిర, శిరసముట్టు. వ్యా:- సాగ్నో
పాజ్జ మస్టులుక్టోధారధూతమ్ అస్థి
సముట్టు, ఆలాబు ఫలార్థ సదృశ
కారమ్ మస్తిష్కగ్య అస్థిసముట్టు
వా మంజూషా. తె. కపాలము,
తలకాయ, పుటియ, పుట్టె, పుచ్చె.
వి. అంగోపాంగములుగల మస్టులుం
గము (మెదడు) నివసించుట కేర్పడి
యందు ఎముకలగూడు లేక బరిణ.

ఆకారము; — ఇది సగము కోసిన
సారకాయవలె నుండును.

Chondro C: a cartilaginous
cranium, as of the embryo.
కైకసకరోటీ. యథా. ధ్రుణేషు
దర్శనీయా.

Hairy part of C: మస్తకమ్.
తె. తల. వి. వెంట్రుకలతో గూడి
యందు భాగము. శిరము, శిరస్సు.

Creation: సృష్టి. తె. కల్పించుట.

Crescentic: shaped like the
new moon. అర్ధచంద్రాకృతి,
ప్రతిపచ్చంద్రాకృతి. తె. అర్ధ
చంద్రాకారముగల. పాడ్య మి
చంద్రుని బోలిన (చంద్రవంకను
బోలిన) ఆవయవ విశేషములు.

Crest. a ridge or surmounting
part of an organ or process.
అలికా, చూడా, లేఖా, శిఖర,
శిఖా. వ్యా:- శిఖిశిఖరాకారాః,
పర్వత శిఖరాకారా వా ఉదమ
విశేషాః. ఉచ్చితశిఖా. తె. (1)
చూడ, శిఖరము, (2) కొన, మిట్ట,
మొన. వి. ఇది నెమలి జుట్టువలెను,
లేక కొండకొమ్మ (శిఖరము)వలెను
ఎత్తుగా లేచియుండు అవయవ
భాగము.

Articular C: ప్రతికస్థిశిఖా.

External occipital C: బాహ్య
పృష్ఠకశిఖా (అలికా), బాహ్యపృష్ఠ
కీయార్బుదమ్ వా శిఖా.

Frontal C : అగ్రశిఖా, అలాట శిఖా.

Iliac C : ఉఖా. వ్యా:- జఘన చూడాతుజ్గ ప్రదేశః, జఘనధారా, శ్రోణికపాలధారా, శ్రోణి శిఖా. శ్రోణిశిఖా. తె. జఘనచూడ.

Inferior turbinated C : అధరాలికా.

Infra temporal C : శబ్దాధర శిఖా.

Internal occipital C : అంతర పృష్ఠకీయశిఖా.

Inter osseous C : జఙ్ఘనరశిఖా.

Intero chanteric C : కష్టకాంతరశిఖా.

Lateral sacral C : త్రికపార్శ్వకశిఖా.

Medial sacral C : మధ్యత్రిక శిఖా.

Nerve C : తన్త్రశిఖా.

Neural C : తన్త్రశిఖా.

Occipital C : పృష్ఠకీయశిఖా, మూలకోటి.

Pubic C : భాగస్థిశిఖరః వాకిట్టకమ్.

Sacral C : త్రికశిఖా.

Sacral articular C : త్రికసంస్థేయశిఖా.

Semilunar C : ఆర్ధచంద్రశిఖా.

Sphenoid C : స్ఫీనోయిశిఖా.

Superior turbinated C :

ఉత్తరాలికా.

Temporal C : శబ్దచూడా, శిఖరః.

Cricoid : Ring-like. కృకమ్, మయాకృతిః, వృత్తాకారః. వ్యా:- వలయ ఇవ ఆవయవ విశేషః.

C. cartilage - see cartilage.

Crista : a crest.

C. galli : సీమకచూడా, సీమకీయ చూడా. వ్యా :- శిఖరకణ్ఠకమ్.

C. terminalis : అంత్యశిఖా.

Cross : స్వస్తికమ్. వ్యా :- పరస్పర లక్ష్మిత రేఖా, ద్వయోత్పన్నాని ప్రాకారాణ్యుద్గాని. తె. స్వస్తికము. వి. ఒకదానిపై నొకటి అడ్డముగ (+) ఇట్టి యాకారమున నుండు అవయవ విశేషము.

Crown - see corona.

Crura : the plural of crus.

అక్షియః. చరణౌ, జఙ్ఘాకాణ్ఠౌ. వ్యా :- చరణవదధః ప్రవృత్తా ప్రరోహః. తె. పాదములు, పిక్కలు. వి. పాదముల పిక్కలబోలు అవయవ భాగములు.

C cerebelli : the peduncles of the cerebellum. అధశాపమస్త్రమ్క పదకద్వయమ్.

C. cerebri : the peduncles of the cerebrum. మృణాలకద్వయమ్, మాస్త్రమ్కపదకద్వయమ్.

Crus : a leg; a leglike structure.

(1) అక్షియః. (2) జఙ్ఘా, జఙ్ఘాకాణ్ఠః.

- తె. పిక్క. వి. మోకాలునుండి చీల
మండలము వరకుగల శరీరభాగము.
కొలువంటి అవయవ నిర్మాణము.
పాదము.
C. helix or helex. శఘ్నశీ
ప్రాస్తవలయ చరణమ్.
Crypt : a small sac or follicle.
A glandular cavity. కుహరమ్,
గుహ.
Tonsillar. C. ఔ ప జి ప్స్వి క
కుహరమ్.
Crystal : solid substances of
definite geometric form
resulting from the action of
natural forces. ఉపలః, స్ఫటికః,
స్ఫటికోపలః, సితోపలః. వ్యా :-
ఫలకసహిత ఉపలః. తె. ప లు గు
రాయి, రవ్వ? స్ఫటికము. వి. కోణ
ములు, అంచులు, పలకలుతేలి
యుండురాళ్లు.
Cube : ఘనః. తె. ఘనము.
Cubic : ఘనాకృతిః. తె. ఘనా
కారముగల.
C. lamina - see lamina.
C. millimetre : ఘనమాల
శతాంశమానః.
Cubit, Cubitus : the forearm
అరత్తి. see arm. మార.
Cubital : pertaining to the
forearm. అరత్తీయ, ప్రకోష్ఠీయ.
C. fossa - see fossa.
Cuboid : like a cube. (1) ఘన.
ఘనాకృతిః. తె. ఘనాకారము.
(2) అల్పఘనాకారః.
C. bone : a small bone of the
foot - see bone.
Cul-de-sac : behind pouch or
sac, or a passage without an
outlet, సంవృత శరీరచిద్రాః. తె.
ముడుచుకొనియుండు శరీర రంధ్ర
ములు. ఉ:- రోమకూపములు.
Culmen : కీటకమూర్ధా.
C. monticuli, the highest
lobule of the cerebellum.
పరమోచ్చిత ఉపమ స్తమ్భభిణః.
Cuneate : wedge-shaped. 1 కీలా
కారః. తె. ఉలిరూపములో నున్న
అవయవ విశేషము 2. పరికోణః.
C. fasciculus - see fasciculus.
C. nucleus - see nucleus.
C. tubercle : కోణచూడికా.
Cuneiform : కీలకాకారః, పరికోణా
కృతిః, తె. ఉపలకము, కోణకము.
C. bones - see bone.
External C : బహిఃకోణకమ్.
Internal C : అంతఃకోణకమ్.
Middle C : మధ్యకోణకమ్.
Cup : చషకమ్. తె. వి. (U) యు అకృ
తిలోనుండు పానపాత్రవంటి అవ
యవ విశేషము.
Curtain : పటలమ్, యవనకా. తె. తెర.
Eye-lids as a curtain. వర్త్య

పటం. తె. కడ్డెర, వి. కంటికి తెరగానుండు పాద.	C. plate : ర్వకృష్ణలక్ష్మమ్.
Curvature : వక్రతా, వక్రమా. తె. వంకర, వంపు.	C. vera - see corium
Anterior C : పురస్తన వక్రమా.	Cutting margins of teeth : చక్రా గ్రాణి. తె. మునిపండ్లు, పళ్ళు.
Greater C : ఆమాశయ తలకా, అమాశయపృష్ఠికా.	Cycle : revolution చక్రమ్ (ః) చక్రావర్త. తె. చక్రము. వి. కుమ్మరిసారెవలె గుండ్రముగా తిరు గుట (గు), చుట్టివచ్చుట.
Lesser C : ఆమాశయక్రాంతికా.	Cardiac Cy : హృచ్చక్రమ్ (ః), హృత్కార్య చక్రమ్, హృద్వాన్వి పార ప్రణాళి. తె. హృదయచక్రము.
Posterior C : పశ్చిమ వక్రమా.	వి. దీనినడక కుమ్మరిసారెవలె నుండును.
Cushion : ఉపధానికా, తె. తలగడ, దిండు.	Endometrial Cy: గర్భాశయ స్తర కలాచక్రావర్తమ్ (ః).
Anterior C : పురస్తనోపధానికా.	Menstrual Cy: ఆర్తరవా ఋతు చక్రావర్తమ్ (ః).
Left C : వామోపధానికా.	Oestrous Cy : స్త్రీమద చక్రా వర్తమ్ (ః).
Cusp : the pointed crown of a tooth. దస్తమాడా, దస్త్రాగ్రః, తె. కోరిపన్ను, దళము వి. పంటికొన, పంటిమొన.	Ovarian Cy : డిమ్ఫుగ్రన్థావర్త చక్రమ్.
Cuspid teeth : the four teeth that have conic crowns - see teeth.	Pituitary Cy : పైయూష చక్రా వర్తమ్ (ః).
Cutaneous : pertaining to the skin చర్మి, చార్మికః, త్వచః, త్వక్ సమబ్ధి. తె. చర్మమునకు చేందిన.	Sexual Cy : లైంగిక చక్రా వర్తమ్ (ః).
Cuticle : the epidermis or scarf skin. ఆపధానీ. వ్యా:- బాహ్య చర్మ, బాహ్యత్వక్. తె. చర్మముపై పొర, ఉపత్వక్కు.	Cylindrical : వర్తులః, వర్తులాకృతిః, వర్తులాకార స్తమ్భః. తె. గుండ్రని. వి. వర్తుల స్తంభాకారమైన.
Cutis : the derma or true-skin.	Cyst : a membranous sac con- taining fluid. కోశః, ద్రవ కోశః. తె. కోశము, తిత్తి. వి. శరీర

(1) వేదనీ, వేదినీ (2) చర్మ, త్వక్.
తె. చర్మము. తోలు, స్థూలచర్మము.

మున ద్రవములూరు తిత్తి. చిక్కని ద్రవము లు తిత్తి.

Blasto C : బలీషణ్ శః.

Congenital C : వృక్కాస్తర సహజ ముపిరమ్.

Gall C. - see bladder.

Oto C: శ్రోత్రణ్ శః.

Cystic: (1) pertaining to a cyst. కొళియ, ద్రవకొళియ. తె. తిత్తికి చెందిన. (2) relating to the urinary or the gall bladder. మూత్రపు సంచికిగాని. పసయతిత్తిగాని చెందిన.

C. duct: that of the gall bladder. పిత్తనాళియ. తె. పసరు తిత్తికి చెందిన.

Cyte: cell. ఆణు, గర్భక, శలకమ్, సత్త్వమ్, సత్త్వః. తె. ఆణువు, కణము, చిన్నపలుకు.

Archeo Cy: a wandering cell. పరిభ్రమణశలకమ్.

Basophil leuko Cy. మూలవర్ణప్రియశ్వేత సత్త్వః.

Chromo Cy: any colored cell. క్రమాధీనసత్త్వః, రజ్జుకాణు, రజ్జుతశలకమ్, వర్ణితశలకమ్.

Clasmato Cy: a large cell with a tendency to break into pieces. భజ్జరశలకమ్. తె. వి. చిన్నముక్కలుగా విడిపోవు స్వభావముగల కణము.

Eocyte: a wandering cell పరిభ్రమణ శలకమ్, శ్వేతసత్త్వః.

Eosinophil leuko Cy: ఖర సవక్రియ శ్వేతసత్త్వః.

Erythro Cy: a red blood corpuscle. రుధిరగర్భక, రుధిర సత్త్వః, లోహితసత్త్వః, లోహితాణు. తె. రక్తకణము.

Gameto Cy: గుణసత్త్వః, ప్రాథమిక లిజ్జశలకమ్, ప్రాథమిక శలకా త్పాదక శలకాని (బ. వ), లిజ్జ శలకమ్, లిజ్జశలకాత్పాదక శలకమ్.

Hemo Cy: a blood-corpuscle. రుధిరగర్భక, తె. రక్త కణము, రక్తాణువు.

Leuco Cy: a white blood-corpuscle. Archeo cyte. శ్వేత సత్త్వః, శ్వేతాణు. తె. తెల్లకణము, తెల్ల రక్తకణము, తెల్లపలుకు.

Lympho Cy: a lymph-corpuscle or cell. లసీకాణు, లసీకాసత్త్వః.

Micro Cy: a dwarf corpuscle in anaemic blood. ఆణుసత్త్వః, నూత్కూతి నూత్కూ సత్త్వః (శలకమ్). తె. పాండురోగి రక్తములోనుండు చిన్నకణము.

Mono Cy: a large mono-nuclear leuko cyte. షుత్రకణ, బృహత్స్వేతమ్, బృహత్స్వేద్రోక శ్వేతాణు.

Myelo Cy : a large mononuclear leukocyte derived from bone marrow. మజ్జశలకమ్. మజ్జసత్త్వః (రక్త, మజ్జసః) తే. తెల్ల మూలుగ కణము. వి. మూలుగలో నుండు తెల్ల పెద్దకణము.

Neutrophile leuko Cy : వర్ణ ప్రీయ శ్వేతసత్త్వః.

Oo Cy : an ovum before it has left a graafian follicle. ఓవసత్త్వః, వ్యా:- ఆనుప్రీవీజమ్.

Phago Cy : a cell capable of engulfing other cells. భక్షకాణుః, తె. మ్రింగివేయు కణము. వి. ఇది యితర కణములను మ్రింగి వేయు శక్తిగలది.

Polo Cy : polar body cell ధృవవిగ్రహః.

Primary Oo. Cy: ఆద్యఓవసత్త్వ, ప్రాథమిక యావతమ్.

Rhodo Cy : a red blood corpuscle. శోణర క్తకణః. తె. ఎర్ర రక్తకణము, ఎర్రనెత్తురు పలుకు లేక పుడప.

Spermato Cy : germinal cell of a spermatozoon. పరమేష్ఠ సత్త్వః, ప్రాథమిక పౌరుషశలకమ్.

Thrombo Cy : blood platelet, plays a part in the clotting of blood. త్రోమ్బుసత్త్వః. వ్యా:- శలకాని స్వతోవర్తులాని,

పీడ్యమానాని త్యాకృతిభేదం ప్రజన్తి. తె. వి. నెత్తురుగడ్డకట్టుటకు సహాయ పడు ఒక విశేషకణము.

Cytology : the science of cell formation and cell-life. Subdivision of biology, consisting of the microscopic study of the body cell. అణువిజ్ఞానమ్, కలల కణ విద్యా, కలల బిస్తువిద్యా, శోశాణు విజ్ఞానమ్, శోశికాప్రకరణమ్, గర్భక విజ్ఞానమ్, శలకవిజ్ఞానమ్, శలక కాన్త్రుమ్, సత్త్వవిజ్ఞానమ్. తె. కలల కణకాన్త్రుము.

Cytometer : సత్త్వగణకయన్త్రమ్. తె. కణములను లెక్కించు యన్త్ర విశేషము.

Cyton : a nerve cell; the body of nerve cell. నైతన్యమ్. వ్యా:- తన్త్ర శలకస్యగాత్రమ్. ఎత జీవ స్యాధిస్తునమ్. తె. నరకణము, నాడీశలకము.

Cytoplasm - see protoplasm. కఫః. శోశికాద్రవమ్. తె. వి. దీనిని శోశాణు భాగముగ నిర్ణయించ వచ్చును. ఇది హరితవర్ణ కణములుగల రసము.

D

Dacryon : కనీసకోటిః. see point. Dartos, ప్రాపరణకోశః.

D. of scrotum. ముష్కతూణికా.

Decidua : (1) the membranous structure formed during gestation and thrown off after child birth. పాతుకీ, మూలకోశః, గర్భాశయ శ్లేష్మధరాకలా. వ్యా:- యావత్స్య కలిభావాదధవాతస్య గర్భాశయ ప్రాప్తేః పూర్వమేవ గర్భాశయ స్సన్నద్ధస్తదాగమనం ప్రతిక్ష్యో వలిష్ఠత ఇతి స్వభావః. అశస్త్రదాత్రాస్తర్భాగావరణ భూతాయాం శ్లేష్మధరాకలాయాం కేచన ప్రధానావికారా ఉద్భవన్తి. ఏత దవస్థాయాం స్థితా శ్లేష్మధరాకలా “పాతుకీ” త్యుచ్యతే. గర్భకలా. గర్భాశయకలా. తె. గర్భపార, గర్భకోశము లోపలిపార. గర్భాశయ ఆమత్స్వర్గు వి. గర్భాశయము నావరించుచుండు శ్లేష్మధరకల. ఇది దశసరిగ మృదువుగ స్పృశ్యమై నుండును; గర్భము ధరించినపు డేర్పడి ప్రసవాంతరము బయటికి వెడలిపోవును. (2) the membranous envelope of the ovum in utero : గర్భకలా, యావత్వత్కలా (గర్భకలా).

D. basalis : ఆధారగర్భకలా. తె. పిండాధారభాగము. వి. ఇది మూవియేర్పడు ప్రదేశము. (2) మూల

పాతుకీ. వ్యా:- కలల లగ్నభిత్తి భాగస్థా పాతుకీ.

D. capsularis : covering the rest of the chorionic villi. గర్భశేష్ఠనకలా. తె. పిండమును కప్ప భాగము.

D. cell : cell of d - see cell.

D. reflexa : కోశపాతుకీ. వ్యా:- కలలకోశవత్ ఛాదయన్తిపాతుకీ. కలలస్థానాత్ పరితః చర్మకోశవత్ ప్రసృతాకలా గర్భం ఛాదయేత్.

D. scrotina - see D. basalis.

D. vera : this lines cavity of the uterus పరపాతుకీ. వ్యా:- గర్భాశయ భిత్త్యాం కలల లగ్నేతర భాగస్థాపాతుకీ, పరతః సర్వతో వ్యాప్తా పరపాతుకీ. the uterine mucosa. సత్వగర్భకలా. వి. ఇది గర్భాశయము నావరించుచుండు మిగిలిన కలాభాగము.

Menstrual D : ఆ రవకలా.

Decussation : జాలమ్, అన్యోన్యల జ్ఞనమ్, లజ్ఞనమ్. వ్యా:- అంతర్గ్నక రేఖా వ్యత్యాసః, కోణాకోణిభేదనమ్. తె. జాలము, అడ్డకలియక, ఒకదాని నొకటి కలియుట, తిక్కిడి.

Deep : అగాధః, గమిభాగః. నిమ్న. తె. లో, లోతు, లోతైన.

Defensive : పరితారక, రక్షకః తె. కాపు, కాపుగానుండు.

Deformity : అం చైకల్యము, విహా పత్వము, రూపహాని.

Degeneration : గుణహాని, మర్యాదా హాని. తె. గుణహీనము.

Deglutition : swallowing. గరణం, గ్రసనం, నిగరణమ్. తె. మ్రింగుట, మ్రింగుడు, అన్ననిగరణమ్. తె. అన్నమును మ్రింగుట, మ్రింగుడు.

Dehydration : నిర్జలత్వము.

Dendrite - see dendron.

Dendron : (1) ఆభివాహ ప్రవర్ధన. ఉద్గమః. వ్యాః- కలకగ్య ప్రతాసి ప్ర రో హః. తె. నాడికణశాఖల కొనలు. (2) ఊర్జతన్మః. తె. ఉన్ని పో చ ల వ ం టి చివరలు. (చివళ్లు) సాలీడు తంతు విశేషము.

D. of nerves : తన్త్రీ ప్ర తా ని ప్రరోహః.

Dense : (1) ఘనః. తె. దట్టము, మందము. (2) దన్తప్రోహః.

Dens : A tooth. దన్తః. తె. పన్ను, పల్లు.

Dentin : the bony structure of the teeth. దన్తాపినిర్మితిః. తె. పంటిఎముక నిర్మాణము, ఎముకవంటి గట్టి పదార్థము. దన్తధానువు.

Dentition : దన్తోద్భవః. తె. పళ్ళ మొలక, పళ్ల రాక, పళ్ళు మొలచుట (రచ్చుట).

Depression : ఖాతః, నిమ్నః. తె. గుంట. పల్లము.

D. behind the femur. కుకుష్టరః.

D. for prechinion bodies.

కలాక్షగ్రన్ధిధారణఖాతః. క ల య గ్రన్ధిధారణాయఖాతాని. (బ. వ)

Gasserion : D. అర్ధచంద్రగణికార్థ నిమిక్కా.

Ovarian D : అజ్డాశయగర్తః.

Derm - Derma : the true skin.

అధస్త్యక్, తామ్రా, ధర్మా. తె. తోలుపొర. వి చర్యమందలి రెండవ పొర, ఇది రాగివన్నెగలది, తామ్రు.

Ecto. D - see Epiblast.

Endo-D - see Entoderm, or Hypoblast.

Meso. D - see Mesoblast.

Dermal : pertaining to the skin.

అస్తస్త్యక్, చార్మికా. తె. చర్య సంబంధమైన.

Dermatome : చర్యధామ.

Dermis : derma. అగాధత్వక్. అధ

శ్చర్య, అస్తశ్శరీరత్వక్. అస్తస్త్యక్. తామ్రా. Deep layer of skin.

లో చర్యముపొర. వి. చర్యమందలి లోపలిపొర. లోపలి చర్యభాగము. ఇది రా గి వ న్నె గా నుండుటచే "తామ్రా" యని పిలువబడును.

Descending : అవరోహి. తె. దిగువ, పైనుండి క్రిందికి దిగునట్టి.

Deviation : చ్యుతిః, మార్గవ్యతి యానం, విమార్గగమనమ్. తె. జారుట, తొలగుట, దారినుండి ప్రక్కకు;

తొలగుట, వేరుదారి పట్టుట, మర
లుట, దారితప్పట.

Diameter : వ్యాసం (१). వ్యా :- సరిగ్గ
రేఖాస్తరూపతావకాశస్య సమభాగ
ద్వయ విభాజకీ. మధ్యానుగా ఋజు
రేఖా. విష్కంభ్యః. తె. ఆడ్డకొలత,
వ్యాసము వి. ఇదివృత్తమును అరసున్న
వలె రెండుగా చేయును. మధ్యరేఖ.

Diaphragm : the muscular wall
between the thorax and the
abdomen (1) నాభికలా, ప్రీటికా,
ప్రేణికా. వ్యా :- ఉదరోరోగుహ
యోర్ముఖ్యే ప్రేణికాఖ్య యీషే
శ్యాకోఽపి సంవిభాగః. (2) ఉదర
వక్షస్థలముఖ్యే శరీరభాగః. మధ్య
చ్చదా, మహాప్రాచీరా, హృదయ
బద్ధనమ్. తె. శరీరమధ్య పటలము.
వి. ఉదరగుహను ఉరోగుహను వేరు
చేసి రెంటికిమధ్య వెడల్పుగ నుండు
తెఱవంటి పలచని మాంసపు పొర.
(3) విభాజకమ్. వక్షోదరమధ్య
స్థాపేఠీ - శ్వాసపటలమ్.

D. sellae : వృషికా.

Diaphysis : ఉపకేంద్రీః. ప్రాథమి
కాస్థికరణ కేంద్రీః, ముఖ్యాస్థిఖణ్డాః.

Diastole : the period of dilata-
tion of the heart or artery.
విస్ఫారః, హృదయ విస్ఫారః,
హృద్వాత్యకోచః. వ్యా :- కర్ణ
కయోః కోవృత్తకయోః వికాసః, తె.
హృదయము (గుండె) విస్ఫారుట.

ఇది గుండె కొట్టుకొనునపుడు జరుగు
స్వాభావిక క్రియ. హృదయ వికాస
కాలావర్తః.

Auricular D : అలిన్ద విస్ఫారః.

Ventricular D : నిలయ విస్ఫారః.

Diencephalon - see Cephalon.

Digestion (1) పచనమ్. తె. అరుగుట,
జీర్ణమగుట, జీర్ణము, పక్వమగుట.

(2) జీర్ణమ్. వ్యా :- ఆహారపరిణామః.

Digestive : pertaining to dige-
stion. పచన సమ్బంధీ. తె. జీర్ణము
నకు చెందిన.

D. ferment : పాచకాగ్నిః,
భూతాగ్నిః. తె. జతరాగ్ని,
భూతాగ్ని. వి. ఇది తినిన ఆహార
మును జీర్ణము జేయును.

D. cavity - see cavity.

D. organs - see organ.

D. power : Heating element
of the body. తేజః, మాయః.
తె. తేజము. శరీరమునకు వేడినిచ్చు
మూలద్రవ్యము. శరీర వేడిమి.

D. tube with its appendages.

పచననాడీ, పితృశయః, తె. పితృ
నాళము, పితృశయము. వి. పాచక
పితృము ఉండుచోటు.

Digit : a finger or toe. అజుళిః,
అజుష్టః, తె. వ్రేలు, బొటనవ్రేలు.

D. medius : మధ్యమా, మధ్య
మికా. తె. నడిమి వ్రేలు.

Inter nodal length of the

D - see nodes.

Webbed. D : పటలాబ్జాశీ(ల్యు).
వెడలుగునుండు ప్రేలు ప్రేళ్ళు.

Digital : ఆబ్జాశీయ, ఆబ్జాశీసముద్ధి.
తె. ప్రేలుకు చెందిన.

D. furrows : యవపబ్జుయః.
తె. గోధుమరేఖలు. వి. ప్రేళ్ళ
గణువులవద్దనుండు యవలవంటి
రేఖలు.

D. Joints - see joint.

D. nodes - see Node.

D. Pulp : నఖమాంసమ్. తె.
గోటిమాంసము. వి. ప్రేళ్ళ చివర
గోళ్ళక్రిందనుండు మాంసము.

Inter D. lines - see D.
furrows.

Dilation; Dilatation : వికాసః,
విస్ఫారః. తె. వికసించుట, వికా
సము, విస్ఫారుట.

Dilator : విస్ఫారకః. తె. వికసంప
జేయునది.

Diploe : కేలకః.

Direction : అభిసంధానమ్, ఉద్దేశః,
నిర్దేశః, ప్రేరణా.

Disc : a circular plate or
surface. (1) చక్రః, మణ్డలమ్
వ్యాః:- చక్రవాళాకృతిని ప్రాయో
నేత్ర సముద్ధిని వృత్తస్థానాని. తాని
పంచ ప్రధానాని. యథా:- వర్త్య,
సన్ని, శుక్ల, కృష్ణ, దృష్టిమణ్డలాని.
తె. మండలము. వి. ఇవి కంటి

యం దలి చక్రవాళాకారముగల
గుండ్రని తావులు.

Articular D : సన్నివటికా, సన్నేయ
వటికా.

Embryonic D : గర్భపత్రమ్,
ప్రౌణమణ్డలమ్.

Fibrocartilaginous D : తాస్తవ
తరుణాస్థి మణ్డలమ్. వి. పలచగను
చట్టు (పిట్ట)గనుండు అండాకారము
గల అవయవ విశేషము. ఇది తాస్తవ
తరుణాస్థి నిర్మితము.

Inter vertebral D : అస్తరక
శేరుకాచక్రః పృష్ఠస్తర వటికా.

Optic D : దార్శనవటికా, నేత్ర
మణ్డలమ్, సితబిమ్బమ్. తె. నేత్ర
బింబము.

Papilla D - see papilla. వటికా.
వ్యాః:- ఈషన్యధ్యానీతాని, మధ్యో
న్నతాని, సమాని వా వృత్తాకృతీ
న్యజ్ఞాని, వృత్తకాపరపర్యాణి. తె.
గుండ్రని అవయవములు. వి. మధ్య
కొంచెము పల్లమును, ఎత్తును, సమా
నమునుగల గుండ్రని వస్తువు. (అవ
యవ విశేషము). బుడిపె, వటిక.

Discharge : ప్రసావః, విసర్జనమ్,
స్రవణమ్, ప్రసావః. తె. కారుడు,
పారుడు. వి. ఏదైన నీటివంటి పలచని
వస్తువు శరీరమునుండి కారుట,
ప్రసావము. వి. పలచని నీటివంటి
వస్తువు.

Menstrual D : ఆర్తవమ్,

ఋతురక్తమ్, ఋతుసాహి. తె. Distal : away from the centre, peripheral. దూరస్థ, విప్రస్థి.

(1) ఆర్తవం, నిరుక్తః - రక్తమేవ శ్రీణాం మాసి మాసి గర్భకోష్ఠమును ప్రాప్యత్రిహం ప్రవర్తమాన మార్త వమాచక్షతే, అ. సం. శా. అ. 1; అ. హృ. శా. అ. 1-17 (2) ఆర్తవం. నిరుక్తః - ఋతే భవ మార్తవం మా. ని. పరిమాణం - మాతుర్ద్విత్రి బిస్తుకావసం శోణితం - అరుణవత్తే, శ్రీరజః - హేమాద్రీః. అ. హృ. నూ. అ. 1-9 వ్యా. తె. వి. శ్రీల మర్కాప యవము (యోని) నుండి సెలకొకసారి వెడలు మలిసరక్తము, ముట్టు (ముట్ట గుట్ట, వెలుపలనుండుట్ట) కడకెట్లు, కడజేరుట.

Discoid : ఫలకాకృతిః. తె. పలక పంటి యాకారము.

Discus : a disc : అట్టనమ్, చక్రమ్.

D. proligerus : అస్త్రోత్పాదక శరావః. వ్యా. - ఎవయావత మా వృణోతి.

Dislocation : చ్యుతిః, ప్రసంసః.

D. of joint : సన్నిచ్యుతిః. తె. కీలు జారుట.

D. of organ : అవయవచ్యుతిః.

Displacement : స్థానభ్రంశః. తె. ఒకచోటునుండి జారుట. జారుడు, పట్టువిడుట.

Dissection : విచ్ఛేదః, వ్యవచ్ఛేదః. తె. కోసి విడదీయుట.

తె. దూరపు, దూరముగానున్న, దూరమైన.

D. carpal row : శలాకాధిష్ఠానమ్. తె. సన్న నిబాడవైన ఎముకల వరుస. వి. ఇది కౌశ్ఠయందు చేతుల యందు ఉండును.

D. phalanx - see phalanx.

D. portion - see portion.

D. third part of leg : ఏణీ పదస్(ః) తె. మడమ. వి. చీల మండలిమునకు దగ్గర క్రిందివైపున నుండు గట్టిమాంసపుముద్ద.

Distance : అస్తరమ్, దూరమ్, తె. ఎడము, దూరము.

D. between two canthus : నయనాస్తరమ్. తె. రెండు కను గొల కుల మధ్యగల దూరము.

D. of lips : after opening the mouth. వదనాస్తరమ్. వ్యా. - ముఖస్య అస్తరమ్ (డల్లనః). తె. నోరు తెరవగా రెండు చెలమలమధ్య శేర్పడు దూరము.

Inter labial D. of the mouth - see D. of lips.

Distention : ఆతతిః, ఆధ్మానమ్, వితతిః తె. ఉబ్బరము, ఉబ్బు, ఊదు, వికాసము.

District : ప్రదేశః, మల్లంమ్. తె. మండలము.

Divergence : separation as of

axes. అపగమనమ్. ఉపసరణమ్,

కేంద్రాపసరణమ్. తె. వికేంద్రీకరణము.

Diverticulum : A small pouch

అపగతిః, ఆల్పకోశః, ఆల్పగుహః,

ఉపగుహః. వ్యా :- ముఖ్యగుహాయా

శ్చాఖావదుత్పన్నా ఆల్పగుహః.

తె. చిన్నగుహ, చిన్నతొట్టి, చిన్న

బిలము.

Allantoic D : అలి(టి)న్దోపగుహః.

Cavernous D : సుషిరోపగుహః.

Duodenal D : ఉణ్ణుకోయోపగుహః.

Endodermic cloacal D : అంత

ర్ధరీయ నిర్దరాణోపగుహః.

Endo dermic D : అంతర్ధర్మియో

పగుహః.

Hypophysial D : హైయూపోఫ

గుహః.

Nephro D : వృక్కియోపగుహః.

Pulmonary D : పుష్పసోపగుహః.

Ureteric D : గుబీనీయోపగుహః.

Ventral D : ఉదరోపగుహః, ఉద

రోపగుహః.

Division : భిన్నః, పరిచ్ఛేదః, విభాగః.

తె. పంపకము, ముక్క, విభాగము.

Amitotic D : అవ్యవహితవిభాగః.

Cell D : శలకవిభాగః. తె. కణ

విభజనము, కణవిభాగము, కోశ

విభాగము,

Direct D : అవ్యవహిత విభాగః.

తె. ప్రత్యక్షకణ విభజనము, సమవిభ

జనము, సాక్షాత్తు విభాగము.

D. into right & left: దక్షిణ

నామవిభాగః, సవ్యాపసవ్య విభాగః.

తె. కుడి ఎడమల పంపిణి

(విభాగము.)

Indirect D : వైకారిక విభాగః,

వ్యవహిత విభాగః. తె. అప్రత్యక్షకణ

విభజనము.

Ischiorectal D : కుకుష్టర గుద

విభాగః.

Mitotic D : ప్రథమ విభాగః,

బహువారబీజకణ విభాగః.

Nuclear D : జీవాణు కేంద్రక

విభాగః.

Posterior Visceral D : పశ్చిమా

జ్ఞిక విభాగః.

Reduction D : అపచయార్థక

విభాగః.

Urogenital D : మూత్రజన

నేన్ద్రీయ విభాగః.

Dome : ధామ. తె. కలశము,

గుమ్మటము.

Dorsal : pertaining to the back.

అభివృష్టః, పృష్ఠ్యః, పృష్ఠీయః,

పృష్ఠిః (బీజధర్మకలా భాగః). తె.

వీపుకు చెందిన, వెనుక.

D. anastomosis : పృష్ఠ్య ను

మేలనమ్.

D. aorta - see aorta.

D. border : పృష్ఠ్యధారా.

D. end : పృష్ఠ్యగ్రమ్.

D. lamina - see lamina.

D. nerves of the forearm : బాహ్యకణ్డారాః. తె. బయటి కండలు, నరములు.

D. nerves of the upper limbs : బాహ్యకణ్డారాః. తె. భుజము నకు వెనుకవైపున నుండు కండలు, నరములు.

D. surface : పృష్ఠతలమ్.

D. surface of the pubis : జఘన బహిర్భాగః. తె. పిఱుడు. వి. చట్టకలిసియుండు వెలి భాగము, నడుముక్రింది భాగము.

D. tendons of the body : బాహ్యస్నాయవః. తె. వెలిస్నాయువులు.

D. vertebra - see vertebra.

Rete D. of foot : పాదపృష్ఠ జాలకమ్. - see rete.

Dorso nasal : నాసావంశః. తె. ముక్కుదూలము.

Dorsum : the back. (1) పశ్చి ద్భాగః. (2) పృష్ఠమ్. తె. వీపు, వెనుక భాగము, వెన్ను.

D. epiphii : సుఖమ్నాపీఠమ్.

D. of the foot : ఉత్తరపాదః, పాదపృష్ఠః. తె. మిగాలు, పాదము పైభాగము, ప్రపదము.

D. of hand : పాణిపృష్ఠః. తె. మీశెయ్యి.

D. of leg : ప్రపద. తె. మిగాలు.

D. of the tongue: pharyngeal part. జిహ్వములమ్. తె. నాలుక మొదలు. వి. ఇది గొంతులో ననేక అవయవములతో నతకబడి యుండును.

D. of the upper limb : ఊర్ధ్వ శాఖా, బాహ్యపృష్ఠమ్. తె. వెను శేయి, చేయి. వి. చేతివెనుక భాగము.

D. sella : పర్యాణికాపృష్ఠమ్, సుఖమ్నాపీఠమ్.

Douglas's pouch : గర్భాశయ పక్కాశయపుట.

Drum : tympanum. పటహః, పుటః.

Ear D : కర్ణపటహః, కర్ణపుటః, శృతిః. తె. కర్ణభేరి, చెవిగూబ, చెవి తప్పెట.

Duct : a tube to convey a liquid. కుల్యా, నాళి(డీ), ప్రణాళి, వాహిని, ప్రోతః. తె. గొట్టము, నాళము.

Ducts : (1) కుల్యాః, నాళ్యాః, ప్రణాళ్యాః, వాహిన్యాః, ప్రోతాంసి. వ్యాః- స్థూలతరా ద్రవవహనాళ్యాః. తె. గొట్టములు, నాళములు. వి. ద్రవములను ఒకచోటనుండి వేరొక చోటకు గొనిపోవు మిక్కిలి లాఘవ గొట్టములు లేక నాళములు, ప్రవహించు గొట్టములు. (2) Tubes or canals in body conveying chyle, lymph, or body

elements and secretions. (Named from function, as biliary). It is indeed these channels that by conveying the body elements, which are undergoing metabolic process subserve the purpose of circulation. Tubular structures of the body. అస్తర్ముఖ ప్రోతాంసి, అభివాహీని, ప్రోతాంసి. ప్రోతసాం కర్మ :- ప్రోతాంసిఖలు పరిణామమాపద్య మానానాం ధాతూనామభివాహీని భవన్త్యయనార్థేన. చ. వి 5. అ. 3 గద్య. వ్యా :- పరిణామ మాపద్య మానానామితి - పూర్వ పూర్వ రసాదిరూపతా పరిత్యాగే నోత్త రోత్తర రక్తాది రూపతా మాపద్య మానానాం. అనునార్థే నేతివచ నాన్న సిరాణాం ధాతూనా మభి వాహీని భవన్తి ప్రోతాంసి. కింతు, దేశాంతర ప్రాపణే నాభివాహీని భవన్తి. ఏవం (చక్రపాణి). ప్రోతోనిరుక్తిః వాలక్షణం, యథా :- “మూలా త్ ఖాదన్తరం దేహే ప్రసృతం త్నాభివాహీయత్ । ప్రోత స్తదివిక్షేయం సిరాధమని వర్జితం.” సు. శా. అ. 9-13 తె. శరీరమున హృదయము మొదలగు అవయవ చిద్రములనుండి ప్రవించు ద్రవము లను ఒకచోటనుండి వేరొక చోటికి

చోవుట కేర్పడియుండు సిరాధమని వర్జితమైన అవయవమును ప్రోతస్సుని తెలియదగును. (2) అకాశీ యావ కాశానాం దేహేనామాని దేహేనాం । సిరాః, ప్రోతాంసి, మార్గాః, ఖం, ధమన్యో, నాడ్య, ఆశయాః (సు. శా. 9. ఆ.) తె. వి. శరీరమున అకాశగుణము గలిగి రక్తములు - పట్టిగానుండునవి సిరలు, ప్రోతస్సులు, మార్గములు, అవకాశములు, ధమనులు, నాడులు ఆశయములని వ్యవహరింపబడును. (3) ప్రసణాత్ ప్రోతాంసి తె. వి. ప్రవింపజేయునవి ప్రోతస్సులు, కార్పు నవి లేక ద్రవములు కారుటకు వీలుగా నుండునవి ప్రోతస్సులు. ప్రోతసాం స్వరూపమ్. యథా :- “స్వధాతు సమవర్ణాని వృత్తస్థూలాన్య ణూనిచ । ప్రోతాంసి దీర్ఘాణ్యా కృత్యా ప్రతాని సదృశానిచ” చ. వి. అ. 5, శ్లో. 25 “స్వధాతు సమ వర్ణత్వమేవ ప్రోతసాం లక్షణమితి జ్ఞేయం” ప్రోతసాం కర్మవై శేష్యం. యథా :- తాని (ప్రోతాంసి) తు ప్రాణాన్నోదక రసరక్తమాంసమేదో మూత్ర పురీష శుక్రా ర్తవహాని” సు. శా. అ. 9-12 గద్యభాగః. ప్రాణాన్న వారి రసోణిత మాంసమేదో వాహిత్యం ప్రోతసాం” ఇతి డల్టణః. సు. శా. అ. 9-31 గద్యవ్యాఖ్యానే. తె. అంతర్ముఖ నాళములు,

స్రోతాంశి = గొట్టములు, నాళములు, స్రోతస్సులు. వి. శరీరమున పలు తెర గులుగానుండు నాళములు. ఇవి పూర్వరూపము వీడి పరరూపము దాల్చు రస రక్తమాంసాది ద్రవఘన ధాతు ద్రవ్యములు. అంతర్మూలముగా ప్రవహించుటకు వీలుగా నుండ నాళములు.

Accessory pancreatic D : అగ్నివ్యూత పుష్కలఖణ్డ ప్రణాళి, ఉపాగ్నివ్యూత ప్రణాళి.

Aqua D : అమ్బునాళి, ఉదకవహ స్రోతః, తె. ఉదకవహ స్రోతస్సు. వి. నీరు గొనిపోవు నాళము.

Bellini's D : మూత్రప్రణాళి, వృక్కవాహిని.

Bile D : క్షోమనాడి, పిత్తప్రణాళి, పిత్తవళికా, పిత్తవహస్రోతః, పిత్త వాహిని, తె. పిత్తవాళము. పిత్త రసము ప్రవహించు నాళము. నైత్యపు గొట్టము.

Cloacal D : నిర్హరణీయ ప్రణాళి.

Cochlear D : కమ్బుప్రణాళి.

Common bile D : సముదితపిత్త ప్రణాళి, సాధారణీ పిత్తవళికా.

Conveying the digestive secretion D : తేజఃపథః. తె.

అహరమును అరిగించు (జీర్ణింపజేయు) రసము వూరు నాళము.

Cystic D : the excretory duct of the gall - bladder.

పిత్తక్షోశనాళికా, పిత్తాశయప్రణాళి పిత్తాశయవాహిని.

D. of bellini - see bellinis D.

D. of cuvier : తిరస్చీపకకాణ్డ వాహిని.

D. of seminal vescicle : శుక్లా శయ ప్రణాళి.

Efferent D : అపగామి ప్రణాళి, ఉత్సర్జక వాహిని, శుక్రనాళి, శుక్ర విహస్రోతః. తె. శుక్రనాళము. వి. అండకోశమునుండి శుక్రమును వెడల గొట్టు నాళము (వెడలించు).

Ejaculatory D : ఉద్వేగమనికా నాళి. పుం స్వవహానిస్రోతాంశి. (బ. వ.) శత్రోమార్గః, శుక్రప్రసేకః, శుక్రప్రసేకనళికా, శుక్రవహ స్రోతః, శుక్రహారిణి, శుక్లోద్వేగమని నాళి, శుక్రవహేద్వీ (విసర్గాయ). తె. వీర్యనాళములు, శుక్రనాళములు. వి. ఈ నాళములు శుక్రమును కార్చును లేక వెలువరించును; ఇవి రెండు.

Epithelial D : తనుప్రణాళి.

Galactophorous. D. Milk - bearing D : క్షీరవహస్రోతాంశి, స్తన్యవహస్రోతాంశి, స్తన్యవాహిన్యః. తె. పాలగొట్టములు, క్షీరవాహినులు. వి. పాలువచ్చునాళములు.

Hepatic D : యకృత్ప్రణాళి, యకృతనాళి.

Hepatic bile D : యకృత పిత్త వళికా.

Lachrymal D : lacrimal D.

అశ్రునాడ్యో(క్వో). వ్యాః- కన్నీకా స్థానయో రశ్రుమార్గా, అశ్రువహ ప్రోతసీ (ప్రోతాంసీ). అశ్రువాహికాః. (బ. వ). అశ్రుప్రణాళీ, అశ్రవ ప్రణాళీ, జలవాహిన్యసిరాః. తె. అశ్రునాళములు, కన్నీటికాళము(లు) కన్నీటిగొట్టము(లు), కన్నీటిజాలు (శ్చు). వి. ఇవి కనుగొలకులనుండి నీటిని పూరించి వెలువరించును.

Lactiferous D : దుగ్ధహారిణ్యః, స్తన్యహారిణిరాః, స్తన్యవాహిన్యః. తె. పాలగొట్టములు, స్తన్యవాహినులు. వి. స్తనము (చన్ను)లలో పాలను పూరించి వెలువరించు నాళములు.

Left D. of cuvier : వామసిరా క్వాణ్డః, వామతిరశ్చీనక్వాణ్డ వాహిసీ.

Lymphatic D : రసకుల్యా, రస ప్రణాళీ(శ్చ్యః), రసనాళీ(శ్చ్యః), రస వహనాళీ. తె. రసనాళము(లు), లసీకానాళము(లు).

Mesonephric D : మధ్యవృక్క ప్రణాళీ.

Mullerian D : ఉపవృక్క ప్రణాళీ, యోనప్రణాళీ, షరమధ్య వృక్కప్రణాళీ.

Nasal D : నాసాప్రణాళీ. తె. ముక్కునాళము.

Naso lacrimal D : నాసిక్వా శ్రవప్రణాళీ, నేత్రప్రణాళీ. తె. వి.

అశ్రుకోశమునుండి ముక్కుమూలము మొదలువరకు నుండు నాళము. ఇది ముక్కులోను, కనుగొలకులలోను సంబంధించియుండును.

Ovarion D - see ovi D. (Oviduct). Ovi D. the small tubes on each side of the uterus conveying the ova from the ovaries; the fallopian tubes. (1) అర్తవహ ప్రోతసీ, ఘప్రోతసీ, బీజవాహిన్యా, స్త్రీబీజ వాహిన్యా, స్త్రీబీజ ప్రోతసీ.

(2) జరాయుపార్శ్వేష్వే, డిమ్బ నాడ్యో. (అతిసంహితా). తె.

(1) అర్తవహ ప్రోతస్సులు, బీజ కుల్యములు, బీజనాళములు, స్త్రీబీజ వాహినులు, (2) అండవాహినులు, అండాశయ నాళములు. వి. ఇవి బీజ కోశములనుండి బీజములను గర్భాశయమునకు జేర్చు నాళములు.

Pancreatic D : అగ్నిప్రసేక ప్రోతః, అగ్నాశ్చయ ప్రణాళీ, అగ్నాశ్చయవాహిసీ, ఆగ్నేయ ప్రోతః, ఉదరఖణ్డ ప్రణాళీ.

Pare urethral D : వరప్రసేకీయ ప్రణాళీ.

Paro-mesonephric D : షరమ వృక్కయాన ప్రణాళీ, యాన ప్రణాళీ.

Parotid D : కర్ణమూలికాప్రోతసీ, పురఃకర్ణప్రణాళీ.

Primary excretory D : ప్రాథమిక విసర్జనీయ ప్రణాళి.

Pronephric D : పురోవృక్కియ ప్రణాళి.

Right D. of cuvier : దక్షిణ తిరస్చీనకొండ వాహిని (నీరా).

Right lymphatic D : దక్షిణ రస ప్రణాళి, దక్షిణరసకుల్యా.

Semilunar D : అర్ధచంద్ర ప్రణాళి, అర్ధవృత్త ప్రణాళి.

Slenson's D : కర్ణమూలికా ప్రోతసీ.

Sublingual D : జిహ్వోధర ప్రణాళి.

Sub maxillary D : హన్వధర ప్రణాళి.

Sudoreferous D : స్వేద ప్రణాళి.

Sweat D : స్వేదప్రణాళి(శ్మి), స్వేదవహప్రోతాంసి. తె. స్వేదనాళములు, చెనుటపోయ నాళములు. రోహిణి.

Thoracic D : (1) ధౌరస ప్రణాళి, మహాతిరసకుల్యా, ముఖ్య రసకుల్యా, వామప్రణాళి, నామరసకుల్యా, వామరసప్రణాళి. (2) ఉరఃకుహరరసవాహిని, రసక్షీరవాహిని. తె.వి. ఇది రసప్రసరణముండు భాగము. రసక్షీరవాహిని.

Thyro glossal D : కాకల (అవటు) జిహ్వీయప్రణాళి.

Umbilical D : నాభిప్రణాళి, ప్రథమానాళి. తె. బొడ్డునాళము.

Urogenital D : మూత్రగుహ్యద్వియప్రణాళి.

Vitelline D : పైతలప్రణాళి.

Vitello intestinal D : పైతలస్త్రియప్రణాళి. (సుషిరవృన్తః)

Wharton's D : the duct of submaxillary gland. హన్వధరీయ గ్రన్థిప్రణాళి.

Wolffian D : మధ్యవృక్కప్రణాళి, యానప్రణాళి.

Ducta deferentia : పిర్యవాహిన్యా, శుక్రవాహిన్యా. తె. శుక్రనాళములు. శుక్రవహస్రోతస్సులు. వి. ఇవి అధివృషణిక చివరనుండి బయలుదేరును.

Ductule efferentia : శుక్రనాళి.

Ductus afferans : అగామీ ప్రణాళి ఉపశుక్రవహ ప్రణాళి.

D. arteriosus : ధమనీయ ప్రణాళి. ధమనిప్రోతః, సేతుధమనీ.

D. cochlearis : కమ్పుప్రణాళి.

D. deferentes : శుక్రప్రణాళి, శుక్రవహనాళి. శుక్రవాహిని,

D. endolymphaticus : అంతర్లీకా ప్రణాళి.

D. prostate : ప్రాస్థప్రణాళి, పౌరుష ప్రణాళి.

D. Venosus : వాహినియప్రణాళి.

Duodenum : the first part of the small intestine. అంత్రాన్ని,

అన్నవహస్రోతః. వ్యా :- ఆమా శయా ధరభాగః, అన్నవహేద్యే తయోర్ముల మామాశయోఽన్న వాహిన్యశ్చ ధమన్యః. సు. శా. అ. 9-12. ఆంత్రమూలమ్, నాభి పురీతత్.

వ్యా :- ఆ మా శ య స్య ద షీణ ప్రాస్తతోఽధస్తాత్ ప్రస్థతో వక్రకాకారోనాభి అభ్యస్తర పురీతత్. ఆపూర్ణ మణ్డలకారమక్షమ్. (1) గ్రహణీ. వ్యా :- పితృధరాకలా. పితృ శయః, పురీతత్, ఆగ్నాధాననాడీ శివదాససేనః. చ. ద. 87 పృ. గ్రహణీ నిమక్తి యథా :- “అగ్నిధిస్తాన మన్నస్య గ్రహణాత్ గ్రహణీమతా”

(2) గ్రహణీ. వ్యా :- ఊద్రాన్త్రస్య పూర్వభాగః; పరితంత్రమ్. ప్రథమా త్రికభాగః, పంచమానాశయః. (3) “క్లోమ” ఇతి వినోదలాఠసేనః (అయుర్వేద విజ్ఞానం). తె. ఆంత్ర మూలము, గ్రహణీ, పంచమానాశయము, గ్రహణీ. వి. పిల్లప్రేమ మొదటి భాగము. ఇది గ్రహణీ యనబడును. ఇచట పలచనిపార ఆవరించియుండును. సగము బీర్ణమైన యాహారమిచ్చట పూర్తిగా జీర్ణమైన సారముగను, కిట్టముగను విడిపోవును. ఇది “U” ఆకారమున నుండును. స్నేహపచనిముద్రికా ద్వారము.

Meso : D. పురీతద్వారమ్. Dura : dura matter. the outer membrane of the brain and spinal cord. గోర్దనాళావరణీ కలా, దృఢకలా, దృఢతానికా దృఢా, బాహ్యమస్తుబుజ్జ ధరాకలా, పర్వస్థికదృఢాకలా, మరాశికా. తె. మెదడు సైబార, మెదడు వెలిపార. వి. ఇది మెదడును, వెన్నుబామును ఆవరించియుండును. Dye : వర్ణః (వర్ణకః). తె. రంగు, వన్నె, వర్ణము, వర్ణకము. Basic D. మూలవర్ణః, మూలవర్ణకః. Dynamic : గత్యాత్మక (ః). Dynamo : విద్యుదుత్పాదక యంత్రః, శక్తుత్పాదకయంత్రః.

E

Ear : the organ of hearing. (1)

కర్ణః, శబ్దపథః, శబ్దవహస్రోతః, శ్రవణమ్, శృతిః, శృతియస్త్రమ్, శ్రోత్రః, శ్రోత్రేన్ద్రియమ్. తె. చెవి, పీను. (2) ధ్వనిగ్రహః, శబ్ద గ్రహః, శ్రవణపథః. తె. ధ్వనులను గ్రహించు యంత్రము, శబ్దగ్రాహి.

E. drum - see drum.

External E : బహిః కర్ణః, బాహ్య కర్ణః, బాహ్యశ్రోత్రమ్ (ః). తె. బయటిచెవి, వెలిచెవి.

Internal E : అంతఃకర్ణః, అంతః శ్రోత్రమ్, అభ్యస్తరకర్ణః, అస్తర శ్రోత్రమ్ (ః), గహవహస్రోతః. తె. లోజెవి.

Lobe of the E : కర్ణలలికా.

Dura : dura matter. the outer membrane of the brain and

Lobule of the E : కర్ణపాలిః(భీ), కర్ణపాలికా, కర్ణపీఠమ్, కర్ణనితికా. తె చెవితమ్మె, లేమ్మె.

Middle E : మధ్యకర్ణః, మధ్య శ్రోత్రః. తె. నడిచెవి, మధ్య చెవి.

Pinna of the E : auricle; the external cartilaginous flap of the ear. కర్ణశమ్ములిః.

వ్యా :- కర్ణగతావర్తకా, కర్ణస్య శమ్ముల్కాకృతి భాగః. తె. సుడి. వి. శంఖమువలెనుండు సుడి. ఇది లేతవినుకలచే నిర్మింపబడి బయటి కగుపడుచుండును.

Tip of the E : పాలిః. తె. తమ్మె.

Earthy: పార్థివ. తె. పృథివీ భూతము నకు సంబంధించిన.

Ecto : బాహ్యః. తె. బయటి, వెలి.

Ectoblast - see ectoderm.

Ecto-derm : the external primitive layer of the embryo.

(1) ఆదికలా, బహిర్ధర్మా, బహిర్భలిష్ఠా, బాహ్యధర్మా. తె. వైపార, వెలిపార. (2) బహిష్ట్యక్. వ్యా :- ప్రభాజావృత ప్రాథమిక బాహ్య కలా, గర్భస్య బాహ్యత్వక్. తె. వి. పిండము నావరించియుండు సన్నని మొదటి వెలిపార.

Ecto dermal cloac : బహిర్ధర్మీయ నిర్దురణకోశః.

Edge : ధారా, పాలిః. తె. అంచు.

Thin E : తనుధారా. తె. సన్నని అంచు.

Efferent : అపగామి, అపగామినీ. తె. బహిర్గమనముగల.

Ego : అహమ్. తె. అహంకారము.

Egotism : అహంకారః. తె. ఆత్మాభిమానము.

Ejaculation : శుక్రప్రసేకః. తె. శుక్రస్థలనము.

Elasticity : స్థితి స్థాపకత్వమ్. తె. విల్లువంటిగుణము. వి. యథాస్థితి వచ్చుట.

Elastin : ఇలాస్తిన్. వ్యా. పీత తానైన ధాతౌష్ణికః కించిద్వస్తు విశేషః, ఏతద్వసాయః ప్రకార భేదః. తె. పచ్చతానైన ధాతువు లోని వస్తు విశేషము. ఇది క్రొవ్వు లోని భేదము.

Elbow : అరత్నిః, కఫాణిః, కుహాణికా, కూర్పరః, భుజమధ్యమ్. తె. మోచెయ్యి.

Electro : relating to electricity విద్యుత, వైద్యుత. వ్యా :- విద్యుత్ సమృద్ధి.

E. negative : విద్యున్నజగ్రకమ్. తె. ఋణవిద్యుత్తు.

E. lysis. విద్యుద్విశ్లేషణః, వైద్యుత విశ్లేషణః.

E. lytes. విద్యుద్వాహకలవణాని, విద్యుద్వికారాః. తె. విద్యుద్వాహక లవణములు.

E. positive : విశిష్టమైనది
కమ్. తె. ధృవీకృతము.

Eleidin . ఆనీలిన్, ఆన్త్రీతిన్.

Element : కేవల ప్రవృత్తి, ప్రవృత్తి, ధారుణ, ధీజన్, భూజన్, మూల రత్నము, మూలద్రవ్యము, తె. రత్నము, పదార్థము, మూలద్రవ్యము, మూల పదార్థము, మూలవస్తువు.

Body E : శరీరధాతులు. వ్యా:- రస రక్తాదిధాతులు. తె. శరీర ధాతువులు.

Compound E. సంయుక్తద్రవ్యము

Conscious E : చేతనాధాతులు.

E of the body - see body E.

Proto Es : మహాభూతాని. తె. పంచభూతములు.

Tissue E : ధాత్యణులు.

Elevation : అధిరోహణ, ఉచ్చాయణ, ఉన్నతస్థితి, కూటస్థ, ప్రవర్ధనకమ్. తె. ఎత్తు, ఉచ్చము, దిబ్బి. వి. కొంచెము ఎత్తుగా పెరిగిన అవయవ విశేషము.

Elliptic, Elliptical : oval. (1)

అణ్డాకారము. తె. గ్రుడ్డు ఆకారము

గతి. (2) ఉపసృతము, ప్రసృతము.

Embryo, Embryon : a fecundated germ up to the fourth

month. గర్భము. వ్యా:- (1) శుక్ర శోణిత జీవసంయోగేతు ఖలుకక్షిగత

“గర్భ” సంజ్ఞాభవతి. చ. శా. 4-5

“శుక్రశోణిత జీవసంయోగః గర్భః”

(2) శుక్రశోణిత సంసర్గమనర్వాభి

శయగతా జీవోదవక్రమతి సత్త్వ

సంప్రయోగాత్తదా గర్భోదభిని
ర్వర్తతే. చ. శా. 3. అ. 3 గర్భాశ్చ.

(3) శుక్రశోణితం గర్భాశయస్థం

మాతృప్రసృతి వికార సమూర్భితం

“గర్భ” ఇత్యుచ్యతే. సు. శా. 5 అ.

3 గర్భాంశః. భ్రూణః. తె. గర్భము,

పిండము, వి. గర్భాశయమున శుక్ర

శోణిత జీవసంయోగమువలన నేర్పడు

నట్టి ముద్ద.

Embryology : science of

embryonic evolution 1. గర్భా

వక్రకౌన్తి శారీరః. వ్యా:- గర్భావ

క్రకౌన్తి ఆర్థః - గర్భస్య అవక్రకౌన్తిః

ఉపగమక, మవతరణ మితీయావత్.

గర్భావక్రకౌన్తిః (సు. శా. 3 అ. 1

గ. వ్యా. డల్టాణః, 2. గర్భావ

క్రకౌన్తిః. వ్యా:- గర్భస్యావక్రకౌన్తిః.

మేలకః, ఉత్పత్తిరితియావత్

చ. శా. 3 అ. 1. గర్భవ్యా. చక్ర

పాణిః 3 గర్భావక్రకౌన్తిః. అవక్ర

మణం సంప్రాప్తి. యథాగర్భోగర్భ

తాంసమృద్యతే. (అ. హృ. శా. 1 అ. 1

గర్భ వ్యా:- అరుణదత్తం గర్భావ

క్రమణమ్, భ్రూణవిజ్ఞానమ్, భ్రూణ

శాస్త్రమ్, స్వరూపలాభః, సూక్ష్మ

గర్భజ్ఞానమ్. తె. గర్భ విజ్ఞానము.

గర్భశాస్త్రము. శరీరాభినివృత్తి విజ్ఞా

నము. వి. (1) గర్భధారణ మొదలు జన

నము వరకు గర్భములో జరుగుచుండు

పిండము పెంపుసంపులను గురించి

వివరించి చెప్ప విషయము. (2) గర్భ

పిండ విజ్ఞానము. వి. గర్భాశయమున
పిండోత్పత్తిక్రమము, దాని పరిణామ
విధానమును తెలియజేయు శాస్త్రము
లేక పద్ధతి.

Embryonic : భౌణ, భౌణీయ.

వ్యా:- భౌణసమన్వీ. తె. పిండము
నకు చెందిన.

E. area : భౌణక్షేత్రమ్. సూక్ష్మ
గర్భ క్షేత్రమ్.

E. circle : భౌణమణ्डలమ్.

E. colon : భౌణకోష్ఠః (భూ)ణ
కోష్ఠః).

E. disc : భౌణ వటికా

E. marrow : భౌణ మజ్జా.

E. plate : భౌణ ఫలకమ్.

E. pole : భౌణకోటిః.

E. shield - see E. area.

Eminence : process or protube-

rance. ఉచ్చాయః, ఉత్సేధః,

కుమ్భి. వ్యా:- కస్యచిత్ స్థానశ్రేత

రాపేక్షయాన్నత్యమ్. తె. ఎత్తు,

ఉబుకు, ఉవ్వెత్తు, బాడిపె. వి.

అన్నిటికంటె సున్నతమైన అయవ

భాగము.

Frontal E. అగ్రకుమ్భి, పురః

కుమ్భి. వ్యా:- కూర్మపుష్టాకారః.

Hypobranchial E. అధోగోల

త్సేధః,

Hypopharyngeal E. అధోగళో

త్సేధః.

Iliopectineal E. శ్రోణికపాల

భగాస్థిగ్రస్థిః.

Irregular E. విషమోత్సేధః.

Medial E. మధ్యోత్సేధః.

Mullerian E. యానోత్సేధః.

Olivary E. జైతోత్సేధః.

parietal E. పార్శ్వ కుమ్భి,

పార్శ్వోన్నత్యమ్. వ్యా:- పిష్టాకార

ఉత్సేధః.

Eminentia : an eminence.

ఉత్సేధః,

E. arcuata: చాపాత్సేధః, శ్రోత్ర

చదికూటమ్.

E. articularis: సంధ్యోత్సేధః.

Enamel : మణివత్ సుతేజసియం స్నిగ్ధ

ద్రవ్యమ్. తె. వి. మణివలె మెరయు

సునుపుద్రవ్యము, పూత.

E. of teeth: దంతత్వక్, దంత

త్వళక్, దంతవల్లలమ్. తె. పంటి

పొర. వి. పింగాణిపంటి గట్టి పంటి

పైపూత. ఇది పింగాణివలె తళతళ

మెరయుచుండును. పన్ను అరిగి

పోకుండా ఇది కాపాడును.

Encephalology : science of the

brain. మస్తిష్క విజ్ఞానమ్,

మస్తిష్కశాస్త్రమ్.

Encephalon : the brain. గోర్దమ్,

గోర్దః, మస్తలిగ్గపిండమ్. తె.

మెదడు.

E. bulb : గోర్దబుద్బుదమ్.

End : a termination. అగ్రమ్,

అస్త్యమ్ తె. కొన, కొన, చివర.

Acromial E : అంసకూట బాహ్యగ్రమ్.	కలా, ఆభ్యంతర హృదయస్తరః, హృదయగర్ కలాకోశః. వ్యా:- ఏవస్తరః తనుమృణ కలామయః. తె. గుండెకాయలో పార, హృదయములోపార. వి. ఇది పలిచగను, సుసుపుగ నుండును.
Cardiac E : ఆమాశయాగ్రమ్, హృదయాగ్రమ్.	Endocrine : Internal secretion. అస్త్రః ప్రావః. తె. లోప్రావము అస్త్రీష్యస్త (రసః నీరః.)
E. artery : అస్త్యధమనీ. see artery.	E. gland : ductless gland.
E. brain - see telencephalon.	Endo derm : అస్తర్మాయ, అస్తర్మ లిప్తా, అస్తర్మాయపి, అస్త్రస్త్వకో, ఆదికలా, తనుధాతుః. తె. పిండము లోపలి పార.
Free ends of the eye lashes. పక్షాగ్రాణి.	Endodermic : అస్తర్మీయ.
Pyloric E : జరరాగ్రమ్.	E. D. cloacal diverticulum. అస్తర్మీయ నిర్హరణగుహ.
Sternal E: of collar bone. అక్షకాగ్రమ్.	E. D. diverticulum. అస్తర్మీయోపగుహ.
Terminal ends of the cutaneous vessels: సిరాముఖాని. తె. రక్తసలిక కొనలు లేక చివరలు. వి. ఇవి చర్మముక్రింద విప్పియుండును.	E. D. cloacal sac. అస్తర్మీయ నిర్హరణకోశః.
Ventral E : ఉదర్యాగ్రమ్.	Endo lymph - see lymph.
Endings : అస్త్రాః, అస్త్రాణ్ణాః. యథా:- హస్తపాద వదనాదయః. తె. కొనలు, చివరలు. వి. కొనలుగా లేలియుండు చేతులు, కాళ్ళు, మొగము మొదలగు ఆయవములు, అస్త్రాణ్ణములు.	Endometrium : lining membrane of the uterus. గర్భకోశావరణీకలా, గర్భకోశాస్తరణ కలా.
Endoblast - see protoplasm; the cell nucleus. అణుకేంద్రము.	Endomysium : అస్తరామిషీయ, మాంసధరాకలా - see membrane.
Endo cardial cushion : అస్త్రస్త్వయోపధానికా.	Endoneurium: a delicate connective tissue around nerve - fibers. అస్త్రాచూణుకః. (కలా
Endo cardium: lining membrane of the heart. అస్త్రస్త్వదయకలా, ఆభ్యంతర హృదయ	

(ప్రాచీనకా)

Endosmosis : inward osmosis;

అనుప్రవేశము.

Endosteum. మజ్జధరా (కలా).
see membrane.Endothelial : (lining) lining
of the circulatory system.
రక్తధరాకలా. తె. వి. రక్తనాళముల
లోను, రక్తాశయములందును ఆవరించి
యుండు మిక్కిలి పలచనిపొర.Endothelium : a lining mem-
brane of vascular and serous
cavity. అస్తరాస్తరణి, అస్తస్తరీ
యమ్, ప్రతనః. వ్యాఃహృదయరక్త
నాలయాద్యస్తరాభాగవరణభూతా.
తె. రక్తధరాకలా. వి. హృదయము,
రక్తనాళములు, ద్రవకోష్ఠములు
మొదలగువాని లోపలిచైత్రున ఆవ
రించి ఆవరణముగానుండు పలచని
పొర. రక్తమును వహించు పలచని
తరకవంటి పొర.Energy : ఊర్జ, తేజః, మాయః,
సత్త్వః. తె. తేజస్సు, శక్తి.Motor E : క్రియాశక్తి. తె.
క్రియాశక్తి.

Potential E : పిత్తిసత్త్వః.

Enlargement : వృద్ధి, శ్వయస్వ తె.
ఉబ్బు, పెరుగు, పెరుగుడు, విస్తరణ.Ensiform : sword-shaped. అగ్ర
పత్రమ్, అసిప్రహాహః.

Enteron : the intestine or ali-

mentary canal. ఆస్త్రమ్ వా అన్న
వహస్రోతిః.

Entoderm - sec hypoblast.

Entrails : the intestines. అస్త్రాణి.
తె. ప్రేవులు.Enumeration : గణనా, సంఖ్యాభ్యుదయము.
తె. ఎన్నిక. వి. వచనగా లెక్కిం
చుట.E of the parts of the body.
శరీరస్థానాశీరసం. చ. శా 7. అ.
1. గద్య.Enzyme: (1) any chemical
ferment formed in the body.(1) కీణ్యః, కీణ్యకః, శేనద్రవ్యమ్,
ప్రకీణ్యమ్, సద్ధానకః, (2) భూతాగ్నిః
పిశరః. తె. కీణ్యము, తోడు. వి
పాంచభౌతికాగ్నులు. ఇవి పచనాది
కార్యములకేయు లేకో (సంబంధి
యు). తేజోభూతమునకు చెందినవి.
జీర్ణదోహక పదార్థము.Intercellular E : (tissue).
కణాగ్ని, ధాత్వగ్ని. తె.
ధాత్వగ్ని. వి. రసరక్తాది ధాతువుల
నాశ్రయించి యుండు అగ్ని.
కోశాణువులలో కీణ్య రూపమున
నుండు అగ్నివిశేషము. ఇది గొక
ప్రత్యేక రసాయన పదార్థము. తోడు.Enzyme : (2) నూత్నరసః. వ్యాః-
బహివా అగ్నః స్రావి. పాచకర
సానాం క్రియాశీలాంశః వా కార్ము
కాంశః. ఏషాం కార్మ్యసమాప్త్యర్థం,

పరిపూర్ణాయ చ నియతాప్లుప్య ఆవశ్య
కతా భవతి. “శాస్తీరక్రియానిజ్జానమ్”

Ependyma : the lining mem-
brane of the cerebral ventri-
cles and spinal cord. ఆస్తరణ
కలా. వ్యా :- సుషుమానా కౌణ్డా
ద్యాస్తరణకలా.

Epiblast : the ectoderm; outer
layer of blastoderm. బహిర్భ
లీప్తా. వ్యా :- బలి వృథ ర్మాయా
బాహ్యకలా.

Epicondyles : ఉపకుణ్డ్యకే.

Epidermis : (1) అస్పర్శరా, ఉదక
ధరా (కలా), (శ్వేతానామైక్యం
ఉపరిచర్మ) గాధాత్వక్, తాద్రూ,
బహిష్ట్యక్, బాహ్యత్వక్. తె.
తాద్రూ. వి. చర్మమందలి ఏను
పొరలలో నొకటి. (2) Outer
layer of the skin or super-
ficial layer of the skin. పీచు
తోలు. వైచర్మము.

Corneous part of E : ఉదక
ధరా, భాసిని.

Deep layer of E : శ్వేతా.

External layer of E : ఉదక
ధరా, భాసిని.

Malpighian part of E. అప
స్పర్శరా, ఉపరిచర్మ, లోహితా,
లోహిని.

Epididymis : అధివృషణీకౌ, అను
వృషణీకౌ, ఉపాధిః, పాధ్యా, శుక్ర

వహః. తె. వృషణగ్రంథినాడి. శుక్ర
వహ స్తోకము, అధివృషణీక. వి.
ఇది ప్రత్యేక వృషణగ్రంథి ప్రక్కన
అర్ధచంద్రాకారముగ అంటియుండు
అవయవ విశేషము. ఇందు శుక్రవహ
నాళములు, శుక్రము వుండును.

Epigastric : relating to the
epigastrium. ఉత్తరకుక్షీయ.

Epig. pit : హృత్కూపః.

Epig. region - sec region.

Epigastrium : the region over
the stomach. ఆమాశయికమ్,
ఉత్తరకుక్షి, ఉర్ధ్వనాభిః, మధ్య
కుక్షి. హృదయోదరమ్. తె. ఉదర
హృదయాధార ప్రదేశము. జఠరకోశ
పైభాగము.

Epiglottis : the thin leaf-shaped
flap of cartilage behind the
tongue. a thin cartilaginous
plate over the larynx. అధి
జిహ్వ, అధిజిహ్వీకౌ, ఉపజిహ్వ,
ఉపజిహ్వీకౌ, కణ్ఠచ్ఛదా, గోజిహ్వ,
ప్రతిజిహ్వ, మూలజిహ్వ. వ్యా :-
జిహ్వమూలస్థ ఋజుకీసమ్, శ్వాస
పథావరణమ్. తె. కొండనాలుక,
పొలక. వి. ఇది నాలుక మొదట
నేర్పడి గొంతులోనికి వ్రాలియుండు
మాంసవృత్తి. ఎల్లప్పుడును తెరచు
కొనియుండు ఊపిరి గొట్టముల ముఖ
ద్వారము.

Epimysium : ఉపామిషీయా, పరి

పేకికా. వ్యా:- మాంసధరాకలా

భేదః. see membrane.

Epineurium : the nerve-sheath.

పరితస్త్రికః(కా).

Epiphyseal centre: ఉపకేంద్రము(ః).

Epiphysis : కీకసాస్తరితాస్థ్యగ్రమ్, గౌణాస్థి ఖణ్డః, ప్రాస్తాస్థి (పరివర్తనీయ తరుణాస్థి).

Epithalamus : అభిపర్యజ్ఞాదేశః.

Epithelial : pertaining to epithelium. తానవ, తానవ స్వభావః, తానవీ. వ్యా:- తనుసమ్మన్ది.

E. canal - see canal.

E. cell - see cell.

E. cellmass . తానవశలకపిణ్డమ్.

E. duct - see duct.

E. labyrinth : తానకగహనమ్.

E. lamina - see lamina.

E. layer - see layer.

E. lining - see lining.

E. membrane - see membrane.

E. roof : తానవఛదీః.

E. sheath : తానవఛదః.

E. superficial surface : తల తనుధాతుః.

E. tissue : తనుధాతుః.

E. tissue cell : తనుధాతు శలకమ్.

E. tube : తనుప్రణాలీ.

Epithelioid : తానవాయితమ్, తాన

వాయిత పటలమ్.

Epithelium : the surface layer of cells covering cutaneous, mucous and serous surfaces.

(1) అస్తరవయవత్వకో, అస్తరామత్వకో, అస్తస్త్వకో, ఆవరణీయతనుః, ఉపతలీయమ్, తనుః (గౌణధాతుః), తనుధాతుః, బహిరస్తస్త్వజ్నిర్యాపకధాతుః. వ్యా:- సజన్మప్రభృతి

సర్వమపి శరీరం బహిరస్తస్త్వోపలక్షిత మావృత్య తిష్ఠతి. (2) అస్తరణమ్, అస్తరణధాతుః, ఉపకలా, ఉపరితనస్తరమ్, ఉపలేపకధాతుః. వ్యా:- ఏవపుషు శలకమయః. తె.

అమత్వచ. వి. శరీరములోపల వెలుపలనుండు చూత్మకణమయపు పొర.

Ciliary E: పత్మలాతనుః(నిస్తరా).

Ciliated E : పత్మలాస్తరణమ్, శైలకీతనుః.

Coilomic E : ఆదికొష్ఠీయ తనుధాతుః.

Columnar E : స్తమ్భ అస్తరణమ్.

Compound E: విశ్రమాస్తరణమ్.

Cubical E : ఘనాస్తరణమ్.

Glandular E: గౌళీతనుః,(నిస్తరా) గ్రన్థిభూత అస్తరణమ్.

Neuro E : నాడీ అస్తరణమ్.

Nonstratified E : శుద్ధాతనుః (నిస్తరా).

Pavement E : కుట్టిమ అస్తరణమ్.

Simple E : సాధారణ అస్తరణమ్.

Simple squamous E : శుద్ధశాకలీ తనుః.	puscle - sec Cyte. R. B. C. రుధిరసత్త్వః.
Squamous E : శాకలతనుః.	Esophagus : canal from the pharynx to the stomach -
Stratified E : సజ్జీర్ణ తనుః	see Oesophagus.
Stratified Squamous E : ప్రచిత్తు క్తిసమ ఆస్తరణమ్.	Ethmoid : యుర్జురకా, సీమకః.
Transitional E అవ్యవస్థాతనుః (సస్తరా). సంక్రామ ఆస్తరణమ్.	Ethmoidal : యుర్జురకా, సీమకీయ.
Eponychium : సఖచర్మ.	Ethnology : the science of the races of men. నృజాతివిద్యా.
Epoophoron : అధిజీమ్భ గ్రంథిః ఉపార్వరా.	నృవచవిద్యా. తె. సరజాతి శాస్త్రము, మానవ వంశములను గూర్చిన శాస్త్రము, సరవర్గ (తె) శాస్త్రము.
Equator : నిరక్షుః, నిరక్షరేఖా, మధ్య రేఖా, విషువత్ రేఖా.	Eustachian tube : the canal from the tympanum to the pharynx. పటహపూరణ నళికా, శ్రోతఃపథః. తె. చెవిదారి. వి. ఇది గొంతునుండి మధ్య చెవివరకు వ్యాపించి యుండు నాళము.
Equatorial plate : నైరక్షఫలకమ్.	Evagination : ప్రలమ్బనమ్.
Equilibrium : (1) పరిమాణతుల్యతా. సమత్వమ్, సామ్యమ్. (2) ధాతు సామ్యమ్ (3) దేహధాతు సామ్యాను వర్తనమ్, సామ్యావస్థా. తె. సమత్వము, సమానము, ధాతు సమత్వము, ధాతుసామ్యము.	Pineal. E : సారల ప్రలమ్బనమ్.
Erectile : ఋజుకరణమ్, హర్షణోచితమ్. తె. తిన్నగా ముండుట, లేచుట.	Eversion : అసహ్యః, పరివర్తనమ్, బాహ్య పరివర్తనమ్. తె. అసహ్యము. సరిపడని. మార్పు.
Erection : హర్షణః. తె. నిగిడించుట, లేచుట.	Excrement : the feces. పురీషమ్, మలమ్, శక్యత్, శరీరమలమ్. తె. పెంట, మలము, శరీరమలము.
Erectores pili : pilorum. రోమ హర్షణీ. తె. గగుర్పుటు, పులకరము, రోమములు నిక్కపాడుచుట.	Excreta : the natural discharges of the body. (1) వేగాః, శరీర వేగాః. వ్యాః - దేహద్బహిర్గతాస్త్రయోదశానాం విణ్మూత్రాదీనామత్స
Erythroblast : అపరిపక్వరుధిరబలీష్ఠః. తె. అపరిపక్వ రక్తకణము, ఆమరక్త కణము.	
Erythrocyte : a red-blood cor-	

రసమే వా ఉత్సర్గః. తె. జేగము. శరీరవేగము. వి. శరీరమునుండి ప్రవహించు మలములాది పదములు వేగములు. (2) కిట్టమ, మలమ, విట్, విసర్జనమ. తె. ఆశుద్ధము, మలము. వి. ఆహారము జీర్ణమై రసము విడిపోవమిగిలియుండు విప్పి, విరేచనము.

Excretion. (1) మలోత్సర్గః, మలోత్సర్జనమ. (2) మలమ.

Exhalation : (1) నిశ్వాసనమ, నిశ్వాసః. తె. శ్వాస విడుచుట. (2) బాహ్యోత్సర్జనమ. తె. ఆవిరివిడుచుట. ఉచ్ఛ్వాసము, ప్రశ్వాసము.

Exosmosis : బహిర్గమనమ.

Expansion : వితానమ, విస్తారః. తె. విస్తరించుట.

Expiration : ఉచ్ఛ్వాసః. తె. ఊపిరి విడుచుట, నిశ్వాసము.

Extension : ఆయామః, ప్రసరణమ, విస్తృతిః. తె. పొడిగించు, వ్యాప్తి, విస్తరించుట.

External : Outer. బహిః, బాహ్యః. తె. బయటి, వెలి, వెలుపలి.

Extremities : limbs. ప్రాంతాః, కాభాః. కాభే (దేవీ), హస్తపాదౌ. తె. కాళ్లుచేతులు, కాభలు (రెండు).

Distal Ex: అధరప్రాంతాః.

Lower, Ex: అధః కాభే. వ్యాసక్తిన్. తె. కాళ్లు.

Proximal. Ex: ఉత్తరప్రాంతాః.

Right. Ex. దక్షిణప్రాంతాః, Upper. Ex: ఉత్తరప్రాంతాః (బాహు). తె. చేతులు.

Exudation : ప్రసరణమ, ప్రసేవనః, శృన్వనమ. తె. కాలుట, వెలువడుట, స్రవణము.

Eye : the organ of vision. ఆక్షి, ఈక్షణి, చక్షుః, దృశ్యమ, దృష్టిః. నయనమ, నేత్రమ, లోచనమ. తె. కన్ను, దృష్టి, నేత్రము, లోచనము. Bulb of the E : నయనబుద్బుదమ. తె. ఆక్షిగోళము, కంటిగోళము, కనుగ్రుడ్డు.

Crystalline lense of the E : కాచకః, స్ఫటికః. తె. స్ఫటికము.

Different coverings or layers of E. ball : పటలాని, తె. కంటిపొరలు. వి. ఇవి పలు తెరుగులుగానుండు కనుగ్రుడ్డు పొరలు.

E. lag : వర్త్యకోశః. తె. సంచి వలెనుండు కనురెప్ప.

E. ball : ఆక్షిగోళమ, ఆక్షిగోలకః, దృష్టిగోళమ(ః), నయనబుద్బుదమ. తె. కంటిగ్రుడ్డు, కనుగ్రుడ్డు, కన్ను, నేత్రబుద్బుదము.

E. brow : the hair, skin, and tissue above the eye. భ్రూ, భ్రువౌ (భ్రువౌ). తె. కనుబొమ, కనుబొమ్మలు (రెండు).

E. cavity : ఆక్షికోటరః. తె.

కనుగుంట.

E. lashes : the hair of the eyelids. అక్షిపక్షుణి, పక్షుణి, ప్రతిపాలాః (దృష్టిః), నేత్రోమాణి. వ్యా:- ఊర్ధ్వైభోభాగేన ప్రత్యక్షి పక్షుద్వయమ్. తె. కనురెప్ప వెంట్రుకలు.

E. lid: the protective covering of the eyeball. అక్షికోశః, అక్షిచ్ఛదః, అక్షిపుటః, అక్షివర్త్య, నేత్రవర్త్య, వర్త్యపుటః. వ్యా:- ఊర్ధ్వైభోభాగేద్వి. తె. కనురెప్ప.

E. socket - see socket. pupil of the E: కనీశికా, తారకా. తె. కంటిపాప, కనుపాప. పాప.

Root of the E. lashes : పక్ష్యమూలమ్, పక్ష్యశయః. వ్యా:- నేత్రపర్యస్తభాగః. తె. వి. నొసలు కనుజామలకు మధ్యనున్న భాగము. Rudiment of E: ప్రాథమిక నేత్రమ్.

F

Face : ఆననమ్, ఆలోకః, ముఖమ్, వదనమ్. తె. మొగము, మోము.

Length of the F: ముఖాయామః. తె. మొగము పొడవు, మోము పొడవు.

One half of the F: ముఖార్ధమ్. తె. సగము మొగము, ఒకచేంప.

Ventral F: ఉదర్యాలోకః.

Vertical half of the F - see one half of the F.

Facet: (1) ముఖమ్, వపికా. Facets ముఖాని. వ్యా:- అస్థానా ఉపకలకవత్ భాగః. తె. ఎముకల మీదగల తిన్నని చదునైన ఉపరిభాగము, ముఖములు. (2) సస్థిలక్ష్మి. వ్యా:- సస్థేచ్ఛిహ్నమ్, సమచ్ఛతాంక రూపమ్. తె. కీలుగుడ్డు. వి. ఇది సుచుదేలియుండును (౧). (౩) స్థాలకమ్, స్థాలకాని. వ్యా:- సముప్థలో వరాస్థికారాణి ఈషన్యధ్యానతాని సన్నిష్ఠానాని. తె. వి. నిడుమ కొంచెము పల్లముగల సుపుటాకారములు. ఈ రూపములు కీళ్లయందు కనబడును. కిశేయకాస్థుని చివర వుండలవంటి భాగములపైనుండు గుంటలు.

Costal F: పాయ్యకవపికా, పాయ్యకస్థాలకాని. తె. వి. కశేరుకా పిండముపైనుండు గుండదని గుంట.

Posterior calcaneal F: పశ్చిమ పార్శ్వేయతలమ్.

F. of the ribs : పాయ్యకస్థాలకాని.

Factor : కారకమ్, భావః, మూలకమ్.

Faeces : Excrement; dung; the discharge of the bowels.

ఫురీషమ్, మలమ్, వర్చు, విట్,
విస్టా. తె. పియ్యి, పెంట, మలము.

Faenum of lip : ఓప్తసేవనీ.

Fallopian tubes - see oviduct.

Falx : sickle. దాత్రికా (దాత్రం-ల
విత్రమ్). తె. కొడవలి. వి. కొడవలి
ఆకారముగల అయవ విశేషము.

F. cerebelli : a scikle-like
process between the cere-
bellar lobes. బేపను స్తిష్క
దాత్రికా. వ్యా:- మస్తిష్కవరణీ
ద్వధకలాయా ఆయతఖణ్డమ్.

F. cerebri : a sickle-like
process between the cerebral
lobes. మస్తిష్కదాత్రికా. వ్యా:-
మస్తిష్కశృతికలాభాగః, మస్తిష్క
వరణాయాః కలాయా దాత్రికా
భాగో మస్తిష్కస్య వామ దక్షి
ణార్థ విభాజకః.

Primitive F. cerebri : ప్రాథ
మిక మస్తిష్కదాత్రికా.

Fang : the root of a tooth, the
socketed part of a tooth.

(1) కీలః. (కీలాః బ వ.) వ్యా:- రుచకా
కారః ప్రరోహః. (2) దంష్ట్రా, దీర్ఘ
దన్తః, రదన్తః. తె. కొర, కొరపన్ను,
దంతము.

F. of a tooth : దన్తశీఘా. తె.
కొరపన్ను.

Fascia : the fibrous membrane
covering muscles and other

tissues. ఆవేష్టనమ్, పట్టకః, పాశికా.
వ్యా:- పేశీనామధవా పేశీసంవృతస్య
దేహస్య బహిరావరణ భూతాః
పాశమయ్యుతయ్యాః, సర్వదేహచ్ఛాది
ఉపరితనపటలమ్, ప్రావరణీ, మాంస
ధరాకలా, మేదోధరా, వేదినీ. తె.
కండరావరణము, కండరావరణి,
మాంసధరకల. వి. మాంసపేశులను
గాని, పేశులచే నావృతమైన శరీర
మునుగావి ఆవరించుచుండు పలచని
తన్తుపార.

Cremasteric. F : పేశీ మయ
కోశః, వృషణబద్ధినీ ప్రావరణీ.

Deep F : అగాధ పాశికా, ఆస్తర
ప్రావరణీ, గమ్భీరపాశికా, నిమ్న
పాశికా. (నవీనానాం మతమ్). మాంస
ధరా (త్వక్, కలా) తె. మాంసధర
కల. వి. లోతుగానుండును. మాంస
రజ్జువును చుట్టియుండు కలావరణము.

Deep cervical F : గ్రీవా
ప్రచ్ఛదా, నిమ్నగ్రీవ ప్రచ్ఛదా.
Deep layer of superficial
F : రోహణీ. వ్యా:- గాధపాశికాయా
ఉపరితనపటలమ్ వా నిమ్నపటలమ్.
Endopelvic F : వస్తిగుహస్త
రీయా కలా.

F. bulbi : బొడ్డుదపాశికా.

F. celli : గ్రీవాప్రచ్ఛదా.

Iliac F : క్రొణపాశికా.

Lumbodorsal F : కటి పృష్ఠ
ప్రచ్ఛదా పాశికా.

Orbital. F : అక్షికుణ్ణీయపాశికా.

వ్యా:- ఆస్థ్యాశ్రితం పటలమ్,

Parotideo masseteric F : కర్ణ
మూలచ్ఛదా.

Pelvic F : శ్రోణికలా, శ్రోణి
గుహాంతరీయాకలా (తన్త్రశ్రోణికలా)

Prevertebral F : వంశపు రస్త్వా
కలా.

Superficial F : ఉపరితన
పాశికా, గాధపాశికా, వ్యా:- వేదిని
రోహితీత్వచా. (ప్రాచీనానాం) సమీ
నానామ్ ఉపరితనపాశికా, గాధ
నిమ్నా, గాధత్వక్ పటలద్వయమ్,
ఋషిః ప్రావరణీ, మేదోధరా. తె.
మేదోధరకల. వి. క్రొవ్యుసు గపి
యందుపార.

Superficial layer of F : వేదిని
వ్యా:- గాధపాశికాయా ఉపరితన
పటలమ్.

Temporal F : కణావరణీకలా
వా ప్రావరణీ.

Transversalis F : ఉదరాంత
చ్ఛదా. వ్యా:- అభ్యంతర దేశచ్ఛద
నీకలా.

Fascialis: (1) కూలకః, (2) రస్థిమ్.

Colliculus F : ముఖ్యకూలకః.

Hiatus canalis F : కర్ణధూమి
రస్థిమ్, కర్ణికారస్థిమ్.

Fascicle : a small bundle of
fibers. పాశికా. తె. మాంసము
త్రాడు. ని. ఇది మాంసపు పీచులచే

నిర్మితమైన సన్నని త్రాడువంటి
మాంసపు భాగము.

Sub F : పాశికాధర.

Fasciculus : a bundle. కూర్పః,
గుచ్ఛకః, పాశకః, పాశకులమ్.
వ్యా:- కేసరాణాం బుద్ధమ్. తె.
కట్ట, దిండు.

Anterior cerebrospinal F :
పూర్వశిరోమంకియ పాశికా, సరలా
ముకుల తన్త్రికా.

F. cuneate, cuneatus : శ్రోణిత
పాశికా, పశ్చిమ పార్శ్వికాతన్త్రికా,
పశ్చిమాన్త్రికా తన్త్రికా.

F. gracilis : శోమల పాశికా,
పశ్చిమాన్త్రికా తన్త్రికా, పార్శ్వీ
తన్త్రికా.

F. proprius anterior : పురస్తన
నిజపాశికా.

Inter crural F : బాహ్యవృషణ
పాశికా.

Lateral cerebrospinal F :
బాహ్యశిరోమంకియ పాశికా.

Medial longitudinal F : అంత
రాంతానికపాశికా.

Fasciola cinerea : భాస్మపాశికా.

Fat : the yellowish oily sub-
stance of adipose tissue.

మేదః. వ్యా:- సాన్ద్రగ్రాస్థితుల్యః
శరీర స్నేహధాతుః. వస్నసా, వసా.

వ్యా:- శుద్ధమాంసస్య స్నేహః. తె.
(1) క్రొవ్యు, మేదస్సు. వి. ఇది శరీర

- నెయ్యివలె నుండును. (2) చురుగు వి. ఇది చుంచుకొనమువలె నుండును. మేవో ధాతువు.
- Abdominal F - see abdominal.
- Sanguineous F : సరక్తమేదః. తె. వి. రక్తమునో గూడియుండు క్రొవ్వు. ఇది ఎముకలలో నుండును.
- Fauces : the throat; from the mouth to the pharynx. bounded above by the soft palate, below by the tongue. గలః, గలతోరణికా. వ్యా :- గల వక్త్రాస్తరచ్ఛాపిమ్ గలఃస్థిః, ధూకమ్ తె. అంగిలి, గొంతు. వి. గొంతు నోరు కలియుచోటు, ఆహారము లోనికిపోవు సన్నని మార్గము, గల ద్వారము.
- Anterior pillar of the F - see pillar.
- Posterior pillar of the F - see pillar.
- Feces - see faeces.
- Fecundation - see fertilization.
- Feet : పాదాః, పాదా. తె. కాళ్లు, పాదములు.
- Female : the sex that bears the young. స్త్రీ. తె. ఆడుది. మగువ.
- F. genital organs-see organs
- Femoral : belonging to the femur thigh-bone. ధౌర్శ్య. తె. తొడను చెందిన, తొడఎముకకు సంబంధించిన.
- F. triangle-see triangle.
- F. sheath-see sheath.
- F. Vessels : in the abductor canal. ధౌర్శ్యసిరే. తె. వి. లోతొడ లోని "ధౌర్శ్య"యను రక్తనాళము.
- Femur : the thigh-bone - see bone.
- Fenestra : an opening. రస్థ్రాప్తమ్, సుషిరమ్. తె. గవాక్షము, బెజ్జము, రంధ్రము.
- F. basalis : కణోటీయూరస్థ్రాప్తమ్.
- F. cochlea : కామ్యవరం (o) సుషిరమ్, వృత్తసుషిరమ్. తె. కంబు రంధ్రము, వి. ఇది కణ్ణారక్తనాళము. నుడిదిసిగ్గి గ్రుండముగా నుండును.
- F. nariam : పురస్తరనాసారస్థ్రాప్తమ్.
- F Vestibuli : ఆవృత్త సుషిరమ్, దేహలీయ సుషిరమ్.
- Ferment : అస్తరత్సేకః, అభిషేకః, కాదమృరీరీజమ్, కిణ్వః, సన్ధాయకః. తె. కిణ్వము. తోడు, పొంగు. వి. పులియునట్లు జేయువస్తువు.
- Fermentation. (1) అస్తరత్సేకః, వికారః, సన్ధానమ్. (2) అస్తరూప్యః, ఉత్తోభణమ్, కిణ్వనమ్. తె. పులియుట, పులిసిపొగుట, మండము.
- Fertilization : impregnation. గర్భాధానః. (చ. శా. 5అ. 5. గర్భాంతః) నిషేకః.

The impregnation of an ovum by a spermatozoon. శుక్రశోణిత సమూర్ణనమ్. వ్యా:- శ్రీపు-బీజయో శక్తి-రణమ్ వా ఏవీ భావః. F. of the ovum in the womb యోగ్యాం బీజగ్రహణమ్. (చ.రా. 2 అ. 23. శ్లో)గర్భధారణమ్. గర్భోత్పాదనమ్, ఫలదీకరణమ్, ఫలనమ్. తె. కడుపుతోనుండుట. గర్భధారణము. గర్భధానము.

Fetal: pertaining to the fatus.

గార్భికః. భూతనమ్బుద్ధి. తె. పిండము నకు సంబంధించిన.

Fetus: the babe in the womb, after the third month. అస్తరా పత్యమ్. వ్యా:- గర్భస్థపిండః. జరాయుషః శిశుః, పిండః, పోతః, భ్రూణః. వ్యా:- కలలభునాద్యసప్తా విశేషజా మప్యత్రైవాన్తర్గర్భః. తె. గర్భము లోని పిండము, పిండము, భ్రూణము. వి. మూడు నెలలు దాటిన గర్భము లోని శిశువు.

F. liver: జ్యోతిస్థానమ్. తె. వి. గర్భానస్థలోనుండు యకృత్తు.

Fibre: a thread-like structure.

శేసరః, తన్తుః. Fibres. శేసరః, తన్తుః. వ్యా:- అతినూత్నా లూతా తిన్త్వాకృతయోఽనేక ధాత్వారమ్భ కాద్విధా అంశవః. నూత్రాణి (బ. వ). తె. ఏను, పోగు, పీచు. వి. సాలీడు చుట్టునుండు సన్నని పొడవైన దార

ములు లేక పోగులు, ఇవి ధాతు నిర్మాణారంభకములు. పొడవుగ నుండు దారములవంటి సన్నని నిర్మాణములు, తంతువులు, దారములు.

Afferent F: ఆగామితన్తుః.

Arciform F: Arcuate F:

చాపితన్తుః.

Associated F: మనోవహతన్తువః, మనోవహధమన్తువః. మనోవహ ప్రోతాంశి.

Association (of) F: నాడీ నూత్రాణి, ప్రతిసన్ధాయకనూత్రాణి, బాహ్యచాపితన్తువః, స్వాంశయోజక తన్తువః.

Axial F: axon nerve F: ఆక్ష అనుడ తన్త్రతన్తువః.

Cardiac muscular F: విరాజితేందరః.

Centrifugal F: చేష్టావహతన్త్రతన్తువః. మధ్యాద్ధామితన్తువః.

Cerebrospinal F. శిరోమండీయ తన్తువః.

Cervical nerve F: గ్రీవతన్త్రితన్తువః.

Chromatic F: క్రమాధీనతన్తువః, వర్ణప్రియతన్తువః,

Circular F: వర్తులమాంస నూత్రమ్.

Commissural F: గోళార్థయోజక తన్తువః, సమ్మిశ్రణీయతన్తువః.

Cranial parasympathetic F:

ఊర్ధ్వగ్రత స్తనః.

Efferent F : అపగామితనః.

External arcuate F : బహిర్దా
నుషీ నూత్రావలీ (X) బాహ్యచాపిక
త స్తనః.

F cell : తన్తుతలకమ్.

F. of muscular tissue : పేషీయ
ధాతుకేసరః.

Gelatinous nerve F : నిర్మజ్జా
తన్తుతనః, వాసేయతన్తుతనః,

Graynerve F : ధూసరతన్తుతనః,
నిర్మజ్జాతన్తుతనః.

Longitudinal F : ప్రలమ్బ
మాంస నూత్రమ్.

Medullated nerve F : ధవళ
తన్తుతనః, మేదురతన్తుతనః, సమజ్జా
తన్తుతనః, సవృత్తికాని నాడీ
నూత్రాణి (X),

Motor nerve F : చాలకతన్త్రి
తనః, చేష్టావహతన్తుతనః, చేష్టావహ
నూత్రమ్.

Muscle F : పేషీకేసరః, పేషీతనః,
మాంసకేసరః, మాంస నూత్రమ్,
మృదులోహిత వర్ణకేసరః.

Muscular F : మాంసీయకేసరః,
పేషీయతనః.

Nerve F : తన్తుతనః, తన్త్రికా
తనః, నాడీనూత్రమ్. తె. సరముల
పీచు, నాడీనూత్రము.

Neuroglial F : స్థితనః.

Non medullated nerve F :

ఆవృత్తికాని నాడీనూత్రాణి, ధూసర
తన్తుతనః, నిర్మజ్జాతన్తుతనః,
వాసేయతన్తుతనః.

Oblique F : తిర్యక్ మాంస (తిర్య
క్మాంస) నూత్రమ్.

Osteogenetic F : అస్థిజనక
తనః.

Parasympathetic F : పరతనః.

Perforating F : వేధక తనః.

Postganglionic F : పశ్చాద్గంధు
తనః.

Preganglionic F : పూర్వగంధు
తనః.

Projected F : చేతోవహతనః,
చేతోవహ మార్గః. తె. వి. మెదడు
లోని స్వాంశయోగములును,
పరాంశయోజకములునగు నాడీ
నూత్రములు.

Projection (projective) F :
పరాంశయోజక తనః.

Purkinje's F : పరికిష్టాల్కా
తనః.

Sacral parasympathetic F :
అథోగ్రతనః.

Sensory F : సంజ్ఞావహనూత్రమ్.

Sensory nerve F : సంజ్ఞావహ
నాడీనూత్రమ్.

Striated F : నూత్మరేఖాఙ్గిత
మాంసనూత్రమ్.

Striped muscle F : సరాజి
కేసరః.

Sustentacular F : సంస్తమ్భక తన్తుః.	కీకసమ్.
Sympathetic nerve F : అనుతన్త్రీ తన్తుః.	Fibroelastic : వాస్సుస, సాస్సుసతన్తు మయకఞ్చికమ్. తె. వి. రబ్బరువలె సాగు శక్తిల పేజీబాలిత్తి లేక సంచి.
Unstripped muscle F : ఆరాజి కేసరః.	Fibroosseous : తన్వస్థిమయః.
White nervous F : ధవళతన్త్ర (నీ) తన్తుః, వస్సు సాతన్తుః.	Fibro proprieo : స్వాంశయోజక తన్తుః.
Fibril, Fibrilla : a small fibre, a minute fibre. అతి నూత్న తన్తుః, తన్తుకః.	Fibrous : consisting of fibres. తాన్తవ, పాశమయ్య, పాశమయీ, మాంసజవాస్సుస, స్నాయుతన్తు(ః). తె. తాన్తవము. వి. తన్తువులకు జెందిన, నారగల.
Neuro F : లగుడమూల తన్తుకః.	F. membranes - see membrane.
Ultimate F : అన్త్యతన్తుకః.	Fibula - see bone.
Fibrin : a nitrogenous protein coagulating in exposed blood. తన్తులమ్, తన్వీనమ్, తాన్త వమ్, పాశధ్రూణః, పైబ్రిణమ్.	Field : క్షేత్రమ్(ః). తె. క్షేత్రము, ప్రదేశము.
వ్యా :- కిమపివస్తు రక్తస్థస్యానా వసరే ఉత్పద్యతే. తె. వి. గడ్డకట్టిన నెత్తురునుండి పుట్టు నారవంటి పదార్థము. తన్వీనము. రక్తమును ఘనీభ వింపజేయు ధాతువిశేషము.	Nail F : నఖక్షేత్రమ్.
Fibrinogen : పైబ్రిజీ జనకః.	Filament : a delicate fibre or thread. తనుతన్తుః, తనుతన్తుకః, నూత్నతన్తుః, నూత్ననూత్రమ్. తె. ఈనె, తంతువు, పొగు. వి. మిక్కిలి సన్నని సున్నితమైన దారము.
Fibro blast : a cell that forms new fibrous tissue. కేసర బలిష్ఠా, తాన్తవ బలిష్ఠా. వ్యా :- తాన్తవ ధాతురచనా శలకమ్. తె. కేసర బలిష్ఠ. వి. తాన్తవ ధాతువును నిర్మించు కణము.	Fillet : పట్టః, బద్ధనీ, వళికా(x).
Fibrocartilage : the fibrous variety of cartilage : తాన్తవ	Filum : a thread. తన్తుః, నూత్రతః. తె. దారము.
	F. terminale : the thread - like end of the spinal card. అన్త్యతన్తుః, అన్త్యతన్తుకః.
	Fimbria : (ఫింబ్రియా) విషమ

ప్రకోహః. తె. జాలరు, అంచు.

F. hippocampi : నీరాశ్వకీయ
ధరా.

Fimbriated. Fringed : జాలరుగల
అవయవ విశేషము.

F. ends : పుష్పితప్రాంతా. తె.
దీక్షోత్పత్తి స్థలము. వి. ఇది గుమ్మడి
పువ్వును పోలియుండును.

Finger : digit. అజ్ఞలిః, అజ్ఞలీ. తె.
ప్రేలు.

Distal part of the F : అగ్ర
పర్వ ప్రదేశః. తె. ప్రేలి మొదటి
గణువు.

F. of the foot : పాదాజ్ఞలిః.
తె. కాలిప్రేలు.

F. of the hand : కరాజ్ఞలిః,
హస్తాజ్ఞలిః. తె. చేతిప్రేలు.

Fifth F : కనిష్ఠా, కనిష్ఠికా. తె. చిటికెనప్రేలు.

Fore F : ఆదేశినీ, తర్జనీ, ప్రదేశ
(శి)నీ. తె. చూపుడుప్రేలు, జాట్టన
ప్రేలు.

Index F - see fore F.

Little F - see fifth F.

Middle F : మధ్యమా, మాధ్య
మికా. తె. నడి(మి)ప్రేలు.

Ring F : అనామికా. తె. ఉంగ
రపుప్రేలు, పవిత్రపు ప్రేలు.

Third F - see Ring F.

Tip of the F : అజ్ఞాల్యగ్రమ్. తె.
ప్రేలికొన, ప్రేలిచివర.

Firc : అగ్నిః, అపః, దహనః,
పావకః, వైశ్వానరః. తె. అగ్ని,
అనలము, నిప్పు.

Abdominal or internal F :
In the form of digestive
secretion. అంతరాగ్నిః, బౌడ
ర్యాగ్నిః, కాయాగ్నిః, కోష్ఠవహ్నిః,
జఠరాగ్నిః, జఠరాసలమ్(శి), జారర
వహ్నిః, పాచకాగ్నిః, వాహః. తె.
జరరాగ్ని. వి. కడుపులో నాచార
మును జీర్ణము (పచనము - పాకము)
జేయు అగ్ని.

Fissura : a fissure. విశరణమ్.

F. Prima : ప్రథమ విశరణమ్.

F. rostroventralis : త్రోటు
దర్శ విశరణమ్.

F. secunda : ద్వితీయ విశరణమ్.

Fissure : a narrow opening in
organ, cleft or split (1) చిద్రమ్
దరీ, భేదః, విదరః, విదారణమ్, సన్ని.
తె. గాడి, పగులు, బీటు, బెజ్జము,
సందు. (2) విదరణమ్, విశరణమ్.
వ్యాః- విదారణాకృతీని లాఙ్ఘనాని.
సరిత్కా. తె. గాడి, చరియ, పగులు.
వి. ఈ లక్షణములు అవయవములందు
యేర్పడి ఆయా శేష్యతో వ్యవహరింప
బడుచుండును.

Anterior median Fi, Antero
median Fi : అగ్రిమాన్తరా, పుర
స్తనమధ్య విశరణమ్.

Calcarine Fi : కార్కరసరిత్కా

Callous Fi : కఠింకా విశరణమ్.

Central Fi : మధ్యమ విశరణమ్.

Choroid Fi : జారాయన విశరణమ్.

Collateral Fi : అను పార్శ్వ విశరణమ్.

External rhinal Fi : బాహ్య నాసిక్య విశరణమ్.

Fi. of nostroventralis : త్రోట్యుదర్య విశరణమ్.

Fi. of rolands : మధ్యమ విశరణమ్.

Fi. of sylvian (sylvius) : బాహ్యమస్తిష్కికా విశరణమ్.

Flaccular (lus) Fi : చాడిక విశరణమ్.

Hippocampal Fi : సిరాశ్వకీయ విశరణమ్.

Inferior orbital Fi : అధరాక్షి కుణ్డియ విశరణమ్.

Lateral cerebral Fi : బాహ్యమస్తిష్కికా విశరణమ్, బాహ్యమస్తిష్క విశరణమ్.

Longitudinal Fi : అతానిక మస్తిష్క విశరణమ్.

Median Fi : పశ్చిమాంతరా (x)

Orbital Fi : అక్షికుణ్డియ విశరణమ్

Palpebral Fi : వర్త్యియ విశరణమ్

Parieto-occipital Fi : పార్శ్వ పుష్ఠకీయా విశరణమ్.

Posterior median Fi : Postero median Fi : పశ్చిమాంతరా (x)

Postero intermediate Fi :

పశ్చిమ గుచ్ఛాంతరీయా సరిత్కా.

Postero lateral Fi : పార్శ్వ పశ్చిమాంతరా.

Post nodular Fi : పశ్చాన్నద్ధక విశరణమ్.

Pterygomaxillary Fi : గారుడ హానవ విశరణమ్, హనుచరణికాపరిఖా.

Rectangular Fi : సమ కోణ విశరణమ్.

Scaphoid Fi : నౌఖాతమ్.

Sphenoid Fi : పత్మాంతరా విశరణమ్, స్ఫిసకీయ విశరణమ్.

Spheno-maxillary Fi : స్ఫి - స్నై - నహానవ విశరణమ్, హను జతుకాపరిఖా.

Superior orbital Fi : ఉత్తరాక్షికుణ్డియ విశరణమ్, పత్మాంతరాలమ్.

Transverse Fi : (of liver), తిరస్పిన విశరణమ్, ద్వావస్తా, యక్ష్మత్రప్తీహర విశరణమ్.

Umbilical Fi : నాభివిశరణమ్.

Flank : fleshy part of side

between ribs & hip. కుక్షి పక్షు. వ్యా:- కుక్షే మంసల

పార్శ్వభాగః. అస్య పర్వుకా జ

ఘనయోర్యధ్యేసితి. తె. ప్రకల్.

వి. తుంటి ప్రక్కలెముకలకు మధ్య

నుండు కండ మాంస భాగము, కుక్షి.

వ్యా:- పార్శ్వదేశః. (చ.వి 18౨.87

గద్యవ్యాఖ్యాన-చక్రపాణి). కుక్షిః. వ్యాః- పార్శ్వయోరధోభాగః. (మా. ని. 40 బ. 12 శ్లో. వ్యాఖ్యానే వాచ స్మతీవైద్యః) పార్శ్వః. తె ప్రక్క. పార్శ్వము.

Flap : ప్రాలంఘనము. వ్యాః- అర్ధచ్ఛిన్న లంఘనమునోపధానస్య ప్రకారేణ బహిర్లంఘనమున స్వచ్ఛాంసాదే రంశోపేక్షియతే. లోలకః. తె. జెక్క, దశము, ప్రాలంఘనము. పి సగముతెగి వ్రేలాడు, లేక ఇశరకారణముచే బయటికి వ్రేలాడు చర్మ మాంసాగుల భాగములు; లోలకము.

Flask : పుటగ్రీవః. తె. కుప్పె. వి కూజావంటి అవయవ విశేషము.

Flesh : the soft tissues of the body. పలలమ్, పిశితమ్, మాంసమ్, తె. పలలము, మాంసము. (2) మాంస ధాతుః. వ్యాః- సప్తధాతునాం తృతీయః. తె. మాంసధాతువు. వి. రసాది సప్తధాతువులలో మూడవది (ప్రాణాయతనము).

Flexion : the process of bending. ఆకుఞ్చనమ్. తె. ఒంపు, వక్రీకరణము.

Dorsal Fl, Dorsi Fl : పృష్ఠాభిముఖము.

Semi Fl : అర్ధకుఞ్చనమ్.

Flexure : a bending, curve (1) జిహ్మతా, వక్రీమా. (2) కోణః. (1) తె. ఒంపు, వంకర. (2) కోణము, మూల.

Cervical F : క్రైవవక్రీమా.

Hepatic F : యాకృతకోణః.

Pontine F : పాదవవక్రీమా.

Sigmoid F : the bend in the colon between the descending portion and the rectum; Sigmoid colon S. shapad portion. కుణ్డలికా, బృహదస్త్ర కుణ్డలికా, డిమ్మి, మలాశయః, అస్యసంస్థానమ్-డకార వక్రః. (తె) ఆస్థలిప్యంతే శిరోరహితక (s) కార ఇవవర్తతే. తె. డింభము, మలాశయము.

Splenic F : ప్లేనికకోణః.

Ventral cephalic F : ఉదర్య శిరస్య వక్రీమా.

Flocculus : a small lobule of the cerebellum. మాడికా.

Floor : భూమిః. వ్యాః- ఛది సదృశ స్థాన స్వాధి, ఛాదనాత్మకమ్ (వాస్తు). తె. నేల, భూమి. వి. కప్పుక్రింద వ్యాపించియుండు లేక కప్పియుండు శరీర ప్రదేశములు.

Fluid : any liquid secretion of the body. ద్రవః, ద్రవద్రవ్యమ్, రః. తె. ద్రవము, రసము. వి. నీటి వలె పలచగానుండు వస్తువు. ఇది శరీరమున రసరక్తాది ద్రవరూపమున నుండును. ద్రవధాతువు.

Amniotic Fl : a serous liquor filling the cavity of

the amnion. గర్భాశయము. తె. ఉబ్బునీరు, ఉమ్మనీరు, ప్రసవజలము. Animal Fl: ప్రాణికరద్రవము, స్వాభావిక శారీరద్రవము.

Body nutrient Fl: శరీర పోషకరసము. తె. శరీరమును పోషించు ద్రవము.

Cerebrospinal Fl: the fluid of the brain and cord - (C. S. F.) ఓజు, తర్పకకఫము, తర్పకశ్లేష్మము, బ్రహ్మవారి, మస్తిష్కసౌమ్యముద్రవము, మౌస్టులు ఇద్రవము.

Extra cellular Fl: కోశ బహిర్గతద్రవము (బహిర్గతి).

Gastric Fl: thin acid nearly colourless fluid secreted by stomach glands. ఆమాశయ ద్రవము. వ్యా:- ఆమాశయ గ్రన్థిభ్యో నిష్క్రమ్యమాన నిర్వర్ణ తన్వస్థుద్రవము వారస విశేషము.

Inter cellular Fl: కోశాంతరద్రవము, కోశాంతరగతద్రవము, శలకాంతరద్రవము, తె. కుటికద్రవము.

Interstitial Fl: కోశమధ్య (గత) ద్రవము.

Menstrual Fl: ఆర్తవము, పుష్పము, రజు. తె. ఋతురక్తము, చెరగు మాపు, నెలసరి, ముట్టు.

Nerve Fl: తన్వీద్రవము. తె. నరము రసము.

Nutrient Fl: Which circulates through the blood: రసము, రసధాతువు. తె. రసము. వి. ఇది సప్తధాతువులలో మొదటిది. నెత్తురుతో గలసి శరీరమున పారుచుండును.

Nutritious Fl. Nutritive Fl: పోషకధాతువు (బ. వ.), విశుద్ధతరాధాతువు, సప్తసారము వ్యా:- రసరక్తాదయము. తె. పోషక రసములు. శరీరమునకు పుష్టితుష్ట్యములను సగు రసరక్తాది సప్తధాతువులు.

Seminal Fl: ఆస్త్వధాతువు, శుక్రము, తె. వీర్యము, శుక్రము. వి. ఇది శరీర ధాతువులలో నేడవది, చివరి ధాతువు.

Synovial Fl: స్నైహిక ద్రవము, స్నైహికద్రవము,

Testicular Fl: semen. శుక్రము.

Tissue Fl: ధాతురసము.

Vital Fl: Endowed with energy. ఓజు, తేజు, బలము.

వ్యా:- సర్వధాతు సార భూతోద్రవ విశేషము. తె. ఓజుస్సు, తేజస్సు, బలము. వి. రసరక్తాది సప్తధాతువుల సారము. వి. ఇది మధురాదిషడ్రవములకును, తద్దీప్యములకును అధీనమై యుండును. ఉదాహరణము. ఓజు; రసాదీనాం శుక్రాంతానాం యత్పరం తేజస్తత్ ఖల్వోజస్త దేవబలమిత్యుచ్యతే, స్వశాస్త్రసిద్ధాంతాత్. (సు. నూ. 15 అ. 19 గద్యము). ఓజు

సోగుజాః. ఓజః సోమాత్మకం, స్నిగ్ధం, శుక్లం, తీతం, స్థిరం, సరమ్. వివిక్తం మృదుమృత్సంఘం ప్రాణాయతన ముత్తమమ్. (సు. సూ. 15 అ. 21 శ్లో). ఓజసః మూలమ్ ప్రాణినాం పునర్మూల మాహారోబల వశాజ సాంచ, సపటురసేష్వాత్మతః; రసాఃపునర్ద్రివాశ్రయాః, ద్రవ్యాణి పునరోపధయాః, తాస్తుద్వివిధాః - సావరా జఙ్గమాశ్చ. (సు. సూ. 1 అ. 28 ఖండ్య.)

Vitelline Fl : పైతలద్రవ్యం.

Fluidity : వ్యవాయిత్యం.

Foam : ఫోమః. తె. సురగ, సురుగు.

Focus : కేంద్రము, గాఢమేకాగ్రీభిన్నః. రశ్మికేంద్రము. తె. కేంద్రము, తేజః కేంద్రము, మండలమధ్యము. వి. కిరణములు కలియుస్థలము, ఒకేచోట చూపునిగుడ్చు స్థలము.

Principal F : ముఖ్య కేంద్రము, ముఖ్యవాళికేంద్రము. తె. ప్రధానవాళి

Foetus . sec Fetus.

Fold : doubling of various parts of the body. ఊర్మిః, వళిః, వళికా, వళీ. తె. మడత, మడుత.

Aryepiglottic Fo : ప్రకోణగో జిహ్వస్తరవళి.

Cuadal Fo : పుచ్చవళికా.

Cephalic Fo : శిరోవళికా.

Crescentic Fo : అర్ధచంద్రవళికా.

Gastropancreatic Fo : జాతరా గ్నాశయవళి.

Genital Fo : ఉపస్థవళి, యాన వళి.

Inguinal Fo : వంతుణవళి.

Labioscrotal Fo : ఓష్ఠమస్త్రీయ వళి.

Mucous Fos of rectum : గుదవలయాః. తె. ఆసన సుడులు (గు)

Nail Fo : సఖవళికా.

Neural Fo : తన్త్రవళికా.

Peritoneal Fo : పరితున్నవళి.

Pharyngoepiglottic Fo : గల గోజిహ్వకీయవళి.

Pleuroperitoneal Fo : పార్శ్వకా పరితున్నయవళి.

Recto - uterine Folds of Douglas. మల గర్భాశయ బంధనము.

Sacro - uterine Folds of Douglas. గర్భాశయ త్రికీయ బంధనము, త్రికగర్భాశయబంధనము.

Tail Fo : పుచ్చవళికా.

Up Fo : (Up folding). ఊర్ధ్వ నలకమ్, ఊర్ధ్వవళి.

Follicle : a small scereting sac.

పుటికా, బీజపుటః, సోఫటః, సోఫట కమ్, సోఫలకమ్ (8). వ్యాః- బీజ కోశస్య బహిస్తలే ప్రత్యక్షీభవతి. తె. తిత్తి, పొక్కు, బుడిచె, బొబ్బ.

Graafian F : డిమ్బపుటికా, బీజ

పుటకమ్, తె. అచోత్పాదకకోశము, రజోత్పాదకకోశము.

Hair F - see Hair.

Liquid F: పుష్టిబీజాణు ద్రవ పుటికా. వ్యా:- స్ఫోలకాస్తర్గః ఉపచీయ మానాద్రవ విశేషస్య పుటికా.

Lymphoid F: ల సీ కా యి త స్ఫోలకమ్. తె. రసిబాబ్బ. వి. రసి కతో గూడిన పామ్మ లేక బాబ్బ.

Follicular: పుటికీయ(ః), స్ఫోటియ(ః)

Fontanel, Fontanelle: a membranous space between or at the junction of the cranial bones in an infant, due to incomplete ossification. కోమలతాలు.

Anterior F: Bregma (Diamond-shaped). It ossifies during the second year of life. తాలు, తాలుదేశః, తాలు ప్రదేశః, పురస్తాలకమ్, బ్రహ్మతాలు కమ్, బ్రహ్మరస్థిమ్, మస్తకరస్థిమ్, ముఖతాలు, మూర్ధగః, శిరస్తాలు. తె. మాడ, మాడపట్టు, మాడు. వి. పసి తనమున నడినెత్తినమండు మెత్తని చర్మముగల గుంట. పెరిగినకొద్దీ యిచ్చుట ఎముక గట్టిపడును. ఉచి పల్లము, మాడపట్టు.

Posterior F: lambda (Triangular-shaped). The junc-

tion of the occipital and two parietal bones. It ossifies within a few weeks of birth. అధిపతిమర్మ, అధిపతి మర్మరస్థిమ్, ప్నాత్మాలకమ్. బ్రహ్మరస్థిమ్, శివ రస్థిమ్. తె. ఉచ్చి పల్లము, వెనక ఉచ్చి పల్లము. వి. తల వెనుకవైపున నుండు బ్రహ్మరంధ్రము. బిడ్డ పుట్టిన తరువాత కొన్ని వారములలో నిచటి ఎముక గట్టిపడి పూడును.

Food: అన్నమ్, ఆశనమ్. అహారః, భక్తమ్, భోజనమ్. తె. ఆన్నము, ఆహారము. వి. ఇది ఘనద్రవ రూప ములలో నుండును. తిను త్రాగునట్టి వస్తువు, తిండి.

Foot: the organ at the extremity of the leg. అష్టి, చరణమ్, పదమ్. పాదః. తె. అడుగు, పాదము.

Centre of the F: పాదమధ్యమ్, తె. అరికాలు మధ్యభాగము.

Finger of the F-see Finger.

Fore F: ఆజుల్యస్తరమ్, ప్రపదమ్, పాదాగ్రమ్. తె. మీగాలు, ముంగాలు, పంజా.

Upper part of the F: పాద పృష్ఠమ్. తె. మీగాలు.

Foramen: a hole, opening or passage: చిద్రమ్, రస్థిమ్, వివరమ్ (x). వ్యా:- పూర్ణ పరిధి చిద్రమ్. తె. కన్నము, బెజ్జము, రంధ్రము.

వి. గుండ్రని అంచు లేక చుట్టుగల చిల్లి.

Anterior condylar F : పురస్తన క్షణిక రస్థి.

Anterior condyloid F : మూల కోటి పురోగం వివరము. వ్యా:- ద్వంద్వనాడ్యః నిర్గమాయ.

Anterior palatine F : పురస్తన తాలరస్థి.

Anterior sacral F : పురస్తన త్రైకరస్థి.

Auriculo ventricular F : కర్ణక కోష్ఠకాస్తర రస్థి.

Carotid F : కరోట(టి) రస్థి.

Costal F : of Vertebra పార్శ్వ రస్థి.

External access palate F : బాహ్యలఘుతాలస్థి.

F. caecum : అస్థరస్థి.

F. lacerum anticus, F. lacerated anterior : ఉత్తరాక్షి కుణ్డియ విశరణము, త్రికోణ వివర ద్వయము. పక్షాస్తరము, పురస్తన దీర్ఘ రస్థి, బహిఃపక్షాస్తరము.

F. lacerum medium. F. lacerated middle : మధ్య దీర్ఘ రస్థి.

F. lacerm posticus. F. lacerated posterior : నైఋతరస్థి, పశ్చిమ దీర్ఘరస్థి.

F. magnum-see Occipital.F.

F. majendii : ఊర్ధ్వభాగరస్థి.

F. Ovale : ఆ వృత్త రస్థి, జానువన వివరము, ప్రవిష్టరస్థి. తె. అండాకార రంధ్రము.

F. rotundum : వృత్తరస్థి, వృత్త వివరము.

F. scarpa - see scarpas F.

F. spinosum : కాణ్ఠికరస్థి, కోణ వివరము.

F. stenson - see Stensons F.

F. transversarium . పార్శ్వ రస్థి. వ్యా:- కి మ ప్య సాధారణ రస్థి.

F. Vasalli : అణురస్థి.

Frontal F : లలాటరస్థి.

Great sciatic F : బృహస్పైచ రస్థి.

Incisive F : దాశనరస్థి, పురస్తతాలవ్య రస్థి.

Infra orbital F : కుణ్డాధరరస్థి, సేత్రాధరీయ రస్థి.

Interventricular F : కోష్ఠకాస్తర రస్థి.

Intervertebral F : పృష్ఠాస్తర రస్థి.

Intra Ventricular F - see Interventricular F.

Jugular F : నైఋతరస్థి.

Majendie's F-see F. Majendii.

Malar F : గణ్ఠవివరము, గాణ్ఠ రస్థి.

Mandibular F : హావరస్త్రిమ్.

Mastoid F : గోస్తన చిఛ్రిమ్, చామక రస్త్రిమ్.

Mental F : అనుచిబుక వివరమ్. మైబుకరస్త్రిమ్.

Nutrient F : medullary foramen ఆస్థిధమసిద్వారమ్, పోషక రస్త్రిమ్.

Obturator F : భగాస్థినితమ్బు వివరమ్, శ్రోణి గవాత్తమ్, శ్రోణి వివరమ్. వ్యాః- భగాసిమకన్దరాస్థి భ్యాం మణ్డలీకృతమ్స్తరాళమ్. గవాత్తాచారం ప్రచ్చన్న రస్త్రిమ్.

Occipital F : కసాలద్వారమ్, మహావివరమ్ (సుషుమ్నాద్వారమ్).

Optic F : దార్శనరస్త్రిమ్, దృష్టి నాడీరస్త్రిమ్.

Parietal F : పార్శ్వకరస్త్రిమ్.

Posterior access palate F : పశ్చిమతల వ్యరస్త్రిమ్.

Posterior condylar F : పశ్చిమ కాణ్డలకరస్త్రిమ్.

posterior palatine F : బృహత్తాలవ్య రస్త్రిమ్, పశ్చిమతాల రస్త్రి(జ్వ).

Posterior sacral F : పశ్చిమ త్రికరస్త్రిమ్ (రస్థాణి).

Sacrosciatic F : త్రికతుకున్దర వివరమ్, త్రికనితమ్బు వివరమ్.

Scarpa's F : పూర్వాపరచిద్రా.

Spinal F : సాఘమ్నిక చిద్రమ్.

Stenson's F : పార్శ్వచిద్రా.

Stylomastoid F : నారాచ చూమకీయ రస్త్రిమ్, శిఖా గోస్త నాస్తరీయం చిద్రమ్.

Supraorbital F : అధిభ్రవమ్, క్షణోత్తరమ్.

Vertebral F : పృష్ఠి రస్త్రిమ్, వంశ్యరస్త్రిమ్.

Winslow's F : యకృజ్జారరీయ రస్త్రిమ్

Foramina (Pl). చిద్రాణి, రస్థాణి.

Force : that which produces or arrests motion. ఊర్జః, బలమ్, సామర్థ్యం, శక్తిః. తె. బలము, శక్తి, సత్తువ.

Biomotor F : ప్రాణవాయుః.

Cell F : వాతః, వాతదోషః, వాయుః. తె. వాతము, వాయువు.

Centrifugal F : కేంద్రోపరాజ్యుఖ బలమ్, మధ్యాద్గమనబలమ్.

Centripetal F : కేంద్రోన్మృఖబలమ్.

Chemical F : పిత్తమ్, మాయుః.

వ్యాః- సత్త్వరసోద్ధికమ్, రాసాయని శక్తిః. తె. పిత్తము, రాసాయనిక శక్తి.

Physical F : అజ్గబలమ్, ప్రకృతి జాశక్తిః, వాయుః. వ్యాః- రజః సత్త్వాధికః. తె. భౌతికబలము, శారీరకబలము, వాయువు.

Protoplasmic F : కఫః, బలసః.

వ్యాః- తమస్సత్త్వాధికః. తె. కఫము.

Resisting F : ప్రతిబంధక క్తి.

Vital F : చైతన్యక క్తి, జీవక క్తి, ప్రాణక క్తి.

Fore : anterior. అగ్రః, పురః. తె. ముందటి.

F. arm - see arm. ప్రపాణికా.

F. brain - see brain.

F. hand: కరాగ్రమ్, హస్తాగ్రమ్. తె. చేతి పంజా, మీ తెయ్యి, ముంజెయ్యి.

F. head - see head.

F. leg - see leg.

F. limb - see arm.

F. skin - see prepuce.

Form : shape. ఆకారః, ఆకృతిః, మూర్తిః, రూపం, సంస్థానమ్. తె. ఆకారము, రూపము.

Fornix : an arch. ఛత్రికా, తోరణికా. సరణికా. తె. కమాసు. వి. విలు వంపువలెనుండు అవయవ భాగము.

Body of F : తోరణికాగాత్రమ్.

Conjunctival F : వర్తమశ్లసన్ధి.

Crus of F : తోరణికాచరణమ్.

Forramer cascum. సంవృత ఛిద్రాః. తె. మూసికొనియుండు బెజ్జములు, రంధ్రములు. వి. తను కుడ్డజాల రంధ్రములు.

Fossa : a depression; furrow. ఖాతమ్, నిమిక్. వ్యాః. తుండ్ర దీర్ఘికాది వన్నిమ్నానిస్థానాని ప్రాయో విషమాక్షతీని; కేదారస

దృశ నిమిక్. తె. గుంట, పల్లము. వి. వంకర టింకరగానుండు మిక్కిలి చిన్నగుంటలవంటి శరీర భాగములు, చిన్నలోదట్టులు, గోతులు.

Acetabular F : ఔదూఖల నిమిక్.

Anterior F : పురస్తననిమిక్, పురస్తన శరావః, పురోగం మహా ఖాతమ్.

Anterior F. of the cranium: పురస్తకశరావః.

Anterior palatine F : అగ్ర తాలుఖాతమ్.

Axillary F: ఉఖా. వ్యాః- కత్తా గతోగర్తః, కత్తుకుహరమ్, కత్తాదరీ. తె. లోచంక. వి. చంకలోని గుంట లేక పల్లము.

Canine F : దాంష్టికనిమిక్, దాంష్ట్రీయనిమిక్.

Cerebellar F : అధరకేదారః, ఉప(ఔప) మస్తిష్కనిమిక్.

Cerebral F : ఉత్తరకేదారః, మాస్తిష్కనిమిక్.

Coronoid F : మాకుటనిమిక్.

Cubital F : బాహుఽధ్యమ్.

Digastric F : ద్వైగషీకనిమిక్.

Glenoid F : వామపద్ధిస్థాలకం (నిమిక్).

Hypophyseous (ial) F : హైయూపనిమిక్.

Iliac F : శ్రోణనిమిక్.

Incisive F : దస్తమూలవిలా,
ఖాతమ్, దాశననిమ్మికా.

Infraclavicular F : అక్షకౌధర
ఖాతమ్, ఉఖా. తె. కంటె మెడవద్ద
సండు గంట.

Infraspinalis (spinalous) F :
అర్జలోత్తరనిమ్మికా.

Infraspinous F : అధరం అంస
పృష్ఠం, అధరాంసపృష్ఠ నిమ్మికా.

Infratemporal F : శ్చజౌధర
నిమ్మికా.

Intercondylar F : ఖణ్ణలికౌస్తర
నిమ్మికా.

Ischiorectal F : గుదకౌతుస్తరం
ఖాతమ్.

Jugular F : ఆసుమన్యావిశరణమ్,
మన్యాఖాతమ్.

Lacrimal F. lacrymal F :
అశ్రుగోలఖాతమ్, అశ్రుగోలార్ధ
నిమ్మికా. వ్యా:- అశ్రుగన్ధి ధార
ణాయ నిర్మితమ్.

Large F : మహాఖాతమ్.

Lateral cerebral F : బాహ్య
మాస్తిష్క నిమ్మికా.

Limbus F. ovalis : ఆవృత్త
నిమ్మికా ప్రాస్తః.

Mandibular F. Fossa mandi-
bularis : మానుసనిస్థాలికా, హానవ
నిమ్మికా.

Middle F, Middle F. of the
cranium. మధ్యమఖాతమ్, సుధ్య

మఃరోటి శరావః.

Nasal F : నాసాఖాతమ్.

Olecranal F, Olecranon F :
కౌఫోణ నిమ్మికా.

Palatine F : తాలఃఖాతమ్.

Peritoneal F : పరితుస్త నిమ్మికా.

Pituitary F : పోషణికౌఖాతమ్.

పైయాష నిమ్మికా. వ్యా:- తుద్ర
గ్రన్థి ధారణాయవర్తతే.

Posterior F : పశ్చిమమహాఖాతమ్.

Posterior F of the cranium :

పశ్చిమ కరోటి శరావః.

Pterygoid F : గారుదాయిత
నిమ్మికా.

Pterygopalatine F : గారుతతా
లవ్య నిమ్మికా.

Radial F : అరత్నీయ నిమ్మికా.

Right iliac F : దక్షిణ వంతుణ
గహః. (నిమ్మికా).

Rhomboid F, F Rhomboidea
the fourth cerebral ventricle.

చతుర్రశ నిమ్మికా. వ్యా:- చతుర్థ
మాస్తిష్కశోష్ఠః (నిమ్మికా).

Scaphoid F : నౌఖాతమ్.

Sphenomaxillary F : హను
బాతుక ఖాతమ్.

Sublingual F : జిహ్వధరీయం
ఖాతమ్.

Subscapular F : అంసాధర
నిమ్మికా.

Supraspinalis F : (Spinalous)

అర్ధలోత్తర నిమ్మికా.

Supraspinous F : ఉత్తరమంస

పృష్ఠమ్, ఉత్తరాంస పృష్ఠభాతమ్.

Supra tonsillar F : ఉపజిహ్వో

త్తర నిమ్మికా.

Temporal F : శబ్దభాతమ్, (అర్ధ చంద్రా)కారభాతమ్) శాబ్దనిమ్మికా.

Vermian F : కీటకీయ నిమ్మికా.

Vermiform F : వలయనిమ్మికా.

Zygomatic F : గండోత్తరభాతమ్.

Fossula : a small fossa. తుద్ర ఖాతం, తుద్రనిమ్మికా. తె. చిన్న గుంట, చిన్న గొయ్యి. చిన్నపల్లము.

Foundation : పోటః, భిత్తిః. వ్యా:- భూరాణ్య పోటః. తె. ఆధారము, మూలము. వి. పిణ్డాధారము.

Fourchete, Fourchette: భ గాష్ట్ర లికా.

Fovea : A small depression or fossa. గర్తీకా, వపికా. వ్యా:- తుద్రభాతం. తుద్రా వా అల్ప నిమ్మికా. తె. చిన్నగుంట, చిన్న పల్లము.

Costal F : పార్శ్వకవపికా.

F. capitis femoris : ఊయశిరో వపికా.

F. centralis : కేంద్ర) గర్తీకా, మధ్యవపికా.

F. dentis : దన్తవపికా.

Fragile : brittle. భిజ్జరః. భిదురః. తె. పెళుసు పనముగల, బలహీనమైన.

Frame: పఞ్జరమ్, శరీరమ్. తె. చట్రము, పంజరము, శరీరము.

Bony F. work : ఆస్థిపఞ్జరమ్.

F. work : పఞ్జర బంధత్వమ్. తె. అల్లికి పని. తడక.

Supporting F. work : ఉత్త మ్మక పఞ్జరత్వమ్.

Franulum : A small frenum - see Franum.

Franum, Fraenum : a fold of membrane which checks or limits the movement of an organ. ప్రబంధః, సేవసీ. వ్యా:- తసుత్వక్వళికా. యాచ అజ్ఞచలనం సంయమ్యతే. తె. మడత, ముడుత.

F. clitoridis: భగశిక్చికా ప్రబంధః, భగశిక్చికా సేవసీ.

F. linguae : a fold of mucous membrane under the tongue. జిహ్వప్రబంధః, జిహ్వసేవసీ. తె.వి. నాలక క్రిందనుండు “సేవసీ” యనునాడి. ఇది అమత్వచమడత, నాలకక్రిందినరము.

F. of lip : ఓవ్తసేవసీ.

F. Praeputti : Frenum uniting the prepuce to the glans penis. శిక్చి సేవసీ.

Frommarn's lines : అతిపర్వరేఖాః.

Frontal : pertaining to the anterior part. (1) అగ్రః, పురః. తె. ఎదుటి, ముందు. (2) లలాట.

(టీ) లలాట్య. తె. వి. సుదురుకు చెందిన.

F. portion - see portion.

F. Sinuses - see sinus.

F. Tuberosities - see Tuberosity.

Function . action. కర్మ, క్రియా, వ్యాపారము, వృత్తి. తె. కర్మ, క్రియ, పని.

Fundus : the basal portion of hollow structure. 1. శూన్యాంశములభాగము, 2. అమాశయస్కంధము. (గ). గర్భాశయము, జఠరమాలము, బుద్ధిమ, మూలము.

F. uteri - see uteri.

Funicle : a little cord of aggregated fibers. సూక్ష్మరజ్జు.

Funiculus : a cord - like structure (1) పూణుకము, (2) వార్షిక రజ్జుకము. వ్యా:- రజ్జుకౌరవ్యూహసంవానిర్మితి. తె. వి. తాడువలెనుండు అవయవ భాగము.

Anterior F : పురస్తన పూణుకము.

External F : బాహ్యపూణుకము.

F. gracilis : కొమల పూణుకము.

Lateral F : బాహ్యపూణుకము.

Posterior F : పశ్చిమ పూణుకము.

Terminal F : అంత్యపూణుకము.

Funis : గర్భనాభినాళము. తె. గర్భనాభినాళము.

Funnel : ఘరజ్జు. తె. వి. గరాటవంటి

అవయవ విశేషము.

Furcula : చరమాలము.

Furrow . Track, Trench. నీతా.

వ్యా:- సూక్ష్మతర రేఖారూపా ఖల్వ. తె. గీత, చాలు, పగులు, సంకు. వి. గీతవలెనుండు మిక్కిలి సన్నని చాలు. ఉ. నాగేటిచాలు వంటి గీత.

Anterior F : పురస్తన నీతా.

Carpal F : యవపక్షియము. తె. వి. వ్రేళ్ళు, మణికట్టు మొదలగువాని యందుండు యవలవంటి రేఖలు.

External F. in the middle of the back : పృష్ఠఖల్వ.

Nasal, Naso-optic F : నాసాక్షియ నీతా.

Post anal F : ప్రోథాస్తరఖల్వ.

Fusiform : spindle - shaped.

తక్కురూప (o). తె. కదురు, కండె.

వి. కదురు లేక నూలుకండెవలెనుండు అవయవంశము.

Fusion : సంయక్తి. తె. కలయిక.

G

Gall : bile. a bitter, alkaline viscid, greenish - yellow fluid secreted by the liver and stored in the gall - bladder. పిత్తము, మాయము.

వ్యా:- యక్ష్మత్రాసము, యక్ష్మత్రాసము. వ్యా:- ఈ పదార్థత హరిద్రతిక్త

క్షారియస్వాస్త్రద్రవః, ఏషయకృతః నిస్సృత్య పిత్తకోశే(శ) ఆవసితః తె. చేదు, పిత్తము, పైత్యరసము. లక్షణము- ఇది కొంచెము పసిమిగల ఆకుపచ్చని రంగులో చేదుకారముల రుచితో యకృత్తునుండి స్రవించు చిక్కని ద్రవము. ఇది పసరుతిత్తిలో నిలువయుండును.

G. bladder : a pear - shaped bag on the under - surface of the right lobe of the liver. క్లోమ, తిలక్, పిత్తకోశః. క్లోమస్థానమ్. (1) హృదయస్యాధో దక్షిణతః యకృత్ క్లోమచ. సు. శా. 4. అ. 31 గద్యాంశః. క్లోమ, తిలకమ్. (సు. శా. 4 అ. 31. గద్య వ్యాఖ్యానే దల్వణః). (2) క్లోమః- కాలఖణ్డాదధ (యకృత అధః) స్తాత్ స్థితం దక్షిణ పార్శ్వస్థం "తిలకమ్" ప్రసిద్ధమ్. (సు. ని. 9 అ. విద్రధి నిదానే, 17½ శ్లోకవ్యాఖ్యానే. దల్వణః.) క్లోమః- కాలఖణ్డా దధ స్తాత్ స్థితం దక్షిణ పార్శ్వస్థం తిలకం ప్రసిద్ధమ్. (మా. ని. 40 అ. విద్రధి నిదానే, 12½ శ్లోక వ్యాఖ్యానే, వాచస్పతి వైద్యః. ఆతంకదర్పణ వ్యాఖ్యాతా) క్లోమః- తస్య (హృదయస్య) దక్షిణతః క్లోమ యకృత్పుష్పస మాస్థితమ్. ఆకృతిః తత్రైవ : కించిదుచ్చిత రూపస్తు జాయతే క్లోమ సంజ్ఞకః. హేతుః-

సమానవాయు ప్రధౌతాద్రవ్వా ద్దేహోష్మ పాచితాత్. ఇతి అష్టాజ సంగ్రహే (శా. అ. 5) అ. హృ, శా. 3 అ. 12 శ్లోకవ్యాఖ్యానే 387 పృష్టే. తె. చేదుకట్టు, పసరు తిత్తి, పిత్తాశయము.

G. cyst - see gall-bladder.

G. ducts : the ducts conveying the bile. పిత్తవాహిన్యః, తె. పిత్తవాహినులు. వి. చేదు లేక పిత్త రసము ప్రవహించు నాళములు.

Ganglia, Ganglions (P. L.) : Enlargement or knot on nerve. A mass of nerve-tissue forming a subsidiary nerve centre, from which nerve fibres radiate. (1) గడ్డకాః, గడ్డము, నాడీగ్రన్థిః. వ్యాః- శిరోవంశీయ స్వయం శాసిరూపో బయ పద్ధతి సమ్మన్ధిని. ఆణుతన్త్ర శలకపుష్ప రూపాణి, ప్రాయఃకుద్ర గుళికాకృతీని, తన్త్రధాతోరుప కేంద్రాణి, నాడీగ్రన్థయః, నాడీ విస్ఫోటాః. (2) కన్ధాః, కన్ధికాః, నాడీకన్ధికాః. తె. గండువులు, ముడులు, నరముల ముడులు, నాడీ ముడులు.

Semilunar G : అర్ధచంద్రగడ్డము.

Ganglion (s) : Any mass of gray nervous substance knot on nerve. (1) గడ్డకః, గడ్డము, నాడీ

గ్రంథి, నాడీవిస్ఫోటః. (2) కణ్డరా
పుటీ, గుచ్చికా. తె. నరముముడి,
నాడీముడి.

Acoustic C : శ్రావణగణ్డః.

Aorticorenal G : ఆవర్తవృక్కియ
గణ్డః. మహాధమనీ వృక్కియగణ్డకః.

Auricular G - see Otic G :

Autonomic G : స్వయంశాసనీ
గణ్డః.

Basal Gs : Those at base of
cerebrum. గోర్దమూలగణ్డవః.

Cardiac G : హృదయగణ్డః.

Carotid G : కారోటగణ్డః.

Celiac G. see semilunar G :

Central G : కేంద్రీకగణ్డః, మధ్య
గణ్డః.

Cephalic G : శిరసీయగణ్డః, శిరో
గణ్డః.

Cerebral G : ఆసుమస్త్రీమ్మగణ్డః
ఆసుమస్త్రీమ్మ గుచ్చికా.

Cervical G : గ్రీవాగణ్డః,
గ్రైవేయ గణ్డః.

Cervical G of uterus : that
near the cervixuteri. గర్భాశయ
గ్రీవాగణ్డః.

Ciliary G : పాక్ష్యికగణ్డః,
రోమకగణ్డః, శైలిక గణ్డః.

Coccygeal G : గౌడగణ్డః.

Coeliae G : కాతుగణ్డః.

Collateral G : ప్లక్షకసహచరా,
ప్లక్షకీయ గణ్డః.

G. cell - see cell.

G. impar : గౌడగణ్డః.

G. nodosum : గ్రన్థిలగణ్డః.

G. ridge - see ridge.

G. spiral: పరివేష్టనగణ్డః.

G. of the posterior nerve
roots. పశ్చిమనాడీకస్త మూల
కన్ధికాః.

Gasserian G : అర్ధచంద్రగణ్డః,
త్రిధారగ్రన్థిభాతమ్.

Geniculate G : జానుకగణ్డః.

Jugular G : నైగలగణ్డః.

Little G : కన్ధికా, గణ్డకః.

Meckel's G : ఊర్ధ్వహాసన నాడీ
గ్రంథిః.

Mesenteric inferior G : అధ
రాస్త్రికనాడీ గ్రంథిః (చక్రమ్).

Mesenteric superior G : ఉత్త
రాస్త్రికనాడీగ్రంథిః.

Optic G : ఆక్షుగణ్డకః; అక్షుగణ్డః
(శ్రౌత్రగణ్డః).

Otic G : శ్రావణగణ్డః.

petrous G : ప్రాస్తరగణ్డః.

pharyngeal G : శృంగ్గాటకీయ
గణ్డః.

Phrenic G : ప్రైణికగణ్డః.

Post or posterior G : పశ్చిమ
కన్ధికా, పశ్చాద్గణ్డః.

Primitive G. of autonomic
nervous system. ఖణ్డితవిణ్డః.

వ్యాః- రస్త్రిభాతకానాం ఖణ్డిత

పిణ్డాః.	G. canal : గాణ్డవస్రోతః.
Pro G : పురోగణ్డాః.	G. cell - see cell.
Prostatic G : పోర్షవగణ్డాః.	G. centre : గాండవకేంద్రం.
Renal G : one around the renal artery. వార్కు గణ్డాః, వృక్కకన్దితా.	Gap : ఛిద్రమ్, ఛేదః. తె. కన్నము, బెజ్జము, సందు.
Semilunar G : అర్ధచంద్రగణ్డాః, త్రిధారీగ్రంధిఖాతమ్.	Gas : గాశః. తె. ఆహరి. వి. ఘాటు గల పొగను బోలిన బాష్పము.
Solar Gs : త్రిధారగ్రంధిఖాతాని, సౌరప్లుతక గణ్డవః (కన్దికాః).	Gaster : stomach. అన్నాశయః, అమాశయః, జఠరః. తె. పొట్ట.
Spheno palatine G : స్ఫెనతా అవ్యగణ్డాః.	Gastric : of the stomach. అమాశయా, జాఠర. తె. పొట్టకు చెందిన, పొట్టకు సంబంధించిన.
Spinal Gs : వంశీయగణ్డవః, వంశ్యగణ్డవః.	G. juice - see juice.
Spiral G : పరిభేష్టనగణ్డాః.	G. region - see region.
Submaxillary G : అధరహాసవగణ్డాః, హన్యధరగణ్డాః.	Gastrium : stomach. కుషీధరా.
Superior G : ఉత్తరగణ్డాః.	Dorsal meso G : పృష్ఠమధ్య కుషీధరా.
Superior cervical G : ఉత్తర అనుగ్రీవికానాడీకన్దః, ఉత్తరానుగ్రీవికాగణ్డాః, తస్రకలాగణ్డాః.	Epi G : epigastrium. ఉత్తర కుషీధరా, హృదయాధరికా. తె. జఠరకోశ వైభాగము, పొట్ట వైభాగము.
Sympathetic G : కన్దపుష్పాః, శార్జీగణ్డాః.	Hypo G : hypogastrium: అధర కుషీధరా, అధివస్తికధరా. తె. వి. జఠరకోశము క్రిందిభాగము. కడుపుకు, ఏదురు రొమ్ముకు మధ్య ప్రక్కగానుండు కోశము.
Terminal G : అన్త్యగణ్డాః.	Meso G : మధ్యకుషీధరా.
Thoracic sympathetic Gs, Thoracosympathetic Gs : అనుపుష్టికాన్తస్త్రోనాడీకన్దికాః.	Ventral meso G : ఉదర్యమధ్య కుషీధరా.
Vestibular G : దేహారీయగణ్డాః.	Gastro, Gastric : అమాశయాయ. జాఠర. తె. పొట్టకు సంబంధించిన.
Ganglionic : relating to ganglion. గాణ్డన.	

- G. intestinal place of the digestion. అగ్న్యధిస్థానమ్. తె. జఠరాగ్ని పాచకాగ్ని నిలవయుండు చోటు.
- G. intestinal tract - see tract
- Gastrula : an early embryonic stage. పిల్లకణములతో నిండిన కుహరము. శివ దశ.
- Gelatin : (1) మేదః. మేధోధాతుః, వసా. తె. క్రొవ్వు. వి. మాంసము నంటియుండు తెల్లని పస్తువు. వసా:- శుద్ధమాంసస్వయః స్నేహసావసా పరికీర్తితా. మంచిమాంసమున గల చమురు "వస" యనబడును. (2) మేదః పటలమ్. తె. క్రొవ్వుపొర. వి. జాన్ముగడ్డివలెనుండును.
- Gelatinous : వాసేయ, వాసేయరజ్జుః
- G. tissue : mucous tissue - see tissue.
- Genital : pertaining to the organs of generation. ఉపస్థాన్గీయ, ఉష్ణీయ, గుహ్యేణ్గీయ.
- Female G. apparatus. ప్రజనన యన్త్రము. స్త్రీసూక్ష్మావయవము.
- G. cord - see Cord.
- G. fold - see fold.
- G. gland - see gland.
- G. passage - see passage.
- G. organ - see organ.
- G. ridge - see ridge.
- Uro G. apparatus : చూత్ర
- ప్రజనన యన్త్రమ్.
- Genitals : the reproductive organs. ఉపస్థాన, గుహ్య ప్రదేశాః, (సు.నూ. 23/5. దల్హణః) ప్రజననమ్ (నాని). తె. స్త్రీ పురుష మర్మస్థానములు, జననేంద్రియములు, సంతానోత్పాదకాంగములు.
- Genu : knee. జాను, జానువణ్ణలిమ్. తె. మోకాలు.
- Germ : बीజమ్. తె. వీజము, విత్తనము.
- Gingiva - see Gum.
- Girdle : a band to go around the body, a belt. చక్రమ్, మేఖలా. తె. దట్టి, నాడా, పట్టి, వడ్డాణము.
- Hip G. శ్రోణీచక్రమ్, శ్రోణీ మేఖలా.
- pectoral G : అంశమేఖలా, భౌరస చక్రమ్.
- Pelvic G : కటిచక్రమ్. వ్యా:- నితస్సుపత్నవస్తి ప్రదేశానా మధోభాగే పరితః కటిచక్రమ్, శ్రోణీచక్రమ్, శ్రోణీమేఖలా. వ్యా:- అస్థివయ కటివలయః. తె. కటివలయము.
- Shoulder G : the bony girdle composed of clavicles and scapula. అంశచక్రమ్. వ్యా:- ఏత దత్తక సహితమస్థి ఫలకమ్. తె. అంశచక్రము, భుజాస్థిమండలము.
- Thoracic G : భౌరస చక్రమ్.
- Glabella, Glabellum : కూర్చకమ్,

భ్రూమధ్యమ్ (నాసామూల సంస్థానమ్ - స్థపనిమర్మ) వ్యా:- భ్రూవోర్మధ్యే నాసామూలార్ధ్వగత మున్నత స్థానం, స్థపనీ. తె. స్థపనీ మర్మము. స్థానము — ఇది ముక్కుపై న కను బొమలమధ్య నుండును. భ్రూమధ్యము, భ్రూమధ్య మర్మము. వి. కనుబొమలమధ్య ప్రదేశము. ఇట మర్మము గలదు.

Gladiolus : the middle piece of the sternum. ఉరోమధ్యఫల కాస్థిఖణ్డః, మధ్యోరః ఫల కాస్థిఖణ్డః. తె. రొమ్మముక నడిమి ముక్క.

Gland (1) a secreting organ, an organ or structure capable of making an internal secretion. (2) a lymphatic node. (1) గుళికా, గోలః, గోలకః, గోళమ్, గోళః, గ్రన్థిః. (గ) (2) తురణగోలః - ద్రవతురణశీలా గుళికాకారా, గుళికా సజ్జాతాకారావా, దేహంతా ఉచ్చన్నే. శరీరా నర్భాగస్థా ద్రవాః యస్మాద్విలక్షణాద్విగ్రహాత్ బహిర్గచ్ఛన్తి సతత్ “తురణగోల” సంజ్ఞా, స తదాశయ సంజ్ఞాం లభత ఇతివివేకః. తె. కణితి, కంటి, కాయ, గ్రంథి, గుళిక, గోళము, ముడి. వి. నీటివంటి పలచని వస్తువును చెమర్చులేక ప్రసించు గుళిక, గుళికలు. ఇట్టి గుళికల గుంపులు శరీరము లోని అవయవ భాగములుగ పరిగ్ర

హింపబడును. ద్రవము లే యే అవయవములందుకూడి ప్రసించుచుండిన నా యా అవయవములు స్వస్వరూపములబట్టి నాయా పేర్కొనల గోళములుగ వ్యవహరింపబడుచుండును.

Abdominal lymph Gs : (P. L) బేదర్యారసగ్రన్థయః. (గ) Absorbent G : a lymphatic G : రసగ్రన్థిః, లసీకాగ్రన్థిః.

Adrenal G : supra renal. అధి వృక్కగ్రంథిః. తె. వి. ఇది మూత్ర పిండములపై క్రిందివైపున పసుపు పచ్చగా చారలవలె నుండును.

Anterior auricular G : అగ్ర (గ్రీ) కర్ణికాగ్రన్థిః, పశ్చిమ కర్ణియ గోళః.

Ant.cervical lymph G: మవ్యా పురస్త్యాగ్ర గ్రన్థిః. (గ).

Ant. mediastinal lymph Gs : అగ్రిమ పుష్పసాస్తరీయాగ్రన్థయః, పురస్తన మధ్యస్థానీయ గోళః.

Ant. pituitary G : పోషణక పూర్వార్ధగ్రన్థయః.

Ant. tubial G : పురస్థావిరగోళః.

Associated Gs : సంహత గ్రన్థయః, సహకారి గ్రన్థయః. తె. సంయుక్తగుళికలు.

Axillary lymph Gs. the lymph-glands in the axilla. కక్షగా గోళాః, కక్షాస్తరీయా రసగ్రన్థయః, కక్షీయలసీకా గ్రన్థయః. తె. చంక

గ్రంథులు.

Brachial lymph Gs: అంసాస్త్రక రసగ్రంథులు.

Bronchial Gs: the lymph - glands of the root of the bronchi. ప్రాజ్యుగ్గోళాః.

Broncho - pulmonary G: ప్రాజ్యు పుష్ఫసీయగోళః.

Buccinator G: (Buk - sin - a - tar) కపోలగోళః.

Buccinator lymph Gs: మాఖికా గ్రంథులు.

Bulbo - urethral G: బుద్బుద ప్రణేకీయగోళః, బాద్బుద ప్రాసేక గోళః. వ్యా:- మూత్రమార్గస్థా బాద్బుదగోళాః, శిశ్నమూలగ్రంథులు.

Cardiac G: ఉత్తరద్వార సమీపస్థగోళః, హృద్గోళః.

Carotid G: పోషణకగ్రంథి, మాతృకాగ్రంథి.

Ceriminous Gs: secreting the cerumen of the ear. కర్ణ సూక్ష్మో (మలో) తాపదకగ్రంథులు.

Cervical Gs: the lymph - glands of the neck. గ్రీవాగ్రంథులు, గ్రైవేయగ్రంథులు, గ్రైవేయ రసగ్రంథులు.

Coccygeal G: అనుప్రికీయగ్రంథి.

Coil G: a sweat gland. స్వేదగ్రంథి.

Compound Gs: మిశ్రమగోళాః.

Compound tubular Gs: సంయుక్తనళికా (కొర) గ్రంథులు.

Cowper's Gs: bulbo urethral glands. కూపరగ్రంథులు, శిశ్నమూలగ్రంథులు, శిశ్నమూల పార్శ్వకేంద్రే.

Deep cervical Ly. Gs: గమ్భీరగ్రీవికా గ్రంథులు, గమ్భీర గ్రైవేయరస గ్రంథులు.

Deep facial G: నిమ్నముఖ్య గోళః.

Deep sublingual G: గాఢ వంక్షణాధరగోళః.

Deltoido pectoral G: బాహ్య శిరస్యగోళః.

Diaphragmatic G: ప్రాణిక గోళః.

Diaphragmatic Ly. G: మహా ప్రాచీరోత్తరగ్రంథి, మహా ప్రాచీ రోత్తరరసగ్రంథి.

Ductless G: one without a duct అనాళగోళః, నిఃస్రావగ్రంథి, నిఃస్రావస్థాగ్రంథులు. ప్రణాళి కేహిన గ్రంథి తె. నాళములేని గ్రంథి, వినాళగ్రంథి. వి. ఈ గ్రంథి రెండు విధములు. వీనిలో, కొన్ని కఫస్రావ కములును, కొన్ని పిత్తస్రావకము లును. ఈ స్రావములలో పిత్తకఫగుణములు కలిసియుండును.

Duodenal G: గ్రహణీగ్రంథి. పురీకత్ గ్రంథి.

Endocrine G : అంత్రీన్, అన్తః
స్రవాగ్రంథయః, అన్తఃస్రావీగ్రంథిః.

Exocrine Gs : glands with
external secretions. బహిఃస్రవా
గ్రంథయః, బహిఃస్రావగ్రంథయః.

Excretory G : ఉత్సర్జకగ్రంథిః.
(వల రూపము).

Facial G : ముఖ్యుగోళః.

Follicular G : లసీకాస్రావి
గ్రంథిః (జిహ్వగ్రంథి).

Gastric G : జాతరగోళః, తె.
జతర గ్రంథులు, జీర్ణరస గ్రంథులు.
వి. ఈ గ్రంథులు జీర్ణాశయపు గోడల
యందుండును.

Genital G : ఉపస్థగోళః.

G. of bortholin : భగ్నాజ్జలికా
గ్రంథిః, యోనిద్వారకాగ్రంథిః.

Hepatic G : యాకృతగోళః.

Hypophysis cerebri G :
పైయూషగోళః, బ్రహ్మగ్రంథిః.

Inferior epigastric G : అభ
రో త్తరకాక్షేయగోళః.

Infrahyoid G : కణికాధరగోళః.

Infra orbital Gs: అక్షాధరగోళః.

Inguinal Ly. Gs: వంత్సణీయా రస
గ్రంథయః, వంత్సణాధరగోళాః. తె.
గజ్జబిళ్ళలు. వి. గజ్జలలోని గ్రంథులు.

Intercostal Ly. G : పాయ్కా
స్తరా గోళాః. వ్యాః-పయ్కాస్తరా
లాయాగోళాః. పృష్ఠవంశపార్శ్వగా
గ్రంథయః.

Internal mammary G : ఆస్తర
కాచగోళః, (దౌఢసగోళః).

Intestinal G : ఆస్త్రగ్రంథిః, ఆస్త్ర
రసగ్రంథి.

Lacrimal G : అశ్రుగోళః, అశ్రవ
గ్రంథి. తె. కన్నీటిగ్రంథి. బాష్ప
జలగ్రంథి.

Lingual G : జైహ్వగోళః.

Lingual Ly. G : జిహ్వమూలికా
గ్రంథి.

Luschka's G : the coccygeal
gland. ఆసుత్రికీయగ్రంథి.

Lymph Gs. Lymphatic. Gs.

రసగోళాః, రసగ్రంథయః, లసీకాగ్ర
ంథయః. తె. రసగ్రంథులు. ఆకృతి:-

ఇవి చిక్కుడు గింజలసంటి కండర
నిర్మిత గ్రంథులు. ఇవి వలయా

కారముగను, పీతలవలెను, తుంగ
దంశలమాదిగిన నుండును. వి. ఇవి

రసవాహినుల మార్గములలో బుడి
పెలుగానుండి వడపోత కాగితముల

వలె పనికవచ్చును. రసమును శుభ్ర
పరుచును. వీనివలన తెల్లని కణములు

యేర్పడి రసముద్వారా రక్తమును
జేరును మరియు నివి తెల్లరక్తకణము

లను నిర్మాణముజేయు యంత్రములు.

Mammary G : the milk -
secreting organ. Breast G :

పయోధరా, స్తనగ్రంథి(దౌస్), స్తన్య
గోళా. వ్యాః- కుచా, స్తనా. తె.
వి. పాలను ధోరించు గ్రంథులు.

Mammary lymph Gs. ఉప
పాష్యుకాస్తరాశీయాగ్రస్థయః, ఉరః
ఫలకపార్శ్వగా రసగ్రస్థయః.

Master G : సర్వాధ్యక్షగ్రస్థి.

Meibomian Gs : మజ్జారీగ్రస్థ
యః. నేత్రస్నేహగ్రస్థయః.

Mesenteric G : అస్త్రిధరీయ
గోళః.

Mesenteric lymph Gs : అస్త్రి
మూలికారసగ్రస్థయః.

Milk Gs, Milk secreting Gs
దుగ్ధగ్రంథయః, స్తన్యోత్పాదక
గ్రస్థయః. తె. పాలనూరించు
గ్రంథులు.

Muciparous G, Mucous. G :
one that secrets mucus. ఆను
గ్రస్థి, కఫక్షరణగ్రస్థి, శ్లేష్మగ్రస్థి.
తె. ప్రికగ్రస్థి.

Nuhan's. G : Blandin's G :
mucous gland on either side
of frenum of the tongue
జిహ్వగ్రస్థి, జిహ్వగ్ర శ్లేష్మ
క్షరణగ్రస్థి.

Occipital G : కపాలమూలికా
గ్రస్థయః, పృష్ఠకీయగోళః.

Oil. Gs : స్నేహగ్రస్థయః తె.
తైలగ్రంథులు, స్నేహగ్రంథులు.

Oxyntic G : గాత్రస్థగోళః,

Pacchionian Gs : కలాగ్రస్థయః,
రాతగోళాని.

pancreatic G : అగ్నిశయ

గోళః, ఆగ్నిరసగ్రస్థి, ఆగ్నేయ
గ్రంథి.

Pancreaticolienal G : గొల్మిక
గోళః.

Parathyroid G : ఆనుగ్రీవి
కాగ్రంథి. ఉపకాకలీయ గోళః,
పరిగ్రావేయగ్రంథి. పరి ఛల్లి
కాగ్రంథి.

Parietal G : భైత్రగోళః.

Parotid Gs. ఉపశ్లగ్రస్థయః, కర్ణ
పూర్వగ్రస్థయః. కర్ణమూలికా
గ్రస్థయః, పురఃకర్ణగోళాః తె. వి.
చెవిక్రింది పల్లములోనుండు గ్రంథి
విశేషములు.

Parotid Ly G : a large
salivary gland in front of
the ear. పురః కర్ణమూలికాగ్రస్థి
(గ్రస్థయః). తె. ఉమ్మిగ్రంథులు,
లాలజలగ్రంథులు.

Peyer's Gs. or patches :
క్షుద్రాస్త్రకలారస గ్రస్థయః, శ్వేత
మణ్డూమ్. వ్యాః- క్షుద్రాస్త్రస్యాన్తి
మభాగే శేషాస్త్రే ఏకాక్షగ్రస్థయః
పుష్టిభావనరస్త్రే, తాసాం నామై
తత్.

Pineal G : సరలగ్రస్థి, సరస
గ్రస్థి.

Pituitary G : Hypophysis
cerebri. అమృతగ్రస్థి, పీయూష
గోళమ్(ః), పోషకగ్రస్థి, పోషణ
గ్రస్థి, పోషణికాగ్రస్థి, కఫకర

గ్రానీ, శ్లేష్మజనక గ్రానీ.

Popliteal G : మార్టిగోళం.

Popliteal lymph G : జాను పుష్టికా గ్రానీ, జాను పుష్టికారస గ్రానీ.

Posterior auricular G : పశ్చిమ కర్ణమూలికా గ్రానీ, పశ్చిమ కర్ణికా గ్రానీ, పశ్చిమ కర్ణీయగోళం.

Posterior mediastinal G : పశ్చిమ మధ్యస్థానీయగోళం.

Posterior mediastinal lymph Gs : పశ్చిమ పుష్పసాస్తరీయా (రస) గ్రానీ.

Posterior pituitary G : పశ్చిమార్ధ పోషణికా గ్రానీ.

Prauricular G : ప్రాకర్ణీయ గ్రానీ.

Prelaryngeal G : పురః కణ్ఠగోళం, కణ్ఠపురస్థగోళం.

Pretracheal G : జత్రుపురగోళం.

Prostate G, prostatic G : ప్రస్థగోళం(ః), పౌరుషమ్, పౌరుష గ్రంథిః వ్యా:- వస్తిమూలస్థగ్రానీ విశేషం, వస్తిరోగోళం.

Pyloric Gs : glands of the stomach near the pylorus secreting pepsin. గ్రహణీ

గ్రానీ. వ్యా:- ఆహారము ముద్రా ద్వారా సమీపవర్తిగ్రానీ, గ్రహణీ సమీపగ్రానీ.

Racemose G : a compound

gland like a bunch of grapes. గోలస్తబకః, స్తబకగోలః, ఆకృతిః - ద్రాక్షాస్తబక ఇవ భవతి. Retropharyngeal Gs : గలబిల పశ్చిమగ్రానీ, గలార్ధస్థగ్రానీ. వ్యా:- గలస్థార్ధగ్రానీ పుష్టగోళం (గోలాం).

Salivary G : any one secreting saliva. లాలాగ్రానీ, లాలాగోళం. తె. ఉమ్మిరీటి గ్రంథి (గ్రంథులు), లాలాజలగ్రంథి(ధులు).

Sebaceous Gs : వసాగ్రానీ, స్నేహగ్రానీ, స్నేహగోళం. వ్యా:- త్వగధర నూత్నమేదసగోళం, త్వగసాగ్రానీ. తె. త్రొవ్వ గ్రంథులు, చమురు గ్రంథులు, తైల గ్రంథులు, స్నేహ గ్రంథులు.

Secreting G : క్షరణ గ్రానీ, అభివృద్ధగోళం, ద్రవవృద్ధగోళం, నిష్పన్నగోళం. శ్లేష్మధరాచ్ఛాదిగోళం. తె. సరజ్జ గ్రంథులు, ప్రావక గ్రంథులు.

Semi G : అర్ధగోళం.

Serous Gs: glands secreting a thin watery fluid 1. అంభోగ్రానీ, రసగ్రానీ 2. త్వగమోఖగ్రానీ, త్వకస్థగ్రానీ, రక్తామోఖగ్రానీ, లింఫాగ్రానీ. తె. నీటిగ్రంథులు, చర్మసార గ్రంథులు. రక్తద్రవ గ్రంథులు.

Solitary G : ఏకాకిగ్రంధిః. ఏకా
కిలసీకాగ్రంధిః. (ఆస్త్రగణా).

Sternal G : ఆస్తర కాచగోళః,
జౌరసగోళః.

Sternal Ly. G - see mamm-
ary G.

Sublingual Gs : అనువంక్ష
ణీయా రసగ్రంథాయః.

Sublingual G : a salivary
gland on each side beneath
the tongue. జిహ్వధరికాగ్రంధిః,
జిహ్వధరగోళః, జిహ్వధరీయా
గ్రంధిః.

Submaxillary G : a salivary
gland below the angle of
the Jaw. హస్త్యధరీయగ్రంధిః.

Submaxillary Ly. G : జిహ్వధ
రీయారసగ్రంధిః. తె. చౌడ క్రింది
గ్రంధి.

Submental G : చిబుకాధరగోళః.

Submental Ly. Gs: కణ్ఠికోత్తరా
రసగ్రంథాయః.

Sub parotid G : కర్ణమాలాధర
గోళః, గోలాధరగోళః.

Subpyloric G : గ్రహణ్యధర
గోళః.

Sudoriparous Gs : స్వేద
గ్రంథాయః. తె. చెమట గ్రంథులు.

Superficial cervical Ly. Gs :
ఉత్తానగ్రీవికౌ రసగ్రంథాయః.

Superficial sublingual G :

గాధవంక్షజాధరగోళః.

Suprahyoid Ly. Gs : కణ్ఠికో
త్తరారస గ్రంథాయః.

Supramandibular G : హనూ
త్తరగోళః.

Suprarenal Gs : ఉపవృక్క
గ్రంథాయః, ఉపవృక్కగోళాః, ఉప
వృక్కా. వ్యా:- వృక్కోర్ధ్వభాగ
లన్నావుపవృక్కా. వృక్కోత్తర
గోళా. తె. వృక్కోపరి గ్రంథులు.

Supratrochlear G : డనురూ
త్తరగోళః.

Supratrochlear Ly. Gs :
కూర్పరాస్తరికారస గ్రంథాయః.

Sweat Gs : స్వేదగోళాః, స్వేద
గ్రంథాయః. తె. చెమట గ్రంథులు.
స్వేదగ్రంథులు. వి. ఇవి చెమటను
బుట్టించును.

Sweet G : pancreas. మధుర
గ్రంధి.

Thymus G : ఉరోరసగ్రంధిః,
తామసగోళమ్ (ః), తిలకమ్, బాలస్త్ర
వేయికాగ్రంధిః (గ), బాల్యగ్రంధిః.
తె. వి. చె వి గూ బ కు ప్రక్కన
యిండును.

Thyroid G: అవటుగ్రంధిః, కాకల
గోళః, కాకలగ్రంధిః, గ్రీవికౌ
గ్రంధిః. స్త్రవేయకగ్రంధిః, ఛల్లికౌ
గ్రంధిః.

Trachial G : జాత్రవగోళః.

Tracheobranchial G : జత్రు

ప్రాజ్జీయ గోళము.

Tracheobronchial Ly. G. ఆధి

క్లోమ కౌరసగ్రస్తముః (గ).

Tubular G: Follicle. నీ ర్లు
గోళము.

Upperpelvic Ly. G: అధి
శ్రోణికా ఉత్తరా & అధరారస
గ్రంథి.

Urethral G: ప్రాసేన గోళము.

Uterine Gs. గర్భాశయగోళము.

వ్యా:- గర్భాశయగోళము.

Vaginal G: one of the
glands of the vaginal
mucous membrane. భాగము
గ్రంథి.

Vestibular Gs: జేబుగోళము.

వ్యా:- ఏకే శ్రీచాం భగద్వారస్థితా.

Visceral G: ఆజ్ఞగోళము.

Vulvo vaginal Gs - see G
Bartholin's, small glands on
each side of the vagina.

Glands : గ్రంథియము. వ్యా:- ఘనగోమ
లేవత్ సుషిరవస్తు సంఘాతమయాని
శారీరయస్థాని, యానిస్వకీయైర్ని
ప్రాసృజ్యైః శరీరమభిరక్ష్యన్తి సాక్షాత్
పరమృతయా. తె. కంతులు, గుళికలు,
గోళములు, గ్రంథులు, ముడులు,
బిళ్లలు. వి. ఇవి మందము, కొంత
మెత్తదనము, బెజ్జములు గలిగి ఒక
చోట గుంపుగా నూడియుండు శారీరక
యంత్ర విశేషములు. ఎడతెరపిలేని

(నిర్విరాసు) ఊటల (ప్రాసముల) చే
శరీరమును కాపాడుచుండును.

Glandula: A small gland.

గోళము. సూక్ష్మగ్రంథి, క్షుద్రగ్రంథి,
తె. చిన్నగుళిక, చిన్నగ్రంథి.

Glandular: గోళ. వ్యా:- గోళ
సమృద్ధి.

Glandule - see Glandula.

Glans: for gland. The bulbous
termination of the clitoris
and penis. see below.

G. clitoridis: భగమణి. తె.
గొల్లి.

G. Penis: మణి, మణికంఠము (ం).

మేధ్రమణి, మేధ్రగ్రమ్. లిక్కి
గ్రమ్, శిశ్నమణి, శిశ్నముణ్ణమ్.

వ్యా:- చత్రాకసదృశోఽగ్రభాగః,
కణ్డరప్రరోహః, తె. గుండు,
పోక, బొగడ. వి శిశ్నము చివర
పోకవలె మొనదేలియుండు మాంసపు
ముద్ద.

Glass: కాచు, స్ఫటికము. తె. గాజు.

Gpiding: సర్పణమ్. తె. జారుట.

Glistening: భాస్వరా. తె. తళతళ
మెరయుట, నిగనిగలాడు, నైగ
నిగ్గుము.

Globule: అణు, గుళికా, క్షుద్ర
గోళము. తె. ఉండ, చిన్నగోళము.

Oil G: మేదోణు. వి. క్రొవ్వు
పుడ.

Globulin: గ్లోబులీన్, గోళము.

- Para G : పరస్థాయిలీన.
- Glomerule : Glomerulus : a knot of vessels. క బ ల. క బ లక, గుచ్చి. వ్యా:- క బ లాకార ప్రణాళి, ఆజ్ఞాని. తె. వి. రక్తకేశ నాళికలగుంపు లేక గుత్తి.
- External G : బాహ్యకబలక.
- Glossa : the tongue. జిహ్వ. తె. నాళక.
- Glossopharyngeal. జైహ్వగళీయ.
- Glottis : (1) కణ్ఠద్వారమ్, తస్మిన్ ద్వారమ్, వాక్యనూత్రాంతర ద్వారమ్. తె. కంఠవిలము, శ్వాస కోశద్వారము. వి. ఊపిరిగట్టపు ముఖద్వారము. (2) ఉపజిహ్వకా. అలిజిహ్వ.
- Glutea : నితమ్బు. వ్యా:- క లేః పశ్చాద్భాగః. (సు. సూ. 23.6 వ్యాఖ్యానే డల్టాణః.) కటిప్రాధః, స్పిన్. (సు. సూ. 23 ఆర్. ల్లో.) పిట్ట, పిటుడు.
- Glycogen : యశ్యశ్చధు, మధురకః శర్కర జనం. తె. తీపిపదార్థము వి. కాలఖండము (నల్లదబ్బి)లో నుండు తీపికస్తువు.
- Gonad : a reproductive gland, a male or female sex gland జననగ్రాని, ప్రత్యుత్పాదకగ్రాని, యథా - వృషణః - ఆస్త్రః ఫలః, బీజగ్రాని. తె. బీజగ్రాని.
- Gonion : the angle of the lower jaw. అధోహనుకోణ, చిరుకోణ. తె. క్రింది దవడ కోణము.
- Goos squill : కశము.
- Graafian follicle - see follicle.
- G. oviduct - see fallopian tube.
- Gram : గ్రామ, గ్రామం. (15.43 = Grains). తె. బకపరిమాణము, గ్రామ.
- Granular : కణికా, కణీయః. తె. నలుసుకు చెందిన.
- Granule : a small rounded body. అణు, కణికా, గుటికా, త్సుద్రగుటికా. వ్యా:- కశ్చిదల్ప వత్తమ విగ్రహః. సికతా, సికతిల. వ్యా:- సికతాకృతి శలకమ్. తె. కణిక, చిన్నకణము, నలుసు. వి. దీని యాకారము గుండ్రము. ఇసుకవంటి చిన్ననలుసు.
- Fatty G : తైలాణు.
- Grape sugar : glucose. గ్రాక్ష శర్కరా.
- Gravid : pregnant. అస్తరాపత్యా, అస్తర్వత్నీ, గర్భిణీ. తె. చూలాల.
- Grinders : molar teeth. చర్వణాని, షర్వణదంతా. తె. దవడపళ్లు, నమలెడివి.
- Groin : The junction of the thigh with the abdomen. ఊయమూలమ్, ఊయవంతుణః, ఊరు

సంధి, గణకః. వంతుణ్ (వౌ).
 వంతుణః, వ్యాః- మేఢజ్ఞసంధిః
 (మా.ని 37-1. వ్యా.) సక్తిసంధిః. తె.
 గజ్జ. (గజ్జలు).
 Medial part of Gr : విటపః.
 తె. లోగజ్జ. వి. గజ్జలోపలి మర్మ
 భాగము.

Groove : channel, furrow or
 fold, అర్ధనాళీ, కుల్యా, శరిత్కా.
 వ్యాః- దీర్ఘ అలంకృతిమ సరిద్రాపా
 నూలానిమురేఖా, తె. అర్ధనాళము.
 గీత, సన్ననిగాడి, పల్లమపడినగీత.
 Alveolo lingual G : బేదాఖల
 జిహ్వీయకుల్యా, దస్తపాళీ జిహ్వ
 స్తరకుల్యా.

Anastomotic G : అనుమేలన
 కుల్యా.

Aortic G : ఆవర్తీయకుల్యా.

Basilar G : బాదుప్పదీయకుల్యా.

Branchial G : గళీయకుల్యా.

Carotid G : కారోటకుల్యా.

కారోటశరిత్కా, మాత్మకాపరిఖా.

Digastric G : దైవ్వికషీకుల్యా.

Eustachian G : త్రోత్రశరిత్కా.

G. for the branches of
 middle meningeal arteries:
 ధమనీ పత్రాజ్ఞః.

G for chorda tympanynerve,
 పటాహనూత్రతస్త్రిధికుల్యా.

G. for decend palatine
 artery : అహోహితాలవ్య ధమనీ

గత్యధాకుల్యా.

G. for facial artery. వక్త్ర
 ధమనీపరిఖా.

G. for intercostal vessels
 and nerves: ఐహృకాసుగాకుల్యా.

Lacrimal G : ఆశ్రవకుల్యా.

Laryngotracheal G : కణ్ఠ్య
 జాత్రవకుల్యా.

Nasopalatine G : నాసాతాలకా
 కుల్యా (పరిఖా).

Neural G : తస్త్రికుల్యా,

Occipital G : పృష్ఠకీయకుల్యా.

Olfactory G : ఆస్మాణీయకుల్యా

Optic G : దార్శనశరిత్కా.

Outer pharyngeal G : బాహ్య
 గళీయకుల్యా.

Pharyngeal G : కాణ్ఠికకుల్యా.

Primitive G : ప్రాచీనమునీతా.

వ్యాః- ఆంసగ్రాహకః పరకః కాంఠి
 గాధాకుల్యా, పృష్ఠవంశరేఖా.

Primitive labial G : ప్రాథమిక
 దస్తచ్ఛదీయకుల్యా.

Sacral G : త్రికకుల్యా.

Secondary G : వైస్థగీయదస్త
 చ్ఛదీయకుల్యా.

Sigmoid C: అర్ధచంద్రికాకుల్యా,
 చక్రశరిత్కా, చక్రశరిత్కా.

Transverse G : తిరస్త్రినకుల్యా.

Vertebral Gs : పృష్ఠకుల్యా,
 (అర్ధనాళి).

V - shaped G : సందంశకుల్యా.

Growth: development. ఉపచయః, ప్రవృద్ధిః, వృద్ధిః. తె. పెంపు పెరుగుడు.

Downward G: అధఃప్రవృద్ధిః. తె. క్రిందకు పెరుగుట, క్రింది పెరుగుడు.

Inward G: అంతఃప్రవృద్ధిః, అంతర్వృద్ధి, అంతర్వృద్ధి. తె. లోపల పెరుగుడు, లోపల పెరుగుదల.

Neural G. గోర్దప్రవృద్ధిః.

Upward G. ఊర్ధ్వప్రవృద్ధిః, తె. పైకి పెరుగుట, పైపెరుగుడు.

Gubernaculum testis: వృషణ నాయకః, మార్గదర్శకః.

Gubernaculum ovaries: ఊర్వరా నాయకః (తాస్త్రవశేషియః).

Gullet: the esophagus. Food passage from mouth to stomach. అన్నసలికా, అన్నమార్గః, అన్నవాహినోతః, క్లోమ, క్లోమనాళః, గ్రాసనలికా, నిగర్ణాస్రోతః. తె. అన్నవాహిక, ఆహారనాళము, క్లోమనాళము, గళస్రోతస్సు, మ్రింగెడు నాళము. వి. నోటనమలిన, ద్రావిణ యన్నపానాదులు పొట్టలోనికిపోవు గొట్టము, దారి. ఇది పది అంగుళముల పొడవుగలది.

Gum: దస్తపిండికా, దస్తబద్ధనమ్, దస్తమాంసమ్, దస్తమాంసపజ్జి, దస్తమూలమ్, దస్తవేష్టకః, దస్తవేష్టకః, దస్తాధారః, బద్ధనమ్, వేష్టకః. తె.

చిగురు, పంటి చిగురు. వి. పంటి మొదటనుండు మాంసము. ఇది పంటి మొదట గట్టిగాచుట్టి పెనవేసి యుండుటచే పన్ను కదలకుండా స్థిరముగ నుండును.

Gustatory: స్వాదన, స్వాదనీయ. తె. రుచికి చెందిన.

G. cell - see cell.

G. pore: స్వాదన వివరమ్.

Gut: the intestine. అస్త్రమ్, పచననాడీ. తె. అంత్రము, గ్రహేషు, గ్రహేషుకుక్షు.

Fore G: పురః కుక్షు.

Hind G: పశ్చాత్కుక్షు.

Mid G: మధ్యకుక్షు, మధ్యాస్త్రమ్.

Post anal G: పశ్చాన్తదకుక్షు.

Ventral mid G: ఉదర్యమధ్యకుక్షు.

Gyre: a fold, a cerebral convolution (1) ఆవృత్తి, నిః, చక్రావర్త. (2) మస్తిష్కావృత్తి, మస్తిష్కవళి. తె. (1) తిరుగుడు, మెలి. (2) మెదడు మెలిక.

Gyri (PL of gyrus): the convolutions of the brain. మస్తిష్కవళ్యః, కలియః, మస్తిష్కావృత్తయః. తె. మెదడు మెలికలు, తిరుగుళ్లు.

Gyrus: a convolution of the brain. మస్తిష్కవళి, మస్తిష్కా

వృత్తి. తె. మెదడు తిరుగుడు,
మెదడు మెలిక.

G. ambiens or circumam-
biens. పరివేష్టనగిరి.

G. dentate : దస్త్యుగిరి.

G. olfactoris : నాసిక్యగిరి.

G. semilunaris : అర్ధచంద్రగిరి.

Lateral G. olfactoris. బాహ్య
నాసిక్యగిరి.

Medial G. olfactoris : అంత
నాసిక్యగిరి.

Subcallosal G : కరికాధరగిరి.

Supracallosal G : కరికాధరగిరి.

H

Hair : కచు, కుస్తల, కేశ. తె.
వెండ్రుక, జుట్టు,

Hairs : కచు, కుస్తలాలు, కేశాలు. తె.
వెండ్రుకలు

Body H : అడ్డజాని, అడ్డురాని.
తనూరి హాని, రోమాణి, లోమాని.

తె. ఒడలి వెండ్రుకలు, చర్మముపై
నుండు వెండ్రుకలు, రోమములు.

Ends of the H : కేశాగ్రాణి,
కేశాంతా, రోమాంతా. తె. వెండ్రు
కల చివరలు, వెండ్రుకల చివళ్లు.

Field of the H : కేశభూమి,
రోమాభూమి. తె. కేశభూమి. వి.
వెండ్రుకలు మొలచుచోటు.

Group of the H : around the
arms. రోమమాలికా, తె. రోమ

సమూహము. వి. చేతుల చుట్టు మాల
పలె నుండు వెండ్రుకలగుంపు.

H. bulb - see bulb.

H. follicles : (1) రోమకూపాని,
రోమ బుద్బుదాధరగుహా, రోమర
ద్ధాణి, రోమస్ఫోలకాని, లోమ
కూపాని. తె. రోమ కూపములు,
వెండ్రుకకుదుళ్లు. వి. చర్మమున
వెండ్రుకలతోకలనియుండు సన్నని
దెబ్బచులు. (2) మాంసధరా.

H. line : రోమరాజీ, రోమకేశా,
రోమరేఖావళి. తె. నూగారు. వి.
స్త్రీ పురుషుల ఎదురురోమ్ము మొదలు
స్తనముల మధ్యనుండి గుహ్యంగము
వరకు వ్యాపించియుండు సన్నని
వెండ్రుకలచార (బాలు).

H. on the body-see body H.

H. of the beard. శృంగ్రు.

H. of the head. కుస్తలాలు, కేశాలు,
మస్తకబాలాలు, మార్గజాలు, వృష్ణా
నాలు, శిరోజాలు. శిరోరుహాని. తె.
కురులు, తలవెండ్రుకలు.

H. roots : రోమమూలాని. తె.
వెండ్రుకల కుదుళ్లు. వెండ్రుకల
మొదళ్లు.

H. whirl : రోమావర్తన. తె.
వెండ్రుకల సుడి, సుడి.

Roots of H : see H. Roots.

Half cells : అర్ధకోటరా.

Hallus - see hallux.

Hallux : the great toe. అజ్ఞానము,

పాదాఙ్గుష్ఠః. తె. బొటనవేలు,
కాలి బొటనవేలు.

Halo : a brownish circle about the female nipple. స్తనమూలమ్. వ్యా:- స్త్రీస్తనమూలము పరివర్తితామ్రవర్ణమండలం వా పిష్టిల వర్ణమండలమ్. తె. స్తనమండలము. వి. చను మొనలనుచుట్టి రూపాయి వెడల్పుగనుండు రాగి లేక పొగాకు వర్ణముగల గుండ్రని మచ్చ.

Ham : back of thigh. The part of the leg between the knee and hip - joint. మద్దిరః వ్యా:- ఊర్వోఽపరాధృగః, జానూరుసంధేః మధ్యభాగః తె. వెనుతొడ. వి. తొడవెనుక భాగము. మోకాలు తొంటికీలల మధ్యనున్న (ప్రదేశము) భాగము.

Hamate : అఙ్గుళకటమ్.

Hand : the prehensile organ. కరః, గ్రహణాజ్ఞమ్, హస్తాఖః, పాణిః. హస్తః, తె. కేలు, హస్త, చెయ్యి, చేయి.

Back of the H : కరపృష్ఠమ్. తె. మీజెయ్యి.

Clenched H : ముష్టి. తె. పిడికిలి.

Fore H : కరాగ్రమ్ తె. మీశెయ్యి.

Palm of H : కరతలం, పాణితలం, హస్తతలం. వ్యా:- మణిబద్ధాదఙ్గుళీ మూలపర్వతోభాగః. తె. అఙ్గుళము.

వి. మణికట్టు మొదలు వ్రేళ్లు మొదళ్లు నరకుగల చేతిలో ప్రదేశము; అప్పు.

Haunch the part of the body including the hips and the buttocks. కటిప్రాథః. తె.

వి. మలుగు, పిష్టిల కలయిక.

H. bone - see bone.

Head : (1) ఉత్తమాజ్ఞమ్, ఊర్ధ్వకఫాళము, ఊర్ధ్వకాయః, ఊర్ధ్వజమ్, చూడాస్తానమ్, జటూర్ధ్వమ్, మస్తకమ్, మూర్ధా, పరాజ్ఞమ్, శిరః (గ్రీవారహితం శిరః). శీర్షమ్, శేష్యస్తానమ్, శేష్యశయః. తె. తల, తలకాయ, నెత్తి, పుచ్చె, పుట్టె, బుర్ర, శిరము. వి. కఫము మొదలు వుండు చోటు. (2) శిరః. వ్యా:- ప్రాణాయతనమ్.

Crown of the H: మస్తకాగ్రమ్. తె. నడినెత్తి.

Fore H : అలికమ్, భాలమ్, లలూటమ్. వ్యా:- ధ్రువోరుపరిభాగః (దల్వణి). తె. నుదురు, నొసలు, తె.ఫాలము, మొగులు, మోము. వి. కను బొమలకు పైనుండు భాగము.

H. and neck : ఊర్ధ్వజట్రు, శిరోగ్రీవమ్. తె. తల, మెడ. వి. కుత్తుక పైభాగము, నామగుంట పై వెనుభాగములు.

Long H : దీర్ఘమూలమ్, అత్తు.

Top of the H : see crown of the H.

Upperpart of the H: మూర్ధా.
తే నడినెత్తి.

Heart: the hollow muscular body; centre of the circulatory system. ఓజసః స్థానమ్. (డల్టణః. సు. నూ. 14 అ. 8. X ద్వ్యవ్యా). అర్ధః, ఉరోహృదయమ్, చేతస్థానమ్, చేతనాస్థానమ్, జీవరక్తాశయః, ధాతుగ్రహణమ్, ధాతుగ్రహి. (డల్టణః సు. నూ. అ. 15. 28). మహత్, రక్తాశయః, రసస్థానమ్. (సు. నూ. అ. 14. X. 8). హృత్, హృదయమ్, (ప్రాణాయతనం. చ. నూ. అ. 29. శ్లో. 3) వ్యా:- (1) స్వతంత్ర శక్తి నిర్మితం శూన్యోదరం యస్తమ్. చతుః ప్రకోవృత్తమ్ (2) రక్తగ్రయగపత్ సంగ్రహణప్రేరణ యస్తమ్. (1) హృదయస్య స్థానమ్: సుయోర్మధ్య మధిస్థాయోరస్యామాశయ ద్వారం సత్త్వరజస్తమసా మధిస్థానం హృదయమ్. (సు. శా. అ. 6 X. 25. X ద్వ్యంశః). హృదయస్య ఆకృతిః. (1) పుణ్డరీకగ్య సంస్థానం కుమ్భికాయాః ఫలస్యచ. (భేలసంహితా నూ - 2), (కుమ్భికా - దాడిమాకారఫలా స్థలకుమ్భి. (సు. ఉ. అ. 3. 11 1/2) (2) మాంస పీళిచయోరక్త పద్మాకార మధోముఖమ్ (వా. శా. 3-12 అరుణదత్తః). (3) పుణ్డరీకేణ సదృశం హృదయం స్యాదధో ముఖమ్. (సు. శా. 4. అ. 31 1/2 శ్లో.)

వ్యా:- హృదయం కమల ముఖలాకార మధోముఖమ్. (డల్టణః. సు. శా. 4. అ. 31 1/2 శ్లోక వ్యాఖ్యానే, సు. శా. 6 అ. 25, సు. నూ. 46 అ. 511 శ్లో. వ్యా) (4) హృదయ మేత దురోగుహాయాం అధరమధ్యమ పుష్పసాస్తరాతే స్థితం వర్తతే. హృదయస్య పరిమాణమ్:- వత్సాధ్యస్తరం ద్వ్యజ్జలమ్, (మా. ని. 22 అ). “కమల ముఖలాకార మధోముఖం చతురజులంచ (సు. శా. 6. అ. 25. శ్లో. డల్టణః). స్థితిః:- ఉరసః అధోభాగే తిష్ఠతి. (మా. ని. 22 అ. 171 పృష్ఠ) పద్మకోశ ప్రతీకాశం హృదయం చాప్యధోముఖమ్ అధో నిష్ఠ్యా వితస్త్యాం తే నాభ్యా ముపరి తిష్ఠతి. తె. ఎద, ఉల్లము, గుండె, గుండెకాయ, డెండము. హృదయము. ఆకారము:- సాగసుగా తలక్రిందుగా వ్రేలాడు ఎఱ్ఱతామర మొగ్గవలె నుండును. ఉనికిపట్టు:- ఉరోగుహ (ఎదురు రొమ్మన) ముందు పుష్పసముల నడుమ వుండును. ఇది రసరక్తములు ఉండుచోటు. హృదయమ్. (2) the seat of consciousness. చేతనాధిస్థానమ్. (అ. హృ. శా. 1. 52) అత్మాయతనమ్, ఓజసః స్థానమ్, మూలమ్ (చ. నూ. 30-8-1) తె. వి. ఆకారము - ఇది పిడికిలి ప్రమాణ ముగనుండి ఆకారమున రామాఫల

మును బోలును. రక్తసంవహనమున
కిది కేంద్రస్థానము.

Auricle of the H: హృదయ
కర్ణకము.

H. sound: హృచ్ఛబ్దము.

H. tube: హృదయనళికా.

Tubular H: నాలికాహృదయము.

Valve of the H: హృదయ
కవాటము.

Ventricle of the H: హృదయ
కోశము.

Heat: ఉష్ణము, ఉష్ణత, ఉష్ణము, ఉష్ణము,
ఘర్మ. తె. వేడిమి, ఋగ.

Animal H: the natural
heat of the body. శరీరోష్ణము.
తె. ఒంటివేడిమి, శరీరవేడిమి, శరీ
రోష్ణము.

Metabolic H: ధాత్వగ్ని.
యథా:- మాంసాద్యగ్ని. తె.
రసాది సప్తధాతుగత అగ్నులు.

Heel: ఖండకము, ఖులకము, పార్శ్వము. అస్థి
స్థానము:- గుల్ఫస్థి పశ్చాద్భాగము.
తె. మడమ.

Helicine: spiral. ఆవర్తము. తె. సుడి.

Helicotrema: పరివేష్టరస్థిము.

Helix: కర్ణబాహ్యలతिका, బాహ్య
పాలి. తె. పాలి. వి. చెవియటిహద్దు.

Anti H: ఆభ్యంతరపాలి, ప్రతి
వలయము. తె. చెవిపాళియొక్క
లోపలి భాగము.

H. of external ear: ప్రాస్త
వలయము (శమ్మల్యము).

Turned end of the H: అధి
ష్ఠానపాలి. కర్ణపీఠము. తె. చెవిదుద్దు.

Hemisphere: Half a sphere,
అర్ధగోళము, అర్ధమణ्डలము, పక్షిపిణ్డము.
తె. అర్ధగోళము.

Cerebral H: మస్తిష్కార్ధగోళము.

Hematology: the science of
blood. అస్పృగ్విజ్ఞానము, రక్త విజ్ఞా
నము. తె. రక్తవిజ్ఞానము. వి. సెతురును
గురించి విశేషముగా తెలుసుకోదగిన
శాస్త్రము.

Hemocyte - see cyte.

Hemoglobin: any colouring
agent of the blood. Colour-
ing matter in the red blood
corpuscles. (1) రక్తజీవము, రక్తజీ
వగోళము. వ్యా:- రక్తజీవగోళాఖ్యం
కిమపివర్ణవద్యము. (2) రక్తజీవపిత్తము,
రక్తజీవము, రుధిరవర్ణకా, శోణవర్ణలి.
తె. రంజకపిత్తము. వి. (1) రసకణము
లను ఎరువుగా మార్చువస్తువు విశేషము.
రసమును రక్తముగా మార్చు పిత్త
భేదము. రక్తరంజక ద్రవ్యము. ఇందు
ఇనుపలవణములు వుండును. ఇదొక
జీవపదార్థము. రక్తకణరక్తము.

Henle's loop: see loop.

Hensen's knot: see knot.

Hepar: liver. యకృత్. వ్యా:-
కాలఖణ్డము, అస్థిస్థానము:- దక్షిణ

పార్శ్వస్థమ్ (డల్టాణః). యక్ష్మత్త
ణ్ణమ్, యక్ష్మత్ప్రణ్ణమ్. తె. కార్జము,
కొలేయము, నల్లదబ్బ, యక్ష్మత్తు.

Hepatic : belongs to liver.

యక్ష్మత్సమష్టి, యక్ష్మత్.

H. area : యక్ష్మత్ప్రదేశః.

H. cylinder. యక్ష్మద్వర్తుల
స్తంభకః.

H. duct : see duct.

H. legislations. యక్ష్మస్మాంస
వర్తయః. తె. యక్ష్మత్తులోని
మాంసపువత్తులు.

H. region : see region. H.
area.

Hernia : అస్త్రవృద్ధిః.

Umbilical H : నాభీయాస్త్ర
వృద్ధిః.

Hexagon : షట్కోణమ్. తె. ఆరు
కోణములు, షడ్భుజములు.

Hiatus : opening. (1) అనునమ్,
ద్వారమ్. తె. ద్వారము, మార్గము,
వాకిలి. (2) యక్ష్మన్నాభిః.

Accessory H : ఉపాయనమ్.

Aortic H, aortic H:
aortic opening in the diap-
hragm. అవర్తీయాయనమ్.

Esophageal H - see H. eso-
phagus.

H. esophagus : క్లోమనాభీయా
యనమ్.

H. fallopii : శ్రోత్రనాడి

ద్వారమ్.

H. sacralis : త్రికాయనమ్, త్రిక
నాత్యధరాత్మకమ్.

Hilum : a small depression.

నాభిః, వర్త్యద్వారమ్. తె. చిన్న
గుంట. వి. బొడ్డువలె సుండును.
నాభి.

H. of kidney : వృక్కనాభిః
(ద్వారమ్).

H. of spleen : ప్లీహద్వారమ్,
ప్లీహనాభిః.

H. of testicle : వృషణనాభిః.

Hip : the upper part of the

thigh. (1) జఘనమ్. వ్యాః- శ్రీ
కట్యాః పురోభాగః. తె. తుంటి,
తొంటి, మలుగు. వి. శ్రీ నడుము
ముందుభాగము. (2) ఉరవా. వ్యాః-
ఊర్వోరూర్ధ్వభాగః. తె. వి. పిరుదు
లకు ప్రక్కన తొడలపై నెనవున్న
ప్రదేశము.

Hippocampus : సిరాశ్వకమ్.

Histo : ధాతుః. తె. ధాతువు.

Histology : microscopic study
of tissue structure, science
of organic tissue. ధాతువిజ్ఞా
నమ్, ధాతు సూక్ష్మరచనా విజ్ఞానమ్,
శారీరద్రవ్య సూక్ష్మనిర్మాణవిజ్ఞానమ్,
సూక్ష్మశరీరశాస్త్రమ్, సృష్టిస్కంధః,
సేంద్రియధాతు విజ్ఞానమ్.

Histomin : ఆనువర్గీయద్రవ్య విశేషః.

Anti H : అగ్నివిశేషావా పిత్ర

వర్గీకృతమృ విశేషః. (శారీరక్రియా విజ్ఞానమ్).

Hollow : అన్యస్పృశిరం. తె. తొట్ట, బొంకు, బోలు, లాట్ట.

Homo : సమః. తె. సమానమైన.

Homogeneous : having the same nature. ప్రకృతినమ సమ వేతః, సమరూపః, సమప్రకృతిః, సమస్వభావః. తె. ఏకజాతి, సమ ధర్మము, సమజాతి, సమప్రకృతి.

Hony comb : మధుకోశః. తె. తేనె తుట్టె.

Horizontal : అనుప్రస్థః, తిరస్కీలః, తిర్యక్, తిర్యకనుప్రస్థః. తె. అడ్డము.

Hormone : internal secretion that passes into the blood and stimulates organs to action. A chemical messenger. అన్తర్ధాతుః, నిష్క్రంద్యధాతుః, నిఃస్రావవిశేషః, నిష్క్రంద్య, రసాయనికదూతః. తె. అన్తర్ధాసువు, అన్తఃస్రావము, రసాయనికదూత, రసాయనిక పదార్థము. వి. ఈ ద్రవవిశేషము దూరసంపాదయవ విశేషస్థానములందు ఇట్టి రక్తమన ప్రవేశించి క్రియాజనకౌషయవముల నుత్తేజపరిచి వాని కార్యోన్ముఖతను, క్రమమును తీవ్రపరచును.

Horn : శృంగః. తె. కొమ్ము, కొమ్మల వంటి ఆయన భాగములు.

Anterior H : అగ్రశృంగః.

H. of lateral ventricle: పార్శ్వ కోష్ఠశృంగః.

Posterior H : పశ్చిమశృంగః.

Hour : హోరా. తె. గంట వి. రెండున్నర గడియల కాలము.

Houston's valves : folds of mucous membrane in rectum. గుదవలయః. తె. ఆననసుళ్ళు. వి. ఆననములలోని ముడుతలు, వళ్ళులు, సుడులు (సుళ్ళు).

H. first fold or valve : ప్రవ (వా) హాటి. వ్యాః- ప్రథమవలి. తె. మొదటి వలి (సుడి), క్రిందినుండి పైకి.

H. second fold or valve : విసర్జన. వ్యాః- ద్వితీయవలి. తె. విసర్జన. వి. రెండవవలి. (సుడి).

Third horizontal mucous fold of the rectum : తృతీయ గుదవలి. తె. మూడవవలి, సుడి. వి.

అననముందలి మూడవ ముడుత. (సుడి).

Howship's foveolas : ఉపవశికా.

Human : మనుష్యః, మానవః. తె. మనిషి, మానవుడు.

Humour, Humor : any fluid of the body. ఆమ్ము, క్షేదః, దోషః, ధాతుః, రసః. వ్యాః- శారీరద్రవ విశేషః. శారీరస్రావ విశేషః. తె.

నీరు, క్షేదము. వి. శరీర ద్రవము, శరీర మందలి ధాతుద్రవ విశేషము.

Aqueous H : అమ్బుపటలమ్, (కృష్ణ మణ్డలిస్య), సేత్రోదమ్. తె. సేత్ర

పురోరసము, అంబుపటలము.	ఉల్లి పొరవంటి చర్మవిశేషము.
Vitreous H: తర్పకపటలమ్. తె.	Hyothyroid: కణ్ణి కాకలకీయః, కణ్ణి కాకలీయః.
కాచబింబమునందుండు ద్రవము, తర్పకపటలము.	Hyper: Excessive. అతి, అధికం (ః)
Hyaline: glassy, crystalline.	H. tonic: అవణాంశాధకమ్.
అచ్చుః. అచ్చుతను. వ్యా:- కాచవత్ వాస్పటికవత్. తె. అచ్చుము, తేట, వి. గాజువలె స్పచ్చమైన, తేటయైన.	Hypo: less, under. అల్పమ్, అధః. తె. క్రింద.
H. corpuscle - see corpuscle.	H. blast - see blast.
H. membrane - see membrane.	Hypochondrium: the region of the abdomen at each side of the epigastrium.
Hyaloplasm: a clear transparent protoplasm: పారిదర్శక బలాసః, స్పటిక బలాసః. తె. వి. స్పటికమువలె తెల్లగా నుండు శ్లేష్మము.	అనుపార్శ్వక ప్రదేశః. తె. డొక్క.
Hydramnion: excess of amniotic fluid. అతిగర్భోదకమ్. తె. ఎక్కువ ఉమ్మనీరు.	Left H: వామానుపార్శ్వకః. తె. ఎడమడొక్క.
Hydrogen: అమ్మకొళః, ఆర్ద్ద్రజః, జలజనాయుః, జలజబాష్పః, దకొళః, ద్రవజనకః. తె. జలోత్పాదకము, నీరును పుట్టించునది.	Right H: దక్షిణానుపార్శ్వకః. తె. కుడిడొక్క.
Hymen: a fold of mucous membrane at the vaginal entrance. Viriginal membrane, stretched across external orifice of vagina. జవంకా, భగకలా, భగయవంకా. తె. కన్నెపొర, యోనితెర. వి. కన్యాత్వమున యోని ద్వారమున తెరవలెనుండు పలచని	Hypochordal bar: అనుడాధర దణ్ణః.
	Hypogastrium: the lower median anterior abdominal region. అధర మధ్యపురః కాక్షేయ దేశః. see gastrium.
	Hypoglossal: under the tongue. జిహ్వోధర(రీయ). తె. నాలుక క్రింది భాగమునకు చెందిన.
	H. nerve - see nerve.
	Hypoglossus: జిహ్వోకణ్ణికా.
	Hypophyseal: పీయూషగోళ సమ్మస్తీ. పైయూష, పైయూషీ.
	H. diverticulum - see diverticulum.

H. fossa - see fossa.

Hypophysis cerebri: the pituitary body or gland

అమృత గోళం, పీయూష గోళమ్ (3).

పీయూషవిగ్రహం, పోషణికాగ్రస్థి.

తె. అమృతగుళిక, అమృతగోళము.

Hystera: the uterus or womb.

గర్భాశయం. తె. కడుపు, గర్భ

కోశము, గర్భాశయము, విడ్డసంచి.

Hysterology: the anatomy,

physiology and pathology

of the uterus. గర్భకోశవిజ్ఞానమ్.

వ్యా:- గర్భకోశస్థి రచనా, క్రియా,

విస్తృత్యాది విజ్ఞానమ్ వాకాశ్రమమ్.

తె. గర్భకోశవిజ్ఞానము.

I

Idea: a mental image or picture.

కల్పనా, బుద్ధి, భావనా, భావం,

మనః కల్పితమ్. తె. ఆభిప్రాయము,

కల్పన, భావము, మనోరథసృష్టి

మానసిక కల్పన.

Idiot: a person with defective

mental development. 1. జడః,

మూఢః, హతజ్ఞానీ 2. బుద్ధిహీనః. తె

జడుడు, మూఢుడు, బుద్ధిహీనుడు.

Ignorance: అజ్ఞానమ్, అబోధః,

తమః, మోహః. తె. అజ్ఞానము,

చీకటి, తెలివి లేమి.

Ileocecal: pertaining to the

ileum and cecum. (1) శేష

స్రేష్ఠియు (2) పురిషధరాకలా.

వ్యా:- సానమ్. తుద్రాస్త్ర ఉబ్బుక

యోర్మద్యస్థాత్.

I. valve - see valve.

Ileocecum: ఉత్తరాధర నుద్రదేశః.

Ileocolic: relating to the ileum

and colon. శేషస్రేష్ఠియు.

I. orifice - see Orifice.

I. valve - see ileocecal valve.

Ileum: the lower three fifths

or lower half of the small

intestine, lying between the

jejunum and the cecum.

(1) కుణ్డికాస్త్రమ్, వజ్రాస్త్రమ్,

శేషాస్త్రమ్, సానమ్:- తుద్రాస్త్ర

స్యాభోధాగః. తె చిన్నక్రేపు చివరి

భాగము. (2) తుద్రాస్త్రభాగః,

పక్వాశయభాగః. తె. పల్లక్రేపు

చివరి భాగము. వి. గ్రహణీయుడు

జీర్ణమై మార్పులు చెందిన ఆహార

ద్రవ్యములు యిచట వచ్చిచేరును.

ఈ ద్రవ్యములనుండి ద్రవాంశము

వేరుచేయుటను. ఘనాంశము పెద్ద

క్రేపులోనికి పోవును. (3) కుణ్డినీ,

పలితాస్త్రమ్ (మహాగాస్త్రానాంమతమ్).

వ్యా:- తుద్రాస్త్రస్థి అస్త్రభాగః.

Iliac: pertaining to the ilium

or flanks శ్రౌణ. శ్రౌణి. వ్యా:-

శ్రోణమున్నీ.

I. crest - see crest.

I. fascia - see fascia.

I. fossa - see fossa.

I. region - see region.

I. spine - see spine.

Ilium : the upper part of the innominate bone - see Bone.

Image : a picture of an object to the eye or mind. ప్రతికృతి, ప్రతిబింబము, ప్రతిరూపము, మనః కల్పితరూపము. తె. చిత్రరూపు, ప్రతిబింబము, బొమ్మ. వి. మనస్సు సందేర్పడిన రూపము.

Imbecility : మాధ్యము.

Immunity : అభయము, ఆభ్యంతరప్రాణము, ప్రతిరక్షణశక్తి, ప్రాణము, బలము, రోగనిరోధకశక్తి, వ్యాధి తుముతా. తె. అభయము, రాహిత్యము. వి. రోగము రాకుండా శరీరమును కాపాడుకొని, వ్యాధి నిరోధకశక్తి. ఇది రెండువిధములు. (1) స్వాభావికము. (2) కృత్రిమము. రక్షణశక్తి

Impulse : ప్రేరణ, వేగము. తె. ఉద్రేకము, దుడుకు, ప్రేరణ, వేగము.

Cardiac I : హృత్ప్రేరణము.

I. of the heart : the systolic beat of the heart. హృత్స్పృష్ట సక్రియచక్రస్థితి, హృత్స్పృష్టచక్రస్థితి. తె. వి. హృదయము ముకుళించుకొను సమయమున గలుగు ధృవి.

Nervous I : తన్త్రీవేగము, మనః. తె. నాడివేగము, మనస్సిగము.

Incisors - see teeth.

Incisura : a cut. ఛేదము, విచ్ఛేదము. తె. కోత.

I. angularis : అమాశయకోణము.

I. fastigii : ఛదివిశరణము.

Incus - see bone. Anvil. అజ్ఞుశకము.

Indentation : దస్తరీభాగము. Notch.

Inferior : అధము, అధర, గాఢ, నిమ్మ. తె. అల్పమైన, క్రింది, తక్కువ దనము, ముఖ్యముగాని.

I. (distal) portion : అధర విభాగము, ఆధోభాగము. తె. శరీరము క్రింది భాగము.

Infra : below, lower. అధము, అధర. తె. క్రింది.

Infundibulum : a funnel-shaped passage. కాలాభిక్రమము. వ్యాధి:- క్రమవికసితైక ముఖనాల్య ఏవ. తె. గరగ, గరాట. వి. గరాటవలెనుండు ఆవయవభాగములు.

Inguen : groin. వంతులు. తె. గజ్జ.

Inguinal : belonging to the groin. వంతులు, వంతుణి. వ్యాధి:- వంతులుసమ్మన్ధి. తె. గజ్జకు చెందిన.

I. region - see region.

Inhalation : the inbreathing of air. అన్తః శ్వాసనము, ప్రశ్వాసనము. తె. ఉచ్ఛ్వాసము, ఊపిరిపీల్చుట, గాలిపీల్చుట.

Inion : బాహ్యపృష్ఠకీయార్బుదము.

Inner : ఆంతరికము, ఆంతర్యంతరికము. తె. లో, లోపలి.

Innervation : (1) సముత్తేజనము.

The function of nervous system. నాడీమణులవృత్తిః వాచ్యాపారము. తె. నాడీమణులక్రియ. నాడీమండల ప్రవృత్తి.

Innominate : nameless. అనామక, అనామిక. తె. పేరులేని.

Inorganic : అజీవిజ, అసంజ్ఞ, నిర్విద్యుత్, పార్థివ. తె. చైతన్యరహితమైన, నిర్విద్యుత్, నిర్జీవమైన, ప్రాణములేని.

Insertion : అన్తస్థాపనము, నిధానము, ప్రవేశనము, తె. దూర్చుట, ప్రవేశపెట్టుట.

Inspiration : అన్తఃశ్వాసనము, ప్రశ్వాస, శ్వాసపూరణము. the inhalation of air into the lungs. పుష్పసయోరాయుప్రత్యేపణమ్ వా శ్వాస పూరణమ్. తె. ఊపిరి పీల్చుట, పుష్పసములోనికి గాలిని పీల్చుట, శ్వాసపీల్చుట.

Instep : పాదపృష్ఠము. తె. మీగాలు.

Insula : ద్వీపము.

Integument : a covering; the natural covering of the body. skin. ఆవరణము, కర్మము, చర్మము, త్వక్, శరీరావరణము. తె. ఆవరణము, చర్మము, తొడుగు.

Intellect : బుద్ధి, మేధా, సంవిత్తి.

తె. తెలివి, బుద్ధి, వివేకము.

Intellection : ఆకలనము, జ్ఞానము, బుద్ధిగ్రహణ, బోధ. తె. 1. జ్ఞానము, బుద్ధిగ్రహణము, బోధ, తెలివి. 2. ప్రజ్ఞ.

Intelligence : జ్ఞానం, బుద్ధి, మేధా, విజ్ఞత. తె. జ్ఞానము, తెలివి, బుద్ధి, విజ్ఞత.

Inter : అంతర, మధ్య. తె. నడిమి, మధ్య, లో, లోని.

I. articular : సంధిమధ్యగ.

I. cellular material : అణుశ్రేణు.

I. costal : between the ribs.

పర్శుకాంతర, పర్శుకాస్థిమధ్యగ. తె.

ప్రక్కటెముకల మధ్య.

I. digital, I. digital cleft :

అణుల్యంతరము. తె. వ్రేళ్ళమధ్య.

వ్రేళ్ళసంధి.

I. lobular : aperture : ముఖము,

ముఖద్వారము.

I. mediate : మధ్యము.

I. nasal : నాసామధ్యగ.

I. Osseous : అస్థ్యంతరము.

I. ruption : ప్రతిబంధము, బంధము,

వ్యాపారము. తె. అడ్డము, అడ్డు,

అభ్యంతరము, అటంకము.

I. space : అంతరాల, మధ్య. తె.

మధ్య, లో, లోపలి.

Internal : అంతః, ఆంతర్యంతరిక. తె.

లోని, లోపలి.

I. cavity - see cavity.

I lining - see lining

Interstices : శరీరధాత్వవశాత్. తె. అవకాశము, బయలు. వి. శరీర ధాతువుల మధ్యగల విడిచోటు.

Interstitial: lying or placed between. అస్తరాశీయ, అస్తరీయ, సాస్తరాలః. తె. నడిమి.

I. cell - see cell.

I. division : అస్తరాస్తర విభాగః, అవాస్తర విభాగః.

I. fluid : రక్తమును, రక్తరసః. లసీకా. తె. శుక్రములేట, రసి, రసిక, లసీక, సాన. వి. ధాత్వవకాశము లందుండు ద్రవము.

I. lymph - see I. fluid.

Intestinal : ఆస్త్ర, ఆస్త్రీయ. తె. ప్రేవులకు చెందిన.

Gastro I. mucosa - see mucosa.

Gastro I. tract - see tract.

I. loop - see loop.

I. region - see region.

I. secretion - see secretion.

I. tube - see tube.

I villi - see villi.

Intestine : ఆస్త్రమ్, ఆస్త్రమ్, విపులమ్, ప్రోతః. తె. ప్రేగు, ప్రేవు.

Intestines: అస్త్రాణి. తె. ప్రేగులు, ప్రేవులు.

Deep into the coils of I. ఆస్త్రకోష్ఠమ్, ఆస్త్రహృదయమ్. తె.

వి ప్రేవులలోని లోతుభాగము.

Large I. కల్బాస్త్రమ్, గుదాస్త్రమ్, పక్ష్యాస్త్రమ్, పక్ష్యాధానమ్, పక్ష్యాశయః, పురీషధారణమ్, పురీషవహ ప్రోతః, పురీషాధానమ్, పురీషాధారః, పురీషాయతనమ్, పురీషాశయః, బృహదస్త్రమ్, స్థూలాస్త్రమ్. తె. పెద్ద ప్రేవు. వి. భుజించిన యాహారము జీరమై రసము విడిపోవ మిగిలిన పిట్టు (పిప్పి, మలము) వుండు నాళము. దీని పొడవు 150 సెంటీమీటర్లు.

Loop of small I : తుద్రాస్త్ర శిక్యమ్. వ్యాః:- తుద్రాస్త్రాయన విశేషః. తె. చిన్నప్రేవు కొంకి.

వి. చిన్నప్రేవులోని అవయవ విశేషము.

Lumen of the I : ఆస్త్రగ్రాస్తి, ఆస్త్రాశయః. తె. ప్రేవుకణితి (కంతి). వి. ప్రేవులందలి కణితి లేక ప్రేవు లందుచోటు.

Small I : the place of complete digestion. (1) అగ్ని స్థానమ్, అగ్నిశయః, అనుపక్ష్యాశయః, పాచకాశయః. తె. అగ్ని స్థానము, జఠరాగ్ని లేక పాచకాగ్ని యుండు చోటు. (2) అనుపక్ష్యాశయస్త్రమ్, పక్ష్యామాశయమధ్యమ్, నూత్నాస్త్రమ్, తుద్రాస్త్రమ్. తె. చిన్నప్రేవు, పిల్లప్రేవు. వి. ఇది ఆమాశయమునకు, పక్ష్యాశయమునకు మధ్య నుండును. (3) గ్రహణీ ఇతి.

గ్రహణీ. వ్యాః- అగ్న్యైధిష్ఠానమ్. (సు. ఉ. 40 అ. 167 శ్లో. వ్యాఖ్యానే డల్లాణః). పితృధరాకలా. (సు. ఉ. 40 అ. 166 శ్లోక వ్యాఖ్యానే డల్లాణః). స్థాననిరూపణమ్:- చక్షుః పితృధరానామయాకలా పరికీర్తితా పక్వామాశయ మధ్యస్థా గ్రహణీసా పరికీర్తితా. (సు. ఉ. 40 అ. 196 శ్లో). గ్రహణీ నిరుక్తిః:- అగ్న్యైధిష్ఠాన మన్నస్య గ్రహణాత్ గ్రహణీమతా (చ. చి. 15 అ. 55½ శ్లో). తథిష్ఠాన మన్నస్య గ్రహణాత్ గ్రహణీమతా (అ. హృ. శా. 3 అ. 49½ శ్లో) స్థానమ్:- నాభే రుపర్యగ్నిబలేశో పప్టభోప బృంహితా. (చ. చి. 15 అ. 51 శ్లో). “సైవ ధవంతరి మతే కలా పితృధరాహ్వయా. (అ. హృ. శా. 3 అ. 50 శ్లో). సితా పక్వాశయ ద్వారి భుక్తమార్గ గతే వసా. (అ. హృ. శా. 3 అ. 51 శ్లో). ప్రాకృతం కర్మ:- “అపక్వం ధార యత్యన్నం పక్వం సృజతి పార్శ్వతః.” (చ. చి. 15 అ. 57 శ్లో). ఆయాసాదోగ్య వీర్యోజో భూతధాత్యగ్ని పుష్టయే (అ. హృ. శా. 3. 50½ శ్లో). తె. గ్రహణీ. సముచ్చయార్థము:- వి. ఇది పక్వా మాశయములకు మధ్య నాభికి సైవ వుండును. పితృధరాకలాయని ధవంతరి మతము. ఇందు జతరాగ్ని యుండును. అమాశయమున కొంత అరగిన ఆహార ద్రవ్యమును ఇది

గడియవలె ఆసియుంచి పూర్తిగా జీర్ణము చేయును. గ్రహణీ చిన్న ప్రేభులలోని పలచని పార. ఇచటి పాచక పిత్రము - జతరాగ్ని - వలన ఆయువు, ఆ రోగ్యము, శక్తి, ఓజస్సు, భూతాగ్నులు, ధాత్యగ్నులు పుష్టి జెందుచుండును. పక్వముగాని యన్నమును ధరించి, పక్వమైన దానిని ఒకప్రక్కనుండి క్రిందికి పెద్దప్రేవులోనికి జార విడుచును. చిన్నప్రేవు పాడవు 600 సెంటి మీటర్లు.

Villi of I - see villi.

Intussusception : అస్తరాధానమ్, అస్తస్సంగ్రహః.

Invagination : అంతర్వలనమ్, అంతర్వర్తనమ్.

Inversion : అస్తర్వర్తనమ్, అస్తర్వలనమ్, అస్తర పరివర్తనమ్, ఉద్ధౌర్ధ్వధరికృతమ్. తె. బోరగిలపడుట.

Involuntary : అనిచ్ఛాధీనః, ఆరాజీ, ఇచ్ఛాననీనః. తె. అప్రయత్న పూర్వకమైన, మనసుకు తెలియకుండా జరుగు.

Iris : the colored membrane of the anterior part of the eye. (1) అక్షితారకా, కాలకః, కృష్ణగోలః, కృష్ణమణ్డలమ్, తారకా, తారాపరివేషః, పటలమ్, పరితారకమ్, పరితారకా, పిశితాశ్రితమ్. (2) కనీనికాపటలమ్, కనీనికా

పరిధి, క నీ ని కా మ ణ్డ ల మ్, నేత్రతారకా మణ్డలమ్. తె. కనినికా పటలము, కంటి నల్లగుడ్డు, కృష్ణపటలము. వి. కటకమునకు ముందుండు నల్లని పొర, నల్లగుడ్డు. పాపకు చుట్టు నుండు నల్లని గుండ్రని పొర.

Pupil in I - see pupil.

Iron : అయః. తె. ఇనుము.

Irregular : అసమా, విషమా. తె. ఎగుడు దిగుడు, క్రమములేని, వరుస లేని, వ్యత్యాసము.

Ischial : pertaining to the ischium. స్నేచ, స్నేచీ. తె. తొంటికి చెందిన.

I. tuberosity - see tuberosity.

Ischiorectal : pertaining to ischium and rectum. సిగ్గునీయ.

I. area : గుదపార్శ్వ త్తేత్రమ్, గుదాస్యాస, సిగ్గునీయ త్తేత్రమ్. తె. వి. ముడికి చుట్టునున్న ప్రదేశము.

Ischium : the inferior part of the innominate bone of the pelvis. Hip. అధరక్రోణ్య స్థిఖణ్డ, సిగ్గుస్థిఖణ్డ, సిగ్గు. తె. తొంటి. Ascending ramus of I: కుకు న్దర కూటమ్.

Tuberosity of I: కుకున్దరపిణ్డమ్.

Isotropic : ఏకవారవక్రీకరణీ.

Isthmus (is-mus) : the neck or constricted part of an organ.

గ్రీవా. వ్యా:- నూలతరాజా

మస్థాది శిరసామధః స్థితాః కన్ధరా కారాస్సజ్జుచితాః భాగాః, యోగ భూమిః, సక్తీర్ణపథః, సజ్జుచిత స్థానమ్ సత్తోచః, సంయోగభూమిః. సంయోజకః, సంయోజకభూమిః. తె. ఇరుకుచోటు, సందు, సంధిస్థానము. వి. రెండు లేక కొన్ని వస్తువులు కలియుటచే నేర్పడు సందు, సంధి స్థానము, సంకుచిత స్థానము.

I. of aorta : ఆవరీయ యోగ భూమిః. వ్యా:- కోఁపి సజ్జోచః.

I. rhombencephali : పశ్చాద్ధోర్ధ్వ యోగభూమిః.

Ivagination : పుటికరణమ్, పుటిభావః.

J

Jaw : హనుః. తె. అంకిలి, దాడ.

Angle of lower J - see angle.

Condyle of lower J - see condyle.

J. Bone - see bone.

Lower J : అధోహనుః. తె. క్రింది దాడ.

Ramus of lower J : హను కూటమ్. వ్యా:- చతురస్రపాయం ప్రవర్ధనమ్.

Upper J : ఊర్ధ్వహనుః. తె. పై దాడ.

Jecur : Liver. యకృత్.

Jejunum : the upper two-fifths or second portion of small

intestine between the duodenum and ileum. 1. మధ్యాస్త్రమ్, శూన్యాస్త్రమ్, శోణాస్త్రమ్ వ్యా:- పురీతత అధస్తాచ్చోణాస్త్రమ్, ద్వేధావిభక్తం తుద్రాస్త్ర భాగమ్, తుద్రాస్త్రస్య ద్వితీయభాగః. (2) పక్వాశయః. తె. పక్వాశయము, శోణాంతము. వి. రెండుగా విడిపోయిన చిన్నప్రేవులలోని వైభాగము పక్వాశయము. కొంత మార్పు చెందిన ఆవార ద్రవ్యములు పక్వముగుటకు యిచట జేరును.

Jelly : జల్లికా. వ్యా:- సాంద్రద్రవ ద్రవ్యవిశేషః.

J. of Wharton : తర్పకః. వ్యా:- కినుపి వసానుయం వస్తు. తె. తర్పకము. సాంద్రద్రవ ద్రవ్యము. వి. క్రొవ్వుతో గూడిన ఒక ద్రవ వస్తు విశేషము.

White J : శ్వేతజల్లికా.

Joint : articulation. అన్విసంధి, సంధానమ్, సంధి, సంధిస్థానమ్. తె. అతుకు, ఎముకల అతుకు, కీలు, బండు, సందు. వి. 1. ఎముకల కలయిక, 2. రెండు ఎముకలు కలియుచోటు.

Joints : (1) సంధయః. వ్యా:- అస్థామనోన్యన్య సంధుస్థానాని. తె. ఎముకల కూడలి. (2) అస్థిపర్వమ్, పర్వమ్. తె. క(గ)ణువు. సస్థినాంసంఖ్యా. లేదా త్రర శతసంధయః సకర్మకాః. తె. నూటపది కదలేడు కీళ్ళు.

Acetabular J : ఉదాఖలసంధి.

Acromioclavicular A or J : ('A' Articulation. 'J' joint). అంశచక్ర సంధానమ్, అంసాక్షీయ సంధి.

Amphi arthrosis, Amphi arthroidal J : అచలసంధి, అనుకూలసంధి, అల్పచలసంధి, అల్పచేష్టాసంధి, ఈషచ్ఛలసంధి. తె. ఇంచుక కదలేడు కీలు.

Ankle J : ఖండకః, ఖండకా, ఖండకే(ద్వే) ఖులక సంధి, ఖుల్లకః, గుల్ఫ సంధి, పాదసంధి. వ్యా:- జంఘాపాదయోస్సంధి ఖండకః. తె. చీలమండ కీలు.

Apparent J. of nails with the skin: సఖసంధయః.

Arthrodia (J) : ప్రతరసంధి (సంధయః). ఈషచ్ఛల సంధి, సంసర్పిసంధి.

Articular J : త్రికస్థాలకమ్.

Articulations of cartilages of the ribs with the sternum etc : ఉరః పర్శుకాసంధయః, పర్శుకాపూర్వసంధయః. తె. పర్శుకాస్థికిళ్ళు, సంధులు.

Atlantoaxial J : చక్రకోరసంధి, చూడావలయా. వ్యా:- దస్త్రచూడయోస్సంధి.

Atlanto - occipital J : అతిలేకా పృష్ఠకీయసంధి.

Axial J : అక్షస్థి.

Ball & socket J : ఊలూఖలస్థి, బొదూఖలస్థి. తె. బులిగినైకీలు.

Bi-axial J : ద్వ్యక్షస్థి (చలస్థి).

Bony joints or Boney junctions: articulations of bones where more than two bones are united. అస్థిసంఘాతము, అస్థిసంధ్యము, వ్యా:-అస్థాసంధ్యము, తె. కీళ్ళు. వి. ఎముకల కూడలి. రెండింటికంటె ఎక్కువ ఎముకల కూడలి.

Calcaneocuboid J (A) : పార్శ్వ ఘనీయస్థి.

Calcaneo navicular J (A) : పార్శ్వ నావీయస్థి.

Carpal J (A) : కరకూర్చాస్తరీయస్థయః, కరభస్థయః.

Carpometacarpal J (A) : కూర్చసస్థయః, పాణిశలాకా (సమ్మేష్ట) మూలస్థయః.

Condylloid J (A) : కోరకస్థయః, కాణ్డల(లి)కస్థయః, ఖల్లకోరకస్థయః. తె. కోరకసంధులు. వి. కీళ్ళభేదము.

Costo sternal J (A) : పొయ్యకొగ్రస్థయః.

Costo transverse J : కశేరుకా

పొహు ప్రవర్ధన ప్రతరస్థయః, పొయ్యకా కరూకర(రీయ)స్థయః.

Costo vertebral J (A) : చలప్రతరస్థయః, పొయ్యకా పృష్ఠస్థరస్థయః, పొయ్యకా మూలస్థయః.

Coxa - coxal J - see Hip J.

Cranio vertebral J. (A) : శిరోగ్రీవాస్థయః.

Cuboideonavicular J. (A) : ఘననాకాస్తరీయస్థయః.

Cuneocuboid J. (A) : కూర్చాస్తరీయస్థయః.

Cuneonavicular J. (A) : నాకపరికోణీయస్థయః.

Diarthroidal J : చలస్థయః, చేష్టావస్తయః స్థయః. తె. కడలెడు కీళ్ళు, తిరిగెడు కీళ్ళు.

Diarthrosis : a freely movable articulation. చలస్థయః (చలా). బహుచేష్టాస్థయః.

Digital J. (A) : అంజుళీస్థయః, అంజుళీ మధ్యాస్తరస్థయః. తె. ప్రేలికీలు (కీళ్ళు).

Distal radio ulnar J : అధరప్రకోష్ఠస్థయః.

Distal tibio fibular J : అధరజఙ్గాస్థయః.

Double condylloid J. యుగ్మకోరకస్థయః (బహుచేష్టయః). వ్యా:-ప్రపాచాం వాయసతుజ్ఞాఖ్యస్థయః. తె. కాశిముక్కుకీలు.

Elbow J : కఫోడిసన్ని, కూర్పర సన్ని, కార్పరసన్ని, బాహుసన్ని. తె. మోచేతికీలు.

Enarthrosis - see ball & socket J.

Fibro or fibular J : ఫైబరవి బలసన్ని.

Ginglymus J : కోర సన్ని, సందంశ కోరసన్ని. తె. పటకారు కీలు. వి ఈ కీలు పటకారువలె నుండును.

Gliding J : ప్రతరసన్ని, సంసర్పి సన్ని. తె. జారెడుకీలు.

Gomphosis J : దస్తబిలసన్ని, దశ నోదూఖిలసన్ని, రౌచక సన్ని, రాచకాః.

Hinge J : కోరసన్ని, సస్థిసన్ని. తె. మడత బంగుకీలు. see arthrosis.

Hip J : ఊరుసన్ని, కటిసన్ని. కుకుద్దరసన్ని, నితమ్బుసన్ని, వంక్షణసన్ని, శ్రోణిసన్ని, సస్థిసన్ని. తె. గజ్జకీలు, తొంటికీలు, తోడకీలు.

Immovable J : అచలసన్ని, అచేష్టాస్సంధయః, స్థిరసన్ని. తె. వంగనికీళ్ళు, కదలనికీళ్ళు.

Inferior tibio fibular J : ఆధారజంఘాను జంఘా(స్థి) పరస్పర సన్ధానమ్.

Inter carpal J : కరభాస్తరసన్ని.

Inter chondral J : పాయ్కా

కీకసాస్తరీయసన్ని.

Inter cuneiform J : కూర్పాస్తరీయసన్ని.

Intermetacarpal J : అజ్ఞాశి పరస్పరసన్ని, ఆస్తరకారధసన్ని, శలాకాస్తర(మూలా) సన్ని.

Inter metatarsal J : ఆస్తర ప్రపదసన్ని, శలాకాస్తరసన్ని.

Inter tarsal J : నల్ఫికాస్తరీయా సన్ని.

Intervertebral J : పృష్ఠస్థిరీయాసన్ని.

Jaw J : హనుసన్ని. తె. అంకిళ్ళు.

J. of bones - see bony Js.

J. of the extremities, J. of the limbs : కాఖాసన్ని. తె. కాళ్ళు చేతులలోని కీళ్ళు.

J. of the ribs : పాయ్కాసన్ని. తె. ప్రక్కటెముకల కీళ్ళు.

Knee J : బానుసన్ని. తె. మోకాటి కీలు.

Lower inter carpal J : అధర కరభశ్రేణిగాః (సన్ని).

Lumbosacral J : కటిసన్ని, త్రిక సన్ని, తైక్వైతమ్మసన్ని. తె. ముడ్డి పూసకీళ్ళు.

Mandibular J : ముఖసన్ని (దర్పణ), వాయసత్తుజ్జసన్ని, హను మూలసన్ని, హనుసన్ని. Here the coronoid process looks like a crows' - bill. తె. కాకి

ముక్కు కీలు, వాడకీలు. వి. ఆకా
రమునుబట్టి వాడకీలు కీలేరు యేర్ప
డినది. అంకిలి, వాడకీలు (సంఘ).

Metacarpophalangeal J (A) :
అజులీ పల్చిము సలకసన్నిధి, ఆజులీ
మూలసన్నిధి.

Metatarsal J (A) : పాదమూల
శలాకాసన్నిధి.

Metatarsophalangeal J (A) :
అజులీమూలసన్నిధి.

Mid - carpal J : మధ్యకరభ
సన్నిధి, మధ్యకారభసన్నిధి, మధ్యమణి
బస్థసన్నిధి.

Middle tibio fibular J : మధ్య
జఙ్ఘాసజఙ్ఘా(స్థోమ) పరస్పర సన్ధా
నమ్.

Mixed J (A) : అల్పచేష్టాస్సన్నిధయః.

Movable J (A) : అస్థిరసన్నిధయః,
చలసన్నిధయః, చేష్టావస్తస్సన్నిధయః,
బహుచేష్టాస్సన్నిధయః, సకర్మకసన్నిధయః
తె. కవలెడు కీళ్లు, చేష్టావంత
సంధులు.

Occipito atlantal J (A) పల్చిము
కపాల చూడాచలముసన్నిధి.

Occipito axial J (A) : అక్ష
సమాప్యవక్రియసన్నిధి, పల్చిము కపాల
దస్త చూడయోస్సన్ధౌ (వ్యా), పృష్ఠ
కాక్ష సమీయసన్నిధి.

Pateller J : జాన్వస్థిసన్నిధి.

Phalangeal J (A) : కరాజులీ
సన్నిధయః, పాదాజులీ సన్నిధయః.

Pivot J. చక్రకోరసన్నిధి, వివర్తికా
సన్నిధి. తె. బొంగరపు కీలు.

Polyaxial J (A) : బహుక్షుసన్నిధి,
(చలసన్నిధి).

Proximal J : extremities of
meta carpal bones (Bony-
joints). పాచిశలాకామూలసన్నిధయః.

Proximal radioulnar J (A).
ఉత్తరప్రకోవ్వసన్నిధి.

Proximal tibio fibular J (A) :
ఉత్తరజఙ్ఘాసన్నిధి, జాన్వధస్సన్నిధి. తె.
పిక్క కీలు. వి. మోకాలుక్రింద
పిక్క ఎముకకీలు.

Radio carpal J (A) : బహిః
ప్రకోష్ఠీయమణి బస్థపన్నిధి.

Radio ulnar J (A) : రత్నయ్య
గిత్తియ సంధి. వ్యా:- ప్రకో
ష్ఠాస్థోమ పరస్పర సన్ధానమ్.

Reciprocal reception J (A) .
పరస్పరకోరసంధి.

Sacrococcygeal J (A) : త్రికా
సత్రికసంధి.

Sacro iliac J (A) : కటితయః
సంధి. త్రికకపాలసన్నిధి, త్రికశ్రోణీ
యసన్నిధి, త్రికశ్రోణ్యస్తరసన్నిధి. తె.
తొంటి కీలు.

Saddle J : పర్యాణకసన్నిధి.

Schindylesis J : గ్రస్తవేదన
సన్నిధి (గ. నే).

Shoulder J : అంశసన్నిధి, కక్ష
(క్ష)సన్నిధి, బాహుశిరస్సన్నిధి, బాహు

సన్ని, భుజసన్ని, స్పృశసన్ని. తె.
బుజము కీలు. వి. బుజమునందలి కీలు.

Sternoclavicular J. (A) :

(1) అక్ష(క)సంధి, అక్షకోరసంధి,
నమ్, అక్షకోరసంధి. (2) ఉరోఽ

క్షీయసంధి. డెర (రో) క్షకసంధి,

గ్రీవాసంధి (డల్టా), జత్తుసంధి. (3)

అక్షసంధి, గ్రీవాఽథస్సంధి,

హవోరోక్షసన్ధయః. తె. తొమ్ము

కంటె ఎముకకీళ్ళు, కంటె ఎముకకీలు.

చౌడ కంటె రొమ్ము ఎముకల కీళ్ళు.

Sternocostal J. ఉరః పర్శుక

సంధి.

Superior tibio fibular J :

ఊర్ధ్వజక్ష్ణుస జక్ష్ణు (స్థా) పరస్పర

సన్ధానమ్ వాసంధి.

Sutural J. తున్నరేవనీ, పాచ

సంధి. తె. కుట్టుకీలు. వి. కుట్టువలె

నుండు కదలనికీలు. ఈ కీళ్ళు శిరః

కపాలాది అవయవములం దుండును.

Symphysis J. అల్పచలసంధి,

సమస్థితిసంధి.

Symphysis pubis J : భగసంధి,

భగాస్తరసంధి. వ్యా- భగాస్థా

పరస్పర సన్ధానమ్.

Synarthroidal J : synarthro-

sis. అచలసంధి, అచేష్టాస్సన్ధయః,

స్థిరసన్ధయః (స్థిరా). తె. ఒంగని,

కదలని, లేక తిరుగనికీళ్ళు.

Synchondrosis : అల్పస్థిసంధి,

క్షకసంధి, క్షకసాః.

Syndesmosis J. వా స్మ సంధిః

(అల్పచలసంధి).

Syntenosis J - see hinge J.

Talocalcaneal J. [A] : గుల్ఫ

పాశీసంధి.

Talocalcaneo navicular J :

గుల్ఫపార్శ్వనాకీయసంధి, గుల్ఫపార్శ్వ

పగుళ్ళయసంధి.

Tarsal J. [A] : కూర్చాస్తరీయ

సన్ధయః.

Tarsometatarsal J. [A] : శలా

కా(స్తర) మూలసంధి.

Temporomandibular J. ముఖ

సంధి, వాయుసత్తుస్థసంధి, శబ్ధ

కాఢోహన్మస్తరసంధి, శాబ్ధహానవ

సంధి, హాససంధి. తె. దౌడకీలు.

వి. ఈకీలుకాకి ముక్కువలెనుండును.

Tibiofibular J : అస్తరపీర్ణజ్ఞ

కాసంధి, జక్ష్ణుస జక్ష్ణుసంధి.

Transverse tarsal J : తిరస్చిన

కూర్చసంధి.

Trochoides. pulley joint చక్ర

కోరసంధి(గ).

Uniaxial J : ఏ కాక్షస్సంధి

(చలసంధి).

Upper inter carpal J : ఊర్ధ్వ

కరభ శ్రేణిగాః (సన్ధయః).

Vertebral J. [A] : పృష్ఠవంశ

సన్ధయః. తె. వెన్నుబాము కీళ్ళు,

వెన్నెముకల కీళ్ళు.

Wrist J : మణిబస్థసంధిః. తె. మణి కట్టు కీలు.

Yielding J : అనుకూలసంధిః (అచలసంధిః) అచలసంధియః.

Where ringlike curved cartilages like parts as in trachea. మణ్ణుల సస్థయః, వలయ సస్థయః. తె. గుండ్రకీళ్లు. ఇవి లేత ఎముక కీళ్ళు. వి. ఇవి గుండ్రముగ ఉంగరములవలె శ్వాససాళములందుండును. గలసంధిః. తె. కంఠము (గొంతు) కీలు.

Jugula alveolaria : దన్తాల్వేధాః.

Jagular : pertaining to the throat (or neck). కణ్ఠీయ, గ్రావేయ. తె. గొంతుకు చెందిన, (మెడకు చెందిన).

J. fossa - see fossa.

J. Notch - see notch.

J. point - see point.

J. process - see process.

J. veins - see veins.

Juice : the fluid part of an animal or a plant. ద్రవః, నిర్మాసః, రసః, సారః. తె. రసము. వి. నీరువంటి పలచని వస్తువిశేషము. ఇది జంతుశరీరములందును, వృక్ష భాగములందును కాననగును.

Digestive J : పాచకరసః, పిత్తమ్.

Gastric J : ఆహారరసః, జాతర ద్రవః. తె. జర్రర (జాతర) రసము.

Intestinal J : ఆస్త్రద్రవః, ఆస్త్రరసః. Muscle J : షేకిరసః. తె. మాంస రసము.

Pancreatic J : అగ్ని రసః, అగ్నైశ్యద్రవః, అగ్నైశ్య రసః, అగ్నేయరసః, క్లోమరసః, పాచకద్రవః, పాచకరసః, పాచకాగ్నిః, మధురరసః, హలీక్షణద్రవః, తె. ఆగ్నేయ రసము, క్లోమరసము, మధుర రసము. వి. ఈ రసము భుజించిన యాహార (భాగమును) అంశముచు పక్వము జేయును. గుణమున అగ్నికి తుల్యము. అందుచే నిది “అగ్నేయరస” మనెదరు.

This is a colourless and transparant fluid. రస్యైవనిర్వర్ణః పారదర్శకః. తె. రంగులేని పారదర్శకమగు రసము.

Salivary J : లాలాజలం, లాలారసః. తె. చొల్లు, లాలాజలము.

Junction : సన్ధానమ్, సన్నిః. తె. కలయిక, కూడలి, సంగమము.

J. of the cilia with lid margines : పక్షవర్త్యసంధిః. తె. కంటిమూల, కనుగొలికి. వి. క్రింది పైరెప్పల చివర కూడలి.

J. of neck and head : side of neck. కృకాటికే (కా). వ్యాః-మన్యయోః పశ్చిమోత్తర ప్రాస్త సమీపస్థితౌ. శిరోగ్రీవాసంధిః.

Outer J. of the eye lids :

అపాజ్గసంధి. తె. క్రిగంటి సంధి, వెలికొలికి.

K

Karyokinesis . Indirect nuclear division. Mitosis. వైకాంక విభాగం. వ్యా:- ప్రోథబలాసస్య అత్మవిభాగం. తె. వి. దేహము పెరుగునపుడు కలుగు జీవాణు విభజనము, విషమవిభజనము.

Karyomite - see chromosome.

Karyomitoma - see karyomitome.

Karyomitome : the nuclear network of chromatin. అస్థిజాలకమ్. వ్యా:- అస్థిరేఖోఽంశః, నవక్రియాయా ఏకాంశః.

Karyomitosis - see karyokinesis

Karyoplasm : the nuclear substance of a cell. Nucl-eoplasm. అస్థిబలాసః. వ్యా:- అస్థిజాలకాంతరాలస్థో ద్రవతతోభాగః. నవక్రియాయాః ద్వితీయాంశః. తె. కేంద్రకద్రవ్యము.

Kataphase - see phase.

Keratin : horny substance.

కాదరమ్. వ్యా:- శృంగసదృశం వస్తు, శృంగసమద్రవ్యమ్. తె. వి. కొమ్మవంటి శరీర వస్తువిశేషము.

Kerato : hyalin : విఘటకాదరః.

Kidney : the urine secreting organ, kidneys. (Two) : కుషీగోలకా, గభిన్యా, మూత్రపిష్టా, మూత్రస్థానమ్, వృక్కా. వ్యా:- మూత్రప్రభవో శినిబీజాకారా మూత్రోత్పాదకగోళే, మాంసపిష్టద్వయం వామ దక్షిణ పార్శ్వస్థే. తె. ఉలవకాయలు, గురదాలు, మూత్రపిండములు. వి. ఉలవకాయ లేక చెమ్మకాయ గింజల యాకారము గలిగి మూత్రమును ఉత్పత్తి చేయు రెండు అవయవములు.

Hilum of K - see Hilum.

వృక్కద్వారమ్.

Pelvis of K : వృక్కాశింధః.

Knee : the joint between the thigh and foreleg. ఊరపర్వా, జాను. తె. మోకాలు.

K. cap : patella. జానుకపాలికా, జానుఫలకమ్, జానుమణ్డలిమ్. తె. మోకాలుచిప్ప, మోకాలుప్రదేశము.

K. joint - see joint.

K. pan - see K. cap.

Knob : గ్రంథి, పిష్టా. తె. కణితి, గడ్డు.

Knot . గ్రంథి, గ్రంథికా, గుల్మః, గోళః, పిష్టా, గణ్డా, గణ్డూ, పర్వ. తె. కణితి, కనుపు, గడ్డు, ముడి, ముడుసు, బుడిపె.

Hensen's K : ప్రాచుమ్భగ్రంథి, హంసగ్రంథి.

Knowledge : జ్ఞానం, చరిజ్ఞానం, ప్రబోధం, ప్రమితి, సంవేదన. తె. ఎరుక, తెలివీ.

Ktoman : క్లొమ. చ. కా. 3-6 (127 page)

L

Labia : the lips. లీప్స్. తె. పెదవులు. పెడిమెలు.

L. majora : బృహదోష్ఠా, బృహద్భగోష్ఠా, మహదోష్ఠా. తె. పెద్ద (వెలుపలి) భగోష్ఠములు.

L. minora : తుద్రోష్ఠా, అఘభగోష్ఠా, యోనికర్ణికా. తె. చిన్న (హీటి) భగోష్ఠములు. వి. స్త్రీజన నావయవముల వెలుపల లోపల పెడిమలవలె నుండు మాంసపు కండలు.

Labium : a lip. లీప్. తె. పెదవి.

L. majus - see labia majora.

L. minor - see labia minora.

Labor, Labour : parturition.

(1) ఆవి. తె. కాసువు నొప్పులు.

(2) ప్రసవకాలం, ప్రసవ వేదన. తె.

ప్రసవకాలము, ప్రసవ వేదన. (3)

child birth. ప్రసవం తె. 1. కడుపు,

ప్రసవము, శిశుజననము. 2. పురుడు.

Labyrinth : the tortuous cavities of the internal ear.

(1) గహనమే, వక్రమార్గం, శ్రోత్ర శృంఖలమే. తె. చెవిగుంటలు, చెవి రంధ్రము, తిరుగుళ్లుగల చెవిదారి,

లోచేది. (2) అస్తకర్ణం.

Bony L - see Osseous L.

Membranous L : కలామయుగళానమ్.

Nasal L : నాసాశృంఖలకమ్, శ్రోత్రశృంఖలకమ్. తె. వి. ముక్కులోని ఇరుకుదారి, ముక్కులో పైన నాళముల కూడలి.

Osseous L : the bony portion of the internal ear. అస్థి (ముయ) గహనమే. వ్యా:- అస్థిమయాస్తకర్ణభాగం.

Lacrimonal, Lachrymal : అశ్రు సమ్మిద్ధి, ఆశ్రమియ.

L. apparatus : అశ్రవ యంత్రమే. తె. కన్నీటి యంత్రము, బాష్పజల యంత్రము.

L. bone - see bone.

L. canaliculi : అశ్రువాహిన్యా.

తె. కన్నీటి కొలువలు, కన్నీటిజాళ్లు.

వి. ఇవి కొలకులలో మరుగుగాపుండి అశ్రుశోశముల జేరు రెండు సన్నని నాళములు.

L. ducts - see duct.

L. fluid : అశ్రు, నేత్రోదకమ్.

తె. కన్నీరు, బాష్పము.

L. process - see process.

L. sac - see sac.

Naso L. duct - see duct.

Puncta Lacrimalia, L. puncta, points. L : అశ్రవసుషిరాణి.

తె. కన్నీటి బెజ్జములు. వి. కనుగొలు.
మలదగ్గర రెప్పలలోమందు కన్నీరు
కొలువల మిక్కిలి నన్నని బెజ్జములు.
Lacteal: pertaining to milk.
తీరనమ్మి. తీరీ, దుగ్గినీ. తె.
పాలకు చెందిన.

Lacteal. one of the lymphatics
of the small intestine that
takes up chyle.

Lacteals (Pl). తీరికొయ్యన.
తీరికొయ్యన, అన్నరకంబున, పం
నివ్వన, పాయసికా. వ్యా:- అన్నె
భ్యం సమాగతాః గుగ్గధా సామ్యం
వా పి న్య. నూన్యప్రకారాః.
రసాయన్య. తె. రసనాళములు, రస
వనాన్రోతిస్సు. వి. ఇవి పిల్లలచేత
లనుండి “బైలి”ను పాలవంటి అన్న
సారమును గ్రహించి శరీరమున పారు
దలజేయు నన్నని నాళములు. తీరి
వాహికలు, పాలగొట్టములు, విస
నాళములు.

Lactiferous: see secreting
milk - see Tube.

L. duct - see duct.

Lacuna (Pl). a small pit.
cavity. లఘుఖండు, లక్ష్మిఖ్య.
వ్యా:- చక్రకయోరస్తరేణితా ఉప
స్థిలః నూత్నావకాశాః. తె. చిన్న
గుంటలు, చిన్న గోతులు. వి. వీని
ఎముకలు మున్నగు వానియందు
కొనలగును.

Lacunoe, Lacunas - see lacuna.

Lacus a small hollow space.

Depression. లక్ష్మి. లఘు
ఖం. తె. చిన్నగుంట, గొయ్యి.
వి. మృదురాస్థియందు ఖాళీ
స్థలము. ఇందు మృదులాస్థి కణ
ములు వుండును.

Lambda: అధిపతిరస్థం, లక్ష్మి
రస్థం (ఉపలయస్థిం).

Lamboid, Lamboidal: పశ్చిమ
సీమంతరఖణ్డం.

L. suture - see suture.

Lamella: a thin platelike scale
of bone or tissue. పత్రకమ్,
సూక్ష్మవిశిష్టఫలమ్. తె. పత్రము.
వి. పలచగా అనుమాదిరి ఎముక
భాగము, పత్రకమ్. వ్యా:- అస్థి
ధాతోస్తచ పలలమ్ (పటలాని) తె.
వి. ఎముక ధాతువునగుల పలచని
పొరలు.

Circumferential L: చక్రపత్ర
కమ్, సన్నిపత్రకమ్.

Interstitial L: అవాస్తరపత్రకమ్
(పత్రకాణి).

Secondary L: ద్వైతీయపత్రకమ్.

Lamellar cell: పత్రకకణమ్.

Lamina: a thin layer, plate,
scale or flake of bone or
membrane. కవచం, పత్రకమ్, పత్ర
కమ్, ఫలకమ్ వ్యా:- ద్రుమపత్ర
వత్తము విస్తృతం కురాణ్యస్థాని

దీనాం పటలాని. తె. కంచుకము, పార, చేరు. వి. చెట్ల అకులవలె పలచగు, వెడల్పుగనుండు ఎముకలు లేక మాంసము పొరలు లేక రేకులు.

Alar L : పక్షపత్రకమ్

Articular L : స్థాయి పత్రకమ్.

Basal L - see ventral L.

Cerebellar L : ఔషమస్తిష్క పత్రకమ్.

Cubic L : ఘనపత్రకమ్.

Dental L : దంతఫలకమ్.

Dorsal L : పక్షపత్రకమ్, పృష్ఠ పత్రకమ్.

Epithelial L : తనుపత్రకమ్.

Interpubic fibro cartilaginous L : కైకసీవటికా, భగాస్తర వటికా పత్రకమ్.

L. cribrosa of ethmoid bone: ఆనుస్రస్థ ఫలకమ్, సీవకపత్రకమ్.

L. cribrosa of the sclera : సీవక పత్రకమ్, (కుక్ష పటలస్య).

L. papyracea : సమసీవకాస్థి ఫలకమ్. వ్యా:- సీవకాస్థి స్సమఫలకమ్.

L. terminalis : అంత్యపత్రకమ్, వా ఫలకమ్.

Nasal L : నాసిక్య పత్రకమ్, వాఫలకమ్.

Quadrigeminal L : చతుర్ముఖీయ పత్రకమ్.

Solid L : ఘనపత్రకమ్.

Spiral L : పరివేష్టి పత్రకమ్.

Terminal L - see L. terminalis.

Thick L : ఘనపత్రకమ్.

Transverse L : తిరస్థిపత్రకమ్.

Ventral L : ఉదర్యపత్రకమ్, మూలపత్రకమ్.

Vertebral L : కశేరుకా పత్రకమ్, పృష్ఠపత్రకమ్.

Laryngeal : belonging to the larynx. కణ్ఠస్థాతియ, గలనలకీయ. తె. గొంతుకు చెందిన, స్వరయంత్రము నకు చెందిన.

L. passage - see passage.

L. prominence : కోఽపిమర్మ విశేషః అవయవ విశేషోవా. తె. వి. ఇది ఒక మర్మవిశేషము లేక అవయవ విశేషము.

Laryngo pharynx : the portion of the pharynx above the larynx. The lower portion of the pharynx. క్లోమః, గ్రసనికా. తె. క్లోమము, మ్రింశుడు. వి. గుటక వేయుచోటు, గొంతులో స్వరయంత్రమును, మ్రింగుడును కలియుచోటు.

Larynx : the upper part of wind pipe; organ of voice, the organ of voice situated below and in front of the pharynx and the upper end of the trachea. (1) కణ్ఠః. వ్యా:-

కణసూత్ర స్థానములలో మొదటి
సూత్రభాగము "కణ" ఇర్వాచ్యుతే.

(2) గల సహితకణభాగము. తె. కంతము,
వర్తుక. గళము, గొంతుక. వి.
గొంతుతో గూడియుండు కంత
భాగము. (3) క్లోమము, స్పర్శ
యస్త్రిమ(?) తె. వి. ధ్వని పుట్టు
చోటు, ధ్వనిని బుట్టించు మర్,
స్వరవాళము. (4) కణ్డవాడీ, గళనా
కమ్. తె. కంత నాళము, స్వర పీటిక.
(ఇది బలి ఎముక భేదము).

Lateral : pertaining to the side.

(1) పార్శ్వకణ, పార్శ్వము, పార్శ్వ
సముద్భి. తె. పార్శ్వపు, ప్రక్క
నున్న. (?) బాహ్య. తె. బయటి,
వెలుపలి.

Antero L : in front and to
the side. (1) పురస్తనపార్శ్వకణ
తె. ముందు వెనుకల, ముందు వెను
కటి. (2) పురస్తనబాహ్య. తె.
ముందు బయటి, ముందు వెలుపలి.

L. part : పార్శ్వభుజ్జు, పార్శ్వ
భాగము. తె. ప్రక్కభాగము.

Postero L : (1) పశ్చిమపార్శ్వ
య. తె. వెనుక ప్రక్కకు చెందిన
(2) పశ్చిమబాహ్య. తె. వెనుక బయటి

Layer : ఆస్తరణమ్, కింపుకమ్, స్తరము.
వ్యా:- తనుపటలాకాంతి. తరము,
పటలమ్, స్తరము. వ్యా:- మాంసత్వ
గాదీనాం మృద్వంశానాం తస్యోన్మి
విస్తృతాశ్చిశయాః, ప్రచ్ఛరా. తె.

అంక, హార.

Cell L : శలకపటలమ్.

Columnar cell L : పక్షి? శ
పటలమ్.

Corneous L : the stratum
corneum. ఉదాధరా, కాచర
పటలమ్, భాసిని. తె. చర్మశ్లేషాక-1.
Deep L : శ్వేత.

Dorsal peritoneal L - see
Vertebral peritoneal L.

Epithelial L : తనుపటలమ్,
తనవపటలమ్.

External cell L : బాహ్యశలక
పటలమ్.

Follicular L : పుటికీయస్తరము,
సోఫికస్తరము.

Ganglionic L : గణ్డపటలమ్,
గాణ్డరపటలమ్.

Germinal L : బీజకణ, బీజపట
లమ్. తె. ప్రజనన పార.వి. బీజమును
లేక విత్తనమును ఆవరించుచుండు
పార.

Granular L : కణీయస్తరము. తె.
కణకంచుకము, నలుసుపార.

Horny L : శృంగీకస్తరము.

Inner connective tissue L :
అస్థ్యస్తరయోజక ధాతుమును మణ్డ
లమ్, పటలమ్.

Inner nuclear L : అస్థ్యశ్లేష్మ
కీయ పటలమ్. Innerside of
malpighian. శ్వేత, చర్మపు

పొర-3.

Inner plexiform L : ఆస్తర
స్థాపకపటలమ్.

Internal cell L : ఆస్తరశలక
పటలమ్.

L. of fat cells : మేదోశలక
పటలమ్. తె. క్రొవ్వుపలుకు(ల)పొర.

L. of oil glands : స్నేహగ్రంథి
స్తరః. తె. స్నేహగ్రంథి(ధుల) పొర.

L. of sebaceous : see L. of
fat cells.

L. of skin : త్వక్, త్వక్ స్తరః,
త్వచ్ఛఃపటలమ్. తె. చర్మపుపొర.

L. of sweat glands : స్వేద
గ్రంథి స్తరః. తె. కల. వి. ధాతువుల
మధ్యమందు పొర.

Malpighis L, Malpighian L:
అస్పర్శరా, మాల్పిజియ పటలమ్
లోహిసీ. తె. లోహిసీపొర. (చర్మపు
పొర-2),

Mantle L : మధ్యపటలమ్.

Mantle L. of syncytium :
ప్రావరక సమసత్త్వికా పటలమ్.

Marginal L : ప్రాస్తవ్యపటలమ్.

Marginal L. of syncytium:
ప్రాస్తవ్యసమసత్త్వికా పటలమ్,
బాహ్యసమసత్త్వికా పటలమ్.

Molecular L : త్రోట పటలమ్.

Outer connective tissue L :
బాహ్యయోజక ధాతుమయపటలమ్,
మణ్డలమ్.

Outer L : ఉదకధరా.

Outer nuclear L : బాహ్యకేంద్ర
కీయ పటలమ్.

Outer plexiform L : బాహ్య
స్థాపకపటలమ్.

Outerside of papillary L :
తామ్ర - (చర్మపుపొర-4).

Papillary L : వేదినీ. (చర్మపు
పొర-5).

Parietal L : పరిసరీయ స్తరః, పరిస
రీయభాగః (X).

Pigmental L : మర్ణపటలమ్.

Plexus L : జాలక పటలమ్.

Reticular L : జాలక స్తరః.

Skeletogenous L : కజ్జాల
జనకపటలమ్.

Trophoblastic L : తర్పణబలిష్ఠా
పటలమ్.

Vertebral peritoneal L :
పుష్ట్యపరితున్నీయపటలమ్.

Visceral L : ప ర్యా శ య
విభాగః (X).

Leg : the lower extremity espe-
cially from the knee down or
the part between knee and
ankle. (1) జఙ్గా. వ్యా - జాను
గుల్ఫమధ్యప్రదేశః. తె. కాలుపిక్క.
వి. మోకాలునుండి క్రిందిభాగము.
మోకాలు చీలమండల సదుమనున్న
భాగము. (2) అఙ్ఘ్రి, వణిపదమ :
(3) ప్రజఙ్గా. తె. వి. పిక్కనుండి,

క్రిందిభాగము. (4) జంతుకాణము. తె.

పిక్క. (5) అధఃశాఖ, సక్తి. తె.

తొడ మొదలు పాదమువరకు నుండు

భాగము.

Foreleg : జంతు. తె. పిక్క.

Legs without feet. జంతు.

వ్యా - పాదరహితభాగము.

Lemniscus : పల్లికా.

Lense : కాచు, దృష్టి, దృష్టిమణ్డ

లమ్, దృష్టిమణి, చింబము. తె.

కటకము. తార, తాలము, చింబము,

లింగము.

Biconcave L : యుగళనతోదర

బిమ్బము.

Biconvex L. యుగళోన్నతో

దరబిమ్బము, స్ఫటికము. తె. రవ్వ.

Concave L : నతోదరబిమ్బము.

తె. ఉత్తానకటకము.

Convex L. ఉన్నతోదరబిమ్బము

తె. కుంభకటకము, మృబ్జకటకము.

Crystalline L : the lens of

the eye. కాచపటలము, రవ

బిమ్బము. తె. కంటిలోని స్ఫటిక

కటకము.

Leucocyte : a white blood

corpouscle - see cyte.

Archeocyte - see cyte.

Basophil L మూలవర్ణ ప్రేయ

శ్వేతసత్త్వము.

Leverage : తులావ్యామో. తె. వి.

మీట మొదలయిన యంత్రోప

యోగమువల్ల కలిగే శక్తి.

Lever. తులాదణ్డము.

Lid (1) కపాటము, ఛాదనము, పటలము,

పిండానము. తె. కప్పు, మూత. (2)

నేత్రకోశము, నేత్రపుటము, పక్షా

శయము, వర్త్య. వ్యా :- నయన

గోలకావరకము నిమేషాన్వేషాశ్రయము

పటలద్రవ్యము "వర్త్య" ఇత్యుచ్చ్యతే.

తె. కంటిరెప్ప, కనురెప్ప, కన్దెర,

రెప్ప.

Lower L : అక్షివర్త్య, నేత్రా

చ్ఛాదనము, నేత్రపుటము, మణ్డలము.

తె. క్రింది కనురెప్ప.

Upper L : వర్త్య. తె. పైరెప్ప.

Lien : the spleen. ప్లిహ.

Life : the power by which an

organism exists and exer-

cises its functions. (1) ఆభ్య

స్తర ప్రాణము, ఆయుము. తస్య

లక్షణము :- "శరీరేంద్రియ సత్త్వాత్మ

సంయోగః". (చ.మూ.1 అ. 42 వ్లో)

అనుబంధము. ఓజము, చేతనానువృత్తి,

చైతన్య సత్త్వము, జీవితము, తేజము,

ధారీ, నిత్యము. తె. ఆయువు,

ఆయుస్సు, ఉసుగు, ఓజస్సు, జీవ

నము, జీవితము, తేజస్సు, ప్రాణము,

బ్రతుకు, లోవెలుగు. వి. జీవిత లక్ష

ణము :- శరీరము, చక్షురాదీంద్రియ

ములు, మనస్సు, ఆత్మ అనువాని

కలయిక "ఆయు" వనబడును.

(2) శరీరాంతః సజ్జారీవాయుము

‘Ligament’ అతి వైశేషికం.

L Cycle : బీజన చక్రము.

L. span : అంశుమానము.

Ligament : a strong band of fibrous tissue binding bones or other parts together, or to support an organ. పాశం, బంధనమ్. (1) ప్రబంధః, స్నాయుః. వ్యా:- సాస్త్రీయసృజణశఙ్కచుసమాకారాః సన్నిబంధనార్థాః ప్రాయేణ. తె. కట్టు, బంధనము, సంద్ధిబంధనము. (2) స్నాయుః. వ్యా:- స్నాయవః స్నాయవో బంధనాని స్యుర్దేహమాంసాస్థిమేదసామ్. (భావప్రకాశే పూర్వఖండే) తె. వి. శరీరమాంసాస్థిమేదస్సులను కదలకుండా బంధించి యుంచువి స్నాయువులు. సంఖ్యసవస్నాయు శతాని. తె. స్నాయువులు తొమ్మిదివూర్లు. భేదాః:-ప్రతానవత్త్యః, వృత్త్యాః, పృథ్వ్యాః, సురారాః (సు. శా. 5 అ. 29-30 గద్యవ్లోకాః) (3) వన్నసాన్నసాది నిర్మితాస్తనుస్థాత రూపాదృఢాప్రామస్థిని బంధనార్థా ‘రజ్జవ’ ఇత్యుచ్చస్తే. బంధనమ్ - (బంధనాని) సన్నిబంధః. తె. కట్టు, త్రాడు, బంధనము, మాంసము కట్టి (లు) వి. ఒకదానితో నొక ఎముకనుగాని, కీళ్ళనుగాని కలిపి పట్టు లేక సానము తప్పకుండా కట్టివేయు తాళ్లు, బంధనములు. ఇవి నాలుగు రకములు. (1) ప్రతాన వస్త్రములు,

(2) వృత్తములు, (3) పృథులములు,

(4) సుపిరములు. స్నాయువు. నాడా, కట్టి, వారు.

Accessory L : ఉపస్నాయుః. వ్యా:- సహకారిస్నాయుః.

Acromioclavicular L : అంసకూటాక్షకీయ స్నాయుః, అంసాక్షక సంయోజనీ స్నాయుః.

Annular L : any ring-shaped ligament. వలయస్నాయుః, వృత్తస్నాయుః.

Annular L. of the ankle : గుంఫస్నాయుః.

Annular L. of the wrist : కబ్జణికా స్నాయుః.

Anterior atlantocxial L : వలయ దన్తికా పురోగః.

Ant. capital L : అతిలేకా పృష్ఠకీయ స్నాయుః.

Ant. common L : కశేరు పురస్తాన సాధారణీ స్నాయుః, పురస్తన సాధారణ స్నాయుః, పృథుల స్నాయుః.

Ant. costo transverse L : పక్కా బాహుకా అగ్రిమా, పురస్తన స్నాయుః.

Ant. Costo vertebral L : పురస్తాన త్రిభూలాకారాస్నాయవః.

Ant. Crucial (cruciate) L : పురస్తన స్వస్తికః.

Ant. Occipito atlantal L :

క పాలమూలచూడికొ అ గ్రి మా
స్నాయుః.

Ant. pubic L : పురస్తనభగీయ
స్నాయుః.

Ant. sacro coccygeal L
పక్షినుత్తైక గుదస్నాయుః.

Ant. sacro iliac L పురస్తన
త్రిశ్రోణీయస్నాయుః.

Ant sterno costal L : పురస్తన
పాఞ్చకారసస్నాయుః.

Apparatus ligamentous colli:
క పాలదస్తచూడికొ.

Arcuate popliteal L : చాపిక
చుద్ధిరస్నాయుః.

Arcuate pubic L : భగాధరః

Articular Ls ప్రతానవత్యః
స్నాయవః. తె. కాఖాసంధిస్నాయు

పుం. ఇవి చతుర్విధ స్నాయువు
లలో మొదటి తరగతికి చెందినవి.

Atlanto axial L, Atlo axoid
L : అక్షసమీయ స్నాయుః. అతి
లేశాక్షసమీయ స్నాయుః.

Atlanto Occipital L : అతిలేశా
పృష్ఠకీయస్నాయుః.

Bifurcated L : ద్వ్యగ్రః, ద్వగ్ర
స్నాయుః,

Broad L : పక్షబద్ధిన్యో, పృథు(ల)
స్నాయుః.

Calcaneo fibular L : పార్శ్వ
విబళియస్నాయుః.

Capsular atlanto axial L.
వలయదన్తికొస్నాయుకోశా.

Cap. ligaments : అర్బుద
కోశికాః వ్యా : కోశరూపాః
స్నాయవః, కాశికస్నాయుః, సన్ని
కోశః. సుషిరస్నాయుః, స్నాయు
కోవాః. చేష్టవల్పస్థీనామవ
గణ్యనాథాస్తాస్తవధాతుమయాః
కోశాః. తె. స్నాయు కోశములు.

వి. కదిలెను కీళ్లను కప్పియుండు
తాస్తవధాతు నిర్మితకవచములు, కోశ
ములు, తిప్తులు.

Cap L. of shoulder . అంసో
దూఖలికొస్నాయుకోశః.

Cap. L. of the temporal
mandibular articulation :
హమముణ్ణవేష్టనస్నాయుకోశః.

Cap Occipito atlantal L :
క పాలమూలచూడికొస్నాయుకోశః.

Cheek L : దస్తక్షతే, దస్త్రజ్జతే,
ప్రగ్రహస్నాయుః, మధ్యరజ్జకొ.

Ciliary L : పాక్షికస్నాయుః,
పార్శ్వః, బాహ్యభృత్రకారభ
స్నాయుః.

Common L : ఆతానికః, సాధా
రణ స్నాయుః.

Conoid L : త్రికోణికొస్నాయుః.

Coracoacromial L. : అంసతుణ్ణ
కూటియః, అంసతుణ్ణ సంయోజక
స్నాయుః, తుణ్ణకూటికొ, తుణ్ణాంసక
సంయోజనీ స్నాయుః, తొణ్ణకూటః.

Coracoclavicular, L: తుణ్డా
క్షక బస్థరి, తుణ్డాక్షక సంయోజని
స్నాయుః, తౌణ్డాక్షకః.

Coracohumeral L: అంసతుణ్ణి
ప్రగణ్ణీయః, తుణ్డాప్రగణ్ణికా.

Coracoid L: అంసతుణ్ణి.

Coronary L: కిరీట స్నాయుః,
మణ్డలి స్నాయుః.

Coronoid L: త్రికోణికా
స్నాయుః, శిఖరాకారస్నాయుః.

Costo clavicular L: పశ్య
కాక్షక సంయోజనిస్నాయుః, పాశ్య
కాక్షకీయ స్నాయుః.

Costo transverse L: పాశ్యకా
కరూకరీయ స్నాయుః.

Costoxiphoid L: పాశ్యకా
స్థీయ స్నాయుః.

Cotyloid L: ఔదూఖల
స్నాయుః.

Crucial Ls: జాను స్వస్తికాపేఠీ
(X), జాను స్వస్తికా స్నాయుః.

Two ligaments of the knee.

Cubometatarsal L: ఘులశలా
కాస్తర స్నాయుః.

Deltoid L: Lateral internal
ligament of the ankle. అస్తర
గౌల్ఫస్థ, త్రికోణః.

Dorsal L: పృష్ఠ్య స్నాయుః,
(పృష్ఠస్థ).

Dorsal carpal L: ప్రకోహ
ధరీయా పశ్చిమా.

Dorsal radiocarpal L: పశ్చిమ
మణిబస్థ స్నాయుః.

External lateral L: బాహ్య
హానవ స్నాయుః, హనుముణ్డ బాహ్య
స్నాయుః.

Falciform L: The broad
ligament of the liver. దాత్రికా
కార స్నాయుః. వ్యాః యకృతః
పృథులా స్నాయుః.

Fibular collateral L: బాహ్య
జానవీ స్నాయుః.

Gastrohepatic L: జాతరయా
కృత స్నాయుః.

Gastrophrenic L: జాతర
పైణిక స్నాయుః.

Gastrosplenic L: జారరగౌల్ఫ
స్నాయుః, స్థిహామాశయబస్థనీ.

Glenohumeral L: ఉదూఖల
ప్రగణ్ణీయ.

Glenoid L: ఔదూఖలస్నాయుః,
తరుణాస్థిభూయిష్ఠ స్నాయుః.

Great sacro L: త్రికస్థిక్రస్థ
కీయ స్నాయుః.

Great sacro sciatic L: గురీవ
త్రికకుకుస్తర సంయోజనిస్నాయుః,
బృహత్త్రికకుకుస్తరబస్థనమ్.

Hepatoentric L: యకృదాస్థ్రీయ
స్నాయుః.

Hepatorenal L: యకృద్వృ
క్థీయస్నాయుః.

Iliofemoral L: త్రోణిసక్థీయః

(స్నాయుః). త్రోజీఫలకోర్వీక్య
స్నాయుః.

Iliolumbar L : కటిఃఘనకా
(రజ్జుఃచక్రస్థామ్) త్రోజీనిత
స్నాయుః.

Iliotrochanteric L : కటికస్థాయ
స్నాయుః, త్రోజీసక్తికస్థాయ
స్నాయుః.

Inferior acromioclavicular
L. అంసాక్షుజస్థనీ అధరాస్నాయుః.

Inf. calcaneonavicular L :
ఆధరపాణ్వి నాకీయః.

Inf. pubic L : భగాధర
స్నాయుః.

Inf. transverse tibio fibular
L : అధరతిరస్థీన స్థావిరవిబలః.

Inf. transverse L : అధరతిరస్థీ
నాంసీయస్నాయుః.

Inguinal L : వంక్షణికా
స్నాయుః. వంక్షణస్నాయుః
(స్నాయురజ్జుః).

Interarticular L : సస్థిసర్భగత
స్నాయుః, సస్థిస్తరీయస్నాయుః.

Interchondral L : కీకసాస్తరీయ
స్నాయుః.

Interclavicular L : ఆక్షికాస్త
రీయస్నాయుః.

Interlateral L : ఆస్తరహాసవ
స్నాయుః.

Interosseous L : అస్థిస్తరీయ

స్నాయుః.

Interosseous costotransverse
L : గ్రీవేయస్నాయుః.

Interosseous membranes :
కలారూపాస్నాయువః.

Interosseous sacroiliac L :
త్రికత్రోణ్యస్తరీయస్నాయుః.

Inter pubic L : భగాస్తర
స్నాయుః.

Interspinal L, Interspinous
L : కట్టకాస్తరాలస్నాయుః, కట్ట
కాస్తరీయస్నాయుః.

Intertransversal (se) L :
కరుకరాస్తరీయస్నాయుః, బాహు
ప్రవర్ధనాస్తరాలస్నాయుః.

Intervertebral L : కశేరు
చక్రాస్తరాలస్నాయుః.

Internal carpal L : ఆస్తరకారభ
స్నాయుః.

Internal lateral L : హన్వస్తః
పార్శ్వగస్నాయుః

Ischiocapsular L : సిక్కో-
శీయః (స్నాయుః).

Lateralalar L : దస్తపార్శ్వ
స్నాయుః, ప్రగ్రహస్నాయుః.

La. Occipito atlantal L :
కపాలమూలచూడికే స్నాయుకోశే.

La sacrococcygeal L : వామ
దక్షిణ త్రైకగుదస్నాయుః.

La. umbilical L : బాహ్యనాభి
స్నాయుః.

Lesser sacroiliac L : త్రిక
స్పిక్కుట్టకీయః, లఘుత్రిక స్పీచః
(స్నాయుః)

Les. sacio-sciatic L : క్షుద్ర
(లఘు) త్రిక కుకుద్దర బద్ధనమ్, లఘ్వీ
త్రిక కుకుద్దర సంయోజనీ స్నాయుః.

Les. sacrospinous L : త్రిక
స్పిక్కుట్టకీయః, లఘుత్రిక స్పీచః.

Lienorenal L : గౌల్యవృక్కియ
స్నాయుః, ప్లీహవృక్కియ స్నాయుః,
వృక్కుప్లీహబద్ధనికా.

Ligaments of bladder : వస్తి
రజ్జుకాః.

Lig. of liver: యక్ష్మత్ప్రబద్ధయః.

Lig. of ovary : బీజాధార బద్ధ
నికా. తె. అండాశయబంధనము.

Lig. of shoulder joint : అంస
బద్ధ నా ని. తె. వి. మూపునసండు
మాంసపీలికలు. ఇవి కేళ్ళను బిగగట్టి
యించును.

Lig. of the tubercles : అర్కు
దీయ స్నాయవః.

Lig. of the uterus : ఋర్భాశయ
బద్ధనికాః.

Ligamenta subflava : కశేరు
కాస్తరాలా.

Ligamentous bands : రజ్జు
రూపాః స్నాయవః.

Limbocostal L : నైరీమ్బపాయక
స్నాయుః.

Langitudinal L : ఆతానికస్నా

యః.

Longplantar L : దీర్ఘపాదో
దీర్ఘ స్నాయుః.

Long posterior sacro-iliac
L : దీర్ఘపశ్చిమస్నాయుః, దీర్ఘ
పశ్చిమత్రికోణీయస్నాయుః.

Lumbosacral L : కటిత్రికా
స్త్రీకా స్నాయుః.

Medial umbilical L - see
middle umbilical L.

Middle costo transverse L :
మధ్యకా బాహుకా మధ్యమా
స్నాయవః.

Middle umbilical L : మధ్యమ
నాభీయస్నాయుః.

Naviculocuboid L : నౌక
ఘనీయస్నాయుః.

Naviculo cuneiform L :
నౌకపరికోణీయస్నాయుః.

Oblique popliteal L : అవసత
మాన్దిరస్నాయుః.

Occipito-axial L : పాదీకాక్ష
సమస్నాయుః.

Orbicular L : చాక్రేయస్నాయుః.

Ovarian L : డిమ్బుగ్రంధీయ
స్నాయుః.

Patellar L : పాటలః, పురస్తన
బాహవస్నాయుః.

Phreno-splenic L : ప్రహచీర
బద్ధనీ.

Pisohamate L : మనురాజ్మూలక
స్నాయుః.

Pisometacarpal L : మనుర

శలాః స్నాయుః.

Planter calcaneo calcoid L :

హ్రస్వపాదోదర్యస్నాయుః.

Planter calcaneo navicular

L : అధఃపాక్షి నాకీయస్నాయుః,

అధఃపాద్యపగుల్ఫస్నాయుః.

Posterior atlanto axial L :

వలయదన్తికాపిపిచా.

Pos. Common L : కశేరు పిపి

మాసాధారణీ, పిపిహమ్యుల

స్నాయుః.

Pos. Costo transverse L :

పర్యుకాబాహుకాపిపిచా, పిపిమ

హమ్యుకస్నాయుః

Pos. Cruciate L : పిపిమస్వస్తిక

స్నాయుః.

Pos. Cubital L : పిపిమకార్పర

స్నాయుః.

Pos. Ls. of the scapula :

అంగుళికాన్తరీయాస్నాయుః.

Pos Occipito atlantal L :

కపాలమూలమాడికాపిపిచా.

Pos pubic L : పిపిమభగీయ

స్నాయుః,

Pos. sacrococcygeal L : పిపి

మత్తైకగుదస్నాయుః.

Pos sacro-iliac L : పిపిమ

త్రికశ్రోణీయస్నాయుః.

Pubocapsular L : భగకోటియ

స్నాయుః.

Quadrate L చతురక్ర స్నాయుః

చతుర్భుక్ర స్నాయుః

Radial collateral L : కార్పర

స్నాయుః, రాహ్యమణిబస్నాయుః.

Radiate of stella L : తారకా

స్నాయుః

Radiate sternocostal L : బేరః

హమ్యుక తారకాస్నాయుః

Rhomboid L : విషమ చతురక్ర

స్నాయుః.

Round L : రజ్జబద్ధలికా, వర్తుల

స్నాయుః.

Sacrococcygeal Ls : త్రికాను

త్రిక సస్థానుయః స్నాయువః, త్రిక

గౌదస్నాయుః.

Sacroischiatic Ls : త్రిక మకుష్ట

రాస్థి సుయోజనయః స్నాయువః.

Sacrospinous L : త్రి (త్రి) క

స్థిక్కుట్టికీయ స్నాయుః.

Sacrotuberous L త్రి (త్రి) క

స్థిక్కుట్టికీయ స్నాయుః.

Sacrouterine L : త్రికగర్భా

శయకే (బస్థినాథ్య).

Short planter L : హ్రస్వపాదో

దర్య స్నాయుః.

Short posterior sacroiliac L :

హ్రస్వపిపిమ త్రికోణీయస్నాయుః.

Sphenomandibular L : ఆస్తర

హానస్నాయుః, స్థి (స్థై) న హానస్నాయుః.

Stellate L : తారకాస్నాయుః.

పురస్థ్య త్రి శూ లా కౌ ర సస్థియస్నాయుః, ప్రతానవస్త్యః స్నాయుః.

Sternoclavicular L : ఔరోక్షకస్నాయుః.

Sternocostal L : ఔరసపాయుకః, పాయుకౌరసస్నాయుః.

Stylohyoid L : నారాచక్ష్ట్రీయస్నాయుః.

Stylomandibular L : నారాచ ఒహ్స్థ్యస్థియస్నాయుః, షిఫా హను కోణికాస్నాయుః.

Subpubic L : భగాధరస్నాయుః.

Superior acromioclavicular L : అంసాక్షకబస్థనీ ఉత్తరా.

Superior calcaneonavicular L : ఉత్తరపాక్షి నౌకీయస్నాయుః.

Superior pubic L : ఉర్ధ్వ భగోత్తరస్నాయుః.

Superior transverse L : ఉత్తర తిరస్థినాంకీయస్నాయుః.

Supraspinal (spinous) L : కట్టకో త్తిరస్నాయుః, పృథ్వకట్టకధరా సాధారణీస్నాయుః.

Suspensory L : అవల మ్బస్నాయుః, ఆలమ్బస్నాయుః, దస్త షిఖరికా.

Talo calcaneal (calcanean)

L : శుల్కపాక్షియస్నాయుః.

Talofibular L : అస్తరగౌల్ఫః, గౌల్ఫవిబలస్నాయుః.

Talonavicular L : శుల్కనౌకీయస్నాయుః.

Temporomandibular L : కాజ్ఞ హానస్నాయుః.

Tibiocollelateral L : అస్తరజానవస్నాయుః.

Transverse L : తిర స్థీ నస్నాయుః, తుణ్డమూలకాస్నాయుః, స్వస్థి రజ్జుకాస్నాయుః.

Tran. acetabular L : తిర స్థీ నౌదూఖలస్నాయుః.

Tran. carpal L : కబ్జుణికా తిరస్థీనస్నాయుః, తిరస్థీనకారభస్నాయుః.

Tran. humeral L : తిర స్థీ నప్రాగ్ణస్నాయుః.

Tran. metacarpal L : తిరస్థీనశాలాకస్నాయుః.

Tran. metatarsal L : తిరస్థీనశాలాకస్నాయుః.

Trapezoid L : చతురస్రికాస్నాయుః, తుణ్డకబస్థనీ చతురస్రా.

Triangular L : త్రి కోణస్నాయుః.

Ulnar collateral L : అస్తరకౌర్పరస్నాయుః, అస్తరమణిబస్థస్నాయుః,

Umbilical L : నాభిస్నాయుః.

Volar carpal L. కబ్బణికా తిరక్చీనస్నాయుః, తిరక్చీనకారణస్నాయుః.
 Volar radio carpal L: పురస్తన మణిబద్ధస్నాయుః.
 Ligamentum - Ligament :
 స్నాయుః (స్నాయుకోశః).
 Liga. apicidentis : దంతాగ్రస్నాయుః
 Liga. arteriosum : దామనస్నాయుః
 Liga denticulatum. కరపత్రికాస్నాయుః
 Liga. flava : పీతస్నాయుః
 వ్యా :- ఏవస్మిన్సాతస్త నిర్మితః యోజకస్నాయుః
 Liga. nucha: గ్రీవాధరా మహతీస్నాయురంజుః, ఘాటాస్నాయుః. వృత్తాస్నాయుః.
 Liga. patellae : జానుకపాలబద్ధనీస్నాయుః, పాటిలస్నాయుః.
 Liga. teres: వంతుణ సస్థ్యస్తరీయ దృఢా (తీయో దృఢః), (వర్తులస్నాయవః).
 Liga. teres femoris. వంతుణ సస్థ్యస్తరీయ దృఢస్నాయుః (వర్తులస్నాయుః).
 Liga. testis : వార్షణ (వృషణ) స్నాయుః.
 Liga. venosum : వాహినీయస్నాయుః.

Light : స్వల్పి, ప్రకాశః, చక్రిః. తె. వెలుగు, వెలుతురు.
 Polarized L : ధృవీకృత ప్రకాశః, ధృవీకృతచక్రి.
 Limb . (1) కాభా. (2) అబ్దుమ్, అవయవం.
 Limbs : (1) ప్రకాభాః, కాభాః. వ్యా :- జానుజంఘా బాహుద్వయమ్ (దృష్టాం) కాభాద్వయమ్. తె. కాళ్లు, చేతులు. (2) అబ్దుప్రత్యక్షాని. వ్యా - అవయవం ప్రతి యో అవయవః తత్ ప్రత్యక్షముచ్యతే. (అ. కా. 3 అ.) తె. వి. శరీరమునగల ప్రతి అవయవము.
 Anterior L : బాహూ. తె. చేతులు.
 Fore L - see anterior L.
 Hind L : సక్థినీ. తె. కాళ్ళు.
 Lower L : అక్షీ, సక్థినీ. తె. కాళ్ళు.
 Upper L : బాహూ, భుజా, హస్తా. తె. చేతులు, భుజములు.
 Lime : చార్బన్, సుధా. తె. సున్నము.
 L. stone : చూర్ణాశ్మ. తె. సున్నపురాయి.
 Line : రేఖా. Lines : రేఖాః. వ్యా :- తస్మిన్మత్స్యాక్షరీభ్రాతృత్వీని ప్రాయస్సమవర్ణాని నిర్మాన్య స్యన్మతానిసమాని వా లాఞ్చనాని. తె. గీతలు, పంక్తులు, రేఖలు. వి. ఇవి

దాని ములవలె నూత్నముగను, పొడవుగను, సమముగను, లోతుగను, లేక పల్లముగను, ఎత్తుగను నుండు గుర్తులు. ఇవి సన్నము, పొడవు సమానమైన జాతి వంకర అను లక్షణములు గల గీతలు.

Anterior glutial Li : అగ్రిమ నితమ్బస్థరికారేఖ.

Arcuate Li : చాపరేఖ, వస్తికణికారేఖ.

Conical out Li : కాణికబాహ్యరేఖ.

Curve Li, Curved Li : క్రురరేఖ. తె. వంకరగీత.

Dobe's Li : నితాస్థరరేఖ.

External oblique Li : బాహ్య తిరస్పినారేఖ.

Frohn's Li. of nerve fibers . అతిసర్వరేఖ.

Gluteal Li : ప్రాథరేఖ.

Hair Li : రోమరాజీ, రోమరేఖ, స్తనరేఖ. తె. నూగారు, రోమరేఖావళి. వి. ఎదురురొమ్ము మొదలు స్తనములమధ్యనుండి స్త్రీ పురుషుల మర్మవయవముల వరకు వ్యాపించియుండు సన్నని వెండ్రుకలచార, జాలు.

Hensen's Li, Hensen's line of muscle fibers : అసితాస్థరరేఖ.

Horizontal Li : క్షితిజరేఖ,

ధరాతలరేఖ. తె. ద్విజ్యామూర్ధము. Iliopectineal Li : వస్తికణికారేఖ, శ్రోణికపాలభ గాస్థిరేఖ.

Inferior curved Li : అధర సూటేయరేఖ, అధరోత్తరణికే.

Inter iliac Li : జఘనకపాల మధ్యరేఖ.

Intertrochanteric Li : కష్టకాస్తరరేఖ.

Internal oblique Li : అంతర తిరస్పినారేఖ.

Mammary Li - see hair Li.

Median Li : మధ్యరేఖ.

Middle maxillary Li : మధ్య కక్షీయరేఖ.

Oblique Li : ఆవనతరేఖ, కుటలరేఖ. తె. వంకరగీత.

Posterior glutial Li : పశ్చిమ నితమ్బస్థరికారేఖ.

Quadrangle Li : చతురస్రీయరేఖ.

Superior curved Li : ఉత్తరోత్తరణికే.

Superior curved Li. of occiput : ఉత్తరసూటేయరేఖ. ఉత్తరోత్తర కక్షీయకపాలరేఖ.

Superior glutial Li : నిమ్న నితమ్బస్థరికారేఖ.

Temporal Li : కాఙ్ఠరేఖ.

Linea : a line. రేఖ. తె. గీత, చార.

L. alba; The white line in

the middle of the abdomen.

ఉదరనేమి, శ్వేతరేఖ. వ్యా:- ఉదరముధ్య శ్వేతరేఖ. తె. వి. కడుపుపైనుండు తెల్లని నడిమిచార (గీత).
L. albicans : తెల్లచార. వి. గర్భధారణానంతరము ఉదరముపై నగు నుండు తెల్లనిచార (బు).

L. aspera బ్రౌన్ రేఖ, ప్రాకారక రేఖ. తె. తోడచార.

L. nigra : కల్లరేఖ. తె. నల్లచార. వి. ఈనల్లచార గర్భిణీ ప్రీతిలో భగానీనుండి బయలుదేరి మధ్యరేఖతో కలియును.

Lingua : tongue. జిహ్వ. తె. నాలుక.

Lingula : little tongue, (1) జిహ్వ. వ్యా:- జిహ్వకారా ప్రహేహ. తె. వి. నాలుకలవలె ఉన్నట్లుగానుండు అవయవ విశేషములు. (2) జిహ్వక. తె. చిరునాలుక. (3) జైహ్వ. తె. నాలుకకు సంబంధించిన. (4) వరత్రమ్.

L. sphenoidalis : స్పీనకజిహ్వ.

Sub L : జిహ్వధరా.

Lining : అస్తర్నైట్, అస్తరణమ్. తె. అస్తరు. వి. అడుగుపారు. ఇది రాపిడి కలుగకుండా అవయవములో తట్టును కాపాడును.

Epithelial L : తానవాస్తరణమ్.

Internal L : అస్తరాస్తరణమ్.

Linine : లీనమ్. వ్యా:- కించిదస్య.

తె. ఒకానొక వస్తు విశేషము.

Lip : ఓప్త. one of the two borders of the mouth. ఓప్త. వ్యా:- దశనచ్చదవదున్న తాళత్సేధ విశేషాః (బు.వ.). తె. పెదవి. వి. పెదవులవలె ఎత్తుగా అంచులు డేలియుండు మాంసకండలు.

Lips : ఓప్త, దశనచ్చద. తె. పెదవులు, పెడిమెలు, వాతెరలు.

Anterior L : పురొప్త.

Lips of iliac crest : త్రోణి శిఖోపాః.

Lower L : ఆధర, అధరోప్త. తె. క్రింది పెదవి.

Posterior L : పశ్చాత్తొప్త.

Rhombic or Rhomboid L. చతురశ్రీయోప్త.

Upper L : ఉత్తరోప్త, ఓప్త. తె. పై పెదవి, పైపెడిము.

Lipide : Fat-like. స్నేహభవస్తు విశేష.

Lipoid : లేపాయికమ్. వ్యా:- క్షీరస్య పరిసన్నానికేవ స్నేహమయం వస్తు, తచ్చలకానా ముపరితలేతివృత్తి. తె. చమురుపారు, తరక, మిగడ. వి. కాగుచుండు పాలపై నేర్చుచు చమురు గల తరకవంటి శరీర వస్తు విశేషము.

Liquid : ద్రవః తె. నీరు. వి. నీరు వంటి పలచని వస్తువు, ద్రవద్రవ్యము.

Liquor amnii. the fluid around a fetus, గర్భజలమ్, గర్భోదకమ్.

తె.ఉమ్మనీరు, ప్రసవజలము. వి. ఈ ద్రవము గర్భాశయములో పిండము చుట్టు వుండును.

Liquor folliculi : ఆర్తవమ్. వ్యా :- స్త్రీకాం వృషణయోర్ధాసి మాన్యుప చీయ మానోద్రవ విశేషః. తె. బుతురక్తము, శోశీయజలము. వి. స్త్రీల అండకోశములలో ప్రతినెల కూడుకొనియుండు ద్రవవిశేషము.

Little : నూత్న, తె. చిన్న, చిన్నవి.

Liver : the largest glandular organ of the body. It secretes bile. కాలభణ్ణమ్(శి), యకృత్, యకృతణ్ణమ్, యకృత్పిణ్ణమ్, రక్తాధారః, రక్తాశయః, రుధిరస్థానమ్, స్థానమ్ :- హృదయస్యాధో దక్షిణతః యకృత్. (సు. కా-4-31 గద్యాంశః) కాలభణ్ణమ్ దక్షిణ పార్శ్వస్థమ్, పిత్త స్థానమ్, పాచకరక్తాక పిత్త యోః ప్రభవస్థానమ్ తె. కాఠిజము, నల్ల దబ్బ, ముంతగుండె, నెత్తురుపుట్టు తావు, నెత్తురు వుండుచోటు, పాచక రంజక పిత్తములు పుట్టుచోటు, కాలేయము. వి. దీనినుండి పైత్యరసము స్రవించునని ఆధునిక మతము.

L. of the foetus : జ్యోతిః స్థానమ్. తె. గర్భస్థ శిశువుయొక్క ముంతగుండె.

Living - Lsee ife.

Lobe: a rounded division of an organ; అంశః, ఖణ్డః, లమ్పికా. వ్యా :-

లమ్పిమానా అవయవ విభాగాః; యథా య కృత్తణ్ణా దయః. తె. ఖండము, భాగము, ముక్క. వి. యకృత్తువలె ప్రవేలాడుచుండు అవయవ విశేష భాగములు.

Anterior Lo: అగ్రిమఖణ్డః, పురస్తన లమ్పికా.

Anterior Quadrangular Lo : అగ్రిమ చతురస్ర పిణ్డికా.

Caudal Lo : పుచ్ఛలమ్పికా.

Caudate Lo : దీర్ఘపిణ్డికా. లాం గూలా (పశ్చాత్తల పుచ్ఛః)

Frontal Lo : అగ్రలమ్పికా.

Hepatic Lo : యకృల్లమ్పికా.

Insula(Island of reti)Lo: ద్వీప లమ్పికా.

Left Lo. of the liver : అగ్ర మాంసమ్. తె. ఎడమవైపు పెరిగిన ముంతగుండెమాంసము (ముద్ద).

Limbic Lo : కాఠికలమ్పికా.

Lobes of lungs : పుష్పన ఖణ్డాని, పుష్పనపిణ్డికాః, పుష్పన లమ్పికాః.

Lower Lo : అధోఖణ్డః.

Occipital Lo : పృష్ఠలమ్పికా.

Olfactory Lo: ఆఘ్రాణలమ్పికా.

Parietal Lo : పార్శ్వలమ్పికా.

Posterior Lo : పశ్చిమఖండః, పశ్చిమలమ్పికా.

Posterior quadrangular Lo : పశ్చిమ చతురస్రపిణ్డికే.

Pyramidal Lo : ప రి కోణ లమ్మికా.	normal after about six days. శ్వేత్రసావః. తె. ఆముతోగూడిన తెల్లని మైల.
pyriform Lo పీరలమ్మికా.	L. rubra : sanguineous flow of first week. రక్తసావః. తె. ఎరుపు మైల. వి. ఇది చిన్న కండలతో గలని యుండును.
Quadrate Lo : చతురస్రపిణ్డమ్. చతురస్రలమ్మికా.	L. serosa : a serous or ichorous discharge. పాటల వర్ణ సావః. తె. గనివంటి మైల. వి. ఇది నాల్గవరోజు మొదలు ఎనిమిదవ దినమువరకు స్రవించును.
Renal Lo : వృక్కఖణ్డః.	Loins . the lower part of the back between thorax and pelvis. కటిః కటి, కటిపార్శ్వ. తె. నడుము, తొంటలు, (తొంటి), రొండీ, రొండ్లు.
Semilunar Lo : డౌపమస్త్రీమృలమ్మికా, అర్ధచంద్రిఖణ్డః.	Longitudinal : ఆతానిక, ఆతానికో చ్ఛాయః, ఆయతః, సమానాంతరాయతనమ్. తె. నిడివి, నిడువు.
Spigelion Lo : డీర పిణ్డీకా.	Long saphanous : దీరోత్తరా.
Temporal Lo : క్షాబ్దలమ్మికా. తె. కర్ణవృత్తము.	Loop : శిక్యమ్. తె. ఉట్టి. వి. ఉట్టి వలెనుండు అవయవభాగము. వలయమ్, వృత్తఖణ్డః.
Upper Lo : ఊర్ధ్వఖణ్డః.	Abdominal L : కుక్షిశిక్యమ్.
Lobule : a small lobe (1) ఖణ్డీకా, ప్రతిలమ్మికా, అఘులమ్మికా. (2) పాలి, పాలి. తె. చెవితమ్మె.	Anastomatic L : అనుమేలక శిక్యమ్, అనుమేల (ల్య) సశిక్యమ్.
L. of auricula : బహిష్కర్ణ లమ్మికా.	Henle's L : శిక్యవరోహిశిఖా. వ్యాః- శిక్యస్యావరోహిశిఖా.
L. of pinna : బహిష్కర్ణ లమ్మికా.	Intestinal L : ఆస్త్రియశిక్యమ్.
Liver L : యకృత్కన్డీకాః.	Lower : అధః, అధర, గాద. తె.
Lochia : vaginal discharge which follows child birth or after labor. ప్రసవానంతర యోనిస్రావః, నూతిస్రావః. తె. ఉబ్బినీరు, ప్రసవజలము, మైల. వి. ప్రసవానంతరము మొదటి 12 దినములు జనన (యోని) మార్గమునుండి స్రవించు ద్రవవిశేషము. ఇది వాసన యుండును. 10 మొదలు 12 డౌస్సుల పరిమాణ ముండును.	
L. alba : white discharge	

క్రింద, క్రింది.

Lubricative material : ఉపాజ్య (చ. నూ. 5. 185. శా. క్రి. వి. 193)

Lumbar : pertaining to the loins : కటిసమున్నీ, కటియ, శ్రోణి సమున్నీ. తె. నడుముకు చెందిన. రొండీకి సంబంధించిన.

First L. Vertebra : ప్రథమ నైతమ్బపృష్ఠి - see Vertebra.

L. area - see area : నడ్డి

L. enlargement : అనుకటికాస్థితి.

L. part of the back - see part.

L. pit - see pit.

L. region - see region

L. segment - see segment.

L. vertebra - see vertebra

Lumen : the cavity of a tubular structure. (1) అస్తరతవివరమ్, అస్తరహ్వరమ్, అవకాశకా, గహ్వరమ్. తె. గుహ, గుంట, తొట్ట. (2) వాహినీ, ప్రాంతోమార్గః. తె. నాళము, సారంగము. వి. శరీరమున నుండు గుహవంటి ప్రదేశములు.

Lung : the organ of respiration.

(1) పుష్పసః. "ఉత్పత్తిః" :- కోణిత ఛేనప్రభవః పుష్పసః. (సు. శా. 4. 25. గద్యాంశః) "స్థానమ్" :- హృదయస్థానోవామతః పుష్పసః. (సు. శా. 4. 25. 31 గద్యాంశః)

హృదయస్య వామపాశ్చ్యరక్తాధారః పుష్పసః (మూ. ని. 43. 2. 5. శ్లోకస్య మధుకోశవ్యాఖ్యా) హృదయనాడి కాలగ్నః స్వనామఖ్యాతః (సు. శా. 4. 25. గద్యవ్యాఖ్యానే ద్వల్పణః). Lungs : (1) పుష్పసే, పుష్పస ద్వయమ్. తె. ఊపిరితిత్తులు, పుష్పస ములు, శ్వాసకోశములు. (2) శ్లేష్మా శయః. తె. నుగుదమ్బ. వి. కఫా శయము. కఫమువుండుతావులు. (3) శ్వాసకోశః. తె. శ్వాసకోశము. (4) జీవరక్తాశయ, రక్తాశయః. రుధిరస్థానమ్. తె. రక్తకుద్ధి స్థానము. రక్తము కుద్ధియై వుండుచోటు రక్తాశయము. (5) ప్రాణవాహినీ. తె. ప్రాణవాాయువు సంచరించుతావు. (6) హృత్కమలాస్తరమ్. తె. వి. హృదయకమలము నానుకొని, లేక హృదయకమలముతో సంధించి యుండు అవయవము, ఊపిరితిత్తి. Apex of L : పుష్పసచూడా. వ్యా :- స్తనరోహితౌ మర్మణీ. తె. ఊపిరితిత్తికొన. వి. మర్మస్థానము. Base of L : పుష్పసతలమ్. Depressions of L : పుష్పస ఖాతాని.

Root of L : పుష్పసవృష్టమ్, స్తనాలాపౌ మర్మణీ. తె. ఊపిరి తిత్తులభాగములు, మర్మములు.

Lunugo : అణుగు.

L. of foetus : ప్రారమ్భ

లోమూసి.

Lunula : శుభ్రమూలార్ధవలయము.

Lymph : a colorless transparent alkaline fluid in the lymphatics. It is slightly yellow.

(1) త్వగ్రసః, పృథ్వీరసః. రసః, రస ధాతుః, శుద్ధరసః, శోషరసః. వ్యాః:- రసవాహిన్యో నిర్వర్ణపారదర్శక త్వర ద్రవః, కించిద్ హేమద్రవ్యం. తె. రసము. వి. రక్తముగామాయ నూత్న రసము. ఇది రంగులేని స్ఫటికకాంతి గల త్వరద్రవము. రసవాహినులలో నుండును. కణజాలములకు పోషక పదార్థమును అందించి అందలిమునుల నిధి గ్రహించును. ప్రసాదాభ్యో రసః తె. “ప్రసాద” రసము తే. రసము, శోషరసము. (2) లీకా. వ్యాః:- లీకాఖ్యరసః. జలవదచ్ఛ తరల రక్తస్యావృణాగః, (క) రక్త మార్గాత్ బహిర్గతో రసో లీకా.

(X) శోణితస్యైవతన్వచ్ఛ జలభాగ రసాయనీమ ప్రచరిష్టుః సర్వధాతు పోషకః. (చ) రక్తద్రవ్యమ్. తె. నెత్తురుతేట, రసి, రసిక, సాన. వి.

(1) “రసాయన” అను నాళము లందు సంచరించు సర్వధాతువులను పోషించు మంచి నెత్తురుతేట. ఇది నెత్తురుకంటె మిక్కిలివన్నెతగ్గి నీరు వలె నుండుద్రవము. (2) ఇది ధాతు పోషక ద్రవ్యములతో కూడి వడసి ఆయా ధాతువులకు సంబంధించిన

ధాతుద్రవ్యము (Tissue) లందలి కణము(Cell) నకును చేరి యుండును. Endo L అస్తి కర్మలసీకా.

L. cell : a leukocyte occurring in lymph. ర స శ ల క మ్.

వ్యాః:- రసాన్తర్గత శ్వేతాణుః వా శ్వేతశలకమ్.

L. corpuscle - see L. cell.

L. node : రసగ్రన్థిః తె. రసగుళిక రసపర్వము.

L. sinus - see L. space.

L. space - seespace.

Peri. L : clear fluid in osseous labyrinth of the ear.

పరిలసీకా. వ్యాః:- కర్ణానిమయ గహ నగతరసః. తె. వి. చెవి ఎముక రంధ్ర ములో నుండు స్వచ్ఛమైన ద్రవము, సాన.

Posterior L sac . పశ్చిమ రస గోణి.

Lymphatic : belonging to lymph or the lymphatics. రస సమున్నీ, రాస, రాసీ, లీకా. తె. రసికి చెందిన, సానకు సంబంధించిన.

Ly. Capillaries : రసాయన్యః.

వ్యాః:- ప్రాయోరక్తాయనీ సదృశా రసం వహన్త్య నూత్ననాళ్యోఽభి ధీయంతే తాతనన్తాః. తె. నూత్నరస నాళములు, రసకేళనాళికలు, నూత్న రసాయనులు. వి. రసాన్తర్గత కేళనాళికలవలె

నాళికలు రసమును శరీరమంతట వ్యాపింపజేయును. తెక్కకు అందవు. అందుచే నివి యనంతములు.

L. cells : రస సత్త్వాః. తె. రస కణములు.

L. circulation : రస పరివర్తనమ్, రస వ్యావర్తనమ్, రస సంవహనమ్. తె. రసచంద్రమణము, రసభ్రమణము.

L. duct : రసకుల్పా, రసప్రజాళీ.

L. follicle : లసీకాయతస్ఫలకమ్.

L. gland : రసగ్రన్థిః, రసగోళః, తె. రసగుళిక.

L. node - see L. gland.

L. plasma : రసప్లావికా.

L. space : లసీకాంతరాళి, లసీకాంతరాళమ్.

L. system. - see system.

L. Vessel : రసనాళీ, రసవాహిని. రసాయనీ, లసీకానాళీ. తె. రసనాళము, సానగొట్టము. వి. ఈ రసనాళములు శరీరమంతట వలయాదిత అల్లుకొనియుండును.

Peri L. space : పరిలసీకావకాశః

Right L. duct : దక్షిణ రసకుల్పా, దక్షిణ రసప్రజాళీ.

Lymphatics : The lymph-tubes of the body. (1) గౌరసిరాః తె. గౌరవరముగల నాళములు

(2) రసవర్త్యని. రసవహధమన్యః, రసవాహధమన్యః. రసవాహినిప్రసౌతాంసి,

రసహరిణ్యః, రసాయన్యః. తె. రసనాళములు, రసవాహినులు. వి. పోషక రసమును శరీరమున ప్రసరింపజేయు గొట్టములు, రసాయనులు.

(2) రసవాహిన్యః. వ్యాః-రసాశయం తత్ప్రజాళీం వాభిముఖీ కృత్య రసాయనీ సంజ్ఞితం “రస వహన్త్యో నాల్య” ఇత్యుచ్చ్యంతే. లసీకాఖ్య తస్వచ్చరసవాహిన్యః. రసప్రజాల్యః. తె. రస వాహినులు, రసాయనులు, పోష రసవాహికలు. వి. “లసీక” యను మురికిలేని తేట నీరువంటి రసము ప్రవహించు గొట్టములు (3) రసవర్త్యని. వ్యాః-రసమార్గాః. ఏతే సర్వ శరీర వ్యాపిన్యః. (సు. ఉ. 41 అ. 9 శ్లోకవ్యాఖ్యానే) తె. రసము సంచరించుదారులు, మార్గములు.

Lymphocyte : a lymph - corpuscle or cell. రసకణమ్. తె. తెల్ల రక్తకణము, రసకణము, శ్వేతకణము.

Lymphoid : lymph - like. లసీకా లసీకాయత. తె. రసముతో గూడిన, రసకగల.

L. cell : లసీకాయత సత్త్వాః.

L. follicle - see Follicle

L. tissue : Adenoid - see tissue.

M

Macrobiosis : long life. దీర్ఘజీవితమ్. తె. దీర్ఘజీవితము.

Macrocosm : జగత్కృష్ణము.

విశ్వమ్. తె. శక్తు, త్రిభువను, ప్రపంచము, విశ్వము.

Macrocyte : a large red blood cell. బృహచ్చలకమ్. వ్యా:-

రక్తస్థ పృథులకమ్. తె. పెద్ద కణము. వి. పెద్దరక్తకణము. ఇది త్రివోషజ పాండురోగమున రక్త పరీక్షలలో చూడనగును.

Macula : a stain or spot. అజ్కు, చిహ్నము, లాఞ్ఘనమ్. తె. గుర్తు, చుక్క, మచ్చ.

M. lutea : the yellow spot in the retina పీతకీకనమ్, పీతలాఞ్ఘనమ్. తె. పరిమిగుర్తు, పరిమిచుక్క.

Malar : relating to the cheek or cheek bone. కపోల, గణ్ఠ, గణ్ఠీయ. తె. చెంపకు చెందిన, దొడకు సంబంధించిన. బుగ్గకు చెందిన.

Fronto M : అటాటగణ్ఠీయ.

M. bone - see bone.

M. Point - see point.

Malleolus : a hammer - head - shaped process of bone. గుల్ఫకర్ణా, ఘటికా, ఘటికా. వ్యా:- ముద్గరాకార అస్తిప్రరోహః. తె. గుల్ఫ కర్ణములు, చీలమండల ముడులు. వి. ఇవి చీలమండల కిరు ప్రక్కల చెవులవలెనుండు ఎముక ముడులు.

External M : the lower end of the fibula. బాహ్య ఘటికా.

Internal M ఆంతరఘటికా.

Lateral M : అనుపార్శ్వక ఘటికా, పార్శ్వకఘటికా.

Medial M. ఆంతర ఘటికా. మధ్య ఘటికా.

Malleus : a small bone of the internal ear. కూటకమ్. వ్యా:- కర్ణాభ్యంతరక్షుద్రాస్థి. తె. చెవిలోని చిన్న ఎముక.

Handle of M : కూటకముష్టి.

Mamma : the breast. కుచః, కుచా, స్తనః, స్తనా. తె. చన్ను, చండ్లు, పాలిండ్లు, రొమ్ము, రొమ్ములు, స్తనము, స్తనములు.

Rudiment of M : See Rudiment.

Mammalia . సస్తనజాతి, స్తనపాయి, స్తనగ్రీవి, స్తనగ్రహణి. తె. సస్తన జాతి. వి. పాలుత్రాగి పెరుగు జంతువులు.

Mammary : Pertaining to the mammas. కాచః, కుచసమ్మన్తీ, స్తన, స్తనసమ్మన్తీ. తె. చన్నులకు సంబంధించిన.

M. areola : స్తనపర్వస్థమ్, స్తన మణ్డలమ్. వ్యా:- స్తన చూచక పరివర్తిత మణ్డలమ్. తె. వి. చను మొనలచుట్టునుండు గుండ్రని మచ్చ.

M. glands : పయోధరౌ, స్తన

గ్రంథము. స్తన్యాశయా. తె. వి.
పయోధరములు, పాలను పూరించు
గ్రంథులు.

M. mass - see mass.

Inter M. space - see space.

Mammilla : a nipple. చూచుకొను,
స్తనచూచుకొను, స్తనాగ్రము. తె. పంచా
గ్రము, చక్కొన, చంటిమొన.

Mammillaria - see tuber cin-
ereum.

Infra M : సరమూలభాగము.

Man : నర, మనుష్యుడు, మానవ,
పురుషుడు. నిరుక్తి - పురికేలే ఇతి
పురుషుడు. (సు. శా. 1-10.) తె.
నరుడు, పురుషుడు, మనుజుడు, మానవ
పురుషుడు, మగవాడు.

Mandible : the lower jaw bone.

M. bone - see bone. అధో
హను, అధోహస్తస్థి, చిబుకమ్. తె.
క్రిందిదవడ ఎముక.

Ramus of M : హనుమూల బంధ
నమ్. తె. వి. బాడ మొదటగల
బంధనము.

Root of the M - see root.

Mandibular : అధరహాసనీయ.

M. portion - see portion.

Mantle : జవనికా, ప్రావరకము (ం).

Manubrium : the upper part
of the breast bone. గ్రేవేరు
కమ్, జత్రుమూలమ్ వ్యా:- ఉరో-
ని మూల భజాత్మకమ్, ఉరో-స్థి

మూలమ్ ఊర్ధ్వోర్ధ్వః ఫలకాస్థి
భిః. తె. గ్రేవేరుకమ్. వి.
ఎదురు రొమ్మెముక క్షేభాగము లేక
ముక్క.

Manus : the hand. కర, హస్త,
తె. కరము, కై, కేలు, చేయి,
చెయ్యి.

Marble : మసృణాత్మక. తె. నునుపు
రాయి, చంద్రకా-తమ రాయి,
పాలరాయి.

M. bone : మసృణాస్థి.

Margin : ఉపాంతమ్ (ః), తటం (ః),
పార్శ్వః, ప్రాంతః తె. అంచు,
ఒడు, తట్టు, దడి, వాడ్డు.

Lateral M : అన్యోపాంతః, బాహ్య
ప్రాంతః, బొల్బుదకుల్యాతలి.

M. of eyelids and eyelashes:
పక్ష్యాగ్నిమ్. తె. వి. కనురెప్పల
చివర, రెప్పల వెండ్రుకల కలయిక.

Medial M : అన్యోపాంతః తె.
లోదట్టు.

Super ciliary M : కుణ్డోత్తర
తటమ్.

Supra orbital M : కుణ్డోత్తరార్ధ
తటమ్.

Marking : అచ్చము. తె. ఆనవలు,
గులుతు.

M. of anterior meningeal
arteries : ధమనీప్రతానాచ్చము.

Marrow : the fatty or soft,
pulpy substance in the cavi-

ty of a long bone : అస్థిసారః, అస్థిస్నేహః, ఓజః స్థానమ్ (ధేలః), బీజమ్, (రాజనిఘంటుః), మజ్జా, శుక్రకరః. వ్యాః- అస్థిమధ్యగత స్నేహః. తె. ఎముకసాన, చమరు, దవ్వ, మూలుగు. వి. ఎముకనడిమి గుజురు, పెద్దఎముక గొట్టములలో నెయ్యివలెనుండు క్రొవ్వు.

Bone M : మజ్జా.

Embryonic M : భ్రాణమజ్జా.

Flesh M : వసా.

Lining of M. Space : మేదోధరాకలా. తె. వి. మూలుగుకుప్పియుండు సన్ననిపొర. ఇది ఉలిపిరికొగితముకంటె పెలచగానుండును.

M. spaces - see spaces

Red bone M : sanguinous fat. సరక్త (మేదః) మజ్జా. తె. వి. రక్తముతోగూడియుండు క్రొవ్వు, ఇది చిన్నఎముకలలో నుండును.

Red M : లోహితమజ్జా తె. ఎఱు క్రొవ్వు.

Spinal M : the spinal cord - see cord.

Yellow M : పీతమజ్జా. తె. పచ్చ క్రొవ్వు.

Mass : పిణ్డా. తె. ముద్ద రాశి, కరుడు.

Inner cell M : అంతర్శలకపిణ్డా.

Intermediate cell M : మధ్యమ శలకపిణ్డా.

Internal cell M : అంతరశలక

పిణ్డా.

Lateral M : పార్శ్వపిణ్డా.

Mammary M : ప్రసవపిణ్డా. తె.

చన్నులలోని మాంసముముద్ద.

M. of blastema : బలప్రోమపిణ్డా.

Mastication : Chewing : చర్వణమ్, చర్వణకర్మ, దస్తపేషణమ్.

తె. నమలుట.

Mastoid : nipple - shaped.

చోచుక. వ్యా - చూచుకొకారవస్తు

విశేషః. తె. వి. చనుమొన యాకౌ

రముగల శరీరవస్తు విశేషము.

M. Bone - see bone.

M. Cells - see cell.

M. Portion - see portion.

M. Process - see process.

M. Region - see region.

M. Sinuses : the mastoid

cells.

M. Tympane - see bone.

Maternal : pertaining to a

mother : గర్భాంశః, మాతృకః,

మాతృభాగః, మాతృసమ్మన్దః. తె.

గర్భాంశము, తల్లికి సంబంధించిన,

మాతృఅంశము.

Matrix : (I) a producing or

foundation substance; inter

cellular tissue, as of carti-

lage (2) The womb (1) ఉత్పా

దకవస్తు, మాతృకౌ, మూలద్రవ్యమ్,

అంతర్శలకీయధాతుః, యథా - తరు

జాస్తి. తె. మూలద్రవ్యము వి. ఎనుక
యేర్పడుటకు గట్టి మూలపదార్థము
(ద్రవ్యము). శ్లేషకః, శ్లేషకధాతుః,
శ్లేష్మధాతుః, (2) గర్భకోశః, గర్భ
శయ్యా; గర్భాశయా, తె గర్భా
శయము.

Matter : matter, physical sub-
stance. ద్రవ్యమ్, భౌతికవస్తువు.
తె. దినుసు, ద్రవ్యము, పదార్థము,
వస్తువు.

Arachnoid M: జాలకానికా.

Cortical M: బహిర్వర్తము

Dura M: దృఢకలా, కరాకా.

Gray M: ధూసరద్రవ్యమ్, ధూసర
వస్తు, నాడీకోశ వస్తు. తె. వి. ఈ
వస్తువు ముక్తులుజ్జ పిండములో
నుండును. ఇది బూడిదవర్ణ పదార్థము.

Living M: చేతన ద్రవ్యమ్. తె.
జీవముగల వస్తువు.

Medullary M: అంతర్వర్తము.

Nonliving M: అచేతన ద్రవ్యమ్.
తె. జీవములేని వస్తువు.

Odorous M: గన్ధద్రవ్యమ్, గాఢి
వస్తు. తె. వాసన ద్రవ్యము.

Organic M: కార్బునిక ద్రవ్యమ్.
జీవద్రవ్యమ్, సేన్ద్రియ ద్రవ్యము. తె.
సేన్ద్రియ ద్రవ్యము.

Pia M: చీనాఃశుకా, మృదుతా
నికా, మేదోధరా. తె. వి. మెద
డును పొదివిన ఒక పొర, మస్తిష్క
పరణ కల.

Pyramidal M: అంతర్వర్తము.

White M: శుభ్రవస్తు, శ్వేతవస్తు.
వ్యా:- నాడీమూత్రివస్తు, నీతద్
మస్తుబద్ధపిష్టాద్భహిస్త్యతి. తె. తెల్ల
వస్తువు. వి. ఇది ముక్తులుజ్జపిండము
వెలుపలనుండును.

Maturation : పరిపాకః, సిద్ధతా.

తె. పక్వమగుట, పరువుకు వచ్చుట.

Maxilla : one of the upper or
lower jaw bones : ఊర్ధ్వ
హను. ఊర్ధ్వం వా అధోహస్త్యస్తి,
ఊర్ధ్వహనుః వా అధోహనుః. తె.
క్రింది లేక పై దాడఎముకలలో
నొకటి.

Maxillary : relating to the
jaw. హాగవ, హానపి. తె. దాడకు
సంబంధించిన.

Fronto M: అలాటహానవ (పి).

Inter M: హనుమధ్యగ.

Lacrimo M: ఆశ్రవహానవ (పి).

Malo - Malar M: గాణ్డవహానపి.

M. bones : the bones of the
jaws - see bone.

M. fissure - see fissure

M. process - see process

Naso M: నాసికహానవ (పి).

Maze : labyrinth. చక్రవ్యూహాః,
చక్రగతిః, శృంగాటకమ్. తె. పద్మ
వ్యూహము, వ్యూహము, సుడి. వి. బయ
టికి వచ్చుటకు కష్టమైన చాల తిరు
గుళ్ళు గల ప్రదేశము.

M. of the ear : శ్రోత్ర శృంగ్లము.
 యె. చెవి మర్మభాగము యె. చెవి
 లోని సుష్టు లేక తిరుగుళ్ళు గల ప్రదేశము.

Meatus: an opening or channel

కు హ రి మ్, ద్వార మ్, నా డీ,
 నాలఁ, బిలసె, మార్గఁ, రస్థిం, సుర
 జ్యఁ, ప్రోతఁ, ప్రోతోమార్గఁ. తె
 కన్నము, దారి, నాళము. బిలము,
 బెజ్జము, బొక్క, లాగ, వాకిలి. వి.
 ఏదైన నొక వస్తువు లోపలికి వెళ్ళి
 బయటికివచ్చుట కేర్పడినదవకాశము.
 External acoustic M: పాపా
 త్కర్ణ మధారమ, బహిః శ్రోత్ర
 మార్గః, బాహ్యకర్ణ ప్రోతః, బాహ్య
 శ్రోత్రమార్గః. తె. చెవి బయటిదారి.
 వెలి చెవి బెజ్జము.

Inferior M: అధః సురజ్యః.

Inter auditory M: కర్ణాంతర
 రస్థిమ, శ్రుతివక్త్ర నాడీద్వారమ.

Interior M: అధః సురజ్యః.

Internal acoustic M: అంత
 శ్రోత్రమార్గః, ఆభ్యంతర కర్ణ మధారమ.

Internal auditory M: అంత
 శ్రోత్రమార్గః. కర్ణాంతరద్వారమ.

M. auditorius: బాహ్య కర్ణ
 ప్రోతః వా నాడీ.

M. umbilicus cord: కర్ణనాళీ
 నాడీ మార్గః.

M. urinarius: బాహ్య మూత్ర

ప్రసేక రస్థిమ, మూత్ర వహనాళి
 ఒపిద్వారమ.

Middle M: మధ్యసురజ్యః.

Middle M. of nose: మధ్య
 నాసాసురజ్యః.

Nasal M: నాసాసురజ్యః.

Opening of internal audi-
 tory M. అంత శ్రోత్ర మార్గ
 ద్వారమ, శ్వసనాఁ. తె. శ్వాసనాళ
 ములు.

Primary M: ప్రాథమిక మార్గః.

Primary auditory M. of ear:

ప్రాథమిక శ్రోత్రమార్గః.

Superior M. ఊర్ధ్వసురజ్యః.

Superior M of nose: ఉత్తర
 నాసాసురజ్యః.

Urinary M: మూత్రమార్గముఖమ.

Medial: అభిమధ్య, ఆంతర. తె.
 నడిమి, లో, లోని.

Antero M: పురస్తనాంతరా.

M. Part: అంతర్భాగః. తె. శరీరము
 లోభాగము.

M. side: ఆంతరపార్శ్వః.

Postero M: పశ్చిమాంతరా.

Median: ఆంతర, మధ్యము. తె. నడిమి.

M. Pars: మధ్యఖణ్డా.

M. Plan: మధ్యదేశః.

M. Raphe: సేవనీ, సేఫసీపకా.
 (భా. ప్ర).

Mediastinum. the septum of
 the thoracic cavity, the

space between the lungs.

(1) ఉరః, కోష్ఠమధ్యః. తె. వి. ఉరస్సులోని మధ్య తెర. (2) పార్శ్వక (యోః) మధ్యస్థానమ్. పుష్పసాస్తరాలమ్. వ్యా:- ఉరః ఫలికపుష్పాత్ పృష్ఠవంశపురోభాగం యావదుపలక్ష్మీతోఽవకాశః. తె.వి. రెండుశ్వాసకోశములకు మధ్యనున్న గోడలేక హద్దు. ఎదురు రొమ్ముకును వెన్నుకును మధ్యనుండు ప్రదేశము.

Anterior M : అగ్రిమపుష్పసాస్తరాలమ్.

Middle M : మధ్యమపుష్పసాస్తరాలమ్.

Posterior M : పశ్చిమపుష్పసాస్తరాలమ్.

Superior M : ఉత్తరపుష్పసాస్తరాలమ్.

Medicinerea : మస్తీష్కాస్తర ధూసరకస్సు.

Mediolateral : pertaining to the middle and the side. మధ్యపార్శ్వ సమ్మిథీ, మధ్య పార్శ్వము.

Medulla : (1) the marrow in various cavities or any fatty substance resembling marrow. (2) The spinal cord, spinal marrow. అస్తర్వస్తు, అస్తస్థా, పృష్ఠమజ్జా, మజ్జా. తె. దవ్వ, దూట, క్రొత్తు, మూలుగ.

Adrenal M : అధివృక్కచుధ్యమ్. M. of kidney : renal pyramids. (అధి) వృక్క-గః అధిమధ్య భాగమజ్జా.

M Oblongata : the enlarged portion of the spinal cord in the cranium. గోర్దకర్ణికా. గోర్దనాళః, గోర్దబుద్బుదమ్ (ః), బుద్బు (బు) దమ్ (ః). వ్యా.- స్థానమ్-పదవ్యా 2 భస్మాత్ బుద్బుదమ్, మస్తీష్కస్యా 2 భోగీతః మస్తులః. వ్యా:- మస్తులా భోగీ బుద్బుదః, మాతులా. మేరుకీర్ణః, సుఖమ్నా కీర్ణకమ్. తె. మజ్జా మఖము, సుఖమ్నానాడి ముడి (మొదలు). వి. ఇది చిన్నమెదడుకు ముందును, పెద్దమెదడుకు క్రిందను ఆమరియుండు వెన్నుబాము తల భాగము.

M. Ossium: bone marrow. అస్థి స్నేహః, మజ్జా. తె. మూలుగ.

M. Ossium rubra : red bone marrow : లోహితాస్థి స్నేహః, లోహితమజ్జా. తె. నెత్తురతోఁగూడియుండు మూలుగ, క్రొత్తు.

M spinalis : the spinal cord. గోర్దనాళః, మేరురజ్జః, సుఖమ్నాకొడ్డా, సుఖమ్నాకోణః.

Medullary : belonging to any medulla : మజ్జలా, మజ్జాసమ్మిథీ,

అస్థిపారసముద్భవ, మృదులం. తె. Membrane: a thin covering substance, a thin layer of tissue, which covers a surface or divides an organ : కలా.

Anterior M. Velum - see Velum.

Cavum M - see Cavum.

M. Canal - see Canal.

M. cord - see Cord.

M. foramen - see Foramen.

M. Segment of nerve fibre - see segment.

M. sheath of nerve fibre - see sheath.

M. space - see space.

Posterior M. Velum - see Velum.

Medullation : ససుజ్జీరణమ్.

Mega : large : బృహత్.

Megaloblast : a large - sized blood corpuscle : పృథురక్తకోశః, పృథురక్తశలకమ్, పృథురక్తబలిష్ఠా.

Megalocyte - see megaloblast.

Melanin : the dark or black pigments found in the eye, skin, hair. త్వగ్గర్జ్వకః, మలినమ్, మలినా. వ్యా:- కించిత్కజ్జలః పర్ణబిస్తువస్తు, యథాదృశ్యస్తే నేత్రత్వక్మేకేషు. తె. నలుపుచుక్క. వి. ఇది కన్ను, చర్మము, వెండ్రుకలలో కాననగును.

Membranes : కలాః (బ వ). కలాః. వ్యా:- నూత్నమేమవాసస్స మాకారాధాత్వా శయాస్తరమర్యాదా (సీమాభూతా). తత్తదాశయానామస్తరావరణాః. (2) కలాః.

వ్యా:- నూత్నపటరూపాః నూత్నకాషే (శే) య వాసస్సదృశాః కలా ఇతి ఫలితార్థః. అస్తస్వక్, ఆవరకత్వక్, ఝిల్లిక్, ఝిల్లీ, తనుత్వక్, తె. జవ్వపొర, పొర, పొరలు. వి. ఆమాశయాద్యంగముల వెలుపలను, లోదట్టులందును, రక్తాదిధాతువుల నడుమను మేరలు (మాడ్డులు) గాను, ఆవరణలుగానుండు సన్నని మెత్తని పట్టుగుడ్డవలెనుండు పలచనిపొర.

Anal M : అపానీయకలా.

Antibiachial interosseous M:

ప్రకోష్ఠాస్తరవర్తికలా.

Antirachial interosseous M:

ప్రాణ్గీయాస్తరకలా.

Arachnoid M : నీకాశికా, లాత (తీ) కలా (మధ్యా).

Basilar M, Basement M:

జరాయుః. వ్యా:- (1) అధిష్ఠానకలా. సా అతీవశనుః, యా మాధారీకృత్య ప్రాయః త్వచః కలాదయశ్చనిర్మితయన్తే. (2) ప్రతిష్ఠా. వ్యా:- ఇయ

మతీవతస్నీ, తేమవద్విస్తృతాకారా
“ప్రతిష్ఠా” కలా. తె. మావి. వి.
ఇది మిక్కిలి పలచని పార. దీని
నాధారముగా గొని త్వక్కులు (చర్మ
ములు), కలలు పుట్టి పెరుగుచుండును.
ప్రతిష్ఠ. వి. ఇది మిక్కిలి సన్నని
వికాలమైన పట్టు గుడ్డవంటి పలచని
పార (3) ఆధారభూతకలా

Blastodermic M : బలిష్ఠ ధర్మా.
వ్యా :- ఏషాసర్వభూతమయికలా.
Bucco pharyngeal M: క (కా)
పోలగళీయా కలా; ముఖ గళీయా
కలా.

Cell M : the cell - wall. కణ
కవచ, కలక కంచుకీ. వ్యా :- కలకా
వృతాకలా.

Cellular M: మాంసధరాకలా.

Cerebral M: గోర్దకలా.

Circumferential M : సీమ పట
లమ్.

Cloacal M : నిర్హరణీయకలా,
వాయువస్తీయకలా.

Closing M : సంవరణకలా.

Covering M : జరాయు. తె.
మావి.

Covering M. of the fetus :
బాహ్యగర్భధరా, బాహ్య జరాయు.

Covering Ms. of the spinal
cord : సుషుమ్నాకొణ్ణ వృతయః.

Cricothyroid M : అక్షలు, కృకా
టికా కలా.

Crural interosseous M : జఙ్ఘ
స్థరకలా.

Dorsal mesenteric M : పృష్ఠస్థా
స్థధరా కలా.

Drum M - see tympanic
membrane.

Dura matter : దృఢకలా
(బాహ్య).

Elastic M: స్థితిస్థాపకకలా, వర్ధన
క్షమాకలా.

Encephalic M : గోర్దకలా.

Endomysium M: అస్తరామి
షీయా కలా, మాంసధరా కలా.

Endosteal M : Endosteum.

The vascular lining mem-
brane of the medullary cavi-
ties of bones, మజ్జధరా కలా.

Epimysium : ఉపామిషీయా, పరి
శేలికా. వ్యా :- మాంసధరా కలా
భేదః.

Epithelial M : తానవకలా.

Fenestrated M : the elastic
membrane of the intima of
arteries. పరిశ్చిదితకలా. వ్యా :-

అత్యస్తరధమనీ పటలస్థితిస్థాపకకలా.
అస్తరతమస్థితిస్థాపకధమన్యా
స్తరణమ్ (4).

Fatal M : ఆపరా, ఉల్బ్యః, గర్భ
జరాయుః, జరాయుః. తె. మావి.
వి. ఇది గర్భశయమున శిశువు నావ
రించియుండుపార, జన్మచర్మము.

Fibrous M: తాన్తవకలా, స్నాయవకలా. తె. తాన్తరపారల. వి. ఇవి సప్తధాతువులనంటి యుండును.

Germinal M: వీజకలా blasto-derm.

Hyaline M: స్ఫటికకలా.

Hyaloid M. a delicate membrane investing vitreous humor of the eye. మేదః పటలమ్. తె. వి. కంటిలోని మేవో పార. ఇందు చిక్కని వన్నెలేని జిగురువంటి ద్రవము నిండియుండును.

Hyothyroid M: కణ్ఠికా అవటు యోజనకలా.

Internal M - see serous M.

Inter osseous M: అంతరాస్థికలా, జస్థానరకలా (ప్రకోష్ఠానరకలా).

Limiting M. సీమకలా.

Lining M. of gall bladder, bile duct etc: పిత్తధరాకలా.

Medullary M: membrane that covers brain and spinal cord. మజ్జధరాకలా, మస్తజుజ్గధరా.

M. internal lining, M. of the circulatory system: the membrane forming the wall of blood vessels. రక్తధరా.

వ్యా:- రక్తాశయస్య హృదయాదే రస్తరాభిగావరణత్వేన స్థూల సూక్ష్మ

ణాం రక్తనాళీనాం భిత్తిత్వేనచ పరిణతా. తె. రక్తధరకల. వి. ఈకల లేక పార రక్తాశయములను హృదయము, స్థూల సూక్ష్మరక్తనాళములు మొదలగువాని లోపలివైపున గోడలవలె నావరించి యుండును.

M. constituting the wall of seminal duct, vesicle, tubes etc: శుక్లధరా.

M. covering the internal Organs: అజ్గధరాకలా, అస్తస్సరకలా, అస్తాస్సన్దికలా, హృషీకధరా. వ్యా:- అయంహృదయపుష్పసయకృదాదీనికోష్ఠాజ్ఞానియథాయథమ్ పృథక్ సమూహయనాఽఽవృణోతి.

తె. అజ్గధరకల. వి. హృదయ, పుష్పస, యకృదాదీనికోష్ఠాంగములను విడివిడిగా నావరించుండు పార.

M. forming walls of lymphatic vessels. రసధరాకలా. వ్యా:- రసప్రణాళీ, రసాశయ, రసాయనీ, రసగోలాదీనాఞ్చభిత్తిరూపకయాఽవతివృతి అయంకలా. తె. రసధరకల.

వి. రసమయుండు నాళములలోపల గోడలవలె నావరించుండు పార.

M. that covers brain and spinal cord: మస్తజుజ్గధరా.

M separating waste matters from blood: మలధరా. వ్యా:- ధాతుపాకడశోత్పన్నం తజ్జీరాంశ రూపం రక్తమిశ్రం మలం స్వీకృత్య

త్వక్ పుష్పవృక్కాదిషు తత్త్వో
స్థానేషు నిరుధ్యయనోఽత మార్గేణ
ఽహిర్నయతి. సూక్ష్మరూపాయం
కలా. తె. మలధరకల, మలధరా
కలా. వి. ధాతువులు పాకముచేయు
నపుడు అనగా పూర్వధాతువు ఉత్తర
ధాతువుగా మారునపుడు విడిపోయిన
మలము రక్తముచేరి చర్మము, పుష్ప
సముల, వృక్కలు మున్నగు స్థల
మలందాగి తగిన మార్గములగుండా
బయటికి పోవుటకు ఏర్పడిన పలచని
పొర.

Meningeal M : పారిమెన్జీక్కి
(అస్తరా).

Mesogenital M : ఉపసధరా
కలా.

Mesotesticular M : అణధరా,
వృషణధరాకలా.

Mucous M : అన్తస్త్వక్, అమ
త్వక్, శ్లేష్మధరాకలా, శ్లేష్మిక.
the membrane lining those
cavities and canals commu-
nicating with the air. తె. అమత్వచ, శ్లేష్మధరకల. వి. ముక్తు,
నోయ, గొంతు, గ్రహేవులు మొదలగు
వాని లోదట్టున అన్తరవలెనుండు
మిక్కిలిపలచని మెత్తని చెమ్మగిలు
పొర. ఇది వూడిన నెట్టురు గారును.
దీనినుండి పలచనిద్రవము, కల్లె వూరు
చుండును. గాలిపొర. వి. ఆశయ
ములు, నాళములు యీపొరచే నాన

రిపబడి యుండును. ఇందు గాలి
ప్రసరించుచుండును.

Muscular M : మాంసజా,
మాంసధరాకలా. తె. మాంసధరకల.
వి. మాంసము నావరించిన పొర.

Nervous M : తన్వకలా.

Nuclear M : అష్టికలా. వ్యాః-
బహిస్తలే ఘనీభూతమష్టి జాలకమేవ.

Obturator M : అచ్ఛాదన కలా.

Palatine M : the membrane
of the roof of the mouth.

తాలవ్య కలా.

Perimysium M : పర్యామిషీయా.

Piamatter. మృదుకలా (అస్తరా).

Pleuroperitoneal M : ప్యాల్వికా
పరితున్దియాకలా.

Pupillary M. దృష్టికలా.

Secreting M. of the genital
system : శుక్రధరాకలా. తె. వి.

జననేంద్రియమున శుక్రమును ఆవరించి
యుండు లేక ధరించుయుండు పొర.

Serous M : a delicate memb-
rane lining any of the closed

cavities of the body. అన్తస్థన్ది
కలా, అన్తస్సర కలా, ఆన్తరణమేష

నివృద్ధనత్వక్. శ్లేష్మధరా కలా.
సరసకలా. తె. అమత్వచ, ఊటపొర.

వి. ద్రవముల నూరించుపొర. యశ్రుత్
హృదయాది అంగములలో వ్యాపించి

యుండు మిక్కిలి సన్నని సున్నితమైన
పొర.

Sutural M : కీముస్త కలా.

Synovial M: synovial bursa.

పుటక వ్యవధానం, క్షేమ్య ధరా కలా, సన్నిబనకలా, సన్నిబననీ, నేమా కలా.

తె. కీము ఆవరించుచుండు పొర.

Thyrohyoid M . కాకళకణ్ణీకు కలా.

Thin M : జరాయం.

Tympanic M క ర ప ట హా, పటహకలా, శ్రుతిధరాకలా, శ్రుతి పటహం. తె. కర్ణభేరి, గూబ, చెఱ గూబ పొర.

Uro-genital M : వస్తుపస్థీయ కలా.

Vitelline M. the true cell membrane of the ovum lying within the zona pellucida. యావతావరణీ కలా. తె. అండకణ మల నావరించుచుండు మెత్తని దళ సరి పొర.

Membrana: a membrane. కలా.

M. granulosa: గ్రాన్యుల కలా.

శలక కలా. తె. కణము పొర. వి. ఈ పొర చిన్నకణములు గలది.

M. sacciformis: ప్రసేవకలా.

M. tectoria: దస్తచ్చద కలా.

M. tympani: the drum membrane of the ear. కర్ణపట హకలా.

Membranous : కలామయం.

Intra M. కాలేయూ, అస్థ్యత్పత్తి భేదం.

M. labyrinth : కలామయ గహ నమ్.

M. portion - see portion.

M. Vertebral column : కలా మయ పృష్ఠవంశం.

Meninges. the surrounding membranes of the brain and spinal cord. They are three in number. (1) Dura matter. (outer) దృఢకలా (బాహ్య). (2) Arachnoid (middle). నీకా రికా, తాతికలా (మధ్య). (3) Piamatter (inner). మృదు కలా (అంతరా).

పరిగోర్ధకలా, పారిమస్పిష్కకలా, మస్టులుజ్జధరా, మేవోధరాకలా. తె. మెదడు పొరలు. వి. మేధస్సును కప్పియుండు పొరలు. మస్తిష్క వరణములు, మెదడును, కెన్ను పూసలోభాగమును కప్పియుండు పొరలు. ఇవి మూడు.

Meninx: sing. of meninges. a membrane. కలా.

Meniscus : interarticular fibro cartilage. అస్తస్సన్నితాస్తవకీకసమ్, సస్థ్యస్తరతాస్తవకీకసమ్, సన్నిమధ్య కీకసమ్.

Menopause : end of menstrual or reproductive life. The

cessation of menstruation, the change of life. This occurs normally between the ages of 45 and 50. climateric ఆర్తవాస్థి, ఆర్తవక్షయః, ఋతు నివృత్తిః. తె. ముట్టుడుగుట. వి. స్త్రీకి 45-50 సంవత్సరముల వయసు మధ్య (నెలసరి) ఋతురక్తము ఆగి పోవును. దీనిని ముట్టుడుగుకొలమని, ముట్టుడుగుటయని యనెదరు.

Menses: the monthly sanguineous flow from the womb. ఆర్తవమ్, ఋతుః, కుసుమమ్, పుష్పమ్, రజః. తె. ఆర్తవము, ఋతురక్తము, ముట్టు, రజస్సు. వి. స్త్రీల గర్భాశయమున బయలుదేరి యోనిమార్గముగఁగా నెల కొకసారి వెడలుచుండు రక్తము. ఈరక్తము 18 మొదలు 45-50 సంవత్సరముల వయస్సువరకు ప్రవించుచుండును. ప్రత్యేకకాలము నాలుగు దినములు. బహిష్టు, ముట్టు.

Menstruation: the flow of blood from the uterus once a month in the female. It commences about the age of 18 and ceases about 45. ఋతు ప్రసావః. తె. ఋతువు, బహిష్టు, ముట్టు. వి. ఋతుమతియగుట, కడగా నుండుట, కడచేరుట, బహిష్టుగుట, ముట్టుగుట.

Mental: (1) pertaining to the mind. (2) relating to the chin. (1) మనస్సమ్బన్ధీ, మానః, మానసికః. తె. మనసుకు చెందిన, బుద్ధికి సంబంధించిన. (2) చిబుక, చైబుక్. తె. గడ్డమునకు చెందిన, Naso M: chin. నాసాచిబుక.

Mentum: చిబుకః. తె. గడ్డము.

Mesameboid: A wandering cell forming part of the mesoblast. ప్రాథమికరక్తగర్భకః, ప్రాథమిక గర్భశలకః, ప్రథమణశలకమ్.

Mesencephalon: the mid-brain: మధ్యగోర్తః, మధ్యమస్త్రీప్తః.

Mesenchyma, Mesenchyme: అవాస్తరమధ్యధర్మా, భ్రూణధర్మా.

Mesenteric: pertaining to the mesentery: ఆస్త్రబద్ధనీయః.

Mesentery: the peritoneal attachment of the small intestine: ఆస్త్రధరా (కలా విశేషః), ఆస్త్రబద్ధనీ, ఆస్త్రయోజనీ, ఆస్త్రబద్ధనకలా, వహావహనమ్, (చ.శా. 3 ఆ. 6). క్షుద్రాస్త్రబద్ధనీ

Meso: middle: మధ్య. తె. నడిమి.

Mesoblast: the middle layer of the blastoderm: పూర్వమధ్యజనస్తరః, బలిష్ఠధర్మమధ్యకలా.

Mesocolon: the mesentery of the colon: స్థూలాస్త్రధరా (కలా

విశేషం).	Mesosalphinx : డిమ్బువాహినీధరా.
Mesoderm : mesoblast. అస్త్రశ్చర్మ, మధ్యచర్మ, మధ్యజన్తరః, మధ్యత్వక్, మధ్యధర్మా. వ్యాః-బలానజా.	Mesosternum : gladiolus, the middle piece of the sternum: ఉరఃఫలకమధ్యఖణ్డాః, మధ్యోరఃఫలకఖణ్డాః.
Lateral M. derm : పార్శ్వకమధ్యధర్మా, బాహ్యమధ్యధర్మా.	Mesothelium : మధ్యకలా.
Paraxial M. derm : పర్యక్షకమధ్యధర్మా.	Mesovarium : అజ్డాశయోష్ఠిః, అజ్డాశయపుటః. తె. అజ్డాశయపుటము.
Somatic M. derm : సైహికమధ్యధర్మా.	Metabolic agents : ధాత్వగ్నయః. తె. ధాత్వగ్నులు. వి. రసాదిసప్తధాతువులలో కిణ్వరూపముననుండు అగ్నులు. ఇవి పోషకరసమును పక్వముజేసి ఉత్తరోత్తరరక్తమాంసాదిధాతువులను సృష్టించి, పోషించి, బలమిచ్చి, శరీరమును కాపాడును.
Mesodermal cells : మధ్యధర్మకలకాని.	Metabolism : a change in the intimate condition of cells, constructive or destructive. The series of changes in the living body by which life is maintained. The tissues are broken down by wear and tear (catabolism) and rebuilt (anabolism) continuously. The chemical change of living matter. చయాపచయః; చయాప చయ క్రియా; జీవ్యణుపాకః, ధాతుపరిణామః, ధాత్వగ్నిపాకః, పాకః, పాకక్రియా. తె. చయాపచయము, ధాతుపరిణామము.
Mesadermal somite . మధ్యధర్మభిత్తమ్.	
Mesoduodenum మధ్యాస్త్రమూలమ్.	
Mesogaster . the midgut.	
Mesogenital : అజ్డాధరా, ఉపస్థధరా.	
Mesonephric body : మధ్యవృక్కః.	
Mesonephric duct - see Duct, Wolffian duct : మధ్యవృక్కప్రణాళి.	
Mesonephric ridge : మధ్యవృక్కజంజాలః.	
Mesonephron, Mesonephros : the Wolffian body proper : ప్రాథమికమధ్యవృక్కః, మధ్యవృక్కః.	
Mesophryon : glabella. కూర్చకమ్, భ్రూమధ్యమ్.	
Mesorchium: అజ్డాధరా, వృషణధరా.	

Constructive M: ఉపచయ జనక ధాత్వగ్నిపాకః, రజ్జుటక జీవ్యణుపాకః.

Destructive M: అపచయ జనక ధాత్వగ్ని పాకః, విఘటక జీవ్యణుపాకః.

M. of body elements: ధాతు పరిణామః, శరీరపరివర్తనమ్, శరీరాస్తవః పరివర్తనమ్. వ్యా:- సర్వే జీవచ్ఛరీరాంశా స్సర్వదాఽపి ధాత్వగ్నిపాకవశాత్ స్వస్వోచిత మన్న సారాంశం గృహీత్వాపచయం జీర్ణాంశం పరిత్యజ్యాపచయం చ ప్రగూఢీతి నూత్న దృశామ్.

తె. ధాతుపాకము. వి. జీవచ్ఛరీరమున నెల్లప్పుడు ధాత్వగ్నులు తమ తమ యాహారాంశములను స్వీకరించి పాకముజేసి ఆయా రసరక్తాది ధాతు రూపములను కల్పించుచుండును. తరువాత జీర్ణాంశమును త్యజించుచుండును. ఇది చయాపచయ కర్మ.

Power of M: ధాత్వగ్నిశక్తిః.

Metacarpus. bones of the palm of the hand. పాణిమధ్యాస్థీని. మధ్య పాణ్యస్థీని. వ్యా:- మధ్య పాణి, కరభయో రధస్తాత్. తె. అరచేయి, అరచేతి ఎముకలు.

Metaphase: మధ్యాలోకః, మధ్యావస్థా.

Metasternum: the xiphoid cartilage, the lowest bone

of the sternum. అధోరః ఫలకాస్థి.

Metatarsus: the bones of the arch of the foot. పాదతోరణకాస్థీని, పాదమధ్యాస్థీని, మధ్యపాదాస్థీని. వ్యా:- మధ్యపాదః, కూర్చయోః పురస్తాత్. తె. అరకాలు, అరకాలి ఎముకలు.

Metencephal, Metencephalon: the after-brain, postoblongata or caudal portion of brain. పృష్ఠగోర్ధః.

Meter: The unit of linear measure of the metric system. 39.37 inches. మాత్ర, మాపకః. తె. కొలత సాధనము. మానము. వి. ఒకకొలత. ఘమారు 39 $\frac{37}{100}$ అంగుళములు గలది. 39.37 అంగుళములు.

Micranatomy: microscopic anatomy. నూత్నశరీరనిర్మాణః, నూత్న శారీరమ్. తె. నూత్న శారీరము. వి. నూత్నదర్శిని యంత్ర సహాయముతో చూడదగిన శరీరావయవ నిర్మితి.

Micro: అణుః, అణ్వు, అణీయ, నూత్న, నూత్నీయ. తె. అణువు, అణువుకు చెందిన, నూత్నము, నూత్నమైన.

Microbe: a micro organism. నూత్నజీవి.

Microcyte : అణుకణము. వ్యా. :-

రక్తస్య నూత్నకణము. తె. చిన్న
కణము. వి. చిన్నరక్తకణము.

Midbrain - see mesencephalon.

Midgut : మధ్యాస్త్రమ్.

Middle : మధ్యమ్. తె. నడి, నడుమ.

మధ్య.

M. line : మధ్యరేఖ.

Milk : స్తన్యమ్. తె. పాలు.

M. ridge - see ridge.

Mind : ఇంద్రియ సారథిః, కరణమ్,
చిత్తమ్, చేతన, మతిః, మనః,
సత్త్వమ్, స్వాస్త్యమ్. తె. మతి, మది,
మనము, మనసు.

Minim : చిహ్నః. తె. చుక్క, చింబువు,
బొట్టు. డ్రాములో అనువదవంతు.

Minute : the sixtieth part of an
hour. (1) త్షణపాదః, నాడికా,
నిమేషః, విహారా. వ్యా. :- హారా
యాః షష్టితమాంశః. తె. త్షణము,
తృటి, నిమిషము. వి. ఇది ఒక
గంటలో సరుకదవంతు కాలము.

(2) అణియ, అణుః, అణుకః, అల్ప
ల్యః, నూత్నః, క్షుద్రః. తె. మిక్కిలి
చిన్నదైన.

Mitosis : process of division
of a cell into minute threads.

ఉత్క్రమాను త్రక్రమ విభాగః,
వైకారిక విభాగః. తె. నూత్నాణు
విభాగము. వి. అణువు. మిక్కిలి

సన్నని దారములుగ విడిపోవు

క్రమము లేక సరలి.

Heterotypical M : ఉత్క్రమ
విభాగః, విషమరూపవిభాగః.

Homotypical M : అ స క్ర మ
విభాగః, అనుత్క్రమ విభాగః,
సమరూపవిభాగః.

Modiolus : కమ్ముకోణః.

Molecule : the smallest particle

into which matter can be
divided and still retain
its characteristic qualities.

అణుః, అణుకః, పరమాణుః. నిరుక్తిః :-

జాలాంతరగతే భానాయహ్నాత్మం

దృశ్యతేజః తస్య త్రితత్వమేభాగః

“పరమాణు” స్సోఽభ్యతే (శా. ధ.

సం.) తె. అణువు, కణము, పర

మాణువు. వి. విడదీయదగిన

ద్రవ్య సముదాయములోని మిక్కిలి

చిన్నభాగము. దీనిలో తన సహజ

గుణములు స్థిరముగా నుండును.

వ్యూహాణువు see atom.

Monspubis : భగోన్నతిః.

Monsveneris : the eminence on

the female pubis. కామపీఠమ్,

కామాచలః, జఘనశైలః, భగో

న్నతిః. తె. కామపీఠము. వి. భగానిని

కప్ప దళసః క్రొవ్వుగల చర్మము.

యక్రవయసున నిది ఎత్తుగా నుండును.

దీనిపై రోమములు మొలచును.

Morphology : the science of

the form and structure of

living things or organisms.

అకృతివిజ్ఞానమ్, రచనాకారీరవిజ్ఞానమ్.

Mortise : మధ్యానతి.

Morula : కలలమ్, మురలమ్. వ్యా:-
కలలస్య కలకపశ్చాత్తస్య విశేషసంజ్ఞా
బలిష్ఠమ్. తె. కలలము, మురలము.
వి. కణవిభజన దశయం దేర్పడు
మల్పరీపండువంటి పిండము లేక
ముద్ద.

Mother : the female parent.
ఉత్పాదికా, జననీ, జనయిత్రి,
ప్రసవకీర్తి, ప్రసవినీ, పుత్రిణీ.
మాతా. తె. అమ్మ, తల్లి.

Motor : చాలకః, చేష్టావహః. తె.
కదలిం చెడు, క్రియాత్మకమైన,
చలింపజేయునది, ప్రేరకము.

M. activity : మారుతాధిష్ఠానమ్.

Moustache : mustash. Hair on
both sides of a man's
upper lip. శృఙ్గః. తె. మీసము.

Mouth : ఆననమ్, ఆస్యమ్, ముఖమ్,
వక్త్రమ్. తె. (1) నోరు, మూతి. (2)
బెజ్జము, రస్థిము.

Angles of the mouth : two
corners. ఓవృప్రాంతా, వదనాస్తే,
స్పృక్ష్విణ్యో. తె. చెలిమెలు. వి.
నోటి కుడిఎడమల చివర రెండు
వెడవులు కలియగా నేర్పడిన కోణ
ములు లేక మూలలు.

Cavity of the mouth : వక్త్ర

గుహా, వదనగహ్వరమ్.

Corner of the M : స్పృక్ష్వి,
స్పృక్ష్విణీ. తె. చెలిము.

Different openings of the
M - see opening.

Internal distance of the M :
వదనాంతరమ్. తె. నోటిలోపలి
భాగము, నోటిపొడవు, వెడల్పు.

M. of auditory tube : శ్రుతి
సురజ్గద్వారమ్.

Roof of the M : వక్త్రచ్ఛడి.
నోటికప్పు - see roof, palate.

Movement : గతిః, చలనమ్, చేష్టా.
తె. కదలిక, గమనము, చలనము,
నడక.

Ameboid M : అమబాయిత్తచల
నమ్, పరిక్రమణచలనమ్.

Angular M : కాణికచలనమ్.

Intussusception M : అంత్రా
ధానః.

Muscular M : పేశీచలనమ్.

Peristaltic M : అనులోమాన్త్ర
సంకోచః, ఆన్త్రచలనమ్.

Respiratory M : శ్వాసగతిః.

Streaming M : ప్రవహణచల
నమ్, ప్రవాహచలనమ్.

Wavelike M : తరజ్ఞాయిత్తచల
నమ్. తె. అలలవంటి కదలిక.

Mucigen : a substance that
produces mucus. అన్యశేష్మ
జనకవస్తు, శ్లేష్మజనకః. తె. శ్లేష్మ

మును బుట్టించు వస్తువిశేషము.

Mucin : మృత్స్నికః. వ్యాః. శ్లేష్మప్రాచుర్యము. తె. మృత్స్నికము, శ్లేష్మ, రసము. వి. ఇది శ్లేష్మమువంటి వస్తువిశేషము. ఇందు శ్లేష్మసారాంశము వుండును.

Muscinoid : మృత్స్నియితః.

Mucosa : a mucous membrane.

శ్లేష్మికల. తె. అమత్స్యకు. M. of the colon : పురీషధరా కలా. తె. మలధరకల. వి. ఇది పెద్ద ప్రేవు లోదట్టుననుండు పలిచని చెమ్మగల పొర. ఇది మలమును ఆవరించుచుండును.

Gastrointestinal M : పిత్తధరా కలా. తె. వి. చిన్నప్రేవులలో తడిగానుండు మెత్త పొర. పిత్తమును ఆవరించుచుండు పొర, తరక.

M. of the rectum : పురీషధరా కలా.

Mucosin - see mucin.

Mucous, Mucose. శ్లేష్మకః, శ్లేష్మికః, శ్లేష్మికః. తె. కఫమునకు చెందిన.

Mucus : the viscid fluid of mucous membrane. అమః, కఫః, క్షేదక తత్త్వమ్, చిక్కుణః, బలాసః, శ్లేష్మత్వా. తె. కఫము, కశ్య, తెనుడ, శ్లేష్మము. వి. ఇది జిగురుగా నుండును. అమత్స్యచలయందు పూరుచుండును. త్రిధాతువుల రేక త్రిదో

షములలో మూడవది.

M. of the bowels : అమః.

వ్యాః ఆస్త్రగతశ్లేష్మా.

M. of the nose : నాసామలమ్, సిజ్జాణః. తె. చీమిడి.

M. of the throat : కఫః, శ్లేష్మా.

M. of the urethra : పుష్పికా.

Muscle : strong contractile tissue which produces movement in the body or organic contractile tissue, the means of animal motion. పేశీ.

Muscles : పేశ్యః. (బ. వ.) పేశీ.

వ్యాః- మాంసఖణ్డమ్ (సు. శా. 4.

28 $\frac{1}{2}$ శ్లో). మాంసపేశీ. వ్యాః-

మాంసఖణ్డః (డల్టణః, సు. చి 1-122

వ్యాఖ్యానే). 1. నిరుక్తిః:- మాంసా

వయవ విశేషో దీర్ఘతవ్యాకృతిః,

“పేశీ” త్యుచ్యతే (అ. వ్యా. సూ.

28 అ 4 శ్లోకవ్యాఖ్యానే అరుణదత్తః)

మాంసావయవ సజ్జా తః పరస్పరం

విభక్తః “పేశీ” ఇ త్యుచ్యతే

(సు. శా. 5 అ 37 గద్యవ్యాఖ్యానే

డల్టణః). (2) ప్రాణభృతాంసకలచేష్టా

సాధనాని. తె. ప్రాణుల ఆకుంచన

ప్రసారణాది సమస్త క్రియలకు

సాధనభూతములుగా నుండునవి.

మాంసపుకండలు, పట్టిలు. (3) మాంస

ధర కల యాఽఽవృతాస్త దంతైర

న్యోస్య బద్ధాః, ప్రాయశః, స్థూల

మధ్యా దీర్ఘాకారా అపి క్షుచిత్
 పృథుల వలయా ద్యాకారా శ్చ
 మాంసకేసరసజ్ఞాత విశేషాః
 “పేశ్య” ఇతి ఉచ్యంతే. తె. వి.
 మాంసధరకలచే నావృత్తమై పరస్ప
 రము కట్టబడి మధ్య ఎత్తున, పొడ
 వును, గుండ్రదనమును గల మాంస
 కేసరముల సమూహము. ఇవి పేశువు
 లనబడును. (1) ఓజః (భేలః), శేశీ,
 మాంసమ్, మాంసపేశీ. తె. మాంసపు
 కట్టి, మాంసపు పీడిక, మాంసపుబిళ్ళ,
 వి. మాంస సంబంధముగు ద్రవ్య విశే
 షము. (ఆ. శా. శా. సంగ్రహే ప్ర.
 కృష్ణమాచార్యః) “కండ”, “కండ
 రము” అని నేటి తెలుగు పేశ్యు.
 (5) పేశీభేదాః:- పేశీనాం స్థానవ
 తాన్నానా రూపత్వమ్. (సు. శా. 5
 అ. 40) తె. వి. ఇవి ఆయా శరీర
 ప్రదేశముల ననుసరించి వివిధాకృతులు
 ధరించి యుండును. ఎట్లన:- తాసాం
 బహుల, శేలవ, న్ధూ, లాణు, పృథు,
 వృత్త, హస్త, దీర్ఘ, నిర, మృదు,
 క్షుత్త, కర్కశ భావాః, సన్నస్థి సిరా
 స్నాయు ప్రచ్ఛాదకాయథా
 ప్రదేశంస్వభావత ఏవభవన్తి. సు. శా. 5
 అ. 40 గద్య. తె. వి. వీరిలో కొన్ని
 పెక్కు తరములు, చిన్న, లావు,
 మిక్కిలి చిన్న, వెడల్పు, గుండ్ర
 దనము, పొట్టిదనము గలిగినవి.
 పొడవు, కదలికలేనివి, మెత్తనివి,
 నునుపైనవి, గట్టివిగనుండి ఆయా శరీర

ప్రదేశ స్వభావానుగుణము గలిగి
 సంధులు, ఎముకలు, సిరలు స్నాయువు
 లను శారీరక ద్రవ్యములను ఆవరించి
 కప్పియుండును. (6) తాసాం ప్రయో
 జనమ్ :- సిరాస్నాయుస్థి పర్వాణి
 సన్నయశ్చ శరీరజామ్, పేశీభిః
 సంవృతాస్త్ర బలవన్తి భవన్త్యతః
 (సు. శా. 5 అ. 38 శ్లో.) తె. వి.
 శరీరమునగల సిరలు, స్నాయువులు,
 అణులు (ఎముకలు), గణువులు, కీళ్ళు,
 పేశులచే చుట్టబడియుండుటచే నివి
 మిక్కిలి బలముగ నుండును.

(7) సజ్ఞాః పజ్ఞాపేశీకతాని భవన్తి.
 పేశులు అయిన నూర్లు (500).

Abdominal M. ఉదరపేశీ. తె.
 కడుపును ఆవరించియుండు పెద్ద
 మాంసపుకండ (బిళ్ళ).

Abdominal respiratory M :
 కాత్మయోచ్ఛ్వాసపేశీ.

Abductor digiti quinti :

కనిష్ఠాపకర్షణీ, పాదకనిష్ఠాపకర్షణీ.

Abductor hallucis : పాదాంగు
 ష్ఠాపకర్షణీ.

Abductor indicis - see inter
 ossei of hand, dorsal.

Abductor longus pollicis.

అంగుష్ఠాపకర్షణీ దీర్ఘ, దీర్ఘాంగుష్ఠాప
 కర్షణీ.

Abductor minimi digiti,

Abductor digiti quinti or

minimi : పాదకనిష్ఠాపకర్షణీ; కని

ప్రీకా బహిర్గతస్తనీ.

Abductor M మధ్య గత కేఖ
నుండి లాగుచునున్నది.

Abductor pollicis : కరాజుప
బహిర్గతస్తనీ.

Abductor pollicis brevis :
అజ్ఞాష్టకర్షణీ ప్రాస్వా, ప్రాస్వాజ్ఞా
ష్టకర్షణీ

Abductor pollicis longus :
అజ్ఞాష్టకర్షణీ దీర్ఘ, దీర్ఘజ్ఞాష్టప
కర్షణీ.

Abductor pollicis pedis -
see abductor hallucis.

Accelerator urinae : బుద్బుద
కోశీయా మూత్ర ప్రవర్తనీ, బాల్బుద
కోశీయా మూత్రప్రవర్తనీ.

Accessorius ad ilio - costa-
lem - see iliocostalis dorsi.

Adductor brevis (femoris):
ఊరుసంవృహనీ కనిష్ఠా, ఊరుసం
వృహనీ ప్రాస్వా, ప్రాస్వార్వా
కర్షణీ.

Ad. digiti quinti : కనిష్ఠాప
కర్షణీ.

Ad. hallucis : పాదాజ్ఞాష్ట ప్రక
ర్షణీ, పాదాజ్ఞాష్టపకర్షణీ. పాదాజ్ఞా
ష్టాస్తరవివర్తనీ.

Ad. hallucis obliquus : అవ
నత పాదాజ్ఞాష్టకర్షణీ.

Ad. hallucis transversus :
తిరస్పీన పాదాజ్ఞాష్టకర్షణీ.

Ad. longus (femoris) ఊరు
సంవృహనదీర్ఘ, దీర్ఘార్వాకర్షణీ.

Ad. magnus (femoris) : ఊరు
సంవృహనీ గరిష్ఠా, మహాయార్వా
కర్షణీ.

Ad. minimus. the upper
portion of the adductor
magnus : ఉగ్రోద్ధ్వయ సంవృహనీ
గరిష్ఠా, మహాయోగ్రోద్ధ్వార్వాకర్షణీ.

Adductor M ఆకర్షకపేషీ. తె.
లాగుకొనుట కెచ్చడిక కండరము.

Ad obliquus hallucis : అవనత
పాదాజ్ఞాష్టకర్షణీ.

Ad. obliquus pollicis, Ad.
pollicis : అజ్ఞాష్టమూలకర్షణీ, అజ్ఞా
ష్టాకర్షణీ, కరాజుష్టాస్తరవివర్తనీ.

Ad. pollicis brevis : ప్రాస్వా
జ్ఞాష్టకర్షణీ.

Ad. pollicis obliquus : అవ
నతాజ్ఞాష్టకర్షణీ.

Ad. pollicis transversus,
Ad transversus pollicis : తిర
స్పీనాజ్ఞాష్టకర్షణీ.

Anconeus, Anconaeus: కూర్పుర
పృష్టికా. వ్యా:- హ్రస్వకోణ
ప్రాయపేషీ, కూర్పురీ (రా).

Angulae scapulae : పశ్చిమ
అసోన్నమునీ.

Antitragicus : ప్రాతికీర్తి.

Arrectores pili, Arrectores
pilorum : రోమహర్షణీ.

Articularis genu : జానుకోశ కర్ణణి, జానుసన్నియా.

Arytaenoideus, Arytenoid-eus : కణ్ణిస్థానంశ ముద్రణణి.

వ్యా:- ప్రకోణి పేనీ, ప్రాకోణి.

Attached M : నిబన్ధిని పేనీ. తె.

వి. కట్టుటకు నవారువలె నుండు మాంసపు పీలికలు.

Attollens aurem - see auricularis superior.

Attrahens aurem - see auricularis anterior.

Auricularis anterior : కర్ణ పూర్వికా, పురస్తన కర్ణియా.

Auricularis posterior : కర్ణ పశ్చిమా, పశ్చిమ కర్ణియా, పశ్చాత్ కర్ణియాపేనీ.

Auricularis superior : ఉత్తర కర్ణియా, కర్ణ చూడికా.

Azygos uvulae : కాళకినీ.

Biceps : (2 heads). ద్విశిరస్కుః. తె. రెండు తలలుగల. Biceps M :

ద్విశిరస్కాపేనీ. తె. ద్విశిరః కండరము, ద్విశిరస్క కండరము.

Biceps brachii, Biceps brachialis : ద్విశిరస్కాబాహుపీ, ప్రగణ్డికా, ప్రాగణ్డిద్విములా. upper arm flexor. తె. దండరెట్టయందలి రెండుతలల బోలు కండ, ద్విశిరస్కు.

Biceps femoris : ఊరవ్యద్వి

ములా, ద్విశిరస్కాబౌర్వీ. తె. వి. రెండు తలల తొడకండ, ఈ కండ రెండుతలలను బోలియుండును.

Biceps humeri - see biceps brachii.

Bipennate, Bipinnate M : ద్విపక్షికాపేనీ.

Brachialis కూర్పరద్వారికా, ప్రాగణ్డి, ప్రాగణ్డిపేనీ.

Brachialis anticus : పురస్తన ప్రాగణ్డి.

Brachioradialis : క రోత్తాననీ దీప్తి, ప్రాగణ్డిరత్నియా. see supinator longus.

Bruecke's M : Bowman's M. -see ciliary M.

Buccinator : కపోలికా, చర్వణి, ధౌపనీపేనీ.

Bulbocavernosus (cavernous M) : ఉపస్థసంకోచనీ, బుద్బుదకోశీయా, బౌల్బుదకోశీయా, మూత్ర ప్రవర్తనీ.

Calf M : పిణ్డికే (దేవ్). తె. పిక్క కండలు, ముంగాలికండరములు.

Caninus : దంష్ట్రీయా, స్పృక్ష్వణి సమున్నమనీ.

Caninus anguli oris : స్పృక్ష్వోన్నమనికా, స్పృక్ష్వోన్నమనీ.

Capitis : పృష్ఠకీయా.

Cardiac M : హృత్పేనీ. తె. గుండె కండరము, హృదయ కండరము,

హృదయపేళి. వి. గుండెకాయనంటి
యందు కండర విశేషము.

Cephalopharyngeus - s e e
constrictor pharyngis supe-
rior.

Cervicalis ascendens, Cer-
vicis ascendeus: క్రైవా
గోహిణి - s e e iliocostalis
cervicis.

Chondroglossus: ఉపకాణిక
జిహ్వయా, కాణిక జిహ్వయా.

Ciliary M: (Bowman's M):
పక్షిమృకపేళి, వ్యా:- వర్ష సంస్థా
పేళి, పాక్షిమృకపేళి.

Coccygeus: అనుక్రిమిణి, గౌవా.
గౌడి.

Complex M: సమ్మిక్రాపేళి
(శృణి).

Compressor nasi (naris):
నాసాసంజోచన, నాసాసమీపణ

Connecting M - see attached
M.

Constrictor pharyngeus,

Constrictor M. of pharynx:
కణ్ఠసంజోచనపేళి.

Constrictor pharyngis inferi-
or, Constrictor of pharynx
inferior: అధరగలసంజోచన.

Constrictor pharyngis medi-
us, Constrictor of pharynx
(middle): మధ్యమగల సంజోచ-

న, మధ్యమప్రాధి.

Constrictor pharyngis supe-
rior, Constrictor of pharynx
(Superior): ఉత్తరగల సంజోచన.
Coracobrachialis: అంశతుణ్ణ
ప్రగణ్ణియా, కాకోష్ఠికా.

Corpora cavernosa: the
erectile bodies (muscles) of
the penis, clitoris శిశ్నపాఞ్చికా.

Corpora spongiosa: మూత్ర
ప్రసేకధరా.

Corrugator భ్రూసంజోచన.

Corrugator cutis ani: అపా
సత్వక సంజోచన.

Corrugator supercillii: సేత్ర
నిమిలిని, భ్రూసంజోచన.

Cremaster: ఛలకోశ కర్షణి, పృష
ణోన్నమన.

Cricoarytenoideus lateralis:
కణ్ఠ పూర్వాంశముద్రణి, పాఞ్చిక
కృకప్రకోణియా, వాక్కుత్ర సన్ని
కర్షణి.

Cricoarytenoideus posticus
(posterior): పశ్చిమ కృక ప్రకోణ
కియా, వాక్కుత్ర విచక్రణి.

Cricothyroid, Cricothyro-
ideus: కృక కాళకియా, వాక్కు
త్రాకలికారిణి.

Crureus: జానుకోశ ప్రకర్షణి -
see vastus externus.

Deep peroneal: నిమ్నవైపతి.

Deltoid, deltoideus : అంశ చ్చదా, అంశజీకా, కేయూరా.
 Depressor alae nasi, Depressor septi : నాసావనమనీ.
 Depressor anguli oris, Triangularis : స్పృక్వణీనమనీ, స్పృక్వావనమనీ.
 Depressor epiglottidis : అధి జిప్సీకావనమనీ.
 Depressor labii inferioris : అధరావనమనీ.
 Depressor M : ఆవనమనీ షేశీ. తె. వి. క్రిందికి వంగు లేక దింపు కండ (కండరము).
 Depressor septi (nasi) : నాసా పతావనమనీ, నాసావనమనీ.
 Detrusor - see pubovesicalis.
 Diaphragm, Diaphragma : ప్రీణికా. వ్యా:- ఉరః కుక్షిగుహ మధ్య విభాజకా ఏకాక్షిపేశీ, మహా ప్రాచీరా.
 Digastric M. Digastricus M: ద్వికుక్షికాపేశీ, ద్విగుమ్మికా.
 Digastric (anterior belly), Digastricus (venter anterior): ద్వికుక్షికాపూర్వ, ద్విగుమ్మికా అగ్రిమా, పూర్వకాక్షేయా.
 Digastric (posterior belly), Digastricus (venter posterior): ద్వికుక్షికాపశ్చిమా, ద్విగుమ్మికాపశ్చిమా, పశ్చిమాకాక్షేయా.

Dilator naris . నాసా పుట వికాసినీ.
 Dilator naris anterior (pars alaris M. nasalis) : నాసా విస్ఫారణీఅగ్రిమా, పుర్వ నాసాపుట వికాసినీ.
 Dilator naris posterior, (pars alaris M. nasalis) : నాసావిస్ఫారణీపశ్చిమా, పశ్చిమ నాసాపుట వికాసినీ.
 Dilator pupillae : కనీనికా విస్ఫారణీ.
 Dorsal interossei, Interossei dorsales పశ్చిమ (ఉత్తర) శలా కాస్తరీయా. వి వ్యా:- పాదప్రస్తాస్థ స్థిస్తరాపేశ్యః, పాణిప్రస్తాస్థిస్తరాపేశ్యః. తె. పాదప్రస్తాస్థిస్తర కండరములు, పాణిప్రస్తాస్థిస్తర కండరములు.
 Ejaculator urinae : ఉపస్థ సజ్జోచనీ.
 Epicranius - see occipito frontalis.
 Epiglottis : గోజిప్సీకా. వ్యా:- జిహ్వమూలస్థంశ్వాసపథ ఛాదనశీలం తరుణాస్థి పిథామమ్.
 Erector clitoridis, Ischiocavernosus: కృశరీహర్షణీ, స్త్రీపు భగ నాసాహర్షణీ.
 Erector penis, Ischiocavernosus : మేధ్రహర్షణీ, శిశ్న

ప్రసారణీ, కిన్నహరణి.

Erector pili (pilorum) arre-
tores pili. రోమహరణి.

Erector spinae, sacrospinalis:
కటిచతురప్రసారణీ. వంకరజుకరణి,
వ్యాఁ - ఆస్తర హంసరజ్జు,

Erector M : రోమహరణి.

Extensor brevis digitorum -
see extensor digitorum bre-
vis.

Extensor brevis hallucis - see
extensor hallucis brevis.

Extensor brevis pollicis - see
extensor pollicis brevis.

Extensor carpi radialis bre-
vior, Extensor carpi radialis
brevis. మణిబద్ధాక్షరణి హస్తా,
హస్తరత్నీయా, బాహ్యమణిబద్ధ
ప్రసారణి, కరప్రసారణి హ-
స్తాబహిష్ఠా.

Extensor carpi radialis lon-
gior, Extensor carpi radia-
lis longus. కరప్రసారణి దీర్ఘ
బహిష్ఠా, దీర్ఘకరప్రసారణి, మణిబద్ధ
ప్రసారణి, మణిబద్ధాపకరణి.

Extensor carpi ulnaris. అర-
త్నీయప్రసారణి, అరత్నీయఆస్తర
మణిబద్ధప్రసారణి, అరత్నీయమణి
బద్ధప్రసారణి, కరప్రసారణి, కర
ప్రసారణి అస్తా, మణిబద్ధాపకరణి
కర (రా) భిక్.

Extensor coccygis : అసత్రిక
ప్రసారణి.

Extensor communis digito-
rum (digiti). అజ్ఞాప్రసారణి
సాధారణి, అజ్ఞాప్రసారణి, కరా-
బ్ధిప్రసారణి.

Extensor digitorum brevis.
పాదాబ్ధిప్రసారణి హస్తా,
హస్తపాదాబ్ధిప్రసారణి.

Extensor digiti quinti pro-
prius : కనిష్ఠాప్రసారణి కనిష్ఠికా
ప్రసారణి.

Extensor digitorum commu-
nis - see Extensor commu-
nis digitorum.

Extensor digitorum longus -
see Extensor longus digito-
rum.

Extensor hallucis brevis:
పాదాబ్ధిప్రసారణి హస్తా.

Extensor hallucis longus:
దీర్ఘపాదాబ్ధిప్రసారణి, పాదా-
బ్ధిప్రసారణి దీర్ఘ.

Extensor indicis, Extensor
indicis proprius : త్వణిప్రసా-
రణి, ప్రదేశినిప్రసారణి.

Extensor longus digitorum:
దీర్ఘపాదాబ్ధిప్రసారణి, పాదాంశు
ప్రసారణి దీర్ఘ.

Extensor longus pollicis -
see Extensor pollicis longus

Extensor minimi digiti :

అనామికాప్రసారణీ, కనిష్ఠప్రసారణీ

Extensor M : ప్రసారణీపేణీ.

తె. చాచుకండరము, చాచుకొను కండరము, ఎముకను సాగదీయుకండరము.

Extensor ossis metacarpi

pollicis: అబ్దుక్టములశలాకాప్రసారణీ - see abductor pollicis longus.

Extensor pollicis brevis :

అబ్దుక్టప్రసారణీప్రహస్వా, ప్రహస్వాంగుష్ఠప్రసారణీ.

Extensor pollicis longus :

అబ్దుక్టప్రసారణీదీర్ఘా, దీర్ఘజుష్ఠప్రసారణీ.

Extensor primi internodii

pollicis : అబ్దుక్టప్రసారణీప్రథమపర్వకొ, కరాబ్దుక్టప్రథమపర్వకొప్రసారణీ.

Extensor proprius hallucis - see Extensor hallucis longus.

Extensor secundi internodii

pollicis . అబ్దుక్టప్రసారణీ అగ్రపర్వకొ, కరాబ్దుక్టపర్వకొప్రసారణీ.

External oblique M : అది

మోదరచ్చుదా.

External pterygoid M :

హనుమూలకర్ణణీ ఉత్తరా.

Fallopian M - see pyrami-

dis M.

Femoris M : అశ్మో.

Flexor accessorius digitorum - see quadratus plantae.

Fl. brevis digitorum - see

Fl. digitorum brevis.

Fl. brevis hallucis - see

Fl. hallucis brevis.

Fl. brevis minimi digiti -

see Fl. digiti quinti brevis.

Fl. brevis pollicis - see Fl. pollicis brevis.

Fl. carpi radialis : బాహ్యమణి

బన్ధాతుత్పన్నీ, మణిబన్ధసజ్జోచనీ బహిష్ఠా, పాణి (కర) సజ్జోచనీ బహిష్ఠా, రత్నీయా (యమణిబన్ధా) కుత్పన్నీ.

Fl. carpi ulnaris : అరత్నీయా

మణిబన్ధాతుత్పన్నీ, అరత్నీయా కుత్పన్నీ, అస్తరమణిబన్ధాతుత్పన్నీ, పాణి (కర) సజ్జోచనీ అస్తస్థా, మణిబన్ధసంకోచనీ అస్తస్థా.

Fl. digiti quinti brevis :

కనిష్ఠాసజ్జోచనీ ప్రహస్వా, ప్రహస్వపాణి కనిష్ఠికాకుత్పన్నీ, ప్రహస్వపాద కనిష్ఠికాకుత్పన్నీ.

Fl. digitorum accessorium -

see Quadratus plantae.

Fl. digitorum brevis : పాదా

జ్ఞానజ్జోచనీప్రహస్వా, ప్రహస్వ

పాదాబ్జుల్యకుఁపునీ.

Fl. digitorum longus: పాదాంగుళి. జొక్కిచనీదీర్ఘ, దీర్ఘ పాదాబ్జుల్యకుఁపునీ.

Fl. digitorum profundus - see Fl profundus digitorum.

Fl. digitorum sublimis - see

Fl. sublimis digitorum.

Fl. hallucis brevis: పాదాబ్జువృఙ్గజొక్కిచనీచూపావ; హ్రస్వపాదాంగుష్ఠకుఁపునీ.

Fl. hallucis longus: దీర్ఘ పాదాబ్జుష్ఠకుఁపునీ; పాదాంగుష్ఠ జొక్కిచనీ దీర్ఘ.

Fl. longus digitorum - see Fl. digitorum longus.

Fl. longus hallucis - see Fl. hallucis longus.

Fl. longus pollicis - see Fl. pollicis longus.

Fl. minimi digiti brevis - see Fl. digiti quinti brevis.

Flexor M; ఆకుఁపున పేకీ. తె. ముడుచుకొను కండరము, కీలు ఎముకలను వంచు కండరములు.

Fl. Osis metacar pipollicis - see opponens pollicis.

Fl. pollicis brevis: అంగుష్ఠ జొక్కిచనీ హ్రస్వా, హ్రస్వాంగుష్ఠకుఁపునీ.

Fl. pollicis longus: అంగుష్ఠ

జొక్కిచనీదీర్ఘ, కరాంగుష్ఠకుఁపునీ దీర్ఘాంగుష్ఠకుఁపునీ.

Fl profundus digitorum: అంగుళి జొక్కిచనీ అగ్రపర్వకా, నిమాంగుల్య కుఁపునీ.

Fl. sublimis digitorum: అంగుళ్యకుఁపునీ సామాన్య, అంగుళి జొక్కిచనీ మధ్య పర్వకా.

Frontalis M: లాలాట, లాలాటి.

Fusi form M: తార్కరవేళ్య.

Gastrocnemius: జబ్బపిణికా నర్వీ, పైణికా, పైణికీ.

Gemellus: యమలాద్వయపేకీ.

Gemellus inferior: అధర యమలా.

Gemellus superior: ఉత్తర యమలా.

Genioglossus: బైబుక, చైబుకీ, జిహ్వయా.

Geniohyoid, Geniohyoideus: విబుక కణికా, చైబుక కణికీయా.

Glossopalatinus: తాలుజిహ్వీకా, తాలుజిహ్వీయా, భూకముద్రణీ.

Glossopharyngeus: జిహ్వ గ్రసనికా,

Glu(tae)teus maximus: నితమ్మ పిణికా గరిష్ఠా (నర్వీ), మహత్తమ ప్రాణీ, మహానితమ్మ పిణికా.

Glu(tae)teus medius: నితమ్మ పిణికా మధ్యమా. మధ్యమ నితమ్మ పిణికా, మధ్యమ ప్రాణీ.

Glu(tac)teus minimus . నితమ్బు పిణ్డికాలఘ్నిస్తా. నితమ్బుపిణ్డికాఘ్నిస్తా, ఘ్నిస్తానితమ్బుపిణ్డికా, ఆల్పుతమ్బప్రేధీ.

Gracilis : ఉర్వస్తా పట్టికా, ఉర్వస్తా పార్శ్వకా, తనుమూలా, తనుసేవీ.

Gubernaculum testis - see cremaster.

Hamstring : మాద్విరరజ్జాః (పేశ్యః).

Helicis major : వహచ్ఛాఘ్నీ.

Helicis minor : అల్పశాఘ్నీ.

Hyoepiglottideus M : కణ్ఠిక గోజిహ్వకీయా.

Hyoglossus : కణ్ఠిక జిహ్వకీయా కణ్ఠిక జిహ్వీయా.

Iliacus : కోవృద్ధూమికా, శ్రోణి పక్షిణి, శ్రోణియాపేవీ.

Iliocostal : ఆసుపార్శ్వక కటిగా, శ్రోణిపార్శ్వకీ, శ్రోణిపార్శ్వకీ.వ్యాః-బాహ్యమాంసజ్జాః.

Iliocostalis cervicis : ఆసు పార్శ్వక గ్రీవగా, శ్రోణిపార్శ్వకీ.

Iliocostalis dorsi : ఆసుపార్శ్వక పృష్ఠగా, పృష్ఠ శ్రోణిపార్శ్వకీ.

Iliocostalis lumborum - see *Iliocostal*.

Iliocostalis lumborum cervicis : నైతమ్బుపృష్ఠశ్రేవా.

Iliocostalis lumborum dorsi : నైతమ్బు శ్రోణిపార్శ్వకీ.

Inferior aryepiglottideus :

అధర, పకోణ గోజిహ్వవిక్రీయా.

Inferior Oblique : వక్రకాథో దర్శనీ.

Inferior rectus : అనోదర్శనీ.

Infracostal - see *Subcostales*.

Infraspinatus : అంసపృష్ఠికాఽధరా, అంసవంశాధరా, ఆర్థలాధరా.

Intercostal M : పర్శ్వకాస్తర నిర్ధిని, పర్శ్వకాస్తరకా. తె. వి. ప్రక్కటెముకలను బిగబట్టియుంచు మాంసపుష్పిలిఃలు.

Intercostals external, *Intercostales externi*: పర్శ్వకాస్తరకా బహిష్ఠా, బాహ్యపర్శ్వకాస్తరీయా.

Intercostal internal, *Intercostales interni*: పర్శ్వకాస్తరకా అంతస్థా, అంతరగారుదాయితీ, అంతర పర్శ్వకాస్తరీయా.

Internal oblique : ఉదరచ్ఛదా మధ్యమా, మధ్యమోదరచ్ఛదా.

Internal pterygoid M : హనుమూలకర్షణీభదరా.

Internal rectus : అంతరదర్శనీ.

Interossei : అనుకణ్ఠికా.

Interossei dorsales, *Interossei of foot and hand*, *dorsal 4,4*: శలాకాపృష్ఠాస్తరీయా.

Interossei plantares, *Interossei of foot*, *planter 3*. శలాకోదరాస్తరీయా.

Interossei volares, *Interossei*

of hand, palmar 3 : శలకాద
రాస్త్రీయా.

Interspinales (18) : కష్టకాస్త
రీయా.

Intertransversales. Intertra-
nversarii : కనుకకాస్త్రీయా.

Involuntary M : అనైచ్చిశేషి.
ఆవిధేయాశేషి, ఇచ్చానధీనాశేషి,

స్వశిక్తాశేష్యః. తె. అనిచ్చా కండ
రము(౧). అనైచ్చికి కండరము(౨)

అనియన్త్రిత కండరము(౩). వి. వీ
కార్యములు మెదడు అధీనమున

నుండవు. స్వశం.త కండరము(బు)

Ischiocavernosus : (1) టిజ్జ
హర్షణి, శిర్షాప్రహర్షణి, నైచ్చి

కోశీయా (2) ఛగనానాహర్షణి.

Latissimus dorsi : కటిపార్శ్వ
(ప్ర)చ్ఛదా, కటిప్రచ్ఛదా, పృష్ఠ

విశాలతయా.

Less muscular parts : స్వల్ప
మాంసశేషిదేశాః. తె. కొద్ది మాంస

కండరములుండు(చోట్లు) తావులు.

Levator anguli oris : cani-
nus. సృక్కన్వణి సమున్నమనీ,

సృక్కోవ్సమనికా, సృక్కోవ్
న్నమనీ.

Levator anguli scapulae :
అంసకోన్నమనీ, అంసోన్నమనీ.

Levator ani : అపానోన్నమనీ,
గుదోత్తంసనీ, గుదోన్నమనీ వ్యాః-
పాయధారణి. తె. గుదకండరము,

గుదశికి.

Levator costarum : పార్శ్వకో
న్నమనీ.

Levator labii inferioris - see
mentalis.

Levator labii superioris,
Caput infraorbitale M : ఒప్ప

సంత్కర్షణి.

Levator labii superioris
alaeque nasi, Caput angu-

lare M : నానోచక్ర్షణి, నాసోవృ
క్ర్షణి.

Levator menti - see men-
talis.

Levator M : ఉన్నమనికాశేషి.

Levator palati, Levator
veli palatini : తాలూత్త్రోలనీ.

Levator palpebrae : వక్రోన్న
మనీ.

Levator palpebrae superi-
oris ఊర్ధ్వవక్రోన్నమనీ, నేత్రో

న్మీలనీ,

Levator anguli scapulae,
Levator scapulae : అంసకోణో

న్నమనీ, అంసోన్నమనీ.

Levator veli palatini : తాలు
చక్రోన్నమనీ, తాలూన్నమనీ.

Linea alba : ఉదరసేవనీ.

Lingualis, Linguae : under-
surface of tongue. జివ్యధరా.
Long head of biceps : ద్విశి

రస్మా-పేశ్యా దీర్ఘమూలమ్.
 Longissimus : దీర్ఘతమా.
 Longissimus capitis - see trachelomastoid.
 Longissimus cervicis - see transversalis colli.
 Longissimus dorsi : పృష్ఠ్య దీర్ఘతమా, మధ్య పృష్ఠికపృష్ఠగః.
 Longitudinalis linguae inferior : అధరా తా ని క రా స నీ (జైహ్వ).
 Longitudinalis linguae superior : ఉత్తరా తా ని క రా స నీ (జైహ్వ).
 Longus capitis - see rectus capitis anticus major.
 Longus colli : దైర్ఘ్య దీర్ఘ గ్రీవికా.
 Lumbar triangle of petit : కటి త్రికోణమ్.
 Lumbricales 4 (of foot) : పాదానుకణ్డరికాః. వ్యా:- దీర్ఘ జల కాకారపేశ్యః 4. గణ్డాపదీ.
 Lumbricales. 4 (of hand) : కరానుకణ్డరికాః. వ్యా:- దీర్ఘ జల కాకారపేశ్యః 4. గణ్డాపదీ.
 Magnus : సరదా.
 Masseter : గణ్డమూలినీ, చార్వణీ, హనుకుటకర్షణీ.
 Mentalis : అధరోత్తే పణీ, చిబుకోత్తే పణీ, చిబుకోన్నమనీ.

Middle constrictor of pharynx: మధ్యమాకణ్ఠ సంకోచనీ.
 Multifidus. బహులపాశా, బహు పాశికా.
 Multifidus, Multifidus spinæ : మేరుధారణీ.
 Muscle : పేశీ. తె. కండ, కండరము.
 Muscles : పేశ్యః. తె. కండలు, కండరములు.
 M. of the ampulla : ప్రవాహణ గుదవళి. తె. ఆసనముడి. వి. ఆసనమునగల సుమలలో నొకటి.
 M. of the arm : ప్రాగణ్డపేశ్యః.
 M. of the back of forearm : ప్రకోష్ఠపృష్ఠగాపేశీ.
 M. of mastication : చ (చా) ర్షణ పేశీ.
 M. of the shoulder : ఆంస బద్ధనమ్, భుజగిరోపేశీ. తె.వి. మూపు నను, గూడలందును కట్టవలెనుండు మాంసపు పట్టిలు.
 M. of the tongue : జిహ్వ ప్రబద్ధనీ.
 M. column - see Column.
 M. fibre : పేశకేసరః, మాంస కేసరః.
 M. ring - see ring.
 Mylohyoid, Mylohyoideus : (ముఖ) ధూమికణ్ఠికా, దా మ న కణ్ఠికియా.

Nasalis : నాసానమీడ్చిన.

Nasolabialis : నాసోలాబియాల.

Nonstriped M : అరాజినేణి.

Obliquus auris, Obliquus auriculæ . ఆవరకర్ణియాల.

Obliquus capitis inferior : అధరతిరప్పినా, అధర పృష్ఠ కీయావనతా.

Obliquus capitis superior : ఉత్తరతిరప్పినా, ఉత్తర పృష్ఠ కీయావనతా.

Obliquus externus, Obliquus externus abdominis : ఉదరచ్చదాకడిమా, ఉదరచ్చదా బాహ్యతిరప్పినా, బాహ్యకాక్షియావనతా.

Obliquus inferior:అధరావనతా.

Obliquus inferior oculi . అధరాక్షిగోళియావనతా.

Obliquus internus, Obliquus internus abdominis : ఆస్తర కాక్షియావనతా, ఉదరచ్చదా ఆస్తరతిరప్పినా.

Obliquus oculi inferior : అధరాక్షిగోళియావనతా.

Obliquus oculi superior : ఉత్తరాక్షిగోళియావనతా.

Obliquus superior : ఉత్తరావనతా.

Obturator externus : బహిః శ్రోణగవాక్షిణి, బాహ్యపార్శ్వ

కొస్తరీయా, బాహ్యపార్శ్వనీ, శ్రోణగవాక్షిణిబహిఃపా.

Obturator internus: అంతఃశ్రోణిగవాక్షిణి, అంతఃపార్శ్వనీ, శ్రోణిగవాక్షిణిఅంతఃపా.

Occipitalis, Occipital M : పృష్ఠకీయా, స్కన్ధచ్చదా.

Occipito frontalis, Epicranius : లలాట (పుర్ర) పృష్ఠకీయా, లలాటసంకోచని శిరచ్ఛదాపేణి.

Omohyoid, Omohyoideus : అంసకణ్ఠికా, అంసకణ్ఠికీయా.

Opponens digiti quinti, Oppones minimi digiti : కనిష్ఠికోద్రప్త్యా కుఞ్చనీ, కనిష్ఠామూలకర్షణి, కనిష్ఠికా మూలశలాకా సంకోచని.

Opponens pollicis : అంగుష్ఠ బాపిని, అంగుష్ఠద్రప్త్యాకుఞ్చనీ.

Orbicularis oculi, Orbicularis palpebrarum : నేత్రనిమిలినీ, వర్తమణ్డలికా, వర్తమండణి.

Orbicularis oris : ముఖముద్రణి, వక్త్రముణ్డలికా, వక్త్రముద్రణి (ఆస్తర గారుదాయతా.)

Orbicularis palpebrarum- see Orbicularis oculi : నేత్రనిమిలినీ శబ్దచ్చదాపేణి.

Palatoglossus - see glosso-palatinus.

Palatopharyngeus - see pharyngopalatinus.

Palmaris brevis : హస్తపాణి చర్మము.

Palmaris longus : కరతల స్రసూరణి. దీర్ఘపాణి తలీయా.

Papillary M : అంగురక శీశీ.

pars transversa M. nasalis - see compressor nasi pectineus. కబ్బుతికా, భాగవేళి, భాగీ.

Pectoralis major : ఉరశ్చదాగుర్వీ, ఉరఃప్రచ్ఛదా గరిష్ఠా, గరిష్ఠా ఉరశ్చదా, మహాదౌరణీ

Pectoralis minor : ఉరశ్చదాలిష్ఠీ, ఉరః ప్రచ్ఛదాలిష్ఠీ, లఘిష్ఠా ఉరశ్చదా, అల్పరణీ, తుద్రదౌరణీ.

Perineal raphe : నేవనీ.

Peron (a) eus brevis : పాదవివర్తనీ హస్తా, హస్తవైబలా, హస్తవైబలీ

Peron (a) eus longus : దీర్ఘవైబలా, దీర్ఘవైబలీ, పాదవివర్తనీ దీర్ఘా.

Peron (a) eus tertius : తృతీయవైబలీ, పాదవివర్తనీ కనిష్ఠా, పాదవివర్తనీ తృతీయా.

Pharyngopalatinus : గలతాలుకా శీశీ, గలతాలిపి, తాలుగళీయా శీశీ.

Piriformis - see Pyriformis.

Plantaris : జఙ్ఘపిణ్డికా (తృతీయా), పాదతలీయా.

Planter brevis : కరళ సంకోచనీ.

Planter interossei : అగ్రిమాళలాకాస్తరీయా; ఉత్తర శలాకాస్తరీయా. తె. పాదతలాస్థ్యస్తరములు.

Platysma Platysma myoides : గలపార్శ్వస్పదా. బ్యాః- ఏషా పత్రసమా వా పత్రసమాఽకారా.

Popliteus : జానుపృష్ఠికా, ముద్దిర (రా, రీ) శీశీ.

Procerus : నాసామూల సంసమనానిక్య పరికోణా, నానిక్య పరికోణికా, ధ్రువసంసమనీ.

Pronator quadratus. కరవివర్తనీ చతురత్రా, చతురత్ర ప్రవరణీ కరణీ.

Pronator teres Pronator radii teres. కరవివర్తనీ ఉత్తరా, కరవివర్తనీ దీర్ఘా, వృత్తప్రవరణీ. కరణీ

Psoas magnus, Psoas major : కటిలిమ్బినీదీర్ఘా, మహాస్నైతమ్బి.

Psoas parvus, Psoas minor : అల్పస్నైతమ్బి, కటిలిమ్బినీ హస్తా తుద్రదౌరణీ తమ్బి.

Pterygoid, Pterygoideus : గాఢతి (కా), గాఢదాయితీ.

Pterygoideus externus, Pterygoid (external) : గాఢ్య

గారుదాయిత్రి, మానుమూ కర్షణీ
ఉత్తరా.

Pterygoideus internus.

Pterygoid (internal): ఆన్తర
గారుదాయిత్రి, మానుమూల కర్షణీ
అధరా.

Pubovesicalis, Detrusor
urinae: భగవన్తి సక్రోచస్.
మూత్రవిస్ఫూరికా.

Pyramidalis: పరికోటికా, వన్తి
చూడికా.

Pyramidalis abdominis.
కాక్షేయపరికోటా.

Pyramidalis nasi - see pro-
cerus pyriformis: తుమ్మికా.
త్రైకా, త్రైకీ, నితమ్మిచేసి, ఘణ్డికా.

Quadratus femoris: ఊరు
చతురస్రా, ఊరశ్యచతురస్రా.

Quadratus labii inferioris.
అధరనమనీ, అధరావనననీ.

Quadratus labii superioris:
ఓప్టాన్నమనీ, ఔప్టీయచతురస్రా,
నాసోపక్షర్షణీ.

Quadratus lumborum: కట్టి
చతురస్రా, నైతమ్మచతురస్రా.

Quadratus plantae: పాదతల
చతురస్రా, పాదతలీయాచతురస్రా.

Radiate M: వ్యాజనీ. తె
ప్రసరించుపేళీ.

Rectus abdominis: ఉదర
దణ్డికా, కాక్షేయ (యా) జిహ్వా.

Rectus capitis anteriormajor,
Rectus capitis anticus major,
పురఃపుష్టకీయాజిహ్వా, శిరః పూర్వ
దణ్డికాగుర్వీ, దీర్ఘశిరిస్సాగ్రా, పార్శ్వకీ
దీర్ఘా, పుష్టకీయాదీర్ఘా.

Rectus capitis anterior
minor, Rectus capitis anti-
cus minor: శిరఃపూర్వదణ్డికా
లఘ్వీ.

Rectus capitis lateralis:
పార్శ్వపుష్టకీయాజిహ్వా.

Rectus capitis posterior
major, Rectus capitis
posticus major: మహత్పుష్పా
త్పుష్టకీయా జిహ్వా, శిరః పుష్టదణ్డికా
గుర్వీ.

Rectus capitis posterior
minor, Rectus capitis post-
icus minor: తుద్ర పశ్చాత్పుష్ట
కీయాజిహ్వా, శిరః పుష్టదణ్డికా
లఘ్వీ.

Rectus externus: బాహ్యజిహ్వా,
Rectus femoris: ఉరుదణ్డికా.
ఉరుపిణ్డికా, ఉరువ్యాజిహ్వా.

Rectus inferior: అధరాజిహ్వా.

Rectus internus: ఆన్తరాజిహ్వా.

Rectus lateralis - see rectus
externus.

Rectus medialis - see rectus
internus.

Rectus medialis of eye ball :
అక్షిగోళీయ జీర్ణా.

Rectus superior: ఉత్తరా జీర్ణా.

Retrahens aurem, Auricularis posterior : కర్ణపృష్టికా.

Rhomboideus major, shoulder M: అంశాకర్ణణీ గుర్చీ,
బృహదంశాపకర్ణణీ.

Rhomboideus minor: అంశాకర్ణణీ
కర్ణణీ లఘ్వీ. తుద్రాంశాపకర్ణణీ,
లఘ్వంశాపకర్ణణీ.

Risorius: ప్రహాసనీ, స్పృశ్వాకర్ణణీ.

Rotatore M: పరివర్తనీ. తె. గిరగిర తిరుగు (త్రిప్ప) కండరము.

Rotatores, Rotatores spinae: వంశపరివర్తనీ,

Rotatores inter spinalis: మేరువివర్తనీకా.

Ratatores transversalis: మేరువివర్తనీకా.

Sacrolumbalis - see Iliocostalis lumborum.

Sacrospinalis: కటిచతురస్రా, త్రిక పృష్టికా, త్రికవంశీయా, త్రికవంశ్యా.

Salpingopharyngeus: శ్రుతి సురజ్ఞాద్వారీకా, స్వల్పగలాన్నమనీ.

Sartorius: దీర్ఘాయామా.

Scalenus: a muscle of the

neck. గ్రీవాపేణి. తె. మెడ కండరము.

Scalenus anterior, Scalenus anticus. పర్శుకాకర్ణణీ పురోగా, పురస్తనఖేలనీ.

Scalenus medius: పర్శుకాకర్ణణీ మధ్యమా(గా), మధ్యమఖేలనీ. Scalenus posterior, Scalenus, posticus: పర్శుకాకర్ణణీ పృష్ఠగా, పశ్చిమ ఖేలనీ.

Semimembranosus: a muscle of the thigh. అర్ధకలామయా పేణి జామిరణీ కలాకల్పా.

Semispinalis: అర్ధవంశ్యా.

Semispinalis capitis: పృష్ఠకీ యార్ధవంశ్యా, శిరోగ్రీవ పృష్టికా.

Semispinalis capitis complexus: శిరోగ్రీవపృష్టికా.

Semispinalis colli, Semispinalis cervicis: గ్రీవార్ధ పృష్టికా, గ్రీవార్ధవంశ్యా సమ్మిత్రా.

Semispinalis complexus: అర్ధవంశ్య సమ్మిత్రా.

Semispinalis dorsi: పృష్ఠార్ధ పృష్టికా, పృష్ఠార్ధవంశ్యా.

Semitendinosus: అర్ధకణ్డరామయా, జామకర్ణణీ కండరా.

Serratus: a muscle of the thorax. ఉరఃపేణి.

Serratus anterior, Serratus magnus: అగ్రిమూర్తితా, పుర

స్తన సరదా, మహత్స్వరదా, మహా
కారసా.

Serratus posterior inferior,
Serratus posticus inferior
అధరశ్చిమ సరదా. ఆధర సరదా,
పశ్చిమాంత్రాధర.

Serratus posterior superior,
Serratus posticus superior :
ఉత్తరపశ్చిమసరదా. ఉత్తరసరదా.
పశ్చిమాంత్రా ఉత్తర.

Skeletal M : క్యా. వ్యా :-
అసిపక్షరసిబద్ధాపేసీ, ఏసా విచ్చిక
పేసీ, అసిలగా. తె. వి. ఎనుకలలో
సంధించియుండు పేసీ. (కిండరము)

Soleus : ఉపపక్షి (కా), జహ్ను
పిణ్డికాలస్వీ, జహ్నుపిణ్డికామధ్యమా,
బృహత్పదతలీయా.

Sphincter M : సుషిర పేసీ.
Surrounding and serving to
close and opening. మణ్డికా
పేసీ, మద్రణీ, సంవరణీపేసీ. తె. వి.
ద్వారములందుండి కవాటమువలె పని
జేయు పేసీ.

Sphincter M : (external)
బాహ్యసుషిరపేసీ.

Sphincter M. (internal) :
అభ్యంత్రసుషిరపేసీ.

Sphincter ani external,
Sphincter ani externus : గుడ
సజ్జోచనీబాహ్య, బాహ్యపాన
సంవరణీ.

Sphincter ani internal,
Sphincter ani internus: అస్తరా
పానసంవరణీ, గుడసజ్జోచన ఆభ్య
ంత్ర.

Sphincter pupillae : కనీనికా
సంవరణీ.

Sphincter urethrae mem-
branaceae : మూత్రద్వార సజ్జో-
చన, మూత్రమార్గ సంవరణీ.

Sphincter vaginae : bulbo
cavernosus. భగసంవరణీ.

Sphincter vesicae : మూత్ర
మార్గ సంవరణీ.

Spinalis : వంశ్యాపేక్ష్య.

Spinalis capitis : పృష్ఠకీయ
వంశ్యా శిరఃకట్టికా.

Spinalis cervicis, Spinalis
colli : గ్రీవాకట్టికా, వంశ్యా.

Spinalis dorsi. అనువంశ భాగః,
ఉత్తర తిరస్సీనా పృష్ఠవంశ్యా.

Splenius capitis : పృష్ఠకీయ
పట్టికా, శిరఃపట్టికా, శిరోగ్రీవ
వివర్తనీఉత్తర.

Splenius cervicis, Splenius
colli : గ్రీవాపట్టికా, వంశ్యాపట్టికా,
శిరోగ్రీవ వివర్తనీ అధర.

Stapedius. కర్ణాశ్రికా, పర్యా
ణికా, స్థాపకీయా.

Sterno cleido : ఔరోక్షక
మాదుకీ.

Sternocleido mastoid(ideus):

కాస్త్రీ (రా), పుష్టికీయ పట్టికా,
మస్టాయిడీ.

Sternohyoid (ideus) : ఉరః
కణ్ణికా, ఉరోజిహ్వ మూలికా,
ఔరః కణ్ణికీ, ఔరస కణ్ణికీయా.

Stermomastoid : ఉరః కర్ణ
మూలికా.

Sternothyroid (ideus) : ఉరఃకా
కలికీ, ఉరోఽమటుకా, ఔరః
కాకలికీ, ఔరఃకణ్ణికీ.

Striated M, striped M :
రేఖాపేషీ, సరాజిపేషీ.

Styloglossus : నారాచ
జిహ్వయా, శిఖారసనికా.

Stylohyoideus : నారాచకణ్ణికీయా,
శిఖాకణ్ణికా.

Stylopharyngeus : నారాచ
గలీయా, మహద్గలీన్నమనీ (సజ్జో-
చనీ), శిఖాగలాస్తరీయా.

Subanconeus - see anconeus.

Subclavius, subclavicular :
అక్షకాధరా, అధోజత్రుకా.

Subcoracoid : అంసతుణ్ణాధరా.

Subcostales : పయ్యకాధరా.

Subcrureus - see articularis
genu.

Suboccipital triangle : కపోల
మూలికం త్రికోణమ్.

Subscapular, subscapularis :
అంసాస్తరికా, అంసాధరా, అంసో
దర్యా.

Subspinatus, Subspinous :
అంసవంశాధరా.

Superior aryepiglottideus :
ఉత్తరప్రకోణగోజహ్వకీయా.

Superior constrictor of
pharynx : ఉత్తరాకణ్ణజ్యోచనీ.

Superior oblique : పక్రకోర్ధ్వ
దర్శనీ.

Superior rectus : ఉర్ధ్వదర్శనీ,
Supinator : ఉత్తాననీ.

Supinator longus, brachio-
radialis : కరోత్తాననీదీర్ఘా, దీర్ఘా
బాహుజ్యోచనీ

Supinator radii brevis :
ఉత్తానీకరణీ, కరోత్తాననీప్రాస్యా.

Supraspinalis : అంసపుష్టికా
ఉత్తరా, అంసవంశోత్తరా, అర్ధలో-
త్తరా.

Supraspinatus : అధ్యంసపుష్టికా.

Symphysis menti : అధరోఽఞ్జీ
పణీ.

Temporal, Temporalis : శబ్ధ
చ్ఛదా, శాబ్ధపేషీ, శాబ్ధా, శాబ్ధీ,
శాబ్ధికా.

Tensor fasciae latae - see

Tensor Vaginae femoris.

Tensor palati - see Tensor
veli.

Tensor tarsi, pars lacri-
malis M: orbicularis oculi :
అశ్రువిసర్జనీ, వర్తూతతీకరణీ.

Tensor tympani: పటహతతి
కారిణీ, పటహతోత్తంసనీ.

Tensor vaginae femoris:
ఊరుకణ్వుకార్షణీ, విశాలాతతి
కారిణీ.

Tensor Veli palatini. తాలూ
త్తంసనీ, తాలూతతికరణీ, తాలూ
చక్రాతతికరణీ.

Teres major. అంసాధరికా
బృహతీ, మహద్వర్తలా.

Teres minor. అంసాధరికా
లఘ్వీ, అల్పవర్తలా, క్షుద్రవర్తలా.

Thyreo arytaenoideus,

Thyro - arytenoideus: కణ్ఠ
మధ్యాంశమద్రణీ, కాకలప్రణోణ
కీయా, వాక్సుత్త్రసంసనీ.

Thyreoepiglotticus, Thyro-
epiglottideus: కాకలగోజిహ్వ
కీయా, కాణ్ఠికగోజిహ్వకీయా.

Thyrohyoid, thyrohyoi-
deus: అవటుకణ్ఠికా, కాకలకణ్ఠి
కీయా.

Tibialis anterior, Tibialis
anticus: జఙ్ఘపురోగా, పురస్తన
స్థావిరీ (రా).

Tibialis posterior, Tibialis
posticus: జఙ్ఘసుగా, పశ్చిమ
స్థావిరీ (రా).

Trachelomastoid, Longissi-
mus capitis: పృష్ఠదణ్డికా.
(శిరోయుజా).

Tragijs, Tragus: కర్ణకీరీ, కార్ణ
కీరీ.

Transversalis colli, longi-
ssimus cervicis: క్రొవదీర్ఘతమా,
మధ్యపృష్ఠికగ్రీవగా.

Transversus abdominis,
Transversalis abdominis:
ఉరళ్ళుధా చరమా గమ్భీరా,
కాక్షేయ తిర్య్చినా.

Transversus auriculae(auris):
తిర్య్చిన కర్ణియా.

Transversus linguae: తిర్య్చిన
రాశనీ.

Transversus perinei deep,
Transversus perinei profun-
dus: ఉపస్థ మూలచ్చదా పశ్చిమా,
అగాధాధారతిర్య్చినా.

Transversus perinei, Trans-
versus perinei superficialis:
ఉపస్థ మూలచ్చదా అగ్రిమా, ఉపరి
తనాధరీయ తిర్య్చినా. వ్యా:-
ఉపస్థగాః, గాధాధారతిర్య్చినా.

Transversus thoracis: ఉత్తర
త్రికోణికా, ఔరసతిర్య్చినా.
ఔరసత్రికోణా, తిర్య్చినారనీ.

Trapezius: పృష్ఠప్రచ్చదా,
స్కన్ధచ్చదా, స్కన్ధా, స్కాన్ధికా,
స్కాన్ధీ.

Triangularis - see depressor
anguli oris.

Triangularis sterni - see

transversus thoracis.

Triceps: three heads. త్రిశిరస్కా.

Triceps brachialis: త్రిశిరస్కా ప్రాగణ్డ త్రిమూలా.

Trochanter major: మహాశిఖర కమ్.

Trochanter minor: లఘుశిఖర కమ్.

Trochlearis - see obliquus superior.

Ulnocarpus (anomalous) . అస్త్రప్రకాష్ట కూర్చీయాపేనీ, అరత్ని కూర్చీయాపేనీ.

Unipennate M: ఏకపక్షకాపేనీ.

Unstriped M: అరాజిపేనీ.

Uvulae, Uvularis M: కాకల కికాపేనీ, శుణ్డికోశ్చమనీ.

Vastus externus: ఊరుప్రసారణీ బాహ్య, బాహ్యవిస్తీర్ణ.

Vastus intermedialis, V. inter-medius: మధ్యమ విస్తీర్ణ. ఊరుప్రసారణీ.

Vastus internus and crureus,

Vastus medialis, Vastus inter-medius: ఆసరవిస్తీర్ణ, ఊరుప్రసారణీ అస్త్రప్రకాష్ట, ఊరుప్రసారణీ మధ్యస్థావ్యాః- జానుకోశకర్షణీ.

Verticalis linguae: ఊర్ధ్వాధరాసనీ, లమ్బజిహ్వీకా.

Volar interossei: అగ్రిమాశలా

కాస్తరీయా.

Voluntary M: ఇచ్ఛాచ్ఛీనా పేశ్యః, విచ్ఛిక పేశ్యః, పరతస్త్వా.

పేశ్యః, విధేయాపేశ్యః. తె. ఇచ్ఛాకండరములు, స్వేచ్ఛాకండరములు.

Zygomaticus: గాణ్డా, గాణ్డీ.

Zygomaticus major. అగ్రిమా

స్పక్క-క్రిస్)ణీ కర్షణీగుర్వీ,

Zygomaticus minor: స్పక్క-క్రిస్)ణీ కర్షణీ పశ్చిమా.

Muscular: pertaining to muscle.

శేనీ, పేషీయ, మాంసజ, మాంసీయ.

తె. కండరమునకు చెందిన, పేశులకు చెందిన, మాంసమునకు సంబంధించిన.

M. coat: మాంసకల్పకమ్.

M. parts: మాంసభాగాః, మాంసలావకౌశాః, తె. శరీరమునందలి మాంసభాగములు.

M. parts of the foreleg: జఙ్ఘాపిణ్డికే. తె. పిక్కలోని మాంసము ముద్దలు.

M. slips: మాంసవర్తయః తె. వి. వత్తులవలెనుండు మాంసపుపీలికలు.

M. system - see system.

Less M. Parts. స్వల్పమాంస భేశాః తె. కొద్దిమాంసపు భాగములు, కొద్ది మాంసముండుచోట్లు.

Sub M. పేశ్యాధర.

Musculi papillares: కపాటస్తమ్భికా.

Mushroom: అహిచ్ఛత్రమ్,

చక్రకః, చక్రతాకమ్, కీర్ణమ్. తె
పుష్టకోక్కు, పుష్టకోమకు.

Myelon : the spinal cord. గోర్ద
నాళః, మేయదణ్డః, తె. ఇన్నుచాము.

Myocardium : muscular mass
of the heart : హృత్పేషీ.

Myocoel అస్థిస్థా, మధ్యకిష్టరా,
Myocyte . a muscle cell. శేషీ
కోశః.

Myology : the science of the
nature, function, structure,
and diseases of muscles.
పేషీస్కన్ధః, పేషీ విజ్ఞానమ్. తె.
కండర విజ్ఞానము.

Myon : a muscular unit, muscle.
పేషీ. వ్యా :- పేషీకలిం, పేషీ
సముచ్చయః. తె. కండరసమాహము

N

Naevus . mole, a birth mark.

తిలః, లిలకాలకః తె. పుట్టుమచ్చ

Nail : the horny lamina
covering the terminal pha-
lanx of each finger and
toe కరుహః, కరకణ్ఠః, నఖః,
పాణిరుహః. తె. గోరు. Nails.
నఖాః-తె. గోళ్ళు.

N. bed : నఖశయ్యా, నఖాస్తరమ్.
తె. గోరు పరుపు వి. గోరుక్రింద
ప్రక్కవలెనుండు భాగము.

N. fold : ఉపనఖమ్. వ్యా :- నఖ

సూచుతి డల్లణః, నఖవళికా.
తె. గోరుపరుపు. వి. ఇది గోరు
మొదట కర్మమాంసములతో కప్పి
యుండును.

N. groove నఖశస్థి. తె. గోరు
పరుపు. వి. గోళ్ళపరుపు, ప్రవేశ్య
మాంసమునకును పున్న కలయిక,
గోరుశంధి.

N. matrix : నఖమాంసమ్. తె.
వి. గోరు క్రింద చుట్టునుండు
మాంసము.

N. root : నఖమూలమ్, నఖసంధి.
తె. గోరు అడుగు, గోరుచుట్టు,
గోరు మొదట, గోరుచిగురు. వి.
గోళ్ళు, మాంసము కలియు చోటు.

Nape : nucha, the back of
neck. (1) అవటు. వ్యా :- కృకా
టికా భాగస్థా గర్భోఽవటుః.
(సు. చి. ర. అ. 17 శ్లో. డల్లణః).
(2) కృకాటికా (కే) వ్యా :-
శిరోగ్రీవయోః సన్ధానే, కృకాటికే,
కణ్ఠస్థోపరి. (అ. పృ. ఉ. 23 అ. 3
శ్లోకవ్యాఖ్యానే) (3) ఘాటా. వ్యా :-
గ్రీవాయాః పశ్చిమ భాగః (సు. ఉ.
ర. అ. 27 శ్లోక వ్యాఖ్యానే డల్లణః)
మన్యాపురోభాగః (భానుమతీ).
A depression in the middle
of neck. పశ్చాత్ గ్రీవా. తె.
మూపు. వి. మెడ వెనుకభాగము, పెడ
తల, మెడకాయ.

Nares : Plural of Naris. Nos-

trils.

Naris: The nostril. నాసా పుటమ్, నాసాబిలమ్, నాసారస్థమ్, నాసికాపుటమ్. తె. ముక్కుబెజ్జము, ముక్కురంధ్రము, ముక్కోడు.

Anterior N: a nostril (1) నాసానాడీ, నాసారస్థమ్, (2) నాసాపురోద్వారమ్, పురస్తన నాసారస్థమ్. తె. ముందరి ముక్కురంధ్రము. ముక్కోడు.

Internal N - see posterior N. Posterior N: the posterior openings of the nasal cavities. నాసాపశ్చాత్ రస్థమ్, నాసాపశ్చిమ ద్వారమ్, పశ్చిమ నాసారస్థమ్. తె. ముక్కు లోరంధ్రము, ముక్కు వెనుకరంధ్రము. వి. నాసాగుహలోనికి జొచ్చుకొని యుండు బెజ్జము.

Right and Post N: దక్షిణ పశ్చిమ నాసారస్థమ్.

Nasal: belonging to the nose. నాసా, నాసాసమృద్ధి, నాసిక్య. తె. ముక్కుకు చెందిన.

Anterior N. పురస్తన నాసాకుహరమ్.

Bucco N: కాటోలనాసికా.

Fronto N: లాలాటనాసిక్య.

Fronto N. process - see process.

Inter N: నాసామధ్యమ్, నాసా

భ్యస్తరమ్.

Inter orbito N: septum - see septum.

N. bone - see bone.

N. capsule: నాసాకోశ.

N. cartilage - see cartilage.

N. cavity: ప్రూణమూలమ్.

నాసాగుహ, నాసామూలమ్,

నాసికామూలమ్, నాసిక్యమూలమ్.

తె. నాసాగుహ, ముక్కుమొదలు,

లోముక్కు.

N. concha - see concha.

N. duct - see duct.

N. labyrinth - see labyrinth.

N. lamina - see lamina.

N. meatus: N. passage, meatus.

N. nerve - see nerve.

N. optic furrow - see furrow.

N. part. నాసిక్య భాగము.

N. passage - see passage.

N. process - see process.

N. septum - see septum.

Post N. sphere: నాసాపశ్చిమ దేశము. తె. ముక్కువెనుక చోటు

(భాగము)

Sub N. point - see point.

Nasian - see point.

Nasipyramidalis: నాసిక్య పరికోణము

Naso, Nasal : నాసాసమ్మర్పి,
నాసిక్య. తె. ముక్కుకు చెందిన

Na. labial : నాసాష్ట - see
duct.

Na. lacrimal నాసాశ్రవీయ,
నాసాశ్రు.

Na. meatus - see meatus

Na. optic : నాసాక్షి, (క్షీయ) -
see furrow.

Na. palatine : నాసాతాలవ్య -
see recess.

Na. pharyngeal : నాసాగ్రగల
కీయ.

Na. pharynx : నాసాగ్రగనికా,
నాసిక్యగళ, శృంగ్లాటకమ్, సప్తపథ
నాళ (0). తె. శృంగ్లాటకము.

Nates : the buttocks. కటిస్రోధా,
తె. పిఱ్ఱలు, పిఱుగులు.

Navel : umbilicus : ఉదరావర్తః,
తుద్దిః, నాభిః, మణిపూరః. తె.
పొక్కిలి, బొడ్డు.

N. pit - see pit.

N. string : umbilical cord:
నాభినాడీ, నాభినాళః. తె. బొడ్డు
త్రాడు.

Navicular: boat-shaped: నౌకమ్,
నౌకాభః. తె. నావవలెనుండు అవ
యవవిశేషము.

N. bone - see bone. sca-
phoid.

Neck : the part of the body

between the head and the
trunk, the constricted part
of an organ : కన్ధనా, గ్రీవా,
మస్తకమాలకమ్, శిరోధరా. తె.
మెడ, మెడకాయ.

Anatomical N : శాస్త్రగ్రీవా.

Back of the N: back part
of the N - see nape.

Front of N : కణ్ఠమ్, గల
బాహ్యమ్. తె. కుత్తుక. వి. గొంతు
బయటిభాగము, మెడముందుభాగము.

Head and N : శిరోగ్రీవమ్.

Junction of N. and head :

కృకాటికా, శిరోగ్రీవాసన్ని.

Nape of Neck - see Nape.

N. of bladder : వస్త్రీగ్రీవా,
వస్త్రీశిరః.

Side of N : మన్యే. వ్యా:-
గ్రీవాయాః పాచ్ఛ్యయాః సిరా
విశేషః. (సు. ఉ. ౪-27 వ్యాఖ్యానే
డల్లాణ). carotid artery. తె.
మెడ కిరువైపులనుండు రక్తనాళ
ములు లేక నరములు, పెదతల పెద్ద
నరములు.

Neclace : కన్ఠధూషా. తె. కంఠమున
ధరించు అభరణ విశేషమువంటి అవ
యవ విశేషము.

Necrosis : death of tissue. జర
ణమ్. వ్యా:- ధాతువస్తుక్రమవినాశః
వా ధాతు వస్తువృత్తిః ఏవవిశేషతః
అస్థిధాతుష్వేద సమృద్ధి. అస్థిధారు

మృతి. వ్యా:- అ స్థానం క్రమ
వినాశః (వికీర్ణం). ధాతుశైధిల్యమ్,
తే. అరుగుట, చచ్చుట, జీర్ణించుట,
ధాతుశైధిల్యము, నశించుట. వి. ఈ
క్రియ ధాతువులందు జరుగును. ధాతు
శైధిల్యము విశేషించి ఎముకలందు
కొననగును. ఎముకలు ముక్కలు
ముక్కలుగా రాశిశిథిల మగుట.

Neonatal : నవజాతః. తె. క్రొత్తగా
పుట్టిన.

Neopallium : వాల్మగోర్దః.

Nephric · Renal. వృక్మీయ.

Nephrology : the study of
the kidneys. వృక్క విజ్ఞానమ్,
వృక్కాధ్యయనమ్.

Nephron : వృక్కాణుః.

Nephros : kideny. వృక్కః. తె.
గురద. వి. ఉలవకాయవలె నుండు
అవయవ విశేషము. ఈ అవయవము
లందు మాత్రము ఉత్పత్తి యగును
Meso N: మధ్యమ వృక్కః.

Meta N: పశ్చాద్వృక్కః, స్థాయి
వృక్కః.

Meta Nephrogenic cap: పశ్చా
ద్వృక్కోష్ఠీ స్టీషః.

Pro N: పురోవృక్కః, ప్రాథమిక
వృక్కః.

Nerve: a bundle of fibres
which serves for the trans-
mission of impulses between
the periphery and the nerve

centres. (1) తన్త్రికా, తన్త్రి,
నరమ్బు, నాడీ. తె. తంతువు, తన్త్రి,
తీగ, దారము, నరము, నాడీ. (2)
చేతోవహ, మునోవహ. తె. వి. మన
స్సున వహించు నాడీ, ఆత్మను లేక
చైతన్యమును వహించు నాళిము. వి.
భావములను, వార్తలను ఒకచోటి
నుండి వేరొకచోటికి గొని పోవు
తంతివంటి అవయవ విశేషము. కేంద్ర
పరిధుల మధ్య భావవేగములను ప్రస
రింప జేయు తంతువు.

Nerves : తన్త్ర్యః, నరమ్బువః,
నాడ్యః(1-a)తన్త్ర్యః. వ్యా:-కింనామ
తన్త్ర్యః? తన్త్ర తన్త్రసజ్ఞతా ఏవ
“తన్త్ర్య” ఇతి వ్యవహియంతే.
యథా౭హ. శ్లో. తన్త్ర తన్త్ర సమా
హరోద్ధిర్లునూత్రాకృతీచ్ఛయః । సా
“తన్త్రి”త్యుచ్చతే విద్యుత్తన్త్రి ధర్మా
సురోధతః. తె. వి. పొడవైన దార
ముల మొత్తములవలె నుండునది తన్త్రి
యనబడును. ఈతన్త్రులు విద్యుద్ధర్మము
గలవి. (1-b) విద్యుద్వహధాతు
మయ నూత్రవత్ రస్థిహినా
స్తన్త్ర్యః. తె. వి. విద్యుత్తు (మెరుపు)
ప్రవహించు బెజ్జములేని లోహాది
ధాతువుల సన్నని తీగవలెనుండు
నాడులు.

(2) నరమ్బువః. వ్యా:- మస్తలజ్గ
ధాతు జన్యాః సకలజ్ఞానచేష్టా నిర్వ
హణోపకరణ భూతాః శ్వేతనూత్నృ
తన్త్రుమయృస్తన్త్ర్యః. తె. వి. మస్త

అజ - మెదడు - ధాతువునటుటి సక్ష్మేంద్రియజ్ఞానమును, క్రియలను చక్కబెట్టుటకు సాధనములుగావుండి తెలుపువన్నెతో నన్నచుగఁగఁడు దారములవంటి తీగెలు, నరములు.

(3) నాడ్యః - మృగునూక్ష్యనూత్ర సజ్ఞాతమయ్యోనిరన్ధాస్తన్వ్యః. తె. వి. బెజ్జములేని మెత్తని సన్నని దారముల మొత్తములు. తె. తన్తువులు, దారములు, తీగెలు, నరములు, నాడులు.

(4) ధమన్యః, నాడ్యః. తె. ధమనులు నాడులు, నాళములు.

(5) వాహిన్యః. తె. వాహినులు. వి. రక్తమును, లేక వాతాదులను ఒక చోటినుండి వేరొకచోటికి గొనిపోవు నాళములు.

(6) వాతవహసిరాః, వాతవాహిన్యః. తె. వాతవాహినులు. వి. వాతమును ప్రసరింపజేయునాళములు, వాయుమండలముల లేక వాత స్థానములతో సంబంధముగలిగియుండు రక్తనాళములు.

(7) సమ్మన్ధాసిరాః, ప్రోతాంసి. తె. నరములు, నాడులు, నాళములు, సిరలు. వి. ఇవి సంబంధముకలిగియుండును.

(8) సిరాచతుష్టయే ఏకోవాతవహః. తె. వి. నాలుగుసిరలలో వాయువును వహించు ఒకనాళము.

Abdominal N : బొదర్యతన్త్రీ.

Abducens (sixth cranial) N : ఆపకర్షణీతన్త్రీ (షష్ఠీ).

Accessory N. సహాయ (య) కా తన్త్రీ. (ఏకాదశీ).

Accessory obturator N : ఉపప్రాచ్ఛన్న (స్ని) తన్త్రీ.

Acoustic N - see auditory N.

Afferent N. అభివాహితన్త్రీకా, ఆగామితన్త్రీ, జ్ఞాపకతన్త్రీ, సంజ్ఞాయతనీ నాడీ. తె. స్పర్శనాడీ.

Anabolic N : కఫనాడీ.

Anococcygeal N : గొడత్యాచీ తన్త్రీ.

Anterior bronchial N : పురస్తన ప్రాజ్ఞాతన్త్రీ.

Ant. cutaneous N : పురస్తన త్యాచీతన్త్రీ.

Ant. ethmoidal N : పురస్తన సీవనీయా తన్త్రీ.

Ant. femoral cutaneous N : పురస్తకోరవ్యత్యాచీతన్త్రీ.

Ant. lateral thoracic N : బాహ్య పురస్తసారణీతన్త్రీ.

Ant. medial thoracic N : ఆస్తర పురస్తసారణీతన్త్రీ.

Ant. superior alveolar N : పురస్తనోత్తరామాఖణీతన్త్రీ.

Ant. thoracic N : పురస్తసారణీ తన్త్రీ.

Articular N : స్థగితన్త్రీ.

సంఘటనాదీ.

Association N : సంయోజకతన్త్రీ.
Auditory N. (eighth cranial).

అవధానతన్త్రీ, శబ్దానువహానాడ్యుః, శబ్దానువహాః సిరాః, శ్రవణతన్త్రీ, శ్రావణతన్త్రీ (అష్టమి) శ్రోత్రనాడీ, శ్రుతినాడీ. తె. కిర్లనాడులు, శ్రవణనాడీ, వి. ధ్వనులను మెదడుకు గొనిపోవు నరములు, శృతియన్త్రము.

Auriculotemporal N : కార్లుకాబ్జిణీతన్త్రీ.

Axillary N : కక్షీయాతన్త్రీ, చక్రావర్తా, భుజవేపనీ.

Bigeminal N : the third ventral sacral nerve. తృతీయాదర్యత్రితన్త్రీ,

Buccal N-see buccinator N.

Buccinator N : దీర్ఘకాపాలనీతన్త్రీ, ధ్వాపనీయాతన్త్రీ.

Cardiac N : (cervical and thoracic), హృద్గామితన్త్రీ.

Carotid N : కారోటైతన్త్రీ. కారోటీ.

Catabolic N : పిత్తనాడీ.

Centrifugal N : any nerve which carries impulses from the center to the periphery.

అపగామితన్త్రీ, అపవాహితన్త్రీకా, చేష్టావహతన్త్రీ. (1) చేష్టావహాః. శ్లో. చేష్టావహానాం తన్త్రాణాం (తన్త్రానాం) మధ్యకేన్ద్రాత్సమదభవః (అ. శా. 89)

శ్లో). (2) కేన్ద్రోపరాజ్ఞుభీ తన్త్రీ, నిర్గామితన్త్రీ, మధ్యాద్గామితన్త్రీ.

(3) చేష్టాయతనాని. తె. వి. కేంద్రమునుండి అజ్జలయి, భావములను పరిధికి (వేదికి) గొనిపోవు నాడులు, క్రియలను వహించు తంత్రముల మధ్య వుటిననాడులు.

Centripetal N, Afferent N : one transmitting impulses from the periphery to the center.

అభివాహితన్త్రీ, ఆగామితన్త్రీ. (1) ప్రజ్ఞావహాః. వ్యా :- ప్రజ్ఞావహానాంతన్త్రాణాం ధీన్ద్రియాశ్చ

తాత్. (అ. శా. 40 శ్లో). (2) కేన్ద్రోన్ముఖీ తన్త్రీ, మధ్యగామితన్త్రీ. తె.

వి. ఇన్ద్రియవిషయ (భావ)ములను పరిధి-వేది - చివరి - నుండి కేంద్రము

లోనికి గొనిపోవు నాడులు.

జ్ఞానైకవిషయములకు నిలయములైన ధీన్ద్రియాదుల వైపుకు పోవు

నాడులు.

Cerebral N : మస్తిష్కనాడ్యుః. శిరస్యాతన్త్ర్యుః, శిరస్తన్త్ర్యుః, శిరోజాతన్త్ర్యుః. (ద్వాదశాయగ్మా) తె.

మెదడునరములు (పన్నెండవజంటలు)

Cerebrospinal N : (1) ఇన్ద్రియవహానిప్రాతాంసి, ప్రాణవహాని

నాడ్యుః, ప్రాణవహాని ప్రాతాంసి. (2) మస్తిష్కసౌఖ్యమిక్కానాడ్యుః.

తె. (1) ఇంద్రియములను పూని (వహించి) యుండు నాడులు, ప్రాణ

వహనాదులు. వి. ఈ నాడులందు ప్రాణములు సంచరించుచుండును.

(2) మెదడు సుషుమ్నలతో సంబంధించియుండు నాడులు.

Cervical N : శైవ్ర (కీ) తన్త్రీ

(8) శైవ్ర్యా-గ్రీవభాగోత్పన్నా (8)

Cervical cutaneous N : గ్రీవా త్వక్చాడీ, శైవ్రత్యాచీతన్త్రీ.

Cervical (first) N : పృష్ఠకాధరాతన్త్రీ.

Cervicofacial N : గ్రీవాముఖతన్త్రీ.

Chorda tympani N . పటహసూత్రికాతన్త్రీ.

Ciliary N. పక్షుతన్త్రీ, పక్షునాడీ.

Circumflex N-see axillary N.

Coccygeal N : కౌడితన్త్రీ.

Cochlear N : (root of acoustic) : కమ్బునాడీ, కామ్బువ (చీ) తన్త్రీ.

Coeliac N, Celiac N . కాశు (కీ) తన్త్రీ.

Common peroneal N. సామాన్య బాహ్యమానిర వైబతీతన్త్రీ.

Common volar digital N : సామాన్యజ్వలితశీయాతన్త్రీ.

Cranial N : a nerve arising from the brain making its exit through a foramen of the skull. (I) ఇన్ద్రియవహాని ప్రోతాంసి, ప్రాణవహాని ప్రోతాంసి.

తె. వి. ఇన్ద్రియములను.

ప్రాణములను వహించు తల నరములు,

(2) కపాలతన్త్రీకాః, శీర్షశ్యానాడ్యః.

తె. తల నరములు. వి. తల నుండు

నాడులు. ఇవి మెదడుతో సంధించి

యుండును. జ్ఞానేంద్రియములను

ధరించును. కపాలనాడులు, మెదడు

నాడులు, జ్ఞానేంద్రియనాడులు,

ప్రాణముల వహించు నాడులు.

Crural N. (of leg) సక్తితన్త్రీ.

Cutaneous N: త్యాచ (చీ) తన్త్రీ.

Deep peroneal N : నిమ్నవైబతీ

తన్త్రీ.

Deep temporal N : నిమ్నకాశ్ఠీ

తన్త్రీ.

Dental N: దన్తనాడీ, దలత్యతన్త్రీ.

Depressor N. (lowering of

the blood pressure). ఆవహిక

తన్త్రీ, అవసాదకనాడీ, పాతకతన్త్రీ

(నాడీ).

Digastic N : ద్వికుషికాతన్త్రీ,

ద్విగుష్పికానాడీ.

Dorsal N : (of penis) - see

puddental N.

Dorsal scapular N : అంస

పృష్ఠాతన్త్రీ.

Efferent N - see centri-

fugal N.

Esophageal N: అన్ననలికాతన్త్రీ,

గ్రసనికాతన్త్రీ, క్లోమనాడీయాతన్త్రీ.

External nasal N : బాహ్య

Incident N - see Afferent N.

Incisive N : దశవ స్త్రయతంత్రీ, దశననాడి.

Inferior alveolar N అధర దస్త్యతంత్రీ, అధరౌదూఖతంత్రీ

In. cardiac N: అధరహృదయతంత్రీ

In. gluteal N : అధర ప్రాశ్చాత్యతంత్రీ.

Inferior labial N : అధరలోష్ఠతంత్రీ.

In. palpebral N : అధరవర్ణికాతంత్రీ, ఉన్నేపిణ్యః పిర్రా, నేత్రోన్నేపిణీ. తె. రెప్పనాడులు, వి. ఇవి చిలువలు పలువలుగా నుండి కంటిరెప్పలు తెరుచుటకు, మూయుటకు తోడ్పడును.

Infraclavicular N: అక్షకాథరాతంత్రీ.

Inframaxillary N : హన్వాధరాతంత్రీ.

Infraorbital N: అక్షికుణ్డియాతంత్రీ.

Infratrochlear N : చక్రకాథరాతంత్రీ.

Inter costal N : పాఠ్యకౌస్తరీయాతంత్రీ.

Inter costobrachial N, Inter costohumeral N : పాఠ్యకౌస్తరప్రాగణ్డియాతంత్రీ.

Inter medial dorsal cutaneous N: మధ్యస్థ పృష్ఠత్వాచీతంత్రీ.

Inter medial femoral

Cutaneous N : మధ్యస్థోరవ్యత్వాచీతంత్రీ.

Internal carotid N : ఆంతరకారోటతంత్రీ.

Internal popliteal N : ఆంతరమాన్దిరతంత్రీ, స్థావిరీ.

Interosseous N (anterior) : పురస్తన అస్థ్యస్తరతంత్రీ.

Interosseous N (posterior) : పశ్చిమాస్థ్యస్తరతంత్రీ.

Ischiadicus N - see sciatic. N. (great).

Jugular N : నైగళీతంత్రీ.

Labial N : శౌవ్యతంత్రీ.

Lacrimal N : ఆశ్రుతంత్రీ.

Laryngeal N : గళియాతంత్రీ, స్వరయంత్రీతంత్రీ.

Laryngopharyngeal N : కణ్ఠగళియాతంత్రీ, కణ్ఠగ్రసనియాతంత్రీ.

Lateral anterior thoracic N : బాహ్యపురస్తనారసీతంత్రీ.

Lateral cutaneous N : బాహ్యత్వాచీతంత్రీ.

Lateral femoral cutaneous N : బాహ్యోరవ్యత్వాచీతంత్రీ.

Lateral planter N : బాహ్యపాదోదర్యాతంత్రీ.

Left recurrent N : వామావర్తనతంత్రీ.

Lesser cavernous N : లఘు

కోశతంత్రీ.

Lingual N : జిహ్వనాడీ, జైహ్వీ తంత్రీ. తె. నాలుక నరము.

Lingual & glossopharyngeal N : రసవేదన్యసిరే. తె. రుచి నాడులు. వి. రుచుల జెలుపు వాడులు. వీని కౌత్రయము నాలుక, మ్రింగుడులు.

Lingual hypoglossal and recurrent laryngeal N : వాగ్వాహినీసిరాః. తె. ధ్వని నాడులు, స్వరనాడులు. వి. ధ్వనులను లేక మాటలను వెలువరించు నరములు.

Long buccal N : దీర్ఘకౌపాతీ తంత్రీ.

Long ciliary N : దీర్ఘశైలికీ తంత్రీ.

Long subscapular N : దీర్ఘాంశ ధరాతంత్రీ.

Lower subscapular N : అధరాంశధరాతంత్రీ.

Lumbar N : (Five) నైతమ్బ తంత్రీ, నైతమ్బికాతంత్రీ, నైతమ్బి.

Lumboinguinal N : నైతమ్బ వాంతుణ(ణీ)తంత్రీ.

Malar N - see zygomatic N.

Malar N - see zygomatico-facialis N.

Mandibular N : అధరహానవ(వీ) తంత్రీ, అధోహనుతంత్రీకా.

Masseteric N చార్వణీశంత్రీ హనుకూటకరణీతంత్రీ

Mastoid N : చౌచుకీతంత్రీ.

Maxillary N : (inferior) అధరహానవ(వీ)తంత్రీ, ఊర్ధ్వహాన తంత్రీకా.

Maxillary N : (superior) ఉత్తరహానవీతంత్రీ, ఊర్ధ్వహాన తంత్రీకా.

Medial anterior thoracic N ఆస్తరపురస్తనారసీ తంత్రీ. పూర్వ రసీతంత్రీ.

Med. antibrachial cutaneous N : ఆస్తరప్రాకోవృత్వాచీ.

Med. brachial cutaneous N ఆస్తరప్రాగ్జ్ఞత్వాచీతంత్రీ.

Med. calcaneal N : ఆస్తర పాదీయాతంత్రీ.

Med. dorsal cutaneous N ఆస్తరపుష్ట్యత్వాచీతంత్రీ.

Medial femoral cutaneous N : ఆస్తరహారవ్యత్వాచీతంత్రీ.

Medial N. మధ్యప్రకోష్ఠికానాడీ

Medial planter N : ఆస్తర పాదోదర్యాతంత్రీ.

Medial sural cutaneous N ఆస్తరజాఙ్ఘత్వాచీతంత్రీ.

Median N : మధ్యమా (మ)తంత్రీ

Meningeal N . పారిమస్థిక్కి-

Mental N : చిబుకతన్త్రికా

మధ్యకనాడీ.

Middle cardiac (cardial) N: మధ్యమహృద్ధీరంధ్రీ.

Middle meningeal N: మధ్యమ పానిగోర్ద (స్ట్రీ) తంధ్రీ.

Middle superior alveolar N: మధ్యమోత్తరౌదూఖరీతంధ్రీ.

Mitral N: కిరీటపిధాననాడీ.

Mixed N: మిశ్రనాడ్యుః. తె. మిశ్రమనాడులు.

Motor N: (1) చాలకతన్త్రీ, చాలసీ తన్త్రీ (2) చేష్టాయతనాని, చేష్టా వహనాడ్యుః, చేష్టావహస్రోతాని. తె. చలననాడులు. వి. చలనాది శారీరక

క్రియల నిర్వహింపజేయు నాడులు (3) ప్రేరేపితన్త్రీకాః వ్యాః- మస్తిష్కతో బహిర్ముఖంయన్తి చేష్టా వేగవిశేషాన్. తె. ప్రవర్తకనాడులు.

వి. వేగవిశేషములను మేదదులుండి వెలికిబంపించు లేక ప్రోత్సహించు నరములు.

Motor oculi N. (third cranial) - see oculomotor N.

Muscular N: శీల్యనాడీ. (చాలకః)

Musculocutaneous N: శీల్య త్వచీతన్త్రీ - see superficial peroneal N.

Musculospinal N: ఋమ్భిరా.

Musculospiral N - see Radial N.

Nasal N: నాసానాడీ.

Nasal N: (inferior): నాసా ధరాతన్త్రీ.

Nasal N: (Superior): నాసా త్తరాతంధ్రీ.

Nasociliary N: నాసిక్యకైలికా తంధ్రీ

Nasopalatine N: నాసిక్యతాలు గామిననాడ్యుః.

Nerve: మనోవహనాడీ, మనో వాసేయనాడీ, నాడీ, తంధ్రీ. తె. నరము.

N. cells: తన్త్రీకాఃకాః తన్త్రీ కళలాః. తె. నరముల కణములు.

N. center: a group of nerve cells. తంధ్రీసంజ్ఞాతః, నాడీకేంద్ర్యః. తె. నాడీకేంద్ర్యము.

N. direction: నాడిదిక్.

N. fiber: తన్త్రీతన్త్రుః, నాడీ సూత్రమ్.

N. fundus: తంధ్రీమూలమ్.

N. impulse: impulse propagated along a stimulated nerve. నాడీవేగః, నాడీసత్త్వమ్.

N. matter: మస్టులుజమ్, తన్త్రీ ధాతుః. వ్యాః ఏకేత్ ప్రాధాన్యేన షణ్విమగుహ మాశ్రిత్య తిష్ఠతి. తె. మస్టులుజము.

N. net: నాడిజాలకమ్. తె. నరముల ఆల్లిక, నరముల వల.

N. plexus: తంధ్రీవిషమజాలకమ్,

తన్త్రాస్థానము.

N. root - see root.

N. of arnold : Arnold's nerve. The auricular branch of pneumogastric nerve. కర్ణియాతంత్రీ, పౌష్ఠసంజారితంత్రీ శాఖ.

N. of erections : కామసిరా, మదనసిరా (దర్శనము), తె. కామసిరలు, లింగోత్తేజనాడులు. వి. ఇవి త్రీ పురుషుల జననేంద్రియములందు తేజమును, కామోదేకమును అంగహర్షమును కలిగించు నరములు.

N. of genital organs : శుక్రవహనాద్యుః. తె. శుక్రనాడులు. వి. శుక్రమును వహించు నాళములు.

N. of gum : దంతపాళీయాతంత్రీ

N. of sexual exitements: కామసిరా, మదనసిరా. తె. కామసిరలు.

N. of taste : స్వాదంతంత్రీ.

Obturator N: ఊరుసంక్షణసంధిగాతంత్రీ, ప్రాచ్యన్న (న్న) తంత్రీ. Occipital N: Occipitalis. పృష్ఠకీమాతంత్రీ, శిరః పృష్ఠకపాలగామితంత్రీ.

Oculomotor N: ఆక్షిచాలనీకంత్రీ (తృతీయ).

Olfactory N: (Frist cranial).

(1) అఘ్రాణతంత్రీ, గన్ధనాడీ, గన్ధగ్రాహినాడీ ప్రతానాః, గన్ధవహేధమన్యో, ఘ్రాణతంత్రీకాః, ఘ్రాణ

నాడ్యుః. తె. వి. వాసనలను మెదడురు గొనిపోవునాడులు (2) గన్ధవేదిన్యాసిరే. తె. ఘ్రాణనాడులు. వాసనల దెలుపు నాళములు.

Ophthalmic N: కేత్రీయాతంత్రీ.

Optic N. (second cranial)

(1) చాక్షుషనాడీ, దర్శనతంత్రీ, దృగ్నాడీ, దృష్టితన్త్రికా, దృష్టినాడీ. (ద్వితీయా) (2) రూపవహేధమన్యో, రూపవహేశిరే. తె. నేత్రనాడులు.

వి. ఆకారములను మెదడురు అందజేయునాడులు, రూపములను మనస్సుకు దెలుపు నరములు (నాడులు).

Orbicularis oculus N: నిమేషిణీసిరా. తె. వి. కనురెప్పలమూయు నాడులు. ఇవి ముఖనాడులలో గొన్ని మాత్రమేను.

Orbital N: ఆక్షికుణ్ణీయాతంత్రీ.

Palatine N: (anterior or great). పురస్తనతాలవ్యాతంత్రీ (బృహత్).

Palatine N: (external) బాహ్యతాలవ్యాతంత్రీ.

Palatine N: (posterior or small). పశ్చిమతాలవ్యాతంత్రీ (అల్ప).

Palmar cutaneous N: పాణి తలీయత్వాచీరంత్రీ.

Palmer N: (deep) పాణిగాధతలీయాతంత్రీ, పాణితలీయాగమ్భిరాతంత్రీ.

Palmar N: (superficial).
పాచీరలీచాపాహ్య.

palpebral N వక్త్రీయాతంత్రీ.

pancreatic N: అగ్నికాయ
తంత్రీ.

Parasympathetic N: శరశంత్రీ,
ప్రతిశంత్రీ, ప్రతినాడీ, సార్యస్త్రీ
వ్యా:- ఉత్తరాధరోభయ ప్రాంత
సమీపస్థితాః (తంత్ర్యః).

Parotid N: ఉపకర్ణగ్రస్థికా
తంత్రీ, కర్ణమూలగ్రంథికానాడీ.

Patellar N. జాచమద్దలీయా
తంత్రీ.

Patheticus N: (Fourth cra-
nial) - see trochlear N.

Pectineus N: కంక్తికాతంత్రీ.

Perforating cutaneous N:
శఢకత్వాచీతంత్రీ.

Perineal N: గుదోపస్థాస్తరీయా
నాడీ, మూలాధారతంత్రీ.

Peripheral N: పారిసరీతంత్ర్యః.

Peroneal N: వైబలతంత్ర్యః.

Petrosal N: petrosals: శాశు
తంత్రీ.

Pharyngeal N: గలచాలనీతంత్రీ,
గళాభిగా తంత్రీ, గళీయాతంత్రీ,
గ్రసనీతంత్రీకా.

Phrenic N: ప్రైణికీతంత్రీ, ప్రైణికీ
తంత్రీ, ప్రశ్వసనీనాడీ, మనోవహ
నాడీ.

Planter N: (external). పాద

తలీచాపాహ్య, బాహ్యపాదతలీయా
నాడీ (తంత్రీ).

Planter N: (internal). ఆస్తర
పాదతలీయానాడీ, పాదతలీయాభ్య
స్తరాతంత్రీ.

Pneumogastric N: (tenth
cranial) పాష్ఠస జాతరీ, పాఠ
(స్థా) తంత్రీ (వశమి). వ్యా:- గ్రీవా
మురోగుహాచ్ఛాతి లఙ్ఘ్యముగ్ధిగుహం
వశేత్. ప్రాణవా.

Popliteal N: (external). జాసు
పృష్ఠికా బాహ్యతంత్రీ, బహిర్జాసుకా
తంత్రీ, చాహ్యమాద్విర నాడీ.

Popliteal N: (internal). అస్త
ర్జాసుకా తంత్రీ, ఆస్తర జాసు
పృష్ఠికాతంత్రీ, ఆస్తరమాద్విరనాడీ.
Posterior auricular N: పశ్చా
త్కర్ణీయాతంత్రీ.

Posterior bronchial N: పశ్చిమ
ప్రాజ్ఞాతంత్రీ.

Posterior ethmoidal N:
పశ్చిమసీవకీయాతంత్రీ.

Posterior N: పశ్చిమతంత్రీ.

Posterior superior alveolar
N. పశ్చిమోత్తరమాఖరీతంత్రీ.

Presacral N: ప్రసాగసత్రికనాడీ.

Proper volar digital N:
ప్రత్యేకాఙ్గలీయాతంత్రీ.

Pterygoid N: (external):
బాహ్యగారుదాయితంత్రీ,

Pterygoid N: (internal).

ఆస్తగారుదాయితంత్రీ.

Pterygoid N : (Ptery goid-eus). గారుదాయిత తంత్రీ, గారుదాయితీయాతంత్రీ.

Pudendal N : బౌపస్థికాతంత్రీ, కామసిరా, మదససిరా.

Pudic N: బౌపస్థీయనాడీ, గుహ్యజీయనాడీ.

Pulmonary N : (anterior). పురస్తనపాపుసీయానాడీ.

Pulmonary N : (posterior). పశ్చిమపాపుసీయానాడీ.

Pure N : శుద్ధనాడ్యు.

Radial N : పేశ్యపరివేష్టనీ, బహిః ప్రకాష్టికా తంత్రీ, బహిర్బాహుకానాడీ, రత్నీయాతంత్రీ.

Recurrent N: ఆవర్తనీతంత్రీ.

Renal N: వృక్కీయతంత్రీ, వార్కతంత్రీ, వృక్కతంత్రీ.

Right recurrent N : దక్షిణావర్తనీ తంత్రీ.

Sacral N : (five). త్రికతస్త్ర్యః త్రైకీ తస్త్ర్యః

Saphenous N: (long or internal) జఙ్గాకాణ్డతంత్రీ దీర్ఘవా అస్తరా, ప్రజఙ్గానాడీ దీర్ఘవా అస్తరా, సుఖీనాతంత్రీ అస్తరావా దీర్ఘ.

Saphenous N : (external or short). జఙ్గాకాణ్డతంత్రీ చూస్వావా బాహ్య, ప్రజఙ్గానాడీ చూస్వావా బాహ్య, సుఖీనాతంత్రీ చూస్వా

బాహ్య.

Sciatic N: శృఙ్గసీనాడీ, శ్నైచీనాడీ. తె. తొంటి నరము. వి. ఇది కాలువెనుక ముడ్డిపూసనుండి తొంటి ననుసరించి యుండు తిన్నని నరము.

Sciatic N: (great) శృఙ్గసీనాడీ బృహతీ, బృహత్తైస్సచీనాడీ.

Sciatic N: (small) (posterior cutaneous of thigh) శృఙ్గసీనాడీ చూస్వా, అల్పశ్నైచీనాడీ.

Secretory N : an efferent nerve, the stimulation of which causes glandular activity. రసమోచక తంత్రీ.

Sensory N. జ్ఞానవహీ నాడ్యు, జ్ఞాపకతంత్ర్యః, ప్రజ్ఞావహీతంత్ర్యః, సంజ్ఞావహీనాడ్యు, సంవేదనీ తంత్రికాః. వ్యా :- శబ్దాదినజ్ఞాః ప్రాపయన్తి మప్తిష్కాభిమఖమ్. (X) సంవేద తంత్రికాః. తె. బోధక నాడులు. వి. శబ్దాది పంచేంద్రియార్థములను మెదడుకు గొనిపోవు నాడులు, జ్ఞాననాడులు.

Small sciatic N : అల్పశ్నైచీ, పశ్చిమోరవ్యత్వాచీతంత్రీ.

Smaller occipital N : అల్పతరపార్షణీతంత్రీ.

Sphenopalatine N : సైస్సనతాల వ్యాతంత్రీ, సైస్సనతాలవీయాతంత్రీ. Spinal N : మేరుజానాడ్యు. మేరు

రంబ్రీయానాద్యః, వంశధవాస్తం
త్ర్యోః, వంశరంత్రీ. వ్యా :- ఏతాః
సృష్టవంశజాః ఏకత్రింశద్భ్యుక్త్యా
స్యోః, తె.వెన్ననాదులు. సుఖమ్నా
నాదులు. వి. ఈనాదులు వెన్న
బాహును - వెన్నుసట్టెను - ఆహున
ఁచి యుండును. ఇవి ముప్పై ఒక
జతన.

Spinal accessory N : (ele
venth cranial). నాగిన, గ్రీవా
పుష్టగానాడీ.

Spinosus N, Meningeal re-
current N : పాణుస్త్రిక్మీయా
వర్తన తంత్రీ.

Splanchnic N : (efferent).

కోష్ఠాజ్గికా అపగామితంత్రీ.

Splanchnic N : (great) బృహత్.

కోష్ఠాజ్గికా తంత్రీ.

Splanchnic N : (lesser). అల్ప
కోష్ఠాజ్గికా తంత్రీ.

Splanchnic N : (renal). వార్క
కోష్ఠాజ్గికా తంత్రీ.

Stapedial N : కర్ణాస్తరీకా తంత్రీ.

Stylohyoid N : నారాచకణ్ఠికీయా
నాడీ.

Subclavicular N : అక్షకోత్తరా
తంత్రీ.

Subcostal N : పాయకాధరా
తంత్రీ.

Sublingual N : జిహ్వధరతంత్రీ.

Submaxillary N : ఆధరహనన

తంత్రీ.

Suboccipital N : పృష్ఠకాధర
తంత్రీ.

Subscapular N : (three) అంసా
ధర తంత్రీ.

Superficial labial N : ఉతరో
వ్యవ్యా తంత్రీ.

Superficial peroneal N : గాధ
వైఙ్ఞీ తంత్రీ.

Superior cardiac N : హర్ద (ద్వీ)
తంత్రీ.

Sup. gluteal N : ఉత్తర ప్రాధీ
తంత్రీ, నైతమ్మతంత్రీ.

Sup. labial N : ఉత్తరోష్ఠ్యా
తంత్రీ.

Sup. laryngeal N : ఉత్తర
కణ్ఠ్యాతంత్రీ.

Sup. maxillary N : ఊర్ధ్వ
హనవ్యానాడీ.

Sup. palpebral N : ఊర్ధ్వ
వర్త్యకాతంత్రీ.

Supraacromial N : అంసోత్తరా
తంత్రీ.

Supraclavicular N : అక్ష
కోత్తరాతంత్రీ.

Supramandibular N : అధర
హనవోత్తరానాడీ.

Supramaxillary N : హనవోత్త
రానాడీ.

Supraorbital N : ఆధిభ్రువ
నాడీ, కణ్ఠోత్తరాతంత్రీ.

Suprascapular N : అంశ
గోహిణీనాడి. అంశోత్తరాతంత్రీ.

Suprasternal N : ఉరఃస్థితీయా
తంత్రీ.

Supratrochlear N : చక్రోత్తరా
తంత్రీ.

Sural N : జఙ్ఘిణతంత్రీకావతంత్రీ.

Sympathetic N : అశుకమీప
తంత్రీకా, అశుతంత్రీ, మజ్జాపార్శ్వ
నాడి, స్వతంత్రీనాడ్యుః, సహవేదనా
నాడ్యుః. తె. స్వతంత్రనాడ్యుః.

Temporal N : శాఙ్ఖతంత్రీ,

Temporofacial N : శాఙ్ఖముఖ్యా
తంత్రీ.

Temporomalar N : శాఙ్ఖగాఙ్ఠీ
తంత్రీ.

Thermic N, Calorific N :
ఉష్మోత్పాదకతంత్రీ.

Thoracic N : ధౌరసతంత్రీ,
ధౌరసీతంత్రీ.

Thyroidal N : కాకలీయాతంత్రీ

Tibial N : ఆస్తరమాన్ధీరీతంత్రీ,
స్థావిరీతంత్రీ.

Tibial N : (anterior) : పుర
స్తనస్థావిరీతంత్రీ.

Tibial N : (posterior): పశ్చిమ
స్థావిరీతంత్రీ.

Tonsillar N : ధౌపజిహ్వీతంత్రీ.

Triangular N : త్రికతంత్ర్యుః.

Trigeminal N, Trigeminus
or Trifacial N: (fifth cranial).

త్రిధారానాడ్యుః, త్రిముఖీతంత్రీ
(తంత్ర్యుః), (పశ్చిమీ).

Trochlear N : చక్రీకాతంత్రీ
(చతుర్థీ), నేత్రోర్ధ్వస్థాయుగా
(మీ) తంత్రీ.

Tympanic N : షాటహీతంత్రీ.

Ulnar N : అస్త్రః ప్రశోష్టికా
తంత్రీకా, అరత్నియాతంత్రీ.

Upper subscapular N : ఉత్త
రాంశాధరాతంత్రీ.

Vagus N, Pneumogastric N :
పాన్థ (స్థా) తంత్రీ, (దశమీ), వాగస
తంత్రీకా. వ్యాః- పుష్పస జత
రాద్యుజ్ఞవ్యాపిని. అధిక దేశసంచార
జాదియంసంజ్ఞా. ప్రాణదానాడి.

Vasoconstrictor N : నాళా
కుచ్ఛనీతంత్రీ, వాహిని సమ్కోచకా
తంత్రీకా.

Vasodilator N : నాళవ్యాకోచన
తంత్రీ, నాళవిస్ఫారకతంత్రీ, వాహిని
విస్ఫారక తంత్రీకా.

Vasomotor N : నాడిచాలనీ,
నాళచాలనీతంత్రీ. తె. కండరప్రేరక
సరము. వి. రక్తనాళములను నియ
మించు - అదుపులోనుంచు - నాడి.
ధమనీచాలకతంత్రీ.

Vestibular N : దైహవీతంత్రీ.

Visceral N : అగ్గీకాతంత్రీ.

Volar interosseous branch N:
శలాకోదర్య శాఖనాడి.

Zygomatic N : గాఙ్ఠీ, శాఙ్ఖగాఙ్ఠీ

తంత్రి.	Net : జాలమ్, జాలకమ్. తె. అల్లిక, వల.
Zygomaticofacialis N : గాఢవాసనీయాతంత్రి.	Network : జాలమ్, జాలకమ్. తె. అల్లిక, వల.
Zygomaticotemporalis N : గాఢవాసనీయాతంత్రి.	Capillary N. works : జాలకాని. వ్యా :- సూక్ష్మసూక్ష్మ సిరాధమనీ జాలనిర్మితాని ప్రాతాని స్వత్ర శరీరగ్రహణత్ర సూక్ష్మ ప్రధానవత్ ప్రతతాని. (ధమనీ ఖణ్డే. గ.) తె. కేసాళికవల. వి. వలవలె నల్లబిల్లగాని, అకులలోని ఈనెలవలెను శరీరమంతట నలము కొనిని సిరాధమనుల మిక్కిలి సన్నని నాళములు.
Nervi nervorum సుష్ణస్పృశ్యము.	Close N.W. అపరజాలకమ్.
Nervi vasorum : సరక్తస్పృశ్యము.	Dorsal venous N. W : పువ్యస్థిరాజాలకమ్.
Nervous : belonging to nerves	Fine N. W. of nerve: 1. నాడీ జాలకమ్. 2. సిరాజాలకమ్, సిరా ప్రతానమ్. తె. సన్నని సరముల అల్లిక, నీరల అల్లిక.
తంత్రసమృద్ధి, తంత్రియ, నాడీయ.	Intercellular N. W : శలకాస్తర జాలకమ్.
తె. సరములకు చెందిన, నామలకు సంబంధించిన.	N. W. of nerve fibres : తన్తు జాలకమ్.
Autonomous N. system (autonomic) - see system.	Planter N. W. పదతలజాలకమ్.
Central N. system - see system.	Planter cutaneous N. W : పాదోదర్యగాధ జాలకమ్, పాదోదర్యత్యాచజాలకమ్.
Cerebrospinal N. system - see system.	Secondary N. W : ద్వైతీయక జాలకమ్, ద్వైతీయక సిరా జాలకమ్.
Great N. center : మహాతంత్రి కేంద్రము.	
N. energy. తంత్రవీర్యమ్.	
N. impulse : తంత్రవేగము, నాడీ వేగము.	
N. membrane - see Membrane.	
N. spinosum : కొఙ్డాతంత్రి.	
N. system - see system.	
N tissue - see tissue.	
Nervus : a nerve తంత్రి, నాడీ.	
తె. సరము.	

Neural : of nerves. తంత్ర, తంత్ర
సమ్బంధీ, తంత్రికా, తంత్రీయ,
తంత్ర, సరములకు సంబంధించిన.

N. arch: తంత్రార్థ చక్రమ్,
తంత్రచాపః.

N. canal: తంత్రనాళీ.

N. crest: తంత్రశిఖా.

N. fibre : తంత్రతన్దుః.

N. fold : తంత్రవళికా.

N. groove : తంత్రకుల్యా.

N. growth: గౌర్దప్రవృద్ధిః, తంత్ర
ప్రవృద్ధిః.

N. Plate : తంత్రఫలకమ్.

N. spine : తంత్రకణ్ఠకమ్.

N. tissue : తంత్రధాతుః.

N. tube : తంత్రనాళీ, నాడీతంత్ర
ప్రసూర్నలికా.

Neure : a nerve - cell. తంత్ర
కోశః, తంత్రశలకమ్.

Neurenteric canal : తంత్రాం
త్రీయనాళీ.

Neurilemma, neurolemma.

Neuro: తన్త్రి, తంత్రికా,
తంత్రీయ.

Anterior N. pore : పురస్తన
తన్త్రిద్వారమ్.

N. blast : a cell forming
nervous tissue : తన్త్రిబలిష్ఠమ్
(వృత్త).

N. cranium : a brain case.

మస్తిష్కకోశః, మస్తిష్కపేటికా,

మస్తిష్క భాణః.

N. cyte : తన్త్రికోశః, తన్త్రిశల
కమ్.

N. fibrils : తన్త్రికాతన్దుః,
లగుడయాలతన్దుకాః.

N. glia. తన్త్రిసింధుకమ్, తన్త్రికా
బన్ధనమ్, త్నేత్రవస్తు.

N. lemma:తన్త్రిలమ్బా,తన్త్రికా
చేదః. వ్యా:- నూత్నతరకలాకంబు
కాని. తె. సరముకప్ప, పొర, తిత్తి.

వి. సరములపైనుండు మిక్కిలిసన్నని
పొరలతోడుగు, మెడుల్లరి తోడుగు
చుట్టునుండు పొర.

Neurology : study of nerve
structure, function and
pathology, a scientific study
of nerves : తన్త్రికావిజ్ఞానమ్,
తంత్రీస్కంధః, నాడీవిజ్ఞానమ్, నాడీ
శాస్త్రమ్. తె. నాడీవిజ్ఞానము. వి.
సరములగురించిన శాస్త్రము.

Neoromere : a segment of the
neuron: మేరురజ్జుభజ్జ, సుషుమ్నా
భజ్జికా.

Neuromuscular : belonging to
both nerves and muscles.
తంత్రపేళ్ళు, తంత్రపేళీయ,
తంత్రికాపేళీ. తె. వి సరములకు,
కండరములకు చెందిన.

Neuron, Neurone : the nerve
cell inclusive of all its pro-
cesses. (1) నాడీ కన్ఠాశుకమ్.

- Neurons.** నాడీ కన్దాణుకాని. a conductor of impulses on which the consciousness depends. (2) సంజ్ఞావహా నాడ్యం, సంజ్ఞావహాని ప్రోతానీ. తె. నాడీ కందాణువులు. వి. వీరిపై చేతనాధి పృక్తత్వము - తెలివిడి - ఆధారపడి యుండును.
- Neuropore :** తంత్ర ద్వారము, తంత్రికా రస్థిము.
- Anterior N :** పశ్చిమ తంత్ర ద్వారము.
- Nevus -** see Naevus.
- Nidus :** nest. ఆశ్రయము, ఉద్భవ స్థానము, నీడ, నీడము, నివాసము, విక్రాంతి స్థానము. తె. ఉనికిపట్టు. పుట్టుచోటు. వి. నివాసము.
- Nipple :** the conical eminence in the centre of the mammary areola or of each breast. (1) కుచాగ్రము, చూచుకము, పిప్పలము, పిప్పలికా, స్తనచూచుకము, స్తనాగ్రము. తె. చమ్మొన, చంటిమొన. (2) చూచుకము.
- వ్యా :-** స్తనచూచుకావ్యాగోస్తనాకారావాప్రహోహాః. తె. బుడిపె. వి. చనుమొనలేక ఆపుచున్నవలె నువ్వెత్తుగా నుండు అవయవ రూపము. (3) ఘోణము, చనుగవ, చనుమొన, చమ్మొన, స్తనముఖము.
- Nitrogen :** సత్రజః. తె. సత్రజని.
- Node :** గ్రాన్థి, పర్వము. తె. ముడి, కణుపు, గణుపు.
- Basal N :** మూలగ్రాన్థి.
- Digital N :** internal length of the digit. అజ్ఞలి గ్రాన్థియము, అజ్ఞలిపర్వాణి. తె. ప్రేలి గణుపులు.
- Lymph N :** రసగ్రాన్థి.
- N. of bone :** అస్థగ్రాన్థి, అస్థిపర్వము. తె. ఎముక గణుపు.
- N. of Ranvier, Ranvier's N :** తంత్ర పర్వము.
- Nodule :** a small knob. ఏకాకీ గ్రాన్థి, నడకము, పర్వకా. తె. చిన్న బుడిపె, చిన్నముడి.
- Nodulus vermis :** the nodule of the cerebellum. అనుమస్తిచ్చ గ్రాన్థి, ధమ్మిల్లక నడకము.
- Nonus :** hypoglossal nerve. జిహ్వధరా తంత్రీ.
- Normoblast :** a blood corpuscle of normal size. రక్త ఋజుత్వోన్నతి, సామాన్య రక్త కోశికా.
- Normocyte -** see Normoblast.
- Normo facialis :** కరోటి వురో భాగము.
- Normolateralis :** side of the skull. కరోటిపార్శ్వభాగము.
- Nose :** the organ of smell. ఘోణము, ప్రూణము, ప్రూణము, నాసా, నాసికా, శిరోద్వారము. తె. ముక్కు.

వి. వానశల దెబుపు అవయవము.

Ala of the N: నాసాపక్షము.

వ్యా:- నాసాపుట బహిర్భాగము. తె. ముక్కోడు. Alanasi.

Apex of N: నాసాగ్రము. తె. ముక్కొకొన.

Bridge of the N: నాసావంశము, నాసాస్థిదండము (డల్లము), నాసాసేతుము. తె. ముక్కుదూలము. వి. ముక్కు ఎముకల కూడలి.

Cartilaginous frame work of the N - see Cartilaginous.

External N: బహిర్భాగము, బాహ్యనాసా (ఖడ్జము). తె. వెలిముక్కు.

Floor of the N: నాసాభూమి (గుహ).

Internal N: అంతర్భాగము.

అంతరనాసా (ఖడ్జము). తె. లోముక్కు.

Meatus of the N: నాసాసురజ్జము.

Roof of the N - see Roof.

Root of the N - see Root.

Septum of the N - see nasal septum.

Tip of the N: అగ్రనాసికా, నాసాగ్రము, నాసికాగ్రము. తె. కొన ముక్కు, ముక్కుకొన, ముక్కుచివర, మునిముక్కు.

Vestibule of the N - see Vestibule.

Nostrils: the anterior nares.

The anterior openings of

the nose. (ఘోషరస్థి), నాసా నాడ్యము, నాసాపుట, నాసారస్థి, నాసావివరము, (డల్లము), నాసాస్థి తిలకము. తె. ముక్కుబెజ్జములు, ముక్కురంధ్రములు, ముక్కురములు, ముక్కురెముకలు, ముక్కుస్థూ.

Notch: అర్ధరస్థి, కూపకము, ఖాతము, చిద్రము, ఛేదము, ద్వారము. తె. గంటు, గుంట, నొక్కు, బెజ్జము.

Notches: అర్ధరస్థి, కూపకము, ఖాతము, చిద్రము, ద్వారము, రస్థి. వ్యా:- విషమాకృతీస్య పూర్ణపరిధీనిరస్థి. తె. అరబెజ్జములు, అరరంధ్రములు, గంటులు, నొక్కులు. వి. వంకరగా అరసున్నా కారములోనుండు బెజ్జములు లేక గంటులు.

Acetabular N: ఔదూఖల చిద్రము.

Anterior cerebellar N: అగ్రము ధమ్మిల్లఖాతము.

Carotid N: కారోటిచిద్రము.

Episternal N: ఆపివక్షాస్థియు గర్భకము.

Ethmoidal N: ఝర్ఝరికాకూపకము, సీవకీయరస్థి.

Fibular N: వైబులిచిద్రము.

Great sacrosciatic N:

తోరణాకారం గృధ్రసీద్ధాంతము. బృహత్ పుటస్థరద్వారము.

Great sciatic N. : బృహత్స్పతి
శిరస్యము.

Infrasternal N : హృదయకూపకము.
వ్యా :- హృదయకూపకము కిందివర్తనము
దత్తము.

Jugular N : అక్షకౌస్తరశిరస్యము,
జతుకూపకము. వ్యా :- కణ్ఠనాళి
దధస్తాత్ జతుకూపకము, నైల
శిరస్యము.

Lacrimal N : అశ్రుశీరఖాతము.

Lesser sacrosciatic N : ఆల్ప
కుమనరస్వరము, అఘకుమనర
స్వరము.

Lesser sciatic N. : అఘస్పైచ
శిరస్యము.

Mandibular N : హానకశిరస్యము.

Mastoid N : చాచుకశిరస్యము.

Nasal N : నాసికశిరస్యము.

Parietal N : పార్శ్వకౌష్ఠ్యరము.

Pelvic N : కటికూపకము, నితమ్బ
కూపకము.

Posterior cerebellar N : పశ్చిమ
ధమ్మిల్లఖాతము, పశ్చిమాదమస్త్య
శిరస్యము.

Posterior mandibular N :
పశ్చిమాదానవ శిరస్యము.

Pterygoid N : స్ఫుటమస్తరము.

Radial N : రత్నీయశిరస్యము.

Sacrosciatic N : కుమనర
స్వరము.

Scapular N : అంశులకఖాతము.

Semilunar N : అర్ధ చంద్ర
శిరస్యము.

Sigmoid N : కుంజలికాకూపకము.
వ్యా :- అర్ధచంద్రాకారణిర్వృధరా.
తె. అర్ధచంద్రాకారఖాతము.

Sphenopalatine N : తాల
జతుకంఖాతము.

Supraorbital N : కుండోత్తరశిరస్యము.

Suprascapular N : అంశులక
ఖాతము.

Suprasternal N : కణ్ఠకూపకము.

వ్యా :- గ్రీవామూలము, జతుకూ
లము. తె. నామగుంట.

Thyroid N : ఆవటుఖాతము.

Vertebral N. : పృష్ఠశిరస్యము.

Notochord : the primitive
back bone : పృష్ఠలగుడము, ప్రాథ
మికపృష్ఠవంకము.

Nucha - see nape.

Nuchal : ఘాటాసమ్మద్ధి, ఘాటేయ,
మన్యా.

Ligamentum N - see Liga-
ment.

Median N. line : ఘాటామధ్య
రేఖ.

Planum N : ఘాటేగూఢాణము.

Nuclear : belonging to the
nucleus : ఆప్టీయము, కేంద్రీకీయము,
కేంద్రీయము.

Nuclea : కణ్ఠికా, కేంద్రీకము.

Double N. of fifth nerve :

పల్చమనాడిమూలచతుష్టయమ్.

N. of sixth nerve : షష్ఠనాడి కన్ధికా.

N. of seventh nerve : సప్తనాడి కన్ధికా.

N. of eighth nerve : అష్టనాడి కన్ధికా.

Nucleoli: కేంద్రకమ్, లఘునూక్లియః.

తె. జీవాణువు. వి. ఇది గుండ్రని బంతివలె సుండును. వలలో చిక్కుకొని ఒకటి రెండువరకు వుండును.

Pseudo N : మిథ్యాలఘునూక్లియః.

Nucleolus : a small granual in the interior of the nucleus.

(1) కదప్టిః. వ్యా:- అప్త్యస్తగతం, తపోఽపి నూత్నతరం నూక్లియమ్.

(2) అప్తేర్బలాప్తేచ్ఛాస్తరాచ్ఛగే ఏకోఽనేకో వాఽతి నూత్న నూచ్ఛగ్రహతే సదృశోబిస్తుః(3) అప్తి జాలకాస్తర సంలగ్నః కోఽప్యణు తరోవృత్త గోళః. సప్రాయ ఏకోఽనేకోవా భవతి. నూక్లియకః, బిస్తుకః, లఘునూక్లియకః, నూత్నబీజకమ్. తె. అంతర్జీవ స్థానము. జీవస్థాన గర్భము.

Germinal spot. లఘుకోశకేంద్రః.

Nucleoplasm : కేంద్రక ద్రవ్యమ్.

జీవాణురసః. తె. వి. ఇది జీవాణువు సుండును.

Nucleus : a centre of a cell, the essential part of a typical cell and the controlling

centre of its activity. (1)

ఆప్టిః. వ్యా:- (క) శలకాస్తగతం నూత్నతరం వస్తు. (గ) శలకాస్తగతః ప్రోథబలానేనావృతః నూత్నగుళికాఽకృతి రణ్డాఽకృతిర్వా విగ్రహః. సప్రాయేణ వ్యక్తయా కయాఽపి కలయాఽఽవృతోభవతి. (2) ఆధార బిస్తుః, కన్ధికా, కేంద్రః, కేంద్రకమ్, కేంద్రకణికా, కోశకేంద్రః, గర్భః, జీవపరమాణుః, నవక్రియః, నాభికః, నూక్లియమ్, బీజమ్, బీజకమ్, మేదో బీజకమ్. తె. ఆద్య జీవకణస్థానము, కేంద్రకము, జీవాణువు. (3) కణ మధ్య పాద్మబిస్తు, పదార్థ కేంద్రకమ్. తె. కణమధ్య జీవబిందువు. వి. ఇది చిక్కుని చుక్క. జీవకణ విభాగము నకును, రద్దవారా అంగాభివృద్ధికిని హేడ్డుడును. అణుకేంద్రకము. వి. ఇచటి జీవపదార్థము మిక్కిలి (దట్ట ముగా) మందముగా సుండును. కేంద్రమున నిది గుండ్రని బంతివలె సుండును. (4) సంచయాస్పదమ్. సమచ్ఛయాస్పదమ్. తె. కూడలి, ముఖ్యస్థానము.

Ambiguus Nuc : సన్దిగ్ధాశ్చ కేంద్రకమ్.

Amygdaloid Nuc : వాతాప కేంద్రకమ్.

Caudatus Nuc : సపుచ్ఛకేంద్రకమ్.

Clastrum Nuc : పటలకేసరి

కమ్.

Cuneate Nuc: కోణకన్డికా, కోణితకేన్డికమ్.

Dentate Nuc, Dentatus Nuc: దన్తకన్డికమ్.

Gracilis Nuc: కామల కేన్డికమ్, దళకన్డికా (x).

Hypoglossal Nuc: జిహ్వధర్మకేన్డికమ్.

Lenticular Nuc: సాఫటిక కేన్డికమ్.

Nuc. of bone: ఆస్థికేన్డికమ్.

Olivary Nuc: తైలకేన్డికమ్. లవణకన్డికా.

Pro Nuc: పురోనవక్రియ, వీర్య పరమాణు.

Pro Nuc. of female: స్త్రీపురోనవక్రియ, సిద్ధయావతమ్.

Pulposus Nuc: గర్భమాంసకమ్.

Red Nuc: రక్తకేంద్రకమ్.

Ring Nuc: అజ్గళీవలయ కేంద్రకమ్.

Segmentation Nuc: కలల బీజమ్ వ్యా:- కలల లాన్తర్గతం నూత్మతరం గోళమ్. ప్రథమవిభాజ్య బీజకమ్, బలిష్ఠమ్.

Nutrition. (1) అన్నం, పోషణమ్. తె. అన్నము, ఓదనము, తిండి, పోషకాహారము. (2) జీర్ణం. తె. అరుగుట. వి. భుజించిన యాహారము క్రమముగా నవులుట మొదలుకొని

జీర్ణమగువరకు జరుగు విధానము. (3) బాహ్యప్రాణి. తె. తర్పక, వర్ధక, ధారక, యాపకమును బాహ్య భౌవములుగల ప్రాణము. ఈ గుణములు ఆహారమున నుండును. పోషణము, అన్నము వంటబట్టుట,

Nutritious, Nutritive: పుష్టికర, పోషక. తె. పుష్టినిచ్చునట్టి, బలకరమైన.

O

Obductor: ప్రాచ్ఛన్నా.

Obelion: ఉపలయ: వ్యా:- ఉచ్చ కస్యపశ్చాత్స్థిత. తె. శిఖాబిందువు.

Object: ఆర్థ, ఇన్ద్రియార్థ, విషయ. తె. ఇన్ద్రియ విషయము.

Objects of special senses: sense objects. ఇన్ద్రియార్థా. తె. ఇన్ద్రియార్థములు. వి. శబ్ద స్పర్శాది ఇన్ద్రియ విషయములు.

Oblique: అవసమతా, అవసమవాగ్రమ్, అవాగ్రమ్, కుటిలి, వక్ర. వ్యా:- కించిదవసతా. తె. ఒంగిన, ఒరగిన, మొగు, వంకర. వి. విమూలగానున్న.

Oblong: ఉపదీర్ఘ, దీర్ఘచతురస్ర, దీర్ఘాకార. తె. నిడివి, నిడుపు, వాటుగానున్న, పొడవు. (అయతము, దీర్ఘచతురము).

Oblongata - see medulla.

Occipital: pertaining to the back part of the head. శిరః

పుష్టికీయః, పశ్చాత్పాతీయః,
పుష్టికీయః. తె. పెడతలకు చెందిన.

Oc. bone - see bone

Oc. condyle: కపాలకుండలము,
పుష్టికీయకుండలము, స్తాలకః.

Oc. crest - see crest.

Oc. planum - see planum.

Oc. plate - see plate.

Oc. point - see point.

Oc. protuberance - see
protuberance:

Oc. sinus - see sinus

Occiput: the back part of
the head. పశ్చాత్పాతీయః, పశ్చిమ
కపాలః, పుష్టికీ, మస్తక పుష్టికీ,
శిరఃపుష్టికీ. తె. పెడతల, ముచ్చిలి
గుంట. వెనుతల, వి. తల వెనుక
భాగము.

Ocular: pertaining to the
eye. అక్షీయ, చాక్షుషః, నేత్ర,
నేత్రీయః. వ్యా:- నేత్రసమ్బంధీ.
తె. కంటికి చెందిన.

O. margin - see orbit.

Oculomotor: pertaining to
eye movements. అక్షీచలనీయః.
తె. కంటికదలికకు చెందిన.

Oculomotorius: the third
cranial nerve - see oculo-
motor nerve.

Oculus: the eye. నేత్రమ్. తె.
కన్ను, నేత్రగోలకమ్. తె. కను

గ్రుడ్డు.

Odontology: the science of
the teeth. దంతజ్ఞానమ్, దంత
శాస్త్రమ్. తె. పన్నుకు సంబంధించిన
శాస్త్రము.

Oesophagus: (canal from
mouth to stomach) canal
from pharynx to the sto-
mach. Gullet: part of ali-
mentary canal between
pharynx and stomach. 1. అన్న
గతిః, అన్నగలః, అన్ననళికా, అన్న
నాళీ(డీ) అన్నపథః, అన్న ప్రణాళీ,
అన్నమార్గః, అన్నవహస్రోతః, శ్లోమ,
గ్రసనికా. వ్యా:- గల గృహస్యాధ
స్తాత్ శ్లోమనాళః. స్థానమ్:- గల
స్యాధోభాగః నిగరణ స్రోతః (2)
భక్షమార్గనాళః, హస్తీపక్షీ. వ్యా:-
గ్రసనికామూలయ యో ర్మధ్యే
నవాజుల దీర్ఘస్రోతః, అస్యస్థానమ్:-
ఆమాశయార్ధభాగః (3) గ్రాసనళికా,
కణ్ఠనాడీ. తె. గ్రసనిక. మ్రింగుడు.
వి. అంగుడునుండి అన్నపాన ద్రవ్య
ములు కడుపులోనికి పోవుట కేర్పడి
యుండు నాళము ఇది “మ్రింగుడు”,
“పొట్ట” యను అవయవముల మధ్య
తోమ్మిడి అంగుళముల పొడవు గలిగి
యుండును. అన్నవాహిక.

Olfaction: the sense of smell.
సూక్ష్మేంద్రియః. తె. సూక్ష్మేంద్రియము.
వి. వాసనలను తెలిసికొను అవయవము.

Olfactoris : నాసిక్య. తె. ముక్కుకు చెందిన

Olfactory : belonging to olfaction. ఆఘ్రూణ, ఆఘ్రూణీయ, ఘ్రూణేంద్రియ సమృద్ధి. తె. ఘ్రూణేంద్రియమునకు చెందిన. ముక్కుకు సంబంధించిన.

O. area . see area.

O. bulb _ see bulb.

O. lobe - see lobe.

O. nerve - see nerve.

O. pit - see pit.

O. plate - see plate.

O. region - see region.

O. tract - see tract

Oliva : the olivary body of brain. అవలికా విగ్రహం, నర్తకలికా.

వ్యా :- ఆకృతి :- మస్తిష్కపురస్థ జైత్రఫలాకార భస్మస్పిష్ట విశేషం. తె. మెదడు ముందు ఆలివు (నీమబాదము) కాకు ఆకారములో బూడిదవన్నె గల మద్ద.

Olive జైత్రమ్, జితఫలమ్. అవలికా విగ్రహం.

Omental bursae : ఉదబ్బనకీయ భత్రికా.

Omentum : (s) ఉదబ్బనకీమ్, ఉదబ్బనకీ. వ్యా :- (1) కేషిక్పిత్ కోష్ఠాజ్ఞానాంబద్ధరార్ధ పరిభ్రష్టవలీవిశేషం. (2) పరిణామభేదరూపకాలా. (x) తైలవర్తి, తైలవర్తికా, మేవాధరా

కలా, మేవావర్తి, వపా, వపావహ సమ్. (చ) ఆస్త్రి వేష్టనమ్, ఆస్త్రిస్థావ కిమ్, మేవాధరా. తె. ఆస్త్రివేష్టనము, ఉదబ్బనకము, క్రొవ్వువత్తి, నూనెవత్తి, వప. వి. ఇదికడుపులో నుండు ఒకవర్గమైన మడత చమురుతో గూడియుండును. క్రొవ్వును అవరించుచుండుపొర, బొజ్జయందలి మేదస్సు.

Gastrohepatic O : జాతరయక్మగుద్బస్థకీ, జాతరయక్మద్బస్థా.

Gastrosplenic O : జాతరశ్లైహికోద్బస్థకీ, జాతరశ్లైహికావహ.

Greater O: బృహద్బస్థామహోద్బస్థకీ. తె. వి. కడుపులోని మేవాధరా కలాభాగము. ఇది క్రేపులను కప్పియుండి ఒక్కొక్కప్పుడు వత్తిగా మారుచుండును.

Lesser O: లఘూద్బస్థకీ, లఘువహ.

Omoplate : the scapula.

Omphalus : the umbilicus.

Onyx : a nail.

Oocyst : కణకంచుకీ, యగ్మకపుటి. తె. కణకవచము.

Oocyte : an immature ovum, the original cell of the ovarian egg : యావతమ్. వ్యా :- డియూణుజనకకోశం.

Primary O . బీజసత్త్వమ్, ప్రాథమిక యావతమ్.

Secondary O : ద్వితీయయావ
తమ్.

Oogenesis : (1) యావతావిర్భావః.

వ్యా:- యావతస్యోత్పత్తి వృద్ధిక్రమః

(2) ఉష్ణోత్పత్తిః. తె. అంధోత్పత్తి.

Oosperm : a fertilized ovum.

పూర్ణయావతమ్, స్ఫీతీకృత స్త్రీబీజమ్.

Opaque : అస్వచ్ఛమ్. వ్యా. రశ్మ్యశు

ప్రవేశసహమ్. తె. కిరణాభేద్యమైన,

వెలుగుచూరనియ్యని.

Opening : అయనమ్, ద్వారమ్, బిలిమ్,

ముఖః, ప్రాంతః. తె. కన్నము,

బిలిము, బెజ్జము, రంధ్రము, వాకిలి.

Anterior O. of orbits : నేత్ర

గుహద్వారమ్ (పురస్తన నేత్ర గుహ

ద్వారమ్).

Aortic O : మహాధమనీ ద్వారమ్.

Different openings of

mouth. ముఖప్రాంతాంసి. తె. వి.

నోటిలోపల పలుతెరగులుగా నుండు

దారులు, నాళములు, బెజ్జములు.

Internal urethral O : వస్తి

ద్వారమ్.

Minute openings : అపనాని.

వ్యా:- నూత్నప్రాంతాంసి. తె.

మిక్కిలి సన్ననాళములు, బెజ్జములు.

Oesophageal O : గ్రాసనశికా

ద్వారమ్.

O. of the pulmonary artery :

పుష్పసధమనీ ద్వారమ్.

Openings of the body : శరీర

ప్రాంతాంసి. తె.వి. శరీరము వెలుపలికి

తెరచుకొనియుండు నాళములు, బెజ్జ

ములు.

Openings of sweat glands :

స్వేదహాప్రాంతాంసి. తె. చెనుట

బెజ్జములు.

O. of pulmonary vein :

పుష్పస సిరాద్వారమ్.

O. of vagina : భగద్వారమ్.

O. of vena cava : అధరమహా

సిరాద్వారమ్. ఉత్తర మహాసిరా

ద్వారమ్.

Posterior O. of the orbit :

నేత్రగుహద్వారమ్, పశ్చిమనేత్ర

గుహ ద్వారమ్.

Operculum : a lid. ఉపరికులమ్,

ఉపరికులా, వర్త్య. తె. తెప్ప, కప్ప.

Ophryon : అగ్రకోటిః.

Opisthian : పశ్చిమ మూలకోటిర్వా

బిన్దుః.

Optic : pertaining to vision or

eye. దార్శన, దృష్టి, నేత్రీయ. తె,

చూపుట చెందిన, కంటికి సంబం

ధించిన.

O. axis - see axis.

O. bulb - see bulb.

O. canal : దార్శననాళః.

O. chiasm : దార్శన స్వస్థికమ్.

O commissure, O. chiasm.

O. cup : ఆక్షిచక్షకమ్, దార్శన

చక్షకమ్.

O. disc - see disc.

O. foramen - see foramen

O. nerve - see nerve.

O. papilla - see papilla.

O. stalk - see stalk.

O. tract - see tract.

O. vesicle - see vesicle.

Para O. hypothalmia : పర్య
క్రాధరాక్షియభాగః.

Oral : belonging to the mouth.

ముఖ్య, ముఖ్యా. వ్యా:- ముఖ
సంబంధీ, వక్త్రీయ. తె. నోటికి సంబం
ధించిన.

O. arch - see arch.

O. cavity - see cavity.

O. plate - see plate.

Orbicular : circular, spheric.

చాక్రకః, చాక్రేయః, వర్తులః, తె.
గుండని, గోళాకారముగల.

O. bone : వర్తులాస్థి.

O. ligament - see ligament

Orbicularis - see muscle.

Orbit. కుణ్డా, కోటరః, గర్తః, వలయః

వ్యా:- విస్తీర్ణముఖానివిలాస్యేవ తె
గుంట. చక్రము, పల్లము, మండ
లము.

Orbit : the bony cavity for
the eyeball. నేత్రగుహ.

Infra Or : కనుగుడ్డు చుట్టునున్న
ఎముక.

O. of the eye : అక్షికుణ్డా. తె.

కనుగుంట వి. కనుగుడ్డుండుపల్లము.

Supra O : పూర్వదేశః.

Orbital : pertaining to the
orbit. అక్షికుణ్డీయ, లోటుఖల్లు.

Or. axis - see axis.

Or. cavity - see cavity.

Or. condyle : పృష్ఠకీయకుణ్డా.

Or. fissure - see fissure

Superior O. ramus branch :
అక్షికుణ్డాత్తరశాఖ.

Orbits : నేత్రకోటరే, నేత్రగుహ,
వ్యా:- ధుస్తూతృష్టపృథ్విశాయితనే
కోటరే నానా మధ్యతః స్థితేనేత్ర
గోలకధరే. తె. కంటిలోత్రలు. కను
గుంటలు వి. ముక్కుకిరువైపుల కను
గుడ్డులు ఇముచ్చుకొని ఉమ్మైత్ర
పువ్వుపలె విశాలముగ సంక్షుగుంటలు.
Floor of the O : నేత్రగుహ
భూమి.

O. of the eye : అక్షికుహరే (దేస్వి).

Roof of the O. నేత్రగుహ
ఛది.

Orchis : the testicle.

Organ : any part of the body
with a special function.

అంగమ్, అయముహః, ఉపకరణమ్,
ఇంద్రియమ్, యంత్రమ్, హృషీకమ్.

వ్యా:- 1. బాహ్యోభ్యంతరం వాదేహ
సీత్యనుకూలం కిమపి విశిష్ట కర్మకాః
అంగమ్వా యంత్రమ్. 2. హృషీకమ్.

వ్యా:- విలక్షణదేహాంశ భూతానాం

ప్రత్యేకతో హృషీకమితి సంజ్ఞా. తె. అంగము, అవయవము, ఇంద్రియము. వి. విశిష్ట క్రియల నెరవేర్చు బాహ్యభ్యంతర శరీరావయవము లేయన్తము. ఉదా :- కౌలు, చేయి, కన్ను, ముక్కు, హృదయము, వస్త్ర మొదలగునవి.

Organs అజ్ఞాని. తె. అవయవములు.

Accessory Or : ఉపాద్యమ్.

Assimilative Or - see digestive Or.

Chromaffin Or . క్రమస్థి న హృషీకమ్.

Circulatory Or . పరివహన యన్తమ్, పరిసంచరణావయవం. తె ప్రసరణావయవము.

Digestive Or : అన్నపచయన్తమ్, పాచకాంగాని. తె. జీర్ణావయవములు.

End Or : అన్త్యాద్యమ్, అన్త్యావయవం.

Essential Ors. of the life : ప్రాణాయతనాని. తె. మర్మములు. వి ప్రాణము లంకుతావులు.

Excretory Ors : ఉత్సర్గాజ్ఞాని, మలాయతనాని, విసర్జనాంగాని. తె మలవిసర్జకావయవములు. వి. ఇవి రక్తమందలి మలినములను, ఇతర శరీర మలములను గ్రహించి బయటికి నెట్టి చేయును. ఉదా.- పోషక భాగములు కణజాలములందు దహనమగునప్పుడు

ఉత్పత్తిమగు కార్బన్ డైయాక్సైడ్, యూరియా, నీరు, ఖనిజలవణములు మొదలగునవి మలినాంశములు.

External generative Ors. in the female : as are vulva, vagina and clitoris. (స్త్రీ)

బాహ్యోపస్థాజ్ఞాని యథా, బాహ్యయోనిః, అపత్యపథః, భగశిష్నికాచ.

External gnerative Ors. in the male : as are the penis and testes : పురుష బాహ్యోపస్థాజ్ఞాని. యథా, మేహనమ్, వృషణౌచ.

External genital Ors, External sexual Ors : బాహ్యగుహ్యజ్ఞాని, బాహ్యోపస్థాంగాని. తె. బయటి జువేంద్రియములు, వైమర్మావయవములు.

External Ors : బహిష్త్రియాణి. Female genital Ors - see external and internal female generative organs.

Functioning Ors : (1) కరణాని, కర్మేంద్రియాణి. తె. వి. పసుల నెరవేర్చుటకు వలయు సాధనావయవములు. ఉదా.-చాక్ష్మాణ్యదలు. ఇవి కర్మేంద్రియములు. (2) బాహ్యకరణాయతనాని. (సు. ఉ.) వ్యా :- కర్మేంద్రియాణి.

Genital Or : ఉపస్థం, ఉపస్థః,

ఉపస్థేన్ద్రియమ్, గుహ్యజ్వరః, గుహ్య ప్రదోః గుహ్యజ్వరమ్, జననా జ్వరమ్, ప్రజననమ్, ప్రజననయన్త్రమ్ తె. జననేంద్రియము(బి). వి. స్త్రీ పురుష మర్మవయవము(బి).

Genito urinary Ors శుక్ల మూత్రనాడ్యః. శుక్ల మూత్రావయవాః, గుహ్యమూత్రాంగాని. తె. ప్రజనన మూత్రావయవములు. శుక్లమూత్ర నాళములు.

Group of female genital Ors. or menstrual system - see internal generative Ors. in the female.

Group of male genital Ors. - see internal generative Ors. in the male.

Group of Ors : which contain something. ఆధారాః, ఆశయాః, తన్త్రాణి, స్థానాని. తె. ఆధారములు, ఆశయములు, తన్త్రములు, స్థానములు. వి. ఇవి శరీరమున గల ప్రత్యేకావయవ సమూహములు. దోషమలాదుల కౌశ్రయములు.

Intellectual Ors : జ్ఞానేన్ద్రియాణి, ధీన్ద్రియాణి. తె. జ్ఞానేన్ద్రియములు. బుద్ధింద్రియములు. ఉదా:- మనస్సు, బుద్ధి మొదలగునవి.

Internal Ors : కోష్ఠాజ్ఞాని. తె. కోష్ఠాజ్ఞములు.

Internal Ors : organs of the

intellect. ఆన్తఃస్థియాణి. ధీన్ద్రియాణి. తె. జ్ఞానేంద్రియములు.

Internal generative Ors. in the female : as the uterus, Uterine tubes and ovaries. యథా గర్భాశయః, ఆర్తవవహనాడ్యౌ, (రజోనాడ్యౌ) బీజకోశాః. ఏతాని స్త్రీణామన్తౌపస్థాజ్ఞాని. తె. వి. గర్భాశయాది లోని అవయవములు. ఇవి సంతానోత్పాదనమునకు సాధనములు.

Internal generative Ors. in the male : as the prostate, differential ducts and seminal vesicles. యథా-పౌరుషగ్రన్థిః, వివిధనాళ్యాః, శతకస్థానమ్, శుక్లనాడీ. ఏతాని పురుషస్యాభ్యంతరకోష్ఠాంగాని.

Internal genital Ors, Internal sexual Ors : అభ్యంతర గుహ్యంగాని.

Male genital Ors - see external and internal male generative Organs.

Minute Ors: సూక్ష్మేంద్రియాణి. తె. మిక్కిలి చిన్న అవయవములు, శరీరమున గల మిక్కిలి చిన్న నిర్మాణములు. Motor Ors : కర్మేన్ద్రియాణి. తె. కర్మేంద్రియములు.

Ors. of action - see functioning Ors.

Orgs. of the body : జీవావ
యవాః, యత్రాణి, శరీరావయవాః.
తే. వివిధ శరీరావయవములు.

Orgs. of cognition, Cognitive

Orgs : జ్ఞానేంద్రియాణి.

Orgs. of conation, Conative

Orgs : కర్మేంద్రియాణి.

Or. of corti : వల్క్లజమ్.

Or. of excretion : పాయుః.
తే. గుదము, ముడ్డి.

Or. of generation, gene-
rative Or : ఉపస్థః, యోనిః. తే.
జననేంద్రియము.

Or. of hearing : ear. శ్రవణమ్,
శ్రోత్రమ్, శ్రోత్రేంద్రియమ్. తే.
చేవి. వి. ధ్వనులను గ్రహించు
ఆవయవము.

Or. of Jacobson : ప్రాథమిక
సైరనాసిక్యహృషీకమ్.

Orgs. of perception : జ్ఞానేంద్రి
యాణి. తే. చక్షురాది ఇంద్రియ
ములు. ఇవి శబ్దాది విషయములను
గ్రహించును.

Or. of prehention : గ్రహ
ణేంద్రియమ్.

Or. of sensation : ఆవభాసిని
త్వక్, స్పర్శనేంద్రియమ్. తే.
చర్మము. వి. చర్మపు మొదటి లేక
పైపొర. ఇది తాకుడు (స్పర్శము)ను
తెలిసికొనుట కుపయోగపడును.

Or. of sight : eye, చక్షుః,

దర్శనమ్, దర్శనేంద్రియమ్, దృక్,
దృగింద్రియమ్. తే. కన్ను. వి. రూప
మును గ్రహించును. చూచు
ఆవయవము.

Or. of smell : nose. స్పృహమ్,
స్పృహేంద్రియమ్, నాసా. తే. ముక్కు.
వి. వాసనలను వెలుపు ఆవయవము.

Or. of tactile : స్పర్శనేంద్రియమ్.

Or of taste : tongue. జిహ్వ,
రసనమ్, రసనా, రసనేంద్రియమ్. తే.
నాలుక. వి. తీపి, పులుపు మున్నగు
రుచులను (చవుల) వెలుపు ఆవయవము.

Or of touch : skin. త్వక్,
త్వగింద్రియమ్, స్పర్శనమ్. తే.
చర్మము, తోలు. వి. చల్లదనమా,
నేడియ, గట్టిదనము, మెత్తదనము
మొదలగు తాకుడు (స్పర్శ) లను
వెలుపు ఆవయవము. స్పర్శనేంద్రి
యము.

Or. of vision : చక్షుః, చక్షు
ంద్రియమ్, దృగింద్రియమ్, నేత్రమ్.
తే. కన్ను. వి. నలుపు, తెలుపు
మున్నగు వన్నెలను, పొడవు, వంకర
మొదలగు ఉనికిని (రూపములను) తెలి
యజేయు ఆవయవము.

Or. of voice : speech.
larynx : కణ్ఠః, వదనం, వాక్,
వాగింద్రియమ్. తే. గొంతు, నోరు.
వి. ఇది వివిధధ్వనులను వెలువరించు
ఆవయవము.

Organs : అజ్ఞాని, ఆవయవాః,

యస్మాణి, హృషీకాని. తె. అంగములు, అవయవములు. వి. శరీరమున గల పలు తెరగుల ఆవయవములు.

Pain end Or : వేదనాస్థానము.

Reproductive Ors: the organs of begetting young. ప్రత్యుత్పాదకాజ్ఞాని, సంతానోత్పాదకావయవాః. తె. జననోద్రియములు, బిడ్డల సుర్వత్ప్రేభేయుఁడై పురుష గుహ్యంగములు, సంతానోత్పాదకాంగములు.

Respiratory Ors : శ్వాసకాజ్ఞాని. తె. శ్వాసకోశాదులు, శ్వాసావయవములు.

Secreting Or, Secretary Or : నిష్కర్షిని, కలకర్షక, స్రావకగ్రాహి.

Sens. Ors - see sensory Ors.

Sensitive Ors : ఇంద్రియస్థానాని.

Sensory Ors : (1) ఇంద్రియాధిష్ఠానాని, జ్ఞానేంద్రియాణి, ధీంద్రియాణి, బుద్ధీంద్రియాణి. తె. శ్రోత్రాది జ్ఞానేంద్రియగులు.

(2) Organs of the intellect as mind, or thought, apprehention, individuality or sense of self feeling. ఆభ్యంతర కరణాయతనాని యథా - మనోబుద్ధ్యహంకారచిత్తస్థానాని - అహంకార చతుష్టయమితి సముచ్చయార్థః. తె. అహంకార చతుష్టయము.

Small Ors : ఉపాజ్ఞాని. తె. వి. ప్రవేశ్య మొదలగు చిన్న అవయవ

ములు.

Special Or : హృషీకమ్.

Special sensory Ors : ఇంద్రియాధిష్ఠానాని, ఇంద్రియాయతనాని. తె. ఇంద్రియములందు తావులు.

Urinary Or : మాత్రనాడీ, మాత్రాజ్ఞాని. తె. మాత్రనాళము. వి. మాత్రమునకు సంబంధించిన ఆవయవము.

Urogenital Ors : మాత్ర శుక్లానాడ్యాద్యవయవాః, వస్తుప్రసక్తియాజ్ఞాని.

Vemoronasal Or. of Jacobson . సైరనాసిః హృషీకమ్.

Vital Ors : మర్మకాః. మర్మాణి. తె. మర్మములు, వాతనాడులు, వాతస్థానములు. వి. ప్రాణములందు తావులు.

Organic : pertaining to organs : ఆజీక, విద్విక, విద్వియ, కాయిక, జీవజన్య, జీవిజ, జైవ, సేంద్రియ. తె. అంగికము, ఇంద్రియమునకు చెందిన, కాయికము, జీవజన్యము, శరీరావయవమునకు చెందిన.

Or. matter - see matter.

Organism : a living organized being (1) ఆజీ, జీవి, జన్మి, ప్రాణి, శరీరీ. వ్యాః - రచిత శరీరీవాస్యశరీరీ, రచితాజ్ఞ ప్రత్యజ్ఞవాన్ శరీరీ వాస్యప్రాజ్ఞ ప్రత్యజ్ఞవాన్ శరీరీ. తె. జీవి, ప్రాణి. వి. అంగక్రమము

గల సజీవనిర్మాణము, శరీరము. (2)

శరీరం. (చ. శా. 6. అ. 4.)

Micro Org : ప్రతిసజీవీ, సూక్ష్మ జీవీ.

Multicellular Org : composed of many cells. బహుకణ జీవీ. తె. బహుకణజీవరాశి.

Unicellular Org : having but one cell. తె. ఏకకణజీవి.

Organography : అజ్ఞనిర్మలము, అవయవ వర్ణనము, సముద్భవ శరీరాజము. తె. అవయవవర్ణనము.

Organology : the science of Organs (1) అజ్ఞవిజ్ఞానము, ఇద్వియ విజ్ఞానము, శరీరాజశాస్త్రము. తె. శరీరావయవ విజ్ఞానము. (2) ఆజ్ఞిక విజ్ఞానము, యస్త్రశాస్త్రము.

Orifice : a mouth or an entrance. ద్వారము, ముఖము, రస్థిము, సుషిరము. తె. కన్నము, ద్వారము, బెజ్జము, రంధ్రము. వి. లోనుండి బయటికిని, బయటినుండి లోపలికిని ఏదైన వస్తువు వచ్చుటకు, పోవుట కేర్పడియుండు రంధ్రము.

Anal Ori : గుదద్వారము, గుద రస్థిము. మలద్వారము. తె. ముడి.

Cardiac Ori : ఆహారము ద్వారము. తె. ఆహారమును ప్రవేశించుట కేర్పడిన మొదటిద్వారము, హృదయద్వారము.

Excretory Ori : మల విసర్జన

ద్వారము, మలాయనము.

External Ori : బహిర్ద్వారము, బహిర్ముఖస్థానము. బాహ్యరస్థిము. తె. బయటిరంధ్రములు, వెలిరంధ్రములు. వి. ఇవి బయటి కి గుఱుచుండును. వీనిగుండా లోని మలాదులు బయటికి వెడలుచుండును.

External Ori. of urethra : బాహ్యప్రసేక ద్వారము, మూత్ర ద్వారము, మేధ్యద్వారము, మేధ్యరస్థిము. తె. మూత్రద్వారము, మూత్రనాళము. వి. ఉచ్చ బయటికి వెడలు బెజ్జము.

Hymenal Ori : భగవహిర్ద్వారము. తె. యోని బయటి ద్వారము.

Ileocolic Ori : పక్షాశయ ద్వారము, పొట్టలక ద్వారము. తె. వి. చిన్నప్రేవును పెద్దప్రేవుతో కలుపు ద్వారము.

Internal Ori. ఆంతరాస్యము.

Internal Ori. of urethra : ఆంతరప్రసేక ద్వారము, వస్తిద్వారము.

Internal urethral Ori : వస్తి ముఖము. తె. వి. ఉచ్చత్తి లోపలి ద్వారము.

Laryngeal Ori : కణ్ఠద్వారము.

Oral Ori : ముఖద్వారము, ముఖ రస్థిము. తె. నోరు.

Ori. of pharyngo tympanic tube : శ్రోత్రపటహగళీయరస్థిము, ప్రాణరస్థిము.

Ori of ureters : గవీనిద్వారమ్

Pyloric Ori : గ్రహణీ ద్వారమ్,

నాభిద్వారమ్, మద్రికాద్వారమ్.

Superior Ori : ఉర్ధ్వరస్థిమ్.

Upper Ori. of the stomach :

అమాశయోర్ధ్వరస్థిమ్.

Urethral Ori. మూత్రరస్థిమ్.

Vaginal Ori : గర్భవర్తురస్థిమ్,

భగద్వారమ్, మనోధవాగరిమఖమ్,

యోనిద్వారమ్, రకోమార్గః. తె.

యోనిరంధ్రము, భగరంధ్రము, స్త్రీ

మర్మావయవ రంధ్రము, జననమార్గ

రంధ్రము. వి. ఋతురక్తము వెడలు

దారి.

Origin : ఉదయః, జన్మ, ప్రభవః,

మూలమ్. తె. (1) పుట్టుక, మూలము,

మొదలు. (2) ఆరంభము, ఉత్పత్తి

స్థానము.

Or. of the muscle: పేశీమూలమ్

Orinasal: pertaining to the

nose and mouth. ఆస్యనాసీయః,

ఘ్రాణాసనీయః, ముఖనాసిక్యః,

ముఖనాసీయః. తె. నోరు ముక్కుకు

చెందిన.

Orogenital : ముఖోఽస్థీయః.

Oronasal - see Orinasal.

Oropharynx : ముఖగౌ, గలభాగః.

వ్యా :- స్థానమ్ - కోమలతాల్యై

రథస్తాత్. తె. నోరు, గొంతు, గొంతు

భాగము.

Os: a mouth. చిద్రమ్, ద్వారమ్,

ముఖమ్, రస్థిమ్. తె. ద్వారము,

దెడ్డము, రంధ్రము, వాకిలి.

External Os. of the uterus:

శార్ణచంద్రవాడికా. (భావప్రకాశః

ఉంగరంగః) తె. గర్భాశయముఖము.

వి. విస్తరించినప్పుడు చూపులకు

పూర్ణచంద్రునివలె నుండును.

External Os: గర్భవహిర్ద్వారమ్,

బాహ్యగర్భచిద్రమ్. తె. గర్భా

శయము వెలుపలి రంధ్రము the

opening of the cervix into

the vagina. తె. వి. యోనిమార్గము

లోనికివుండు గ్రీవారంధ్రము. గర్భా

శయ బాహ్యముఖము. ఈ చిద్రము

గర్భాశయమునకు ద్వార రూపముగ

నుండి ఎల్లప్పుడు ముడుచుకొని సంకో

చించి యేయుండును. కొని ఆర్తన

(ఋతు) కాలమున గర్భాధానము

కొరకు పనునానందినములపరకు కొద్దిగ

వికసించి యుండి తరువాత ముడుచు

కొని పోవుచుండును.

Internal Os: the Internal

orifice of the uterus: అంత

రాస్యం, అభ్యంతరంగర్భచిద్రమ్,

అభ్యంతరద్వారమ్. తె. వి. గర్భా

శయము లోపలి రంధ్రము.

Internal Os. of the uterus:

గర్భాశయాంతర్యుఖమ్. తె. వి. గర్భా

శయము క్రిందిభాగము. ఇది గర్భ

గ్రీవతో కలియుచోటు. ఇచటి

రంధ్రము గుండ్రముగ నుండి “గర్భా

శయాస్త్రస్థుభి" మని పిలువబడును. the opening of the cervix into the uterine cavity. గర్భగుహలోనికి వుండు గర్భగ్రీవా రంధ్రము.

O. externum: the external opening of the uterus. గర్భాశయ బాహ్యముఖమ్, గర్భబాహ్య ఛిద్రమ్, వ్యా.-గర్భాశయగ్రీవాయాః బాహ్యముఖంవా ఆధోముఖమ్. తె. గర్భాశయము వెలుపలిదారి.

O. internum: the internal orifice of the uterus. గర్భాశయ స్త్రస్థుభిమ్. వ్యా :- గర్భాశయ గ్రీవాయా అస్త్రస్థుభిమ్ వాఙ్మర్ధ్వముఖమ్. see internal Os.

O. uteri: the mouth of the uterus. గర్భాశయముఖమ్.

O. uteri externum: అపరాముఖమ్, గర్భాశయద్వారమ్, గర్భాశయముఖమ్. (బాహ్యరంధ్రమ్) రక్తపథః. తె. వి. గర్భాశయమునకు గల బయటి రంధ్రము.

O. uteri internum - see internal Os.

Os: a bone: అస్తి. తె. ఎముక.

Os calcis: the heel bone - see calcaneum bone,

O. coxae-the innominate bone.

O. femoris-see femoris.

O hamatum-see unciform bone.

O. humeri-see humerus bone.

O. innominatum, the innominate bone. శ్రోణి ఫలకమ్. బృహదస్థి ఫలకమ్. వ్యా.- కపాల భూయిష్ఠమ్. (త్రికనితమ్) సన్నిధారణమ్. Hip bone.

O. planum. నేత్రాస్తపీతః (సమతలమ్)

O. pubis: the pubis - see bone.

O. unguis - the lacrimal bone

Osmosis: రసాకర్షణః.

Ossa: bones. అస్థిని, తె. ఎముకలు.

Ossein: animal matter of bone. ఓసీనమ్ వ్యా :- అస్థిసజ్జులక వసా, అస్థీయమ్, వసామయ అస్థి నిర్మాణముఖ్యపద్య.

Osseous · bony. అస్థి, అస్థిమయః. resembling bone. అస్థ్యనుకౌఠ, అస్థిసదృశః, తె. ఎముకమయము, ఎముక సుబోలి యుండుట.

Fibro O. తన్వస్థిమయః.

O. spiral lamina: అస్థిమయ పరివేష్టితకమ్.

O. Vertebral column: అస్థిమయ పృష్ఠవంశః.

Ossicles : the small bones of the ear. ఊద్రకాస్థాస్థిని, ఊద్రాస్థిని.

Ossification : The formation of bone. అస్థిభవనమ్, అస్థిపరిణామః, అస్థీకరణమ్. తె. ఎముక నిర్మాణము, ఎముక పుట్టుక.

Center of O అస్థీకరణ కేంద్రమ్.

Ostein - see Ossein.

Osteo : అస్థి, అస్థియ. తె. ఎముక, ఎముకకు చెందిన.

Osteoblast : a germinal cell of bone, a bone-forming cell అస్థిబలీప్తః. వ్యా :- సి క తా మయ గర్భక సజ్జయవాన్ మృదుపటలః.

Osteocyte : a bone cell. అస్థి కణః, అస్థికోశః, అస్థిశలకమ్ తె. ఎముక కణము.

Osteogen : a soft substance from which bone is developed. అస్థిజనకః, అస్థ్య తాపదకః. వ్యా :- కి ష్చిన్మృదువస్తు యస్మాత్ అస్థి జాయతే వర్ధతేచ తె. ఎముక పుట్టి పెరుగుటకు కారణమైన మెత్తని ముఖ్యవస్తువు.

Osteology : అస్థివిజ్ఞానమ్, అస్థివిద్యా, అస్థివ్యాకరణమ్, అస్థిసంస్థానమ్, అస్థి స్కంధః. తె. ఎముకకు సంబంధించిన విజ్ఞానము, శాస్త్రము.

Osteomyelum : the marrow of bone. మజ్జా. తె. మూలుగ. వి.

ఎముకలలో రక్తముతో గూడియుండు క్రొవ్వు.

Osteoplaque : a layer of bone. అస్థికలా. తె. ఎముక పొర.

Ostium : the opening or mouth of any tubular passage చుఖమ్, రంద్రము. తె. బెజ్జము, రంద్రము.

Os.abdominale : గర్భాశయనాడీ బాహ్యముఖమ్.

Os. intenum : గర్భాశయనాడీ ఆభ్యంతరముఖమ్.

Os. pharyngeum : గ్రసనికా రంద్రమ్, సప్తపథముఖమ్.

Os. primum (of heart) : ప్రథమాస్యమ్. (రంద్రమ్)

Os. secundum : ఆవృత్తరంద్రమ్.

Os. tympanicum : పటహముఖమ్, శ్రవణపుటరంద్రమ్.

Os. vaginae : the external orifice of the vagina. బహిర్మాని రంద్రమ్, యోనిబహిర్ముఖమ్.

Otocyst : శ్రోత్రకోశః.

Otology : కర్ణవిజ్ఞానమ్, కర్ణవ్యాకరణమ్, కర్ణశాస్త్రమ్, శ్రోత్రవిజ్ఞానమ్, శ్రోత్రవ్యాకరణమ్, శ్రోత్ర స్కంధః. తె. చెవికి సంబంధించిన శాస్త్రము, విజ్ఞానము.

Ourology : మూత్రవిజ్ఞానమ్.

Outlet : బహిర్ముఖస్థానః. తె. వెలి రంద్రము, వెలిద్వారము. వి. శరీర

మున బయటికి నోయవలె తెరచుకొని
యుండు గొట్టము, నాళము.

Ou. of bladder : మూత్రాశయ
ద్వారము, వస్త్రీద్వారము, వస్త్రీముఖము.
తె. ఉచ్చుతిత్తి బెజ్జము, రంధ్రము.

Ou. of the body . శరీర బహి
ర్ముఖ ప్రాంతాని. తె. బయటి శరీర
రంధ్రములు, బయటి శరీర నాళ
ద్వారములు.

Ou. of the pelvis: (1) గుదాస్థివ
రము. తె. చట్టముక బెజ్జము, ముడ్డిపూస
మధ్యద్వారము, శ్రోణిఫలక నిర్గమ
ద్వారము. (2) వస్త్రీద్వారము, శ్రోణి
గుహ ప్రవేశనిర్గమద్వారము. తె. ఉచ్చు
తిత్తిద్వారము.

Pelvic Ou: శ్రోణిక్షరమద్వారము.

Ova : (pl. of ovum) the female
reproductive cells. ఓవా, ఓవాని, యావతాని, స్త్రీ బీజాని,
ప్రత్యుత్పాదక స్త్రీ బీజాని. వ్యా:-
శరీరోత్పాదక స్త్రీ బీజాని. తె. శరీర
మును ఉత్పత్తిజేయు స్త్రీ బీజములు.
Decent of O : ఉర్వరాహోహాః.
Fertilized O : కలలా, పూర్త
యావతాని.

Matured O: సిద్ధయావతాని.

Primordial O : ప్రాథమిక బీజ
శలకాని. తె. తొలిబీజకణములు. వి.
అండముల ఆదిరూపము.

Oval : egg-shaped. అణ్డాకార, అవృత్త. వ్యా:- పక్షి అణ్డాకృతి.

తె. గ్రుడ్డుఆకారముగల.

O. bundle . అవృత్తవృద్ధి.

Ovarian . pertaining to the
ovaries : ఆర్తవకోశీయ, డీమ్బ
గ్రంధి, బీజకోశీయ. తె. బీజకోశము
లకు చెందిన.

Ov. arteries : ఆర్తవ వహాని
ప్రాంతాని, ఆర్తవవాహినోధమస్యః.

తె. ఆణ్డాశయధమములు, ఆర్తవహా
ధమములు. వి. గర్భాశయ
మందలి ఋతురక్తములు నెల కొక
సారి స్రవించజేయు రక్తనాళములు.

Ov. duct - see duct.

Ov. fimbria : బీజమల్యా.

Ov. follicles : ఉర్వరాస్థిల
కాని.

Ov. liquor follicule : శుక్లార్త
వమ్.

Ovaries. (pl. of ovary) : అణ
కోశా, అణ్డాకోశా, ఆర్తవకోశా,
డీమ్బగ్రంధి, బీజకోశా, బీజాధారా,
(ద్వార), వృషణా. వ్యా:- గర్భా
శయస్య పార్శ్వయో రర్భాశయ
నాడ్యో, తయోరధస్తాతే స్త్రీ బీజో
త్పాదకా బీజకోశా. బీజప్రాంతో
భ్యం ప్రతిబద్ధే గర్భాశయేన
యావతోత్పాదకగోళే. తె. అండ
కోశములు, ఆర్తవకోశములు, బీజ
కోశములు. వి. ఆకారము:- ఇవి
బాదముకాయవలె 1½ పొడవు,
1 వెడల్పు, ¼ అంగుళముల దశాంశ

కలిగి యుండును. ఇందు శోచిత గ్రుడ్లు పుట్టును. ఇవి అండములని గొనిపోవు నాళములతోను, గర్భాశయముతోను బంధింపబడియుండు కోశమున.

Ovary : the generative organ in the female, producing ova. Two small oval bodies situated on either side of the uterus on the posterior surface of the broad ligament. Seed vessel in which ova are formed. అంశకోశము, ఆర్తవకోశము, ఉర్వరా, ఓవరీ, డిమ్బుగ్రంథి, బీజకోశము, స్త్రీ బీజగ్రంథి, స్త్రీ బీజోత్పాదకాంశము, ఫలము. (సు. శా. 5 అ. 4I) స్త్రీ వృషణము. తె. అండకోశము, అండాశయము. స్త్రీ బీజగ్రంథి. వి. ఇది స్త్రీ జననేంద్రియములలోని ముఖ్య ఆవయవము.

Oviducts : fallopian tubes, the small tubes on each side of the uterus conveying the ova from the ovaries. ఆర్తవహస్తావహినీ, డిమ్బునాళ్యా, డిమ్బువాహిన్యా, ఫలస్తావహినీ, బీజకుల్యే, బీజవాహిన్యా, బీజస్తావహినీ. తె. 1. ఆర్తవహస్తావహినీలు, బీజకుల్యాలు, బీజవాహినీలు, స్త్రీ బీజములను వహించు నాళములు. వి. ఇవి బీజము

లను బీజకోశములనుండి గర్భాశయమునకు చేర్చు నాళములు. 2. అండహస్తావహినీలు, అండవాహినీలు. వి. అండములను-గ్రుడ్లను-బీజ కోశములనుండి గర్భాశయమునకు చేర్చు నన్నని గొట్టములు లేక నాళములు. 3. రజోవహస్తావహినీ. తె. రజోవహస్తావహినీలు.

Ovisac : బీజపుటకము.

Ovocyte - see Oocyte.

Ovotid - see Ovocyte.

Ovular - pertaining to an ovum. యావతీయ, యావతసమ్బంధి.

Ovulation : డిమ్బుత్పరణము, బీజోత్సర్గము. తె. వి. అండము పక్షపై నిర్గమించుట లేక తప్పిపోవుట.

Ovule : female germ cell. ఓవకము. స్త్రీ బీజాణు. తె. అండము.

Ovulum - see Ovule.

Ovum : the female reproductive cell, an egg. అణ్డము, అన్డః ఫలము, అన్డగతం ఫలము, అన్డః పుష్పం, ఆర్తవము, ఆర్తవబీజము, ఆర్తవాణు, ఓవము, ఓవః, డిమ్బు, ఫలము, బీజము, యావతము, యావతః, రజః, రక్తం, శోచితం, స్త్రీ బీజము, స్త్రీ బీజాణు. తె. అండము. శోచితము. **Fertilized O :** (1) కలలః, పూర్తయ్యావతము, ఫలదీకృత యావతము. ప్రాథమిక గర్భబీజము. (2) అనుజీవిత రజః కోశము, శుక్రాంతరము కోశము.

తె. వి. శుక్రా ర్తవములు కలిసిన తరువాత ఏర్పడు కోశము, కలలము, ఫలిత బీజము.

Full term O : పూర్ణగర్భగోళకమ్.

Matured O : అభ్యంతర ఋతు ప్రావమ్, ఆర్తవకోణితమ్, గర్భబీజః. గర్భోపయోగార్తవమ్, బీజమ్, బీజః, బీజరక్తమ్, రజః, సిద్ధయావతమ్. తె. గర్భధారణ కుపయోగపడు స్త్రీ బీజము, రజః. తె. రజస్సు. వి. గర్భధారణకు పనికివచ్చు పరిశుద్ధ ఋతు రక్తము. ఈ రక్తమును స్త్రీ బీజములు ఉండును. ఇవి చిన్నకణ రూపముగా నుండి గర్భోత్పత్తికి కారణములుగా నుండును. దీనిని కొందరు “కోణిత” మనిరి.

Oxygen : a colourless, odourless, gaseous element, the supporter of life combustion.

1. అగ్నికాళః, అగ్నిజనకాళః, అమృతమ్, ఆకాశజః, ఆకాశపీయూషమ్, ప్రాణః, ప్రాణవాయుః, విష్ణుపదామృతమ్, శరీరాస్తస్సంచారీ (పూరకవాయుః). వ్యాః- శరీరాస్తస్సంస్థానవాయుః ప్రాణ ఇతి వైశేషికాః. సహాయద్వీవిధః. ప్రథమః ప్రేరకః, ద్వితీయః పూరకః. శుద్ధవాయుః. తె. ఊపిరి, గాలి, జీవితము, ప్రాణము, ప్రాణవాయువు, విష్ణుపదామృతము, శ్వాస. 2. ఊష్మజని, ఓషజని.

Oxygenation : అమృతీకరణమ్. తె. ఊపిరి పోయుట, బ్రతికించుట.

P

Pabulum : food. ఆహారః, భోజనమ్. తె. ఆహారము.

Pacchionian Glands - see gland.

Palate : the roof of the mouth and floor of the nose. (1)

తాలు, తాలుమణ్డలమ్, తాలూషమ్, వక్త్రచది. తె. అంగిలి, అంగుడు. వి.

నోటిలో పైకప్పు, పైదాడ లోపలి భాగము (2) శృంగాటకమ్, శృంగాటః.

వ్యాః- నాసాకర్ణప్రాంతోఽక్షిజహ్వతర్పణీనాం సిరాణాం సన్నిపాతః శృంగాటః (సు. చి. 40 అ.

30 డల్మణః). తె. అంగుడు. వి. నోరు, ముక్కు, అన్ననాళము, శ్వాసనాడి

అను నాలుగు అవయవములకు సంబంధించిన మార్గములు కలియు చోటు.

Bony. P - see hard palate.

Hard P : the bony plate adjacent to the gums. కఠిన

తాలు, కాకుడు. తె. వి. ఎముకతో గూడియుండు గట్టితాలు. ఇది చిగు

ళ్ళతో సంధించియుండును.

Lateral half of the bony P : తాలుకమ్, తా.ల.

Middle P : తాలుమధ్యమ్. తె. తాలు నడిమిభాగము.

Primitive P: ప్రాథమిక(0) తాలు.

Root of the P - see root.

Soft P: the soft posterior part of the palate. కోమల తాలు, తాలుమాంసమ్, మృదు తాలు. తె. మృదుతాలు. వి. తాలు వెనుకనుండు మెత్తని మాంసభాగము.

Spine of the P: see spine.

Two halves of the hard P: తాలుకే, తాలుపక్షే. తె. కుడి ఎడమతాలు భాగములు. వి. ఇవి ఎముకకు చెంది గట్టిగా నుండును.

Uvular region of the P - see

Root of the P.

Palatine: belonging to the palate. తాలవ్య, తాలు. తె. తాలుకు చెందిన.

P. bone - see bone.

P. fossa - see fossa.

P. membrane - see membrane.

P. region - see region.

P. tonsil - see tonsil.

P. velum: తాలుచక్రమ్, పశ్చాత్తాలుచక్రమ్.

Spheno P: స్పైనతాలవ్యమ్.

Palatoglossus - see muscles.

Palatopharyngeus - see muscles.

Palingenesis: rebirth. పునర్జన్మ.

Palm: flexor surface of the

hand. కరతలః(0), హస్తతలః(0). తె. ఆరచేయి.

Palms: పాణిహృదయే (దేవీ).

Center of the Pa: palm of the hand. పాణితలమ్. వ్యా:-

మణిబన్ధాదజ్జల్య పర్యంతో భాగః, పాణిహృదయమ్. హస్తతలమధ్యమ్.

వ్యా:- పాణితలమ్. హస్తతల మంగుళీ రహితమాఖ్యాతమ్. (సు.చి.

10.9 వ్యాఖ్యాసే). తె. ఆరచేయి, పాణితలము, వి. మణికట్టుకు,

ప్రేశ్వకు మధ్యనున్న భాగము. ఇది ముడుచుకొనుటకు వీలుగా నుండును.

Hollowed Pa: చులుకః, ప్రస్ఫులిః. తె. చేరడు.

Hollowed joined. Pa: అజ్జలిః. తె. దోసిలి.

Palpation: స్పర్శః. తె. తాకుడు.

Palpebra: an eyelid. సేత్రకోశః, సేత్రఫదః, వర్త్య. తె. కనురెప్ప. eyelids. వర్త్యసే (దేవీ). తె. కను రెప్పలు (రెండు).

Palpebral: వర్త్య, వర్త్యీయ. తె. కను రెప్పలకు చెందిన.

P. cartilage - see cartilage.

P. muscle, the orbicularis palpebrarum M - see muscle, Palpebralis.

Pancreas: a racemose gland in the abdomen. Description :- A tongue

-shaped glandular organ lying below and behind the stomach. Its head is encircled by the duodenum and its tail touches the spleen. It is about 7 inches long and weighs about $3\frac{1}{2}$ oz. It secretes pancreatic juice and insulin. The sweet

bread. 1. అగ్నిశయము, ఆగ్నేయ గ్రహము, కాలీయకమ్, కాలీయమ్, కాలీయకమ్. 2. “క్లోమ” ఇత్యపరే

(క) క్లోమస్థానమ్ - క్లోమకాల భజ్జాదధస్తాత్ సీతం దక్షిణపార్శ్వం తిలకం ప్రసీధమ్ (సు ని. 99. ద్వైతం) “గ” స్తీహతు! దాస్తయో ర్మధ్య మన్నపానాది కర్మణి సహాయభూతి మధ్యస్తే క్లోమతచ్చ తిలాభిదమ్. (ఆ వి. (చ) యకృతవత్ కారణం క్లోమ విజ్ఞేయం పాకకర్మణి స్తీహ తుద్రాస్తయో ర్మధ్యమధ్యస్తే దీర్ఘవర్త్య వత్. (ఆ. శా. సం. 394 P). 3. క్లోమ. అకృతిః - (అ) ఆమాశ యాత్ కుతారి కాకారోఽగ్ని శయః, నాభేర్వాచస్థ మజ్జమ్. తె

(1) వి. ఆమాశయము (యండి) క్రింద “గొడ్డలి” రూపముననుండు అగ్ని శయము. బొడ్డుక్రింద ఎడమవైపున వ్యాపించియుండు ఆమయన విశేషము “క్లోమమని కొందరి మతము” (2) ఇది నాలుకవలె నన్నబుడిపెలుగల అవ

యవము. ఆమాశయమునకు క్రింద వెనుకల వ్యాపించియుండును. దీని తల నాభిపురీతము (గ్రహణి)తో నా వృత మై తోక స్తీహములు తాను చుండును. పొడవు 7 (ఏడు) అంగుళములు. బరువు $3\frac{1}{2}$ బోస్సులు. దీనియండి “ఆగ్నేయరసము, ఇన్సులిన్” ఆమ రసాయన ద్రవము లూరు చుండును. ఇవి భుజించిన యాహార మును జీర్ణము చేయు శక్తిగలవి. ఈ రసద్రవ్యము అగ్నితో సమాన గుణ ములు గలది (1) తిలమ్, పాచకా శయః, పితృశయః, తె. అగ్నిశయము, పితృశయము, వృక్కశయః, స్వాను పిండము. (2) మధుర పూ పః. తె. తియ్యకొట్టె (3) వాలీక్షుణమ్ :- హృదయతే పరిక్లొమ్నా హలీక్షణా తాపర్వాభ్యామ్. యస్యైవ మతస్నా భ్యాం స్తీహస్థాయవనస్తే వివృహ మసి” ఇయం యుక్తసాయజాచార్యైః ఏవం వ్యాఖ్యాతాయథా! హేయగ! తే-తవ, హృదయాత్. హృదయపుణ్డ రీకాత్, ఏతత్ సంజ్ఞకాత్ సమృపాత్, మాంసపిణ్డ విశేషాత్, పార్వాభ్యాం దక్షిణోత్తరాభ్యాం, మతస్నాభ్యాం, ఉభయపార్శ్వ సమృద్ధాభ్యాం, వృక్కాభ్యాం, తత్సమీపస్థ పితృధార పాత్రాభ్యాం వాష్టిహ్నః ఉదరపార్శ్వస్థితత్వాత్, శ్యేన పాత్రాకారాత్, మాంస పిణ్డాత్ యక్ష్మః (వనః). హృదయసమీప

అధికార పతన సంస్కార కాల
విజ్ఞాన. (ఆ. పేద. అ. పి. వి.
కావ్య).

“అన్యభిప్రాయము” :- క్లోమ, హృదయసంబంధము మాంసపిల్లము. లిచ్చు హలాకారము హామీగనితి ఆహారము. ఆయుం పిల్లః ఉభయోపార్శ్వయోః దక్షిణోత్తరం ప్రపురం ఉభయపార్శ్వస్థకృమయ్యేవర్తతే. అభవా పితౄధారపాత్రయో రనితేతివతి. ఆయుంవామధ్యేన పత్రాకారేణ క్షిప్య సంలగ్నం వర్తతే దక్షిణేయతః ఆధ్యంత్రవిద్యతే. శా. వి. అధర్వవేదము, అనువాకము 3. ద్వితీయకాండమున 4. క్లోమ:- హృదయసంబంధమున నాగలివలెనుండు మాంసపిండము. అందుచే నిది హామీగనితి చెప్పబడినది. ఈ మాంసముముద్ద ఇరుప్రక్కలందు దక్షిణోత్తరములుగా వ్యాపించియుండును. అనగా ఇరుప్రక్కలనుండు గురవల మధ్య నివసించియుండును లేక పితౄధారపాత్రలకు చివర ఉండును. ఇది ఎడమభాగమున శ్యేనపత్రాకారమున క్షిప్యముతోను, కుడిభాగమున యకృత్తుక్రందనము సంభవపడి యున్నది. తీర్ణవయవము క్రింద నిమిడియుండు లేనెత్తుపైఠంబి అవయవము. ఇంగుభుజించిన యాహారమును జీర్ణము చేయు ౩ క్షిగల పెక ద్రవ ద్రవ్యము

అందును. ఈ రసము - ద్రవము -
 పీచురకములతో కలిసియుఖ్యమైనది.
 ఇది అద్దెతో సమానములగునుగలది.

Pancreatic : relating to pan-
creas. పంక్రీయ (యూయ).

Accessory P. duct - see duct.

P. duct - see duct.

P. juice - see juice.

Papilla a small nipple-shaped elevation. A pimple or pustule. (1) చూచుకమ్. తె. చుచుమొన, చుటిమొన. (2) అబ్బురకణ, పిప్పలా, పిప్పలా - (బ. వ.) వ్యా :- నూత్నై హృచ్చమక సవృశాః పిప్పల్యాకారావా మాంసకీలాదీనాం ప్రగోహాః పిప్పలికా. తె. మాంసపు మొలకలు. పి. చిన్న చనుమొనల వలెగాని, పిప్పళ్ళవలెగాని యుండు సన్నని బుడిచెలు, మాంసాంశురములు, నూత్నైంపురములు.

Fungi form P: శీతస్థ
పిప్పలః. (హిమాయామ్). తె. వి.
నాలుకపైనుండు సన్నని చిన్నయిడి
పేజ, సన్న మొటికలు.

Optic P : దార్పణ సిద్ధులు.

Papillary: pertaining to the nipple. ఆజ్ఞరకః, చౌచుకః, పిప్పవీరుః.

P. body . papillary layer of the skin. సైప్పరీయల్ లేయర్. వ్యా :-

- అధశ్చర్మణః ప్రథమం పటలమ్.
 P. Layer : తామ్ర.
 P. Muscles : see muscoli.
 Papillares - see muscle.
 Paracele : a lateral ventricle of the brain. పార్శ్వ గోర్ధ కోశకః.
 Paradidymis : పరోపాధిః.
 Parallel : సమాంతరః, సదృశః.
 Parametrium : the connective tissue around the uterus. గర్భాశయసంయోజకధాతుః. వ్యా : (ధాతు రేషః) అయం యోజకధాతుః గర్భాశయ మావృత్యతిష్ఠతి. తె. వి. గర్భాశయమునలువైపుల నావరించు యండుధాతువు.
 Paranephros : a suprarenal capsule. అధివృక్కకోశః.
 Parathyroid : ఉపకౌకలకమ్, ఉపావటుగ్రన్థిః, పరిఘల్లికా.
 Parencephalon - see the cerebellum.
 Parental : పైతృకః.
 Parietal : relating to wall. పార్శ్వక, భిత్తిక, భైత్త. వ్యా:- సరస కలాయాః పటలమేకమ్.
 Fronto P : లలాటపార్శ్వకా.
 P. bones - see bone.
 P. plate - see plate.
 P. tuberosity - see tuberosity.
 P. vein - see vein.
 P. wall - see wall.
 Parietes: the walls of an organ. (1) దేహప్రాచీరాః. The walls of a cavity (2) కుహరప్రాచీరాః వా గహ్వరప్రాచీరాః. తె. కుహర ప్రాచీరములు.
 Paroophoron - see paroovarium.
 Parotid: (1) Near the ear. కోర్లో పాస్త్య తె. చెవిదగ్గర. (2) The parotid gland. కర్ణమూలికాగ్రన్థిః.
 P. duct - see duct.
 P. gland - see gland.
 P. mould - see P. region.
 P. region - see region.
 Parotis: the parotid gland - see gland.
 Parovarium : పరడిమ్బుగ్రంథిః, పరోర్వరా.
 Pars : a part. అంశః, ఖణ్డాః, భాగః.
 P. intermedia: మధ్యపత్రికా.
 P. media : మధ్యఖణ్డాః.
 Part : (1) అంశః, ఖణ్డాః, దేశః, భాగః. తె. అంశము, ఖండము, ప్రదేశము, భాగము. (2) అంగం, అవయవః.
 Anterior P. of glenoid fossa: పురస్తహానవనిమ్నికౌఖణ్డాః. వ్యా:- హానవనిమ్నికాయాః పురస్తన అంశః వా ఖణ్డాః.
 Basilar P : మూలఖణ్డాః.

Fleshy P : మాంసజీవం. తె.	పరాగం, రజం. తె. అణువు, కణము, నలును, రజను, చిన్నపలుకు.
Greater P. of the cerebral hemisphere : గోద్దార్ధగోలభూరి భాగం.	Parts : ప్రత్యంగాని. తె. వి. శరీరమునగల వివిధవయవములు.
Inner P : అంతరాంతం. తె. లోపలి భాగము.	Component P. of the body: త్రిధాతవం. తె. మూడుధాతువులు.
Laryngeal P. of pharynx : స్వరయంత్రపశ్చిమాంతం.	Fore P. of the extremities: శాఖాగ్రాణి.
Lateral P : పార్శ్వభాగం. తె. ప్రక్కభాగము.	Inward P : కోష్ఠాంతంగాని. తె. కోష్ఠముననుండు అవయవములు.
Lower P : అధోఅంతం. తె. క్రింది భాగము.	Parturition : ఉత్పాదనమ్, ప్రసవం. తె. కాన్పు, ప్రసవము. వి. బిడ్డను కనుట.
Lumbar P. of the back : కటి పృష్ఠభాగం. తె. నడుము వెనుక భాగము.	Passage : అయనమ్, ద్వారమ్, నాడీ, మార్గం, ప్రాంతం, వర్త్య. తె. దారి, నాడీ, నాళము.
Medial P: మధ్యభాగం, మధ్యాంతం. తె. నడిమిభాగము.	Passages : అయనాని, ద్వారాణి, నాడ్యం, మార్గా. తె. దారులు, మార్గములు, నాడులు.
Nasal P : నాసిక్యభాగం.	Air P : అనిలాయనాని, వాత మార్గా, శ్వాసమార్గా. తె. గాలి గొట్టములు, శ్వాసనాళములు. వి. శ్వాస అడు మార్గములు.
Oral P. of pharynx : గలద్వార పశ్చిమాంతం.	Auditory P : కర్ణనాడీ, కర్ణ ప్రాంతం, శబ్దపథం, శ్రోత్రమార్గం. తె. కర్ణరంధ్రము. వి. చెవిలోనికి ధ్వనులు పోవుదారి, ధ్వనులు వినుట కేర్పడిన మార్గము.
Penile P : మేధ్రీయభాగం. తె. పురుషాంగభాగము.	External P : బాహ్య ప్రాంతాని, Genital P : అపత్స్య పథం, అపత్స్య గర్భమార్గం. తె. వి. గర్భాశయ
Post P. of glenoid fossa : పశ్చిమహానవిమ్మికొఖణ్ణం. వ్యా:- హానవ నిమ్మికొయా: పశ్చిమభాగం.	
Proximal P : ఉత్తర విభాగం.	
Sigmoid P : వక్రభాగం, వక్ర భాగం.	
Particle : అణు, కణం, పరమాణు, పరాగం, రజం, అణువు, కణము, నలును, రజను, చిన్నపలుకు.	

ముఖమునుండి యోని వెలుపలివరకు
నున్నదారి లేక నాళము. గర్భా
శయమునుండి కా స్తు కా ల ము న
పిల్లలు బయటికివచ్చు త్రోవ,
సంతానమార్గము.

Inguinoscrotal P : ఛలకోశాభి
వాహినోధమన్యః. తె. వి. వట్ట
కాయ (వృషణము) లతో సంధించి
యుండు శుద్ధరక్తనాళములు.

Internal P : అంతః ప్రోతాంసి,
అంతర ప్రోతాంసి, ఆభ్యంతర
ప్రోతాంసి. తె. లోమార్గములు. లో
ప్రోతస్సులు.

Lacrimal P : అశ్రుమార్గాః.

Laryngeal P. కణ్ఠప్రోతః. స్వర
యంత్రమ్, స్వరవహప్రోతః. తె. గొంతు.
వి. ధ్వనిలను గొనిపోవునాళములో
నుండి ధ్వనివచ్చు గొట్టము లేక
నాళము, కంఠనాళము.

Leading inward P . అంతర్ముఖ
ప్రోతాంసి. తె. వి. శరీరములోదట్టు
గల నాళములు. ఉదా :- నోరు
గొంతు, ముక్కు మొదలగునవి.

Nasal P : ప్రాణచూర్ణః, నాసా,
నాసానాడీ, నాసాపథః, నాసా
మార్గః, నాసారన్ధ్రమ్, నాసాప్రోతః.
తె. ముక్కు బెజ్జము, నాసా
రంధ్రము. వి. బయటనుండి ముక్కు
లోనికి పోవుదారి(రులు).

Oesophageal (Esophageal)
P : కణ్ఠప్రోతః తె. వి. గొంతులోని

శ్వాసాన్నమార్గము.

Pharyngeal P : కణ్ఠమార్గః. కణ్ఠ
ప్రోతః, గలమార్గః. తె. కంఠనాళము,
గొంతు, పీక. వి. గొంతులోని శ్వాసా
న్నాదినాళములు.

Pleural P : పాచ్ఛ్వమార్గః.

Respiratory P : శ్వాసపథః,
శ్వాసమార్గః.

Seminal P : శుక్రమార్గః, శుక్రా
శయవ్యాసమ్.

Urinary P - see urinary.

Passive : ఆలసః, నిష్క్రియః, వ్యాః-
క్రియాశూన్యః. తె. చురుకులేని,
స్వబలైన, పనిలేకుండా నుండుట.

P. action - see action.

Patch : లాఞ్చనమ్. తె. గుర్తు.

Patella - see bone.

Patellar - belonging to patella.

జానుక, జానుసంబంధీ.

P. region - see region.

P. surface - see surface.

Path : మార్గః, ప్రోతః తె. త్రోవ,
మార్గము, దారి.

Ps. of circulatory fluid :

ఆమ్లవహమార్గాః, ఆమ్లవహ
ప్రోతాంసి. తె. జలమార్గములు. నీరు
పారు నాళములు.

Pathological principles - see
principle.

Pathology : వికృత శారీర విజ్ఞానమ్,
వికృతివిజ్ఞానమ్, శరీరదోష ధాతు

మల వికృతి నిష్ఠానమ్. కటి వికృతి నిష్ఠానమ్

Pear : పీరకమ్, పేరకమ్.

Pc. shape . పీరాకారం.

Pectineus : a flat muscle of the upper part of the thigh.

సమాస్తీ చేశీ - see muscle.

Pectoral : ధోరసః, పక్షః, పక్షీయః.

P. region - see region.

P. girdle - see girdle.

Pectoralis : a muscle of the breast - see muscle.

Pectus : the chest, the thorax.

ఉరః, వక్షః. తె. ఉరము, ఎదురు రొమ్ము, ఛాతి, రొమ్ము, వృక్షము.

Pedology : the science of childhood. కుమారతత్వమ్, కామారభృత్యమ్. తె. కామారభృత్యము బాలతత్వము.

Peduncle : the stalk, a stalklike structure, a supporting part.

పదకమ్, వృన్తమ్. వ్యా :- తుండ్ర పదాకృతమజ్జం వా వృన్త ఇవ కఙ్కి దమయవ భాగః. తె. తొడిమ వి. తొడిమవలె నాధారముగనుండు అయవభాగము.

Cerebral P : మాస్తిష్కపదకమ్.

Inferior cerebellar P : అధరౌపమస్తిష్కపదకమ్.

Middle cerebellar P : మధ్యమాపమస్తిష్కపదకమ్.

Superior cerebellar P : ఉత్తరౌపమస్తిష్కపదకమ్, మోజక బాహుః.

Pelvic relating to the pelvis.

కబ్బు, కాబ్బు, శ్రోణి. వ్యా :- కటి నన్నున్న. తె. కూపమునకు చెందిన, పొత్తికడుపుకు సంబంధించిన.

Anterior P. region - see region.

P. brim - see brim.

P. cavity - see cavity.

P. colon - see colon.

P. floor : శ్రోణ్యాధారః, విటవ మర్మ.

P. girdle - see girdle.

P. notch - see notch.

P. portion - see portion.

P. region - see region.

P. outlet - see outlet.

Pelvis : the large bony basin-shaped cavity, formed by the innominate bones and sacrum. It contains and protects the bladder, rectum and organs of generation.

(1) కటి, కటి, శ్రోణి. వ్యా :- అస్య స్థానమ్ :- ఊరుసన్నేరధస్తాత్ స్మరమద్విరోపలేతనభాగః. (సు.నూ. 35-12) తె. వి. తొడకీలుకు క్రింద గుహ్యంగమునకు పైననుండు భాగము, శ్రోణి. (2) అధరోదరమ్, కటిగుహ, వస్తికీర్ణమ్, శ్రోణిరోవ్యః,

శ్రోణిగుహ, శ్రోణిచక్రమ్. తె (1)

కూపకము, వస్తికము, శ్రోణిగుహ. వి. పాత్రికడుపు చుట్టునుండు అస్థి పంజరము. ఇది చట్ట ఎముకలు, ముడ్డిపూసలచే నిర్మితమైనది. గుహ వలెనుండును. ఇందు వస్తి. గుద, ప్రజననాంగములు పొందికగా నుండును. (2) చట్ట, నడుము, శ్రోణి, కటివలయము, కూపకము.

Back part of the P. కటి పృష్ఠమ్.

Bisected P : కటిశ్రోణి,

Bony P : శ్రోణిచక్రమ్. శ్రోణ్యస్థిని.

Brim of P : కటిగుహపరిధి.

False P : అసత్యశ్రోణి, బృహత్ శ్రోణిగుహ, మిథ్యాశ్రోణిగుహ.

Greater P : బృహత్ శ్రోణిగుహ.

Lesser P : అస్థిశ్రోణిగుహ.

Lower part of P : గుదాస్థి వివరమ్. తె. వి. ముడ్డిపూస ఎముకల రంధ్రము.

Outlet of the P : see outlet.

P. of the kidney : వృక్కసముట్ట, వృక్కాలిష్ఠః.

Renal P : వృక్కసముట్ట.

Side of the P : పార్శ్వజఘనమ్. తె. తొంటి. వి. నడుము కిరువైపుల నుండు ప్రక్కలు.

True P : వస్తికుక్షి, వస్తిగుహ, సత్య శ్రోణి, లఘుశ్రోణిగుహ.

తె. పాత్రికడుపు.

Penis: the male organ of copulation. ధ్వజమ్, నాలమ్, పురుషబాహ్యేన్ద్రియమ్, పురుషాంగమ్, పురుషేన్ద్రియమ్, పుంలింగమ్, పౌరుషమ్, బీజాయనమ్, మేఘః, మేహనమ్(ః), లక్షణమ్. లింగమ్, శిశ్నమ్, శిశ్నః, శేఘః, సాధనమ్. తె. చుల్లి, దడ్డు, పురుష మర్యాదయవము, మొగగుర్లు, శిశ్నము. వి. పురుష గుహ్యంగము. ఇందు మూత్రశుక్రములు వెలువడు మార్గము అమరి యుండును.

Cervix of glans P - see cervix.

Prepuce of P: లింగాగ్రవరకలా.

Raphe of the P - see raphe.

Pentagonal : పంచకోణాకారః.

Perception : ఇంద్రియగ్రహణ, ఉపలబ్ధి, బుద్ధి, బోధ, సంవేదనమ్. తె. జ్ఞానము, తెలిసికొనుట.

Perceptive faculties : అక్షాణి, ఇన్ద్రియాణి. తె. చక్షురాదిజ్ఞానేన్ద్రియములు. వి. బాహ్యవిషయముల గ్రహించు అతి సూక్ష్మవయవములు.

(2) విషయగ్రహణ శక్తిః, విషయగ్రహణతమతా. తె. తెలిసికొనెడు శక్తి.

Pericardiac, pericardial : పారిహార్ద, పారిహార్దిక.

P. area : పరిహార్దదిక్, పారిహార్ద

తే.తమ్.

P. cavity - see cavity.

P. region - see region.

Pericardium : the membranous sac which envelops the heart. (1) అస్థిధరా, పరిహృత్కోశః, పరిహృదయమ్, పరిహృదయకలా, పారిహృద్మ, హృదయధరా (కలా), హృదావరణీ, హృదావరణీకలా, హృషీకధరాకలా. తె. హృత్కోశము, హృదయావరణము. హృదయము నావరించి యుండు పొరల సంఘి. దీనిలో గుండెక్కాయ ఉండును. (2) గుండె నావరించి యుండు రెండు పలచని పొరల సంఘి. (2) ఋక్కః - ఋక్కానామద్వే హృదయావరణే. (సు.ని. 9-17 హారణాచన్ద్రోః).

Pericellular : around a cell. పరిశలకమ్. తె. కణావరణము.

Perichondrial nasal capsule : కైకసనాసాకోశః.

Perichondrium : the membranous covering of cartilage. పరికీకసా పర్యుపాస్థి. వ్యా :- అస్థిధరాకలా భేదః. ఏమతరుణాస్థీన్యావృత్త్య తిష్ఠతి. తె. పరికీకసము. వి. లేతవిముకల నావరించుండు పొర.

Pericranium : the periosteum of the skull : కపాలపర్యస్థికలా, కపాలావరణమ్, పరికపాలః.

Periglottis : the mucous membrane of the tongue : పరిజిహ్వధరా, పరిజిహ్వధరాకలా.

Perimetrium : the uterine peritoneal covering. గర్భకోష్ఠావరణీకలా.

Perimysium : పర్యామిషీయ. వ్యా :- మాంసధరాకలా భేదః.

Perineal : అధారీయ.

Perineum : space between anus and genitalia or scrotum : గురోపస్థః, గురోపస్థదేశః. వ్యా :- గుదగుహ్యంగయోర్మధ్యదేశః, (2) గుదవృషణయోర్మధ్యదేశః. పాయుమేథాస్థరమ్, భగముల ప్రదేశః, మూలాధారః, మూలాధారపీతమ్. వ్యా :- యోనిగుదాస్థరదేశః. తె. ఈనె, మూలాధారము. వి. ఆసనమునకును, అపత్యమార్గము లేక వృషణకోశమునకును మధ్యనున్న చోటు. ఇది విటపమర్మ ప్రదేశము. యోనిగుదముల మధ్యనుండు ప్రదేశము. ఇది మాంసపువట్టిలచే నమరియుండును.

Perineurium : పరిపూణుకః, కలాకల్పాకౌ.

Periosteum : the fibrous membrane which invests the surfaces of bones. 1. అస్థిత్యక్, అస్థిధరాకలా, పర్యస్థికః, పర్యస్థికౌ, పర్యస్థి(క)కలా (అస్థిధరాకలా భేదః). వ్యా :- ఖరాస్థీన్యావృత్త్య తిష్ఠతి.

తె. ఎహిక పొర. వి. ఈ పొర గట్టి ముదురు ఎనుకల నా వ రించి యుండును. 2. అస్థివల్కులమ్, ఆస్థావరణచర్మ. వ్యా:- బహి రావృణో త్యస్థీని, జీవభూమిస్థామ్. తె. అస్థికవచము. వి. ఎనుకలకీపార జీవస్థానము. ఇది తెల్లని నారపొర.

Dental P: దస్తవల్కులమ్.

Periotic: పరిశ్రోతః. తె. చెవిలోపల చుట్టునుగల.

P. cistern: పరిశ్రోత్ర కూపకః.

Peripheral: (1) పరిసర, పరిసరగా. పరిసరాభిగా, పారిసరా, పారిసరీ, (2) పరిధిగా, పరిధీయ. తె. కై వారము నకు చెందిన, చుట్టునున్న, చుట్టి యుండునట్టి, బయటి. (3) ఆగ్ర. తె. చివరి, తొలి.

P. cell: see cell.

Periphery: the bounding line. పరిధిః, పరిసరమ్, పరిసరః. తె. కై వారము, చుట్టు, పరిసరము, బయట, దగ్గర.

Perirectal: around the rectum. పరిగుదమ్. తె. ముడ్డిచుట్టు. perirenal: పరివృక్కః. తె. గురదాల చుట్టు.

Perirhinal: పరినాసా. తె. ముక్కు చుట్టు.

Peristalsis: తరంగగమనమ్, లహరీగతిః. తె. ఆంత్రచలనరీతి, తరంగచలనము, పురస్సరణము.

Peritoneum: the delicate serous membrane which lines the abdominal and pelvic cavities and also covers the organs contained in them. ఉదరగుహంగావరణికలా, ఉదరాస్త్రావేష్టనకలా, ఉదర్యా. ఆకృతిః:- తనుస్వచ్ఛచుప్పణా. ఉదర్యా గుహకలా, కుత్త్యంగావరణీ (కలా), పరితున్నా (కలా), పర్యుదర్యా. తె. ఆంత్రవేష్టనము, ఉదరకోవ్థకల, వి. ఉదరాదిగుహల నా వ రించి యుండు పొర. ఈపొర ఉదరగుహలోని యకృదాద్యవయవముల నావరించి కప్పుగా నుండి కొపాకు చుండును దీనినుండి నీటివంటి ద్రవ మూరుచుండుటచే గర్భాది కోశములును, అవయవములును ఒ రి పి డి కి లోను గావు. ఉదరావరణికల.

Parietal P: కుత్త్యంగావరణికలా, భైత్రపారితున్నకలా.

Peroneum: the fibula.

Peroneus: వైబల - see muscle.

Perpendicular: ఋజూ, అమ్బు. తె. తిన్నగానున్న, నిలువైన, పొడవైన, తిన్నని.

P. plate - see plate.

Personality: ప్రకృతిః, వ్యక్తిత్వమ్, స్వత్వః. తె. మూర్తిమత్త్వము, వ్యక్తిత్వము, సత్త్వాదిప్రకృతులు, స్వభావము, స్వరూపము.

Perspiration : sweating, స్వేదన, చెమట.

Insensible P అజ్ఞేయస్వేదన. తె. తెలియని చెమట.

Sensible P. జ్ఞేయస్వేదన. తె. తెలిసిన చెమట.

Pes : a foot. చరణ, పద, పాద. తె. చరణము, పాదము, కాలు.

Petrosal అశ్మ, ప్రాస్తర. తె. రాతి వంటి.

Petrous : (1) ప్రాస్తర. తె. రాతి వలెనున్న. (2) ప్రస్తర కారోట భ్రమనిఖణ్ణ (ద్వయో రేకః).

P. portion - see portion.

Peyer's Glands or patches : the agminated glands of the ileum. Flat patches of lymphatic tissue situated in the small intestine but mainly in the ileum. శేషాస్త్రవీకాకీ గ్రంథయః. వ్యా :- తు గ్రాస్త్రస్య అన్తిమ భాగే శేషాస్త్రవీకాకీగ్రంథయః వాపఃఖణ్ణాః. పుష్టిభావేనవర్తంతే. తె. శేషాస్త్ర (గంధులు, శేషాస్త్ర)పటభండములు వి. ఇవి గుడ్డతుంపులు లేక ముక్కుల వలె నుండును.

Phagocyte : a cell capable of engulfing other cells and debris in the tissues క్షుత కణ, భక్షకకోశికా, భక్షక కాయ

అం, తక్కిరక్షజీవాణాః, శ్వేతకణః. తె. క్షుత్రకణము, తెల్లకణము, భక్షక కోశిక.

Phalanges : the bones of the fingers and toes. అంగుళ్యస్థిని- see bone. అంగుళపర్వాణి.

Phalanx : one of the finger bones or toe bones. అంగుళ్యస్థి. వ్యా :- కిందిదశి పాదాంగులాస్థి వా హస్తాంగులాస్థి. తె. వి. ఏదేని ఒకకాలి లేక చేతిప్రతి ఏముక.

(2) పర్వమ. తె. గణపు.

Distal P. అగ్రపర్వమ. తె. ప్రేలి- చివరి గణపు.

Phallic : pertaining to the penis. ఫల్లకీయః. తె.వి. శిశ్నమునకు చెందిన. P. portion-see portion.

Phallus : penis. ఫలమ్, ఫలకమ్, ఫల్లకమ్, లింగమ్, శిశ్నం, శేఫః. తె. శిశ్నము.

Basal P. మూలభుజిమ్.

Pharyngeal : pertaining to the pharynx. గ్రంధి (ము), గళీయా. వ్యా :- గళనమృద్ధి. తె. గళమునకు చెందిన, గొంతుకు సంబంధించిన.

Outer Ph. groove-see groove.

Ph. arch - see arch.

Ph. pouch - see pouch.

Ph. raphe - see raphe.

Ph. recess - see recess.

Ph. tonsil - see tonsil.

Ph. tubercle - see tubercle.

Second Ph. arch - see arch.

Pharynx: musculomembranous sac behind the mouth and nares and esophagus. The cavity at the back of the mouth. It is cone-shaped, 3 in. long and is lined with mucous membrane. (1) గల.

వ్యా:- పురః కుక్షస్య కిరసోగ్రా దుద్భవతి. తె. గళము, గొంతు.

(2) గ్రసనికా, గ్రసనీ. తె. మ్రింగుడు, డెక్కె. వి. ఇది అన్న వాహిక వైభాగమున నుండును. ఆరిఫోయి నపుడు అన్న పానద్రవ్యములు మ్రింగు టుకు పీలులేక పట్టివేసినట్లుగ నుండును.

(3) శృంగాటకమ్(ః) వ్యా:- నాసా కర్ణ ప్రోతోఽక్షిజిహ్వో తర్పణీనాం సిరాణాం సన్నిపాతః శృంగాటకః.

(సు. చి. 60, శ్లోకవ్యాఖ్యానే డల్లణః). (సు. కా. 5-27. గద్యాంశే) శ్రోత్రశృంగాటకేషు శంఖావర్తాః (సన్ధయః). తె. ముక్కు, చెవి, కన్ను, నాలుకలకు చెందిన ప్రోతస్సుల నాళముల (తడుపు) తృప్తిజేయు నిరల కూడలి, శృంగాటకము. (4) సప్తపథః. వ్యా:- గలబిలావేష్టన మవయవః. తె. సప్తపథము. వి. భుజించిన యాహారము పోవు మార్గము,

శ్వాసింతు గాలిపోవు మార్గము ఇచ్చట కలియును.

Naso Ph: part of the pharynx behind the posterior nares. వాసిక్యగళః, నాసిక్య గ్రసనికా. వ్యా:- నాసాగుహాయాః పశ్చిమ భాగస్థగలాంకః, శృంగాటకమ్, సప్తపథనాళమ్. తె. నాసిక్య గలము. శృంగాటకము, సప్తపథ నాళము.

Ph. of the throat: అంతరలః, అంతర్గ్రసనికా, కణ్ఠః. తె. కంఠము, గొంతు. వి. గొంతులో భాగము.

Phase: అవస్థా, ఆలోకః, దర్శనమ్. తె. (1) అవస్థ, దర్శనము, రూపము. (2) విభజనదశ.

Ana Ph: 1. ఆద్యాలోకః. వ్యా:- తారకావస్థా. 2. తె. వి. జీవాణు విభజన చలనదశ.

Kata Ph: విఘటాలోకః. వ్యా:- విభాగావస్థా.

Meta Ph: (1) మధ్యాలోకః. వ్యా:- ద్వైతారకావస్థా. (2) తె. వి. జీవాణువిభజన మధ్యదశ.

Pro Ph: తె. వి. జీవాణువిభజన తొలిదశ.

Telo Ph (1) అంత్యాలోకః. వ్యా:- శలకస్యావ్య పృష్ఠోరణం వా విభాగః. (2) తె. వి. జీవాణు విభజన అంత్యదశ. The final stage of cell - division.

Phlebiology: the science of veins. సిరా విజ్ఞానమ్, సిరా

కాస్త్రమ్. తె. వి. నిర్మలమగుచుండును.
రసగా తెలియ చేయు విద్య,
కాస్త్రము.

Phlegm : watery humor కఫం.

బాహు, క్షేచ్ఛ. తె. కఫం.
క్షేచ్ఛనా, తెలుగు-see principle.

Phosphate భాస్వరమ్.

Phosphoric acid: భాస్వరకాసురమ్.

Phosphorus : భాస్వరమ్. భాస్వరం

వ్యా-లక్షణమ్. ఏతత్స్వయంజ్వలన
శీలం ఘనంద్రవ్యవిశేషమ్. తె. భాస్వ
రము. స్థా. మే. అస్థినాడీధాతునాం
మూలద్రవ్యకామికమ్. తె. వి.
ఇది ఏకకనాడీధాతువులమూలద్రవ్య
మూలలో నొకటి. తె. భాస్వరము.

Phren : (1) The mind. చేతః,
బోధశక్తిః, మనః. తె. మనస్సు. (2)
the diaphragm. మహాప్రాచీనా.

Phrenic : మధ్యచ్ఛద, మహాప్రాచీన

Physical : pertaining to the
body శారీర, శారీరక తె. దేహము
నకు చెందిన, శరీరమునకు సంబం
ధించిన, శారీరకము.

P. force. చాలని శక్తి, ప్రావృత్త
శక్తి, భౌతికశక్తి. తె. భౌతికశక్తి

P. phenomena : భౌతికవికార
రమ.

Physiologic. physiological :
pertaining to the functions
of the body. శరీరకృత్తిక, శారీర
కర్మసమ్బంధి, శారీర క్రియా సమ్బంధి.

వ్యా - కర్మమున ప్రయోజనవిషయం.

తె. శరీర వ్యాపారమునకు చెందిన.

Physiology : the science of the
normal functions of the
body. (-) జంతుదేహధర్మశాస్త్రమ్,
శరీరకృత్తి, శరీరకాభివృద్ధివిజ్ఞానమ్,
శారీర క్రియావిజ్ఞానమ్. (2) క్రియా
ప్రతిపాదనావిజ్ఞానమ్, క్రియాశారీరమ్,
దోషధాతుమతిజ్ఞానమ్. తె. శరీర
ధర్మశాస్త్రము. శారీర దోషధాతు
మలాది విజ్ఞానము.

Post natal Phy: జన్మోత్తర శారీర
క్రియావిజ్ఞానమ్.

Pia or pia mater: the innermost
vascular membrane envelop-
ing the substance of the
brain and spinal cord.
చీనాంశుకా, మృద్వి, మృదు
కలా, మృదుతానికా. వ్యా. మస్త
లుగధరాకలాభేదః. తె. చీనాంశు
కము. వి. మెదడును (కపాలమందలి
మెదడును) వెన్నపూసలోని మజ్జు
కప్పియుండు పలచని పొర.

Pial : pertaining to the pia
mater. మృదుతానికాసమ్బంధి.

Pigment: an organic coloring
substance. రఙ్గకః, రఙ్గవస్తు
భేదః, వర్ణకః, వర్ణధాతుకం వస్తు. తె.
వన్నెను కలగించు వస్తువు. పి. రంజక
పిత్తభేదము.

Pi. grains : వర్ణకాణము. తె. వి.

వర్ణమును గలిగించు అణువులు. ఇవి	శంఖమునంటి నుడి.
చర్మపుపార అడుగు భాగమున నుండును.	Pipe : tube. నాడీ, నాలి. తె. గొట్టము, నాళము.
Pigmental layer - see layer.	Pisiform : మసూరకమ్, వర్తులికా.
Pillar . a supporting process.	P. bone : a small circular bone of carpus or carpal bones - see bone.
స్తమ్భి. వ్యా.- స్థూలాకార ఆవయవ విశేషము. తె. వి. సంభమును బోలు స్థూల ఆవయవ విశేషము.	Piso hamate . మసూరాజుక్కళి, వర్తులికాజుక్కళి.
Anterior P : పురస్తన స్తమ్భి.	Pisometacarpal . మసూరళలాకా.
Anterior P. of the fauces : పురస్తన స్తమ్భికి, గలతోరణికా దణ్ణి.	- see bone.
P. of the abdominal ring : ఉదరవలయ స్తమ్భికి.	Pit : an indentation. కూ పఱి, ఖాతమ్, గర్తఱి, గుహ, విలమ్. తె. కూపము, గుంట, నొక్కు, డల్లము.
Posterior P. పశ్చిమస్తమ్భి.	Epigastric P : హృదయాధరిక కూపఱి, హృత్కూపఱి.
Posterior P. of the fauces : పశ్చిమస్తమ్భికి.	Lumbar P : నితమ్బకూపఱి.
Pilorum : రోమహస్తజీ.	Navel P - see umbilical P.
Pineal body - see body.	Olfactory P : nasal pit.
Pineal evagination : సారల ప్రలమ్బనఱి.	ఆప్రూణీయగర్తఱి, నాసిక్యగర్తఱి.
Pinna . the hollow part of the external ear, the external cartilaginous flap of the ear.	Orbital P : అక్షికుణ్ణి.
Auricle. (1) కర్ణశమ్ములి. కర్ణశమ్ములికి (దేగ్). (2) కర్ణపల్లవఱి, కర్ణపాలి. తె. చెఱితమ్మెలు, వెలిజెవి.	P. of the stomach : the part of the abdomen just below the sternum. The epigastrium.
వి. చెవికి వెలుపలివైపున చుట్టుగా నేర్పడియుండు భాగము, (3) కర్ణగతావర్తకా, కర్ణావర్తా. తె. కర్ణావర్తము, గూబ. వి. చెవిలోని	ఆమాశయగర్తఱి, ఉత్తరకుక్షికూపఱి.
	Suprasternal P : జత్రకూపఱి.
	Umbilical P : నాభికూపఱి. తె. బొడ్డుగుంట, లోతుబొడ్డు.
	Pituita : phlegm, mucus. కఫఱి, శ్లేష్మ. తె. కఫము, శ్లేష్మము.
	Pituitary . pertaining to phl-

egm. (1) కపనస్పస్థి, శ్లేష్మలః.

తె. కపనస్థి సంబంధించిన. (2)

స్థాయీ, శ్లేష్మక.

P. body - see body.

P. gland. a small reddish oval endocrine gland in the

P. fossa of the sphenoid bone or in the sella turcica.

The governor gland of the body - see gland.

Pivot: అక్ష, అక్షీలక. ధురాక్రమ్.

Pivots : అక్షీలాః, ధురాక్రాంతి.

వ్యా :- రక్తచక్రాదీనాం మధ్యాక్షకృతయః, పరివర్తనకీలక. తె. అక్షీలకము, కీలుచీల. వి. కీలు తిరిగెడు చీలవంటి ఆముఖ భాగములు, ఇరుసువంటి భాగము.

Placenta : the after-birth, the flat, round spongy body forming the organ of nutrition for the fetus. అపరా, అమరా, ఉల్బః, జరాయుః, జరాయుమ్మలమ్, బలస్థా, రసవహనాడీ, రసవహ. తె. మావి. వి. ఇది కోడి గ్రుడ్డాకారముగా స్పంజితమగునందు వస్తువిశేషము. ప్రీతికే నెలలు నిండిన తరువాత 8" వ్యాసము, 1" దళనరి, 2 బౌస్సులబరువు గలిగియుండును పిండమునకు పోషకాహారరసమును గొనిపోవునాళము, నాళికమలము.

Discoid P: ఫలకాకారజరాయుః.

Non P : అనాపరా.

P. succenturiata : పిల్లమావి.

Planta : the sole of the foot : పాదతలము. తె. అతీకాలు.

Plantaris: a extensor muscle of the foot - see muscle.

Planum occipitale : పృష్ఠకీయా జ్ఞానాః.

Planum temporale: శాఖాజ్ఞానాః.

Plasm: living matter of a cell :

బలాసః. వ్యా:- ధాతురూపశ్లేష్మ, శలకస్య చైతనాంతో వాచైతన్యవస్తు. తె. కణజీవాంశము. వి. కణమునందలి చైతన్యవస్తువు. ఇది ధాతురూపమున నుండు కళము.

Bio P: any living matter. కించిత్ చైతన్యవస్తు. తె. సజీవద్రవ్యము - see protoplasm.

Cyto P: కోశికాసారః - see protoplasm.

Hyallo P. a clear, transparent protoplasm. అచ్ఛబలాసః, స్ఫటికబలాసః.

Karyo P: అష్టిబలాసః. వ్యా:- అష్టిజాలకాంతరాళిస్థాద్రవతరోష్టిబలాసః.

Nucleo P: the ground substance of the nucleus of a cell. కణకేంద్ర మూలవస్తు. శలకకేంద్ర హేతుద్రవ్యము.

Proto P : biogen, bioplasm.

All the cell but nucleus
It may be clear or granula-
ted - see protoplasm.

Spongio P : పిష్టికా బలాసః.

Plasma : (1) the fluid part of
the blood and lymph. (2)
colourless coagulable part
of blood. ప్లావికా, రక్తరసః,
స్థావికా రసః. వ్యా :- రక్తస్య
నిర్విర్ణ్యస్కవైంశః. తె. (1)
రక్తరసము, రసి. (2) రంగులేని గడ్డ
కట్టు నెత్తురు భాగము, (3) రక్తముగా
మారు నూత్నరసము. వి. రక్తమును
ద్రవస్థితిలోనుంచు రంగులేని ద్రవము.
దీనియందు రక్తము గ్రహించిన అనేక
అంగారిక పదార్థములు, ఖనిజ లవణ-
ములు, పోషక పదార్థములు, రిగ్
వంతుల నీరు నుండును. పీల్లో కొన్ని
కరిగినవి, కొన్ని కరగనివి, కరగని
సన్నని నూగువంటి అణువుల రూప
ములో నుండును. చక్కెర, మాంస
కృత్తులు, మధింపబడిన క్రొవ్వు, విట-
మినులు (ఓజో ద్రవ్యములు) లవణ-
ములు జీర్ణమైన స్థితిలో నుండును.
మరియు సత్రజని, ప్రాణవాయువు,
బొగ్గుపులుసు వాయువు, కలుపపదార్థ-
ములుగూడ నుండును. దీని పని :-
పోషక భాగములను కణజాలముల
కందించుట, కణజాలమందలి మలిన
ములను విసర్జకౌవయవములకు చేర్చుట
యను క్రియలు దీనివలన జరుగును.

దీనియందు fibrin అను పీచుకణము
లుండును.

Blood P : రక్తద్రవః, రక్త-
స్థావికా, రక్తరసః.

Lymph P : రసస్థావికా.

Muscle P : పేషీరసః.

Plasmatic : ప్లావికా, ప్లా వి కా
సమ్మస్తీ.

P. layer : the blood layer
adjoining the capillary walls.
రక్తధారకలా.

Plasmogen : bioplasm - see
plasm.

Plasome : the ultimate vital
unit. చేతనాస్థానమ్, చైతన్య
సంగ్రహః, ప్రాణాయతనమ్ తె.
ప్రాణములుండు శావు, మర్మము.

Plate : a flattend process chie-
fly of bone : పట్టికా, పత్రకమ్,
ఫలకమ్. తె. ఆకు, పలక. వి. ఇది
ఆకువలె వెడల్పుగనుండు ఎముక
భాగము.

Auditory Pl : శ్రోత్రఫలకమ్.

Cribriform Pl : చాఃనీపటలమ్.

Cutis Pl : త్వక్ఫలకమ్.

External pterygoid Pl :
బాహ్యగారుదాయిత ఫలకం వా
పట్టికా.

Floor Pl : భూమిఫలకమ్.

Frontal Pl : అలాట ఫలకమ్.

Frontal orbital Pl : పురఃకపా

లాక్షి తిరణ్ణయ ఫలకమ్.

Horizontal Pl : హ్రస్వపత్ర కమ్.

Horizontal Pl. of palate

bone: తాంస్సీతిస్స బ్లాడ్ ప్లేట్

Mental Pl: మార్మీయ ఫలకమ్.

Motor end Pl: అన్యోఫలకమ్.

ప్రేరక తన్త్రికాన్త సట్టికా.

Neural Pl. తన్త్రిఫలకమ్.

Occipital Pl: పృష్ఠకీయఫలకమ్

Olfactory Pl: ఆఘ్రాణీయ ఫల

కమ్, నాసిక్య ఫలకం వా. ట్టికా.

Oral Pl. చక్ర ఫలకమ్.

Orbital Pl. ఆక్షిమణ్ణీయఫలకమ్.

నేత్రచ్ఛదీఫలకే వా. ట్టికే.

Pl. blood - see platelet.

Parietal Pl: పార్శ్వకీయఫలకమ్.

Peripeduncular Pl. మధ్య ఫల

కమ్, లమ్బాత్రకమ్.

Pterygoid Pl. గారుదాయిత

ఫలకే (అస్థిఫలకేద్యే).

Sternal Pl - see sternum.

Temporal Pl. పార్శ్వఫలకే.

Trapizoid Pl. సమలమ్బుఫలకమ్.

Tympanic Pl: కర్ణమాలఫలకమ్.

Urethral Pl: ప్రాసేక ఫలకమ్.

Vault of the Pl: తాలవటలమ్.

Vertical Pl. దీర్ఘత్రకమ్.

Platlet: బిమ్బాణుః.

Platlets of blood: ఫల గర్భకాః, రక్తగర్భకాః, రక్తచక్రికాః. తె.

నెత్తున కణములు, రక్తచక్రికలు,

రక్తకణ్ణికలు. వి. బిమ్బలవలె నుండు

రక్తకణములు. వి. కొండెను బెల్ల

చాచుండును.

Pleura (ploo'-ra): a thin serous

membrane covering the sur-

face of the lungs and re-

flecting at the root of the

lung, on to the chest wall.

ఉ ర క లా, పార్శ్వ క లా,

పార్శ్వ క, పుష్ప స కవచ,

పుష్ప స చ్చదా, పుష్ప స ధరా,

పుష్ప స వేష్టనమ్. పుష్ప సావణీక లా.

తె. పుష్ప స కటము, పుష్ప స వేష్ట

నము, పుష్ప సావరణము. వి. శ్వాస

కోశముల నావరించుండు మిక్కిలి

పలచని ఉల్లిపొరవంటి శ్లేష్మకల,

ఆమత్వము.

Pulmonary P: పుష్ప స పార్శ్వకా

పటలమ్.

Pleural: belonging to the

pleura. పార్శ్వకేయ.

P. cavity - see cavity.

P. passage - see passage.

P. sac - see sac.

Plexus: a network of nerves,

vcins or vessels. చక్రమ్,

జాలమ్, జాలకమ్, జాలికా, నాడీ

కేంద్రమ్, నాడీ చక్రమ్, నాడీ

సజ్ఞాతః, ప్లక్షుః, ప్లక్షుకమ్ (ః). తె

(1) నాడీకేంద్రము, నాడీచక్రము

వల. వి. వలవలె నల్లి బిల్లిగానుండు నాడులు మొదఁగునవి. నాడులవల, నాడులనేత (అల్లిక). plexuses (PL). (1) చక్రాణి, జాలాని, జాలకాని, ప్లక్షాని, ప్లక్షకాని, తేలక, రటికాః. వ్యా :- వస్తుసాన్నసాదితస్తూ నాం సిరాస్నాయ్యాదీనాం వాఽన్యోన్యాయితలజ్ఞు నోత్పన్నాని గవాక్షకారాణి విః శస్త్రవస్త్రభజ్జాకారాణివాస్థానాని క్వచిత్తస్త్రిప్లక్షకాణిచ చక్రత్యేనాస్థానీయన్తే. తె. చక్రములు, జాలములు వి. వలవలె నల్లిబిల్లిగా నల్లుకొని చక్రాకారముగనుండు నరముల బ్రోవులు, మండలిములు, వలలు. (2) నాడీకేంద్రాణి, నాడీచక్రాణి, నాడీసజ్జాతాః. తె. నరములవలలు, అల్లికలు, నాడీకూటములు, నాడీచక్రములు, నాడులవలలు, నరజాలములు, నాడీజాలములు.

Abdominal aortic P : కాశ్చేయావర్తీయప్లక్షకమ్.

Anterior coronary P : పురస్తనవజ్జలప్లక్షకమ్.

Anterior median P : పురస్తనమధ్యమజాలకమ్.

Anterior P : పురస్తనజాలకమ్.

Anterior pulmonary P : పురస్తనఘోష్పసప్లక్షకః.

Aorticcorneal P : ఆవర్తీయ, ఆవర్తప్లక్షకమ్, మహాధమనీ తన్త్రికాజాలమ్

Axillary P : కక్షీయతాన్త్రికజాలకమ్.

Basilar P : మస్తిష్కమూలకమ్, సిరాకుల్యాచక్రమ్.

Blood capillary P : రక్తాయనీజాలకమ్.

Brachial P : కక్షాసుగాప్రవేణీ, ప్రాగణ్డప్లక్షకమ్, ప్రాస్థికప్లక్షకమ్.

Cardiac P : అస్త్రాత్మకాచక్రమ్, అనాహతచక్రమ్, విశుద్ధచక్రమ్, హర్షప్లక్షకమ్, హృద్ధికనాడీచక్రమ్. (2) హృద్, హృదయమ్, హృదయస్థానమ్, హృత్ప్రదేశః. (3) ఉదానవాతస్థానమ్. తె. హృదయనాడీచక్రము.

Carotid P : విశుద్ధగక్రమ్. వ్యా :- ఆకణ్డదేశాస్థితమ్.

Cavernous P : ఆజ్ఞాచక్రమ్, శాషిరస్లక్షకమ్, స్థానమ్ :- ప్రధామధ్యసుపుర్యాఽవస్థితమ్. (2) బహిర్యాత్మకాచక్రమ్. (3) ప్రాణవాతస్థానమ్.

Cervical P : గ్రైవప్లక్షకమ్.

Choroid P : జారాయవజాలకమ్, జారావయప్లక్షకమ్.

Coccygeal P : అనుత్రికజాలకమ్.

Coeliac P : కాత్మప్లక్షకమ్.

Epigastric P - see solar P.

Esophageal P : క్లోమనాశీయప్లక్షకమ్.

External vertebral venous P :

బాహ్యకాశేరుకసిరాచక్రమ్.

Fine P : అల్పస్థూక, సూక్ష్మజాలకమ్.

Ganglian coccygeus impar

pelvic P : మూలాధారః. వ్యా-

స్థానమ్:- “ఘృహాంగురోర్ధ్వమ్”

ఖగాజనతేస్థితః. ఇడాపింగలాఖ్య

నాడీవ్యయ మూలభూతమ్. తె.

మూలాధారచక్రము. వి:- స్థానం -

ఇది మేఘమునకు క్రింద గుదమునకు

మైన అనగా మేఘగుడులకు నడుమ

పక్షిగుడ్డుచు చోలియుండును ఇది

ఇడాపింగళ నామలకు మూలము.

Hemorrhoidal P : (of veins)

గుదవేపునం సిరాచక్రమ్, పాయు

జాలకమ్.

Hepatic P : యాకృత స్థూకమ్.

Hypogastric P : అధికాక్షయ

స్థూకమ్, అధినస్తిచక్రమ్, అఖి

వస్తికనాడీ చక్రమ్, ప్వాధిష్ఠాన

చక్రమ్. వ్యా:- స్థానమ్:-

ధ్వజమూలేఒకసిరమ్. తె స్వాధి

ష్ఠాన చక్రము. అధరాన్త్రిక నాడీ

చక్రమ్, వ్యానవాయుః.

Inferior mesenteric P : అధ

రాన్త్రియ స్థూకమ్, అధరాన్త్రిక

చక్రమ్.

Interlobular P : ఖణ్డకాన్తర

జాలకమ్.

Internal carotid P : అంతర

కారోట స్థూకమ్.

Internal vertebral venous P :

అంతరకాశేరుకసిరాచక్రమ్.

Intrinsic P : ఆంతరనాడీచక్రమ్

Lineal P : గాల్యస్థూకమ్.

Lingual P : ఆచుజిహ్వకాధమసి

చక్రమ్, జైహ్లాధామనస్థూకమ్.

Little P : స్థూకమ్, స్థూకః.

Lumbar P : అచుకటికా తన్త్రి

చక్రమ్, నైతమ్మనాడీ స్థూకమ్,

నైతమ్మస్థూకః.

Magnus profundus P - see

Cardiac P.

Medial P : మధ్యమజాలకమ్.

Mesenteric inferior P - see

inferior mesenteric P.

Mesenteric superior p - see

superior mesenteric P.

Mesenteric P : స్వాధిష్ఠాన

చక్రమ్, మూత్రస్థానమ్.

Middle P : మధ్యమజాలకమ్.

Middle hemorrhoidal P :

మధ్యమపాయువస్థూకమ్.

Nerve P : తన్త్రిజాలకమ్, తన్త్రిజా

లికా, తన్త్రివిషమజాలకమ్, నాడీ

చక్రమ్. వ్యా:- కట్యంతరాభగన్ధితం

స్థూకమ్.

Nervous P : తన్త్రిజాలకమ్, నాడీ

చక్రమ్. తె. నాడీజాలకము.

Occipital P : పశ్చాత్కపాలధమసి

చక్రమ్.

Oesophageal P : గ్రహనాళి

జాలికా.

Ophthalmic P : నేత్రాపర్తధామన నాడీచక్రమ్.

Optic thalmi, Optic thalmus

P : ఆజ్ఞాచక్రమ్ (భూస్థామ్).

Ovarian P : (1) బీజకోశతన్త్రీప్లక్షః. (2) బీజకోశసిరాజాలమ్, వాసిరాప్లక్షః.

Pampini form P : శుక్రనాడీజాలకమ్.

Pancreatic P : అగ్న్యశయప్లక్షః, క్లోమప్లక్షః, హస్తీక్షణజాలకమ్.

Parasympathetic P : part of the solar P : మణిపూరచక్రమ్.

వ్యా:- సోమమణ్డలమ్, (భేజి) తె. సోమమండలము, సుణిపూర సౌరమండల చక్రమయొక్క పరిస్వతంత్రనాడీ మండలభాగము.

Patellar P : జానకప్లక్షః.

Pelvic P : కాటప్లక్షమ్, పస్తిగుహస్తరీయ నాడీచక్రమ్. వ్యా:- మూలాధారచక్రమ్. స్థానమ్:- గుదమ్. అపానవాయుః, తె. మూలాధారచక్రము.

Pharyngeal P : గళీయజాలకమ్, గాలజాలకమ్, గ్రహసనీజాలకమ్. వ్యా:- విశుద్ధచక్రమ్, కణ్ఠస్థానమ్. తె. విశుద్ధచక్రము. (1) గలనాడీ జాలకమ్. (2) గలసిరాప్లక్షః. తె. నాడీవల. సిరావల.

Phrenic P : ప్రైణికప్లక్షమ్.

Plexus aorticus thoracic :

శౌరసాపర్తీయ స్పక్షః

P. of autonomic or autonomic nerves: నాడీచక్రాణి తె.

(1) స్వతంత్రనాడీ చక్రములు.

(2) సుషుమ్న మస్తిష్క భాగములతో సంబంధము గలిగి స్వతంత్రనాడీ సూత్రములచే నల్లబడిన జాలములు, వలలు లేక నాడీచక్రములు.

P. of blood vessels: ధమనీజాలకమ్, రక్తనాలప్లక్షకమ్.

P. of ligaments: స్నాయుజాలకమ్, స్నాయుప్రతానమ్.

P. of long nerves: నాడీవేణికా.

P. of nerves: తన్త్రీప్లక్షకమ్. తె. నాడీహుటమి, నాడీచక్రము, నరముల యల్లిక.

P. of veins. సిరాజాలమ్, సిరాప్రతానమ్. తె. సిరాహుటమి, సిరాజాలము.

Posterior coronary P : పశ్చిమ మణ్డలిప్లక్షః.

Posterior P : పశ్చిమజాలకమ్.

Posterior pulmonary P : పశ్చిమ ఫౌస్ఫుసప్లక్షః.

Prostatic P : ప్రాస్థికప్లక్షః.

Pterygoid P. గారుదాయితప్లక్షః. వ్యా:- ఏకత్ సిరాజాలకమ్.

Pudendal P : (of venous). ఉపథజాలకమ్, ఔపథప్లక్షః,

ఔషణ్ణికసిరాచక్రిమ్.

Pulmonary P: షౌఘ్ఘసతస్త్ర
జాలితా - see anterior and
posterior pulmonary P.

Pyloric P: ఆస్త్రముఖనాడిసిరా
జాలికం వాస్త్రక్షకః.

Rectal P - see haemorrhoi-
dal P.

Renal P: వార్కప్లక్షకః. వ్యా:-
వృక్కగంప్లక్షమ్

Rete planter P: పాదతలీయ
జాలికమ్.

Sacral P: త్రైకప్లక్షకః.

Sagittal P: సాయకజాలికమ్.

Secondary P: ఉపప్లక్షకః.

Semilunar P: చంద్రీమణ్డలిమ్.

Solar P: a great network
of nerves dorsal of stomach

(1) నాభిచక్రమ్, నాభిమర్మ, మణి
పూర చక్రమ్. వ్యా:- స్థానమ్. నాభి
మూలం, వా నాభిస్థానమ్. (2) సౌర
ప్లక్షకమ్, సౌరమణ్డలిమ్, తె. నాభి
చక్రము, మణిపూర చక్రము, నూర్య
చక్రము లేక మండలము.

Solar epigastric P: మణిపూర
చక్రమ్, సౌరమణ్డలిమ్. వ్యా:-
సహస్వాయుః వా సమాన వాత
స్థానమ్. abdominal brain. ఉదర్య
మస్తీష్కమ్.

Spermatic P: వార్షణప్లక్షకమ్.
వ్యా:- నాడీజాలిక మేతతే శుక్ర

నాలమావృత్యపుంసా. వృషంకౌప్రతి,
స్త్రీజాం దీక్షకోశం ప్రతిగచ్ఛతి. తె.
ఈ నరములవల శుక్రనాళముల నావ
రించి మగవారి వృషణములను,
స్త్రీల దీక్షకోశములను జేరుచు.

Splenic P: షైహిక (ధమని)

ప్లక్షకః, షైహికప్లక్షకః.

Superior gastric P: ఊర్ధ్వ
జాతరప్లక్షకః.

Superior mesenteric P: ఉత్త
రాంత్రీక చక్రమ్, ఉత్తరాంత్రీయ
ప్లక్షకః.

Supra renal P: ఔపవృక్క
ప్లక్షకః (0).

Sympathetic nerve P: సహ
జేదన నాడిచక్రాణి.

Sympathetic part of solar P:
నూర్మమణ్డలిమ్ (భేరి) తె. సౌరమండ
లము, మణిపూర చక్రము, స్వతంత్ర
నాడీ మండలాంతము.

Thyroid P: superior one
around the thyroid gland.
కాకలకీయప్లక్షకః, ఘల్లికాగ్రన్థి
ప్లక్షకః. వ్యా:- ఘల్లికాగ్రంధిం
పరితః తిష్ఠతి.

Tonsillar P: తుణ్డికేరీప్లక్షకః.

Tympanic P: పటహప్లక్షకః.

Uterine P: ధారేయప్లక్షకః. వ్యా:-
ఏకః నాడీప్లక్షకః, ఆన్యః సిరాప్లక్షకః,
గర్భాళయ జాలితా.

Utero vaginal P : (of veins) అను యోనిగర్భాశయకం సిరా చక్రమ్.	Malar P : కపోలకోటిఃవాగ్జ్ఞకోటిః.
Vaginal P : భాగస్థకుః, యోని జాలికా. వ్యా:- ఏకో నాడీస్థకుః, అన్యఃసిరాస్థకుః.	Nasian P : నాసామూలకోటిః, నాసామూలబిందుః.
Vascular P : of yolk sac : యల్కకోశ నాడీజాలకమ్.	Occipital P : పశ్చాత్కపాల కోటిః, పృష్ఠకోటిః.
Venous capillary P : వైరేయ రక్తాయనీ జాలకమ్, సిరాజాలకమ్,	Ophryon P : అగ్రకోటిః.
Vertebral P : కాశేరుకచక్రమ్, కాశేరుకధనునీచక్రమ్.	Opisthion P : పశ్చిమమూలకోటిః, Sacro iliac P : త్రికనితంబాన్ధి సన్ధికోటిః.
Vesical P : అనువన్తికంసిరా చక్రమ్, వస్తిజాలకమ్, వస్తియస్థకుః.	Subnasal P : నాసాకణ్ఠకమ్, నాసాధరకోటిః.
Plica : fold. ఊర్మిః, వలి. తె. ముడత.	Polar : ఉద్గమః, ధృవః, ధృవీయ, ప్రకోహః.
P. sublingualis : జిహ్వధరవలి.	Bi. P : ఉభయోద్గమః.
Plough share : సీరః, హలం. తె. అవయవభాగవిశేషము.	ద్విద్రువః, ద్విప్రకోహః, ద్విబాహు కమ్. తె. ద్విద్రువమైన, ద్విభుజీయ మైన. వి. ద్విభుజము, రెండుభుజ ములుగల.
Plug : రోధికా, రోధిన్. తె. బిరడ.	Multi P : బహుబాహుకమ్, బహూద్గమః, బహుప్రకోహః.
Pneuma : air, wind. వాయుః, గాలి.	P. body - see body.
Pneumon : Lung. పుష్పసః	Uni P : ఏకప్రకోహః ఏకబాహు కమ్, ఏకోద్గమః.
Point : కోటిః, బిందుః. తె. (1) కొన మొన. (2) గుర్తు, చుక్క. (3) అగ్రము, శిఖరము.	Pole : కోటిః, ధృవః. తె. ధృవము, స్తంభము. వి. స్తంభమువలె నుండు అవయవవిశేషము, కొన.
Alveolar P : ఔదూఖలకోటిః.	Anterior P : పురస్తనకోటిః.
Auricular P : కర్ణకోటిః.	Cephalic P : శిరోద్రువః.
Basilar P : పురస్తనమూలకోటిః.	Inferior P : అధోద్రువః.
Dacryon P : కన్దకోటిః.	Lower P : అధరకోటిః.
Jugular P : గర్జకోటిః.	Pelvic P : సింహకోద్రువః.

Posterior P : పశ్చిమకోటిః.

Superior P : ఉత్తరార్ధస్థుః.

Tubal P : అణ్వనాళస్థుః.

Uterine P : గర్భాశయస్థుః.

Pollex : the thumb. కరాణ్ణిష్ఠః, హస్తాణ్ణిష్ఠః. తె. చేతిబొటనరేఖ. వి. అంగుష్ఠము. బొటనరేఖ.

P. Pedis : the great toe. a digit of the foot. పాదాంగుష్ఠః. తె. కాశి బొటనరేఖ.

Polocyte : ద్రువ విగ్రహః - see cyte.

Poly. many, బహు. తె. దాలి, పెక్కు.

P. hedral : having many sides or surfaces. బహుపార్శ్వమ్, బహుతలమ్, బహుపృష్ఠమ్. తె. అనేక పార్శ్వములుగల, పలు మొగములుగల, బహుతలములుగల.

P. morphic (phous) : బహురూప (ః).

Pomum adami : Adam's apple.

A prominence in front of neck or throat caused by thyroid cartilage. కణ్ణిమణిః వ్యాః:- స్థానం:- కన్ఠరాయః పురతః ఉత్తరార్ధభాగేకణ్ణిః, తన్మధ్యేకణ్ణిమణిః. తె. కంఠమణి, గొంతుకముడి, గొంతుకాయ.

Pons : a bridge or process of tissue joining two sections or parts of an organ. ఉష్ణివ

కమ్, పదవీ, వ్యా :- మస్తిష్క-స్యాభోభాగే పదవీ. అసుమస్తిష్ఠమ్. తె. అసుమస్తిష్కము.

P. Varolii : the organ which connects the cerebrum, cerebellum and oblongata. The white convex mass of nerve tissue at the base of the brain which serves to connect the various lobes of the brain. ఉష్ణివకమ్.

Popliteal : belonging to the ham. జానుపృష్ఠసమ్బంధీ.

Popliteus : the ham, hinder part of the knee. జానుపృష్ఠః. తె. వెనుమోకాలు. వి. మోకాలు వెనుకభాగము.

P. muscle - see muscle.

Pore : a minute circular surface opening. నూత్మరస్ద్రమ్, నూత్మవివరమ్. తె. సన్ననిబెజ్జము, మిక్కిలి చిన్న బెజ్జము. One of the mouths of the ducts on the skin surface. రోమకూపః, లోమరస్ద్రమ్, స్వేదద్వారమ్. తె. చర్మరంధ్రము, చెమటబెజ్జము, తనకూపము, రోమకూపము.

Gustatory P : స్వాదవివరమ్.

P. of sweat glands : స్వేదకూపః. తె. చెమటబెజ్జము, స్వేదరంధ్రము. వి చెమట వెడలుటను-

పోయుటకు చర్మముననుండు మిక్కిలి
సన్నని చిల్లి లేక బెజ్జము.

Porta: a gate; the hilus of
any organ, a small fissure.
ద్వారము, ప్రవేశహారము, ముఖము. తె.
త్రోవ, బీట.

P. hepatis, P. jecoris : the
transverse fissure of the
liver, through which the
portal vein enters ద్వారసీతా,
యకృత్ప్రవేశహారము, యకృత్ప్రవేశహార
విశరణము.

P. vestibuli - see vestibuli

Portal: pertaining to the portal
vein. ప్రవేశహారనిరా సమర్పణ

P. fissure: the transverse
fissure of the liver - see
fissure.

P. Vein - see vein.

Portio : a portion. అంశము,
భాగము. తె. పాలు, భాగము, వంతు

P. dura : the facial nerve.

P. mollis : the auditory
nerve.

Portion : a part or section
అంశము, భాగము, భాగము. తె. అంశము,
పాలు, భాగము, ముక్క.

Basilar P. : మూలభాగము.

Cavernous P. : కోశమయభాగము.

Central P. : మధ్యమభాగము.

Cervical P. : శిరస్యభాగము.

Distal P : విద్రవకృష్టభాగము, విద్ర
కృష్టాంశము. తె. దూరపు కారణాం
శము, దూరపుభాగము.

Frontal P. లాలాటభాగము.

Mandibular P : హాననభాగము.

Mastoid P : కర్ణమూలపిండము. చోచు
కభాగము,

Mastoid P. of temporal
bone . శబ్దాస్థి కృష్టభాగము.

Membranous P : కలామయభాగము,
మధ్యమూలద్వారము (కలామయ
భాగము).

Pelvic P : కాటభాగము. వ్యాః-కృత
నాళీయాంశము, కటిగుహాస్థితకాటము.

Penile P : శైశ్వము, శైశ్వము.

Petrous P : ప్రాస్తరభాగము. (అశ్మ
కూటము).

Petrous P. of temporal bone:

శబ్దాస్థి ప్రాస్తరభాగము.

Phallic P : a part of Penis :
ఫలభాగము.

Prostatic P : ప్రాస్త (స్థి) భాగము,

Prostatic P. of urethra : ఆద్య
వస్తిద్వారము, ప్రాస్థికభాగము.

Proximal P : సన్నికృష్టభాగము,
సన్నికృష్టాంశము. తె. దగ్గటి కార
ణాంశము, దగ్గటి భాగము.

Pterygoid P : గారుదాయితభాగము.

Pterygo palatine P : గారు
దాయిత తాలవ్యభాగము.

Solid P : ఘనాంశము.

Squamous p: (of temporal bone) (1) శబ్దచక్రమ్. వ్యా:-చక్ర ప్రాయ మస్థిఫలక మార్ధ్వగమ్, శబ్దదేశ నిర్మాపకం చక్రప్రాయ మస్థిఫలక మార్ధ్వగమ్. (2) శాకల ఖణ్డః.

Thoracic P: డెరసఖణ్డః.

Tympanic P: పాబహికఖణ్డః.

Ventral P: ఉదర్యఖణ్డః. ఉదర్య భాగం.

Vesicourethral P: వస్తి ప్రసే కీయ ఖణ్డః.

Porus: a pore. నూత్నద్వారమ్, నూత్నరస్థ్రమ్. తె. చిన్న బెజ్జము.

P. acousticus externus: the external opening of the auditory canal. బహిఃస్ఫోత మార్గద్వారమ్.

P. acousticus internus: the opening of the internal auditory canal: అంతఃస్ఫోత మార్గద్వారమ్.

Postcava: the vena cava posterior or inferior - see vena.

Posterior: toward the dorsal aspect. పశ్చిమ.

P. commissure: see commissure.

P. cornue - see cornue.

P. lobe - see lobe.

P. part: పశ్చిమభాగః. తె. వెనుక

భాగము.

P. superficial peroneal: పశ్చిమగాభపైబహి (వైబహియ).

P. superficial tibial: పశ్చిమ సావిరీ (సావిరీయ).

Postero anterior: పశ్చిమాగ్ర.

Postero external: పశ్చిమబాహ్య.

Postero internal: పశ్చిమభ్యంతర.

Postero lateral: పశ్చిమపార్శ్వ.

Posterome: పోటీ (కట్టక).

Potassium: పొటాషియమ్, పొటాషి, ముటాశయః.

Potency: Power, efficacy.

పీజన్ (ః), ప్రభావః, బలమ్, పీర్యమ్, శక్తిః. తె. బలము, శక్తి.

Pouch: a pocket shaped cavity:

ఆస్తరీయమ్ (ఁ), కోశః, కోశకః, కోష్ఠః, ప్రసేవకః.

Pharyngeal Po: గ్రంథిప్రసేవకః.

Po. of Douglas: డౌగ్లస్ కోశః.

Po. of Rathke or Rathke's pouch: రాత్కి కోశః.

Recto-uterine Po: యోనిగుదాస్తరీయమ్.

Recto vaginal Po - see po. of Douglas's.

Recto vesical Po. వస్తిగుదాస్తరీ.

Seessel's Po: సీసెల్ గుదాస్తరీ.

Utero Vesical Po: యోనిగుదాస్తరీ.

Vesico uterine Po: వస్తిగుదాస్తరీ.

ప్రీయమ్.

Pre : పుర, పురః, పూర్వ, ప్రాక్.

Precava : the venacava anterior or superior - see vena cava.

Prechordal : పురోలగుడః.

Precordia : పురోహృదయమ్, పురోహృత్.

Pregnancy : the condition of being with child. అస్తరాపత్యతా, గర్భధారణమ్, గర్భిణీత్వమ్, సగర్భతా. తె. కడుపుతోనుండుట, గర్భధారణము, చూలాలితనము.

Pregnant : అస్తర్వత్నీ, అపన్నసత్త్వా, గర్భవతీ, గుర్విణీ, గృహీతగర్భా, ససత్త్వా. తె. కడుపుతోనున్న (స్త్రీ), గర్భవతి, గర్భిణి, చూలింత.

Premature : అకాలపక్వః, అపక్వః.

Premature labour : అకాలప్రసవః, అపక్వప్రసవః.

Premaxilla : పురోర్ధ్వహనుః.

Premolar : అగ్రచర్మకాః, దంష్ట్రాః. తె. కొరలు, కొరపండ్లు (పళ్ళు).

Prenatal : previous to birth. ప్రసవపూర్వః, పూర్వప్రసవః. తె. కనుటకు ముందు, ప్రసవించుటకు పూర్వము.

Prepuce : the foreskin of the penis. కోశః, మేఢచర్మ, లిజ్జాగ్రచర్మ, శిశ్నచ్ఛదా, శిశ్నముణ్ణచ్ఛదా, శిశ్నాగ్రచ్ఛదా. తె. ముందోలు, లింగాగ్రచర్మము, శిశ్నాగ్రచర్మము.

వి. శిశ్నమును కప్పించు లేక మూసియుంచు తోలు. ఇది సంచి వలె నుండును.

Presentation : ఉదయః. తె. ఉదయము, పుట్టుక, పుట్టుట వి. లోనుండి బయటికి వచ్చుట, శిరసోదయము.

Presentation of the fetus : the part that comes first at birth. గర్భోదయః, కుమారసంబవః. తె. శిరసోదయము. Agrippa Pr: agrippinus partus that of the foot - see footing Pr.

Anterior fontanelle Pr: బ్రహ్మరస్థోదయ గర్భః.

Arm Pr: భుజోదయః.

Bow Pr: అభినమోదయః, ఫాలదయః.

Breech Pr: ప్రోథోదయః, పృష్ఠోదయః, స్నిగుదయః.

Brow Pr . భ్రూదయః, అలాటోదయః.

Cephalic Pr: శిరోదయగర్భః.

Face Pr : ముఖోదయః, ముఖోదయ గర్భః.

Footing Pr : పాదోదయః.

Head Pr : శిరోదయః.

Knee Pr : జానూదయః.

Left sacro - anterior Pr: వామత్రికాగ్రోదయః.

Oblique Pr : కుటిలగర్భోదయః.

జిహ్వోదయః, వక్త్రోదయగర్భః.	Pr. mouth . ప్రాథమిక వక్త్రీమ్.
Pelvic Pr : శ్రోణ్యోదయగర్భః.	Pr. nerve cell - see cell.
స్పీగుదయగర్భః.	Pr. neuroglial cell - see cell.
Polar Pr : ధృవీయ గర్భోదయః.	Pr. segment - see segment.
Posterior fontanelle Pr: అధి	Pr. sheath - see sheath.
పత్యోదయ గర్భః.	Pr. streak - see streak.
Shoulder Pr: అంసోదయః.	Princes : a chief or a main
భుజశిరోదయః, స్కన్ధోదయగర్భః.	artery. ముఖ్యాధమనీ, పశ్చిష్టాధమనీ.
Transverse Pr: తిరస్త్రినోదయః.	Principle : the essence or pri-
తె. వి. పిండము ఆడ్డముగా లేక	mary quality of a body.
ఐమూలగా తిరుగుట.	(1) కారణమ్, మూలమ్. (2) తత్త్వమ్,
Twin Pr : యమలగర్భోదయః.	ధాతుః, మూలతత్త్వమ్, వస్తు, సారః.
Vertex Pr : that of head.	(3) గుణః, గుణాకరః, దోషః.
మూర్ధోదయః, శిరోదయగర్భః, తె.	Cooling P : కఫః, శ్లేష్మ. తె.
ఉచ్ఛిక్తశిరోదయము.	కఫము, కశ్యే.
Pressure : పీడనమ్. తె. ఒత్తిడి.	Metabolic P : పిత్తమ్. తె.
Presternum the manubrium.	పిత్తము.
Primary : first. ఆద్య, ప్రథమ,	Pathologic, pathological P :
ప్రాథమిక, ప్రారम्భిక. తె. తొలి,	First. వాతః, వాయుః. తె. వాతము.
మొదటి.	Pathological P : second.
P. germ cell : ప్రాథమిక చీజ	పిత్తమ్. తె. పిత్తము.
శలకమ్ - see cell.	Pathological P: third : కఫః,
P. Oocyte : ఓవసత్త్వమ్, ప్రాథ	బలాసః, శ్లేష్మ. తె. కఫము,
మికయావతమ్ - see oocyte.	శ్లేష్మము.
Primitive : ఆద్య, ప్రథమ, ప్రాథ	Pathological principles :
మిక, ప్రారम्భిక. తె. తొలి,	ప్రిదోషాః. తె. ప్రిదోషములు. వి.
మొదటి, మూలికమైన.	వాతము, పిత్తము, కఫము.
Pr. cerebral vesicle: ప్రాథమిక	Preservative P : కఫః, శ్లేష్మ.
గోర్దస్ఫోటకః.	తె. కఫము.
Pr. groove - see groove.	Vital P : (1) వాతః, వాయుః.
గాధాకుల్యా.	Vital P : (2) పిత్తమ్, మాయుః.

Vital P : (3) కళాః, క్షేపక.

Prism . త్రిపార్శ్వకాచః. తె. కాచ పట్టకము. వి. మూడు కోణములు ప్రక్కలుగల గాజుకడ్డి.

Prismatic : త్రిపార్శ్వకాచసమ్బంధీ, త్రిపుటకమ్.

Privates : the external genitalia. బాహ్యగుహ్యజ్ఞాని. తె. స్త్రీ పురుష వెలిమర్మావయవములు.

Private part of female & male: గుప్తాంగము, గుహ్యము, గుహ్యప్రదేశః, గుహ్యభాగము. తె. స్త్రీపురుషజననావయవములు. మర్మావయవములు. వి. స్త్రీ పురుషుల ప్రజనన లేక సంతానోత్పాదకాంగములు. ఉ :- గర్భాశయము, అండకోశము, యోని, శిశ్నము మొదలగునవి.

Procerus : the pyramidalis nasi muscle - see muscle.

Process (1) prominence of a part. (1) ఉద్గమః, ప్రరోహః, ప్రవర్ధనకమ్. (2) తుణ్డః. (3) చూచకమ్. (2) Method; phenomenon. అనుక్రమః, విరచనమ్, సంవిధానమ్. తె. క్రమము. పద్ధతి (1) ఉబ్బు, ఉబ్బు, ఎత్తైనభాగము, కూటము.

Processes (pl.) (1) ఉద్గమాః, ప్రరోహాః, ప్రవర్ధనకాని, ప్రస్థానాని. వ్యా:- ఆజ్ఞిహస్తాబ్జలి సఖనారాచకట్ట శృంగ శిఖాద్యా

కౌరావివిధాః స్థూలాః కృశావాఽస్థాదీనాం తుద్రాఖాః. (2) తుణ్డాః. వ్యా :- కాకతుణ్డాద్యాకౌరాః ప్రరోహాః. (3) చూచకాని (చూచకమ్. ఏవ) వ్యా :- సనచూచకాకౌరా గోష్ఠనాకౌరావాప్రరోహాః. తె. ఉబ్బులు, ఉబ్బులు. ఎత్తైన భాగములు. దిబ్బలేక దిమ్మెలు. వి. (1) ప్రేళ్లు మున్నగు నవయవముల చివర ను వ్యేత్తుగా కొసలు తేలియుండు భాగములు (2) కాకిముక్కులె కొసలు తేలియుండు అవయవభాగములు. (3) చను మొనవలెగాని, ఆవుచన్నుల మాదిరిగాగానియుండు అవయవ విశేషములు. ఈ మూడురకములు ఉవ్యేత్తుగా కొసలు, చివరలు తేలియుండు శరీరాంగముల విశేషభాగములు.

Accessory Pro : అధరార్బుదమ్. ఉపప్రోహః.

Acromian Pro: top of the shoulder. అంశకూటః(ం). వ్యా:- అంశ ప్రాచీరక స్థాగం సర్వఫణాయత ముచ్చావచమ్. తె. వి. పాము పడగవంటి గూడ యెముకయొక్క మెరక పల్లముల భాగము.

Alar olfactory Pro: బాహ్య నాసిక్య ప్రరోహః.

Alar Pro : పక్ష్య ప్రరోహః.

Alveolar Pro : ఉదూఖల ప్రరోహః, దంతచూఖలమ్.

Anabolic Pro: in the body and their products. ధాతవః.

తే ధాతువులు.

Anterior clinoid Pro: పురస్థానగళికాప్రరోహః. పురోగుళికా.

Articular Pro: సన్నిప్రరోహః, సన్నిప్రవర్ధకమ్, సన్నిప్రరోహః.

Articular Pro of vertebra: పృష్ఠిహస్తః, హస్తప్రరోహః.

Auditory Pro: కర్ణబాహ్యోన్మిప్రవర్ధకమ్.

Basilar Pro: మూలాధమః, మూలప్రరోహః.

Buccal Pro: కపాలప్రరోహః.

Catabolic Pro: వోహః.

Caudate Pro: పిణ్డయోజనీకా.

Central olfactory Pro: మధ్య నాసిక్య ప్రరోహః.

Ciliary Pro: గిలికాప్రరోహః, శైలికప్రరోహః.

Clinoid Pro: గుళికాప్రరోహః.

Condylloid Pro: కుణ్డలికాప్రరోహః.

Condylloid Pro. of the mandible: హనుమూలమ్. తె. వి. క్రిందిదవడ చివర గొంతువైపునందు

కోణము.

Conoid Pro: శక్కుక ప్రవర్ధనకమ్.

Coracoid Pro: అంశతుణ్డః, అంశతుణ్డకః. తె. అంశతుండము.

Coronary Pro: మణ్డలప్రరోహః, మారుటప్రరోహః.

Coronoid Pro: చక్ష్వాప్రవర్ధనకమ్, మారుటప్రరోహః, మారుటస్థః.

Coronoid pro. of the mandible: వాయుసతుణ్డమ్. తె. వి. క్రిందిదవడచివర గొంతువైపున

కొకిముక్కును బోలియుండు ఎత్తు

కోణము, కొకిముక్కుకోణము.

Costal pro: పార్శ్వక ప్రరోహః.

Deltoid pro: అంశః, అంశపిణ్డః, అంశపిణ్డీకా. తె. మూపు, మూపురము. వి. బజముయొక్క ఎత్తైన

భాగము.

Dendritic pro: నాడీకణకాభాప్రరోహః.

Dens pro: ఉద్దన్తాయితః, దన్తప్రరోహః,

Ethmoid pro: ఝర్ఝరకూటకమ్ (ప్రవర్ధనకమ్).

External angular pro: బాహ్యకోటిః.

External auditory pro: బాహ్యశ్రోత్రప్రరోహః.

Falciform pro - see the falx cerebri.

Frontal Pro: ఉపాబ్ధ ప్రవర్ధనకమ్, లలాటప్రరోహః.

Fronto nasal Pro: ల (లా) లాట నాసిక్య ప్రరోహః.

Fronto sphenoid (al) Pro: ల

Vital P : (3) కళా, క్షేమ.

Prism : త్రిపార్శ్వకాచః. తె. కాచ పట్టకము. వి. మాను కోణములు ప్రక్కలుగల గాజుకడ్డి.

Prismatic : త్రిపార్శ్వకాచసమ్మన్తీ, త్రిపుటకమ్.

Privates : the external genitalia. బాహ్యగుహ్యజ్ఞాని. తె. స్త్రీ పురుష వెలిమర్మాయవములు.

Private part of female & male: గుప్తాజ్ఞమ్, గుహ్యమ్, గుహ్యప్రదేశః, గుహ్యజ్ఞమ్. తె. స్త్రీపురుషజననావయవములు. మర్మాయవములు. వి. స్త్రీ పురుషుల ప్రజనన లేక సంతానోత్పాదకాంగములు. ఉ :- గర్భాశయము, అండకోశము, యోని, శిశ్నము మొదలగునవి.

Procerus : the pyramidalis nasi muscle - see muscle.

Process (1) prominence of a part. (1) ఉద్గమః, ప్రరోహః, ప్రవర్ధనకమ్. (2) తుణ్డః. (3) చూచకమ్. (2) Method; phenomenon. అనుక్రమః, విరచనమ్, సంవిధానమ్. తె. క్రమము. పద్ధతి (1) ఉబుకు, ఉబ్బు, ఎత్తైనభాగము, కూటము.

Processes (pl.) (1) ఉద్గమాః, ప్రరోహాః, ప్రవర్ధనకాని, ప్రస్థానాని. వ్యా:- ఆజ్ఞీహస్తాబ్జలి సఖనారాచక్త్రశృద్ధి ఫాద్యో

కారావివిధాః స్థూలాః కృశావాఽస్థాదీనాం తుద్రకాః. (2) తుణ్డాః. వ్యా :- కాకతుణ్డాద్యోకారాః ప్రరోహాః. (3) చూచకాని (చూచకమ్. ఏవ) వ్యా :- స్తనచూచకాకారా గోష్ఠనాకారావాప్రరోహాః. తె. ఉబుకులు, ఉబ్బులు, ఎత్తైన భాగములు. దిబ్బలేకదిమ్మెలు. వి. (1) ప్రేళ్లు మున్నగు నవయవముల చివర నువ్వెత్తుగా కొసలు తేలియుండు భాగములు (2) కాకిముక్కువలె కొసలు తేలియుండు అవయవభాగములు. (3) చనుమొనవలెగాని, ఆవుచన్నుల మాదిరిగాగానియుండు అవయవ విశేషములు. ఈ మూడురకములు ఉవ్వెత్తుగా కొసలు, చివరలు తేలియుండు శరీరాంగముల విశేషభాగములు.

Accessory Pro : అధరార్బుదమ్. ఉపప్రరోహః.

Acromian Pro: top of the shoulder. అంశకూటః(ం). వ్యా:- ఆంస ప్రాచీరక స్థాగం సర్వఫణాయత ముచ్చావచమ్. తె. వి. పాము పడగవంటి గూడ యెముకయొక్క మెరక పల్లముల భాగము.

Alar olfactory Pro: బాహ్య నాసిక్య ప్రరోహః.

Alar Pro : పక్ష్యప్రరోహః.

Alveolar Pro : ఉదూఖల ప్రరోహః, దస్త్రదూఖలమ్.

Anabolic Pro : in the body and their products. ధాతవః.

తే ధాతువులు.

Anterior clinoid Pro : పురస్థానగుళికాప్రరోహః. పురోగుళికా.

Articular Pro : సన్నిప్రరోహః, సన్నిప్రవర్ధనకమ్, సన్నేయప్రరోహః.

Articular Pro of vertebra : పృష్ఠిహస్తః, హస్తప్రరోహః.

Auditory Pro : కర్ణబాహ్యోస్థిప్రవర్ధనకమ్.

Basilar Pro : మూలార్ధము, మూలప్రరోహః.

Buccal Pro : కహేలప్రరోహః.

Catabolic Pro : వోహః.

Caudate Pro : పిష్టయోజనకా.

Central olfactory Pro : మధ్యసాసిక్యప్రరోహః.

Ciliary Pro : శిలికాప్రరోహః, తైలికప్రరోహః.

Clinoid Pro : గుళికాప్రరోహః.

Condylloid Pro : కుణ్డిలికాప్రరోహః.

Condylloid Pro. of the mandible : హనుమూలమ్. తె. వి.

క్రిందిదవడ చివర గొంతువైపునందు కోణము.

Conoid Pro : శక్కుకప్రవర్ధనకమ్.

Coracoid Pro : అంసతుణ్డః, అంసగుణ్డకః. తె. అంసతుండము.

Coronary Pro : మణ్డలప్రరోహః, మాకుటప్రరోహః.

Coronoid Pro : చక్రాప్రవర్ధనకమ్, మకుటప్రరోహః, హయవస్తః.

Coronoid pro. of the mandible : వాయుసతుణ్డమ్. తె. వి. క్రింది

దవడచివర గొంతువైపున కాకిముక్కును బోలియుండు ఎత్తు

కోణము, కాకిముక్కుకోణము.

Costal pro : పార్శ్వకప్రరోహః.

Deltoid pro : అంసః, అంసపిణ్డః, అంసపిణ్డికా. తె. మూపు, మూపురము. వి. బుజముయొక్క ఎత్తైన

భాగము.

Dendritic pro : నాడీకణకాఘాప్రరోహః.

Dens pro : ఉద్దన్తాయితః, దన్తప్రరోహః,

Ethmoid pro : ఘర్షరహుటకమ్ (ప్రవర్ధనకమ్).

External angular pro : బాహ్యకోటిః.

External auditory pro : బాహ్యశ్రోత్రప్రరోహః.

Falciform pro - see the falx cerebri.

Frontal Pro : ఉపాఙ్గప్రవర్ధనకమ్, లలాటప్రరోహః.

Fronto nasal Pro : ల (లా)లాటసాసిక్యప్రరోహః.

Fronto sphenoid (al) Pro : ల

లాట స్పీనకీయ ప్రరోహః, ఊర్ధ్వ ప్రరోహః.

Funicular Pro : పూణుక ప్రరోహః.

Globular Pro : గోల (ళ) ప్రరోహః (గోళీయ ప్రరోహః).

Hamate Pro - see unciform Pro.

Hamular Pro: అజ్జుళః, అజ్జుశాగ్రమ్. తె. బడిశప్రరోహము.

Hamular Pro: internal Pterygoid plate of sphenoid. ఆస్తర గారుదాయిత ఫలక (స్య) బడిశ ప్రరోహః.

Inferior articular Pro : అధో ముఖహస్తా.

Infraorbital Pro : నేత్రధరీయ పురః ప్రవర్ధనకమ్.

Infundibuliform Pro : కాలాఞ్చిక ప్రరోహః.

Internal angular Pro : ఆస్తర కోటిః.

Jugal Pro - see zygomata.

Jugular Pro : నైల ప్రరోహః, మన్యప్రవర్ధనకే.

Lacrimal Pro : ఆశ్రుకూటకమ్, ఆశ్రుప్రవర్ధనకమ్.

Lenticular Pro : రదనక ప్రరోహః, రదనకాస్థి ప్రవర్ధనకమ్.

Liplike Pro : ఓష్ఠః, ఓష్ఠప్ర

రోహః.

Malar Pro : గజ్జకూటః, గజ్జధర కూటః.

Mammillary Pro : చూచుక ప్రవర్ధనకమ్, స్తనప్రరోహః, ఉత్తరాయదమ్.

Mastoid Pro : గోస్తనకమ్, గోస్తనక ప్రవర్ధనకమ్, చూచుక ప్రరోహః. వ్యా :- శఙ్ఖాస్థి చూచుకోద్రమః.

Maxillary Pro : ఉత్తర (ఊర్ధ్వ) హానవ ప్రరోహః, మాక్సిల ప్రరోహః.

Mental pro : చిబుక పిణ్డమ్ (ఉద్బేదః).

Middle clinoid pro : మధ్య గులి (లి) కాప్రరోహః.

Nasal pro : నాసాకూటః, నాసా ప్రవర్ధనకమ్, నాసిక్య ప్రరోహః.

Odontoid Pro : దంతప్రరోహః, ఉద్దంతాయితః.

Olecranon Pro : కఫోణి ప్రరోహః, కూర్పరకూటః (ం). వ్యా:- ఊర్ధ్వప్రవర్ధనకమ్.

Orbital Pro: అక్షిగుణ్ణీయ ప్రరోహః, నేత్రాభిగం ప్రవర్ధనకమ్. వ్యా:- పురోగం అక్షిఫలకమ్.

Palatal Pro : superior maxilla : తాలవ్యప్రరోహః. వ్యా:- ఊర్ధ్వహస్తస్థిపైలవ్యప్రరోహః.

Palatine Pro: తాలవ్య ప్రరోహః,

తాలుభకమ్.

Palpebral Pro : పల్క్రీయప్రవర్ధనకమ్.

Peripheral Pro : పారిసరప్రరోహః.

Petrosal Pro : ప్రాస్తరప్రవర్ధనకమ్.

Posterior clinoid Pro : పశ్చిమశుశికాప్రరోహః.

Postglenoid Pro : పశ్చిమస్థాలకప్రరోహః.

Pterygoid Pro : గర్భప్రరోహః. గారుదాయత(తీ)ప్రరోహః. వ్యా:- చరణద్వయం ఒత్తూకాస్థనః.

Pyramidal Pro : పరికోణప్రరోహః.

Short Pro : తుద్రప్రరోహః, హస్తప్రవర్ధనకం వా ప్రరోహః.

Sphenoid Pro: జతూకాప్రవర్ధనకమ్ (పశ్చిమగమ్), స్థిసక్తియప్రరోహః.

Spinal Pro. (spinous) . కశేరుకాకణ్ణకమ్, పృష్ఠ(స్థి) కణ్ణకమ్, మహాకణ్ణకమ్.

Spinous Pro. of sphenoid : స్థిస (చ) కాస్థనః కణ్ణకః వాకోణః.

Spinous Pro. of vertebra : కశేరుకా వా పృష్ఠ (స్థి) కణ్ణకః. తె. కొంకులు.

Styloid Pro : 1. అస్తర్మణికం ప్రవర్ధనకమ్, అస్తర్మణికా, నారాచ

ప్రరోహః. 2 బాహ్యమణికా, శిఖాప్రవర్ధనకమ్.

Superior articular Pro : ఊర్ధ్వహస్తా.

Superior maxilla - nasal Pro : ఊర్ధ్వహస్త నాసాప్రరోహః.

Superior turbinated Pro : ఊర్ధ్వశుక్తికా (ప్రరోహః).

Temporal Pro : శాఙ్గకమ్ (పశ్చిమ ప్రవర్ధనకమ్).

Temporal Pro. of malar : గాఙ్గాస్థనః శాఙ్గకప్రరోహః.

Transverse Pro : కశేరుకాహుప్రరోహః, కశేరుకాహు ప్రవర్ధనకమ్. వ్యా:- పార్శ్వప్రరోహః. తె. పార్శ్వకంటకము.

Transverse Pro. of vertebra : కరూకరః. వ్యా:- పార్శ్వప్రరోహః.

Unciform Pro, Uncinate Pro: అజ్జుకప్రరోహః.

Vaginal Pro : శయ్యాప్రరోహః.

Vaginal Pro. of tympanic plate : పటాహుభణ్ణకయ్యాప్రరోహః, పటాహుశయ్యాప్రరోహః.

Vermiform Pro : ఉపాస్త్రమ్. వ్యా:- అనుమస్త్రమ్. మధ్యమభిణ్ణోపరితలాని. ఊర్ధ్వధః స్థితాని, కీటక

ప్రరోహః.

Vocal Pro: గలప్రరోహః, ప్రకోణకీకసప్రరోహః.

Xiphoid Pro : the unciform

cartilage. అసిప్రరోహః. వ్యా :-

అగ్రఖణ్డా, ఉరఃపత్రకః.

Zygomatic Pro: గణ్డప్రరోహః, గణ్డోత్తరప్రరోహః, యుగప్రరోహః, శబ్దకమ్, పశ్చిమ ప్రరోహః.

Zygomatic Pro. of temporal bone: హనుమూలబన్ధనే.

Proctodeum: primitive anus ప్రాథమిక గుదః.

Profunda: a deep-seated artery. గమ్భీరధమనీ. తె. లోరక్త నాళము.

Projection: ప్రోత్థితమ్, ప్రోత్థః, తె. ఉబుకు, బుడిసె. వి. ముందుకు పొడుచుకొనివచ్చుట.

Prominence: ఉత్సేధః, బౌన్నత్యమ్, కూటః. తె. ఉబుకు, ఎత్తైన భాగము, కూటము.

Bicipital P: a fleshy bulging of the front part of the arm.

బాహుపిండికే. తె. దండరెట్టు. వి. రెట్టలయందు పైకి ఉబికి యుండు మాంసపు ముద్దలు.

Bipolar P: బాహుపిండికా.

Calf P: జఙ్గాపిండికా. తె. వి. పిక్కలో స్వవ్యేత్తుగా నుండు మాంసము ముద్ద.

Laryngeal P: కృకాటికా. వ్యా:- గ్రీవాయాః పశ్చాత్కృకాటికా (దల్లాణః. సు. చి. 2. 31 $\frac{1}{2}$ వ్లోక వ్యాఖ్యానే) అవటుఉపాస్థి, ఉత్సేధః

Malar P: గణ్డకూటః.

P. of the cheek: గండౌన్నత్యమ్

P. of the nose: నాసావంశః.

Vertebral P: గ్రీవాకశేరుకా కణ్డకినీ, ప్రోన్నతపృష్ఠి, మహా కణ్డకినీ.

Promontory: an elevation. పా కూటః, పరిమన్నరః, స్థూలోచ్ఛయః.

వ్యా:- మన్నరశిఖరవత్ పరిత ఉన్న తాకార ఉత్సేధః, వృత్తోచ్ఛేధః, తె. వి. మన్నరపర్వత శిఖరమువంటి ఎత్తైన భాగము, గండ్రడిని మిట్ట. ఇట్టి భాగములు శరీరావయవములందు కానగును. ప్రోత్తుంగము.

Pronation: downward turning of the palm. ప్రవరణీకరణమ్. తె. అటచేతిని క్రిందివైపు త్రిప్పుట.

Pronephron, pronephros: పురోవృక్కః.

Pronucleus: the neucleus of either male or female egg-element after fertilization. బీజకమ్, పురోసవక్రియః, వీర్యపరమాణుః.

Prosencephalon: the forebrain. అగ్రమస్తిష్కః. పురోగోర్ధః.

Prostate: prostate gland, a gland surrounding the neck of the bladder and urethra in the male అష్ఠీలా, పురస్థ

గోళమ్, ప్రథగోళమ్, పౌరుషమ్, పౌరుషగ్రన్థి. వ్యా:- వస్త్రద్వారం నూత్రప్రసేక స్నాద్యభాగం ఇచ్చి సంవేష్ట్య సి తః ఆక్రోటఫలాకాః గ్రన్థిః. తె. ఆమ్లీల, పౌరుషగ్రన్థి. వి. ఇది ఉచ్చులిత్తి బెజ్జమును, నూత్రనాళము మొదలును ఆవరించి ఆక్రోటకాయవలెనుండు ఒక చిన్న కణితిలేక వుండ. ఇది సంభోగశక్తి నిచ్చును. కామోద్రేక సమయమున నిందు కామోద్రవ మూరును.

Ductus of Pro - see Ductus.

pro. area: ప్రాస్థభుజ్జ - see area.

pro. gland - see gland.

pro. portion - see portion.

Pro. of urethra - see portion.

Pro. utricule: ప్రాసయోనిః.

Tube of pro - see tube.

Protein: ప్రీతిదః, ప్రీతివా. తె. ప్రాటీను. Albumin.

Protobion: the first organism.

ఆద్యస్పష్టి, జీవి, సజీవనిర్మాణ, స్పెర్మియస్పష్టి. తె. ఆవయవి, జీవి, ప్రాణి, శరీరి.

Protoblast: a cell with no cell-wall. నిర్బిత్తిబలిష్ట, నిర్బిత్తిశలకమ్.

Protoplasm: biogen, bioplasm, cytoplasm, all the cell, but the nucleus. (1) Semifluid, semi transparent colorless substance consisting of

orygen'hydrogen, carbon and nitrogen, basis of life in plants and animals (2) living matter a homogenous structureless substance, forming the physical basis of life, endowed with contractility, with a chemical composition, allied to that of albumen.

(1) ఆద్యధాతుః, చేతనద్రవ్యమ్, జీవ వస్తు, ప్రథమబలాసః, ప్రోథబలాసః, ప్రోథబలాసికా, బలాసః. వ్యా:- కచ్చి న్నాతి సాద్వివస్తు, ధాతుః, శ్లేష్మ. (2) జీవభూమిః. తె. జీవ మూలపదార్థము, జీవవస్తువు, జీవాంకురము, మొదటిధాతువు, శ్లేష్మము. వి. జీవద్రవపదార్థము. ఇది రంగు లేనిది, నూత్నుమైనది. స్వరూపము:- ఇది నురుగుతో జగటుగ చిక్కగ నుండు ద్రవము. ఇందు మాంసకృత్తులు, పిండిపదార్థములు, క్రొవ్వులు, ఖనిజలవణములు మొదలగు వృక్షోహారద్రవ్యములు ఉండును. ఇది జీవకణమును, కేంద్రమును చుట్టి యుండును. ప్రాణులపారంపర్యధర్మ సత్త్వమునకు కారణమగును. ఈ కణములే జననిజనకులు.

Living Pro. of body: శుక్ర ధాతుః.

Protoplasmic: ప్రోథ బలాసీయ, శ్లేష్మిక.

Living Pro. mass: జీవప్రోటోజా బలాసమీక్ష.	Pseudocoele: the fifth ventricle. పశ్చిమకోష్ఠకే, పశ్చిమనిలయ.
Protozoa: the smallest type of animal life; unicellular organisms. తె. మూలరూప ప్రాణులు వి. ఇవి స్వతంత్ర కణములు గలవి.	Pseudo: false, మిథ్యా క్రియ.
Protuberance: a projecting part. అర్బుదమ్, ఉల్లేఘః, తె. ఉబుర, ఉబ్బు, గుబ్బు, బుడిపె. వి. ముందరికి వచ్చి లేక పొడుచుకొనియుండు ఎత్తైన శరీరభాగము, గుబ్బునంటి అవయవము.	P. nucleolus: మిథ్యాఅనుభూతి క్రియ.
External occipital Prot: పశ్చిమార్బుదమ్, బాహ్యపృష్ఠకీయార్బుదమ్.	P podium: మిథ్యాపదకమ్(ః).
Internal occipital Prot: అంతరపృష్ఠకీయార్బుదమ్.	Psyche: mind, soul. ఇంద్రియ సారథి, మనః, సత్త్వమ్. తె. మతి, మది మనసు.
Mental Prot: చిబ్బుకోల్లేఘః.	Psychoanalysis: మనోవిశ్లేషణ.
Occipital Prot: పృష్ఠకార్బుదమ్ పృష్ఠకుమ్భః. వ్యా :- పశ్చిమకపాలార్బుదమ్.	Psychocortical routs: pathways through which mind operates చేతోవహ మార్గాః, మనోవహ ధమన్యః. మనోబుద్ధివహాని ౧ : (చ. చి. 10.58) మనోవహస్రోతాని. తె. మనసుతిరుగు నాళములు, మనసు సంచరించు దారులు, మనోభావము లను మొదలు (శిరోహృదయమున)కు గొనిపోవు నదీములు లేక నాళములు.
Preglenoid Prot: స్థాలికపురస్థకార్బుదమ్.	Psychology: the science of mental phenomena. అధ్యాత్మవిద్యా, అధ్యాత్మశాస్త్రమ్, మానస శాస్త్రమ్. తె. మానసశాస్త్రము, మనోవిజ్ఞానము.
Proximal: nearest సన్నికృప్తః, సమీపః. తె. దగ్గరి, సమీప.	Pterion. raising: ఉత్తేఘః, పక్షి బిణ్దుః
P. end: సన్నికృప్తస్థానమ్. తె. దగ్గరి, చివర.	Pterygoid: resembling a wing (1) పక్షాకృతి. తె. కెక్క ఆకారముననుండు అవయవ పక్షేదము.
P. part - see part.	(2) గారుదాయితః. See Muscle.
P. portion - see portion.	Ptyalin. ప్టీలినః. వ్యా:- లాలాయాః
Psalis: the cerebral fornix. మస్తిష్కతోరణికా.	

ప్రీతితయా స్థితమ్. తె స్థితవీనము. వి.
లాలాజలము. పిండు కి క్షయము
(ఎంజైమ్ enzyme). ఇది ఆహార
ద్రవ్యమును తడిపి సులభముగా
పిండుటకును, కిరగిన ద్రవ్యముల
పండినిగ్రహించుటకును, లాలాజలము
నకు చునహాయపడును. ఇదిపిండిపదార్థ
మలము చుక్కెరిగా మారుచును.
హారధర్మము గలది.

Puberty: the age at which
persons are capable of
begetting or reproduction
తారుణ్యమ్, యౌవనమ్, యౌవనా
వస్థా. తె. యౌవనవశ, సంతానము
కలుగు వయస్సు.

Pubes: hairy region covering
the pubic bone. కామపీతమ్.
గుహ్యజ్జమ్. తె. కామపీతము. వి
పొత్తికడుపుక్రింద కూగు వెండ్రుకలు
మొలచు ప్రదేశము. ఇచట స్త్రీ
పురుష జననాంగ మారంభమగును.

Body of Pu: భగపీతమ్, మధ్య
పిణ్డాభాతమ్, లిజ్జపీతమ్.

Pubescence - see puberty.

Pubic: pertaining to the pubes:
కామపీటీయ, జఘన, భాగ, భాగే.
వ్యా:- భగనమ్బుద్ధి, తె. కామపీత
మునకు చెందిన.

P. area - see arca.

P. bone - see pubis.

P. mons: భగోన్నతి. see mons

veneris.

Supra P. region-see region.

Pulis. the pubic bone - see
lone ospubis.

Symphysis P-see symphysis.

Pudenda: plural of pudendum.

Pudendal: belonging to the
pudendum : గుహ్య, బాహ్యౌప
స్థీయ, బాహ్య భాగీయ. వ్యా:-
స్త్రీయా బాహ్యభాగమునైన బాహ్య
యోనినగున్ది. తె. స్త్రీ వెలిజన
స్నేదియమునకు చెందిన.

P. artery - see artery.

P. cleft: భగరస్థిమ్, వరాజ్ఞ
రస్థిమ్, వరాజ్ఞస్రోతః, యోనికర్ణికా
స్రోతః, యోనిభద్రమ్. తె. పూతు.
భగరస్థియు. వి. భగోన్నముల నడుమ
సండు బెజ్జలు, ఆవర్ణ్యభము, పిల్లల
గుర్తిత్తివారికిం బాకిలి, యోని
బ్వారము.

P. region - see region,

Pudendum: the female exter-
nal reproductive organ.
ఉపస్థ, గుహ్యమ్, గుహ్యజ్జమ్, జన
నేన్ద్రియమ్ (బాహ్యమ్), భగమ్,
యోనిః, రతిమహారమ్, వరాంగమ్.
వ్యా:- స్త్రీ బాహ్యభాగమైన బాహ్య
యోనిః, యోనేర్బహిర్భాగః. తె,
ఉపస్థ, భగము. యోని. వి. ఆడు
దాని (స్త్రీ) బయటి మర్మావ
యవము.

Pulling : ఆకర్షణము. ఆకృష్టి. తె.
ఈడ్చుట, ఈడ్చు, గుంజుడు,
లాగుట, లాగుడు,

Pulmonary, pulmonic: pertaining to the lungs. ఫోస్ఫుస, ఫోస్ఫుస్య. వ్యా :- పుష్ఫుస సమృద్ధి. తె. పుష్ఫుసములకు సంబంధించిన, శ్వాసకోశములకు చెందిన.

P. bud : see bud.

P. circulation : the passage of blood from the right Ventricle to the lungs and back to the left auricle - see Circulation.

P. vein - see vein.

Pulp : the soft, interior part or matter of certain organs. and structuresమజ్జా. వ్యా :- కేసం చిదగ్గనాం వాప్యూహనానాం వా కోమలభాగః, మృదువస్తు. తె. గిజారు, గుజ్జా, మూలగ. వి. అయవముల లోను, నిర్మాణములందు నుండు మూలగు లేక మెత్తని వస్తువు.

Dental P : దంతమజ్జా, దంతమాంసమ్.

Digital P : అంగుళీమజ్జా, అంగుళీ మాంసమ్.

P. Cavity : గుహామజ్జా, గుహా మాంసమ్.

P. of spleen : స్పీహమజ్జా.

Puls : నాడీ, నాడీస్పందన, తె. నాడీ.

the impulse transmitted to arteries by contraction of the left ventricle and customarily palpated in the radial artery at the wrist. నాడీస్పందనమ్. వ్యా :- ధమన్యాః సజ్జోచ వికాసా. స్పందనమెతత్ అజ్ఞాప్తమూలే మణిబద్ధప్రదేశే సామాన్య స్పర్శేన జ్ఞాయతే. తె. నాడీ కొట్టుకొనుట. వి. ఇది రక్తనాళముయొక్క సంకోచవికాసములు. ఈ నాడీ స్పందనము - కొట్టుకొనుట - మణికట్టు మొదలగు స్థానములను ప్రశ్నేత్తో తాకిన తెలియును.

Dicrotic P : ద్విస్పంది, ద్విత్వ నాడీ.

Pulvinar : ఉపధానమ్, చేతనశ్చాస్త్రం. **Puncta lacrimalia, punctum lacrimale :** (1) అశ్రుద్వారమ్, (2) అశ్రుచిద్రాణి (బ. వ.).

Pupil : the round aperture or opening in the centre of the iris of the eye to allow the passage of light (1) అశ్రు తారకా, కనీనికా, తారా, తారకా, దృష్టి, దృష్టిమణ్డలమ్, లోచకః. తె. కనుపాప, చూపు, తారక, దృష్టి, పాప. వి. కంటి నల్ల గ్రుడ్డు మధ్య నుండు రంధ్రము. దీనిగుండా వెలుగు ప్రసరించును. ఇది నీలవర్ణముతో మెరయుచుండు పాప. (2) కృష్ణ

తారకా, దృష్టితారకా, దృష్టివిష్టు, దృష్టిభాగం. తె. కంటిపాప, చుక్క, చూపుచుక్క, నల్లపాప, నీలపాప.

Junction of P. కృష్ణ దృష్టిగత సన్ని. తె. వి. నల్లగుడ్డున, వాపకు మధ్యనున్న అకుకులేఃంధి. Pupillary border or margin.

Purple : కృష్ణలోహితః, ఘాత్రమవర్ణః, ఘాత్రమలవర్ణః, నీలలోహితః. వ్యా:- వాహినీధ్యః త్వితరే క్రస్య వర్ణః, సిరా రక్తవర్ణః. తె. డోవా, ఘాత్రమవర్ణము. వి. ఎఱుపును, నీలమును కలిసినరంగు. నీరలలోని నెత్తురువర్ణము (రంగు).

Pyloric : belonging to the pylorus. ఆస్త్రమఖియ.

P. valve - see valve.

P. vestibuli - see vestibuli.

Pylorus: (1) the opening of the stomach into the duodenum, encircled by a sphincter muscle (gatekeeper). జతర నిర్ణయః, జరరాధోద్వారమ్. వ్యా:- జరరస్య అధఃస్థముఖమ్. తె. ఆంత్రముఖము. వి. ఆమాశయము - పొట్టలోనుండి అహారము ప్రేవు-ప్రేగులలోనికి పోవు రంధ్రము. (2)

The pyloric valve : see valve.

Pyramid : any conic eminence of an organ. కూర్చు, పరికోణ, ప్రకోణ, ముకులికా, నూచ్య

క్రస్తమ్, శబ్దుః. వ్యా - (1) స్థూల మూల స్వాత్మ్యైర్గః పరితః కోణ వాన్ ప్రకోహః. (2) స్థూల మూల తుకాగ్రభువస్సు సప్తాయస్త్రికోణ శ్చతుష్కోణో బహుకోణోవా దృశ్యతే. తె. పీరమిదు, నూచ్యగ్రస్తంభము, స్తూపము. వి. కూచిగా నుండు చిబ్బ, లంఘాకారపు చుడిపె. ఇది మొదలు లావు, చివర కొనదేలి ముక్కోణముగా గాని, నాల్గు లేక బహుకోణాకారముగనుండు అవయవ విశేషము.

P. of the cerebellum : అనుమస్తిష్క పరికోణ, ధమ్మిల్లక ముకులికా.

Renal P. శాబ్దప్రకోణ, శబ్దముకులికా. వ్యా:- శబ్దాధ్వనిపరికోణ.

Pyramis : pyramid.

Pyriform : pear - shaped. పేరాకారః, పేరకాకృతిః. తె. వి. చేరీ పండు ఆకారములోనున్న అవయవ విశేషము.

P. lobe : పీరలబ్బకా.

P. muscle : the pyramiformis.

Pyriformis - see muscle.

Quadrangle : చతురస్రమ్, చతుర్భుజః, చతుష్కోణ. తె. చతురస్రము, చతుర్భుజము, చతుష్కోణము.

వి. నాలుగుకోణములు, నాలుగు ప్రక్కలు, నాలుగుమూలలు.

Quadrangular : having four angles : చతురశ్రీయ, చతుర్భుజీయ, చతుష్కోణీయ. తె. నాలుగు ప్రక్కలుగల, నాలుగుమూలలుగల.

Quadriceps : a large muscle of the thigh : బృహదౌర్ధ్వ పేశి.

Quadricepted prominence of the thigh: ఊరుపిణ్డికాః. తె. తొడ కండరములు. వి. తొడలోని నాలుగు కండలు, పేశులు.

Qudrigeminal lamina - see lamina.

Quadrilateral : foursided : చతుఃపార్శ్వీయ, చతుర్భుజీయ, చతుష్కోణీయ. తె. చతుర్భుజాకారముగల, నాలుగుప్రక్కలుగల. వి. చతురస్రముగలిగిన.

Qualities : (1) కలాః. (2) గుణాః ధర్మాః. తె. గుణములు, నూత్న భాగములు. (3) ప్రకృతయః, స్వభావాః. తె. స్వభావములు.

Mental Q : మనస్తత్త్వమ్ (త్వః), మనః ప్రకృత్యుః. తె. మానసిక తత్త్వములు, వ్యక్తిగతగుణములు.

Peculiar Q: విచిత్రగుణాః, విశేష గుణాః. తె. విచిత్రగుణములు.

Physical Q: బాహ్యలక్షణాని, శారీరకలక్షణాని, శారీరకగుణాః. తె. బయటిలక్షణములు, శరీరగుణములు,

లక్షణములు.

R

Rachis: (ra'-kis) the spinal column, the back bone - see bone. కశేరుకొదణ్డ.

Radial. బహిఃప్రకోష్ఠికా వాకోష్ఠీయ.

Radiation : (1) ఆపగమనమ్, వ్యజనాకారః, వ్యజనాకృతిః. తె. విసనకర ఆకారము (2) కిరణ వికరణమ్. తె. కిరణప్రసరణము, వ్యాప్తి. వి. కిరణములు విసనకరవలె విప్పారి ప్రసరించుట, పరచుకొనుట.

Radicle : the beginning of a vein. సిరామూలమ్, సిరోత్పత్తిః, సిరారంభః. తె. సిరలఉత్పత్తి, సిరల మొదలు.

Radius - see bone.

Ramus : branch, a branch of an artery, vein or nerve. శాఖా. తె. కొమ్మ. (1) దేహస్య ధమనీతస్తు వాహిన్యాదీనాం శాఖాః. తె. వి. శరీరమునగల ధమనీ, నాడీ, సిరల శాఖోపశాఖలు, చిలవలు పలవలు (2) దేహస్య అస్థ్యాదీనాం ప్రరోహాః. Rami. తె. దేహములోని ఎముకలు మొదలగువాని బుడిచెలు. వి. ఇవి కొమ్ములవలె బయటికి పైకి లేలి లేక ఉచిత యుండును.

Ramus : cornu. శృంగః. తె. కొమ్మ, శృంగము.

- Ascending R. of ischium : పక్షి. తె. కాంతికిరణము, వేడి కుప్పవర్ణము, కుప్పవర్ణ శృంగము.
- Ascending R. of pubes : భగవద్ధి ఉత్తరశృంగము. సుండియాపు గీత.
- Descending R. of pubes : భగవద్ధి అధరశృంగము.
- Inferior R : అధరశృంగము.
- Superior R : ఉత్తరశృంగము.
- Ranvier's crosses : పర్వతాశయము.
- R's nodes : తత్త పర్వమే, తత్తపర్వమే.
- Raphe : a line, suture. (1) సీమకా, సీమనీ, సేవనీ. (2) సన్ని. తె. (1) అతుకు, కుట్టు. (2) తీవ, నరము, నాడి. (3) మధ్యసీమనీ, మూలాధార మధ్యసీమనీ.
- Medium R. of the penis - see R. of the penis.
- Medium R. of the tongue : జిహ్వసీమనీ.
- Pharyngeal R : గ్రంథికాశయము.
- R. of the penis : మేధసీమనీ, శేఫసీమనీ, శేఫసీమికా (భా. ప్ర.). తె. పురుషాంగమునగల నరము, మేధనాడి.
- Scrotal R : ఫలసీమనీ. తె. వి. అండము, వృషణములతో సంబంధించియుండు అతుకుమంటి నరము.
- Ray : (1) a line of light or heat. (2) a line (1) కిరణము, రశ్మి. (2) రేఖ. ఉష్ణరేఖ, కాంతి
- పక్షి. తె. కాంతికిరణము, వేడి బొకక (గీత), గీత, రేఖ. వి. మధ్య సుండియాపు గీత.
- Reason : చిత్తమే, చేతమే, చేతనా ధాతు, ముద్ధి. తె. వివేకము, హేతువు.
- Reasoning . ఊహ, ఊహాహామము, తర్కము. వ్యా.- మనసంశయము. Func- tion of mind. తె. (1) ఊహించుట, తర్కించుట. (2) అనుమానము. వి. మానసిక క్రియలలో నొకటి, హేతువాదము.
- Receptacle : ఆధానము, ఆధారము, ఆశయము. తె. ఆధారము, ఆశయము. వి. ఏదైన నొకకస్తువు ఒకచోట చేరి యుండు స్థలము.
- R. of air : వాతాశయము.
- R. of bile : పిత్తాశయము.
- R. of blood : రక్తాశయము.
- R. of feces : మలాశయము.
- R. of food : ఆహారాశయము.
- R. of phlegm : కఫాశయము.
- R. of urine : మూత్రాశయము.
- Receptors : (1) అప్సేరి. ఇన్స్టియూరి. తె. ఇన్స్టియూరి, జ్ఞానేన్స్టియూరి. (2) అర్థగ్రాహికావయవా, గ్రాహకా, గ్రాహిణి. తె. గ్రాహకావయవములు.
- Recess, Recessus : a cavity or fossa. అపస్పృతి. తె. గూడు.
- Hepatoenteric R : యక్కుదాన్తి

యాప స్పృతి.

Laryngeal R : గళీయాపస్పృతి.

Nasopalatine R : నాసిక్యతాల
వ్యాపస్పృతి.

Pharyngeal R : గ్రసనీయాపస్పృతి.

R. pinealis : సరలాపస్పృతి.

Right pneumotoenteric R :
దక్షిణ పుష్పసాస్త్రియాపస్పృతి.

Tentlike R : దూప్యచదృశాప
స్పృతి.

Tubotympanic R : నాడీపట
హీయాపస్పృతి.

Recollection : అనుబోధః, ప్తృతి.

తె. జ్ఞప్తి, జ్ఞాపకము, స్మరణము,
స్మృతి.

Rectal : of rectum. గౌద. వ్యా:-
గుదసమ్మర్శి, మలాశయ. తె. గుదము
నకు చెందిన.

R. columns of morgagni :
వశీరాజ్యః.

Rectum : the lower part of the
large intestine. ఉత్తరగుదః,
గుదః, గుదసశికా, గుదాస్త్రమ్,
పాయుః, పుష్టఖణ్డః, బుద్ధః, బ్రద్ధః,
విదాశయః, విద్యార్థః, శక్యన్యార్థః,
స్థూలగుదః. తె. ఆసనము, పురీష
నాళము, పీతిముడ్డి, చూడ్డి. వి.
ప్రేవులలోని మలము బయటికివచ్చు
దారి.

Abdominal R : పక్వాశయః,
గుదమ్. (చ.శా. 6.21).

Lower R, Lower part of the
R, అధరగుదమ్, అపానమ్. వ్యా:-
మహాస్రోతః. (సు.ని I3-44. డబ్బింగి)
Lower segment of the R-see
segment.

Upper part of the R : ఉత్తర
గుదః(ం) తె. ఆసనము. వి. ముడ్డిలో
పైభాగము.

Upper segment of R : see
segment.

Reduction : జరణమ్, పునఃస్థాపనమ్.

Reflex : ప్రతివర్తనమ్.

Refraction : అపవర్తనమ్, కిరణవక్ర
గతిః, రశ్మివక్రీకరణమ్. తె. కిరణ
పరావర్తనము.

Region : a certain part, a divi-
sion of the body. (1) దేశః,
ప్రదేశః, మణ్డలిమ్ (2) శరీరవిభాగః.
తె. (1) దేశము, ప్రదేశము, మండ
లము. (2) ఒకచోటు, తావు. (3)
శరీరవిభాగము.

Abdominal R : between um-
bilicus and external genital
organs : కుక్షీదేశః, బహిఃకుక్షీ
ప్రదేశః, వప్తిప్రదేశః.

Acromian R : అంసః, అంసదేశః,
అంసపీఠః. తె. బుజము, భుజప్రదేశ
ము.

Anal R : around the anal ope-
ning : అపానదేశః, పాయుస్థదేశః.
తె. పాయుత్రిశోణము, పాయు

భాగము, ముడ్డిచుట్టుప్రదేశము.

Anterior crural R : జఙ్ఘపురోదేశము.

Anterior pelvic R : above the genital organs. జఙ్ఘనము.

Anterior R : పురోదేశము.

Anterior R : of the skull : కరోటి పురోదేశము, కరోటి పురోభాగము.

Anterior vertebral R : పృష్ఠపురోదేశము.

Antero lateral R : పురస్తనపార్శ్వదేశము.

Axillary R : కక్షాదేశము, కక్ష్యుభయము. తె. చంక.

Cardiac R : శ్రోత్రదేశము, హృత్పృథ్వీదేశము, హృదయస్థానము, హృదయము.

Cervical R : (1) గలదేశము (2) గ్రీవాదేశము. తె. (1) గొంతు (2) మెడ ప్రాంతము.

Dorsal R : పృష్ఠదేశము. తె. పీఠము, వెన్ను.

Dorsal R : of foot. పాదపృష్ఠదేశము. తె. మిఠాయి.

Epigastric R : ఉత్తరకుక్షి, ఉత్తరకుక్షి ప్రదేశము, హృదయధరిక ప్రదేశము. opposite to the solar plexus. నాభిమర్మ.

Gastric R : కుక్షి ప్రదేశము, జాతర ప్రదేశము.

Gluteal R - see buttocks.

Hepatic R : యకృక్షృప్తిదేశము.

Hypogastric R : అధరకుక్షి, అధరకాక్షేయదేశము, అధినస్తి (క) ప్రదేశము, అధారభాగము, నాభిప్రదేశము, వస్తి. తె. బొడ్డు క్రిందిభాగము, బొడ్డు చుట్టునున్న ప్రదేశము.

Iliac R : జఙ్ఘనము. శ్రోణి ప్రదేశము, శ్రోణిదేశము.

Inguinal R : ఊరముఖము, ఊరూదరస్థాన ప్రదేశము, నుడ్డకణ (డల్లకణము), వంతుకణము. తె. గుడ్డు, తొడమూల, తొడమొదలు. వి. ముందువైపున పొత్తికడుపుతోను, వెనుకవైపున నడుముతోను తొడమొదలు కలియు నిరుకుచోటు.

Inter mammary R : స్తనాంతరము.

Interscapular R : that between the scapulas. (1) ఊర్ధ్వత్రికము. వ్యా :- బాహుగ్రీవాఽస్థిత్రయసంజ్ఞితః (డల్లకణము. సు. చి. 4. 18. వ్యా) త్రికము. (2) భుజత్రికము. తె. (1) గూడనంధి. వి. రెండు గూడనముకలు, మెడలోని “కశేరుకా” యను ఏడు ఎముకలును గలసి యేర్పడిన కూటము. (2) మెడ పీట. వి. ఇది ముక్కుకాకారముగ నుండును.

Intestinal R : అస్త్రదేశము. తె. వి. చిన్న పెద్ద ప్రేవుల మండలము.

Ischiorectal R : the region

between the ischium and rectum సిగ్గుదండేక.

Lateral R : పార్శ్వదేశము, పుష్ప పార్శ్వదేశము (జఙ్గాయ).
Lateral R : of the skull.

కణ్ణటి పార్శ్వభాగము.

Left hypochondriac R : వామానుపార్శ్వక ప్రదేశము, వామోత్తరకుక్షిభాగము.

Left hypogastric R : వామాధర కుక్షిదేశము.

Left inguinal R : వామవంక్షణోత్తరక ప్రదేశము.

Left lumbar R : వామ కటి పార్శ్వక ప్రదేశము.

Lingual R : జిహ్వదేశము.

Lumbar R. కటిప్రదేశము, నితమ్బదేశము. తె. నడ్డి. వి. నడుము భాగము.

Mammary R : కాచప్రదేశము, స్తనాస్తరము.

Mammary umbilical R : జ్యోతిఃస్థానము, నాభిస్తనాస్తరము.

Mastoid R : కరపృష్ఠము. తె. వి. చెవి వెనుక భాగము, చెవి వెనుక నుండు ఎముక భాగము.

Nasal R : వాసాదేశము.

Olfactory R : నాసాదేశము.

Palatine R : తాలదేశము. వ్యా. ముఖతాలు. తె. నోటిలో పైకప్పు. వి. అంగడుపై ప్రదేశము.

Palpebral R : the region of

the eyelids. వర్జ్యదేశము.

Parotid R : కర్ణమూలము. వ్యా. కర్ణమూలికాయాపురోధస్థిభాగము. తె. గవద, గొద, చెవిమొదలు. వి. చెవి తమ్మెలక్రింద చెవిమొదటిరెండు అంగుళాలు విస్తీర్ణము. ఇందు లాలా జలగ్రంథులు వుండును.

Patellar R : జానుమణ్డలము. తె. మోకాలుచుట్టునున్న ప్రదేశము.

Pectoral R : ఉరము. వక్షస్థలము. తె. ఎదురురొమ్ము, ఛాలి, వక్షము.

Pelvic R : కటిదేశము, కటిప్రదేశము. శ్రోణిప్రదేశము. తె. చట్ట, నడుము. వి. నడుమును, చట్టలను, పొత్తి కడుపును ఆవరించుచున్న ప్రదేశము. పిట్టలకెగువ ముందుండు ప్రదేశము.

Pericardial R : హృదయోపలక్షితప్రదేశము.

Perineal R : that of the perineum. ఆధారప్రదేశము, మూలాధారదేశము.

Planter R : పాదతలము, పాదహృదయము. తె. అతీకాలు.

Popliteal R : జాను పృష్ఠోర్ధ్వ ప్రదేశము, జానుపృష్ఠప్రదేశము, బాహ్యమద్విరము, మద్విరము.

Posterior R : పశ్చిమదేశము.

Precordial R : the surface of the chest covering the heart. హృదయోపలక్షిత ప్రదేశము.

హృదయ - హృదయమునకు ఉపరి
భాగం. తె. వి. గుండెపై కనిపించును.
ఎదురుగాము దైర్ఘ్యము.

Pudendal R. ఉపసర్వదేశం, దాహ్యో
పసర్వదేశం. తె. వి. స్త్రీ జననేంద్రియ
దాహ్య ప్రదేశము.

R. of the back : పృష్ఠం, పృష్ఠ
దేశం. తె. వీపు, వెను, వెనుము.

R. of the larynx : కంఠదేశం.
గలదేశం.

R. of the mouth : వక్రదేశం
తె. నోరు.

R. of the shoulder : అంగుళీ
భుజాంగుళీదేశం. తె. ఎడము.

Respiratory R శ్వాసార్ధదేశం.
శ్వాసప్రదేశం. తె. శ్వాసకోశము.

Right hypochondriac (rial) R
దక్షిణాను పార్శ్వ ప్రదేశం, దక్షి
ణోత్తర కుక్షిభాగం.

Right hypogastric R: దక్షిణా
ధర కుక్షిదేశం.

Right inguinal R : దక్షిణ
వండుణోత్తర ప్రదేశం.

Right lumbar R : దక్షిణ కటి
పార్శ్వ ప్రదేశం.

Sacral R : త్రిదేశం, త్రికాస్థి
ప్రదేశం, త్రికాస్థానం.

Scapular R: the space over
each scapula. అంగుళీక ప్రదేశం.

Sensory R. ఇంద్రియస్థానం. ఇంద్రి
యాదిస్థానం, మస్తిష్కభాగం,

Subclavicular R : అక్షికాధర
దేశం.

Subcoracoid R : అంగుళీకాధర
దేశం.

Subglenoid R : ఉదాఖలాధర
స్థానం.

Suboccipital R : పృష్ఠికాధర
దేశం.

Subspinous R : అంగుళీకాధర
దేశం.

Subthalamie segmental R :
పర్యక్షికాధరదేశం.

Suprapubic R : అధివస్తిదేశం,
బస్తిదేశం, వస్తిపూర్ణ, వస్తిరం, వస్తి
రీష్టం. తె. పొట్టకడుపు. వి. ఉచ్చ
లిత్తి దైర్ఘ్యము.

Temporal R : కంఠప్రదేశం. తె.
కణిత. వి. కణితంబుతావు.

Temporomandibular R : కాజు
హాసవదేశం.

Tympanohyoid R : పాటహకణ్ఠి
కీయదేశం.

Umbilical R : నాభిదేశం, నాభి
ప్రదేశం, నాభిమణ్డలిం. తె. నాభి
మండలిము. వి. బొడ్డుమట్టునున్న
స్థలము.

Urogenital R వస్తుప్రదేశం. తె.
దౌషణికత్రికాణము.

Xiphisternal R : జత్రమూలం.

Regurgitation : ప్రత్యావహనం.
Relation : వ్యతిరేకం, సముద్ధానం,

సంస్కృతం. తె. సంబంధము.
 Ren : kidney : కృక్క. తె. గురద,
 మాత్రపిండము
 Renal . belonging to the kid-
 neys : వృక్క, వృక్కియ, వార్క.
 తె. గురదాఅకు చెందిన, మాత్రపిండ
 మలకు సంబంధించిన.
 R. artery - see artery.
 R. calyx : వృక్కచవక్ష్మ.
 R. capsule - see capsule.
 R. circulation - see circu-
 lation.
 R. pelvis - see pelvis.
 R. pluxus - see pluxus.
 R. sinus - see sinus.
 R. tube - see tube.
 R. vein - see vein.
 Supra R. gland - see gland.
 Supra R. ridge - see ridge.
 Renicapsule : a suprarenal
 body - see body.
 Reproduction : the begetting
 of young. అపత్యోత్పాదనమ్,
 సంతానోత్పత్తి. తె. బిడ్డల గనుట.
 Reservoir : ఆధారః, ఆశయః, కుణ్డః.
 వ్యా:- కేషాశ్చిద్ధన ద్రవద్రవ్య
 గచ్ఛయస్థానమ్. తె. ఆధారము, ఆశ
 యము, గుండము, నిలయము. వి
 కొన్ని గట్టి, పలచని వస్తువులు నిలవ
 యుండు తావు.
 Resistance : నిరోధః, ప్రతిబంధః,

ప్రతిరోధః. తె. అడ్డగింత, ఆటంకము,
 నిరోధము.

Resort . ఆయతనమ్, ఆశ్రయః, తె.
 ఆశ్రయము, ఉనికిస్థు.

Resorts of life : ప్రాణాయతనాని,
 (దశప్రాణాయతనాని. చ. శా.
 7 అ. 9). తె. మర్మస్థానములు, ప్రాణ
 ములు ఉండుతావులు.

Respiration : inspiration and
 expiration of air by lungs.

(1) ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసా. తె.
 ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసలు. (2) శ్వసనమ్,
 శ్వాసః, శ్వాసక్రియా. వ్యా:- ప్రథ
 మాప్రేరకః, ద్వితీయాపూరకః. తె.
 ఊపిరిపీల్చుట వదులుట, వి. గాలిని
 ముక్కురంధ్రములద్వారా లో ని కి
 పీల్చుట, బయటికి విడుచుట. శ్వాస
 క్రియ.

Respiratory : శ్వసనీయ, శ్వాసిక,
 శ్వాసీయ. తె. ఊపిరికి చెందిన.

R. center - see center.

R. organs - see organ.

R. passage - see passage.

R. system - see system

R. tract : ఉచ్ఛ్వాస మార్గః,
 ప్రాణవహ ప్రాంతః, శ్వాసపథః. తె.
 ఊపిరిగొట్టము, గాలిగొట్టము, శ్వాసనా
 శము. వి. ముక్కు బెజ్జములగుండా
 గాలి లోపలికి వెళ్లి తిరిగి బయటికి
 వచ్చు దారి.

R tubes : శ్వసనాః, శ్వాసవహా

- నాడ్వో. తె. శ్వాసనాళములు. వి. శ్వాసమండలమునగుల పెద్ద చిన్న గాలి గొట్టములు, శ్వాసనాళములు, ముక్కుబెజ్జులు, స్వరయంత్రములు ఇవి అన్నియు శ్వాసమండలమునకు చెందును.
- Rete : net, network. జాలమ్ (1). జాలకమ్, రటికా. తె. అల్లక, వల. Dorsal R. of foot పాదపువ్వు జాలకమ్.
- R. malpighii : లోహితజాలకమ్, లోహితీత్యక్.
- R. mucosum-see malpighian layer.
- Retention : ధారణమ్, నిరోధః, ప్రతిబంధః. తె. అడ్డు, ఆటంకము ఆపువల, ధారణము, ధారణక్తి.
- Reticular : జాల, జాలీయ.
- Reticularis : formatio R. జాలక వస్తుకమ్.
- Reticule, Rete : జాలమ్, రటికా, అనాయికొపటల్మమ్.
- Magma R : మధ్యరటికా. వ్యాః- అతినూత్న విరళజాలతస్తుకమయా ప్రాథమికమధ్య ధర్మరూపా.
- Reticulocyte : a netlike or meshed erythrocyte seen during blood regeneration. జాలక శలకమ్, రక్తజాలక శలకమ్. లోహితజాలకోశికా. వ్యాః- రక్తోత్పత్తికారే రక్తశలకేషు జాలకం
- దర్శనీయం భవతి. తె. రక్తజాలక శలకము. వి. రక్తోత్పత్తి కాలమున రక్తములో వలవంటి అల్లక చూడ నగును.
- Reticulum : a network. జాలకమ్, జాలక బలాసః, జాలీకా. తె. వల.
- Retina : the internal membrane of the eye, the light sensitive internal coat of the eye-ball. రధాసి, రక్తిధరాకలా, దూపధరాకలా, దృష్టిమణిలమ్, నేత్రాస్తస్థ చిత్రపత్రమ్. తె. దృష్టిపటలము, నేత్రాస్తః పటలము, నాడితెర. వి. ఈ తెరపై మనసు చూచు వస్తువుల ప్రతిబింబము పడును. కనుగుడ్డు లోపలి పొర.
- Paris iridica R: పరితారకభాగః.
- Retrogression : ప్రతివర్తనమ్, ప్రతివనమ్. తె. వెనుకకు పోవుట.
- R. of embryo : భ్రూణ ప్రతివ గమనమ్.
- Rhinal : belonging to the nose. ధ్రూణనాసిక్య. తె. ముక్కు కు చెందిన.
- Rhinencephalon - see cephalon ధ్రూణమస్త్రమ్.
- Rhinology : the science of the nose. నాసావిజ్ఞానమ్. తె. ముక్కుకు చెందిన శాస్త్రము.
- Rhodopsin : దర్శన సూక్ష్మః.
- Rhombencephalon - see cepha

lon. పశ్చిమ మస్తిష్కము.

Rhombic lip : చతురస్రీయకోశము.

Rhomboid : విషమ చతురస్రము.

R. body - see R. fossa.

R. fossa : the fourth cerebral ventricle - see fossa.

R. ligament - see ligament.

R. muscle - see muscle.

Rhythmical : కాలక్రమానుసారీ.

తె. కాలక్రమముగ నున్న, వరుసలో నున్న.

Rib : one of the bones inclosing the chest - see bone.

Cervical R - see bone.

False R - see bone.

Floating R - see bone.

True R - see bone.

Tubercle of the R - see tubercle.

Ridge : ఆలిః, ఉచ్చాయః, ఋచ్చిక. కటకః, జంగాలః, సంచరః. తె.

అంచు, గట్టు. వ్యా :- కేదారాస్తర మర్యాదాద్యాకారా దీర్ఘోన్నతా రేఖావిశేషా. తె. వి. తే. త్రములో పరిమితిని యెఱపు గట్టు - కట్ట - ఆకారముగ నుండు ఎత్తు చాడవుగల రేఖావిశేషము. తె. కటకము.

Bulbar R : హృత్కణ్డకటకః.

Bulbo ventricular R : బుద్బుద కోష్ఠాస్తర జంగాలః.

Crucial, Cruciate R : స్వస్తి(క) Rigor mortis : rigidity after

జంగాలః.

Ganglion R : గాంజురజంగాలః.

Genital R : ఉపస్థజంగాలః.

Inferior temporal R : అధర శాఙ్గతోరణికారేఖా, అధరా పశ్చిమ తోరణికా.

Left bulbous R : వామ బుద్బుదీయజణ్డాలః.

Mesonephric R : మధ్యవృక్కజణ్డాలః.

Milk R : స్తనకటకః, స్తన జంగాలః.

Nose R : నాసికావంశః.

Pterygoid R : శఙ్ఖాధరికారేఖా.

Pulmonary R : ప్లూమ్మసజంగాలః.

Renal R : వృక్క (వార్క) జంగాలః.

Right bulbous R : దక్షిణబుద్బుదీయ జంగాలః.

Superciliary R : భ్రూతోరణికే.

Superior temporal R : ఉత్తరా పశ్చిమ తోరణికా, ఉత్తరా శాఙ్ఖరేఖా.

Suprarenal R : వృక్కోత్తర జంగాలః.

Temporal R : శఙ్ఖతోరణికా, శాఙ్ఖరేఖా.

Transverse R : తిరస్త్రినజణ్డాలః.

Wolffian R : మదవృక్క్యా జంగాలః.

death. మరణ సజ్జీచః, మృత్యుజ
కారిన్యః. తె. కట్టెబారట. వి. మరణా
నంతరము కొయ్యవలె బిగియుట,
కట్టె బారడము, బిగుసుకపోవుట,
కొయ్యబారట, నీలుకొనుట.

Rim : పరిధిరేఖ. తె. అంచు.

Rima : fissure. చిద్రవ, రస్థ్రమ్.

R. palpebrum : నేత్రరస్థ్రమ్.

తె. కంటి బెజ్జము.

Ring : a circular opening. వల
యమ్. వ్యా :- వలయా కారతయా
స్థితాని స్నాయ్వాదీని. తె మండ
లము, వర్తులము, వలయుము. వి. ఉంగ
రమువలె గుండ్రముగనుండు స్నాయు
వులు మొదలగునవి. గుండ్రని బెజ్జ
ములు.

Abdominal R : కుక్షివలయమ్.

Aortic R : మహాధామన వలయమ్.

External abdominal R : బహిః
కుక్షియచిద్రవమ్.

Femoral R : ఔర్వీవలయమ్.

Internal abdominal R : అంతః
కుక్షియచిద్రవమ్.

Inguinal R : వాంక్షణవలయమ్.

Muscle R : పేశీచక్రమ్, స్నాయు
చక్రమ్.

R. of the atlas : అ తి లే కా
చక్రమ్.

Superior venous R : ఉత్తర
వాహినీవలయమ్.

Trachial Rs: గలనలకావలయాని,

గలనలకాష్ఠీని. తె. వి. కంఠనాళ
మున ఉంగరములవలె గుండ్రముగ
నుండు లేత ఎముకలు.

Tympanic R : పాటహవలయమ్.

మధ్యకర్ణచక్రమ్, మధ్యకర్ణ చిద్రవమ్.

Umbilical R : నాభిచక్రమ్, నాభి
చిద్రవమ్.

Roof : ఛదిః, పటలమ్. తె. కప్పు.

వి. కప్పు వలె నుండు తెర. పటలము,
ఆచ్ఛాదము. వ్యా:- గుహాగృహాద్వా
కారస్య భూమిఛదిభ్యాంసహపాయ
ష్వట్ పార్శ్వసహితస్య, చతుఃపా
ర్శ్వసహితస్యవా శూన్యస్థానస్యోర్ధ్వ
ఛాదనరూపం పటలమ్. తె. పట
లము. వి. ఆరు లేక నాలుగుప్రక్కలు
గల యింటికప్పువలె శూన్యప్రదేశము
పైకప్పువలె నుండు తెర.

R. of the mouth : palate.

వక్త్రఛదిః,

R. of the nose : నాసాగుహ
ఛదిః.

R. of the orbit : నేత్రగుహ
ఛదిః.

R. of the palate : ఛదిపటలమ్,
పటలఛదిః, వక్త్రఛదిః.

R. of the skull : కరోటిపట
లమ్. వ్యా:- శిరసుః బహిఃప్రదేశః,
వాఙ్మర్ధ్వప్రదేశః. తె. తలకప్పు, తల
బయట, పుట్టెకప్పు.

R. of the throat : కణ్ఠపటలమ్,
గలవిలపటలమ్. తె. గల ఫటలము,

Root : మూలమ్, శిషా. తె. మూలము

మొదలు, చివర, వేరు.

Hair R - see R. of the hair.

Nerve R : తన్తశిషా.

R. of the ear : కర్ణమూలమ్. తె. చెవి మొదలు.

R. of the hair : శోమకూపము.

R. of the lungs - see lung.

R. of the mandible : హను మూలమ్. తె. క్రిందిదవడ మొదలు.

R. of the neck : గ్రీవామూలమ్. తె. మెడమొదలు.

R. of the nose : స్రూణ మూలమ్, నాసామూలమ్, నాసికా మూలమ్. తె. ముక్కు మొదలు.

R. of the palate : తాలు మూలమ్. తె. దొడ మొదలు, కొండ నాలుక. వి. నోటిలోకప్పు మొదలు.

Rs of the spinal nerves : మేరు నాడీమూలాని. వ్యా - మేరు జాఖ్య నాడీనాం మూలాని తె. వి. "మేరుజా" యను వాడుల మొదలు.

Rs. of the teeth : దన్తమూలాని, దన్తశిషా, దన్తలోహాది మూలాని. తె. పంటి (పండ్ల) కుదుళ్ళు, పంటి (పళ్ళ) మొదళ్ళు.

R. of the tongue : జిహ్వ ప్రబన్ధ, జిహ్వమూలమ్. తె. నాలుక మొదలు, నాలుక మొదటిగట్టు.

Rope : రజ్జు. తె. త్రాడు. వి. త్రాడు పంటి అవయవ విశేషము. ఉ:-

మాంసరజ్జువు.

Rostrum. 1. రసనికా శేఖా,
2. తోటి.

Rotation : ఘర్జనమ్, చక్రగతి, పరివర్తనమ్, పరివృత్తి. తె. చక్రగతి, భ్రమణము. వి. చక్రమువలె తిరుగుట (భ్రమణము).

Rotula : the patella.

Round ligament - see ligament.

Round mass : (1) చక్ర, చిమ్మ, మణ్డలమ్. (2) వృత్తపిణ్డ. తె. (1) చక్రము. (2) గుండ్రనిముద్ద.

Routaux : రూప్యశేఖి.

Row : పక్షి. తె. పంక్తి, వరుస.

R. of the hair : శోమరాజి. తె. నూగారు. వి. వెంట్రుకల చార, వరుస.

Rudiment : fundus. ఆజ్కుర, బీజమ్, మూలమ్, మూలద్రవ్యమ్, మూలాజమ్. తె. బీజము, విత్తనము. వి. మొదటిరూపము.

R. of the mammi : స్తనా జ్కుర.

R. of the nail : సఖాజ్కుర.

R. of the thyroid gland : కాళలకీయాజ్కుర.

Thymus R. తిలకాజ్కుర.

Rudimentary : అజ్కురమాత్రమ్.

Ruga : wrinkle. వళి. తె. మడత, ముడుత.

R. of the mucous membrane of stomach : జఠరవళి. వ్యా :- ఆమాశయగతకలవళి. తె. జఠరవళి. వి. ఆమాశయపారముడుత.

S

Sac: a bladder, a cyst, a pouch.

ఆశయము, కోశము, గోణి. తె. ఆశయము, కోశము, తిత్తి, సంఘి. వి. ద్రవావళులు పుట్టు లేక నిలవయుండు చోటా, నిలయము.

Air S : వాయుకోశము, వాయుగోణి. తె. గాలి అణ, గాలిబుడగ, వాయుకోశము.

Amniotic S the cavity of the amnion. అమ్నినియామకవస్తి, ఆపరాయవస్తి, జరాయుకోశము, జరాయుకోష్ఠము. తె. ఉమ్మనీటిసంచి.

Jugular lymphatic S : గ్రీవా లసీకాకోశము, నైగలరసగోణి.

Lacrimal S : అశ్రుకోశము. తె. కన్నీటితిత్తి, కన్నీటిసంచి.

Lesser S : లఘుతరకోశము.

Lymph S : లసీకాకోశము.

Pleural S : పార్శ్వకోశము.

Posterior lymphatic S: పశ్చిమ రసగోణి.

Scrotal S - see scrotum.

Series of S : గోణీశ్రేణి.

Serous S : సరసకోశము. తె. రసక

తిత్తి.

Yolk S : the umbilical vesicle - see vesicle.

Saccharin : మధురకము, శార్కరకము.

వ్యా :- శర్కరాతుల్యము కల్పించిన మధురతమద్రవ్యవిశేషము. తె. శాక్రము. వి. ఆతిమధురమైన చక్కెర లోని యితర గుణస్వభావములు లేనట్టి ఒక మంచు దినుసు.

Saccule, Sacculus : a small sac.

అల్పద్రవ్యము, లఘుగోణికా, లఘుకోశము. తె. చిన్నతిత్తి, చిన్నసంచి.

Saccus : sac. కోశము. తె. తిత్తి.

S. endolymphaticus : (1) అస్థికణ్ణ లసీకాకోశము (2) వరాశికాకోశము.

S. lacrimalis - see lacrimal sac.

S. vitellinus - see yolk sac.

Sacra media : the middle sacral artery - see artery.

Sacral : belonging to the sacrum. త్రిక, త్రికసమ్మనీ, త్రికీయ.

తె. చుట్టకు చెందిన, త్రికమునకు సంబంధించిన, ముడ్డిపూసలకు చెందిన.

S. area : త్రికక్షేత్రము, త్రికదేశము, తె. త్రికము, ముడ్డిపీట.

S. groove - see groove.

S. nerves - see nerve.

S. region - see region.

S. segment - see segment.

S. tuberosity - see tubero-

sity.

Sacrum : the triangular bone situated at the fifth lumbar vertebra and the coccyx. It consists of five vertebrae fused together. త్రికమ్, బిమ్మ కమ్. వ్యా:- ఆధర త్రికమ్ ఇతి (దల్తణః). కటిశ్రోణికాణ్ణ భాగే త్రికం ప్రసిద్ధమ్. (సు. శా. 5.16). త్రికస్య పృష్ఠాంతస్థో మధ్యక్షీలః, చక్రక్షీలా. తె. ముడ్డి ఎముక, ముడ్డి పీట, ముడ్డిపూస. వి. ముక్కోణము ఎముక. ఇది వెన్నుపూసల చివర ఐదు చిన్న ఎముకలచే కదదీయబడినది. see bone.

Saddle : పర్యాణమ్, పర్యాణకః. తె. పల్లము. వి. గుఱ్ఱపుజీని ఆకారములో నుండు ఆవయవ విశేషము.

S. joint : a concavoconvex articulation. సతోన్నతసన్ధిః - see joint.

S. nose : nose with deep or flattend bridge. పర్యాణనాసికా, సజ్జానాసికా. తె. చట్టిముక్కు.

Sagittal : like an arrow. ఉత్తర సాయకః. వ్యా:- తర ఇవ సాయకౌ కారః. తె. బాణమువంటి అవయవ భాగము.

S. plexus - see plexus.

S. sinus - see sinus.

S. suture - see suture.

Saliva : the secretion of the salivary glands. spittle.

(1) ముఖస్రావః, లాలా, వక్త్రాసవః.

(2) నిష్కూలతమ్. తె. చొంగ, బొల్లు, లాలాజలము. వి. నోటిలో ఊరెడు ఉమ్మిరీరు, ఉమ్మి, లాల.

Salivary : belonging to the saliva. లాలా, లాలా సమ్మన్తీ, వక్త్రాసవః. తె. ఉమ్మికిచెందిన, లాలా జలమునకు సంబంధించిన.

S. duct - see duct.

S. gland - see gland.

Salpinx : follopiian tube or eutachian tube - see tube.

Salt : లవణః. తె. ఉప్పు.

Bile S : పిత్తలవణము.

Sanguine : sanguineous, bloody. ఉష్ణప్రకృతిః, రక్తమయః, రక్తప్రకృతికః, తాహిత. తె. ఉష్ణస్వభావముగల, నెత్తురుగల.

Sanguis : blood : రక్తం, లోహితమ్. తె. నెత్తురు, రక్తము.

Saphena - see vein.

Saphenous : pertaining to the saphena : జంఘాకాణ్ణ, జంఘాకాణ్ణీయ. తె. పిక్కకుచెందిన.

S. nerve - see nerve.

Sarco : flesh : (1) కేసరః, పిశితం, మాంసమ్. (2) మాంసమయః, మాంసీయ. తె. మాంసము, మాంస ముతోగూడిన.

S. lemma : కేసరాలమ్మ. వ్యా:-
ఛదావృత మృద్వామృచ్ఛిన ధర్మబద్ధ
ఘట్ట. a delicate membrane
surrounding muscle - fibres. తె. పేళీతస్తు (పీచుకణము) చుట్టు
నుండు మృదువైన పారదర్శకమగు
పొర.

S. mere : కేసరమురా.

S. plasm : కేసరబలాసా. వ్యా:-
కేసరతస్తుకాస్తరవస్తు.

S. plast : మాంసధాతుకణః,
మాంసధాతుబీజకోశః.

S. style : కేసరతస్తుకః.

Sarcology : science of the soft
tissues of the body. మాంస
ధాతువిజ్ఞానమ్.

Scala tympani : పాటహసోపాఞమ్.

Scale : a small lamina of
detached cuticle. చర్మచేలీ,
చిపిటికా, శకలమ్, శల్కలమ్. తె.
పొర, పొలుగు, ముక్క.

Scalenus : muscle of the neck-
see muscles.

Scalp : skin of the head. The
integument covering, the
cranium. శిరఃకప్పకః, శిరోఽస్థి
చర్మ, శిరోవల్కలమ్. తె. నెత్తి
చర్మము, తలపైచర్మము.

Scaly : శకలాకృతిః, శకలావృతః.

Scapula : a large, flat, trian-
gular bone of the shoulder-

see bone.

Spine of S. అంసపాచీరకమ్,
అంసార్గలః.

Scapular : అంసఫలకీయః. belong-
ing to the shoulder blade.

Inter Sca. region : see
region.

Scarlet : శోణవర్ణః. వ్యా:- ధమనీభ్యః
క్షురితరక్తస్యవర్ణః. తె. ఎఱుపువన్నె.
వి. మంచి రక్తనాళములనుండి కారు
నెత్తురు రంగువంటి ఎఱుపు వన్నె.

Sciatic : pertaining to the
ischium. ఆసన, పైచ్చీ.

S. nerve - see nerve.

Sclera: the "white" of the eye.

The white, tough outer
membrane of the eyeball,
the opaque bluish - white
fibrous outer coat of the
eyeball covering the poster-
ior five sixths. నేత్రసితమ్,
శుక్లపటలమ్, శుక్లమణ्डలమ్, శ్వేత
గోలః, శ్వేతపటలమ్, శ్వేతమణ्डలమ్,
సితమ్. తె. కంటితెలుపు, తెలుపు,
తెల్లపొర, శుక్లపటలము. వి. కంటి
గ్రుడ్డుపైనుండు తెల్లని గట్టిపొర, తెల్ల
గ్రుడ్డు, అక్షిబాహ్యపటలము. ఇది
ఆరింటిలో ఆయిదువంతుల కను
గ్రుడ్డును క్రమ్మియుండును.

Sclerocornial junction : శుక్లకృష్ణ
గత సన్నిః. తె. వి. కంటిలో తెల్ల

గ్రండ్లు నల్లగ్రండ్లు కలియు చోటు, సంధి.

Scleromenix : the dura matter.

Sclerosis : కఠినము. తె. గట్టి దనము.

Sclerotic : belonging to the sclera.

S. circle : శుక్లమణ్డలిమ్. sclera.

S. coat : the sclera.

Scrotal : pertaining to the scrotum. అణ్డకోశము, ముక్క కోశము. తె. వట్టకాయసంచికి చెందిన.

S. sac - see scrotum.

S. raphe - see raphe.

Scrotum : the pouch in the male which contains the testicles. అణ్డకోశము, చర్మకోశము, ఫలకోశము, ముక్కకోశము, వృషణకోశము. వ్యా :- శిథిల చర్మావృత వృషణకోశము. ఏమ స్థూల కలామయ పుటకము. తె. అణ్డకోశము, వట్ట కాయలపిత్తి, సంధి.

Dartos of S : ముక్కతూణికా.

Two lateral halves of the S : ప్రావరణకోశా, ఫలకోశా. తె.

అణ్డకోశము లోపల ప్రత్యేకముగా నుండు తిత్తులు, సంచులు.

Scutum : thyroid cartilage - see cartilage.

Seam : సీవనీ. seams : సీవనము. a line formed by sewing

together two pieces of cloth, a line of junction or suture.

వ్యా :- వస్త్రఖణ్డాది ష్టివ ద్వయో రన్యోన్య సీవనోత్పన్నా, నిమానవా ఉన్నతావా దృశ్యమానారేఖా. తె.

(1) అతుకు (2) కుట్టు, గీత, చార. వి. కుట్టచార. రెండు గుడ్డముక్కల నతికి కుట్టగా నేర్పడు ఎగుడు దిగుడు గీతల వంటి చార. ఇది పుత్రై ఎమకలలో కాననగును.

Sebaceous : pertaining to fat. వనా సమ్మిద్ధి. తె. క్రొవ్యుకు చెందిన.

Sebum : త్వగ్వసా, త్వగ్వసా ప్రసావము. తె. త్వజుచమురు. వి. చర్మముండలి చమురు, చర్మమునుండి చమురు గారుట. ఇది చర్మగ్రంథులందుత్పత్తి యగును.

Secondary : అప్రధానము, అముఖ్యము, గౌణము, ద్వితీయము. తె. తక్కువైన, తరువాతి, ముఖ్యముగాని.

Sec. oocyte : ద్వితీయయోవతము.

Sec. origin - see secondary secretions.

Sec. secretions - see secretion.

Secretion : a substance secreted by glands and follicles.

Secretions (pl). ద్రవా, నిష్కర్షనాని, విసర్జనాని, ప్రవణాని, ప్రసావా, స్వస్థనాని. తె. ఊటలు, ద్రవములు, ప్రసావములు. వి. శరీర

గ్రంధుల నుండి చెమర్చుచుండు, కారుచుండు ఊటలు గా వచ్చుచుండు నీటివంటి పలుచని వస్తువులు. ఇవి శరీరాలోగ్త అనారోగ్యములకు కారణములు. ఉత్సర్జనములు.

Appetite Se : మనఃస్థలనమ్. మానసిక ప్రావ. తె. కోరికలూరుట, కోరికలజాలు.

External Se : బహిః ప్రావ, బాహ్యోత్సర్జన. తె. వెలియూట.

Gastric Se : జాతరద్రవా.

Internal Se : (1) అంతఃప్రావ. తె. లోయూటలు. వి. శరీరము లోపల కొన్ని గ్రంధులనుండి ఊరి చెమరుచుండు ద్రవములు, ఊటలు. (2) ఓజః సానాని, ఓజాంసి. ఓజోద్రవ్యాణి (భేల) తె. ఓజోద్రవ్యములు. వి. ఓజస్సుగల రసరక్తాది పదమూడు శారీరకద్రవ ఘన ద్రవ్యములు.

Internal Se. of ovary. ఆర్తవమ్, శోణితమ్. వ్యాః- అడ్డాశయస్థం సాంవస్తు విశేషమ్.

Intestinal Se : ఆస్త్రనివృద్ధి, ఆస్త్రప్రావ. ఓజఃసానమ్ తె. వి. ప్రేవులలో (పేగు) చెమర్చుచుండు ద్రవవిశేషము.

Psychical Se : మానసిక ప్రావ.

Secondary Se : secondary origin. ఉపధాతవ. తె. వి. పాలు, ఋతురక్తము మున్నగు ఉపధాతు

పులు ఇవి రసాది సప్తధాతువులలో పుట్టును.

Se. of the pituitary body :

పీ-హైయూపద్రవ.

Se. of the thyroid gland :

కాకలద్రవ.

Section : a division by cutting, dissection : అడచ్ఛేద, ఛేదనమ్, పరిచ్ఛేద, పృథక్కరణమ్, విచ్ఛేదః. వ్యాః- చిన్నాంశః, భాగశఃఛేదనమ్. తె. కోత, భాగము. వి. పరిచ్ఛేదము, కత్తితోకోయగానేర్పడిన ముక్కలేక భాగము.

Secundins : the after-birth.

అపరా, జరాయుః - see after-birth.

Sedentaria ossa : the ischia and coccyx . స్థిగసుత్రికా.

Seed - see semen.

Segment a small piece, section, part. ఖణ్డా, భిత్తమ్, శకలమ్. తె. ఖండము, ముక్క, తునుక.

Cervical Seg : గ్రీవభిత్తమ్.

Intermodal Seg : పర్వాంతర ఖణ్డా.

Lower Seg. of the rectum : అధరగుదఖణ్డా.

Lumbar Seg : వైతమ్భభిత్తమ్.

Medullary Seg : మజ్జాచ్ఛదఖణ్డా.

Primitive Seg : ప్రాథమికఖణ్డా, ప్రాథమికభిత్తమ్.

Sacral Seg : తైఱికిభిత్తమ్.

Supra occipital Seg : పృష్ఠ

కాస్థ ఉత్తరఖణ్డః (ఖణ్డత్వమ్).

Thoracic Seg: డొరసభిత్తమ్.

Upper Seg. of the rectum :

ఉత్తర గుదఖణ్డః

Uterine Seg . గర్భాశయఖణ్డః.

Segmental : ఖణ్డీయ, భైత్త. తె.

తునుక, తునుకకు చెందిన.

Segmentation : the process of forming segments. అణువిభాగ

క్రమః. తె. (1) కణవిభజనక్రమము.

వి. చిన్న తునుకలుగ నిడి పోవు

క్రమము, పద్ధతి. (2) ఫలదీకరణము

నకు చెందిన.

Sella turcica : pituitary fossa

of sphenoid bone. దృష్టి నాడీ

పరిఖా, పర్యాణికాఖాతమ్, పైయూ

షనిమికా, పోషణికాఖాతమ్.

Semen : (L. seed) the secretion

from the testicles and acces-

sory male organs, the

fecundating fluid of the

male. అన్త్యధాతుః, ఇన్ద్రియమ్,

ఓజఃసానమ్, తేజఃసానమ్ (భేజః),

పుంబీజమ్, పుంరేతః, (హేమాద్రీః),

బీజమ్, రేతః, పీర్యమ్, శుక్రమ్. వ్యా:-

పితు ర్ద్విత్రివిన్దుకాఃస్థం రేతః. (అ.

హృ. నూ. 1-9 అపణదత్తః) తె.

బీజము, విత్తనము, పీర్యము, శుక్రము.

వి. ఇది రసాది ధాతువులలో చివరి

ఏడవధాతువు. గర్భధారణకుపయోగ

పను ఉత్పన్న ధాతువు. 1. బీజమ్.

వ్యా:- గర్భోత్పాదకాంశః. 2.

రేతః. వ్యా:- రత్నర్థాంశః. తె.

రేతస్సు. 3. శుక్రమ్, శుక్లమ్.

వ్యా:- ప్రజననార్థ శ్చరమోధాతుః.

తె. వి. పిల్లలు పుట్టుటకు పనికివచ్చు

చివరి ధాతువు. శుక్రలక్షణమ్:- స్ఫటి

కాథం, ద్రవం, స్నిగ్ధం, మధురం,

మధుగన్ధి చ శుక్ర మిచ్ఛంతి కేచిత్తు

తైలక్షద్రవిభం తథా (సు. శా.

2. 11½) తె. వి. శుక్రము స్ఫటికము

వలె తెల్లగను, నునుపుగను, తియ్య

గను, తేనెవాసనయు గలిగి పలచగ

నుండును. నూనె తేనెరంగులతో

నుండునని కొంద టాచార్యుల

మతము. మిధునక్రియ - స్త్రీపురుష

సంయోగము-వలన బుట్టు శరీర వేడి

మిచే వృషణములందు కరిగి శిశ్నము

నుండి కారు చిక్కని బియ్యపుగంజ

వంటి పలచని తెలుపు వస్తువు.

Semi : half. అర్ధ, అర్థః. తె.

సము.

S. canal : ఒకవైపు లెరచియుండు

నాళము.

S. circle - see circle.

S. circular canal - see

canal.

Semilunar : crescent - shaped.

అర్ధచంద్రిక, చంద్రిక. తె. అర్ధ

చంద్రాకారముగానున్న.

S. bone - see bone.

S. canal - see canal.

S. cartilage - see cartilage.

S. crescent : అర్ధచంద్రాకృతి.

S. crest - see crest.

S. duct - see duct.

S. ganglion - see ganglion.

S. gyrus - see gyrus.

S. lobe : a lobe on the upper cerebellar surface - see lobe.

S. notch - see notch.

S. valve - see valve.

Semimembranosus : a muscle of the thigh - see muscle.

Seminal : belonging to semen.

ఐన్ద్రీయః, బీజకః, బైజ్యః. వ్యా:- శుక్రసమన్ధి. తె. శుక్రమునకు చెందిన.

S. cyst : a cyst containing semen. శుక్రాశయః. తె. వీర్యము తిత్తి, శుక్రాశయము. వి. శుక్రము ఉత్పత్తియై నిలవయుండు సుచి.

S. fluid - see fluid.

S. globules, S. granules : minute globules seen in semen : రేతః కణికాః, సూక్ష్మ శుక్రాణామః, సూక్ష్మశుక్ర పరమాణవాః. తె. సూక్ష్మ వీర్యరేణువులు. వి. శుక్రములోని చిన్న పలుకులు, శుక్ర పరమాణువులు.

S. vesicle - see vesicle.

Semination : intermission of semen into uterus. గర్భాధానమ్. వ్యా:- గర్భాశయే శుక్రమోచనమ్. తె. గర్భాధానము. వి. గర్భాశయమున - కుక్షిలో - శుక్రము విడుచుట.

Sensation : 1. ఇన్ద్రీయగ్రహణమ్, ఇన్ద్రీయజ్ఞానమ్, ఇన్ద్రీయబోధః, చైతన్యమ్, వేదనా, సంవేదః. తె. అనుభవము, అలికిడి, ఇంద్రియజ్ఞానము, ఇంద్రియబోధము, వేదన, సంవేదనము. 2. రూపరసాదీనాం జ్ఞానమ్. తె. వి. రూపరసా సాదుల తెలివిడి.

Sense : one of the perceptive faculties. Senses. (pl). అహ్ణేః, ఇన్ద్రీయాణి, కరణాని, జ్ఞానేన్ద్రీయాణి బుద్ధీన్ద్రీయాణి. తె. (1) కరణములు, జ్ఞానేంద్రియములు, బుద్ధీన్ద్రీయములు, నాధనములు. వి. ఇవి ఐదు - త్వక్చక్షుర్జిహ్వశ్రోత్ర నాసికలు. (2) జ్ఞానము, తెలివి.

Cognitive Ss : బుద్ధీన్ద్రీయాణి.

Conative Ss : కర్మేన్ద్రీయాణి.

S. objects : అర్థాః. తె. అర్థములు.

S. organs - see organ.

S. of alfaction : సూక్ష్మేన్ద్రీయమ్, సూక్ష్మమ్. తె. ముక్కు.

S. of audition : శ్రవణేన్ద్రీయమ్. శ్రోత్రమ్. తె. చెవి.

S. of taste : రసేన్ద్రీయమ్, రస

సమ్. జిహ్వో. తె. నాలుక.

S. of touch. (1) స్పర్శశీర్షియమ్, స్పర్శనమ్, త్వక్. తె. చర్మము, తోలు.

S. of touch: (2) త్వగిన్ద్రియమ్, స్పర్శశీర్షియమ్. తె. వి. అంటు లేక త్రాకుడును తెలిసికొను ఇంద్రియము, సాధనము. ఇది సర్వశరీరమును, విశేషముగ చర్మమును ఆశ్రయించి యుండును.

S. of vision: దర్శశీర్షియమ్, దర్శనమ్, నేత్రమ్. తె. కన్ను.

Special S: ప్రత్యేక జ్ఞానాయతనాని.

Tactile S: స్పర్శశీర్షియమ్,

Sensorium: (1) a common centre of sensations. (2) the seat of sensation. the brain, brain & spinal cord, or grey matter of these (biol), whole sensory apparatus including nervous system. ఇన్ద్రియ స్థానమ్, చేతనాశయః, చైతన్యాస్పదమ్, జ్ఞానాగారః, జ్ఞానాశయః. తె. విషయగ్రహణ స్థానము. వి. మెదడు, వెన్నెముక, నాడీమండలము, వీనియందుండు బూడిద వర్ణపు కణుపు, ఆధారములు.

Sensory: ఇన్ద్రిక, జ్ఞాపక, ప్రజ్ఞావహ, సంజేద తె. ఇన్ద్రియ సంబంధమైన, జ్ఞాపకమునకు చెందిన, విషయసంబంధ

మైన.

Septum. a partition between two cavities, a dividing wall or membrane. పటః, మర్యాదా, విభాగకః, విభాగః, సంవిభాగః. వ్యా:- అన్యోన్య విభాజక భిత్తయో మర్యాదా. యథా:- కలా కీకసాది రూపాః. తె. అడ్డు, గోడ, తెఱ, విభాజకము, హద్దు. వి. రెండు రంధ్రములను, నాళములను ఎడ బఱచి నడుమనుండు గోడవంటి తెఱ. ఇది సన్ననిమాంసపుసార, లేత ఎఱుక మొదలగు రూపములలో నుండును. Distal bulbous S: విప్రకృష్ట బుద్బుదీయ మర్యాదా.

Inferior S: అధరమర్యాదా.

Inter muscular S: పేశ్యస్తర విభాజకః.

Inter orbitonasal S: కణ్ఠనాసాస్తర మర్యాదా.

Intra ventricular S: కోష్ఠకాస్తర మర్యాదా.

Nasal S: ఊర్ధ్వకుక్తికా, నాసామధ్యమ మర్యాదా, నాసాపటః వా సంవిభాగః. తె. ముక్కుగోడ, ముక్కు తెఱ. వి. ముక్కురంధ్రములను వేరుపరచు గోడవంటి లేత ఎఱుక. నాసికావిభాజకము లేక తెర.

Rectovaginal S: the tissue between the rectum and vagina. గౌడభాగేయ మర్యాదా.

వ్యా :- గుదభగయోర్మధ్యస్థాకలా
వామర్యాదావా విభాజకః. తె. గౌద
భాగేను విభాజకము. వి. గుదయోను
లకు మధ్యనున్న మాంసపు పొర,
తెఱు.

S. intermedium : మధ్య
మర్యాదా.

S. lucidum - see S. pellu-
cidum.

S. nasi - see Nasal S.

S. pellucidum : the wall
between the lateral ventri-
cles of the brain. శ్వేత

మర్యాదా, స్వచ్ఛవిభాజకః. వ్యా :-
గోర్దవార్వ్య కోష్ఠక మధ్యస్థా ఆచ్ఛ
ప్రభా వా స్ఫటికప్రభామర్యాదా.
తె. వి. మెదడుప్రక్క అరలనడిమి
తెర. ఈపొర నిర్మల స్ఫటికకాంతు
లీనచుండును.

S. primum of heart : ప్రథమ
మర్యాదా.

S. scroti : ముష్కమర్యాదా.

S. spurium - see spurious S.

S. transversum : తిరస్త్విన
మర్యాదా.

S. ventriculorum: the parti-
tion between the two

ventricles of the heart.
కోష్ఠక మర్యాదా. వ్యా :-
హృదయ కోష్ఠయో ర్మధ్యస్థః
విభాజక కలాపికేషు. తె. కోష్ఠక

విభాజకము, అఱు తెఱు. వి. గుండె
కాయ-హృదయములోని అఱు అ -
గడుల-మధ్య తెఱువలెనుండు మాంస
పుపొర.

Sinous S : పాఠిభీయ మర్యాదా.

Spurious S : మిథ్యామర్యాదా.

Urorectal S : వస్తిపాయస్తర
మర్యాదా.

Seralbumin : the albumin of
the blood . రక్తధవళకమ్, రక్త
వసా. తె. వి. నెత్తురులోని శ్వేత
ధాతువు.

Serosa : a serous membrane.
అనుత్వక్.

Serous : having the nature of
serum . సరస. తె. రసినంటి పల
చనివస్తువు.

S. cavity . a large lymph-
space - see cavity.

S. effusion - see serum.

S. exudation - see serum.

S. fluid: normal lymphatic
fluid.

S.membrane-see membrane.

S. sac - see sac.

Sub S. tissue - see tissue.

Serum : thin transparent part
of blood, the fluid constitue-
nt of the blood separated by
coagulation: (1) త్వగమృః, పిచ్చాః,
రక్తద్రవః, రక్తమణ్ణమ్ (గణనాధః),

రక్తమును, రక్తరసము, రక్తామ్లము, (2) చర్మోదకము, లసీకా. వ్యా :- (క) యత్తు త్వగ న్తరే చ్రణగతం లసీకా శబ్దంబధితే (చ.శా. 7-15 గద్యాంశం). (గ) య న్మాంసత్వగ న్తరే ఉదకం, తల్లసీకాశబ్దం బధితే. (చ. ని. 4-37 చక్రం). (చ) పితృన స్విన్నమాంసాన్ ప్రవదుదకం “లసీకా” ఇత్యుచ్యతే. (సు నూ. 21-7 వ్యాఖ్యానే డల్లణం). సరమ్. సరః. తె. (1) నెత్తురుపుట, రసి, రసిక, సాన. వి. రక్తము విఠిగిన నీరు, (2) సారము రక్తముగా మారు అన్న రసముయొక్క మూర్క్మసార భాగము.

S. albumin : సరథవలకః.

S. albumin : the albumin of blood - serum. రక్తర సాద్య ధాతుః. తె. రక్తరసప్రోటిను.

S. of blood : రుధిరము, రుధిర సారః.

Sex : male or female sign, the condition of being either male or female. లింగము, స్త్రీ పురుషభేదః. వ్యా :- స్త్రీయోవా పుంసశ్చ చిహ్నమ్. తె. గురుతు. వి ఆడ లేక మగగురుతు, స్త్రీ పురుష భేదము.

Female S : స్త్రీజాతిః, స్త్రీలింగము.

Male S : పుంజాతిః, పుంలింగము.

S. cell - see cell.

S. characters (secondary) :

వృష్ణానాని. వ్యా :- స్త్రీ పురుష చిహ్నాని. తె. గురుతులు. వి. ఆడ మగ గురుతులు.

Sexual : లైంగిక.

S. discharge : semen. శుక్రము.

Shaft : కణ్ణము, కణ్ణ. తె. కణ్ణము.

Shank : tibia or shin - see bone.

Shape : ఆకారం, ఆకృతిః, సంస్థానము. తె. ఆకారము. మూర్తి, రూపము.

Sheath : a covering, an investing substance. (1) ఆవేష్టనము, కల్పకము, కోశః. వ్యా :- బహిరపి సిరాధమనీ సంవేష్టనమ్, శిథిల ప్రాయం స్నాయుమయమ్, ఏక త్సిరాధమనీనాం సంవరణాయ. తె. ఒఱ, తొడుగు. వి. సిరాధమనుల బయటివైపున మాంసముపారచే నావ రించియుండు తొడుగు.

(2) ఛదః. వ్యా :- పేళికణ్డారాద్యా వరణార్థో నాడ్యాకారః కలాపా శికాద్యంశః. తె. కప్పు, తొడుగు. వి. పేళులకు, కండరముల కవరణముగా నాళాకారముననుండు మాంసపు పొర. ఇది ఒఱగా నుండి కాపాడుచుండును.

Carotid Sh : కారోటచ్చదః, మాతృకా కల్పకము.

Dental Sh : దంతావేష్టనము.

Femoral Sh : ఊరవ్యాశ్చదః.

<p>వైవర్ణ్యచ్ఛదః.</p> <p>Investing Sh : అవసరచ్ఛదః.</p> <p>Medullary Sh : మజ్జాచ్ఛదః.</p> <p>Mid cervical Sh : గ్రీవామధ్య కణ్ఛకమ్.</p> <p>Mucous Sh : మైక్రికచ్ఛదః, మైహీచ్ఛదః. తె. అమచ్ఛదము, మైహీచ్ఛదము.</p> <p>Primitive Sh : ప్రాథమిక తన్త్రచ్ఛదః.</p> <p>Sh. of arteries : ధమనీకణ్ఛకమ్.</p> <p>Sh. of rectus muscle . అజిహ్మచ్ఛదః.</p> <p>Sh. of veins : సిరాకణ్ఛకమ్.</p> <p>Skeletogenous Sh : కజ్జాలజనకచ్ఛదః.</p> <p>Synovial Sh : కణ్డ్రానుగచ్ఛదః, మైక్రికచ్ఛదః, మైహీచ్ఛదః.</p> <p>Sheet: చుచ్చదా, శయ్యా. తె. పత్రము.</p> <p>Shin : the anterior edge of the tibia ఆగ్రజంఘా, జంఘాగ్రభాగః. వ్యా:- జంఘాస్థ్వి పూర్వాగ్రః. తె. పిక్కపముక ముందుఁబడుచు.</p> <p>S. bone : tibia - see bone.</p> <p>Shoulder: the scapuloclavicular articulation and adjacent parts అంసః, అంసదేశః, అంసపుష్టః, అవగోధః, బాహువిరళః, భుజవిరళః, స్కంధః, స్కంధదేశః,</p>	<p>(దల్లిణః). (2) అంసా. వ్యా:- భుజవిరళాయా ర్భస్థనా. తె. బుజము, భుజవిరళము, మూపు, స్కంధము.</p> <p>S. blade scapula - see bone.</p> <p>S girdle : the bony girdle composed of the clavicles and scapulas - see girdle.</p> <p>S. joint : భుజసంధి, కీలు.</p> <p>Show (1) the menses (2) the sanguinoserous discharge from the vagina in the first stage of labor. లోహితసరః. వ్యా:- శిశుజననాత్ వా ప్రసవనాత్ పూర్వం భగమార్గాత్ స్రుతః సరక్తరసః. తె. వి. కానుపుకుముందు స్రవించు ఎరపునీరు. ఎరుపు ఉమ్మనీరు. ఇది ప్రసవసూచక ప్రావము.</p> <p>Sialaden : a salivary gland - see gland.</p> <p>Side : పక్షం, పార్శ్వః, పార్శ్వభాగః. తె. (1) ప్రక్క, పార్శ్వము, (2) గోక్క.</p> <p>Sight : దర్శనం. దృష్టి. తె. చూపు, దృష్టి.</p> <p>Long S: దీర్ఘదృష్టి. తె. దూరపు చూపు.</p> <p>Short S : హ్రస్వదృష్టి. తె. దగ్గరి చూపు.</p> <p>Sigmoid : shaped like the letter S. కుండలికా. వ్యా:- శకారవక్రకారం. (కె) తె. దేవనాగరి</p>
---	--

అక్షరములలోని 'డ'కార వక్రము గల పెద్దరేవు చివరి భాగము, లేక తలకట్టులేని అచ్చు (s) క.

S. flexure: an S-shaped curve joining the descending colon above to the rectum. డిమ్మి, మలాశయి. వ్యా. :- ఆరోహ్యస్త్రస్య డ (త్ర)కార వక్రకారో భాగః సతు గుదోపరిభాగేన సన్నితః. (త్ర) డకార వక్రకో డిమ్మి. తె. డింభము.

S. part : వక్రఖడ్జి, వక్రభాగః. తె. వంకరభాగము.

Sign - చిహ్నమ్, లక్ష్య. తె. గురుతు.

Sinciput : the fore and upper part of the head. లలాటః, శిరోఽగ్రభాగః. తె. సుమరు, లలాటము.

Sinew : a ligament or tendon. స్నైసా, స్థిబన్ధనమ్, స్నాయుః. తె. సంధిబంధనము, స్నాయువు, కండరము.

Sinus : (1) a cavity, hollow, recess, or pocket (2) a dilated channel containing venous blood. (3) A cavity within a bone. (1) కోటరమ్, కోటరాణి. (బ వ). వ్యా. :- సూక్ష్మముఖాన్యస్తగ్ధ్వరాణి. తె. అరలు, కోటరములు, గదులు. (2) కుల్కా, వ్యా. :- అయతనిరామార్గః, నిరా

కుల్క్యా, నిరాసరిత్. తె. చెడు - అపరిశుద్ధ - రక్తనాళము. (3) పరిఖా, సరణిః (సరణ్యః. బ. వ). వ్యా. :- క రోట్వస్తగ్ధ త దృ ధ క లా పటద్వయాస్తరాశస్థితా స్స వి శేషా స్సిరావప. the sinuses of the brain. తె. వి. మెదడుబోని కోటరములు, నిరలు. (4) గతిః, నాడీ, నాళీసురంగః. తె. తొట్టి, సారంగము, నాళము, నెల.

Air Si - cavity within bones containing air : ఈరణికోటరమ్. తె. ఎముకలలో గాలియుండు అరలు లేక తొర్రలు.

Antero inferior Si : పురస్తనాధరాసరణిః.

Aortic Si : ధనునీకోటరమ్, ధామనకోటరమ్.

Basilar Si : (1) మూలికాసరణిః, చూలికీసరణిః. (2) మస్తిష్కమూలికాకుల్క్యా (చక్రమ్).

Carotid Si : మాతృకానాళీ, మాతృకాసరణిః.

Cavernous Si: (1) త్రికోణికే (౪) (౫) సుషిరసరణిః, సౌపిరీసరణిః. (2) క. శృణ్ణాటకాని (సు శా. 6. 28). వ్యా. :- ధూణ్యోత్రాక్షిజిహ్వ సంతర్పణీనాం మధ్యే సిరాసన్నిపాతః, శృంఘాటకాని (డల్ల గణ) గ. శృంఘాటకః వ్యా. :- నాసాకర్ణస్రతోఽక్షిజిహ్వశర్పణీనాం

సిరాజాం సన్నిపాతః శృంగాటకః
(సు. చి. 40-80 వ్యా :- డబ్బణి)
తే. శృంగాటకము. వి.ముక్కు, చెవి,
కన్ను, నాలుకలను తృప్తిపరచు
నాళముల సమూహము, కూడలి.

Cervical Si : గ్రైవనిమి కౌ
పరిఖా.

Circular Si : ఆవృత్తకోటరమ్.
వ్యా :- పోషణికౌ గ్రన్థ్యావృత్తసిరా
పరిఖా.

Confluence of Si : మహా సిరా
వర్తః, సిరాసన్నిపాతః, తే. నిరల
కూడలి.

Coronary Si : మణ్డల పరిఖా,
హృద్ధికీ మూలసిరాకుల్యా, బృహ
త్సిరా సరణిః.

Cranial Si : శిరః కపాలాస్తర
సిరాకుల్యా, సిరాసరిత్.

Frontal Si : లలాటకోటరమ్.

Frontal air Si : లలాట గ్రైరణ
కోటరమ్.

Inferior longitudinal Si :
అధరా తానికసరణిః.

Inferior petrosal Si : అధర
ప్రాస్తర సరణిః, అశ్మతటిసి.

Inferior sagittal Si : అధర
సాయక సరణిః, దీర్ఘికౌ అధర
సిరాకుల్యా. సిరాసరిత్.

Inter covernous Si : త్రికో
ణికౌ యోజనౌ, సుషిరాస్తర సరణి.

Laryngeal Si : స్వరయస్త్రఖాతః.

Lateral Si : పార్శ్వకౌపరిఖా.

Left frontal Si : వామలలాట
కోటరమ్

Longitudinal Si : దీర్ఘికౌ సిరా
పరిఖా.

Lymph Si : ర సకోటరమ్, రస
కుల్యా, రసాశయః.

Marginal Si : ప్రాస్త-ప్రాస్త్య-
ప్రాస్తీయ, పరిఖా.

Mastoid Si : హనుకోటరమ్.

Maxillary Si : హనుకోటరమ్.

Middle meningeal Si : మధ్య
పారిగోర్ద సరణిః, మధ్యమపారిమస్తి
స్మికౌ-మస్తిస్మి-సరణిః.

Nervous Si. తన్త్రీయసరణిః,
ప్రధానసరణిః.

Occipital Si : పశ్చిమ కపాలికౌ
(సిరాకుల్యా), పార్శ్వకీసరణిః, పృష్ఠ
కీయసరణిః.

Petrosal Si : అశ్మతటిన్యౌ, అశ్మ
సిరా పరిఖా.

Placental Si : ఆపరాయవసరణిః,
జరాయవకుల్యా.

Postero superior Si : పశ్చిమో
త్తరసరణిః

Rectus Si - see straight Si.

Renal Si : వృక్కకోటరమ్.

Sagittal Si : సాయక సరణిః.

Si. tarsi : కూర్చునురజ్జు, గుల్ఫ
పార్శ్వస్తరసురజ్జు.

Human Sk : అస్థిసంక్రమాణము, మానవ కణ్ణాలము.

Splanchno Sk : క్షోణ్ణజ్ఞానపక్షరము.

Skin : the tissue which forms the outer covering of the body. కణ్ణాలము, చర్మము, త్వక్, శరీరావరణము. వ్యా :- సర్వదేహ బహిర్భాగావరణార్థం శ్చర్మ విశేషః తె. చర్మము, తాట, తోలు. వి. శరీరము బయట నావరణముగా కప్పుగా నుండు ఏడుపొరలు గల చర్మము.

Fore S : మణిచ్చదమ్, మేధ్ర చర్మము, శిశ్నాగ్రచర్మము. తె. తొప్పె వి. చుల్లి కాంతుబాగడను కప్పియుండు తోలు, ముందోలు.

Scale of the S - see scale.

Scarf of the S - see epidermis.

True S - see cutis, dermis.

Skull : bony case of the brain, bony frame work of the head, cranium. కపాలము, కరోటి, శిరఃకణ్ణాలము, శిరోఽస్థిసంజ్ఞరము. వ్యా :- గళకశిరోఽస్థిసంజ్ఞరము. తె. కపాలము, కరోటి, పుసుక, పుటియ, పుట్టె, బుట్టె, బుట్టెకాయ, శిరము. వి. తల ఎముకల గూడు, తల ఎముకల సంపుటము (సంపుటి), తల.

Anterior region of the S - see region.

Base of the S - see base.

Roof of the S - see roof.

Side of the S : కరోటిపక్షము, కరోటి పార్శ్వము.

S. bones : flat bones of the skull - see bone.

S. cap : cranium.

Upper surface of the S - see surface.

Vault of the S : శిరః కణ్ణాలములభి, శిరోఽలభి. వ్యా :- శిరస ఉపరితలభాగము, మస్తకము, మూర్ధా, శిరః. తె. నడినెత్తి.

Slit : అర్ధరస్థి, చివా, చిద్రమ్, దీర్ఘ చిద్రమ్, దీర్ఘచేదనము. వ్యా :- విషమాకృతీ స్వపూర్ణపరిధిని రద్ధాణి (బ. వ.) తె. చీలిక, చిద్రము, నిలువు కోత, పగులు.

Smegma : the sebaceous secretion which accumulates beneath the prepuce and clitoris. మేధ్రములము, ప్రజననములము, శిశ్నములము. తె. పాసు. వి. బాగడమైన ముందోలుక్రింద పుట్టును. ఇది మేదస్సువలన జనించు మలము. స్త్రీలకు భగముక్రింద యీ మలము పేరుచుండును.

Smell : గన్ఱ, తె. వాసన.

Socket : hollow into which a movable part is inserted or fixed. ఉమాఖలము, గర్తము. తె. గుంట,

గొయ్యి, పల్లము. వి. ఎముకలలోని రోలువంటి గుంట.	నూత్రకమ్.
Eye S : సేత్రగర్త. తె. కనుగుంట.	S, lamina - see lamina.
S. of the teeth - see teeth.	S. portion - see portion.
Sodium : శోధ్యమ్, స్వాద్యమ్, అవణమ్. తె. ఉప్పు, దుచి.	Soma : the body. దేహః, శరీరమ్.
S. carbonate : స్వాద్యకార్బొనేతమ్.	తె. ఒడలు, కాయము, దేహము, మేను, మై, శరీరము.
S. chloride : సాముద్రలవణమ్.	Somatic : of the body. దైహిక శారీర, శారీరక. తె. శరీర సంబంధమైన.
తె. ఉప్పు, సముద్రలవణము.	S. cell - see cell.
S. phosphate : స్వాద్యభాస్వరతమ్.	S. mesoderm : దైహికమధ్య ధర్మా. mesoblast.
Solar : సూర్యగమ్యుని, సౌర. తె. సూర్యసంబంధమైన.	Somatology - the study of (human) anatomy and physiology. శారీర రచనా క్రియా విజ్ఞానమ్.
S. plexus : a plexus of ganglia and nerves for the abdominal viscera, the complex of nerves at pit of stomach - see plexus.	Somato plasm : the protoplasm of the body - cells. శరీర సూక్ష్మకోశ జీనభూమి, దేహశకల ప్రోథబలానికా.
Sympathetic part of S : see plexus.	Somatoplure : the upper layer of mesoblast. దేహప్రాచీర, మధ్య బలిష్ఠా ప్రాచీర.
Sole: the planter surface of the foot, the bottom of the foot. తలమ్, పాదతలమ్, పాదమధ్య, పాదహృదయమ్. తె. అడుగు, అటకాలు, పాదము, పాదహృదయము.	Somatotomy : the anatomy of the human body. మానవదేహ నిర్మాణమ్, మనుష్య శరీర రచనా, మానవ శరీర వ్యవచ్ఛేదవిద్యా.
Solid : ఘనమ్, నిబిడమ్, సుసంహతమ్.	Soul : the incorporeal or immaterial part of man, the vital or intellectual principle. ఆత్మా, చిత్, చేతః, చైతన్యమ్. తె.
వ్యా:- అస్తస్సుషిరహీనమ్. తె. గట్టి, దిట్టము, నిబిడము. వి. బెజ్జములేని.	
S. cord : దృఢనూత్రకమ్, నిబిడ	

అత్త, చైతన్యము, మనసు, సత్త్వము.
Sound : ధ్వని, శబ్దము, స్వరము. తె.

చప్పడు, ధ్వని.

Space : a region or partially enclosed part of the body.

అస్తరాల, అవకాశము, ప్రదేశము, స్థలము. తె. చోటు, ప్రదేశము, బయలు, విడిచోటు. వి. శరీరములోని యవకాశము.

Axillary Sp : కత్తుడేశము. తె. చంక.

Epidural Sp : పరివారాశికా.

Inter cellular Sp : కోశికాస్తర అవకాశము, శరీరధాతువుల అవకాశము. తె. వి. శరీర ధాతువు మధ్యనుండు ప్రదేశము - విడిచోటు.

Inter mammary Sp : స్తనాస్తరము. తె. వి. రెండు స్తనములకు మధ్యగల ఎడము, చోటు.

Intermediate Sp., inter Sp : అస్తరము. తె. అస్తరము. వి. లోప్రదేశము.

Interstitial Sp - see inter cellular Sp.

Inter tissue Sp - see inter cellular Sp.

Inter villous Sp : అస్తరాశ్మరావకాశము, కలికాస్తరావకాశము, కలికాస్తరము.

Inter visceral Sp : శరీరధాతువుల అవకాశము. తె. వి. శరీర ధాతువుల మధ్య

నుండు విడిస్థలము, రిక్తప్రదేశము.

Lymph Sp . connective tissue space containing lymph.

అస్థిశాస్తరము. వ్యా :- సంయోజకధాతువుల స్థలము అస్థికాప్రదేశము.

Marrow Sps : మజ్జావహస్రతాని. తె. వి. మూలగముండు నాళములు, ప్రదేశములు.

Medullary Sp : మజ్జావకాశము.

Sp. between gall bladder and rectum . పిత్తపక్ష్యాశయాస్తరము. తె. వి. పిత్తపక్ష్యాశయములకు మధ్యనున్న ప్రదేశము.

Sub arachnoid Sp : బ్రహ్మాదకుల్యా అవకాశము.

Subdural Sp : అస్తరవారాశికా.

Spade : ఆఖు, ఖనిత్రమ్. వ్యా :- ఖనిత్రాకార అవయవము. తె. పాణి. వి. పాణులనుండు అంగవిశేషము.

Special senses : అక్షపఞ్చకము, జ్ఞానేంద్రియాణి, బుద్ధింద్రియాణి. తె. తెలివిదులు, తెలుపుదులు. వి. శబ్దాది బాహ్య విషయములను గ్రహించు - తెలిసికొను - అయిదు (విదు) జ్ఞానేంద్రియములు.

Specific gravity : జాతిగురుత్వము, సాన్నియకాస్తా. తె. తారతమ్యగుణము, తారతమ్య సాన్నిత్యము.

Specimen : నిదర్శనము, ప్రతిరూపము. తె. మచ్చు, మాదిరి.

Sperm . semen, seed. గర్భబీజము,

పుంబీజమ్, రేతస్, వాజీ, వీర్యమ్, Spermatoocyte : germinal cell of a spermatozoon - see cyte.
 శుక్రమ్, శుక్రకీటుమ్. తె. ఇంద్రియము, వీర్యము, శుక్రము, శుక్రాణువు, శుక్రము.

Spermatic: pertaining to sperm.

పౌరుషీయ, శౌక్ల. వ్యా:- శుక్ర సమ్మన్ధీ. తె. శుక్రమునకు చెందిన.

S. artery: a branch of the abdominal aorta. రేతోధమనీ, Spermato-genesis, spermatogeny: the formation and development of sperms. పరమేష్ఠి జననమ్, శుక్రకోత్పత్తిః, శుక్రోత్పాదనమ్. తె. శుక్రకోత్పత్తి, శుక్రజన్మ. వి. శుక్రము పుట్టి పెరుగుట.

శౌక్లధమనీ. వ్యా:- బౌదర్యధమనీ శాఖా. తె. శుక్రవహధమనీ. Spermato-genium. a formative seminal cell. పరమేష్ఠి జనక శలకమ్, శుక్రోత్పాదక శలకమ్.

S. cord: ఫలస్రావనీ, ముష్తస్రావనీ Spermatozoon: a mature male reproductive cell, an active, fecundating seminal element. పరమేష్ఠిః. పుంబీజమ్, పుంబీజాణుః, పౌరుషం, పౌరుషః, బీజాణుః, వాజీ, శుక్రమ్, శుక్లమ్. వ్యా:- తన్యేదం రూపమ్. యథా:- జాతమాత్ర జలవజ్జ్వాక పృథుకాకారో, దీర్ఘకృశాకృతిః, స్థూలావృత్త శిరాశ్చిరోగ్రీవామధ్యగాత్రపుచ్ఛపుచ్ఛాగ్రరూపాజ్జకబుద్ధి సహిత శ్చలస్వభావః, తన్యేమానినామాన్యపి భవన్తి. పురోనవక్రీయమ్, పురుషబీజమ్, శుక్రగతపుంబీజమ్, శుక్రబీజమ్, శుక్రబీజాణుః, వీర్యపరమాణుః, శుక్రజీవాణుః, శుక్రాణుః, శుక్ల బీజమ్. వ్యా:- అస్య స్వభావః, కర్మచ. ఆకుగ రాధానకారి శుక్రబీజమ్. (శుక్రతన్మాత్రా). తె. పురుష బీజము. ఆకారము:- అప్పుడే పుట్టిన నీటికప్పిల్లవలె నుండును.

S. plexus - see plexus.

Spermatid: పౌరుషకః, పౌరుషార్భకః, శుక్రోత్పాదక శలకమ్, శౌక్ల శలకమ్.

Spermatocele: a spermatic cyst of the testicle. శుక్ర పుటికా, శుక్రస్థానమ్, శుక్రాశయః, శౌక్లకోశః. వ్యా:- ఫలాస్తర్గత సూక్ష్మకోశః, యత్ర శుక్రం వసతి. తె. శుక్రాశయము.

Spermatozyst: seminal vesicle.

నూక్ష్మవీర్య - శుక్ర - కోశః. తె. వీర్యకోశము.

ఆకృతి వర్ణనము :- సన్ననిపొడవును, గుండ్రని లావుతలయు, సన్నని మెడయు తోకయుగల శరీరముతో నుండు కప్పపిల్లవలె నుండును. పని:- గర్భోత్పత్తి - కడుపుజేయు చురుకైన పుక్తబీజము.

Sphenoid : cuneiform, wedge-shaped. (1) కీలాకృతి, శక్కు. తె. ఉలిఆకారములోనున్న అవయవ భాగము. (2) గోళ, గోళాకృతి (3) స్థిసకీయ ప్రరోహ.

S. bone : the wedge-shaped bone at the anterior base of the skull articulating with the occipital bone at the back, the ethmoid in front and the parietals and temporal bones at the sides. శిరోఽస్థి భేదః. తె. వి. తల ఎముకలు ఆరింటిలో నొక ఎముక.

Fronto Sph : లలాట స్థిసకీయ ప్రరోహ.

Infra orbital Sph : కుణ్డాధర ప్రరోహ.

Orbital Sph : క్షాణ్ణ ప్రరోహ.

Post Sph : పశ్చాత్ స్థిసకీయ.

Sinus process of Sph - see process.

Temporal Sph : శక్కు, శా జ్ఞు ప్రరోహ.

Sphenoidalis lumbus : దార్శన

కూలిమ్.

Sphenoidate jugum : స్థిసకీయ యుగ్మమ్.

Sphere . గోళ. తె. గోళము.

Attractive S : ఆకర్షణగోళ.

Post nasal S : నాసాపశ్చిమ గోళ, నాసా పశ్చిమ దేశ. తె. ముక్కులో వెనుకభాగము.

Spherocyte : round red blood cell. గోళశోళ. గోళాణు. వ్యా:- వృత్తరక్తకణికా వా కణ. తె. గుండ్రని నెత్తురుపలుకు, రక్తకణము.

Sphincter : a ring like muscle which closes a natural orifice, a muscle constricting orifice. ముద్రా, సంవరణీ కణ్డరా, సంవరణీ, ముద్రణీ. వ్యా:- సుషిరస్నాయుః. తె. ముద్ర, సుడి, వి. ఆయా ఆశయ ద్వారముల లోపలి వైపున ఉంగరములవలెనుండు మాంస కండరము (పేళి). ఇది సన్నని మాంసపు దారములతో నిర్మింపబడి తలుపువలెనుండు ముద్ర.

Pyloric S : అన్నధరాకలా. వ్యా:- ఆకృతి - వలియాకార ముద్రా కపాటికా, సుషిరశ్శేముద్రికా.

S. ani - see anus.

S. externus : సంవరణీగుదవళి. తె. వి. ఆసనములోని “సంవరణీ” యను గొండవ సుడిముద్ర.

S. in anus : గుదవళి. తె. ఆసన

మనగల మూత్ర లేక సుడి.

S. internus : విఃర్జన గుదవళి.

తె. వి. వలమును బయటికి నెట్టి పేయు-వెడలించు-“విసర్జన” యను మూడవ సుడి.

S. of the bladder : వస్తి ముఖముద్రణి. తె. వి. ఉచ్చత్తిత్తి బెజ్జమువద్దనుండు కవాటము, ముద్ర.

S. pupillae : దృష్టిమణ్డలికా.

S. urethra : మూత్రధరా.

Spina : spine.

Spinal : pertaining to the spine.

వంశ్య, పృష్ఠవంశ సమృద్ధి. తె. వెన్నుకు చెందిన, వెన్నుబాముకు సంబంధించిన.

S. bulb : the medulla oblongata.

S. canal - see canal.

S. column : the back bone - see bone.

S. cord : the nerve tissue in the spinal canal - see cord.

S. ganglion - see ganglion.

S. marrow - see the spinal cord.

S. nerve - the 31 pairs of nerves of the spinal cord - see nerve.

Spinalis - see muscle.

Spindle. (1) తర్కః వ్యా:- మూల మధ్యావేమ సమాకారాః పేళ్ళి, (బ. వ.) (2) వేమ. వ్యా:- తస్య

వాయానాం సూత్రగతాంత కారణో యస్త్ర విశేషః. తె. కదురు. వి. నూలు పట్టెడు సాలెవానికదురు యాకారము గల మాంసపేళిలు. (3) దారపుకండె వంటి మాంసపేళిలు

Achromatic S : అక్రమాధీన తర్కః. తె. వి. కదురువంటి పాలి పోయిన మాంసపేళి.

Nuclear S : కేంద్ర తర్కః, నవక్రియతర్కః.

Neuro - muscular S : తాన్త్ర పేళియతర్కః.

Neuro tendinous S : తాన్త్ర కాణ్డాస్తర తర్కః.

Nissel's Ss : తన్త్రతర్కకాః (బాధం రజ్జనీయాః).

Spine : 1. vertebral column.

2. a sharp or thorn-like process of bone. (1) పృష్ఠ వంశ, పృష్ఠి, పృష్ఠేషికా, రీఢక, వంశ. తె. కశేరు, కశేరుక, మేరు దండము, వెన్ను, వెన్నుబాము, వెన్నెముక. (2) కణ్ఠకమ్. వ్యా:- అస్థాం కణ్ఠక మివ ప్రహోహః. తె. (1) కంటకము, ముల్లు, శృంగకము. వి. ఎముకలకడండు ముళ్ళవంటి చిన్న బుడిపెలు లేక ముడులు (బ. వ.) (2) మణిస్తంభము, కొంకులు.

Anterior inferior iliac Spi : జఘనాధరపురః కూటః, శ్రోణి కపాలపురోధకకణ్ఠకమ్.

Anterior nasal Spi : పురస్తన నాసాకణ్ణకమ్.

Anterior superior Spi : పూర్వోత్తర శృంగః, శృంగకః.

Anterior superior iliac Spi : జఘనోత్తరపురఃకూటః.

Cervical Spi : గ్రీవా వంశౌ.

Erector Spi : పృష్ఠవంశధరా.

Ethmoidal Spi : త్రికోణకణ్ణకమ్, సీవకీయకణ్ణకమ్.

Frontal Spi : లలాటకణ్ణకమ్.

Iliac Spi : త్రికోణికణ్ణకమ్, త్రైకోణకణ్ణకమ్.

Ischial Spi : కుకుష్ఠర కణ్ణకమ్.

Ischial Spi : కుకుష్ఠర కణ్ణకమ్.

Mental Spi : చిబుక కణ్ణకమ్.

Nasal Spi : అగ్రకణ్ణకమ్, నాసాకణ్ణకమ్.

Posterior inferior iliac Spi : జఘనాధర పశ్చిమకూటః.

Posterior superior iliac Spi : జఘనోత్తర పశ్చిమకూటః.

Postnasal Spi : పశ్చిమ నాసాకణ్ణకమ్.

Pubic Spi : భగాస్థికణ్ణకమ్.

Sphenoethmoid Spi : స్ఫీనకాస్థి (స్థ్నః) సీవకీయ కణ్ణకమ్.

Spi (spina) angularis . త్రికోణకణ్ణకమ్.

Spi. of ischium : కుకుష్ఠర కణ్ణకమ్. వ్యా:- త్రికోణ ప్రాయం

ప్రవర్ధనకమ్.

Spi. of palate : తాకలకణ్ణకమ్, తాలుపృష్ఠకణ్ణకమ్.

Spi. of scapula : అంసప్రాచీరకమ్, అంసార్దశమ్ - see scapula.

Tibial Spi : సాచీర కణ్ణకమ్.

vertebral Spi : పృష్ఠకణ్ణకమ్.

Spirit : 1. ఆసుః, ఆత్మా, ప్రాణః.

2. ఉత్సాహః, ధైర్యమ్. తె.

1. ఉసురు, ఊపిరి, ప్రాణము.

2. ఆత్మ. 3. ఉత్సాహము, చుటుకు,

ధైర్యము.

Splanchnic : pertaining to

viscera. ఆశయిక, కోష్ఠాజ్ఞ, కోష్ఠా

జ్ఞక, కోష్ఠాజ్ఞీయ. వ్యా:- కోష్ఠాజ్ఞ

సమ్బంధః. తె. కోష్ఠాంగములకు

చెందిన. వి. కోష్ఠమునగల ఆశయాది

వివిధావయవములకు సంబంధించిన.

S. efferent nerve - see

nerve.

Splanchnology : science of the

structure and functions of

the viscera. (1) కోష్ఠాజ్ఞవిజ్ఞానమ్,

కోష్ఠాజ్ఞరచనా క్రియావిజ్ఞానం వా

శాస్త్రమ్. తె. కోష్ఠాజ్ఞనిర్మాణ క్రియా

విజ్ఞానము - విద్య. (2) ఆస్తరాజ్ఞ

విజ్ఞానమ్, ఆస్తరాజ్ఞసూత్రః, ఆశయ

ప్రకరణమ్. వ్యా:- ఆస్తరాజ్ఞ

స్వభావ - రచనా-క్రియా విజ్ఞానమ్,

ప్రత్యజ్ఞ విజ్ఞానమ్.

Splanchnopleure : the wall of

the alimentary tract of a vertebrate. ఆస్త్రప్రాచీరమ్, కోస్టా జ్జకమధ్య ధర్మా, ప్రాథమిక పచన నాడీ ప్రాచీరమ్. తె. ఆమాశయ పార, స్తరము.

Spleen : An oval viscus or lymphoid, vascular organ immediately below the diaphragm, at the tail of the pancreas, behind the outer end of the stomach. స్ప్లీహ్ :- స్థానమ్ :- హృదయస్యాధో వామతః స్ప్లీహ్ (సు. శా. 4-31) వామ పార్శ్వస్థితః కోష్ఠే. (సు. శా. 4-25 వ్యా. - డల్టాణ). ఉదరపార్శ్వస్థితః (సు. ని. 9-18) వామపార్శ్వశ్రయం మాంసఖడ్జమ్ (సు. నూ. 21-7 వ్యా. - డల్టాణ), ఉదరస్య వామపార్శ్వస్థితః (మా. ని. 40-12½ శ్లో. ఆతంకదర్పణ వ్యాఖ్యానే) పిత్తస్థానమ్, రజ్జక పిత్త ప్రభవస్థానమ్. తె. తెల్లదబ్బ. స్ప్లీహము. వి. ఉనికి:- ఇది కోష్ఠమున (కడుపులో) నెడమవైపున గ్రుడ్డాకారమున నుండు అవయవము. నెత్తురు పుట్టుచోటు. రసమున కెఱ్ఱదనము గలగించు రంజకపిత్తము ఇచ్చుట నుండును.

Hilum of S - see hilum.

Splenetic, splenic: belonging to the spleen. మైహిక. వ్యా :- స్ప్లీహసమ్బంధీ.

S. artery - see artery.

S. vein - see vein.

Splenology : the science of the spleen. స్ప్లీహవిజ్ఞానమ్, స్ప్లీహరచనా క్రియావిజ్ఞానమ్. తె. స్ప్లీహవిజ్ఞాన శాస్త్రము.

Spondyle : a vertebra.

Sponge: పిష్టికా, స్పృష్టికా, తె. సము ద్రపుసాచి, స్పాంజీ.

Spongioplasm - see plasm.

Spore : germ, seed, a reproductive element, any spermatocytic or ovulatory cell. బీజమ్, బీజాణుః, పునరుత్పాదక మూల తత్త్వం వా ద్రవ్యమ్. శుక్రకాణు వా స్త్రీబీజాణుః. తె. బీజము, శుక్రకాణువు, స్త్రీబీజము, వి. ప్రజోత్పాదక మూలవస్తువు.

Spot. బిడ్డః, లాఘనమ్. తె. గుర్తు చుక్క, మచ్చ.

Black S : శ్యామబిడ్డః, తె. నల్ల మచ్చ.

Germinal S : బ్రహ్మబిడ్డః, లఘు కోశః nucleolus.

Squama. scalelike plate of bone or lamina. శాకలఖడ్జః. తె. పొలుసు, శకలము.

Squamosa - see squamous bone.

Squamous : scaly. శకలీ, శల్కలీ. తె. పొలుసురు చెందిన, శకలమునకు సంబంధించిన.

S. bone - see Bone.

Stage : a period. అకస్మా.

Aster St : తారకావస్థ.

Dister St : ద్వైతకావస్థ.

Monster St : ఏకతారకావస్థ.

Stalk : కాణ్డ, వృక్ష, నాళి. తె. కాడ, తొడిమ.

Body St : దేహవృక్ష. వ్యా:- కోఁపిమధ్యధర్మాబస్థకః, ప్రధమం భ్రూణస్యపుచ్చభాగం ప రా య్వా సహయోజయతి. తె. దేహవృక్షము, మేనుతొడిమ, మధ్యధర్మ (కట్టు) బంధకము.

Cerebral St : గోర్దవృక్ష.

Optic St : అక్షివృక్ష.

Stamina: inherent force, vigor. అస్త్రవలమ్, ఓజః, తేజః, ప్రాణః. తె. ఓజస్సు, తేజస్సు, ప్రాణము, బలము, సర్వధాతుసారము.

Starch : స్థారకః, మణ్డ. తె. గంజి. వి. గంజివంటిశరీర వస్తువిశేషము.

Stellate : star - shaped. తార కాకారః, నక్షత్రాకారః. వ్యా:- నక్షత్రాకారశరీరద్రవ్య విశేషః. తె. నక్షత్రాకారముగల దేహవస్తు విశేషము.

S. cells - see cell, nerve cells in the molecular layer of the cortex cerebri.

S. ligament - see ligament.

Stem : కాణ్డ, వృక్ష.

Cartilaginous S : కీకసవృక్ష.

Venous S : సిరాకాణ్డ.

Stercus : dung, excrement.

మలమ్. తె. పియ్య, పెంట, మలము.

Sterile : barren, not fertile. అసు

ర్వర, వధ్వా. తె. గొడ్డు బోతు, వంధ్య. వి. ఫలించని.

Sterility. అనవత్వతా. వన్యత్వమ్. తె.

గొడ్డు తనము, గొడాలతనము, వంధ్యత్వము. వి. పిల్లలు పుట్టక పోవుట, మాచకమృ.

Sternal : pertaining to sternum.

ఉరః ఫలకీయ, ఉరోఁస్థీయ, ఔరస.

S. end : ఔరసాగ్రమ్. వ్యా:- అగ్రకోణ.

S. plate - see sternum.

Supra S. notch - see notch.

Sternum : the flat bone of the breast. ఉరః ఫలకమ్, ఉరోఁస్థి. తె. ఉరః ఫలకము. తొమ్మెముక - see bone. A narrow, flat bone shaped like a dagger with a handle, blade and tip.

Epi S - see manubrium.

Meso S - see gladiolus.

Meta S : the xiphoid cartilage.

The lowest bone of the : అధోరః ఫలకాస్థి, ఉరోఁధః, ఫలకాస్థి - see xiphoid bone.

Stoma : the mouth. ఆస్థమ, తె.
నోరు.

Stomach : the chief digestive organ, the most dilated part of the digestive tube, situated between the oesofagus (cardiac orifice) and the beginning of the small intestine (pyloric orifice). It lies in the epigastric, umbilical and left hypochondriac regions of the abdomen. The wall is composed of four coats:- serous, muscular, submucous and mucous, (1) అగ్నిస్థానమ్. (సు. ఉ. 39-18 వ్లోక వ్యాఖ్యానే.) (2) అన్న పానాశ్రయః, అన్న సముటః, అన్నాశయః, ఆహారము, జఠరమ్, ప్రథమజీర్ణాజమ్, ముఖ్య జీర్ణాజమ్, పక్షిస్థానమ్. (సు. ఉ. 39-18 వ్లో. వ్యా.) తె. అన్న కోశము, ఆహారము, కడుపు, జఠరము, జీర్ణాశయము, పొట్ట. వి. తినినయన్నము, త్రాగిన నీరు ఆరుగు టరు నిలవయుండుబోలు అవయవము లేక తావు. (3) శ్లేష్మస్థానమ్ శ్లేష్మాశయః. తె. కఫస్థానము. శ్లేష్మాశయము. ఆకారము :- ఇది జిల్లేడు కాయనుబోలి కండరములచే నిర్మితమై సంఛివలెనుండును. దీని చివర

నుండి చిన్నప్రేవు మొదలగును.

Cardiac end of the S : ఆహార శయద్వారమ్. Cardiac orifice, ప్రసయోర్మధ్య మధిస్థాయోరస్యాహార శయద్వారమ్. (సు. ఉ. 6-25 గద్య)

Stomodeum : primitive oral cavity of the embryo, ఆద్య ముఖమ్, ప్రాథమిక వక్త్రమ్. వ్యా :- భ్రూణ స్వాద్యముఖగహ్వరమ్. తె. గర్భములోని పిండము నోరు. ఇది తొలిగా యేర్పడు అవయవములలో నొకటి.

Stool : an evacuation of the bowels. పురీషమ్, మలమ్. తె. పియ్యి, పెంట.

Strand : a little cord. దృఢ నూత్రకమ్, నిబిడనూత్రకమ్, రజ్జుకః, నూత్రకమ్. తె. గట్టిత్రాడు, నూత్రము.

Fibrous Str : తాన్తవరజ్జుకః.

Stratified : ఆస్త్రుతః, సస్తరా. తె. పొరగా చేయబడిన.

Non S : నిస్తరా. తె. పొరగా చేయబడని.

Stratiform : formed into a layer. ఆస్తరణమ్, ఆస్తరణకృతమ్, ఆస్తర తార్థకమ్, ఆస్తరణరూపమ్. తె. పొరగా చేసిన, పొరగా మార్చబడిన.

Stratum : a layer or lamina. ఆస్తరః, ఆస్తరణమ్, పటలమ్, స్తరః. తె. తెఱ, పొర.

Nervous S : తాన్త్రిక పటలమ్, తాన్త్రిక స్తరః. వ్యా:- ఆస్తర తాన్త్రికమ్.

S. compactum : ఘనస్తరః తె. దట్టమైన పొట.

S. corneum : the outer layer of epidermis. (1) అవభాసినీ, ఉదకధరా. (2) కదరస్తరః. వ్యా:- బాహ్యతమపటలమ్.

S. fibrosum : తాన్త్రికస్తరః.

S. germinativum : చరమస్తరః, బీజస్తరః. వ్యా:- శ్వేతా, నిబిడ ప్రేరణ రూపా భవతి.

S. granulosum : సికతాస్తరః. (శ్వేతా). తె. కణము పొట.

S. lucidum : (2) విమలస్తరః. వ్యా:- అస్పృగరా. లోహితా.

S. malpighii : S. mucosum శ్చైష్ఠికస్తరః.

S. opticum : అక్షిస్తరః, దార్శన పటలమ్, దార్శనస్తరః.

S. spinosum : the rete-mucosum, innermost layer of epidermis. ఆస్తరతమస్తరః.

S. spongiosum : విరలస్తరః.

Synovial S : స్నేహస్తరః, స్నైహికస్తరః, వ్యా:- ఆస్తరస్తరః, ఏషస్నేహశ్శ్యం ద్రవం రక్షతి.

Streak : a line or color mark.

రాజిః, రేఖా, వర్ణరేఖా. తె. గీత, చార, రంగుగీత.

Medullary S : see groove.

Primitive S : ప్రారంభరేఖా.

Stria : a streak or line. రాజిః, వ్యా:- వివిధవర్ణరేఖా. యథా:- సరాజిపేశ్యాదిషు. తె. గీత, చార, వి. సూక్ష్మరేఖ. ఇది మాంస పేషీ లలో పలువన్నెలుగా నుండును.

Cutaneous S : త్వగ్రాజిః.

Striae gravidum : the atrophic lines upon the abdomen of pregnant women : కిక్కిన. తె. గర్భిణీశ్త్రీకడుపుపై తేలియుండు చారలు లేక నరములు.

Stroma : the foundation tissue of an organ : పఞ్జరికా, స్త్రోమః. వ్యా:- (1) శోణగర్భకస్థంరఞ్జకవస్తు. (2) అవయవాధారధాతుః నా మూల ధాతుః, ఆజనిర్యాణకాధారధాతుః నా మూలధాతుః. తె. అవయవనిర్మాణాధారధాతువు.

Structure : నిర్మితి, పూహనమ్, రచనా. తె. కట్టడము, నిర్మాణము. the composition of an organ. అజ్ఞపూహనమ్. తె. అవయవనిర్మాణము. an organ. అజ్ఞమ్, అవయవః. కరణమ్. తె. అంగము, అవయవము, కరణము. Structures. అజ్ఞాని, అవయవాని. తె. అవయవములు, ధాతువులు, ప్రత్యంగములు.

Accessory S : ఉపాజ్ఞాని.

Cell S : కణనిర్మాణములు, శోశపూర్ణ

హనములు.

Different S. of the body :

వివిధజీవహయవ నిర్మాణాని. తె. వి. శరీరమునగల వివిధావయవముల నిర్మాణము.

Minute S : నూక్స్మజ్ఞా ని. తె.

శరీరమునగల మిక్కిలి చిన్న అవయవములు.

Ovarian S : అణ్డాశయస్నాయు తన్తుప్రూహనాని.

Secondary S : ఉపధాతవః. తె. ఉపధాతువులు. వి. రసరక్తాది ధాతువులనుండి పుట్టు పాలు, ఋతురక్తము, కండరములు, క్రొవ్వు, పళ్లు, సిరజు, స్నాయువులు మొదలగునవి.

Structurless S : నిరవయవాః (కలాః). తె. కలలు, పొరలు.

Sub : beneath, under. అధః, అధర, అను. తె. క్రింద, క్రింది.

S. clavian : అధోజతూకా.

S. coracoid : అంశతుణ్డాధర.

S. cutaneous : అధస్త్యకో, త్వగధర. తె. చర్మముక్రింద.

S. division : secondary or small division. ఉపాంగమ్, ప్రత్యజ్ఞమ్. తె. చిన్న అవయవము.

S. glenoid : ఉదూఖలాధర.

S. lingual : అహోజిహ్వో, జిహ్వధర. తె. నాలుకక్రింద.

S. mental : చిబ్బుకొధర. తె.

గడ్డముక్రింద.

S. mucosa : the connective tissue beneath a mucosa; సంయోజక ధాత్వధరకలా.

S. spinosus : అంశవంశాధర.

S. tendinous : కణ్డరాధర.

Subsidiary members: ప్రత్యంగాని.

Substance ద్రవ్యమ్, వస్తు. తె.

ద్రవ్యము, దినుసు, వస్తువు.

Cement Su : సు బద్ధక వస్తు, సంయోజక ధాతుః. వ్యా :- స్థేషక ధాతుః.

Gray Su : ధూసరవస్తు. వ్యా :- మస్తిష్కస్య ధూసరాంశః.

Liquid Su: ద్రవద్రవ్యమ్.

Nuclear Su : karyoplasm. సవక్రియావస్తు.

Solid Su : ఘనద్రవ్యమ్.

White Su : ధవళద్రవ్యమ్. వ్యా :- మస్తిష్కస్య ధవళాంశః.

Substantia : substance ద్రవ్యమ్, వస్తు.

S. alba: శ్వేతవస్తు. the cerebral and spinal white matter.

పుష్టవంశ్యమాస్తిష్కధవళ ద్రవ్యమ్.

S. cinerea : the cerebral and spinal gray matter ధూసరవస్తు.

వ్యా :- మాస్తిష్క్యరీఢ ధూసరద్రవ్య విశేషః, భస్మవర్ణ ద్రవ్యమ్.

S. compacta : కర్పరః. వ్యా : అస్థిః ఘనాంశః. ఏవమాస్తిష్కవ

న్నిబిడస్సన్ ఆస్థిబహిర్భాగేదృశ్యతే.
తే. కర్మరసు. వి. ఇది ఎముకల గట్టి
భాగము, బయటి కనుపడును.

S. gelatinosa. వాసీయవస్తు.
వ్యా:- ఆవలేహ్యసంలగ్నశీల సాంద్రీ
శ్వేతవస్తు.

S. grisea - see cineria.

S. nigra. నీలవస్తు.

S. spongiosa: పేలవః. వ్యా:-
ఆస్పృశ్యః విరలాంశః, పిష్టికాకారః.
ఏష ఆస్థ్యస్తర్భాగ మధితివతి.

Subtile: (1) అణుకః. అతినూత్నః

(2) కుశాగ్రబుద్ధిః, నూత్నదర్శి.

Succus: juice. రసః. తె. రసము.

S. entericus: the intestinal
juice secreted by the intes-
tinal glands. ఆస్త్రరపః. వ్యా:-
ఆస్త్రగ్రన్థిభ్యః నిస్సృతోరసవిశేషః.
తే. ఆస్త్రరసము, ప్రేగురసము. వి
ప్రేగులలోని బుడిపెలలో నూరు
రసము.

S. gastricus: the gastric
juice. జారరరసః.

Sugar: మధురః, శర్కరా, నితా. తె.
తీపి, పంచదార, చక్కెర.

Sulcus: a furrow or groove.
సరిత్కా. వ్యా:- కోరిత నిమ్నఖాతః
దీర్ఘరేఖా రూపేణ ఖనితా సీతా,
కుల్యా, తె. పల్లమైనగీత. వి. ఇది
నాగేటిచాలువలె సంఘను, లోతు
గీత.

Antero laterai Sul: అగ్రిమ
పార్శ్వగా కుల్యా, అగ్రిమే సీతే,
పార్శ్వగే కుల్యే, పురస్తన బాహ్య
సరిత్కా.

Calcarine Sul: (fissure):
కార్కర సరిత్కా.

Callosomarginal Sul: శైజుల
(లీ) సరిత్కా.

Carotid Sul: కారోటసరిత్కా.

Central Sul - see sul cen-
tralis.

Cingulate Sul: శైజుల
సరిత్కా.

Circular Sul - see sul.
centralis.

Collateral Sul. అనుపార్శ్వ
సరిత్కా.

Crucial, cruciforin Sul:
స్వస్తిక సరిత్కా.

Interior petrosal Sul: ఆధర
ప్రాస్తరసరిత్కా.

Intertubercular Sul: అర్బు
దాస్తరసరిత్కా.

Intertubular Sul: ద్వైమూల
కుల్యా.

Intraventricular Sul: కోవృ
కాస్తరసరిత్కా.

Lacerum Sul: రేఖాదీర్ఘసరిత్కా
(రస్థిమ్).

Lateral cerebral Sul: బాహ్య
మస్తిష్కసరిత్కా.

Limitanus, Limiting Sul .
సీమసరిత్కా.

Median Sul : మధ్యమసరిత్కా.

Occipital Sul . చిత్తాత్కపాల
సరిత్కా.

Parieto-occipital Sul : పార్శ్వ
పృష్ఠీయసరిత్కా.

Posterior median Sul: పశ్చిమ
మధ్యమసరిత్కా.

Postero intermediate Sul:
పశ్చిమావాస్తవసరిత్కా.

Postero lateral Sul: పశ్చిమ
పార్శ్వగా కుల్యా, పశ్చిమబాహ్య
సరిత్కా.

Rhinal Sul : ధ్రుణసరిత్కా.

Subarachnoid Sul : బ్రహ్మాద
కుల్యా.

Subparietal Sul : పార్శ్వకాధర
సరిత్కా.

Sul. basilaris : మూలికసరిత్కా.

Sul. calanei : పార్శ్వసరిత్కా.

Sul. centralis : మధ్యమసరిత్కా.

Sul. circularis : వృత్తసరిత్కా.

Sul. limitans insulae : వృత్త
సరిత్కా.

Sul. Monro, Monro's Sul:
మన్రోసరిత్కా.

Sul tali : గుల్ఫిసరిత్కా.

Sul. triradiate : the orbital
fissure - see fissure.

Sul. tympanicus : the tym-
panic membrane groove. మధ్య
కర్ణపటహ సరిత్కా.

Tubae auditivae transverse
Sul : తిరశ్చీనసరిత్కా.

Sulfur - see sulphur.

Sulphur : షట్పురమ్, గన్ధకమ్. తె.
గంధకము.

Summit : అగ్రమ్, మూర్ధా, శిఖరమ్.
తె. కొన, శిఖరము, శృంగము.

Supercilium: the eyebrow. ధ్రు,
ధ్రువా (ద్వీ). తె. కమబామ, కను
బాములు.

Superficial : బాహ్యః. తె. ఉపరి
భాగసంబంధమైన, పై, పైపై, బాహ్య
మైన.

Superficialis : a superficial
artery or muscle - see artery
and muscle.

Superior : ఉత్తర, ఉర్ధ్వ, అధిపతి.

Supination : ఉత్తానీకరణమ్. తె. వెల
కిల జేయుట, వెలకిల పరుడుట.

Supra: above. అధి, ఉత్తరా, ఉపరి.
ఉర్ధ్వా. తె. మీద, మీది, పై.

S. renal : above the kidney.
అధివృక్కః.

S. sternal : above the ster-
num. కణ్ఠకూపః, కణ్ఠకూపకః.

S. trochlear : అధిచక్రక.

S. ventricular : అధి నిలయ.

S. vesical : అధివస్తి.

Sura' calf of the leg. జుఘాపిణ్డికా.

తె. పిక్కకండ, పిక్కమాంసము. వి.

పిక్కలోని మాంసపు సుద్ద.

Surface : ఉపరితలమ్. వ్యాః- విస్తీర్ణా

కారస్వాభావికో దేహదేశః, ఉపరి

భాగః, ఉపరితలమ్. తె. ఉపరితలము,

ఉపరిభాగము, పై, మీదు, బయటి.

Anterior S : పురస్తలమ్, పురో

భాగః.

Anterior S. of the cornea :

కృష్ణపురస్తలమ్, కృష్ణమణ్డలమ్.

Articular S : సంధ్యతలమ్.

Auricular S : కర్ణతలమ్, త్రికర్ణః.

వ్యాః- కర్ణస్యోపరిభాగః.

Auricular S. of ilium : శ్రోణి

కర్ణః.

Caudal S : పొచ్చుతలమ్.

Cerebral S : మాస్తిష్కతలమ్.

Concave S : ఉదరమ్, మధ్యానత

తలమ్.

Convex S : మధ్యోన్నత తలమ్.

Costal S : పర్శుకాతలమ్.

Cuboid articular S : ఘనీయ

తలమ్.

Dorsal S : పశ్చాత్తలమ్, పృష్ఠ

తలమ్.

External S : బహిష్టలమ్.

Facial S : ముఖికతలమ్.

Facial S. of sup. maxilla :

హన్వోరూర్ధ్వ ముఖ్యతలమ్.

Flat level S : ఫలహకం తలమ్.

Frontal S : (మధ్యస్థ) ల లా ట

తలమ్.

Gastric S : జరరాభిముఖతలమ్.

Inferior S : అనస్తలమ్.

Internal S : అంతరతలమ్, అంత

స్తలమ్.

Jugular S : గ్రాగ్నతలమ్.

Lateral S : పార్శ్వతలమ్, త్రిక

పార్శ్వతలే, గాత్రపార్శ్వతలే.

వ్యాః- బాహ్యతలమ్.

Lunate S : ఆర్ధచంద్రితలమ్.

Maxillary S : నాసిక్యహానవ్యతలే.

Medial S : ఆంతరతలమ్, మధ్య

తలమ్.

Opposed S : ప్రతిద్వంద్వతలమ్.

Orbital S : అక్షికుణ్డియాధస్తలమ్,

శేత్రపీఠతలమ్.

Outer layer S. of the crani-

um - see papillary layer.

Palmar S - see volar S.

Patellar S : జానుతలమ్, పాటలా

(ఖ్య) తలమ్.

Planter S : పాదతలమ్. తె.

అఱికాలు.

Popliteal S : జాను పృష్ఠ్యతలమ్.

Posterior S : పశ్చిమతలమ్,

పశ్చాత్తలమ్.

Posterior articular S : పశ్చిమ

గౌల్పసంధ్యతలమ్, పశ్చిమసంధ్య

తలమ్ (లాఙ్ఘనమ్)

Pelvic S : శ్రోణికోవృత్తతలమ్.

అధరోదరపుర స్తలమ్.

Superior S : ఉత్తరతలమ్, ఊర్ధ్వ తలమ్.

Temporal S : శ (౨) జతలమ్

Temporal S of great wing of sphenoid : స్ఫీనకాస్థి బృహత్పక్ష శాజతలమ్.

Trochlear S : గుహాస్థిడమరు తలమ్.

Upper S : ఉపరితలమ్.

Upper S of the skull : కరోటి పీఠమ్, మస్త్యుపీఠమ్.

Ventral S : ఉదరమ్, ఉదర్య తలమ్, పదప్యూదరభాగః.

Volar S : పాణితలమ్. వ్యా :- పాణే యదరమ్.

Zygomatic S : గజ్జోత్తరతలమ్.

Sustentaculum tali. గుల్ఫస్తమ్భకః.

Sutura - see Suture.

Suture : line of junction of adjacent cranial or facial bones.

Bony sutures : స్థితి, సీమన్తా, సీసనీ, సేవనం, తున్న సేవనీ. a stitch.

సీవనమ్. తె (1). అతురు, కుట్టు, సంధి.

(2) సీమంతము. వి. తల ఎనుకల కలయికచే నేర్పడిన రంపపువళ్ల వంటి చార. ఇవి పలు తెరగులు.

Basilar Su : మా ల జా తూ క సీమన్తః.

Coronal Su, Coronary Su :

పురిస్సీమన్తః, పుర స్తనసీమన్తః. తె.వి. పుష్టామూల ప్రక్కసంధి.

Crucial Su : స్వస్తిక సీమన్తః, స్వస్తిక సీమన్తికా.

Ethmofrontal Su : జర్జరలలాట సీమన్తః.

Ethmolacrimal Su : జర్జరా శ్రవీయ సీమన్తః.

Ethmosphenoid Su : జర్జర జతూకాస్థి సీమన్తః, జర్జరస్ఫీనకీయ సీమన్తః.

Frontal Su : లలాట సీమన్తః.

Frontomalar Su : లలాట గజ్జికా సీమన్తః.

Frontomaxillary Su : లలాట హానవ సీమన్తః.

Frontonasal Su : లలాట నాసిక్య సీమన్తః.

Frontosphenoid Su : లలాట స్ఫీనకీయ సీమన్తః.

Fronto temporal Su : లలాట శాజ సీమన్తః.

Inter maxillary Su : హను మధ్యగ సీమన్తః.

Internasal Su : నా సా మధ్య సీమన్తః. వ్యా :- నాసామధ్యాస్థి స్సన్ధి.

Interpalatine Su : తాలమధ్యగ సీమన్తః.

Inter parietal Su : sec sagittal Su :

Jugal Su - see sagittal Su :

Lamboid Su suture between the parietal and occipital bones.

పల్చిమ నీమస్తా, పల్చిమ కపాల పార్శ్వక గంధీః. పశ్చాత్ కపాల పార్శ్వకాస్థినీమస్తా. తె. వి.

పుట్టెముకల ప్రక్క ఎముకల అతుకు. Malatemporal Su : గణకాబ్ధి నీమస్తా. వ్యా :- శబ్దాస్థి * బ్ధుమధ్యస్థ నీమస్తా.

Maxillolacrimal Su : మాన్సా శ్రవీయ నీమస్తా.

Metopic Su, Frontal Su : మాన్సాశ్రవీయనీమస్తా.

Metopic Su, frontal Su : గూఢనీమస్తా, పురస్థీమస్తా, లలాటనీమస్తా.

Nasomaxillary Su : నాసికబ్ధి హాననీమస్తా. వ్యా - నాసికా హనుమధ్యాస్థినీమస్తా వా సన్ధిః.

Occipital Su - see lamboid Su.

Palatine Su : తాలవస్థినీమస్తా. వ్యా :- తాలవస్థిమధ్యస్థనీమస్తా.

Palatomaxillary Su : తాలవార్ధ్య హాననీమస్తా. వ్యా :- తాలవార్ధ్య హనుమధ్యస్థనీమస్తా.

Parietomastoid Su : పార్శ్వక చౌచుకనీమస్తా. వ్యా :- పార్శ్వకాస్థిచౌచుకభండసన్ధిః.

Parietotemporal Su : పార్శ్వ

నీమస్తా, హర్షిశబ్దాస్థినీమస్తా.

Petro occipital Su : ప్రాస్తర హర్షిశబ్దాస్థినీమస్తా.

Petrosphenoid Su : ప్రాస్తర స్ఫిరకీయనీమస్తా.

Pteriosquamous Su : సంయోగాబ్ధిరేఖా (నీమస్తా).

Sagittal Su : ఆతానికనీమస్తా, మధ్యనీమస్తా, సాయుకనీమస్తా, పార్శ్వక కపాలాస్తరసన్ధిః, వా నీమస్తా. వ్యా :- ఏకనీమస్తా బాణ

ఇవ చా శరవన వర్తతే. తె. బాణము వలె నుండు అతుకు, కుట్టు.

Sphenoidal Su : ఆపర్తనీమస్తా, స్ఫిరకీయసన్ధిః వా నీమస్తా.

Sphenomalar Su : స్ఫిరగణక నీమస్తా.

Sphenoparietal Su : స్ఫిర పార్శ్వకనీమస్తా.

Sphenotemporal Su : స్ఫిర శాబ్దనీమస్తా.

Squamosal Su : శాకలనీమస్తా.

Squamoparietal Su : శాకల పార్శ్వకీయనీమస్తా.

Squamosphenoid Su : శాకల స్ఫిరకీయనీమస్తా.

Su. of the bones : అస్థినీమస్తా, అస్థిసన్ధిః, అస్థినీవనీ.

Su. of the skull : శిరస్థీమస్తా.

Su. harmonia : సమనీమస్తా.

Su. schindylesis : ప్రస్తనీవనీ.

- Temporal Su : పార్శ్వసీమస్తా. Sympathochromaffin : అను
Transverse facial Su : తిరిశ్చీన తన్త్రీక్రమస్పీహం.
ముఖసీమస్తా. Sympathochromatic cell : అను
Zygomatic maxillary Su : తన్త్రీక్రమస్పీహ కలకమ్.
గాఢహానవసీమస్తా. వ్యా:- గాఢ
హాన్వస్థిమధ్యస్థనస్థి వాసీమస్తా. Symphysis : a junction of
Sweat: the secretion of the bones. అస్థిసన్ధానమ్, సమస్థితి.
sodoriferous glands. ఓజః తె. ఎముకల యతురు. కూడలి, సంధి.
స్థానమ్. తేజఃస్థానమ్, (భేలః). S. menti : చిబుక సమస్థితి,
ఘర్మః, ప్రస్వేదః, స్వేదః. తె. చిబుక సన్ధానకౌ.
చేమట. స్వేదము. S. pubis : భగసమస్థితి. వ్యా:-
S. ducts - see duct. భగాస్థి సన్ధిరేఖా, జఘనసన్ధానకౌ.
S. glands - see gland. Synarthrodia : synorthrosis. an
Swelling : అర్చుదమ్, ఉత్సేధః. immovable articulation. త్రిక
శ్వయనమ్. (1) ఉబ్బరము, ఉబురు, ఫల సన్ని, నిరసన్ని. తె. కదలని కీఁ,
ఉబ్బు, విట్ట. (2) ఎత్తు, వాపు. తిరుగని కీఁ.
Symmetry: harmony. సమాకారః. Syncytium : సమసత్త్వికౌ.
తె. హాందిక, సాన్ధవము. a Syn-desmology : the scientific
harmonious correspondence study of the ligament, the
of parts. అంగసంయోగః, అవయవ science of the ligaments.
సంహతిః. తె. అవయవహాందిక, స్నాయుప్రకరణమ్, స్నాయువిజ్ఞా
అంగసౌష్ఠవము? నమ్, స్నాయుస్కన్ధః.
Sympathetic : అనుకమియ, అను Synosteology : the science of
తాపీయ, సంవేదనీ, సమవేదన. the joints. సన్నిప్రకరణమ్, సన్ని
S. nerve fibre-see fibre. స్కన్ధః, సంధివిజ్ఞానమ్. తె. కీలు
S. nerve - see nerve and చొందిన కాస్త్రము; విజ్ఞానము.
nervous system. Synovia : సన్నిశేష్మ, శ్లేష్మస్నేహః,
S. nervous system - see శ్లేష్మక, శ్లేష్మకశ్లేష్మ. వ్యా:- సన్నిశిత
system. స్నేహద్రవ్య విశేషః. తె. కీలు
S : nerve trunk - see trunk. కఫము, కీలుచమురు. వి. కీళ్ళయం
mpathoblast - see blast. దుండు కఫము, చమురుగా పని
చేయును, కంచెన.

Synovial : స్లేషిక, స్నైమ్మిక.
స్నైమ్మిక.

Sy. fluid - see fluid.

Sy. membrane . స్లేష్మధరాకలా, స్నైమ్మిక కలా. తె. కఫము-కశ్యే-పార, చమురుపార. వి. మోకాలు మొదలగు కీళ్ళచుట్ట బరపిడిగలగ నుండా కాపాడు మెత్తనితడిపార. ఈ పారయందు కశ్యే - స్లేష్మము ఊరు మండును.

Sy sheath-see sheath.

System: a set or series of parts or organs which unite in a common function. (1) a collection of organs in the performance of a common duty. (2) methodic arrangement of parts. తన్త్రమ్, పద్ధతి, ప్రణాళి, మణ్డలమ్, వ్యవస్థా. సంస్థానమ్, సంస్థితి. తన్త్రసంస్థానమ్ వ్యా:- “సంస్థాన మాకృతిశ్చైయా.” (చ.ఇం.7.౨.8శ్లో). ఆకృతిః-ఆకారః (చక్రపాణిః) తథాపి. “ఏకకార్యా శ్చేక్షయా సమేత్యతిష్ఠన్తి అస్మిన్ ఇతి సంస్థానమ్. శరీరామయ సముదాయ పిశేషః.” తె. తంత్రము, పద్ధతి, మండలము, సంస్థానము, వి. ఒకే పనిని - కార్యమును - క్రియను - ఊహించి ఒకవర్గములో ననేక యవ యవములున్న వావర్గము లేక సమూహ మునకు (రాజికి) సంస్థానమని పేరు.

Alimentary S : అన్ననాడి (శీ) వణ్ణలమ్, పాచః తన్త్రమ్.

Arterial S : ధమనీచక్రమ్, ధమనీ పూహామ్, ధమనీ సంస్థానమ్ ధామర మణ్డలమ్.

Autonomous nervous S, Autonomic nervous S : (1) జీవనీయనాడిసంస్థానమ్, స్వతన్త్రనాడి తన్త్రమ్. స్వతన్త్రనాడిసంస్థానమ్. (2) యోగవహాని నోతాంసి. జీవన యోని, స్వయంకాసనీపద్ధతి, తన్త్రికాతన్త్రమ్.

Bony S : అస్థిమణ్డలమ్, అస్థిసంస్థానమ్.

Capillary S : కేశనళికామణ్డలమ్.

Cardio accelerator S: హృద్గతి శక్తివర్ధకనాడిమణ్డలమ్.

Cardio inhibitory S : హృద్గతి శక్తిమందకనాడిమణ్డలమ్.

Cardio vascular S : రక్తానుధావనసంస్థానమ్, హృద్వాహికా తన్త్రమ్.

Central nervous S : కేంద్రీయ తన్త్రికాతన్త్రమ్, కేంద్రీనాడిమణ్డలమ్, కేంద్రీయ - కేంద్రీనాడిసంస్థానమ్, తన్త్రమధ్యకేంద్రమ్, మధ్యతన్త్రపద్ధతి, మధ్యమతన్త్రనాడి. వ్యా:- ప్రజ్ఞావహానాం మధ్యతన్త్రమ్. తె. కేంద్రనాడిమండలము.

Cerebrospinal nervous S : ఇచ్ఛాధీననాడి సంస్థానమ్, ప్ర

మస్తిష్క మేదితన్త్రమ్, మస్తిష్క-
పాపుష్పిక నాడీతన్త్రమ్ చా సుస్థా-
నమ్. శిరోవంశీ చ పద్ధతి. Circular-
spinal. S.

Circulatory S : పరివహితన్త్రమ్,
రక్తచంక్రమణ ప్రణాళీ, రక్తనాడీ
పద్ధతి, రక్తనాడీ - (శ్వాసయం
సమగ్రధమనీ చాహినీరక్తాయనీ సహితమ్). (2) పరిసంచరణ తన్త్రమ్, రక్త-
వహ సంస్థానమ్, రక్తాసంధావన
సంస్థానమ్. రక్త సంవహన తన్త్రమ్.
తే. రక్తప్రసరణ-రక్తప్రసార- మండ-
లము, రక్తసంవహన సంస్థానము,
తంత్రము.

Cutaneous S : త్వచసంస్థానమ్.
వా తన్త్రమ్.

Different S. of the body.
ఆతయాః. ధాతువ్యూహాః, వివిధ
కేంద్రాః, సంస్థానాః, సాంస్థానిక
ఘటనాని. తే. ఆతయములు, కూడ-
లులు, కేంద్రములు, ఘటకములు,
నిలయములు, సప్తధాతువుల ఉనికి
పట్టులు.

Digestive S : ఆన్నపచనతన్త్రమ్,
జీర్ణహణ్డలిమ్. పచన-పాచక-తన్త్రమ్
పాచనసంస్థానమ్. తే జీర్ణమండలము.
జీర్ణహణ్డలమండలము.

Endocrine S : అన్తర్గ్రాహి సంస్థా-
నమ్, అన్తస్సాగ్రీ తన్త్రమ్.

Excretory S : ఉత్సర్గి తన్త్రమ్,
విసర్గసంస్థానమ్. తే. విసర్జక మండ-

లము. వి. ఊపిరితిత్తులు, మాత్రపిండ
ములు మొ॥ బహుమూర మండలము,
మూత్రాగర్షణ మండలము, మాత్రాగ-
తంత్రము.

Generative S : genital appara-
tus. జనన రత్త్రమ్, ప్రజనన సంస్థా-
నమ్.

Genitourinary S : మాత్ర ప్రజనన
సంస్థానమ్.

Glandular S : గ్రాహితన్త్రమ్.

Haversian S : ఘనకాణ్డపద్ధతిః

Locomotor S : చలనతన్త్రమ్.

Lymphatic S : the lacteals,
lymph vessels and lymph
glands throughout the body.
రక్తనాడీ, రసపద్ధతి, రాసనాడీ,
లసీకాతన్త్రమ్.

Menstrual S : రజో నాడీ (మణ్డ-
లమ్).

Motor S : ప్రేరకతన్త్రమ్.

Muscular S : మాంసపీఠతన్త్రమ్,
మాంససంస్థానమ్, పీఠసంస్థానమ్,
పీఠతన్త్రమ్. తే. పీఠమండలము.

Nervous S : (1) తన్త్రీనాడీ,
తన్త్రీనాడీ పద్ధతి, తన్త్రీపద్ధతి,
తన్త్రీయన్త్రమ్. తన్త్రీకౌతన్త్రమ్,
నాడీతన్త్రమ్, నాడీహణ్డలిమ్, నాడీ
సంస్థానమ్, నాడీయన్త్రీప్రణాళీ,
ప్రణాళితన్త్రమ్. (2) చేష్టాయతన
తన్త్రమ్, వాతనాడీ సంస్థానమ్
వా మణ్డలిమ్, వాతసంస్థానమ్. తే.

నాడీమండలము, వానీమండలము,
the brain, cord, nerves and
ganglian collectively.

Parasympathetic S : పరస్పరి
పద్ధతి, పారస్పరికత, ప్రతిపరి
పద్ధతి, ప్రత్యేకము రస్పరి.

Parasympathetic nervous S :
పరస్పరి నాడీసంస్థానము
మధ్యను నాడీతన్వీకృతము, వ్యా :-
సౌఖ్యసంస్థానము. తె. ఉపవేదన
నాడీమండలము, సహవేదన నాడీ
మండలము. వి. దీని యుత్తేజముచే
పచన సంస్థానములోని జీర్ణమండ
లములోని కార్యములు వృద్ధి
నొందును; కఠముగూడ యేర్పడును.
ఆహారరసము సహజకమగ నిర్మాణ
మగును. చాయము మొదలగు ప్రమాద
ములవలన నేర్పడు అపేక్షలు లుత్థరిగిన
తరువాత విషధావయవములను తిరిగి
యథాస్థితిలో నుంచును. శాంతి
సమరములందు దేహమును తగులెని
నన్నద్దసరము

Peripheral nervous S : కరళీయ
తన్వీకృతస్పరి వా పారస్పరి నాడీ
సంస్థానము, ప్రాస్పరి నాడీ సంస్థా
నము. తె. బాహ్యనాడీమండలము.

Pituitary adrenocortical S :
పైయూ షాధి వృక్క-వాల్క్య
సంస్థానము.

portal circulatory S : ప్రతి
హార సరాపద్ధతి.

Reproductive S : జననతన్వీకృత,
Respiratory S : శ్వాసనతన్వీకృత.
శ్వాసనసంస్థానము, శ్వాసపద్ధతి,
శ్వాసప్రశ్వాససంస్థానము, శ్వాస
నాడీ. తె. శ్వాసపద్ధతి, శ్వాస
మండలము.

Reticulo-endothelial S : జాల
కాన్తచ్ఛదీయ సంస్థానము, జాల
మయ అన్తరాస్తరణము.

Sensory S : సంవేదనతన్వీకృత,
సంవేదితన్వీకృత. తె. జ్ఞానేంద్రియ
మండలము.

Sexual S : ప్రకోత్పాదకతన్వీకృత
వా సంస్థానము.

Skeletal S : ఆస్థిసంస్థానము,
కణ్కాశతన్వీకృత.

Subsidiary S : అవాస్థరపద్ధతి,
ఉపపద్ధతి, ఉపలబ్ధి.

Sympathetic S, sympathetic
nervous S : (1) అనుకమితన్వీకృత
తన్వీకృత, అనుతన్వీకృత, అనుతాపి
పద్ధతి, సంవేదననాడీమండలము, శార్జ్య
పద్ధతి. (2) లగ్నేయసంస్థానము,
పశ్యస్యతన్వీకృతనాడీసంస్థానము, సహ
వేదననాడీమండలము. తె. సంవేదన
నాడీమండలము.

Upper para sympathetic
nervous S : ఉత్తరస్వతన్వీకృత
మండలము.

Urinary S : మూత్రతన్వీకృత,

మూత్రనాడీ, మూత్రనాడీమణ్డలమ్, మూత్రవహసంస్థానమ్, మూత్రవాహికాతన్త్రమ్. తె. మూత్రమండలము. Urogenital S : మూత్రజననేన్ద్రియమణ్డలమ్, మూత్రజనన సంస్థానమ్. తె. మూత్రజననేన్ద్రియమండలము.

Vascular S : నాళపద్ధతి, నాళీసంస్థానం వాతన్త్రమ్.

Vasomotor S : వాహికాక్రమేరకతన్త్రమ్.

Venous S : వాహినీతన్త్రమ్, సిరాతన్త్రమ్, సిరాపద్ధతి, సిరామణ్డలమ్, రసపద్ధతి.

Systemic : pertaining to a system or to the body : (1) వాపుషు, వాపుష్యు, వాపుషీ. (2) తన్త్రీయ, సంస్థానీయ. తె. 1. శరీరమునకు చెందిన. 2. తన్త్రమునకు చెందిన, మండలమునకు సంబంధించిన.

Systole : ప్రకుఞ్చనమ్, సజ్కోచః. వ్యా : హృద్ధమనీనామాకుఞ్చనమ్. తె. హృదయసంకోచము. వి. హృదయము-గుండె-ధమనులు ముడుచుకొనుట, హృదయక్రియావిశేషము.

T

Table : a layer or flat bone plate. తర్పరః. తె. వి. చదునైన ఎముకపలక.

Tactile : sense, the sense of

touch స్పర్శసేన్ద్రియమ్. తె. స్పర్శసేన్ద్రియము.

Tactus: touch. స్పర్శః. తె. అంటు, త్రావ, త్రావడు, స్పర్శము.

Tail: cauda. ఘచ్చః. తె. తోక. వి. తోకవలె తేలియుండు అవయవముకొన.

Talus : the astragalus, the anklebone - see bone.

Tarsalia : the tarsal bones - see bone

Tarsus. (1) the instep, the arch of the foot - see bone. (2) the cartilage of the eyelid - see cartilage. Palpebral.

Tartar : the calcareous deposit upon the teeth. దన్తపట్టః, దన్తమలమ్, దన్తశర్మరా. తె. పండ్లపాచి, పండ్లమరికి, పాచి.

Taste: 1 రససేన్ద్రియమ్. 2. ఆస్వాదః, రసః, స్వాదః. తె. (1) రససేన్ద్రియము. (2) చవి, రసము, రుచి.

T. buds, T, bulbs - see bud.

Tears: the secretion of the lacrimal gland. tear: అశ్రు, నేత్రజలమ్, బాష్పః. తె. అశ్రువు, కన్నీరు, బాష్పము.

Teat: the nipple. తె. చనుగవ.

Tectum : covering or roof. (1) ఛదిః (2) తక్షస్థానమ్, శిల్పస్థానమ్. తె. కప్ప.

T. anterior : పురస్తా శిల్పి స్థానమ్.

T. intermedium : మధ్యమ శిల్పి స్థానమ్.

T. posterior : పశ్చిమ శిల్పి స్థానమ్.

Teeth : the organs of mastication. కోరకాః, దంత్యాః, దశనాః, ద్విజాః. తె. దంతములు, పండ్లు. Bicuspid : అగ్రచర్మణికా, ద్విశుక్లే, రదనాః. తె. నమలేడు పండ్లు, మూలదంతములు.

Canine T : (1) దంష్ట్రాః, రదన కాః. తె. కోరలు, కోరపండ్లు. వి. ఇవి మొనదేలి వాడిగాచుండి గట్టి వస్తువులను పగులగొరకుటకును, చీలుచుటకు నుపయోగపడును. (2) ఛేదక దంత్యాః, ఛేదన దంత్యాః, నస్తా. తె. కరచెడు లేక కొరుకుడు పండ్లు. వి. ఇవి వాడి మొనగలవి.

Central insisor T - see incisor T.

Cuspid T - see canine T.

Cutting margins of T : దంత్రాణి. తె. పండ్లచివరలు, ముని పండ్లు.

Dog T - see canine T.

Grinding T : grinders. చర్మకాః, చర్మణదంత్యాః, మహా దంత్యాః. తె. నములు పండ్లు, షేషణ దంతములు. వి. దవడపండ్లు.

Incisor T. the four anterior teeth in each jaw. అగ్రదంత్యాః, కర్మణకాః, కర్మణకాః, కర్మణదంత్యాః, ఛేదకదంత్యాః, దశనాః, రాజదంత్యాః. తె. కత్తెరపండ్లు, ముందటి కత్తెరపండ్లు, రాజదంతములు. incisors between canine teeth in either jaw : తె. కోర పండ్లకు మధ్య రెండుదవడలలో ముందువైపున నుండును.

Last molar T - see wisdom teeth.

Lateral incisor T : భేదకాః, నస్తా. తె. కొరుకుపండ్లు. ఇవి బయటికి కనుపించుచుండును.

Lower molar T : అధోదనున దంత్యాః. తె. నొమ్మనుపండ్లు, క్రింది దవడపండ్లు. వి. వస్తువుల నదుము-ఒత్తు-నొమ్మ క్రింది దవడ పండ్లు.

Medial incisor T - see incisor T.

Milk T : temporary teeth. అస్థాయువదంత్యాః, దుగ్ధదంత్యాః. తె. పాలపండ్లు.

Molar T : (1) the back, grinding teeth. చర్మకాః, చర్మణకాః, చర్మణదంత్యాః, దమనాః. (2) పశ్చిమదంత్యాః, పశ్చిమరత్యాః, మహాదంత్యాః, హానవ్యాః. తె. చర్మణ దంతములు, దవడపండ్లు, నములు

దంతములు, ననులైన పండ్లు, నిసప
దంతములు. వి. మొక్కకైపులి. three
on either side of each jaw.
Permanent T. స్థావర దంతములు. తె.
స్థిరదంతములు. తె. వి. నూర
వచ్చిన-పాల-పండ్లు ఊడిపోయి
రెండవసారి వచ్చిన పండ్లు. ఇవి నిల
కడగా ఉండును.

Premolar T, Bicuspid T :
అగ్రచర్మణికొకటి, అగ్రచర్మణిదంతములు,
రచనా. తె. దవదవండ్లు, ననులు
దంతములు. the eight bicuspid
teeth, four on each side of
each jaw, lying between the
canine and the molars. తె.
వి. ఇవి దవద కిలువైపుల నాలుగు
చొప్పున, రెండు దవదలలో ఎనిమిది
పండ్లు ఉండును. ప్రక్క-పండ్లు, బిసప
పండ్లు.

Roots of T - see root.

Secondary upper molar T :
ద్వితీయోత్తర దమన దంతము.

Sockets of the T : దంతబొట్ట
లాని. తె. పంటిపడుగు, పండ్ల
గుంటలు. వి. బిలిలో పండ్ల మొదట్లు
కూరుకొని లేక రామిడి దలక
యండును. ఈ గుంటలు, గుంటలు
దవద ఎముకలలో వరుసదీర్ఘ
యండును.

Succedaneous T : ద్వితీయ. తె.
ద్వితీయ. వి. స్థిరముగా నుండుటకు

రెండవసారి మొలచు-వచ్చు-పండు.
T of single denition: (molar)
సప్తజాతాదంతము. తె. అపుడపుడు
పుట్టు-వచ్చు-పండ్లు

Upper jaw T: ఉత్తర దంతములు,
ఊర్ధ్వదమన దంతము. తె. పై దవద
పండ్లు. వి. కస్తులైల నొక్కును.

Variety of T. దస్తభేదము. తె. కలు
తెలుగులుగా నుండు పండ్లు, విభి
దంతములు.

Wisdom T : చరమచర్మణిదంతము,
జ్ఞానదంతము, జ్ఞానదంతము. పశ్చిమ
పానవృద్ధి. తె. కడపటిదండ
పండ్లు, జ్ఞానదంతములు. వి. ఇవి
అలస్యముగా మొలచు దవద చివరి
పండ్లు.

Tegmen. a cover, a roof. అవే
మనమే, కవచము. ఛదించు. తె. కవచము.
కప్పు, తొడుగు.

T. mastoideum : the roof of
the mastoid cells. చొచ్చుక
కలకఛదించు.

T. tympani : the roof of the
tympanic cavity. పాటహగుహ
ఛదించు, మధ్యకర్ణఛదించు.

Tegumen - see tegmen.

Tegument : కవచము. తప్పక. తె. కవ
చము, చర్మము, తోలు.

Tela : web. జాలికొ, తన్తుసన్తుతి.
తె. అల్లిక, నేత, వల. వి. వల
మోదిరి అమయవర్ణిగము, జాలిక.

T. choroidea T. choroidea
ventriculi tertii. జారాయవ
జాలికా, జారాయవతేలక. velum
interposticum.

Telencephalon : the end-brain.
a part of prosencephalon.
అస్ట్రోగోర్డః. వ్యా :- పురోగోర్డ
ఖణ్డః.

Telophase : a last or final stage
of cell division. కణవిభాగాంత్యా
వస్థా, నూతనవిభాగ సాంత్యావిస్థా
విశేషః.

Temperament : individual cha-
racteristics, manifested by
their acts, feelings, thoughts.

(1) ప్రకృతిః, స్వభావః. తె. గణము,
ప్రకృతి, స్వభావము. వి. ఇది వ్యక్తి
గత బుద్ధి శీల అక్షణ గుణాదులవలన
తెలియనగును. (2) దేహస్వభావః,
శరీరప్రకృతిః. తె. శరీరప్రకృతి.

Bilious T : పిత్తప్రకృతిః.

Nervous T : వాతప్రకృతిః.

Phlegmatic T : శ్లేష్మప్రకృతిః

Sanguine T : రక్తప్రకృతిః.

Temple : శఙ్ఖ, శఙ్ఖక. వ్యా - భ్రువో
రస్తయో రుపరి కర్ణలలాటయోర్ధ్యే
శఙ్ఖః. (సు శా. 6-20). ధ్రువకర్ణ
మధ్యమ్. తె. కణత, నెమలికణత.
వి. కంటికడ ప్రక్కనోయి, కను
గామల చిరర చెవికి, నొసలుకు మధ్య
గల తావు (కణత). ధ్రువకర్ణయోరస్త

లమ్ తె. వి. కనునొసలుకు, చెవులకు
మధ్యమన్న ప్రదేశము.

Temporal : relating to the
temple. శఙ్ఖ, శాఙ్ఖక. తె. కణతకు
చెందిన.

Infra T : శంఖాధర. తె. కణతల
క్రింద

T. bone : the bone at the side
and base of the skull - see
bone.

T. crest : a ridge on the
frontal bone - see crest.

T. muscle - see muscle.

T. planum . శఙ్ఖజ్వలాణాః.

T. region - see region.

T. vessel - see vessel

Temporalis : the temporal
muscle - see muscle.

Temporo tympanic union : శఙ్ఖ
వర్తకమ్ తె. శఙ్ఖవర్తకము. వి.
శంఖమునంటి చెవినుండి, నడిచెవి,
మధ్యచెవి.

Tendo : a tendon. కణ్డః. తె. కండ
రము.

T. achillis : ఉత్తరీయకణ్డః,
పాష్టికణ్డః. తె. మడమకండరము.

T. calcaneum : (calcaneus) :
పిణ్డికొకణ్డరాః.

T. oculi : నేత్రకణ్డకా.

Tendon, tendons (pl.) : a band

of dense fibrous tissue forming the termination of a muscle and attaching the latter to a bone. (2) The firm, white, fibrous inelastic cord which attaches muscle to bone, the attachment of muscles. కణ్డరః, కణ్డరాః. వ్యాః:- పేషీనాంశుభ్రమస్పృణదృఢపాస్తాశ్చ రజ్జ్వకారాః కణ్డరాః (X). మహాస్నాయవః. వ్యాః:- ప్రాయః పేషీప్రాస్తత్సేన పరిణతాః స్నాయుసదృశా రజ్జవ ఉచ్యంతే. అత ఆకు ఇచ్చిన ప్రసారణయోః తస్మాత్ స్వభి వ్యాప్తానాం మాంసపేషీనా మేవ కర్తృత్వా తస్మద్ధతయా అధిక సక్ష్మాకాః కణ్డరా భవన్తి. యథా:- శ్లో. పేషీమాలాగ్ర రూపిణ్యస్తా సాంవోపాస్త మధ్యగాః | ప్రాయో వృత్తాన్కృత్ పృథ్వీ కృజనా కృతయోఽపిహ | కణ్డరా బహవో దేహేషేషీనా మధికత్వతః, (అ. శా), కణ్డరః (కణ్డరాః. బ. వ) మాంస రజ్జవః. మాంస రజ్జవః (బ. వ) స్నాయుః - స్నాయవః, స్నావః - స్నావాః. తె. కండరములు, కండలు, మాంసపు తాళ్లు, మాంసపుపట్టీలు, స్నాయువులు. వి. గట్టిగను తెలుపు గను, సాగనివిగను నుండు మాంసపు త్రాడు (తాళ్ళు), లేక మాంసపేషీలు. ఇవి మాంసపేషీలను ఎముకలతో గలిపి

కట్టిపేయును. కండర ఎముకబంధనములు, కట్టుత్రాడులు, కట్లు. శరీరమన నివి పేకువులవలె నధికముగ నుండును.

Chordae tendineae: నూత్ర కణ్డరికాః.

External T: బాహ్యకణ్డరాః, బాహ్యస్నాయవః. తె. వెలికండరములు. వి. ఇవి చేయి బయటివైపున నుండును.

Flexer T. of the hands: అభ్యంతర కణ్డరాః. తె. లో కండరములు. వి. చేయి ముడుచుకొను లోని కండరములు.

Great T: మహాష్ఠాల స్నాయుః. తె. పెద్ద కండరము, పెద్ద లావు స్నాయువు.

great musculotendinous bands or cords. మాంసరజ్జవః. తె. వి. విభవనుండు పొడవైన మాంసపు కండరముల త్రాళ్ళు లేక పీలికలు.

Hamstring T: Hamstrings. The tendons of the posterior muscles of the thigh: మాన్దిరజ్జవః (రజ్జవః).

Long T. of biceps: ద్విశిరస్కుదీర్ఘరజ్జవః. వ్యాః:- ద్విశిరస్కాశ్చేత్వా, దీర్ఘశిఖా.

Muscular long T. or bands: దీర్ఘమాంస రజ్జవః. తె. వి. కట్టిచేసిన

ట్టుంబ పొడవైన మాంసపు త్రాళ్ళు, కండరములు.

Peroneus longus T: దీర్ఘ వైబలి కణ్ణరా.

Round T: పృథ్వీకణ్ణరా, పృథ్వీ సాయవః. తె. గుండ్రని మాంస కండరములు, గుండ్రని స్నాయువులు.

Sub scapularis T: అంశాస్తరకా కణ్ణరా.

Tibialis posterior T. (posterior T). పశ్చిమ స్థ(స్థా)విర కణ్ణరా.

T. of quadriceps femoris. ఊరగ చతుర్ముల కణ్ణరా.

T. spindle: తర్కు స్నాయుః, స్నాయుతర్కుః. an elliptic mass in a tendon formed by a nerve ending అన్త్యతంత్రీనిర్మిత అణ్ణపిణ్ణాకార స్నాయుః. తె. వి. గ్రుడ్డాకారముల సుండు కండరాంశము. ఇది నరముల చివళ్ళ- కొనలచే నేర్పడును. తన్త్ర్యగ్రజాణ్ణ సిణ్ణాకార స్నాయుంశః. తె. వి. ఇది చూపులను నూలుకండవలె సుండును.

Tenontology: the science of tendons. స్నాయు విజ్ఞానమ్. స్నాయుస్కన్ధః. తె. కండరములను గురించిన శాస్త్రము.

Tension: ఆతతి. తె. ఈడ్పు, బిగువు, బిట్టు.

Tent: ఛడి, మాష్యమ్ (?) తె. కప్ప. Tentorium: the endocranium.

That part of the dura matter which lies between the cerebrum and the cerebellum.

T. cerebelli ఔషమస్తిష్క దూపకలా. వ్యా- ధమ్మిల్లాకారం మస్తిష్కచరణే దృఢకలా యా ఆయతఖణ్ణమ్, ఛడి. తె. కప్ప, తెర.

Teres: round and smooth muscle - see muscle. వర్తుల తన్త్రపిణీ విశేషః.

Terminal: ending. అన్తస్థః, అన్త్య. తె. కడపటి, చివరి, తుద.

Terminalis: అన్త్య. తె. చివర, తుద. Crista T: అన్త్యశిఖా.

Filum T: అన్త్యతన్త్రకః, మూల సూత్రికా.

Lamina T - see lamina.

Ventricle T - see ventricle.

Testes: testicles (two): అణ్ణగ్రన్థి. ఫలే, వృషణౌ. తె. అండములు, వట్టకాయలు (రెండు).

Testicle - see testis.

Testicular: relating to testicles. వృషణసమ్మన్ధ, వాష్ణేయ. తె. అండ మనకుచెందిన, వట్టకాయలకు సంబంధించిన.

T. cord - see cord.

T. fluid - see fluid.

T. Vessels . ఫలకోశనాళి Thalamencephalon : పెర్యజ్జు-
వాహిన్యా ధమన్యో. తె. వి. అండ గోర్దః.

మలకుబోవు లేక వాంతో సంఘం Thalami : ఆజ్ఞాకంఠః.

ధించియుండు శుద్ధరక్తనాళములు. Thalamocele: the third ventri-
Testis : one of the two glandu- cle. తృతీయ కోష్ఠకః. తె. మూడవ
lar bodies contained in the ఆర, గది.

scrotum of the male. They Thalamus: a collection or
form sperm and also the mass of grey matter at the
male sex-hormones. అణ్డమ్, base of the brain. The great
ఆణ్డః, ఆణ్డగ్రన్థిః, ఫలమ్, ముష్కః, posterior ganglion of the
రేతిఃసానమ్, వృషణః, వృషణగ్రన్థిః, brain. (1) పర్యజ్జుః. తె. పర్యజ్జు-
వృషణవటికా. వ్యా :- ముష్టాభ్యంత్ర దేశము. (2) చేతకః.

రక్తే శుక్రరక్షణగోళా, శుక్రప్రభవ Epi Th: ఆధిపర్యజ్జుః.

స్థానమ్. తె. పిచ్చి, వట్ట వట్టకాయ. Meta Th: పృష్ఠపర్యజ్జుః.

వి. అండకోశమండలి గుళిక, శుక్రము Optic Th: ఆక్షిపర్యజ్జుః.

పుట్టు చోటు, సూక్తు.

Appendix of T: ఉపవృషణమ్, Pars mammillaris hypo Th: పర్యజ్జుధర కాచభాగః

వృషణోపాదగ్ధమ్.

Descent of T. వృషణావరోహః. Pars optic hypo Th: పర్యజ్జు-
ధరాక్షియభాగః.

Gubernaculum T. వృషణ నాయకః, వృషణాకర్షరజ్జుః. Pulvinar of the Th: పెర్యజ్జోప
ధానమ్.

Hilum of T: వృషణనాభిః.

Mediastinum T: వృషణ మధ్య Theca: an enveloping memb-
స్థానమ్. rane. ఆవేష్టనమ్, కోశః. వ్యా:-
ఆచ్ఛాదనకలా విశేషః, వేష్టనమ్.
తె. ఒర, తొడుగు.

Reti T. వార్షణవటికా.

T. cord - see testicular Th. vertebralis: the spinal
cord. membranes. వంశ్యకలాః.

Texture: constitution of tissue. Thelium: a layer of cells. శల
ధాతురచనా, ధాతుపూహనమ్, కాస్తరణమ్.

ధాతుస్వభావః. తె. ధాతునిర్మా Thenar: the palm of the hand
ణము. and the sole of the foot.

హస్తపాదరథా.

Thick : ఘనము, మూలము. తె. జట్టపైన, ముదమైన, దట్టము, మందము, లావు.

Thigh : ఊరము, ఊరుకొట్టె. బ్యా-స్థానము:- జానవంత్తణయో ర్మ్యస్థమ్ (సు. ఉ. అ. 64-26). జానున ఉరి వంత్తణానన్ధిర్యస్తయూయః (సు. చూ. 35-12 డల్హణ). ఊర్ధ్వజంఘాపక్షిః, సక్తి. తె. ఊరువు. తొడ.

Thin : తను. తె. పలచని, పలచన.

Thoracic : pertaining to the chest. ఔరస, వక్ష, వక్షసబుద్ధి. తె. ఉరముతకు సంబంధించిన, తొమ్ముకు చెందిన.

T. cavity - see cavity.

T. duct - see duct.

T. gridle - the girdle formed by the clavicles and scapulas - see girdle.

T. limbs : the arms.

T. portion - see portion.

T. segment - see segment.

T. vertebra - see vertebra.

Thorax : the chest cavity above the abdomen, part of body or trunk between neck and abdomen. (1) ఉరి. బ్యా-అస్థ స్థానము:- హస్తపాదయో ర్ధ్వం స్తయో ర్మ్యస్థం గ్రీవామూలాధస్తా రురః. (సు. చూ. 18-18 డల్హణ). కర్ణహస్తదయాన్తరాలః. (డల్హణ).

ఉరఃకోష్ఠం, ఉరఃపష్ఠరస్థం. (1) ఉరః సలక్, ఉరోగహ. (1) వక్షః. బ్యా - ఉరోగహధారణం పష్ఠర మస్థిపయం వక్షస్థలమ్. (2) జీవ రక్తాశయ, శ్లేష్మస్థానమ్. రె. ఉరము, ఉరఃపంజరము, ఎద, ఎదురు తొమ్ము, తొమ్ము, ఛాతి. వి. ఎదురుమ్ము ఛోలిభాగము. ఇది పంజరమునుబోలును జీవరక్తముగల హృదయపుష్కరశాలకు నిలయును, కఫస్థానము.

Latral side of T : పార్శ్వము, తె. ప్రక్క, పార్శ్వము, వైపు. వి. చంక మొదలు నడుమువరకు సుండు బి. వైపు, భాగము, దొక్క.

Throat : anterior or front part of neck, the fauces, pharynx etc. అన్తరః, కణ్ఠ, గలః, నిగరణః. తె. కంఠము, మత్తుక, గళము, గొంతు, గొంతుక, పీక, పీత. వి. మెడముంగు భాగము

T. passage - see pharyngeal passage.

Thrombin : the fibrin, ferment, a ferment present in clotted blood which converts fibrinogen into fibrin. శ్లేష్మబిష్టం, త్రోమోజెన్.

Thrombocyte : (1) బిమ్బుణు. (2) ఘనాస్రావణము.

Thrombogen : శ్లేష్మబిష్టజనక. తె.

పలుకునెత్తురు.

Thrombokinasase : త్రోంబొక్సిజేస్, జకె.

Thrombus : an intravascular blood clot, a blood clot in the heart or in a blood vessel. ఘనరక్తావస్థ, ఘనరక్తం, రక్తగ్రంథి, రక్తనల్లం, రక్తస్పృష్టం, రక్తావస్థ, స్థానరక్తం, స్పృష్టరక్తం. తె. నెత్తురు కట్టిన నెత్తురు.

Thumb : ఆంగ్లము. స్ట్రా - కరాణ్ణము, హస్తాణ్ణము. తె. బొటనప్రేయ. వి. చేతి బొటనప్రేయ.

Breadth or length of the T. above the distal area : ఆంగ్లము. తె. వి. బొటనప్రేయ పొట్ట.

Outer end of the wrist in front of the T: అంగుష్ఠమూలము. తె. బొటనప్రేయ మొదలు. వి. మణి కట్టు వెలిభాగము. ఇది నాడిని పరీక్షించుచోటు.

Thyme - see thymus.

Thymus : a gland or glandular organ lying behind the breast bone and extending upward as far as the thyroid gland, a ductless gland situated near the base of the

neck, usually disappearing in adult life or on the approach of puberty. తిలకము, బాలగ్రంథి. తె. గ్రంథి విశేషము. see gland.

Thyroid : scutiforma, shield-shaped. థాయిరాయిడ్. తె. థాయిరాయిడ్ ఆకారముగల. (2) a large ductless glandular body or gland found on both sides of the trachea. It secretes thyroxine which controls the rate of metabolism. అవటు, కౌకల కమ్.

Crico Thy: ప్రతానవతీస్నాయము, ముద్రికావటు.

Hyo Thy : కణ్ణికాకలియమ్.

Para Thy : ఉపకౌకలకమ్, పరావటు.

Thy. body - see thy gland.

Thy. cartilage - see cartilage.

Thy. gland - see gland.

Two bodies of Thy. gland: శ్లేష్మభువ. వ్యా:- కణ్ణపార్శ్వయోః మాంససంఘాతా. తె. వి. గొంతు కిరవైపులనుండు “శ్లేష్మకా”యను గ్రంథులు. ఇవి చిన్నమాంసపు ముగ్గులు.

Tibia : the shin-bone, inner and larger bone of the

leg below the knee - see bone.

Tibial tuberosity - see tuberosity.

Tibialis - see muscle.

Tibiofemoral: pertaining to the tibia and femur. ప్రజఙ్ఘోరునల(కీయ)క.

Tibiofibular: relating to the tibia and fibula. అస్తర్భహిరంఘాస్థీయ, జంఘాను జఞ్ఘాస్థి(స్థీయ).

Tibiotarsal: pertaining to the tibia and tarus. ప్రజఙ్ఘకూర్సాస్థి, అస్థీసంబంధః, అస్థీయ.

Tile : చదికర్పరః.

Tissue : a collection of cells or fibres of similar function, forming a structure, an aggregation of similar cells and fibers, forming a distinct structure. గౌణధాతుః, తిషుదూప్యః, ధాతుః. వ్యా :-

(1) ప్రాయశో వస్తువ తస్య సత్త తత్వా దేహం దూప్యతిషు సంజ్ఞాభవతి. (2) ముఖ్యధాతునాం ధారణార్థ మనోన్యబద్ధనార్థ ఛోపయజ్యంతే. (3) కలా, ధాతుః, ధాతుద్రవ్యమ్. (4) కణసంహతిః. వ్యా :- తుల్య గుణకర్మ కణతాన్తవ వివిధ వ్యక్తపూహనం వా రచనా. తె.

(1) శరీర ఘటకధాతువు. (2) ధాతుద్రవ్యము, కణజాలము. వి. ఇది రక్తమాంసాది శారీరకధాతువులును, యక్ష్మస్త్రిహాది అంగములును నిర్మాణమగుటకు కారణముగ నుండును. వేరువేరు స్వరూప స్వభావ గుణ భర్తములు కలిగియుండు అణువులూడిక, రాశి, ధాతువు, అల్లిక.

Adenoid Ti - see lymphoid Ti.

Adipose Ti : fat cells united by connective tissue. మేదోధర ధాతుః, వసాధాతుః, పవేషధాతుః.

Areolar Ti : అవకాశధాతుః, విరలకలా, విరలకలాధాతుః, సుషిరధాతుః.

Cancellous Ti : spongy tissue of bones. సుషిరసంఘాతః (స్నాయ్వాధిశ్యేపతి), అస్థస్నిచ్ఛేదకామశుధాతుః.

Cartilaginous Ti : cartilage. కీకసః, కీకసధాతుః.

Cellular Ti : శకలధాతుః.

Compact Ti : the hard external portion of a bone : ఘన సంఘాతః, సుధాంతాధిశ్యేపతి (గ).

Compound Ti : సంయుక్తకణజాలమ్.

Conductile Ti : నాడీధాతుః.

Connective Ti : క్లేషకః, క్లేషక

ధాతుః, యోజకధాతుః, సంబంధ
ధాతుః, సంయోజకధాతుః. వ్యాః-
నిర్మాసాకారః, అనేకేషాం శరీరాం
శానాం స్థూలనూత్నజ్వలకాదీనాం
చాన్యోన్యసంక్లేషణార్థః స్నాయ్యాది
నిర్మాణే భాగధాత్వం. తె. సంబంధ
మును కలుపు ధాతువు, సంయోజక
ధాతువు. వి. ఇది స్థూల నూత్నశరీ
రాంశములగు శలకము - కణములు-
ఒండొంటితో - పరస్పరము - కలిసి
స్నాయ్యాదులు నిర్మాణముగుట
కుపయోగపడును.

Contractile Ti : మాంసధాతుః.

Dense Ti - see compact Ti.

Elastic Ti : స్థితిస్థాపకధాతుః,
స్నసాధాతుః. వ్యాః- ఆస్తరవయవ
త్వధాతుః.

Embryonal Ti : భ్రూణనాళి
నాల యోజకధాతుః.

Endothelial Ti - see endo
thelium.

Epithelial Ti : epithelium.
ఆస్తరణ ధాతుః, ఉపకలా ధాతుః,
తను ధాతుః.

Erectile Ti : ఉచ్చాయకధాతుః
ఉత్థాపకధాతుః, ఋజుకరధాతుః,
సముచ్చాయకధాతుః. తె. చిన్నగా
నిలువుధాతువు, నిగుడ్చు, నిగుడించు
ధాతువు.

Fibrous Ti. తన్తము ధాతుః,
తన్తలధాతుః, తాన్తవధాతుః, పీత

తాన్తవధాతుః, స్నసాధాతుః.

Gelatinous Ti: - see mucous
Ti.

Glandular Ti: a form of
epithelial tissue. గాళధాతుః.
వ్యాః- ఆస్తరణ ధాతురూపభేదః.

Granulation Ti. అణుధాతుః,
కణధాతుః, బీజధాతుః. వ్యాః- నవ
కణనిర్మాపకధాతుః.

Inter cellular connective Ti:
కోశాస్తర సంయోజకధాతుః, శలకా
స్తర సంయోజకధాతుః.

Inter glandular Ti: గోశాస్తర
ధాతుః.

Interstitial Ti: సాస్తరాల
ధాతుః.

Lymphoid Ti: లింఫాధాతుః.

Mesoblastic Ti: రజః కోశమధ్య
కలా (భాగః) ధాతుః.

Mucoid Ti, mucous Ti: jelly-
like tissue. పిచ్చాసమధాతుః,
శ్లేష్మధాతుః.

Muscular Ti: muscle. షేషీ.
వ్యాః- మాంసధాతుః, షేషీధాతుః.
తె. కండరకణజాలము.

Nervous Ti: తంత్రధాతుః
తాంత్రికధాతుః, నాడీధాతుః. తె.
నాడీకణజాలము.

Neural Ti: తంత్రధాతుః.

Neuroglial Ti: తంత్రసిక్తకణ
ధాతుః.

Osseous Ti: ఆస్థి ధాతుః

Reticular Ti, retiform

Ti: adenoid tissue. జాలక

ధాతుః, జాలవయధాతుః. వ్యా:—ఆతి

సజ్జుల నూత్నుజాలాకృతిః. తె.

జాలకధాతువు, వలధాతువు. వి. వల

వలె నల్లినటులుండు ధాతువిశేషము.

Sclerous Ti: the cartilaginous

fibrous and osseous tissues.

(1) కఠినధాతుః వాఘనధాతుః పాద్యధ

ధాతుః (2) శ్వేతకఠినధాతుః. వ్యా:-

ధాతురేష కఠిన మృద్వస్థిషు, తస్య

చ దృశ్యతే, వర్తతే చ.

Secondary Ti: గౌణధాతుః.

Skeletal Ti: a term including

fatty, fibrous, adenoid, bony,

and cartilaginous tissues.

కజ్జాలధాతుః.

Splenic Ti. spleen pulp:

స్పైలిక ధాతుః, స్పైలిక ఖడ్జః.

Spongy Ti: see cancellous

Ti.

Subcutaneous Ti: త్వగధర

ధాతుః. వ్యా:- అధశ్చర్మధాతుః.

Submucous Ti: అధః శ్లేష్మ

ధరా ధాతుః, శ్లేష్మధరాధరధాతుః.

Subserous Ti: సరసాధరధాతుః.

Superficial epithelial Ti. తల

తనుధాతుః.

Supporting Ti: అపప్తమృ

ధాతుః, ధారక ధాతుః.

Ti. element - see element.

Ti. layers: కలాః, ధాతుకలాః.

White fibrous Ti: వస్సుసా

తాన్తవ ధాతుః, వాస్సుధాతుః, శ్వేత

తాన్తవ ధాతుః.

Toe: a digit of the foot.

పాదాంగుష్ఠః. తె. కాలిప్రేలు,

అజ్జలః.

Big T. see Great T.

Fifth T: కనిష్ఠికా. తె. చిటికెన

ప్రేలు.

First T: see great T.

Fourth T: అనామికా.

Great T: అజ్జుష్ఠః. తె. బొటన

ప్రేలు.

Second T: తర్జనీ. తె. చూపుడు

ప్రేలు.

Third T: మధ్యమా. తె. నడిమి

ప్రేలు.

Tongue: the mobile muscular

organ contained in the

mouth, organ of taste and

speech. జిహ్వ, రసజ్ఞా, రసనా. తె.

నాలిక, నాలుక. వి. నోటిలోకదలు

చుండు పేళిమయ అవయవము. ఇది

కొంచెము మందముగ, వెడల్పుగ

నుండును. రుచి తెలుసుకొనుటకు,

మాటలాడుటకు పనికివచ్చును.

Base of the T. - see base.

Frenum of the T. - see fre-

num linguae. తె. వి. నాలుక

క్రింది సరము, అమత్వము మదత.

Inferior surface of the T : జిహ్వతలము తె. నాలకక్రింది లేక

పైభాగము.

Medium raphe of the T - see frenum of the T.

Root of the T - see root.

Tip of the T : జిహ్వగ్రమ్. తె.

కొసనాలుక, నాలుకచివర.

Tonsil : a glandular organ on each side of the fauces, a small body. one on each side, covered by mucous membrane, embedded in the fauces and the palatine arch : కణ్ణకాలూకే (దేర్ల), గలతుణ్ణికా, గళగుటికా, తుణ్ణి, తుణ్ణికేరక. తె. గవదకాయ, గళగుటిక. వి. గొంతులో అంగిటిపైన కొండనాళిక కిరువైపుల చింతగింజలంత లేక కేగుగింజలంత పరిమాణములో నుండు మాంసపు గుళిక, ముద్ద, గ్రంధి.

Palatine T : (1) వాతామగోళక, (2) ఉపజిహ్వక. తె. కొండనాలుక వి. గొంతు పైకప్పున నుండు గ్రంధి, ఉండ. ఇది నాలుకను అంటి అంటకయుండును.

Pharyngeal T : a mass of lymph-adenoid tissue in the pharynx. అధిజిహ్వక, గ్రసనికా

గ్రన్థి : తె. కొండనాలుక. వి. గొంతులో పైభాగముననుండు ఒక ఉండ?

Tonsillar : గల తుణ్ణికా.

T. crypt: గల తుణ్ణికా కుహరము.

Tooth: దస్తక, దశక. తె. పల్లు.

Crown of the T : దస్తకీర్షక.

Fang of the T : -see fang.

Top : ఊర్ధ్వక, ఊర్ధ్వభాగక. తె.

అగ్రము, ఉపరిభాగము, కొన, చివర.

Torcular herophili : మహావర్తక, సమ్మేదక.

Tortuous : కుటిలక, వక్రక, తిర్మక.

తె. వంకరగల, వక్రగతి, నులిసికొనిన.

Torus : త్రికోణ తుణ్ణికా. తె. లేత ముక్కోణపు ఎముక.

Touch : స్పర్శశక్తియుమ్, స్పర్శక. తె.

అంటు, త్రాకుడు, స్పర్శము.

Toughness : దుర్బద్ధత. తె. గట్టి.

Trabecula : the fibrous bands projecting into the interior of an organ, e. g., the spleen. త్రాపకక, త్రాపకాస్థి శలకమ్, రజాకక. వ్యా:- అస్థిమయ శలకమ్, స్థాపకక, నూత్నతన్యక. తె. త్రాపకము. వి. తన్యతలచే నిర్మితమైన పట్టి. ఇ దొక ఆవయవములో పొడుచుకొనియుండును. ఉదా :- ప్తీహము.

Trachea : the wind pipe, the fibro cartilaginous

tube lined with mucous membrane extending from the larynx to the bronchi. It is about $4\frac{1}{2}$ in. long and about 1 in. wide (1) కణ్ఠనాళము.

వ్యా:- ప్రాజ్యయో రన్యోన్య సజమ స్థానతి ఊర్ధ్వం కణ్ఠనాళము. (బృ.శా.)

(2) క్లోమనళికా. “క్లోమస్యాత్ గల నాడికా” ఇతి దేవయాజ్ఞకభాష్యమ్.

(3) “వణ్ణలాఖ్య స్వాస్థీసస్థినాం క్లోమిన్” ఇతి (సు. శా. అ. 5-20)

(4) తరుణాస్థి చక్రపరివేష్టితః శ్వాస పథ ఏవ కణ్ఠపురస్థః క్లోమ ఇతి గణ నాధనేనః. కణ్ఠనాడి, క్లోమనాడి, గలనలకమ్, గలనళికా, జత్రునాళము,

శ్వాసనా, శ్వాసపథము, శ్వాసనళికా.

వ్యా:- కణ్ఠపురస్థా శ్వాసప్రణాళీ, శ్వాస వహనాళీ (డి). తె. ఊపిరి

గొట్టము, కణ్ఠనాళము, క్లోమము, క్లోమనాళము, గాలిగొట్టము, పీక,

శ్వాసనాళము. వి. అంగుడునుండి ఊపిరితిత్తులలోనికి శ్వాసనాయువును

చేర్చుటకేర్పడియున్న నాళము. గాలి లోనికి బోయి బయటికి వచ్చినేయు

చుండు గొట్టము.

Tracheal rings - see ring.

Trachobronchial: జత్రుప్రాజ్ఞీయః.

Tra. bronchial tree: శ్వాస పథము, వ్యా:- తరుణాస్థి చక్రపరి వేష్టితః. (X).

Tract: a region. (1) దేశము, పథము,

ప్రదేశము, మార్గము, ప్రసారము, (2) ప్రాంతము, తె. ఉనికిపట్టు, ప్రదేశము, మార్గము, విస్తరణము. (2) నాళము.

Alimentary Tra: అన్నవహన ప్రాంతము. ఆహారపత్వాశయము, మహా ప్రాంతము. తె. అన్ననాళము, అన్న

మార్గము, వి. నోటినుండి ముడ్డిరకు నుండు పెద్దనాళము. లోనికి అన్నము

నీరు పోవు గొట్టము.

Circulatory Tra: రసవహన ప్రాంతము. తె. మొదటిధాతువు రసము

ప్రవహించునాళము, ప్రదేశము.

Digestive Tra: see alimentary Tra.

Gastrointestinal Tra: ఆహారపత్వాశయము, క్లోమము, మహానిమ్నము, మహాప్రాంతము, శరీరమధ్యము.

తె. ఆహార జీర్ణమండలము, క్లోమము.

(X) అన్నమార్గము, అన్నాశయము, ఉదరగుహాస్థాన్న మార్గము, పక్షి

మార్గము, పక్షిస్థానము, మహాప్రాంతము. తె. అన్నము అరుగుచోటు, భుజించిన

యాహారము పాక - జీర్ణ - మగు మార్గము.

Genitourinary Tra: గుహ్య మూత్రాజ్ఞప్రదేశము, బౌపస్థ మూత్ర మార్గము వా ప్రాంతము.

Internal Tras: అంతర్ముఖ ప్రాంతము. తె. వి. శరీరమున పలుతెరగులుగానుండు నాళములు, ప్రాంత

స్థలు. శరీరాంతః ప్రదేశములు,

పలు మొగములుగల నాళములు.

Intestinal Tra : ఆస్త్రపథః.

Olfactory Tra: ఆఘ్రాణప్రసారః, ఘ్రాణహర్షః.

Optic Tra : అక్షిమార్గః, దార్శన ప్రసారః.

Respiratory Tra : శ్వాసావయవ ప్రదేశః.

Tract. (2) నాడీతన్త్రికా. Tracts (pl.) (గ).

Crossed (or lateral) pyramidal T : కుటిలాముఖతన్త్రికా

Direct (or anterior) pyramidal T : సరలాముఖతన్త్రికా.

Dorsal (direct) spino cerebellar T : పార్శ్వాన్తికతన్త్రికా.

Rubrospinal T : రోణజాతన్త్రికా.

Semilunar T : అర్ధచంద్రాకార తన్త్రికా. వ్యా :- ధమ్నిల్ల బహిర్భాగస్థ తన్త్రిబద్ధన విశేషః.

Sensory T : బుద్ధివ్యవస్థితన్త్రికా. వ్యా :- మస్తిష్కం ప్రతి విషయ

చోదక తన్త్రిబద్ధనమ్.

Spinothalamic T : ఆజ్ఞాభిగాతన్త్రికా.

Tectospinal T : పార్శ్వ పూర్వా తన్త్రికా.

Urinary T - see urinary.

Uveal T - see uvea.

Ventrocerebellar T : పార్శ్వ సుధ్యోతన్త్రికా.

Vestibulospinal T : విషాణికా.

Tractus solitarius : ఏకాన్తదేశః.

Tragus : cartilaginous projection before the external meatus of the ear. అ వా జ పుత్రికా (దృల్లణః), కర్ణకీలః, కర్ణ పుత్రకః, కర్ణపుత్రికా.

Anterior T : కర్ణపుత్రికా. వ్యా :- బాహ్యకర్ణావేస. తె. వి. చెవిరంధ్రము ప్రక్క చెంపవైపున ఎత్తుగా నుండు లేత ఎముక బుడిపె, గూబ, చెవి మొన.

Anti T : the process of external ear opposite to the tragus. కర్ణపుత్రికా, ప్రతికీలః.

Transparent : అచ్ఛుః, కిరణభేద్యః, పారదర్శకః, స్పటికప్రభః, స్వచ్ఛః తె. పారదర్శకమైన. వి. ఒక ప్రక్క నుండి మరొక ప్రక్కకు వెలుతురును రూపములను పోనిచ్చెడు.

Semi T : ఆర్ధస్వచ్ఛః.

Transpiration . perspiration. ఘర్మః, స్వేదః, స్వేదనమ్, స్వేద జలమ్. తె. చెమట, స్వేదము.

Transverse : lying across. అను ప్రస్థః, తిరస్కిన. తె. అడ్డము, అడ్డముగా నుండెడు, అడ్డుగీత.

T. band : తిరస్కినబద్ధకః.

T. colon - see colon.

T. lamina - see lamina.

T. presentation (of foetus) :-

see presentation.	Triangularis : muscles having a triangular outline - see muscle.
T. sinus - see sinus.	
T. slit : తిరస్చీరభేదః.	
Transversus, transversalis - see muscle.	Tribularis : ఉపసద్యః.
Trapezium : the first bone of the second carpal row - see bone. తె. సమలమ్బకము.	Tributary : సిరాకాఖా.
Trapezius - see muscle.	Triceps - see muscle : త్రిశిఖరము.
Trapezoid : one of the bones of the wrist see bone మణిబస్థాస్థివిశేషః. తె. సమలమ్బకము.	Trichology : the science of the hair : రోమవిజ్ఞానమ్. తె. వెండ్రుకలను గురించిన శాస్త్రము, విజ్ఞానము.
Triangle : a space bounded by three lines or sides and with three angles. త్రికోణః. వ్యా:- త్రికస్థానా ఆవయవ విశేషః, స్థానవిశేషవా. తె. ముక్కొకము. వి. ముక్కొకాకారముననుండు అవయవవిశేషములు లేక ప్రదేశములు.	Tricuspid: having three points త్రిత్ర్యః, త్రికోణః, త్రిశిఖరః. తె. ముమ్మొన, ముమ్మొనగల అవయవ విశేషము. as the right auriculoventricular valve of the heart.
Anal T : పాయశ్యుత్రికోణః.	T. valve - see valve.
Femoral T : ఊరవ్యత్రికోణః.	Trigeminal : త్రిధారా, త్రిముఖీ.
Lumbar T : (of petit) కటిత్రికోణః.	Trigeminus - see nerve.
Suboccipital T : కపోలమూలకత్రికోణః.	Trigone, trigonum : triangle. త్రికోణః. తె. ముక్కొకము, ముమ్మొన.
Supraclavicular T : ఆక్షకోత్తరత్రికోణః.	T. habenae or habenulae : పట్టత్రికోణః, పట్టత్రికోణకమ్.
T. of the neck: గ్రీవాత్రికోణః.	T. hypoglossi : జిహ్వధరీయత్రికోణః.
Urogenital T : వస్త్రైస్థికత్రికోణః.	T. of bladder - see vesicae.
	T. olfactorium : ఆఘ్రాణత్రికోణః.
	T. vesicae : వస్త్రైత్రికోణః, వస్త్రైస్థియం త్రికోణమ్.
	Triquetrous bone, triquetrum :

(1) a woramian bone. (2) the Trophoblast: epiblast, outside the germinal area. వీజపోషక.

Trochanter: ball of hip-bone.

కస్తకః, కట్టస్థి కస్తకః వా కస్తకః వ్యాః- కస్తకాకార అస్థి ప్రగోహః తె. వి. బంతివలె లేక గుబ్బగా తేలియుండు చట్ట ఎముకభాగము, తొంటి ఎముకగుబ్బ.

Greater T: బృహత్కస్తకః.

Lesser T. అఘుకస్తకః.

T. major: మహాశిఖరకమ్.

T. minor: అఘుశిఖరకమ్.

T. of femur: ఊర్వస్థి కస్తకః.

Trochlea: a pulley-shaped part or structure చక్రమ్, డమరుకమ్ (కా). వ్యాః- చక్రవత్ వృత్తా

కారాణి శూన్య మధ్యా న్యశూన్య మధ్యాని వా అంగాని ప్రాయశోస్థి గుమ్మనీని. తె. గిలక, చక్రము, డమరుకము. వి. గిలక, డమరుక

: ములవలె మధ్య బోలుగాను, బోలు లేనివిగా నుండు అయవములు. ఇవి తరచుగా నెముకలలో కౌననగును.

T. of humerus: బాహ్యస్థి డమరుకమ్.

Supra T: డమరూత్తరః.

Trochlear: చక్రక, డమరుక.

Trochlearis - see muscle.

Trochoides: pivot joints or pulley joints - see joint

Trophology: the science of nutrition. (1) ఆహార విజ్ఞానమ్, (2) ధాతుపోషణ విజ్ఞానమ్, బృంహణీయ విజ్ఞానమ్.

Trophoplast: a mass of formative plasm. నిర్మాణక రసపిణ్డ.

Trough: ద్రోణికా. తె. చిన్న నిడుపాటి తొట్టివంటి ఆవయవభాగము.

Trunk: కాణ్డః. వ్యాః- సిరాదీవాం శాఖావధాయస్థూలామూలభాగాః, ప్రకాణ్డః. తె. కాండము, మధ్యకాయము, మొండెము.

Bronchomediastinal Tr:

ప్రాజ్యధ్యస్థానీయ కాణ్డః.

Jugular Tr: నైగల కాణ్డః.

Right bronchomediastinal Tr: దక్షిణ ప్రాజ్యధ్యస్థానీయ కాణ్డః.

Subclavian Tr: అక్షకాధర కాణ్డః.

Sympathetic nerve Tr: అనుతంత్రీకాణ్డః. అనుతాక్తికాణ్డః.

Trunk: the body except the head, neck, arm and legs. (I) అస్తరాధి. వ్యాః- శాఖాశిరోవశితం శరీరమ్. తె. మొండెము. వి. కాళ్ళను, చేతులను, తలను తప్పించగా - తీసివేయగా - మిగిలిన శరీరము. (2) మధ్యమ్, మధ్యమకాయః, మధ్య

దేశం, శరీరమధ్యమే. వ్యా :- ఇదం కణ్డాది గుదపర్యంతమ్ (సు.శా.రీ.తి వ్యాఖ్యానే డల్పణః). తె. మధ్య కాయము, మొండెము. వి. (1) కంఠము మొదటినుండి గుదమువరకు నుండు ప్రదేశము. (2) తొమ్ము, కడుపు, ప్రక్కలు, వీపు అను నీ నాలుగు వెలి అపయనభాగములు మొండెమున నమరియుండును.

Tr. of the plexus : ప్లక్షక కాణ్డః.

Tr. of thoracic duct : రస ప్రణాళికాణ్డః.

Venous Tr : వాహినికాణ్డః, సిరా కాణ్డః.

Tube: a pipe, hollow cylender.

నాడీ, నాలమ్, వాళీ, ప్రణాళీ. తె. గొట్టము, నాడి, నాళము.

Air. Tu-see bronchial Tu.

Anal Tu : అపాననాళీ. తె. అపాన నాళము. తె. ఆసనద్వారము

Arterial Tu : ధమనీప్రణాళీ.

Auditory Tu ఆస్తర శ్రోత్రమార్గః. ఆభ్యస్తర శ్రోత్రమార్గః, పటహ పూచికికా, శ్రోత్రఖమ్, శ్రోత్రనాడీ. తె. చెవి గొట్టము. వి. చెవిలోనికి పోవు నాళము, మార్గము.

Blood Tu - see B. vessel.

Brain Tu: గోర్దనాళః, గోర్దనాళీ.

Bronchial Tus : శ్వసనాః, శ్వసననాళ్యాః, శ్వాసపహనాడ్యాః.

తె. సన్నని గాలిగొట్టములు, సన్నని శ్వాసనాళములు, నూత్మ శ్వాస నాళములు.

Digestive Tu : పచననాళీ (దీ). Eustachian Tu : పటహపూరణికో, వాయునళికా. తె. కర్ణకంఠ నాళము.

Fallopian Tu- see oviducts.

ఆర్తవపహ ప్రోతసీ, కిణ్వబీజవాహిన్యా, ఫలప్రోతసీ, బీజవాహిన్యా, బీజప్రోతసీ (ద్యే). డీమ్బవాహి నాశ్యో. తె. (1) గర్భాశయమందలి ఋతురక్తమును వెడలించు నాళములు. (2) అండములను గర్భాశయ మునకు జేర్చు నాళములు, బీజవాహి నులు. ఆకారము :- ఇవి బాకా - గ్రామఫోను - గొట్టమువలెనుండును.

Heart Tu : హృదయనళికా.

Intestinal Tu : ఆస్త్రనాళీ, గ్రహణీ నాడీ. తె. ఆహారమును ఆపి యుంచునాళము, గ్రహణి, గ్రహణీ నాడి, ప్రేగు, ప్రేవు.

Lactiferous Tu : స్తన్యనళికా, స్తన్యవాహిని. తె. పాల గొట్టము, పాలువచ్చునాళము.

Neural Tu : తన్త్రనాళీ.

Pharyngotympanic Tu : గల పహాహీయనాళీ.

Renal Tu : వృక్కనళికా. తె. గురదనాళము, వృక్కాంత్రములు.

Respiratory Tus : శ్వసనాః,

ప్రాణనాడ్యః. వ్యా:- హృదా
శ్రితాః.

Otopharyngeal Tu - see Eus-
tachian Tu.

Seminiferous Tu : carrying
or producing semen : శుక్లా
యనీ. తె. శుక్రనాళము, శుక్రోత్పా
దకనాళము.

Trachial Tu : శ్వాసనశీకా,
శ్వాసప్రణాళి.

Tus. of fluid circulation :
అమ్బుమార్గాః, అమ్బువహస్రోతాంసి.
తె. నీరుపారు గొట్టములు లేక నాళ
ములు.

Uterine Tus. ఆర్తవవహనాడ్యో,
ఆర్తవవహస్రోతనీ, గర్భాశయ
నాళ్యాః, ధరానాడ్యో, బీజవా
హిన్యాః, రజోవహనాడ్యో. తె
బుతురక్తనాళములు, ఆర్తవవహనాళ
ములు. వి. స్త్రీబీజమును గర్భాశయ
మున జేర్చునాళములు.

Tuber : a tuberosity, promi-
nence కన్దః, కన్దకః. తె. గడ్డ,
దుంప. వి. ఇట్టి ఆకారముగల అవ
యవాంశము.

T. cinereum: a prominence
of the gray matter of the
brain between the optic
tracts and the corpora albi-
cantia. భస్మకన్దకః వాపున్తికా.

T. portion : కన్దకీయ భాగః.

Tubercle : small rounded
projection or eminence. అర్బు
దమ్, కలాయకః, గుళికా, శ్వయ
నమ్. వ్యా :- స్థాలకాను సారణేతేతా
స్థిసుస్థితాని మధ్యోన్నతాని కన్ధి
స్థానాని. తె. చిన్నకణితి, బుడిపె,
ముడి, (కణుతులు, బుడిపెలు,
ముడులు. బ. వ.) వి. ఇవి ప్రక్క-
టెముకలయు, ఇతర ఎముకలయు
సంధులలో మధ్య ఎత్తుగానుండు చిన్న
ముడులు. ఇవి “స్థాలకార్బుదము”
అని పిలువబడును.

Anal T : అపానీయార్బుదమ్.

Articular T. సన్ధేయార్బుదమ్.

Cloaca, cloacal T : నిర్వరణీయా
ర్బుదమ్. common outlet to
rectum and bladder. నుదరస్తి
ముఖమ్ వా బహిర్ద్వారమ్.

Costal T. పార్శ్వకార్బుదమ్.

Cuneate T : కాణార్బుదమ్.

Genial Ts: రసనాకలాయకాః,
అధోహస్తస్తరార్బుదాని (చత్వారి).

Genital T : ఉపస్థార్బుదమ్.

వ్యా :- ద్రూణస్యగుహ్యో జ్యోద్భవ
చిహ్నమ్, చిహ్నమేతత్ ఈష
దుచ్ఛితార్బుదయాభి వా కలికా
కారోభవతి.

Greater T : బృహదర్బుదమ్,

Intervenous T : సిరాస్తరశ్వయ
నమ్.

Lacimal T : అశ్రుశ్వయనమ్.

Laryngeal T : స్వరశీటికాయ, దమ్.

Lateral T : బాహ్యర్బదమ్.

Lesser T : లఘుర్బదమ్.

Mental T : చిముకాయదమ్.

Mullerian T : యావనార్బదమ్, యావనోత్సేధ.

Olfactory T : ప్రమాణగుళికా.

Pharyngeal T : గ్రహనికాయదమ్.

Preglenoid T : స్థాలికపురసనార్బదమ్.

Pubic T : జఘనశ్చయనమ్.

T. of the ribs : పర్శుకాయదమ్, స్థాలికాయదమ్. తె. ప్రక్క-
టెనుకల చివరనుండు ముడులు.

Tuberculum, tubercle : అర్బదమ్ కన్దక, గుళికా. తె. గుటిక.

T. cinerum : భస్మార్బదమ్.

T. impar : ఏకాయదమ్.

Tuberosity : a broad eminence situated on a bone, a bony prominence on protuberance. కన్దక, కుమ్మక, పిణ్డె. వ్యా:- విదారి కన్దాకారాణి స్థూలతరణ్యర్బదాని. తె. కంతి, కణితి, గడ్డ, దుంప, ముడి. వి. నేలగుమ్మడు గడ్డలబోలి మిక్కిలి లావుగానుండు పెద్ద కణుతులు, లేక ముడులు(బవ).
Calcaneal T : పార్శ్వికన్దక.

Frontal Ts : అగ్రకుమ్భా, అగ్ర

కుమ్భకా. వ్యా:- పార్శ్వలలాట యోరుత్తర ఖణ్డ మధ్యస్థితో కూర్ప వచున్నతొ భాగం.

Iliac T : శ్రోణికన్దక.

Ischial T : (1) కుకున్దరా, (2) స్థిక్కన్దక, కుకున్దరాస్థి వానితమ్బా స్థిక్రస్థి. seat bone. తె. చట్టలు, తొంటు, కుకున్దరపిణ్డము, అసనాస్థి, ఉబ్బు.

Malar T : హనుపశ్చిమార్బదమ్.

వ్యా:- గడ్డకూట నిర్మాపకమర్బదమ్.

Maxillary T : హనుకన్దక.

Parietal T : పార్శ్వకుమ్భక.

Radial T : రత్నికన్దక.

Sacral T : త్రికన్దక.

Small T : ఉపార్బదమ్.

Tibial T : స్థావిరకన్దక.

T. of ischium - see Ischial T.

T. of maxilla - see maxillary T.

Tubular : having the form of tube. నాళీయ, నాడీరూప,

T. heart : నాళికా హృదయమ్. హృదయనళికా.

T. vessel : నాడీ, నాళీ, నాడీయ, నాళీయ.

Tubule : any small tube. a minute tube - shaped structure. (1) కుణ్డలికా, నళికా. తె. నళిక,

మి క్కిలి సన్నని నాళము, సన్న
గొట్టుము. (2) అస్త్య ప్రోతాంసి. తె.
లోనూత్తు నాళములు.

Collecting Tu: సచ్చాయకనళికా.

Convolutd Tu : సంవలితనళికా.

Convolutd first Tu : ఆద్య
కుణ్డలికా (భాగః).

Convolutd second Tu: అస్త్య
కుణ్డలికా (భాగః).

Irregular Tu : విషమనళికా.

Junctional Tu : మేలకనళికా.

Mesonephric Tu : మధ్య వృక్క
నళికా.

Renal Tu : వృక్కనళికా.

Seminiferous Tu : శుక్లనళికా,
శుక్లాయనీ. తె. శుక్రమును గొని
పోవు నాళములు (బ.వ). వి. ఇవి
అండ్ గ్రంథులతో సంబంధించి
యుండును. (2) వీర్యవాహిన్యా,
శుక్రవాహిన్యా (ద్వే). తె. శుక్ర
వాహినులు.

Spiral Tu : పరివర్తనళికా.

Straight Tu : ఋజు కుణ్డలికా
(భాగః).

Tu. lactiferous : స్తన్యనళికా,
స్తన్యవాహిని.

Tu segmental : those of the
wolffian body.

Uriniferous Tu : the urinary
tubes of the kidney. వృక్క
నళికాః. మూత్రవహనాళ్యః.

Tuft : స్తంభకః.

Tunic, Tunica : a coat, an en-
veloping or lining mem-
brane. కఙ్కుకః, తూణికా, పట
లమ్, ప్రాచీరికా. తె. ఆస్తయ. వి.
కప్పియుండు పొర. ఇది ఉల్లిపొర
వలె మిక్కిలి పలచగానుండును. ఉలి
పిరి కాగితమువలె నుండును. పూత
పూయగా నేర్పడినట్టి పొల.
Choroid, choroid T: జరాయు
పటలమ్.

Dartos T : మష్కతూణికా.

Fibrous T : తాన్తవ పటలమ్,
(బాహ్యమ్). తె. తంతుపొల.

Pigment T : వర్ణపటలమ్.

T. adnata : the conjunctiva
covering the eyeball. నయన
గోళావృతకఙ్కుకః వా పటలమ్.

T. adventitia: the outer coat
of an artery. బహిరకఙ్కుకః,
బాహ్య తూణికా, బాహ్య
ప్రాచీరికా. వ్యా:- ధమన్యా
బాహ్యపటలమ్.

T. albuginea : the thick,
white, fibrous coat of the
eye, ovary or the testicle.

(1) శ్వేతకఙ్కుకః వా పటలమ్.
శ్వేత ప్రాచీరికా. వ్యా:-
నేత్రాణ్డ ఫలకోశావృతా
ఘనశ్వేతతాన్తవ ప్రాచీరికా,
పటలమ్. (2) అణ్డచ్ఛదః, శ్వేత

తూణికా. తె. వి. పూతపూనినట్లుండు పొట. (3) డిమ్బుగ్రన్థికేత కణ్వుకః.

T. extima - see T. adventitia

T. intima : the inner coat of an artery. ఆస్తరతూణికా, ఆధ్యస్తరప్రాచీకా. వ్యా:- ధమ్యస్తరప్రాచీకా నా కణ్వుకః.

T. media : the middle coat of an artery : మధ్యతూణికా, మధ్య ప్రాచీకా. వ్యా:- ధమనీ మధ్య కణ్వుకః వా ప్రాచీకా.

T. proprea : తూణికా

T. vaginalis : the serous coat of the testicle : అణ్ణధర పుటకమ్. వ్యా:- వృషణావరణసర సకలావిశేషా.

T. vasculosa : the vascular coat of testis. జాలకపుటకమ్. వ్యా:- వృషణావరణకోశ నాలీపటలం వా ప్రాచీకా.

Vaginal T : శయ్యాతూణికా, అపత్యపథపటలమ్.

Vascular T : నాలీపటలమ్.

Tunnel : సురంజ. తె. సారంగము.

Turbinated : topshaped. అగ్రః, శిఖరాకారః. తె. కొప్పవలెనున్న.

T. bones - see bone.

Twelfth nerve: the hypoglossal nerve.

Twin : యమళః. తె. కవల, జంట.

Tympanic : pertaining to the

tympanum. పటాహః, పాటహః, మధ్యకర్ణ. తె. భేరికి చెందినవి. భేరి, మన్దలవలెనుండు ఆవయవ విశేషము నకు సంబంధించిన.

T. antrum : పాటహికాస్త్రమ్, పాటహగుహ.

T. cavity : పటాహ గుహ.

T. plate, T. bone - see bone.

T. portion - see portion.

Tympanum : the cavity of the middle ear, ear drum. (1) మధ్యకర్ణగుహ. (2) పటాహః, శ్రవణ పుటః, శ్రుతిపటలమ్. తె. (1) చెవి గూబ. (2) కర్ణభేరి, చెవితప్పెట, శ్రవణపుటము, శ్రుతిపటలము. వి. తప్పెటను వాయించుటకు ఒక వైపున మూసియుండు పలచని తోలు వంటి చెవిలోని మాంసపుపొట.

Tyson's glands : the sebaceous glands of the corona glandis and the inner layer of the prepuce. They secrete the smegma - see sebaceous gland.

U

Ulna : the large bone of the forearm : అగ్రః ప్రకోష్ఠికా.

Ultimo bronchial body - see body

Umbilical : pertaining to the umbilicus. నాభి, నాభిసంబంధి, నాభీయ, నాభ్యః. తె. బొడ్డు. వి. బొడ్డుకు చెందిన, బొడ్డుకు సంబంధించిన.	లేమి, మైమఱపు, స్ఫుటిని తప్పుట.
U. arteries - see artery.	Uncus : hook. ఆజుకకః. తె. కొంకి, కొక్కి, వంకి. వి కొక్కి. లేక కొంకివంటి అవయవ విశేషము.
U. cord : గర్భనాడి, నాభినాడి, నాభినూత్రమ్. వ్యాః:- స్వతః అపరావయవ బహిర్భక్తియాఽవగుణితం భవతి. తె. (1) నాభినాళము. వి ఈనాళము గర్భస్థ శిశువుతో గలసి యుండును. (2) బొడ్డుతాడు.	Understanding : జ్ఞానమ్, ధీ, బుద్ధి, ఊహాబోహ. తె. వివేచన, విషయము తెలుసుకొనుట.
U. depression : నాభిహాపః. తె. బొడ్డుగుంట, లోతుబొడ్డు.	Ungual, ungual : pertaining to a nail or to the nails. నఖ సంబంధి, నఖీయ. తె. గోశృకు సంబంధించి.
U. duct : నాభిప్రణాళి.	Unguis : the nail of the finger or toe. నఖః. తె. గోరు. వి. వ్రేలి గోరు లేక బాటన వ్రేలిగోరు.
U. end of the cord : నాభి బన్ధనమ్. తె. వి. బొడ్డుతో సతకబడి యుండు తుది నాళము.	Unicellular : having but one cell. ఏకకోశీయః, ఏక కో శీ య ప్రాణి. తె. ఏకకణజీవి.
U. fissure - see fissure.	Union : joining. సన్నిః, సంయోగః. తె. వికళము, కలయిక, కూడలి, చేరిక. వి. సంగమస్థానము, కీలు.
U. pit - see pit.	Axial U : ఏకాక్ష సన్నిః.
U. region - see region.	Pennate U : సపక్షసన్నిః.
U. vein - see vein.	Polar U : ఏక ప్ర కో హః, ఏకోద్గమః.
U. vesicle - see vesicle.	Upgrowth : ఉద్భవవృద్ధిః. తె. పె పెరుగుడు.
U. vessel - see vessel.	Upper : ఉత్తరః, ఉర్ధ్వః. తె. పై, మీద.
Umbilicus : navel, depressed cicatrix in median line of abdomen. నాభి, నాభిహాపః, నాభిద్వారమ్. తె. బొడ్డు.	Urachus : మధ్యనాభిస్నాయుః నాకొణ్ణః. తె. వి. వస్తినుండి బొడ్డువరకు ఉండు తాన్రవకొండము, దారము.
Unconsciousness : the state of being without sensibility. అచైతన్యమ్. తె. ఎఱుగమి, తెలివి	

త్రాడు.

Urea : మూత్రీయా, యూరికా.

Ureter : the tube passing from each kidney to the bladder carrying urine.

Ureters (pl.) గవీనీ. గవీన్యా.

వ్యా :- వృక్కాస్తరభాగాభ్యామధ్యః ప్రసృతే మూత్రవహస్త్యా గవీన్యా. మూత్రప్రవాహిణీ, మూత్రప్రసేకా, మూత్ర వహధమన్యో, మూత్రవహ నాడ్యో, మూత్రవహస్రోతసీ వ్యా :- వృక్కాభ్యాం నిర్గత్య వస్తిమభిప్రపన్నే తోయవహే ద్వే. మూత్ర వస్తిమభిప్రపన్నే మూత్రవహే ద్వే. (సు.కా.9-7 గద్యాంశః). తె మూత్ర వాళములు. వి. స్థానము :- ఇవి గురదాలనుండి బయలుదేరి ఉచ్చతిత్తికి జేరును. గురదాలనుండి మూత్రమును ఉచ్చతిత్తికి గొనిపోవు రెండునాళములు. గురదాలలో నూరుచుండు ఉచ్చ ఎప్పటికప్పుడు యానాళములగుండా ఉచ్చతిత్తికి జేరును.

Urethra : the excretory passage or canal of the bladder. ప్రసేకః, మూత్రినాళః, మూత్రనాళీ, మూత్రపథః, మూత్రప్రసేకః, మూత్రమార్గః, మూత్రవహస్రోతః, మూత్రసేకః, మూత్రస్రోతః, మూత్రాయనమ్, శేఫస్రోతః. తె. మూత్రనాళము, మూత్రమార్గము. వి. ఉచ్చతిత్తి (వస్తి)లో నిండిన మూత్రము

(ఉచ్చ) బయటికివచ్చు నాళము (గొట్టము). ఈ గొట్టము శిశ్నముమధ్య నుండును. పొడవు - స్త్రీలలో 1 $\frac{1}{2}$ అంగుళములు, పురుషులలో 10 అంగుళములు.

Sphincter U - see sphincter.

Urethral : belonging to the urethra: ప్రాసేకః, మూత్రమార్గః. తె. మూత్రమార్గముకు చెందిన.

Internal U. orifice : మూత్రాశయద్వారమ్, వస్తిముఖమ్. తె. ఉచ్చతిత్తిబెజ్జము.

U. gland - see gland.

U. plate - see plate.

Uric acid : మూత్రాసుతమ్, మూత్రికొమ్మమ్, యూరికొమ్మమ్, యూరికొసుతమ్. తె. మూత్రామ్లము. వి. మూత్రముదలిపులుపు, పులిసిన లేక ఫుల్లఉచ్చ.

Urinary : pertaining to the urine : మూత్ర, మూత్రీయ. తె. ఉచ్చకు సంబంధించిన, మూత్రమునకు చెందిన.

External U : meatus : బాహ్యమూత్రప్రసేకద్వారమ్.

U. bladder : మూత్రవస్తి. తె. ఉచ్చతిత్తి, మూత్రపుసంచి.

U. passage : మూత్రాయనమ్. తె. మూత్రమార్గము. వి. మూత్రము వెడలుదారి.

U. system - see system.

U. tracts : మూత్రవహనాద్యుః, మూత్రవహమణ్డలాని, మూత్రవహస్రోతాంసి. తె. మూత్రవహనాళములు (గొట్టములు). వి. మూత్రవహమండలమున మూత్రమును సేకరించి గొనిపోవుచుండు పలురకములైన నాళములు.

U. tubules : మూత్రకుణ్డలికాః. తె. వి. గురచాలలోని కుండలివంటి సూక్ష్మమూత్రనాళములు.

Urine : the umber - colored fluid which is excreted from the kidneys. ఓజఃస్థానమ్ (కేలః) లేజఃస్థానమ్, మూత్రమ్. తె. ఉచ్చు, కామడి, నీరుడు, మూత్రము. వి. ఇది ఓజస్సుకు నిలచుము.

Urocystis : the urinary bladder. మూత్రవస్తి, మూత్రాశయః. తె. ఉచ్చుతిత్తి.

Uro genital : pertaining to the urinary and genital organs. మూత్రప్రజనన, వస్తుప్రస్థీయ.

U. genital aperture : వస్తుప్రస్థీయద్వారమ్.

U. genital organ - see organ.

U. genital sinus - see sinus.

Uteri : గర్భా, గర్భాశయ, గర్భాశయాయ.

Cervix U : the neck of the uterus. గర్భగ్రీవా, గర్భాభిద్రమ్, గర్భాశయగ్రీవా, గర్భాశయముఖమ్.

తె. గర్భాశయకంఠము, గర్భాశయముఖము. వి. గర్భాశయ ద్వారము వద్ద మెడవలె ఇరుకుగా నుండు భాగము.

External os of U : పూర్ణచస్త్రీ నాడికా. తె. పూర్ణచంద్రనాడి. వి. చందమామ (పున్నమచంద్రుని)వలె యోనియందుండు నాడి.

Fundus U : గర్భకుమ్భి, గర్భాశయ బుద్ధమ్. తె. గర్భాశయ ఫండస్సు.

Uterine . of the uterus. గర్భాశయ, గర్భాశయాయ, గర్భాశయ సమృద్ధి, గర్భీయ. తె. గర్భాశయము నకు చెందిన.

U. arteries : ఆర్త్రవహనానోధి ధమన్యః, గర్భాశయధమన్యో. తె. గర్భాశయ రక్తనాళములు.

U. cavity : గర్భగుహ, గర్భాశయగుహ.

U. souffle : గర్భాశయధ్వనిః, గర్భాశయమృగ్ధరః. తె. గర్భాశయధ్వని (ధ్వనులు). వి. ఈ ధ్వని గర్భిణీశ్రీలలో కడవుపై శ్రవణయంత్రముతో పరీక్షించిన వినిపించును.

U. tube - see tube.

U. vessels : బీజరక్తహః సిరాః, రణోపహసిరాః. తె. బీజరక్తనాళములు. వి. గర్భాశయమునగల శుద్ధ రక్తనాళములు.

Utero: pertaining to the uterus.

గర్భకోశ, గర్భాశయ, గర్భాశయము. తె. గర్భకోశమునకు చెందిన.

U. placental : గర్భకోశాపకా.

U. vaginal canal : ధారేయనాళి, భాగేయనాళి.

U. vesical pouch : గర్భాశయవస్తియప్రసేకము.

Uterus : the womb, a hollow muscular organ of gestation.

గర్భకోశము, గర్భకోశము, గర్భశయము, గర్భాశయము, ఫలము. వ్యా:- గర్భ

శయము: స్థానము:- యోనేస్త్రు

తీయావర్తావస్థితా గర్భశయము (సు

కా. 8. 4. గర్భవ్యా. డల్లము)

అకృతి:- తృతీయచావర్తమత్స్య

మఖాకారా గర్భశయము (డల్లము)

స్థానము:- పిత్తపక్వాశయయోర్మధ్యే

గర్భశయముయత్రగర్భస్థితి (సు

కా. 5. 89 గర్భ), అధరా:- ప్రాకృ

తావస్థాయం స్త్రీణాం వస్తే: పృష్ఠ

భాగేగర్భాశయము, యోనేయూర్ధ్వముఖ

ప్రతిబద్ధఃకుద్రకలతాకారః గర్భా

శయము: వస్తీపక్వాశయమధ్యే గర్భా

శయ ఇతి పాఠో భవితుమర్హ తీతిగణ

నాధనేనః. తె. కడుపు, గర్భకోశము,

గర్భాశయము, పిల్లలగనుతిత్తి. వి. ఇది

కండరములతో నిర్మింపబడియోని

నైద్వారముతో సంధితమైచిర్నుచెంబు

వలెను, గుండ్రని నారింజపండు పరి

మాణమున నుండు అమయవశిష్టము.

ఇది ప్రాకృతావస్థలో నున్నదానికి

పేరు (2) ధరా. వ్యా:- గర్భావస్థా

యామ్. ఫలమ్, ఫలయోనిః. తె. గర్భ

శయము పిల్లలగనుతిత్తి. ఇది చూలా

లుగా నున్నపుడు పేరు.

Body of the U: గర్భాశయ

గాత్రిమ్.

Cavity of the U: గర్భకోశ

గుహ, గర్భగుహ.

Cornu of the U: గర్భాశయ

శృంగమ్.

Fundus of the U: గర్భాశయ

మూలమ్.

Gravid U: ధరా. వ్యా:- సగర్భ

గర్భాశయము. తె. కడుపుతో నున్న,

గర్భిణి.

Utricle: యోనికా. వ్యా:- మహ

త్తర పృష్ఠ పశ్చిమభాగః.

Prostatic U: ప్రాస్థయోనికా.

Uvea: the iris. పితృశ్రితం అంత

పటలమ్. తె. నల్ల పాప. Choroid,

ciliary body and iris as a

whole. కృష్ణభాగః, తారకా.

Uvula: a small fleshy body

hanging from the soft palate

above the roof of the tongue.

ఉపజిహ్వ, కణ్ఠకుణ్డి, కంకలమ్.

వ్యా:- తాలుమూలమితి చక్రః.

(చ. సూ 18 - 20 వ్యా) కాకలమ్

(కణ్ఠమ్). గలమణి, గలకుణ్డికా,

ఘట్టికొ, అమ్మికొ, ఘట్టికొ, నూత్నజిహ్వ. తె. కొండనాళ, వి. గొంతులో కాకిముక్కువలె నుండు అవకాశము. ఇది గొంతులో నాళమువలెయుండి నాలుకమీద తగిలీతగలకయుండును. ఇది అంగుడు పైభాగమున తెలు వాటువలె ననుండుండి నోటికిని అంగడుకును హద్దుగానుండును.

V

Vacuole: a clear space or cavity in a cell. Minute cavity in a cell containing air, fluid etc. ఆశయము, కొశాన్తరావకాళము, రక్తాల్ప ప్రదేశము. వ్యా:- వాయు ద్రవాది ద్రవ్యసంచిత శలకాన్తర గుహా ప్రదేశము, రక్తతా, వివిక్తతా. తె. ఆశయము, చిన్నభాళీస్తలము. వి. గాలిద్రవములతో నిండియుండు అణుగర్భము, కణాన్తర అవకాశము.

Vacuum : a space exhausted of air. రక్తమ్, శూన్యమ్. వ్యా:- నిర్వాత ప్రదేశము. తె. గాలిలేనిచోటు. శూన్యము. వి. భాళీస్తలము.

Vagina : the canal slit of vulva to cervix uteri, the musculo membranous passage extending from the cervix uteri to the vulva. It measures 3 in. along the

anterior wall and $3\frac{1}{2}$ in. along the posterior. అన్తర్భాగము, అన్త గోళిని, అపత్యపథము, అపత్యమార్గము, అన్తపథము, అన్తవహస్రోతము, కన్తర్ప గేహము, గర్భమార్గము, గర్భవర్త్య. ప్రసవపథము, భగము, మదనదనము, యోని, రక్తాల్పము, రక్తావహస్రోతము, విశిఖాన్తగమ్మ, సమ్భావము, స్మరమన్దిరమ్, స్మరసద్మ, సాధనమార్గము. యోని. వ్యా - (1) గర్భనిష్క్రమణద్వారము. (2) గర్భాశయ ద్వారము. (3) రజోమార్గము. (అ. హృ. ఉ. 33-34). స్త్రీగుహ్యము. తె. జననమార్గము, భగము, యోని, స్త్రీ మర్మావయవము. వి. ఋతురక్తము బయటకు వచ్చుదారి, పిల్లలను సంచిత్రోవ, దారి.

Vaginal : relating to the vagina. భగ భగసమ్మన్త, భాగ, భాగము. తె. భగముకు చెందిన, యోనికి సంబంధించిన.

Anterior V. wall - see wall.

V. bulb - see bulb.

V. canal. vagina.

V. invagination : భగపుటము, భగాన్తర్యలము.

V. orifice - see orifice.

Vault of V - see vault.

Vaginalis : శయ్యా.

Portio V : the portion of the cervix projecting into

the vagina. శయ్యాగ్రగీవాఖణ్డః.

Process V: vaginal process - see proces.

Saccus V: శయ్యాప్రసేవకః.

Tunica V - see tunic.

Vagus. (L. wandering) the parasympathetic pneumogastric nerve; the tenth cranial nerve, composed of both motor and sensory fibers, with a wide distribution in the neck, thorax and abdomen, sending important branches to the heart, lungs, stomach etc - see nerve.

Vallecula: a small depression or furrow, ఊద్రఖాతిమ్. తె. చిన్న గీత, మడత, బీట, పగులు.

V. cerebelli: the longitudinal cerebellar fissure. అధర ధమ్మిల్లఖాతమ్, ఔపమస్తిస్కార్ధగోళఖాతమ్.

Valve: a fold of membrane across a canal or passage which prevents reflux of its contents; a fold across a canal obstructing passage in one direction. కవాటమ్, కపాటః, కపాటికా, పిఠానమ్ వ్యా:- రక్తాదీనాం పురోగమనానుకూలకర్మాణః, ప్రత్యాగమ ప్రతి

కూలకర్మాణశ్చ కేచిదవయువ విశేషః. అస్తరాస్తరా రక్తమార్గే స్వయంప్రతిష్ఠాకపాటికా. తె. తలుపు, మడత. వి. ఆడెడుమూత, మడత తలుపు. రక్తాది ద్రవద్రవ్యములు ముందుకు పారుటకు, వెనుకకు తిరిగిరాకుండా వుండుటకు స్వభావ సిద్ధముగా నిర్మితమైనతలుపులు, మడత తలుపులు. ఇవి అవయువవిశేషములు.

ఇవి లోలోపల రక్తనాళములందు నైసర్గికముగ ప్రతిష్ఠితమై యుండును.

Anal V: అపానకవాటమ్, అపానీయకవాటమ్, సుదకపాటికా.

Aortic semilunar V: ఆవర్తీ యార్ధచంద్ర) కవాటమ్.

Aortic V: మహాధమనీకపాటః.

Atrioventricular V: కర్ణికా కోష్ఠకాస్తరకవాటమ్.

Auriculoventricular V: కర్ణికా జతంకాద్వారమ్.

Bicuspid V: ద్వికర్ణీ హృదయ కపాటికా, ద్విదలకవాటమ్, ద్విపత్రకవాటమ్. తె. కిరీట పిఠానము. వి. ఇది రెండవారలు గలది. ఇది ఎడమ కర్ణికను, ఎడమజతరికను వేరు చేయును, ద్విపత్రకవాటము.

Coronary V, coronary sinus V: మణ్డూపరిఖాకవాటమ్, మాణ్డూలికకవాటమ్.

Eustachian V: ఆర్ధకపాటికా, అర్ధేందుకపాటికా.

Flaplike V : ప్రాల్మముకవాటమ్
Ileo-cecal V : one consisting of two folds of mucosa that guards the passage between the ileum and cecum. ఆధర గ్రహణీ, గ్రహణీ, పురీషధరాకలా.

వ్యా :- పక్వాశయస్థం (స్థూలాస్త్రస్థం) పురీషాది పురరపి త్సుద్రాస్త్రాభ్యంతరం ప్రతిగమనా నిరుద్యధారయతి. త్సుద్రాస్త్రాజ్ఞుక యోర్యధ్యస్థా భుక్తిమార్గార్గ(లః)లా, శేషాస్త్రాజ్ఞుకీయ కపాటికా, శేషాస్త్రాస్త్రకపాటికా, సందంశ కపాటికా.

గ్రహణ్యాః స్థానమ్ :- నిరుక్తిః :- ఆగ్న్యధిష్ఠాన మన్నస్య గ్రహణాద్ధృవాణీమతా. నాభే రుప ర్యగ్నిబలే నోపప్త భోపబృహితా. (చ.చి.15-50) వ్యా :- గ్రహణాత్ దారణాత్ నాభేరుపర్యన్నస్యధారణా దిశ్యర్థః (చక్రపాణిః). (2) షష్ఠీ పితృధరా నామ యా కలా పరికీర్తితా । పక్వామాశయమభ్యస్థా గ్రహణీ సా ప్రకీర్తితా. (సు.ఉ. 40-169) (3) తదధిష్ఠాన మన్నస్య గ్రహణాత్ గ్రహణీ మతా సైవ ధవ్వంతరి మతే కలా పితృధరాహ్వయా । స్థితాపక్వాశయద్వారి భుక్తిమార్గార్గ లేవ సా । భుక్తిమామాశయే రుద్ధ్వాసావిపాచ్య నయత్యధ. (అ.హృ.శా. 3.50, 51) వ్యా :- పక్వాశయ ద్వారిస్థితా, సాహి గ్రహణీ భుక్తిస్య సహసా

పక్వాశయస్థా ప్రవేశరోధసి సా చార్జితేవ యథాద్వారి కపాట మార్గరోధోఽర్థలాస్థితా తథాభుక్తం హ్యభ్యవహృతం కణ్ఠనాడి లురితం కాయస్య మహానిమ్నదేశం శోష్ణాభ్య మవతీర్ణం గ్రహణీ గృహీతానైవతిష్ఠతే. అనంతరం జాతరేణాగ్నినా విపక్వం శస్తైః పక్వాశయే ముచ్చతి. (ఆరుణదత్తైః). (4) షష్ఠీ పితృధరా నామ యా కలా పరికీర్తితా పక్వామాశయ మధ్యస్థా గ్రహణీ త్యభిధీయ. తె. (శా. ధ. ప్ర. ఖ. 6-81). (ప్రక్షిప్తమ్). తె. గ్రహిణి. వి. ఆకారము-చిమ్మటమాదిరిగా నుండు ప్రేవులొని ఒకభాగము. ఇది తలుపు గడియనుగూడా బోలియుండును, కొంత పక్వమైన యాహార మీ నాళమువద్ద ఆగి పూర్తిగా జీర్ణమై దీనిగుండా క్రిందికి కీట్టరూపముగ జారుచుండును. the valve between the ileum and cecum. Ileo-colic V : the thickened muscular ring. శేషబృహదాస్త్రకపాటికా.

Leaf of V : కవాటదళమ్. తె. తలుపురెక్క.

Left V : వామకవాటమ్.

Mitral V : one that controls the opening from the left auricle to the left ventricle : ద్వికపర్ణికపాటికా, వామాస్త్రప్రశా

స్థియకవాటమ్. వ్యా:- వామాలిన్ద
వామనిలయయో ర్మధ్యస్థ కవాటమ్.
తె. క్షిరీటపిధానము. Bicuspid V
Pulmonary V : three semi-
lunar leaflets at the junction
of the pulmonary artery and
the right ventricle. పుష్పస
కణ్డకపాటికా.

Pulmonary semilunar V
ఫోష్పసీయార్ధచంద్రకవాటమ్.

Pyloric V. a thick fold of
mucosa covering the pyloric
sphincter. (1) ఆన్నధరాకలా,
ఉత్తరగ్రహణీ, భుక్తమార్గార్థలః
ముద్రా కపాటికా. (2) గ్రహణీ,
జరరకవాటమ్. వ్యా :- భుక్త
మామాశయగతం తక్షణం నిరుధ్య
తద్ద్రవైర్మిత్రజానస్తరం తత్ క్రమా
దధోముచ్చతి. ఏష ఆమాశయాస్త్య
ద్వారస్థా. తె. జరరకవాటము. వి.
భుజించిన యాహార పానీయములు
ఆమాశయమున ప్రవేశించిన వెంటనే
వానిని ఆమాశయోత్పన్నమగు ద్రవ
ములు కలిసిన తరువాత మెల్లమెల్లగా
నామాశయగత ఆహారమును క్రమ
ముగా జారవిడుచుచుండు రంపు.
ఇది ఆమాశయముచివర నుండును.

Right venous V : దక్షిణవాహి
నీయకవాటమ్.

Semilunar V the volves of
the aorta, also those of the

pulmonary artery. అర్ధచంద్ర
కవాటమ్, అర్ధేష్టకపాటికా. తె.
అర్ధచంద్రపిధానములు.

Spiral V : పరివర్తనకవాటమ్. తె.
వి. మఱులె లేక సుడివలె చుట్టుతిరిగి
యుండు కవాటము.

Tricuspid V : that valve
which controls the opening
from right auricle to right
ventricle, that between the
right atrium and ventricle of
the heart. త్రికషర్ది కపాటికా,
త్రికషర్దికవాటమ్, త్రిపత్రకవాటమ్,
త్రిదల కవాటమ్, తృగ్ర కవాటమ్.
వ్యా:- దక్షిణకర్ణకకోష్ఠకాస్తరస్థమ్.
తె. త్రిపిధానము. వి. ఇది మూడు
పాఱలు గలది, కుడికర్ణక కుడిజరరి
కల మధ్య నుండును.

V. of the heart : హృదయ
కవాటమ్.

V. of inferior venacava :
అధరకాణ్డవాహిని కవాటమ్.

V. of veins : సిరాకపాటికాః.
వ్యా:- గలమూలికాఃసిరాః. ఉత్తరా
మహాసిరా.

V. vagenae : the hymen :
భగకలా, భగయవనికా. తె. కన్నె
పార. వి. యోనిమీది ఉల్లిపార.

Venous V : వాహినియకవాటమ్.

Valvulae conniventes : folds
of mucous membrane in the

small intestines : అన్తేర్మయః, అన్త్రవర్తనాని. వ్యా.- త్సుద్రాన్తో ర్మయః. తె. చిన్నప్రేగు మడతలు.

Valvular . pertaining to a valve. కపాట, కపాటసమృద్ధి. కపాటికా, కపాటియ.

Vapor : the gaseous form of a substance. బాష్పః. తె. ఆవిరి.

వి. ఆవిరి, పొగ రూపముగల వస్తువు

Vas : a vessel. నాళీ, వాహినీ.

V. deferens : the excretory ducts of the testis. శుక్ర ప్రణాళీ, శుక్రవహనాళీ.

Vasa deferentia : పీర్వవాహినీసీరే, పీర్వవాహిన్యా, శుక్రవహేస్రోతసీ, శుక్రవహనాళ్యా, శుక్రవాహినాడ్యా, శుక్రవాహిన్యా, శుక్రహారీణ్యా. తె. శుక్రనాళములు, శుక్రవాహినులు. వి. శుక్రమును గొనిపోవు లేక ప్రవింపజేయు నాళములు. పీర్వోత్సర్జక నాళములు.

V. efferentia : terminal ducts of the rete testis. పీర్వవాహిన్యా. తె. పీర్వవాహినులు. వి. మూత్రపిండములోనికి పోవు (కొలవలు) నాళములు. వీనిగుండాపుంబీజము - శుక్రము - మూత్రపిండములోనికిబోయి ఆచటినుండి మూత్రములోబాటు బయటికి విసర్జింపబడును.

V. vasorum : ధమనీసిరా, రక్త

సంగ్రాహకనాళాః వాహిన్యః. తె. వాహికావహము.

Vasal - see vascular.

Vascular : pertaining to vessels.

నాళీస్రోతః, నాళ్యను ప్రవిస్తా, బహునాళికా, రక్తధరా. తె. రక్తధరము, వాహికాయము.

V. area - see area.

Non V : రక్తనాళ్యను ప్రవేశరహితః.

V. system - see system. నాళీ పద్ధతి.

V. wall - see wall.

Vasculum : a small vessel. త్సుద్రనాళః, నూర్మ్యువాహినీ. తె. సన్ననాళము.

Vasomotor : రక్తనాళ్యాతతానుక్రమణమ్. (రక్త) వాహినీప్రేరణమ్. వాప్రేరకః.

Vault : వలభిః. తె. విలువంపుగానుండు కప్పు.

V. of palate : తాలుపటలము.

V. of the skull : శిరఃకజ్జాలవలభిః, శిరోవలభిః. వ్యా:- మస్తకమ్, మూర్ధా, శిరస ఉపరితనభాగః. తె. నడినెత్తి, కొప్పెర.

V. of the vagina : భగతోరణికా.

Vein : a vessel conveying blood from the capillaries back to the heart. a vessel returning

the blood to the heart. సిరా, వాహిని. తె. సిర.

Veins (pl) : సిరా, వాహిన్య. తె. సిరలు. (1) హృదయాభిముఖ రక్తవహిని ప్రణాళికా, హృదయాభిముఖం ప్రవాహిన్యః సిరా, ఆశుద్ధ రక్తవహిని సిరా. (2) హృదయాభిముఖం రక్తం వహన్త్యోనాళ్యాః. వ్యాః-దుష్టాస్రం ధాతు పోషణావసరం అబ్జతజ్జీరాం శరూప స్వాభావిక మలా విలంబ రక్తం (నతు విక్రమైర్వాతాది దోషైర్బద్ధం) హృదయ స్వాభిముఖ్యా త్పంచారము న్నీ సిరా. (3) ఆవిశుద్ధ శోణితకహిని స్వచ్ఛదేహగాః ప్రణాళ్యాః. శరీర ప్రచారా న్యజీనీ భూతం శోణిత మభి ప్రవర్తనై హృదయాభిముఖమ్. (4) ఆశుద్ధ రక్తవాహిన్యః, కాలికాః సిరా, నీలాః సిరా. (5) సిరాః వ్యాః-అశుద్ధ రక్తవాహిన్యః (సు.శా) తె. అశుద్ధ రక్తనాళములు, మలినరక్తనాళములు. వి. ఇవి నల్లగను, నీల వర్ణముగను ఉండును. జీర్ణభాగ రూపముగ నున్న ఆహార రసమునుండియు. ధాతుపోషణ కాలమున రసధాతువు నుండియు స్వాభావికముగ నేమలినము జేందినట్టి రక్తమును హృదయము-గుండె కాయ-కు గొనిపోవునీలగను, నలుపు వర్ణముగల ఆశుద్ధ రక్తనాళములు, రస రక్తానులు ప్రవహించు నాళములు, మలినరక్తముగలిగి శరీరమంతట

వ్యాపించుచుండు నాళములు.

Accessory hemiazygos Vs : ఉత్తరక్షుద్రాగభి, ఉపార్ధాగభిసిరా, పురోవంశికావాహాధరాసిరా.

Angular V : ఉ (దౌ) పనాసికా సిరా, నాసాయూలగాసిరా. తె. నాసాయూలిక. వి. నాసాపార్శ్వ సిరలు. ఇవి ముక్కు కిరువైపుల నుండును.

Anterior auricular V : పురః కర్ణియాసిరా.

Anterior cardiac V : పురస్తన హృద్దిసిరా.

Anterior cardinal V : పూర్వ కాయసిరా.

Anterior facial V : అగ్రిమ వక్త్రికాసిరా, పురస్తనముఖ్యాసిరా, ముఖ్యాసిరా.

Anterior jugular V : పురస్తన నైగలీసిరా, పురోగ్రీవికాసిరా.

Anterior tibial V : పురస్తన సావిరీసిరా.

Anterior temporal diploic V : పురస్తన శాజ్జీసిరా, పురస్తనశాజ్జ వైబలీసిరా.

Ascending V : ఆరోహిణీసిరా.

Ascending lumbar V : ఆరోహిణీ అక్షుటికాసిరా.

Axillary V : కక్షాధరాసిరా, కక్షాసిరా, కక్ష్యసిరా.

Azygos Vs : అసభిసిరా, మహ

దక్షిణీసీరాః, విరోవంశికౌ దక్షిణా
సీరాః.

Basal V, basilar V : మూలికా
వాహిని, మూలికాసీరా.

Basic vertebral Vs : కశేరు
చక్రాస్తరీయాః సీరాః, పృష్ఠిగాత్ర
సీరాః.

Basilic V : one on the inner
side of the arm. అంతర్భ్రామికా
సీరా, బ్రాహ్మమూలికా సీరా.

Brachial V : ప్రాగణ్డీసీరా. తె.
దండవేయి సీర.

Brachiocephalic V - see
innominate V.

Bronchial V : ప్రాణ్డ్యోసీరా,
శ్వసనసీరా.

Cardiac Vs : హృద్విక్యసీరాః,
హృదీయసీరాః, హృదయసీరాః.

Cephalic V : large vein of
the arm, formed by the
union of the median cephalic
and superficial radial and
opening into the axillary
vein. బహిర్భ్రామికాసీరా. వ్యాః-
బ్రాహ్మశిరస్య సీరా.

Cerebellar V : అధరమాస్తిష్క-
సీరా, ఔషమస్తిష్కసీరా.

Cerebral V : మాస్తిష్కీసీరా,
మాస్తిష్కసీరా.

Choroid V : అనుశృంఖలికాసీరా.

Ciliary V : రోమకసీరా.

Common facial V : సామాన్య
ముఖసీరా, సామాన్య ముఖ్యాసీరా.

Common iliac V : అధిశ్రోణీకా
సాధారణీసీరా, సముదితశ్రోణీసీరా,
సామాన్య శ్రోణీసీరా, సామాన్య
శ్రోణీసీరా.

Common vitello umbilical
V : సామాన్య వైతల నాభివాహిని.

Common volar digital V :
సామాన్యబుల్బుదరాసీరా.

Coronary V : the great car-
diac vein opening into the
coronary sinus of the heart.

హృద్వాహినిసీరా. వ్యాః- హృస్ప
రీర వ్యాసన్యో వాహిన్య.

Coronary gastric V : ఆమాశయ
శ్రోణీకాసీరా.

Coronary V of stomach :
మణ్డికాసీరా.

Cystic V : కాలేయసీరా, పిత్త
రోషణీకాసీరా, పిత్తాశయసీరా.

Deep Vs : గర్భాసీరా.

Deep cervical V : నిమ్నగ్రైవి
సీరా.

Deep dorsal V. of penis :
నిమ్నమేద్రధృష్టిసీరా.

Deep iliac circumplex V :
జఘనవేధనీకా గర్భాసీరా, నిమ్న
శ్రోణ చక్రావర్త.

Deep palmar venous arches.
కరతలధానుషీ గర్భాసీరా.

Descending V. అవరోహిణీనిరా.
 Digital V: అంగుళీపార్శ్వక్య (ః) నిరా.
 Diploic V: అనుశృంఖలీకానిరా, కపాలఽత్రాస్తరికానిరా, మైలపీనిరా.
 Dorsal digital V: అంగుళీపృష్ఠానిరా.
 Dorsal metacarpal V: శలాకాపృష్ఠానిరా.
 Dorsal metatarsal V: శలాకాపృష్ఠానిరా.
 Dorsispinal V: పృష్ఠ పృష్ఠవంశ్యనిరా.
 Embryonic V: భ్రాణనిరా.
 Emissary Vs: దూతనిరా, నిరాపరివాహికానిరా.
 External cerebral V: మాస్తిష్కబాహ్యనిరా.
 External iliac V: అధిశ్రోణీకాబాహ్యనిరా, బాహ్యశ్రోణి (ణీ) నిరా.
 External jugular V: అధిమన్యానిరా, బాహ్యనైగళి (లి) నిరా.
 External saphenous V: బాహ్యపీననిరా,
 Facial V: ముఖ్యానిరా.
 Femoral V: ఊరవ్యానిరా, ఔర్వీనిరా, మైరీనిరా.
 Frontal V: లాలాటినిరా, లాలాట్యవాహిని.

Foratal diploic V: లాలాటమైలపీనిరా.
 Gastric V: accompanies gastric artery. జాగరీనిరా.
 Gluteal Vs: నితమ్బనిరా, ప్రాశస్యస్నిరా.
 Great cerebral V: మహామస్తిష్క మూలికానిరా, మహామస్తిష్కకానిరా.
 Great saphenous V: దీర్ఘపీననిరా, మహాప్తీననిరా.
 Hemi accessory azygos V: పురోవంశికా వామాధరానిరా.
 Hemiazygos V: అర్ధాఽభినిరా, పురోవంశికా వామోత్తరానిరా.
 Hemorrhoidal V: a plexus of veins surrounding the rectum. పాయునిరా, పాయుపీనిరా.
 Hepatic V: యాకృత(తీ)నిరా. తె. కాలేయనిర, పిత్తవహ లేక యకృత్నిర.
 Hypogastric V: అధరకుక్షీనిరా, అధరకాక్షేయినిరా, అధిశ్రోణికాఽధ్యస్తరికానిరా.
 Ileus (ileal) V: క్షుద్రాస్త్రియానిరా.
 Ileocecal V: క్షుద్రాస్త్రిణ్డుకీయానిరా.
 Ileo-colic V: క్షుద్రమూలాస్త్రియానిరా.

Ilolumbar V : కటి శ్రోణి కాయానిరా, శ్రోణి నైపుసిరా.

Inferior dental V : అధరదంతములికాసిరా.

Inferior epigastric V : అధరోత్తర కక్షయీసిరా, అధరదరికిసిరా.

Inferior gluteal V : అధరానితమ్మిన్యాసిరా, అధరప్రాధిసిరా.

Inferior hemorrhoidal V : అధరగుదాంతకాసిరా, అధరపాయపిసిరా.

Inferior mesenteric Vs : అధరాస్త్రికాసిరా, అధరాస్త్రియాసిరా.

Inferior phrenic Vs : అధరమహాప్రాచీరికాసిరా.

Inferior pudendal Vs : గుదోపస్థికాసిరా.

Inferior thyroid V : అధరకాలకియాసిరా, అధరక్రాంతేయకేసిరే.

Innominate Vs : two large valveless veins returning the blood from head, neck and upper extremity. ఆనామకాసిరే, గలములికాసిరే.

Intercapitular V : ఆజ్ఞాశీమాలాస్త్రియాసిరా.

Intercostal Vs : పయ్యకాసిరా, పార్శ్వకానుగాసిరా, పార్శ్వకాస్త్రియాసిరా.

Interlobular V : కన్దికాకేంద్రిణి

సిరా, కన్దికాన్తరాళసిరా, ఖడ్జకమధ్యసిరా, ఖడ్జకాన్తరాసిరా, అఘ్నిలమ్పికాసిరా, అమ్పికామధ్యసిరా.

Internal cerebral V : మాస్తిష్కాభ్యంతరాసిరా.

Internal iliac Vs : అధిశ్రోణికాభ్యంతరికేసిరే, ఆన్తరశ్రోణిసిరా.

Internal jugular V : అనుమన్యాసిరా, ఆన్తరనైగలిసిరా. వ్యాః- నిలపీతసిరా. తె. నలుపు పసుపువన్నె నిరలు, నాళములు. వి. మెదడునుండి చెడురక్తమును గొనిపోవు నాళములు, నిరలు.

Internal mammary V : ఆన్తస్థవికే, ఆన్తరకాచీసిరా.

Internal maxillary V : ఆన్తహానన్యాసిరా, ఆన్తరహానవిసిరా.

Internal pudendal V : ఆన్తరాపస్థిసిరా.

Internal saphenous V : ఆన్తరపీనసిరా, మహాత్పిన్యాసిరా.

Interosseous V : అరత్నిమధ్యాసిరా.

Intervertebral V : కశేరుపిష్టాస్త్రియాసిరా, పృష్ఠస్త్రియాసిరా.

Jejunal V : క్షుద్రాస్త్రియాసిరా.

Jugular Vs . అనుమన్యాసిరా, కణ్ఠసిరా. శైలిసిరా, నైగలిసిరా (2) మన్యా. వ్యాః- గ్రీవాపశ్చిమభాగస్థాధమనీ (సు ని. 11-10 శ్లో) కిరీధరిణాయస్థితా. మన్యే. తె. మెద

కిరువైపులనుండు రక్తనాళములు. వి.
ఇవి మెడలోనికిని, శిరస్సులోనికిని
పోవును. ఇవి శిరస్సును ధరించును.

Lateral marginal V : బాహ్య
పాస్త్రాసిరా.

Lateral planter V : బాహ్య
పాదోదర్యాసిరా.

Lateral sacral Vs' త్రికపార్శ్వకా
(కృః) సిరా, త్రికపార్శ్వసిరా,
బాహ్య త్రైకీ,

Left anterior cardinal V,
Left colic Vs : వామస్థూలా
స్త్రీయాసిరా.

Left gastroepiploic V : వామ
జాతరోద్బంధకీయాసిరా.

Left hepatic V : వామయాకృత
సిరా.

Left innominate V : వామగల
మూలికాసిరా, వామాసానుకసిరా.

Left internal jugular V : వా
మాస్తరత్రైవహిని.

Left marginal V : వామోపాస్త్రా
సిరా.

Left posterior cardinal V :
వామపశ్చిమకాయసిరా.

Left subclavian V : వామాక్షా
ధరాసిరా.

Left umbilical V : దక్షిణనాభి
వాహిని.

Left venae advehentes: దక్షిణ
వామప్రతివాహకసిరా, యాకృత

సిరా.

Lineal V : స్త్రీహసిరా, మైహిక
సిరా.

Lingofacial V : శైవ్యముఖ్యా
సిరా.

Lingual V : శైవ్యసిరా.

Long saphanous V : దీర్ఘోత్తనా
సిరా.

Lumbar Vs : అనుకటికాసిరా,
నైఋత్తిసిరా.

Marginal V : ఉపాస్త్రాసిరా,
పారిసరాసిరా.

Medial cardiac V : మధ్యమహృదీ
సిరా.

Medial marginal V : ఆస్తర
పాస్త్రాసిరా.

Medial planter V : ఆస్తర
పాదోదర్యాసిరా.

Median antibrachial V :
మధ్యప్రకోష్ఠికాసిరా, మధ్యమ
ప్రకోష్ఠిసిరా.

Median cubital V : మధ్య
కార్పరీసిరా, మధ్యబాహుకా
యోజనీసిరా.

Meningeal V : పారిమస్తిష్కీ
సిరా.

Metacarpal V : కారధసిరా.

Metatarsal V : శలాకోదర్యా
సిరా.

Middle colic V : మధ్యమ
స్థూలాస్త్రీయాసిరా.

Middle hemorrhoidal V :

మధ్యమా పుటాస్తరికాసిరా, మధ్యమ పాయవీసిరా.

Middle sacral V : త్రికమధ్యాసిరా.

Nutritive V : పోషకసిరా.

Oblique V : one crossing the dorsal part of the left auricle. అపసతసిరా, తిర్యక్సిరా.

Oblique V. of left atrium : వామకర్ణక పృష్ఠగా (పృష్ఠస్థా) సిరా, వామకర్ణకీయావసతా సిరా, వామకర్ణక త్రికో వా తిరస్థివాసిరా.

Obturator V : ప్రాచ్యస్థిసిరా, క్రోణిపంక్షణికాసిరా.

Occipital V : కపాలమూలికాసిరా, పశ్చిమకపాలికాసిరా, పారక్ష్టిసిరా.

Occipital diploic V : పృష్ఠకీయక్షైలవీసిరా.

Ophthalmic V. నేత్ర (త్రీయ) సిరా.

Ovarian Vs : అనుబీజకోశకేసిరే, డీమ్బుగ్రన్థిసిరే, దక్షిణగ్రన్థిసిరే.

Pancreatic V : అగ్నిశయ (యాయా) సిరా.

Pancreaticoduodenal V : అగ్నిశయాయపారీతీసిరా.

Paraumbilical Vs : పరినాభికాయోఽస్య సిరా, పరినాభికాసిరా.

Parietal V. డేహభిత్తిసిరా.

Pericranial V : పరికారోటిసిరా.

Peroneal V : వైబలీసిరా.

Pharyngeal V : గళీయాసిరా.

Plantar digital V : అజుల్యదర్యాసిరా, పాదజుల్యదర్యాసిరా.

Plantar metatarsal V : శలాకోదర్యవాహినీ, పాదశలాకోదర్యవాహినీ.

Popliteal V : జానుపృష్ఠసిరా, మాన్దిర (రీ) వాహినీ.

Portal V : the vein carrying the blood to the liver.

One formed by the junction of the superior mesenteric and splenic veins : కోష్ఠసిరా, ప్రతీహరిణీమహాసిరా, ప్రతీహారిసిరా, యకృత్సిరా. వ్యాః:- పక్షాశయసిరా వా పురీషధరాసిరా.

Posterior auricular V : పశ్చిమకర్ణికాసిరా, పశ్చిమకర్ణికీయా, షిఖరాసిరా.

Posterior cardinal V : పశ్చిమకాయసిరా.

Posterior external jugular V : పశ్చిమగ్రీవికాసిరా, పశ్చిమనైగళీసిరా, పశ్చిమబాహ్య నైగళీసిరా.

Posterior facial V : పశ్చిమముఖ్యాసిరా, పశ్చిమవక్త్రికాసిరా, శాఙ్గహాసవీసిరా.

Posterior intercostal V :

పశ్చిమ పార్శ్వకాస్తరియాసిరా.

Posterior temporal diploic V:

పశ్చిమకాజ్ఞ షైటిసిరా.

Posterior tibial V: పశ్చిమ
ఫ్టావిరీసిరా.

Posterior V. of left ventricle:

వామకోష్ఠక పృష్ఠ్యాసిరా.

Primary head V: ప్రాథమిక
ఊరోవాహినీ.

Primitive jugular V: ప్రాథ
మిక నైగలసిరా.

Proper volar digital V:

అజ్ఞాల్మదర్శ్యాసిరా.

Pubic V. (1) భగవానుగాసిరా,
భగీయాసిరా. (2) జఘనసిరా.

Pulmonary V: four veins—

two from each lung—returning

the areated blood from the

lungs to the heart. (1) పుష్పనీ

యా: సిరా:, పుష్పసోత్థసిరా:,

ఫౌష్పన సిరా:, (2) ప్రాణవహా

ధమన్య:, ప్రాణవహాని స్రోతాంసి.

తె. పుష్పన సిరలు.

Pyloric V: అనుగ్రహణికాసిరా.

Ranine V: రాసనసిరా.

Rectal V: గౌదసిరా.

Renal Vs: అనువృక్కేసిరే,

వార్క్సిసిరా, వృక్కవాహినీ (న్యో).

Right anterior cardinal V:

దక్షిణపూర్వకాయసిరా.

Right colic V: దక్షిణ ధూలా

స్త్రియ సిరా.

Right epiploic V: ఆమాశయ

తలికా సిరా, దక్షిణ జాతరోద్బిధ

కీయా సిరా.

Right gastric V: దక్షిణ జాతరీ

సిరా.

Right hepatic V. దక్షిణ

యాకృత సిరా.

Right inferior phrenic V:

దక్షిణాధరక్రేణీసిరా,

Right innominate V: దక్షిణ

గలమూలికా సిరా, వామానామక

వాహినీ.

Right marginal V: దక్షిణో

పాస్త్యాసిరా.

Right posterior cordinal V:

దక్షిణ పశ్చిమకాయసిరా.

Right subclavian V: దక్షిణ

అక్షాధరాసిరా.

Right suprarenal V: దక్షిణౌప

వృక్కేయాసిరా.

Right testicular V: దక్షిణ

వార్షణీయసిరా.

Right umbilical V: దక్షిణ

నాభివాహినీ.

Right venae advehentes:

దక్షిణ ప్రతివాహకసిరా, దక్షిణ

యాకృతసిరా.

Saphenous Vs: two large

veins of the leg. ఉత్తానసిరే,

జంఘాకాణ వాహిన్యో, జంఘాకాణ

సిరే (వేన్).

Segmental V : (1) శైత్రసిరా,
(2) ఖణ్డిసిరా.

Short gastric V : హ్రస్వజారర
సిరా.

Short saphanous V : హ్రస్వో
త్తానా సిరా.

Small cardiac V : అల్పహార్దీ
సిరా.

Small saphanous V : అల్ప
పీనా సిరా (బాహ్య), హ్రస్వపీనా
సిరా.

Smallest cardiac V : సూక్ష్మ
తమహర్దవాహినీ, హర్దీసిరా.

Spermatic V : one returning
the blood from the testicle.
వాశ్చేయసిరా.

Splenic V : one returning
the blood from the spleen
and forming the portal vein
by its union with the supe-
rior mesenteric vein. గౌస్త్రి
సిరా, మైహికాసిరా.

Subcardinal V : ఉపకాయసిరా.

Subclavian V : అక్షకాధర
వాహినీ, అక్షాధరాసిరా. తె. చేతి
వెనుకభాగపుసిర, భుజపుసిర.

Sublingual V : జిహ్వధరాసిరా.
superficial Vs. బహిష్కారాః. తె.

వి. బయటికగుపడు మలిన రక్త

నాళములు.

Superficial Vs. of the neck :
మాతృకా (ః).

Superficial dorsal V: of
penis : గాధమేడ పృష్ఠాసిరా.

Superficial lateral pudendal
V : గాధబాహ్యోపస్థీసిరా.

Superficial palmar arches
(Venous) V : ఉత్తానా కరతల
ధానుషీ సిరా.

Superficial temporal V : అను
శఙ్గాసిరా, గాధశాఙ్గీసిరా.

Superior gluteal Vs : ఉత్తరా
నితమ్బిన్యాసిరాః. ఉత్తరప్రాధీసిరా.

Superior hemorrhoidal V :
ఉత్తరగుదాస్తరికా సిరా, ఉత్తర
పాయవీసిరా.

Superior intercostal V : ఉత్తర
పార్శ్వకానుగా మేలనీసిరా, ఉత్తర
పార్శ్వకాస్తరీయా సిరా.

Superior mesenteric V: ఉత్తరా
న్త్రికా సిరా, ఉత్తరాన్త్రియాసిరా.

Superior profunda V: గర్భా
ప్రాగణ్డికా సిరా.

Superior thyroidal V : ఉత్తర
కాకలీయాసిరా.

Supra orbital V : అధిభ్రువసిరా,
వృణోత్తరా సిరా.

Suprarenal V : అధివృక్కిణ్యో
సిరే, ఉపవృక్కుసిరా.

Sylvian V : vein of the con-

vexity of the brain. గోర్దగజ్జ
సిరా, న్యుజ్జమస్తిష్కసిరా. వ్యా:-
మస్తిష్కస్య మధ్యోన్నతహర్మ
పృష్ఠాకారభాగగా సిరా.

Systemic V: వాపుషీ సిరా.

Temporal Vs: కేశాస్తసిరాః,
శాజసిరాః. తె. కణతల యందుండు
చెడు రక్తనాళములు.

Temporomaxillary V: పశ్చిమ
ముఖ్యాసిరా, శాజహనవీసిరా.

Terminal cerebral V: అన్త్య
మూలికాసిరా.

Testicular Vs: అనువృషణీకేసిరే,
వార్షణసిరా.

Transitory vitelline V: తాత్కాలిక
లికపైతల సిరా.

Tributary V: ఉపసిరాః. వ్యా:-
సిరాయా శ్యాఖాః. తె. ఉపసిరలు
వి. సిరలశాఖలు. ఇవి పెక్కు చిలు
వలు పలువలుగా చీలిపోవును.

Ulnar V: అన్తఃప్రకోష్ఠా సిరా,
అరత్నీసిరా.

Umbilical V: one conveying
the blood from the placenta
to the fetus. నాభివాహిని, నాభి
సిరా.

Varicose Vs: కుటిలసిరాః. తె.
ఒంకరటింకర ముడాలవలెనుండు చెడు
రక్తనాళములు.

Vs. of the brain: గోర్దసిరాః.

Vs. of the head and neck:

ఊర్ధ్వగాసిరాః.

Vs. of the pericranium: పరి
కాఠోటవాహిని.

Vs. of the spinal cord: గోర్ద
నాలీయా సిరా.

Vertebral V: కపాలపత్రాస్త
రికా, కశేరుకా సిరా, మస్తిష్క
మాతృకా సిరా, పృష్ఠీయాసిరా,
పృష్ఠ్యపార్శ్వసిరా.

Visceral Vs: ఆజ్ఞికసిరాః.

Vitelline V: పైతలవాహిని.

Volar metacarpal V: కరాజ్ఞలీ
శలాకోదర్యా, పాణిశలాకోదర్యా
సిరా.

Velum: పటి, యవనికా. తె. తెఱ,
ముసుగు. వి. తెఱవంటి నిర్మాణము.

Anterior medullary V: ఆగ్రిమ
మజ్జాపటి.

Posterior medullary V:
పశ్చిమమజ్జాపటి.

V. palati: the soft palate.
తె. మృదుతాలు.

Vena: vein. సిరా.

V. cava (Venacava), Venae
cavae (pl): two large veins
which empty their contents
into the right atrium of the
heart. అధరకాణ్డసిరా, అధరకాయ
సిరా, అధరామహాసిరా, అధఃసిరా,
ఊర్ధ్వసిరా, కాణ్డసిరా, కాణ్డ
వాహిని, మహాసిరా, సిరాకాణ్డః,

వాహినికొట్టెఁ. తె. క్రింది పై చెడు
రక్తనాళములు. వి. మనోనరక్తము
పీనిగుండా హృదయమునకు జేరును.
Anterior V. cava - see V.
cava superior.

Ascending V. cava : అరోహి
కొణసిరా.

V. cava anterior - See V.
cava superior.

V. cava inferior: inferior
venacava, posterior vena-
cava, formed by the junction
of the two common iliac
veins, and empty into the
right auricle of the heart.
అధరకొణ్ణవాహిని, అధరామహాసిరా,
అథోబృహత్సిరా, నిమ్నమహాసిరా.

V. cava superior: superior -
venacava, formed by the
union of the innominate
veins, conveys the blood
from the upper half of the
body to the right auricle.

ఉత్తరకొణ్ణవాహిని, ఉత్తరకొణ్ణసిరా,
ఉత్తర కొయసిరా, ఉత్తరవాహి
సిరా, ఉత్తరా మహాసిరా, ఉర్ధ్వ
బృహత్సిరా. ఉర్ధ్వమహాసిరా. తె
హృదయముయొక్క ఉర్ధ్వంగసీర.

V. hemiazygos : అధరక్షుద్రా
నళి.

V. umbilicalis impar : కేవల

నాభివాహిని.

Venae advehentes : ప్రతివాహక
సిరా, వాహా సిరా.

V. comites : ధమన్యను పార్శ్వనా
సిరాఁ.

V. rectae : ఋజుకొనామసిరా.

Venous : pertaining to vein.

వాహిని, వాహినియా, సిరా, సిరా
సమ్మిల్ని. తె. మలిన రక్తనాళములకు
చెందిన.

Superior V. ring - see ring.

V. blood : the dark blood
of the veins : పిత్తకోణితమ్,
సిరారత్నమ్. తె. పిత్తరక్తము, మలిన
రక్తము. వి. ఇది సిరలలో ప్రవ
హించుచుండును. ఈ నెత్తురు నలు
పుగా నుండును.

V. sinus - see sinus.

V. sinus aperture : వాహినియ
పరిఖాద్వారమ్.

V. system - see system.

Venter : belly.

Ventral: pertaining to the belly.

ఉదర్య, ఉదర్యా, బౌదర్య, బౌదరి.
తె. కడుపుకుచెందిన.

V. aorta - see aorta.

V. aspect - see aspect.

V. diverticulum - see diver-
ticulum.

V. end - see end.

V. extention : ఉదర్యప్రసరఁ.

V. face - see face.

V. lamina - see lamina.

V. portion - see portion.

V. stock : ఆదివాణివాలి, ఆది
నాభిదండ.

Ventricle a small belly - like
cavity : కోష్ఠము, కోష్ఠకము, కోశము,
నిలయము. వ్యాః:- తుద్రకోష్ఠాకారా
అయవవిశేషము, కూన్లుగర్భము. తె.
చిన్నపర, గది, గుహ, తొట్టి, తేపక
కోష్ఠము.

Aortic V : the left ventricle
of the heart. వామకోష్ఠకము,
వామనిలయము, వామహృదయ
కోష్ఠకము. వ్యాః:- హృదయస్య వా
మాశయపేళీకుల్య. తె. వామకోష్ఠ
కము, వామనిలయము.

Atrio V : కర్ణకోష్ఠకము.

Fourth V : the space bet-
ween the oblongata and pons
in front and the cerebellum
behind, fourth ventricle of
the brain. ప్రాణగుహ, బ్రహ్మ
హృదయము. స్థానము. మస్తిష్క
హృదయము. తె. చతుర్థనిలయము

Lateral V. త్రిపథాగుహ, పార్శ్వ
కోష్ఠకము. తె. పార్శ్వకుహరము లేక
నిలయము.

Left V - see V. of heart,
left.

Right V - see V. of heart,

right.

Sylvian V - see fifth ven-
tricle.

Terminal V : అంత్య కోష్ఠకము,
అంత్యనిలయము.

Third V. of the brain : బ్రహ్మ
గుహ. మధ్యస్థం బ్రహ్మహృదయము.
వ్యాః:- మాస్తికత్రికోణాకారగుహ.

Vs. of the brain : the third,
fourth, fifth, and two
lateral. V. third between
the optic thalami and ex-
tending to the base of the
brain. Four cavities filled
with cerebrospinal fluid
within the brain. మస్తిష్క
కోష్ఠకము, మస్తిష్కనిలయము. తె.
మెదడు అరలు లేక గుహ.

V. of heart, left : that upon
the dorsal and left side
of the heart and which
through the aorta, forces the
blood over the general
system. Left ventricle of the
heart వామకోష్ఠకము, వామనిలయము,
వామహృదయ కోష్ఠకము. వ్యాః:-
హృదయస్య (వామాశయ) పేళీ
కుల్య. తె. వామకోష్ఠకము, వామ
నిలయము. వామహృదయ కోష్ఠకము.

V. of heart, right: that forc-
ing the blood through the

pulmonary artery toward the lungs. Right ventricle of the heart. దక్షిణకోశకః. దక్షిణ నిలయః, దక్షిణ హృదయకోశకః. వ్యా:- హృదయస్య దక్షిణ శేషీ కుల్యా. తె. దక్షిణకోశకము, దక్షిణ నిలయము, దక్షిణహృదయకోశకము.

Vs. of the heart: the two lower muscular chambers of the heart. హృదయకోశకౌ. వ్యా:- హృదయస్యాధర శేషీయ గుహే (ద్వే). తె. హృదయకోశకములు. వి. ఇవి రెండు. గుండె కాయలో క్రిందివరుసన మాంస పేకులచే నిర్మితమైన గూడులు, గుహలు.

Ventricular: belonging to the ventricles. కోశక, నిలయ. వ్యా:- కోశక సమన్విత, కోశకీయ, తె. నిలయములకు చెందిన, ఆరలకు చెందిన. Intra Ven. cavity-see cavity. Intra Ven. foramen - see foramen.

Intra Ven. septum - see septum.

Intra, Ven. sulcus - see sulcus.

Supra Ven. see supra.

Ven. ligament: a false vocal band. మిథ్యావాక్కుత బంధకః.

Ven. muscle: the thyroepiglottideus - see muscle.

Venula, venule: a little vein నూత్నతస్త్రి, తుద్రతస్త్రి, తె. చిన్న నరము.

Vermiform: having a shape like a worm. కృమ్యాకార అయిన విశేషః. తె. పురుగురూపమగు అవయవ విశేషము.

V. appendix: a worm-shaped tube opening into the cecum. ఉపాస్త్రప్రేమ్, ఉణ్ణకమ్.

V. lobe: the middle cerebellar lobe. Vermis. మధ్యమాష మస్తిష్కభణ్ణః. వ్యా:- యస్త్రుకీటక ఇవవర్తతే. కీటకమ్.

Vermis: a worm. కీటక, కీటకః, కృమిః, శలభికా. తె. కీటకము, పురుగు. వి. పురుగువంటి అవయవాంశము.

Inferior Ver: అధరశలభికా.

Monticulus Ver: వలభికా శరీరమ్,

Superior Ver: ఉత్తరశలభికా.

Ver. of cerebellum - see vermiform lobe.

Vernix caseosa: a sebaceous deposit covering the fetus, the fatty substance which covers the skin of the foetus at birth and keeps it from becoming sodden by liquor amnii: ఉల్బమ్,

తర్పకన్న హకమ్, భూణన్న హః.
వ్యా:- ఇదంగర్పస్యాన్తి మహా
త్రయేత్వచం విశేషాత్ సన్నహయతి.
తే. ఉల్పము వి. ఇదిపిండము చర్మ
మును మెత్తగా మెరుగుగానుంచు
చుమురు. గర్భస్థపిండము చర్మమున
చివరి మూడు నెలలలో నేర్పడు
చుమురుపస్తువు.

Vertebra : back bone, a bony
segment of the spinal column
one of the thirty-three small
bones forming the vertebral
(spinal) column. There are
seven cervical, twelve dorsal,
five lumbar, five sacral and
five coccygeal. కశేరుకా.
పృష్ఠాస్థి, పృష్ఠి. తె. వెన్నుపూస,
వెన్నెముక. వి. ముప్పదిరెండు వెన్నె
ముకలలో నొకటి. ఇది ఉంగరము
వలె గుండ్రముగానుండి ఒకదానిపై
నొకటి దొంతరగా పేర్చియుండు
ఎముకలవరుస.

Arch of the V : see arch.
Articular process of V . see
process.

Cervical Vs : the upper
seven bones of the spinal
column - see bone. గ్రైవ
కశేరుకాః.

Coccygeal V - see bone. అను
త్రికశేరుకా.

Dorsal Vs : twelve vertebral
segments in the thoracic
region to which the ribs
are attached - see bone.

False V : గౌణపృష్ఠి.

First lumbar V. ప్రథమ
నైశమృపృష్ఠి.

Lumbar Vs : the five verteb-
ras immediately cephalad
to the sacrum - see bone.

ఊటికశేరుకాః.

Sacral V : త్రిక కశేరుకాః.

Thoracic V : ఔరసపృష్ఠి.

True V - see bone.

Vertebral : pertaining to a ver-
tebra. కశేరుకా, పృష్ఠ్య, పృష్ఠి.

Inter V. disc - see disc.

Lateral V. artery - see artery.

Pre V : పురః పృష్ఠవంశః. పృష్ఠ
వంశపురః.

V. arch - see arch of
vertebra : కశేరుకాచాపః.

V. body - see body : కశేరుకా
కాయః.

V. canal - see canal.

V. column - see column.

V. foramen - see foramen.

V. groove - see groove.

V. lamina - see lamina.

V. process - see process.

Vertebrarium : the spinal

column.

Vertex : apex, top. ఉచ్చకమ్.
ఉన్నత. మార్గా, ఖెరమ్. శీర్షమ్. తె.
అగ్రము, కొన, ఖెరము. వి. నడి
బొడ్డు, మిక్కిలి ఎత్తైనచోటు.
Crown of the head : మార్గా,
శీర్షమ్. తె. నడినెత్తి, ఖెరము.

Vertical : ఉద్ధౌర్ధ్వరః, లమ్బః. తె.
నిలువుగానున్న, నిలువు, పొడవు.

V. line : తె. నిలువుగీత, లంబరేఖ.

V. portion : అమ్మిస్తలః.

V. slit : ఉద్ధౌర్ధ్వరఃఖిద్రమ్, ఛేదః.

Vesical : పుటకీయ, వస్త్రీయ.

Vesicle : blister, a small blad-
der, sac. అణుపుటకమ్, ఆశయః,
దణిః, పుటకమ్(ః) బుద్బుదః, వస్త్రీ,
సోఫటః. సోఫటకః, సోఫటికా,
క్షుద్దసోఫటః. తె. గుల్ల, బుడగ,
బొబ్బ, పొక్కు.

Air Vs: అనిలాణుపుటకాని. వ్యాః-
పుష్పసాభ్యస్తరస్థాః సూక్ష్మదరయః.
తె. గాలిబుడగలు, గాలియరలు. వి.
శ్వాసకోశములం దివి గాలితో నిండి
యుండును.

Amniotic V : ఆషరాయపుటకమ్.
జరాయపుటః, ప్రాథమిక జరాయ
గోళీ.

Archenteric V: ఆద్యస్త్రీపుటకమ్.

Auditory V : కర్ణబుద్బుదః,
శ్రోత్రసోఫటకః.

Cerebral V: గోర్దసోఫటః (కః).

Chorionic V : జరాయపుటకమ్

Closed V : సంవృతసోఫటః,

Encephalic V-see cerebral V.

Entodermic V: అంతస్త్యక్మపుటః
అంతస్త్యగాణుపుటకమ్ (పుటః)

Germinal V : the nucleus of
the ovuli. ఉత్పాదకకోశః వా
ఆశయః, బీజపుటః, బృహత్కోశ
శస్త్రీయః.

Graffian V: a small, spheric
vesicle, found in the cortical
layer of the ovary which
contains an ovule. బీజపుటకమ్,
బీజపుటః.

Lens V : స్ఫటికసోఫటకః.

Ocular V : a protrusion of
the anterior cerebral vesicle,
the first indication of the
eye. అక్షిబుద్బుదః, అక్షిసోఫటకః.

Olfactory V: primitive vesi-
cle which developes into the
olfactory lobe. ఘ్రాణబుద్బుదః.

Optic V - see ocular V.

Otic V - see auditory V.

Primitive cerebral V : ప్రాథ
మిక గోర్దసోఫటకః.

Rhomben cephalic V: పశ్చిమ
మస్తిష్కసోఫటకః, పశ్చాద్గోర్ద
సోఫటకః.

Seminal V : one of the two
lobulated sacs between the

base of the bladder and the rectum that serve as reservoirs for the semen.

(1) కటివృషణౌ, వృషణౌ. (2) రేతస్సామ్, శుక్రప్రసేకౌ, శుక్రవస్తిః. శుక్రాశయః. తె. శుక్రాశయము. వి. శుక్రము నిలువయుండుతిత్తి. ఈ తిత్తులు రెండు. ఇవి వస్త్రార్ధగుదములవద్ద నుండును.

Trophoblast V : తర్పణపుటకః

Umbilical V : నాభిపుటకమ్, నాభిబున్నదః.

V. of brain see cerebral V :

Vesicles : the small sacs. (1) త్సుద్రస్ఫోటకాః, త్సుద్రాశయాః. (2) ఆశయాః. తె. ఆశయములు, తిత్తులు, బుడగలు. వి. ఏవైన ద్రవ ఘోద్రవ్యములు ఉత్పత్తియౌటకును, నిలువయుండుటకును అనుకూలమైన తావులు, స్థావరములు.

Vesicula : a vesicle.

V. seminalis:seminal vesicle

శుక్రప్రసేకే, శుక్రస్థానా, శుక్రాధారికే, శుక్రాశయా. వ్యా:- వస్త్రే రథోభాగలగ్నౌ వా వస్త్రార్ధగుదమధ్యస్థా. తె. శుక్రాశయములు. వి. శుక్రవహస్రోతస్సులగుండా వచ్చు శుక్ర మిచట నిలువయుండును.

Vesicular: ఆశయ, దరియ, పుటకీయ, బాద్బుద, వస్తి, వస్తీయ.

V. area : పుటకక్షేత్రమ్, బాద్బుద

క్షేత్రమ్, వస్తిక్షేత్రమ్.

Vessel: any canal, duct or tube conveying the body fluids, especially blood and lymph ధమనీ, నాడీ, నాళః, నాళీ, ప్రణాళీ, నాహకా, వాహికా, వాహినీ, సిరా, సంవాహినీ, స్రోతః. తె. గొట్టము, నాళము. వి. మూర్తములగు రసంక్రాది ధాతువులను, అమూర్తములగు వాతాగులను ఒకచోటనుండి వేరొకచోటికి గొనిపోవు లేక మోసికొనిపోవు నాళములు.

Vessels (pl.): ధమన్యః, నాడ్యః, నాళాః, నాళ్యః, ప్రణాళ్యః, వాహకాః, వాహిన్యః, సిరాః, సంవాహిన్యః (చ తా. 4), స్రోతాంసి. తె. గొట్టములు, నాళములు, సంవాహినులు, సిరలు, స్రోతస్సులు.

Anterior palatine Vs : అగ్రతాలు ధమన్యః.

Ascending Vs : ఊర్ధ్వగాసిరాః. తె. ఎగువ శరీరభాగములవలె పోవు చెడు రక్తనాళములు.

Auditory Vs : శబ్దానువహః సిరాః. తె. ధ్వనులను గొనిపోవు నాళములు.

Blood V : an artery or vein. ధమనీ వా సిరా. తె. ధమనీలేక సిర.వి. మంచి రక్తనాళము లేక చెడు (మలిన) రక్తనాళము, రక్తవాహిక, రక్తవహస్రోతస్సు.

Carotid Vs : మాతృకాధమస్యః, వాసిరాః. common external and internal jugular arteries and veins. గొంతు కిరువైపుల నుండు మహామాతృక, బహిర్మాతృక, అంతర్మాతృక, అనుమస్యలను ధమనులు, సిరలు.

Cerebral Vs : సంజ్ఞావహానాడ్యః, సంజ్ఞావహాని ప్రాంతాన్సి.

Conjunctival Vs: అక్షిరాన్యమ్, అక్షిసిరాః. తె. కంటిలోని సన్నని రక్తనాళములు, నెత్తురు జీరలు, గీతలు.

Coronary Vs : పరిమణ్డల వాహికాః.

Femoral Vs : ఉర్వీసీరే, ఔర్వీ-see artery.

Fine hair-like Vs : నూత్నకేశ ప్రతానికాసిరాః. తె. నూత్నకేశ రక్తనాళికలు. వి. ఇవి వెండ్రుక వాసిగా-వెండ్రుకలంత సన్నముగా-నుండు రక్తనాళములు.

Great blood Vs : మహాఫలాః, మహామూలాః. తె. మహాఫలములు, మహామూలములు. వి. ఇవి పది, హృదయమునుండి బయలుదేరి శరీర మంతట శాఖోపశాఖలుగా చీలి వ్యాపించియుండు రక్తనాళములు.

Intercostal Vs : షర్మకౌసుగా వాహిన్యః.

Internal maxillary Vs : అంతర

హానస్యసిరాః, ధమన్యః. తె. దవడ లోపలి సిరలు, ధమనులు.

Jugular Vs - see vein, see corotid Vs.

Laryngotracheal V : కణ్ఠజాత్రవనాళీ.

Left colic V : వామస్థాలాస్త్రీయనాళీ.

Lymphatic V : a tube for conveying lymph (1) రసనాళీ, రసవాహిని, రసహారిణీ, రసాయనీ.

(2) రసవర్త్య, రసహాధమనీ. (మా. ని. యక్ష్య. అ. 10.)

లసీకానాళీ. L. Vs. (pl.) (1) గౌర్యసిరాః, రసనాళ్యః, రస

వాహిన్యః, రసహారిణ్యః (చ. శా. 4.15) తె. రసాయనులు. వి. రసధాతువును

గొనిపోవునాళములు, లసీకను గొంపోవునాళములు. శోషవాహికలు.

(2) శ్లేష్మపిత్తవహాః సిరాః. తె. వి. కఫపిత్తములను శరీరమంతట వ్యాపింప జేయు నాళములు.

Middle meningeal Vs : మధ్యమ పారిమక్ష్టిగ్మనాళయః వానాళ్యః.

Minute Vs : tiny Vs. నూత్నప్రాంతాన్సి. తె. మిక్కిలి సన్నని నాళములు.

Nutrient V : bone marrow supplying vessel : మజ్జావహనాళీ. (2) ధాతువర్ధకనాళిః. పోషకనాళ్యః (బ. ప.). పౌష్టిక

స్రోతాంసి. తె. పోషకనాళములు.

Omphalomesenteric Vs . vessels pertaining to the umbilicus and mesentary ఉపాస్త్ర రక్తనాలయః. తె. ఉపాస్త్ర రక్తనాళములు. తె. వి. ఈ నాళములు బొడ్డుకు, పిల్లప్రేవుకు సంబంధించి యుండును.

Optic Vs : రూపవహినిరే. తె. రూపములను దెలిసికొనునాడు, నాళములు లేక నిరలు.

Pudendal Vs : ఔ.స్థిక నిరాః, ముష్కస్రోతానీ. తె. ముష్కనాళములు. వి. వట్టుకాయలకు వెళ్లు రక్తనాళములు.

Scrotal Vs : ఫలకాశ ధమన్యం. వ్యాః-ఫలకాశాభి వాహినోధమన్యః. తె. అండకోశ ధమనులు.

Temporal Vs : అపాఙ్గ నిరాః, శాఙ్గనిరాః. తె. కణిత రక్తనాళములు, కనురెప్ప (క్రీగంటి) రక్తనాళములు.

Testicular V - see testicular.

Transitory V : అస్థాయీనాళీ.

Umbilical V: నాభినాళీ.

Uterine V - see uterine.

Vs. of erection : కౌమనిరాః. తె. కౌమనిరః. వి ఉద్రేకమును గలిగించి జననేంద్రియములకు ఉత్తాపనకత్తి నిచ్చు నాళములు.

Vestibular : pertaining to vestibule. ద్వారప్రకోష్ఠ, దేహాళియః.

V. cavity : దేహాళియకుహరమ్, దేహాళియసుషిరమ్.

V. ganglion of ear : దేహాళీకర్ణగణ్డః. see ganglion.

V. gland -see gland.

Vestibule : a passage, porch or threshold. (1) ద్వార ప్రకోష్ఠకమ్, దేహాళీ. (2) కుహరమ్, తుమ్మికా. తె. అళిందము, ద్వారము, వాకిలి, గడప. వి. ఇట్టి ఆకారము గల అవయవాంశము. chamber or channel communicating with other. (1) అర, గది. (2) నాళము.

Laryngo V : కణ్ఠదేహాళీ.

Pyloric V : ఆస్త్రముఖ కుహరమ్: ఆమాశయప్రణాళికా.

V. of the ear : the oval central cavity of the internal ear, entrance to the cochlea. కర్ణాఙ్గకుహరమ్, హనుకుహరమ్.

V. of the nose : the anterior nares. నాసాదేహాళీ.

V. of the spina. దేహాళీవంశః.

V. of the vagina or vulva : space between clitoris and ostium vaginae. భగదేహాళీ, భగాళిన్దః.

Scala Vi : దేహాళియసోపానమ్.

Vestibulum : vestibule, the

cavity of the internal ear.

అస్వక్తిర్మకుహరమ్, కర్ణాస్వక్తిర్మకుహరమ్.

Vibration: a swinging back and forth or rapid motion to and fro, oscillation కమ్పనమ్, వేపనమ్. వ్యా:- పురః పశ్చిమ యుడితిగమనమ్. తె. ఊగుట, కంపనము, వణిగుట. వి. ఊయలవలె ముందు వెనుకలకు తొందరగా నూగుట, కంపించుట, ముందువెనుకల త్వరితగమనము, తరంగచలనము.

Vigour: energy. బలమ్. తె. బలము.

Villi: the minute club shaped projections from the mucous membrane of the intestine. The microscopic finger-like projections, such as found in the mucous membrane of the small intestine. (1) కలికాః. వ్యా:- కోరకాకారాః, కల్పదీనాం సూక్ష్మఞ్జురారాః. (2) అజ్జురారాః, చూషకాః, రసాజ్జురికాః. తె. చూషకములు, బుడిపెలు, రసాంకురికలు, శృంగకములు. వి. ఇవి ప్రేవులలోని ఆమత్వచలనముండి ముందుకు పొడుచుకొని వచ్చును.

Chorionic V: (1) నాభినాడ్యునాని. తె. గర్భస్థపిండము బొడ్డుతో సంబంధించియుండు నాళములు, సిరాజ్జురములు (2) పరాయు

కలికా.

Intestinal V: ఆస్త్రీమాషకాః, అస్త్రీలికాః, చూషకాః. చూషకప్రకోహాః. వ్యా:- ఆస్త్రీగతద్రవచూషకాః. తె. ఆస్త్రీమాషకములు, శృంగకములు. వి. ఇవి ఆగంభ్యాకములు, సన్నని చిన్న మొలకలవలె ప్రేవులలోని యామత్వచలనాశ్రయించి యుండి జీర్ణమైన ఆహారరసమునుండి సారభాగమును మరియు పోషకాంశములను పీల్చి రక్తమానకందించుచుండును.

Nonplacental chorionic V: ఆనాపర పరాయు కలికా.

V. of chorion - see chorionic V.

V of chorion frondosum: కోరకాణి.

V. of intestine - see intestinal villi.

Villus: అజ్జురకః, రసాజ్జురికః. తె. మొలక, బుడిపె, రసాజ్జురము.

Virilia: the male generative organs. పురుష ప్రజననాజ్ఞాని. తె. పురుష జననాంగములు.

Viscera: the contents of the body.

V. cavities (pl): the internal organs: (1) అంతరజ్ఞాని, అభ్యంతరాజ్ఞాని, ఆశయాః. (2) కోష్ఠాజ్ఞాని. తె. అంతరావయవముల అమరిక,

ఆ మా గ్ని పక్వాద్యశయములు, కోష్ఠాంగములు.

Abdominal V : the organs of the abdomen : కోష్ఠాంగాని.

తె. కోష్ఠాంగములు, ఉదరావయవములు. ఉదరావయవాః యథా:- యకృత్ప్రీతిహోష్టుకం వృక్కా నాభి డిమ్భాస్త్రవస్తయః. తె. యకృత్తు, ప్లీహము, ఉండుకము, వృక్కలు, నాభి, డింభము, అంత్రములు, వస్త్రీ.

ఇవి గాక ఆమాగ్నిపక్వాద్యశయములు గూడ నిందు అంతర్గతములు.

Visceral : belonging to the viscera : అంతరాజీక, కోష్ఠ, కోష్ఠీయ, తె. లో అవయవములకు చెందిన, కోష్ఠాంగములకు సంబంధించిన.

V. arch : అజీకార్థచక్రమ్, గళీ యార్థచక్రమ్.

V. mesoderm: అజీకమధ్యధర్మా.

V. Skeleton - see splanchno-skeleton.

Viscus : any organ inclosed within the cranium, thorax, abdominal cavity or pelvis. plural viscera. శిరోదరిగుహ గతః కశ్చిదవయవః. తె. తల, రోమ్ము, కడుపులోనుండు ఏదేనియొక అవయవము, అంతరతాంగమ్, అంతరాజమ్. తె. లో అవయవము.

Vision : sight. దృష్టి. తె. చూపు.

Visual purple : దర్శన ధూమ్రః.

Visuoauditory : చక్షుశ్రోత్రీయః. తె. కన్ను చెవులకు చెందిన.

Vita : bios, life. ఆయుః, ఓజః, చేతనా, చేతనానువృత్తిః. జీవితమ్, ప్రాణః, ప్రాణాః. వ్యా:- అగ్ని మోమాదయః. తె. ఆయువు, ఉసురు, ఊపిరి, ఓజస్సు, జీవితము, బ్రదుకు, ప్రాణము.

Vital: pertaining to life. (1) ఆయుషః, ఆయుష్యః. జీవితసమృద్ధి, ప్రాణసమృద్ధి. తె. ఆ యు వు కు చెందిన, ప్రాణమునకు సంబంధించిన.

(2) ఓజః, ఓజస్సుమృద్ధి, జీవనీయః, తె. ఓజస్సుకు చెందిన, ప్రాణములక మైన, ప్రాణీయము.

Colloidal V. essence: కైష్టిక సౌజ్యః. (అస్య పరిమాణ మధ్యాక్షుణ్ణి)

V. current: biomotor. వాయుః. తె. వాతము, వాయువు. వి. ప్రతిధాతువులు లేక ప్రతిదోషములలో మొదటిది.

V. essence: (1) ఓజః. తె. ఓజస్సు. (2) ప్రాణాయతనమ్.

V. fluid - see fluid.

V. force: చైతన్యశక్తిః, జీవశక్తిః, (౨) ప్రాణశక్తిః, చేతనానువృత్తిః.

V. organs - see vitals,

V parts : జీవస్థానాని, జీవిత ధామాని, జీవితాయతనాని,

ప్రాణాయతనాని, మర్మాణి. తె. ఆసువులుండు తావులు, ఆయువుపట్టు, జీవస్థానములు, మర్మస్థానములు.

V. point : మర్మమ్. తె. ఆయువు పట్టు, మర్మము. వి. ఇక్కడ చెబ్బి తగిలిన మిక్కిలి బాధగాని, ప్రాణా పాయముగాని కలుగును.

V. principles : 1. త్రిధాతవః. వ్యా:- వాతపితృకఫాః. తె. వాతపితృ కఫములను మూడు ముఖ్యధాతువులు, త్రిధాతువులు 2. త్రిదోషాః, సప్త ధాతవః, మలాః, దోషధాతుమలాః. తె. దోషధాతు మలములు. వి. వాతాది దోషములు, రసాది ధాతు వులు, మాత్రాది మలములు. 3. ప్రాణతత్త్వములు.

V. signs : respiration, pulse and temperature. జీవిత లక్షణమ్ వ్యా:- యస్మిన్ శరీరే, శ్వాసో చ్ఛ్వాసః, నాడీస్పందనమ్, ఉష్ణంచ సన్నితత్ జీవితం వా జీవిత చిహ్న మితి జ్ఞేయమ్. తె. జీవితలక్షణము. వి. శ్వాసోచ్ఛ్వాసములు, నాడికొట్టు కొనుట, వేడిమి అను నీ మూడు భావము లుండవలయును. ఇవి ముఖ్యములు.

Main V. parts : these are seven in number. మహామర్మాణి (అ. సం. 321 వృత్తః). తె. మహా మర్మములు. ఇవి ఏడు.

Vitality : (1) the vital principle

of life. (2) strength. (3) the end product of all digestive and secretory process, protective and vital in nature.

(1) see vital. (2) ఊర్జా, బలమ్, వీర్యమ్, శక్తిః. తె. త్రాణ, బలము, వీర్యము, శక్తి, సత్తువ. (3) ఓజః. వ్యా:- ఆహార పరిణామ భూతధాతుః

the oja is some protective substance circulating in blood. ఓజస్సు రక్తములో సంచ రించు రక్షక ద్రవ్యము. (1) ఓజః.

వ్యా :- హృదిన్మం ప్రాణాయతనమ్. (సు. చి. 24-28 శ్లో.) (2) సోమా తృకం రసాదిశుక్రాస్త సర్వధాతు ధామభూతం హృదిస్థమ్. (సు. సూ. 1.28 గద్యవ్యాఖ్యానే డల్లాణ.) (3)

రసాదీనాం శుక్రాస్తానాం ధాతు నాం యత్ పరం తేజస్తత్ ఖల్వోజ స్తదేవ బల మిత్యుచ్యతే స్వ శాస్త్ర సిద్ధాంతాత్. (సు. సూ. 15-19 గద్య) (4) సర్వధాతునాం సారసము

దయభూతమోజః (చ. సూ. 30-6-7 శ్లో. వ్యాఖ్యానే చక్రపాణి) (5) శరీర రసన్నేహః. వ్యా:- శరీర సార సారమ్. (చ. సూ. 30-11 శ్లోకవ్యా ఖ్యానే చక్రపాణి) (6) ధాతునాం

తేజసి రసే తథా జీవితోజితే శ్లేష్మృణి ప్రాకృతే వైద్యై రోజఃశబ్దః ప్రకీ ర్తితః (అ. హృ. సూ. 11. 67 శ్లో. వ్యా. హేమాద్రీ) (7) ఓజస్సుతేజో

ధాతునాం శుక్రాంతానాం పరం
 స్మృతమ్ (అ. హృ. నూ. 11.
 379). (9) కేనో యత్సర్వధాతునా
 మోజ స్తత్ (అ. సం. నూ. 19.
 అ). (9) ఓజః. (చ. శా. 4. 23 $\frac{1}{2}$)
 (10) ఓజసః స్థానమ్:- హృదిలిప్తతి.
 వ్యా:- ఓజసః స్థానమ్ హృదయమ్.
 (11) లక్షణమ్:- స్నిగ్ధం సోమాత్మకం
 శుద్ధ మిషట్టాహితపీతకమ్ (అ. హృ.
 నూ. 11-38). తత్ పర ముచ్యతే.
 మృదుసోమాత్మకం శుద్ధం రక్తమిష
 త్పీతకమ్. (అ. సం. నూ. 19. అ).
 హృదిలిప్తతియచ్చుద్ధం రక్తమిష త్స
 పీతకమ్. ఓజః శరీరే సంఖ్యాతం సరిపి
 ర్వర్ణం, మధురసం, లాజగంధి ప్రజా
 యతే. (చ. నూ. 17. 75) (12) చైతన్యమ్,
 చైతన్యశక్తిః. చేతనా, జీవశక్తిః,
 జీవనశక్తిః, ప్రాణశక్తిః. తె. ఓజసు.
 వి. రసాది శుక్రాంతా ధాతువుల
 సారము. చైతన్యము, చైతన్యశక్తి,
 జీవశక్తి, ప్రాణశక్తి, ప్రాణము.
 స్థానము:- ఓజసు సర్వశరీరవ్యాపియై
 నను ముఖ్యముగ హృదయమున
 సుండును. లక్షణము:- శీతగుణవీర్యము,
 జిడ్డుదనములతో స్వచ్ఛముగ,
 కొంచెము ఎరుపు పసుపు వన్నెలు
 గలిగి యుండును. ఇంచుమించు
 నెయ్యిని బోలును. (13) ఆభ్యస్తర
 ప్రాణః, ప్రాణః, తె. అసువు,

ఉసురు, ప్రాణము.

Vitals : the essential organs of
 life: (1) మర్మాణి. వ్యా:- మాంస
 సిరా స్నాయస్థి సస్థిసన్నిపాతాః.
 (సు. శా. 15. గద్య) నిరుక్తిః:- మార
 యస్థితి మర్మాణ్యుచ్యతే (సు. శా.
 6. 3. డ్వైణః) మిమతే-స్థిన్నజ
 ఉపహత ఇతిమర్మ. తె. ఆయువుపట్టు,
 మర్మములు. వి. మాంసము, నీరలు,
 స్నాయువు, అస్థి, సంధులు ఒకటిగా
 కూడిన తావులు మర్మములు. నిరుక్తి:-
 (నిర్వచనము) చంపునవి మర్మములు.
 ఈ యవయవ ప్రదేశమున దెబ్బ తగి
 లిన మరణింతురుగావున నిది మర్మము.
 (2) జీవస్థానాని, జీవితధామాని, జీవి
 తాయతనాని, ప్రాణాయతనాని.
 యథాశక్తి, మర్మత్రయం. కణోరక్తం
 శుక్రాజసీగుదమ్ (చ. నూ. 29 3).
 ఏతాని దశైవాయతనాని, యేషు
 ప్రాణాః ప్రతిష్ఠితాః. దశ ప్రాణా
 యతనాని, తద్యథా-మూర్ధా, కణ్ఠః,
 హృదయం, నాభిః, గుదం, వస్త్రీః.
 శుక్రం, శోణితం, మాంస మితి. తె.
 కణతలు, రల, గొంతు, గుండె
 (హృదయము), బొడ్డు, ముడ్డి
 (గుదము), ఉచ్చబుడ్డ (వస్త్రీ),
 శుక్రము, నెత్తురు, మాంసము, ఈపది
 మర్మములు ప్రాణాధారములు.

VITAL PARTS OF LOWER AND UPPER EXTREMITIES

శాఖామర్మాణి. తె. శాఖామర్మములు.

Vitals : the essential organs of life. మర్మాణి. తె. ప్రాణాధార అవయవములు.

Inter osseous space of the foot with its contents.

క్షిప్రభూ - స్నాయుమర్మ.

Inter osseous space of the hand: క్షిప్రభూ - స్నాయుమర్మ

Sole with its nerves, vessels and synovial sheaths, palm with its nerves, vessels and synovial sheaths : తల హృదయమ్ - మాంసమర్మ.

Ligaments of the tarso metatarsal and intertarsal joints

Ligaments of the carpo metacarpal and intercarpal joints : కూర్చు - స్నాయుమర్మ.

Side or lateral ligaments of the ankle joint.

Side or collateral ligaments of the wrist కూర్చుకిర - స్నాయుమర్మ.

Ankle joint : గుల్ఫి - స్నాయుమర్మ.

Wrist joint : మణిబద్ధి - స్నాయుమర్మ.

Middle of the calf, apex of

the cubital fossa : ఇన్ద్రివస్తీ-మాంసమర్మ.

Knee joint : జాను - సస్థిమర్మ.

Elbow joint : కూర్పుర - సస్థిమర్మ.

Quadriceps tendon and supra patellar bursa.

Triceps tendon and articular capsule : ఆణీ-స్నాయుమర్మ.

Femoral and profunda vessels in the middle of the thigh : ఊర్వీ - సిరామర్మ.

Brachial vessels and its branches in the middle of the arm : బాహు - సిరామర్మ.

Femoral triangle and its contents, third part of the axillary and upper portion of the brachial vessels, with branches of the trachial plexus : లోహితాక్షమ్ - సిరామర్మ.

Medial portion of the groin where spermatic cord descends : విబిపమ్ - స్నాయుమర్మ.

First and second part of the axillary vessels and brachial plexus : శత్రుధరమ్ - స్నాయుమర్మ. వాక్ష్మతే - సిరా

మర్క.

Rectum : గుడమ్ - మాంసమర్క.

Urinary bladder : వస్తి -
స్నాయుమర్క.

Deep vital structures corres-
ponding to the umbilical
region : నాభి - సిరామర్క.

Heart: హృదయమ్ - ఉగ్రో హృద
యమ్.

Part of the pleural sac or of
the lung, below the nipple.
స్తనమూలమ్ - సిరామర్క.

Part of the pleural sac or
of the lung above the nipple.
స్తనోపాతః - మాంసమర్క.

Upper part of the lung and
plueral sac: అపలాపః - సిరామర్క.
Bronchus. అపస్తమ్భః - సిరామర్క.

పృష్ఠ మర్మాణి

Ischium of the hip bone :
కటితరుణమ్ - అస్థిమర్క.

Greater sciatic notch and
dorsum ischii, with sciatic
nerve in relation to them.
కుకుస్తరమ్ - అస్థిమర్క.

Ala of the ilium portion
just above and in front of
the sciatic notch : నితమ్భః -
అస్థిమర్క.

Sacroiliac joint (common)

internal and external iliac
vessels lie in front of the
joint : పార్శ్వస్థి - సిరామర్క.
Anastomosis around the
scapula : బృహతీ - సిరామర్క.
Portion of the brachial plex-
us in relation to the scapula :
అంశఫలకమ్ - అస్థిమర్క.

Coraco acromial arch, acro-
mioclavicular joint and sub-
acromial bursa: అంశ-స్నాయు
మర్క.

ఊర్ధ్వ జత్రుగత మర్మాణి

Hypoglossal and lingual
nerves: నీలామన్యాచ - సిరామర్క.
Common carotid artery.

External ,, ,,

Internal ,, ,,

Internal jugular vein -
మాతృకాః - సిరామర్క.

Sternomastoid muscle (upper
portion with accessory
nerve): కృకాటికా - స్థిమర్క.
Mastoid portion of the tem-
poral bone, Macewen's
triangle : విభురమ్ - స్నాయు
మర్క వా ధమనీ.

Nasal concha: ఘణా - సిరామర్క.
Area near the outer canthus
or prono zygomatic suture:

అపాజ్ఞః - సిరామర్మ.

Pterion : ఆవర్తః - సన్నిమర్మ.

Temple : శఙ్ఖః - అస్థిమర్మ.

Partietal eminence : ఉత్తేపః -
స్నాయుమర్మ.

Glabella, Glabellum : స్థపనీ -
సిరామర్మ.

1. Coronal suture (2) Sagittal
suture 3. Lamboid suture

(4) Left and right and parieto
squamous suture. సీమస్తః -
సన్నిమర్మ.

Median portion of the floor
of the middle cranial fossa,
with petrous portion of the
temporal bones, and with
the parts of the floors of
anterior and middle cranial
fossa, formed by the both
wings of sphenoid (important
vessels and nerves of
the nose, eye, tongue, ears
are related to this end area).

శృణ్ణాటకాని - సిరామర్మ.

Confluens sinuum. అధిపతిః -
సన్నిమర్మ.

Vitamin: (1) Essential food fac-
tors, chemical in nature,
present in certain foodstuffs.
(2) substances in foods, esse-
ntial for development of

young, and maintenance of
heat. They are not fats, pro-
teins, carbohydrates or inor-
ganic salts. ఓజః, ఓజోద్రవ్యమ్,
పోషకద్రవ్యమ్, జీవతిక్తిః, జీవనీయ
ద్రవ్యమ్. వ్యాః - ఆహారద్రవ్యగతవిజిన్న
ప్రధాన పోషకాంశః, తస్యమూల
మాహారః. యథోక్తమ్ సుశ్రుతేనః -
ప్రాణినాం పునర్మూల మాహారో
బలవర్ణాజ్ఞాసాంచ; సమత్సు రనేష్య
యత్తః, రసాః పునర్ద్రవ్యాశ్రయాః;
ద్రవ్యాణి పునరోషధయాః. తాస్మ
ద్వివిధాః - స్థావరా, జఙ్గమాశ్చ
(సు. మా1 అ. 26. గద్య). రసస్య
కౌరణక్రమోత్పత్తి లక్షణ స్థాన
క్రియాకార్య నిర్దిశనాహః - "తత్ర
పాఞ్చభౌతికస్య చతుర్విధస్య ప్రద
సస్య ద్వివిధపీఠ్య స్వాప్తవిధపీఠ్య
స్యవా2నేక గుణస్సోపయుక్తస్యా
హారస్య సమ్యక్పరిణతస్య యస్తేజో
భూతః సారః పరమమూత్సూః స
"రస" ఇత్యుచ్యతే. రసస్యస్థానమ్ :-
తస్య హృదయం స్థానమ్, స హృద
యాచ్ఛతుర్వింశతిధమనీరసుప్రవిశ్యో
ర్ధ్వగాదశ దశాధోగామిన్య శ్చత
స్రశ్చతిర్వగ్గాః కృత్సం శరీర
మహారహః. రసస్యక్రియా :- తర్ప
యతి, వర్ధయతి, ధారయతి, యాప
యతి చాద్యప్తపాతుకేన కర్మణా.
రసగమనజ్ఞానమ్ :- తస్య (రసస్య)
శరీరమను సరతో2నుమానాదతియప

లక్ష్యము తవ్యా త్తయవృద్ధివైకృతైః.
తస్మిన్ సర్వశరీరావయవ దోషధాతు
మలాశయానుసారీ రసే జజ్ఞాసా.
కిమయం పౌమ్యై స్తై జసః? ఇతి.
సౌమ్యహేతుశ్చ తస్య కార్యంచ :-
స (సౌమ్యరసః) ఖలు ద్రవానుసారీ
స్నేహన, జీవన, తర్పణ, ధారణాదిభిర్వి
శేషైః సౌమ్య ఇత్యవగమ్యతే (ను.
నూ. 14. అ. 3. గద్య. తె. ఓజస్సు,
ఓజోద్రవ్యము, జీవనీయద్రవ్యము,
పోషకద్రవ్యము. వి. ఇది అహార
ద్రవ్యగత విచిత్రపోషక భాగము.
అహారద్రవ్యసారము నిర్మలమై తేటగ
నుండును, మిక్కిలి నూత్నము. దీనికి
హృదయము స్థానము. హృదయము
నుండి ఈరసము ఇరుపదినాలుగు ధమ
నులద్వారా శరీరమంతట క్రింద
పైన అడ్డముగా వ్యాపించును. ఈ
స్వచ్ఛమైనరసమున శరీర పోషక
భాగములుండుటచే నిది శరీరమును
తర్పణ, వర్ధన, ధారణ, యాపన,
స్నేహన, జీవనక్రియలచేతను సౌమ్య
ధర్మముచేతను బోషించును. ఈ
లక్షణములు త్తయవృద్ధి వికృతుల
వలన తెలియదుగును. ఆహారద్రవ్య
గత విశిష్టప్రధాన పోషకాంశము
మిక్కిలి స్వల్పముగ నున్నను శరీర
పోషణకార్యావశ్యకము. ఇది స్థావర
జంగమ రూపమున లభించు వస్తువుల
నాశ్రయించియుండును. అందువలన
ఆహారము బలవర్ణములకు, ఓజస్సునకు

మూల కారణము. ఈ పోష
కాంశమే ఓజస్సు. ఆహారము జీర
మగుటకు తోడ్పడును. జీర్ణమైన
ఆహార సార మందలి పోషకాంశము
అనుశరీరభాగముల-ధాత్వాదు గా
మార్చి శరీర పోషణ క్రమపద్ధతిలో
నుంచును. పోషకభాగములను గృహ
నిర్మాణపరికరములతోను, విటమినుల-
ఓజస్సులను-గృహనిర్మాతలగు తాపి
వాండ్రతోను పోల్చవచ్చును.
అహార వస్తువులలోని ఆరోగ్య పోష
కాంశములు.

Vitelline : pertaining to vitel-
lus. పీతకః, పైతల. వ్యా :- అణ్ణ
హృదయ సమ్మన్ధి. తె. జెనకుచెందిన.
V. artery - see artery.

V. circulation. పైతల రక్త పరి
వర్తనమ్.

V. duct - see duct.

V. fluid - see fluid.

V. intestinal duct - see duct.

V. membrane: external mem-
brane of ovum-see mem-
brane.

V. Vein - see vein.

Vitellus : the yolk of an egg.
అణ్ణపీతః, పిత్తలః, పీతలమ్, పీతవస్తు,
యల్క. తె. చందమామ. వి. గ్రుడ్డు
లోని పచ్చనిది.

Vitreous : glass like. కాచమయః,
తె. గాజువంటి, అద్దమువలె స్వచ్ఛ

మెను.

V. body - see V. humor.

V. chamber. నేత్రగోళకోష్ఠము.

V. humor : jelly like substance in posterior part of the eye : తర్పకశ్లేష్మ, తర్పకము. వ్యా:-నేత్రగోళాంతరే స్థితం శ్లేష్మ. తె. మేదఃపటలము, స్ఫుటికాకార రసము.

V. membrane : Inner membrane of the choroid - see choroid.

Vocal : వాగ్జాతము, వాగ్మృక్తము, స్వరము. తె. కంఠధ్వనికి చెందిన, ఉచ్చారణమనబంధించిన, పలుకుచు చెందిన.

V. area - the part of glottis between the vocal bands గళప్రదేశము. వ్యా:- వాగుత్పత్తిదేశము. తె. కంఠప్రదేశము. వి. ధ్వనులు పుట్టుచోటు.

V. bands, V. cords : the voice membranes: వాహ్నుతాము, వాక్కులాము. వ్యా:- గలాన్తే ధ్వనుత్పత్తి స్థానకలావిశేషము : Membranous folds stretched antero posteriorly across the larynx. Sound is produced by their vibration as air from the lungs passes between them. స్వరతంత్రములు.

V. ligaments the true vocal bands . వాహ్నుత్రబన్ధకా వాహ్నుయము. తె. వాహ్నుత్రపాయువులు.

V. muscle : lower part of thyroarytenoid muscle - see muscle.

Vocalis - see muscle.

Voice : రవము, వాక్, స్వరము. తె. ధ్వని, వాక్కు, స్వరము. వి. కంఠధ్వని.

Volar : the palm or the sole. హస్తతలం వా పాదతలమ్. తె. అరచేయి లేక అరికాలు.

Volar : relating to the palm of the hand, palmar. (1) హస్తతలము. తె. అరచేతికి చెందిన. (2) ఉదరము.

V. metacarpal : శ్లాగోదరము.

Voluntary : under the control of the will. ఇచ్ఛాధీనము, విచ్ఛిక, విధేయము, సరాజీ. తె. తనంతట తానే చేయు, బుద్ధిపూర్వకమైన, స్వేచ్ఛాపూర్వకమైన.

Vomer : the thin plate of bone between the nostrils. నీరికా.

Vomica : a pulmonary cavity. పుష్పసగుహ.

Vulva : the external female genitals; pudenda. బహిర్భాగము, బాహ్యయోని, భగము, స్త్రీరమ్యుద్ధిరము. తె. భగము, యోని. వి. బాహ్య జన

నేంద్రియము, మూత్రేంద్రియము
కలసి యేర్పడినచోటు. మానము.

వి. స్త్రీ బయటి మర్మావయవము.

Vulvar entrance: యోని కర్ణికా,
స్త్రోతః. తె. యోని ద్వారము,
నాళము, బెజ్జము. వి. బయటి రెండు
పెద్ద పెదిమల బోలిన మాంసపు బిళ్లల
మధ్య నుండి యోనిలోనికి బోవు
ద్వారము, వాకిలి.

W

Waist: part of human body
below ribs and above hips;
the narrowest portion of the
trunk, above the hips. కటి,
కటి, కటిదేశ, శ్రోణి. తె. నడుము,
మధ్యము, కటితలము.

Wall: ప్రాచీరమ్, భిత్తి. వ్యాః- ఛది
భూమి వర్జిత తాదృశగుహాపార్శ్వ
ఛాదకోఽంశః. యథా:- సిరా
ప్రాచీరకా (x). తె. కవచము. వి.
గోడవలె నవయవములకు రక్షణగా
నొందు తెర, పొర, సిరా కవచము.

Abdominal W: కుక్షిభిత్తి.

Anterior W: పురస్తాభిత్తి.

Anterior vaginal W: పురస్తన
భాగేషుభిత్తి, భాగవస్తు. తె. గర్భా
శయ ప్రాచీరము. వి. గర్భాశయము
లోగ్గల చుట్టునుండు గోడలవలె
పొర. ఇది యోనిద్వారముగుండా
నగుపడును.

Body W: దేహభిత్తి, దేహా
దూకః. తె. శరీర కవచము. వి.
కండర పొర.

Cell W: శలకభిత్తి. తె. కణ
కవచము.

Dorsal W: పృష్ఠభిత్తి.

Epithelial W: తాననభిత్తి.

Inner W: అంతఃప్రాచీరమ్.

Inter villous W: కలికాంతరాళ
భిత్తి.

Labrynthine W: అస్త్రోక్రోత్ర
బాహ్యభిత్తి.

Lateral W: బాహ్యభిత్తి.

Lining W: ఆస్తరణ భిత్తి.

Outer W: బహిః ప్రాచీరమ్.

Parietal W. of the skull:
కరోటి పార్శ్వభిత్తి.

Pharyngeal W: గ్రంథినికా
ప్రాచీరమ్.

Pharyngoventral W. గలోదర్య
భిత్తి, పశ్చిమ గ్రంథినికా ప్రాచీరమ్.

Posterior W: పశ్చిమ భిత్తి.

Slit W: చిదాభిత్తి.

Vascular W: నాళిభిత్తి.

Ventral W: ఉదర్యభిత్తి.

Vertebral W: పృష్ఠభిత్తి.

W. of the uterus: గర్భాశయ
ప్రాచీరమ్.

Wandering: పరిభ్రమణమ్, భ్రమ
ణమ్. తె. తిరుగు, తిగుగుబోతు, తిరు
గుడు, సంచరించు.

- W. cell : a leukocyte, archeocyte, kinetocyte : శ్వేత శలకమ్, శ్వేతాణుః, శ్వేతకోశః. తె. తెల్లకణము, తెల్లర క్తకణము.
- Wast. ఉచ్చిష్టః. తె. పనికిరానివస్తువు.
- W. product : కిట్టమ్, మలమ్, విష్టమ్. వ్యా. - ఉత్పన్నప్రదాఢ్యః. పియ్య, పెంట, మలము. వి. పనికి మాలినవస్తువు, మలినవస్తువు.
- Water : జలమ్. తె. నీరు.
- Wave : ఊర్మిః, తరంగా, వళి, వీచి. తె. అల. మడత, ముడత, వళి.
- Wax : మధూచ్చిష్టమ్, సిక్తకమ్. తె. తేనెమైనము. కర్ణగూఢ్యః, కర్ణమలమ్. తె. గుమిలి.
- Webbed digitis : పటలాజ్ఞుల్యః.
- Wedge : కీలః, మధ్యకీలః. వ్యా. - శిలేష్టకాది నిర్మితార్థచక్రమధ్యకీలాకారాః శరీరభాగాః. తె. వి. ఉలి, మేకువలెనుండు శరీరభాగములు. ఇవి రాయి ఇటుక మొదలగువానిచే నిర్మింపబడి ఆర్థచక్రము నడుము జొప్పించునట్లుండును.
- Weight : భారః. తె. బరువు.
- White : ధవళః, శ్వేతః, నితః. తె. తెలుపు.
- Gray W : భస్మవర్ణః. తె. బూడిద వర్ణము.
- W. ramus cummunicus : ధవల కాఖా.
- W. substance of the brain :
- ధవళాంశః (గోర్దస్య). తె. మెదడు లోని తెల్లని వస్తు విశేషము.
- W. cell or corpuscle . a leucocyte - see cyte.
- Will : ఇచ్ఛా, సంకల్పః. తె. ఇచ్ఛ, చిత్తము, సంకల్పము.
- Wind pipe : trachea . కణ్ఠనాడీ, శ్వాసనాడీ, శ్వాసప్రణాళి. తె. ఊపిరి గొట్టము, కంఠనాళము, పీక, శ్వాసనాళము, గాలిగొట్టము.
- Wing : పక్షుః. వ్యా. - పక్షిపక్షాకారా విస్తృతాః ప్రరోహః. తె. టెక్క. వి. పక్షి రెక్కలవలె వెడల్పుగా విప్పారయుండు శరీర భాగములు.
- Great W : బృహత్పక్షుః, బృహత్పక్షుతిః.
- Great W. of the sphenoid : స్ఫినకాస్థి బృహత్పక్షుః.
- Iliac W : జఘనపక్షుః.
- Lesser W : లఘుపక్షుః, లఘుపక్షుతిః.
- Small W - see lesser W.
- Wolffian body - see body.
- W. duct - see duct.
- W. ridge - see ridge.
- Womb : uterus. కుక్షిః, గర్భాశయః. తె. గర్భాశయము.
- Woman: ఆజ్ఞనా, స్త్రీ, యోషిత్, స్త్రీ. తె. ఆడుది, మగువ, స్త్రీ.
- Wrinkle: (1)వళి, వళి. తె. ముడుత. వి. చర్మమునందేర్పడు ముడుత. ఇది

మడిమికి చిహ్నము. (2) చర్మశ్శా.
Wrist : the carpus, the part
connecting the forearm and
the hand : కరమూలమ్, కలా
యికా, పాణిమూలమ్, మ చి కః.
వ్యా:- కరబాహుసంధిః (చ. ఇం. పి.
5 గద్య వ్యాఖ్యానే, చక్రపాణి).
మణిబన్ధః, మణిబన్ధకః, మణిబన్ధనమ్.
తె. మణికట్టు.

X

Xiphoid : sword - like. ఖడ్గా
కారః.

X. cartilage - see cartilage.

X. pair : స్త్రీ, స్త్రీయుగ్మమ్.

X. Y. pair : స్త్రీపుంయుగ్మమ్.

Y

Yeast : any one of the species
of fungi of the genus saccha-
romyces. కీణ్వమ్, మధు శీలీం
ద్రమ్. తె. కీణ్వము, తోడు, సురా
బీజము.

Yelk - see yolk.

Yolk: the yellow portion of an
egg as distinguished from the
white. పీతకః. పీతలమ్, బీజాత్మ
కమ్, యల్కః. తె. జెన. వి. గ్రుడ్డు
లోని పచ్చభాగము.

Formative Y : ఉత్పాదకయల్కః.

Nutritive Y : పోషక యల్కః.

Vasucular plexus of Y. sac -

see plexus.

Y. pole : యల్కకోటిః.

Y. sac : యల్కకోశః, యల్క-
కోశః, వల్కకోశః. వ్యా:- అయ
మాద్యస్త్రపుటకస్య బహిర్భాగం
శరూపో ధూణస్యోదరపురోభాగ
మాశ్రిత్య తిష్ఠతి. తె. పోషకద్రవ్య
కోశము, పోషకపదార్థము గలసంచి.

Y. shap : సందంశాకారః. తె.
చిమట లేక శ్రవణాకారముననుండు
అవయవ విశేషము.

Z

Zona : girdle or belt. చక్రమ్,
మేఖలా. తె. మండలము, నడికట్టు,
దట్టి, మొలత్రాడు, కట్టు.

Z. pellucida : the thick solid
envelope of the ovum, the
vitelline membrane. యావతా
వరణీకలా, సస్త్రానికా (కలా). తె.
తరకవంటి పలచని పొర. ఇది అండ
ముపై నావరణగా నుండి గాఢవలె
నిగనిగలాడును.

Z. radiata - see Z. pellucida.

Zygoma : గడ్డః. వ్యా:- స్థానమ్. కపో
లాక్షయో ర్మధ్య దేశః, గల్లః.
(సు. శా. 5 అ. 4. డల్లణ). తె. గండ
ఫలకము, చెక్కిలి, చెంప, బుగ్గ. వి.
బుగ్గకు కంటికిమధ్యనుండు ప్రదేశము.

Zygote : యుగ్మజ. తె. కవల,
సంయుక్త కణము. వి. స్త్రీ-పుం-జీవ

కిణ సంయోగమువల్ల కలుగు జీవ
కణము.

Zymogene : a microbe that
causes fermentation. అసవ
జనకః, అసవయోనిః, అసుతః, కీణ్యః.
సురాబీజమ్. తె. కీణ్యము. మధుశీలం

ద్రము, సురాబీజము. వి. తీపి ద్ర.
మును మద్యముగా మార్చు నూత్న
జీవి, క్రిమివిశేషము.

Zymogenic : causing fermen-
tation. అసవక ధర్మవతీ, అసుత
జనకః.

సంకేత పద వివరణము

అ. — అధ్యాయము,

అష్టాంగ సంగ్రహము.

అ. శా. — అష్టాంగ శారీరము.

అ. హృ. — అష్టాంగ హృదయము.

ఇ. — ఇంద్రియస్థానము.

ఉ. — ఉదాహరణము, ఉత్తర స్థానము.

గ — గణనాథ సేన్.

చ. — చరక సంహిత.

చి — చికిత్సాస్థానము.

తె. — తెలుగు.

తె. పి తెలుగు వివరణము.

బ. వ — బహువచనము.

బృ. శా. — బృహచ్చారీరము.

మా. ని. — మాధవనిదానము.

వి. — వివరణము.

వ్యా. — వ్యాఖ్యానము.

శా. ధ. — శార్దూధరసంహిత.

శా. — శారీరస్థానము.

శ్లో. — శ్లోకము.

సు. — సుశ్రుతము.

నూ. — నూత్రస్థానము.

L. — Latin.

Pl. — Plural.

